

**Vi bygger ett land
som håller ihop**

Innehållsförteckning

B VI BYGGER ETT LAND SOM HÅLLER IHOP	3
INTEGRATION OCH SEGREGATION	3
UB163 Mottagande och etablering för nyanlända.....	3
UB159 En human, rättssäker och långsiktigt hållbar migrationspolitik	12
UB160 Framtidens EU-gemensamma migrationspolitik	22
UB161 En hållbar arbetskraftsinvandring	24
UB146 Bostadspolitik	30
BARNPOLITIK OCH FAMILJERÄTT	65
UB136 Barnpolitik och familjerätt	65
JÄMSTÄLLDHETSFRÅGOR	71
UB138 Jämställdhetsfrågor	71
TRYGGHET FRÅN BROTT	73
UB140 Rättsväsendet	73
UB144 Mäns våld mot kvinnor	85
UB145 Diskriminering och minoritetsfrågor	116
UB147 Integritet samt åtgärder mot hat och hot	119
UB105 En modern och hållbar socialtjänst	121
UB106 Frihet från missbruk	130
KONSTITUTIONELLA FRÅGOR	135
UB150 Demokrati	135
UB151 Förtroendevaldas villkor	144
UB116 Konsumentfrågor.....	146
UB149 Äldres delaktighet	149

B VI BYGGER ETT LAND SOM HÅLLER IHOP

5 INTEGRATION OCH SEGREGATION

Partistyrelsens utlåtande över motionerna A163:13, A164:13, A165:13, A166:13, A167:13, A168:13, A171:13, A172:13, A173:13, A175:13, A176:13, A178:13, A179:13, A180:9, A181:13, A182:13, A183:12, A184:14, A185:13, A186:11, 10 A187:13, A188:13, A189:13, A191:13, A192:13, A193:13, A194:13, A195:13, A196:13, A197:13, A373:27, B1:1, B1:3, B2:1, B2:2, B3:6, B4:1, B4:2, B5:1, B5:2, B5:4, B5:5, B6:1, B7:1, B8:1, B8:2, B8:3, B9:1, B9:2, B10:2, B11:1, B11:2, B11:3, B11:6, B11:7, B12:1, B13:1, B14:3, B14:5, B14:6, B15:1, B15:2, B16:1, B16:2, B16:3, B16:4, B16:5, B17:1, B17:2, B17:3, B18:1, B19:1, B118:2, B176:20, C22:4, D99:6, 15 E10:6, E10:7

UB163 Mottagande och etablering för nyanlända

20 En av våra viktigaste uppgifter framöver är att bryta segregationen och öka jämlikheten; såväl mellan stad och land som i våra städer och orter. Det är så vi bygger ett jämlikt Sverige som håller ihop.

Under flyktingkrisen tog Sverige ansvar i EU och gjorde en viktigt och direkt avgörande insats för 25 många genom att erbjuda ett stort antal människor skydd. Partistyrelsen vill här betona att detta är Sveriges största humanitära insats i modern tid. Sverige har bland annat gett skydd åt över 180 000 personer från krigets Syrien. Det ska vi vara stolta över.

Men att ge skydd är bara en del. Det är även viktigt att de som får bifall på sin asylansökan får 30 goda förutsättningar att etablera sig i samhället och bygga ett bra liv här. Där har vi fortfarande en lång väg kvar att gå. En viktig aspekt när det gäller just integrationen är var man bor någonstans. Regeringen har vidtagit flera åtgärder på det här området. Bland annat måste nu alla Sveriges kommuner vara med och ta ansvar för asylmottagandet.

35 Ytterligare en aspekt av svenskt asylmottagande som lyfts i flera motioner handlar om lagen om eget boende (EBO). Att asylsökande väljer att bo i EBO medför ofta negativa sociala konsekvenser såsom trångboddhet och förstärkt segregation. Inte sällan innebär möjligheten till eget boende att de asylsökande dras in i en marknad med svartkontrakt och ovärdiga boenden. Det bidrar till svårare integration och i de fall asylsökande får avslag kan det även försvåra 40 återvändandet. Så ska vi inte ha det. Partistyrelsen instämmer med motionärerna om att EBO bör avskaffas. Regelverket har emellertid nyligen stramats upp, och antalet asylsökande i EBO har minskat kraftigt på senare år, också i de utsatta områdena.

Ett ordnat mottagande är a och o för en lyckad integration. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har bland annat drivit fram att alla asylsökande som kommer till Sverige ska genomgå en obligatorisk samhällsintroduktion under ankomsttiden. Det handlar i grunden om att alla asylsökande som vistas här i landet ska veta vilka rättigheter och skyldigheter som gäller och hur livet här ser ut.

Samhällsintroduktionen ska vara en del av asylprocessen och den ska fungera som en naturlig start på en kedja av etableringsfrämjande insatser som ges asylsökande i Sverige. Partistyrelsen delar motionärernas bild av att detta är ett viktigt steg i mottagandeprocessen.

10 När personer får avslag på sin asylansökan är utgångspunkten alltid att man ska lämna landet. Det är en viktig del för att upprätthålla förtroendet för det svenska asylsystemet. De som är i behov av skydd ska få det, men de som inte bedöms ha skyddsbehov måste lämna Sverige.

I en motion lyfts frågan om att staten ska kompensera de kommuner som får kostnader för asylsökande som fått avslag på sin ansökan, för att kommunen inte ska vara tvungen att själv finansiera utbetalning av försörjningsstöd. Högsta förvaltningsdomstolen har emellertid slagit fast att det inte finns någon skyldighet för kommunen att ge ekonomiskt bistånd till den som fått avslag på sin asylansökan och håller sig undan för att undgå en avvisning eller utvisning. Det finns därför ingen anledning för staten att kompensera kommuner som gör detta ändå.

20

Etablering

Att få ett jobb och lära sig svenska är avgörande för att bli en del av det svenska samhället. Det lägger grunden för självständighet och delaktighet, en fungerande integration, och är även en förutsättning för vårt gemensamma välstånd och får gemensamma välfärd.

25

Sedan den socialdemokratiskt ledda regeringen tillträdde har tiden det tar för nyanlända att komma i arbete halverats. Men det är ett allvarligt läge på arbetsmarknaden. Under coronapandemin har jobb inom instegsbranscher försvunnit och långtidsarbetslösheten ökat. Därför behöver mer göras för att utrikes föddas kompetens och drivkraft till arbete snabbt ska tas till vara. Alla ska både mötas av krav och ges det stöd de behöver för att lära sig svenska och komma in på arbetsmarknaden.

30

Medan vissa partier endast ägnar sig åt att skuldbelägga invandrare så fokuserar vi socialdemokrater på att bedriva riktig politik som gör skillnad för etableringen. Precis som några av motionärerna föreslår vill vi att det ska finnas batteri av arbetsmarknadspolitiska verktyg för att nyanlända, likväl som andra arbetslösa, ska få det stöd de behöver för att få arbete.

35

Just nu genomför vi en lång rad insatser för att det ska gå snabbare för nyanlända att komma i arbete och lära sig svenska. Den socialdemokratiskt ledda regeringen jobbar med en rad förslag för att genomföra ett kvalitetslyft av sfi, och arbetar för att öka antalet timmar man ska kunna läsa sfi. De som står långt från arbetsmarknaden och har kort utbildningsbakgrund rustas med utbildning,

40

men som en motionär lyfter är det även viktigt att kunna kombinera arbete med studier. Därför jobbar socialdemokraterna i regeringsställning bland annat med en riktad satsning för att förbättra yrkessvenskan hos personal inom äldreomsorgen som saknar tillräckliga kunskaper i det svenska språket för det yrke de utövar, till exempel vårdbiträden och undersköterskor. Genom det nya intensivåret inom etableringsprogrammet kommer nyanlända att kunna ta del av sfi, utbildning och praktik i högt tempo tillsammans, i syfte att komma i arbete inom ett år.

Vi kommer att behöva fortsätta utveckla vår politik för att förbättra etableringen. Partistyrelsen menar att det tydliga målet ska vara att det ska gå snabbare att etablera sig på arbetsmarknaden, vilket inte minst gör det nya intensivåret till en viktig insats. Partistyrelsen anser ändå att det är relevant att överväga förslaget att göra etableringstiden mer flexibel och att se över vilket stöd som ges till anhöriginvandrare vars anknytningsperson inte är flykting. Partistyrelsen ser det som mer aktuellt att överväga sådana förändringar än att införa en integrationsplan för alla som får uppehållstillstånd i Sverige. Partistyrelsen instämmer med förslaget att ytterligare utveckla validering av studier och yrkeserfarenhet för att ta tillvara varje individs kompetens.

Partistyrelsen vill särskilt understryka vikten av en jämställd etablering. Integrationen ska vara jämställd. Kvinnor och män ska mötas av samma höga förväntningar, krav, och stöd. För att vi ska lyckas måste jämställdhet vara en prioritering inom arbetsmarknadspolitiken. Men det är även viktigt med insatser så som exempelvis svenska för föräldralediga för att utrikes födda i behov av svenskundervisning ska kunna fortsätta bygga vidare på sina kunskaper och så att etableringen inte ska stanna av i och med att man får barn.

Integration och segregation

Var och en bär ett ansvar att tillförskaffa sig kunskaper och komma in i samhället men alla har olika förutsättningar och behov för att komma vidare. En god etablering som främjar integrering innebär att alla lär sig det svenska språket, kommer i egen försörjning genom arbete eller studier och skaffar en mer varaktig bostad. En gemensam utgångspunkt är att alla medborgare, oavsett bakgrund och behov, ska få samma möjligheter att introduceras till yrkesliv och in i vårt samhälle.

Partistyrelsen instämmer i vikten av samordning och vill lyfta möjligheter för nationella samlingar likt "Ett Sverige tillsammans" där aktörer möts för att ta ett gemensamt grepp för ett starkt mottagande. En fungerade integration kräver att alla tar sitt ansvar. Alla, oavsett ålder, ska ges goda möjligheter klara skolan och nå en fullgjord gymnasieutbildning och det är viktigt att alla skolor bär ansvar för nyanlända.

Det finns anledning att se över förslag om mentorer eller kontaktpersoner men det ska vara grundat på behov. Socialdemokraterna ska fortsätta driva på för en bättre samverkan mellan kommunerna och staten. Arbetsförmedlingen kan komma att spela en större roll i det arbetet. Att tillskapa naturliga och praktiska träffpunkter för att med kommunalt stöd främja integrationsprocessen är bra, inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv. Det finns inget som

hindrar initiativ vad gäller träffpunkter och kontaktpersoner men det är satsningar som kan främjas i högre utsträckning. Partistyrelsen delar att det är viktigt att riktat fokus ges till särskilt segregerade områden vad avser integrationsfrämjande aktiviteter och satsningar på arbete och utbildning.

5

Det finns ett bra system för likvärdig handlingsplan för nyanlända genom etableringsprogrammet. Den som är inskriven i etableringsprogrammet omfattas av ett åtgärdssystem och får en handlingsplan, liksom andra arbetslösa som deltar i arbetsmarknadspolitiska program. Kommunerna prioriterar insatserna till nyanlända efter behov och det är avgörande att kommunerna får rätt förutsättningar för att lyckas. Rätt förutsättningar innebär bl.a. att det finns möjligheter för långsiktig planering.

10

Partistyrelsen anser att det är lämpligt att staten kompenserar kommunerna för ökade kostnader kopplat till flyktingmottagande. I regeringsställning har Socialdemokraterna tillfört medel till kommunerna för att förbättra förutsättningarna att ta emot ett stort antal nyanlända. Bland annat höjdes schablonersättningen till kommunerna för mottagandet av nyanlända med femtio procent 2016. Med anledning av införandet av en utbildningsplikt har regeringen ytterligare höjt schablonersättningen för att kommunerna bättre ska kunna möta utbildningsbehovet bland nyanlända.

20

Det finns goda skäl till schablonersättning och partistyrelsen ser inte anledning att ändra den modellen. Likaså anser Partistyrelsen att det finns goda skäl att hålla i statligt ansvar för etablering, inte minst för att säkerställa att alla får tillgång till likvärdigt stöd.

25

Det är upp till varje kommun att bestämma hur de vill styra sitt allmännyttiga bostadsbolag och partistyrelsen ser inte att det finns skäl att vidta några åtgärder i dagsläget, men ser positivt på samarbete mellan kommuner och bostadsbolag. Vad gäller kostnader kopplat till hemmet finns det idag en god ordning med hemutrustningslån och partistyrelsen anser inte att det bör omvandlas till ett behovsbidrag.

30

Partikongressen föreslås besluta:

att bifalla motionerna B1:1, B3:6, B11:1, B11:2, B118:2, B176:20

35

B1:1 (Gullspångs arbetarekommun) att validering av tidigare yrkeserfarenhet och studier används mer för att kunna göra mer aktuella och individuella planer

B3:6 (Nynäshamns arbetarekommun - enskild) att partistyrelsen ta initiativ till breda politiska uppgörelser på alla nivåer

40

B11:1 (Uppsala arbetarekommun) att det behöver finnas ett batteri av arbetsmarknadspolitiska verktyg för att nyanlända, likväl som andra arbetslösa, ska få det stöd de behöver för att möta kunskapskraven på arbetsmarknaden

B11:2 (Uppsala arbetarekommun) att en permanent tudelad arbetsmarknad undviks genom att möjliggöra för nyanlända och långtidsarbetslösa att kombinera arbete med utbildning
B118:2 (Södertälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att EBO-lagen avskaffas
B176:20 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att avskaffa EBO-lagen

5

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A179:13, A373:27, B1:3, B2:1, B2:2, B4:1, B4:2, B5:1, B5:2, B5:4, B5:5, B7:1, B8:1, B8:2, B8:3, B9:1, B9:2, B10:2, B11:3, B11:6, B11:7, B13:1, B14:3, B14:5, B14:6, B15:1, B16:1, B16:2, B16:3, B16:4, B16:5, B17:1, B17:2, B17:3, B18:1, B19:1, D99:6, E10:6, E10:7

10

A179:13 (Tjörns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten ökar kompensationen till kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under en längre tid än de två första åren efter att uppehållstillstånd beviljats, vilket gäller idag

15

A373:27 (Stockholms partidistrikt) att böterna som arbetsgivare ska betala för varje person som arbetar utan arbetstillstånd på ett företag ska vara höga

B1:3 (Gullspångs arbetarekommun) att etableringsprocessen blir mer flexibel och att det ges möjlighet för de individer som behöver att den kan vara tre år

B2:1 (Katrineholms arbetarekommun) att möjligheten att använda professionella ställföreträdare regleras

20

B2:2 (Katrineholms arbetarekommun) att ställföreträdarskap för vuxna lyfts ut ur föräldrabalken och blir en egen lag

B4:1 (Gullspångs arbetarekommun) att kommuner som tagit emot många flyktingar under många år ska kompenseras ekonomisk, ett avslut med respektive kommun ska göras

25

B4:2 (Gullspångs arbetarekommun) att inga schabloniserade bidrag och anslag utan faktisk kostnad för respektive kommun som har svårigheter att ställa om

B5:1 (Lindesbergs arbetarekommun) att det ska vara statens ansvar att lösa bostadsfrågan för familjer som fått uppehållstillstånd och att det sker på ett sådant sätt att familjer blir jämnt utspridda över landet och i kommunernas bostadsbestånd

30

B5:2 (Lindesbergs arbetarekommun) att familjer som kommit till Sverige och har låg utbildning ska tilldelas en ansvarig mentor som ska följas deras framsteg de tre-fyra första åren

B5:4 (Lindesbergs arbetarekommun) att områden, som har en mycket stor andel invånare från andra länder, ska få mycket mer fokus på integrationsfrämjande aktiviteter och satsningar på arbete och utbildning

35

B5:5 (Lindesbergs arbetarekommun) att kommuner och bostadsbolag samarbetar mot segregation
B7:1 (Umeå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att ersättningsarna till kommunerna höjs för mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar

B8:1 (Sundsvalls arbetarekommun) att alla personer som flyttar till Sverige som anhöriginvandrare ska genomgå SFI

40

B8:2 (Sundsvalls arbetarekommun) att alla anhöriginvandrare ska registreras på arbetsförmedlingen

B8:3 (Sundsvalls arbetarekommun) att alla nyblivna föräldrar med invandrabakgrund ska ges stöd i möjligheter att planera för att komma i arbete

- B9:1 (Jönköpings arbetarekommun - enskild) att socialdemokraterna ska verka för att alla som kommer till Sverige genom anknytning ska få erbjudande om etableringsinsatser
- B9:2 (Jönköpings arbetarekommun - enskild) att socialdemokraterna ska verka för att någon myndighet får uppdraget att ansvara för att informera om dessa insatser och om vikten av att delta i programmet. Denna information ska ske på hemspråket och snarast efter ankomsten
- 5 B10:2 (Hallsbergs arbetarekommun) att tillskapa naturliga och praktiska träffpunkter för att med kommunalt stöd främja integrationsprocessen
- B11:3 (Uppsala arbetarekommun) att nyanlända bör få bättre möjligheter att lära sig svenska genom att få rätt till fler timmar i sfi
- 10 B11:6 (Uppsala arbetarekommun) att barn och tonåringar som invandrar senare än skolstartsalder ska ges goda möjligheter klara skolan och nå en fullgjord gymnasieutbildning
- B11:7 (Uppsala arbetarekommun) att alla skolor ska ta emot nyanlända elever i samma utsträckning, för en mer allsidig elevsammansättning
- B13:1 (Sölvesborgs arbetarekommun) att inrätta en nationell integrationsplan som skall innehålla åtgärder som alla kommuner ska genomföra och skall syfta till att skapa en lägsta nivå som kommunerna måste förhålla sig till
- 15 B14:3 (Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt) att införa en individuell integrationsplan för alla vuxna som får uppehållstillstånd, med stark koppling till resultat och ekonomisk ersättning
- 20 B14:5 (Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt) att avskaffa EBO-lagen och ersätt med en modell bestående av anläggningsboende och kommunplaceringar där ersättningar till individ och kommun är sammanlänkande
- B14:6 (Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt) att styra mottagandet av asylsökande tydligare till kommuners kapacitet för ett gott mottagande avseende arbetsmarknad, bostadsmarknad och socioekonomiska skillnader
- 25 B15:1 (Gullspångs arbetarekommun) att staten tar ett helhetsgrepp för hela asylprocessen både ekonomisk och bostadsmässigt
- 30 B16:1 (Malmö arbetarekommun) att det ska finnas färdiga nationella handlingsplaner för de utsatta nyanlända familjerna
- B16:2 (Malmö arbetarekommun) att det upprättas partneravtal mellan berörda statliga myndigheter, som arbetsförmedlingen och migrationsverket, och kommuner
- B16:3 (Malmö arbetarekommun) att berörda familjer förses med kontaktperson vars verksamhet och befogenheter regleras i den nationella handlingsplanen och i partneravtalet mellan staten och berörd kommun
- 35 B16:4 (Malmö arbetarekommun) att familjerna får en och samma kontaktperson som är länken mellan statliga myndigheter och kommunens socialtjänst och andra kommunala funktioner
- B16:5 (Malmö arbetarekommun) att kontaktpersonen som arbetar med familjen ska ha en bred kunskap om berörda statliga myndigheter och kommunala funktioner och även vara kunnig/ utbildad inom familjeterapi
- 40

- B17:1 (Södertälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla asylsökande i Sverige tas emot på Migrationsverkets anläggningar för introduktion och att utflyttning till eget boende föregås av en verifiering av att det planerade boendet bedöms rimligt
- 5 B17:2 (Södertälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att de asylsökande som bedöms få möjlighet att stanna i Sverige anvisas till alla Sveriges kommuner på ett ordnat sätt
- B17:3 (Södertälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att skyndsamt skapa politisk majoritet i riksdagen för att avskaffa den så kallade EBO-lagen
- B18:1 (Eskilstuna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att nytillkomna som väljer att läsa SFI efter 24 månader genom individuell prövning ska kunna beviljas
- 10 etableringsersättning för nyanlända från staten för att bli klara med sina studier upp till D-nivå med stöd av en förlängd etableringsersättning upp till 12 månader
- B19:1 (Stockholms partidistrikt) att EBO-lagen rivs upp i sin helhet
- D99:6 (Vänersborgs arbetarekommun) att riktade statsbidrag för integration e.d. ska omfatta minst tre år, och fasas ut under en lika lång tid för att underlätta för kommunerna att genomföra
- 15 omställningar
- E10:6 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att ansvaret för att finansiera flyktingmottagande och integration flyttas över till staten
- E10:7 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att rutiner och regler för en fungerande mottagning och integrering samordnas nationellt
- 20
- att avslå motionerna A163:13, A164:13, A165:13, A166:13, A167:13, A168:13, A171:13, A172:13, A173:13, A175:13, A176:13, A178:13, A180:9, A181:13, A182:13, A183:12, A184:14, A185:13, A186:11, A187:13, A188:13, A189:13, A191:13, A192:13, A193:13, A194:13, A195:13, A196:13, A197:13, B6:1, B12:1, B15:2, C22:4
- 25
- A163:13 (Skellefteå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- A164:13 (Nyköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar
- 30 kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- A165:13 (Nässjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- 35 A166:13 (Enköpings arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- A167:13 (Gävle arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren
- 40 efter att uppehållstillstånd beviljats
- A168:13 (Luleå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten

kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

5 A171:13 (Kalmar arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

A172:13 (Lunds arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

10 A173:13 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

A175:13 (Borlänge arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

15 A176:13 (Haninge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

20 A178:13 (Dorotea arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

A180:9 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

25 A181:13 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

A182:13 (Falun arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

30 A183:12 (Kungälv's arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

35 A184:14 (Eskilstuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

A185:13 (Trollhättans arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

40 A186:11 (Piteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

- A187:13 (Karlstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- 5 A188:13 (Skövde arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- A189:13 (Mora arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- 10 A191:13 (Jönköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- A192:13 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren
- 15 efter att uppehållstillstånd beviljats
- A193:13 (Kiruna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- A194:13 (Ystads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten
- 20 kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- A195:13 (Åsele arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- 25 A196:13 (Smedjebackens arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats
- A197:13 (Norrköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren
- 30 efter att uppehållstillstånd beviljats
- B6:1 (Stockholms partidistrikt) att hemutrustningslån för nyanlända flyktingar bör omvandlas till ett behovsprövat bidrag som administreras och finansieras av kommunen dit vederbörande anvisats
- B12:1 (Kumla arbetarekommun) att staten återför ansvar och medel för mottagning och
- 35 integrationsarbete till kommunerna, som bevisligen har större möjligheter att nå ett positivt resultat i samverkan med arbetsförmedlingen
- B15:2 (Gullspångs arbetarekommun) att kostnaderna inte vältras över på kommunerna, utan staten ska kompensera de kommuner som eventuellt får kostnader för asylsökande som fått avslag på sin ansökan
- 40 C22:4 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats

MIGRATIONSPOLITIK

Partistyrelsens utlåtande över motionerna A360:8, B5:3, B20:1, B21:1, B22:1, B23:1, B24:1, B28:1, B29:1, B29:2, B30:1, B30:2, B30:3, B30:4, B30:5, B31:1, B31:2, B31:3, B31:4, B32:1, B33:1, B33:2, B33:3, B33:4, B34:1, B34:2, B35:1, B35:2, B35:3, B36:1, B36:2, B37:1, B37:2, B39:1, B39:2, B39:3, B39:4, B39:5, B41:1, B41:2, B41:3, B41:6, B42:1, B42:2, B44:1, B44:2, B47:1, B48:1, B49:1, B49:2, B49:3, B50:1, B50:2, B50:3, B50:4, B50:5, B50:7, B50:8, B50:9, B52:1, B53:1, B55:1, B56:1, B56:2, B56:3, B57:1, B57:2, B58:1, B58:3, B58:4, B59:1, B59:2, B59:3, B59:4, B60:1, B62:1, B62:2, B62:3, B62:4, B62:5, B64:1, B64:2, B65:1, B190:2

UB159 En human, rättssäker och långsiktigt hållbar migrationspolitik

Sverige behöver ha en långsiktig och hållbar migrationslagstiftning som inte avviker väsentligt från andra EU-länder. Det blev tydligt under flyktingkrisen 2014-2015. Då stramade den socialdemokratiskt ledda regeringen upp regelverket och införde ID-kontroller och gränskontroller. 2016 infördes även den tillfälliga lagen.

Detta var nödvändiga åtgärder som fick stor effekt på det svenska asylmottagandet. Antalet asylsökande sjönk med 90 % och Sveriges andel av mottagandet i EU sjönk från 12 till 3 %. Det ligger i nivå med hur vårt mottagande ska se ut i jämförelse med övriga EU. Partikongressen 2017 slog fast att Sverige inte kan ha en lagstiftning som i alltför hög utsträckning avviker från andra EU-länder. Det har varit vägledande i regeringens arbete med en ny permanent migrationslagstiftning som ska ersätta den gamla utlänningslagen.

Den nya lagstiftningen innebär bland annat tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel och att permanent uppehållstillstånd tidigast ska kunna beviljas efter att man haft ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i minst tre år och endast om vissa särskilda krav är uppfyllda.

Att återinföra permanenta uppehållstillstånd som huvudregel är inte möjligt, givet att så gott som alla andra EU-länder har tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel. Partistyrelsen vill emellertid lyfta fram att regeringens förslag innebär att det blir en bättre balans mellan rättigheter och skyldigheter, samtidigt som asylrätten upprätthålls och alla som behöver skydd får rätt till det. Den nya lagstiftningen bidrar även till ett jämnare mottagande i jämförelse med andra EU-länder. Det anvisas också en väg till permanent uppehållstillstånd för den som uppnår kriterierna.

Vissa motionärer lyfter att försörjningskravet vid familjeåterförening ska tas bort. Att få återförenas med sin familj kan bidra till ökade incitament för integration och ökat välbefinnande. Rätten till familjeåterförening ska värnas. Partistyrelsen anser emellertid att den

socialdemokratiska regeringens förslag i denna del är väl avvägd. Det är rimligt att om man vill ta hit sina anhöriga också har möjlighet att försörja dem. Däremot delar Partistyrelsen uppfattningen om att svenska medborgare ska undantas från försörjningskravet vid anhöriginvandring. Detta finns med i regeringens förslag.

5

I och med den nya migrationslagen är det viktigt att det finns ventiler för att undvika att människor faller mellan stolarna i enskilda fall när vi övergår från en lagstiftning med permanenta uppehållstillstånd som huvudregel till tidsbegränsade sådana.

10 Den humanitära grunden är en övergångsbestämmelse som innebär att personer som har vistats i Sverige med uppehållstillstånd och under den tiden fått en särskild anknytning till Sverige ska kunna beviljas uppehållstillstånd om omständigheterna är särskilt ömmande. Partistyrelsen anser att förslaget om en ny humanitär grund är bättre än att återinföra synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter, samt övriga skyddsbehövande, som vissa av motionärerna föreslår.

15 När det gäller frågan om krav på kunskaper i svenska och grundläggande samhällskunskaper, så är syftet att stärka medborgarskapets status och främja ett inkluderande samhälle. Det kommer att öka personers möjligheter att bli aktiva samhällsmedborgare, utöva sina rättigheter och förstå sina skyldigheter. Regeringen har tillsatt en utredning som lämnat förslag hur det systemet för krav i kunskaper i svenska och om det svenska samhället ska konstrueras.

20

Partistyrelsen delar utredningens förslag att undantag från kraven bör göras för de som fyllt 67 år, vissa statslösa födda i Sverige och som inte fyllt 21 år och för nordiska medborgare som bott minst fem år i Sverige. För den som, t.ex. på grund av funktionsnedsättning har synnerliga skäl för varför han eller hon inte rimligen kan uppnå kraven ska det finnas möjlighet till dispens.

25

Vissa motionärer har lyft frågan om att HBTQ+-personer som är utsatta för förtryck och förföljelse ska få permanenta uppehållstillstånd. De som har skyddsskäl ska givetvis få skydd i Sverige. Däremot menar Partistyrelsen att ett system såsom motionärerna förespråkar skulle vara ojämnt eftersom denna grupp då skulle få en förtur till permanent uppehållstillstånd. En viktig utgångspunkt i vårt svenska asylsystem är just jämlikhet och denna princip ska värnas.

30

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som orsakar stort fysiskt och psykiskt lidande. Hederskulturen bygger på patriarkala normer där familjen, ofta män, anser sig ha rätt att bestämma över familjemedlemmarnas liv. Detta våld och förtryck som ofta tar sig uttryck i kontroll av flickor och kvinnor ska bekämpas.

35

När det gäller frågan om huruvida patriarkalt hedersförtryck ska tas upp i skyddsgrunderna i asylprövningen, vilket lyfts i en motion, så vill Partistyrelsen framhålla att regeringen tillsatt en utredning om utvisning på grund av brott. Utredaren ska bland annat ta ställning till hur skyddet mot utvisning för den som drabbats av hedersrelaterad brottslighet kan förstärkas.

40

En effektiv och rättssäker asylprocess

Asylprocessen ska vara tydlig och rättssäker, och den som ansöker om asyl ska bemötas med medmänsklighet, respekt och professionalitet. Den ordning vi har för asylprövning i Sverige har effektiva garantier för att säkerställa en rättssäker process. Det har uttalats av Europadomstolen i ett antal mål.

Varje asylansökan prövas individuellt av Migrationsverket och ett negativt beslut kan överklagas till migrationsdomstol. Den som bedöms ha behov av internationellt skydd beviljas uppehållstillstånd i enlighet med utlänningslagen. Den som inte bedöms ha tillräckliga skäl att beviljas uppehållstillstånd ska lämna Sverige.

Partistyrelsen vill i sammanhanget understryka att regeringen gjort mycket för att bibehålla en god rättssäkerhet, något som flera motionärer lyfter. Det handlar bland annat om uppdrag i regleringsbrev om utbildningsinsatser och kvalitetsuppföljningar. Partistyrelsen instämmer också kring motionärernas förslag gällande att rättssäkerheten ska vara god i förvarsärenden. Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att barnperspektivet ska vara integrerat i asylprocessen.

Det är även viktigt att säkerställa barns rättigheter och regeringen har gjort mycket på detta område. Exempelvis ska Migrationsverket analysera konsekvenserna för barn inför beslut eller andra åtgärder som kan röra barn. Verksamheten ska utformas så att jämställda villkor för kvinnor och män respektive flickor och pojkar uppnås. Barnombudsmannen har sedan 2017 regeringens uppdrag att stödja arbetet med att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter i statliga myndigheters verksamhet och Migrationsverket är en av de myndigheter som ingått i detta arbete. I Migrationsverkets regleringsbrev för 2020 gav regeringen myndigheten i uppdrag att redovisa åtgärder och resultat av arbetet med att säkerställa barnets rättigheter enligt barnkonventionen.

Partistyrelsen delar uppfattningen att långa väntetider innebär frustration och psykiskt lidande för sökande och vill samtidigt framhålla att långa handläggningstider även medför stora kostnader för samhället. Regeringen har under mandatperioden vidtagit en rad åtgärder för att förkorta Migrationsverkets handläggningstider. Dessa åtgärder har bestått av ökad medelstilldelning och olika uppdrag till Migrationsverket.

Den genomsnittliga handläggningstiden för asylärenden var 10 månader 2020. År 2018 var handläggningstiden som längst och då på 17 månader. Vid utgången av 2021 förväntas genomsnittliga handläggningstiden ligga på 6 månader.

Partistyrelsen delar motionärernas inställning kring vikten att kunna fatta snabba beslut i asylprocessen om ansökningarna är uppenbart ogrundade. Den regeringen har gått fram med förslag om regler kring säkra ursprungsländer. Det ger Migrationsverket möjlighet att besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om sökanden kommer från ett så kallat säkert ursprungsland. Samtidigt ska det alltid göras en individuell bedömning. På så sätt kommer vi åt

den stora mängden asylansökningar från personer som uppenbart saknar asylskäl.

5 En motion lyfter frågan om arbete under asyltiden. Det är något som asylsökande redan får göra idag under den tid man väntar på beslut om uppehållstillstånd. Det kan leda till att man lär sig språket bättre och om man sedan får bifall på sin asylansökan kan det bidra till bättre etablering. För att få arbeta krävs det att man uppfyller vissa regler. Det handlar om att man ska ha godtagbar identitetshandling eller på annat sätt medverkar till att klarlägga din identitet, att ens ärende prövas i Sverige och att man har en välgrundad ansökan. Partistyrelsen tycker att detta är rimliga och väl avvägda krav.

10

Däremot instämmer Partistyrelsen inte i förslaget om att det ska vara meriterande för uppehållstillstånd att ha påbörjat utbildning eller arbete under handläggningstiden. Huruvida man studerar eller arbetar ska inte vara grunden till att få tillfälligt uppehållstillstånd i Sverige, utan utgångspunkten ska vara att det är skyddsbehovet som avgör.

15

Ett rättssäkert och hållbart asylsystem kräver ett fungerande återvändande för de personer som inte bedöms vara i behov av skydd. Det ska finnas tydliga regler kring återreseförbud. Återvändandet är också avgörande för förtroendet för asylsystemet.

20 Partistyrelsen anser att det system vi har idag och som innebär att återvändande till hemlandet alltid föregås av en individuell prövning av det eventuella skyddsbehovet är en bra och väl avvägd ordning. I den prövning som görs ingår alltid en bedömning av den aktuella säkerhetssituationen i hemlandet.

25 När det gäller frågan om utvisning till Afghanistan, som ett antal motionärer lyft, så vill Partistyrelsen understryka att Migrationsverket löpande följer och bedömer säkerhetsläget i landet. Detta ligger även till grund för domstolarnas beslut. Regeringen har inte den expertis som krävs för att kunna göra bedömningar av säkerhetsläget i enskilda länder.

30 I en motion föreslås det att det ska vara möjligt att söka asyl i Sverige från Sveriges ambassader och konsulat utomlands. Det är orealistiskt, och strider mot strävandena om en jämnare fördelning av asylsökanden i EU. Sverige kan inte ha en asylpolitik som i alltför hög utsträckning avviker från andra EU-länder.

35 Det humanitära läget i världen är extremt allvarligt. De globala humanitära behoven har ökat de senaste åren. Ökade flyktingströmmar, fler komplexa kriser och större glapp mellan behov och resurser gör de humanitära insatserna viktigare än någonsin, både när det gäller finansiellt stöd och engagemang via FN och andra partners.

40 UNHCR är en av FN-systemets största humanitära aktörer och spelar även en roll som uttolkare av flyktingkonventionen. Sverige är UNHCR:s fjärde största givare och den absolut största givaren av flexibel finansiering som möjliggör för organisationen att svara upp mot hastigt uppkomna

eller underfinansierade kriser. Partistyrelsen instämmer med motionärerna om att det är viktigt att bidra med åtgärder så att människor inte tvingas fly och att öka stödet till UNHCR.

En andra chans att stanna i Sverige

5 Den 1 juli 2018 infördes den nya möjligheten till uppehållstillstånd som också kallas gymnasielagen. Lagstiftningen kom till på grund av de utmaningar Sverige ställdes inför i och med flyktingkrisen, där en stor grupp ensamkommande unga kommit till landet innan den tillfälliga lagen hade aviserats, och som på grund av långa handläggningstider hamnat i en sämre situation.

10

Syftet med lagen var alltså att denna grupp skulle få en ny möjlighet till uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Den här gruppen fick således en andra chans att stanna i Sverige, trots att de inte bedömts ha asylskäl. För att få stanna i Sverige skulle man uppfylla vissa krav. Det handlade om att man skulle läsa klart sin utbildning, etablera sig på arbetsmarknaden och inte

15

begå några brott. Regeringen lade även fram förslag till riksdagen för att underlätta situationen för den här gruppen. Det handlade bland annat om att man skulle få längre tid på sig att söka jobb och att anställningen inte skulle behöva vara lika lång som det från början var sagt. Dessa förslag röstades

20

emellertid ner i riksdagen i våras. Flera motionärer har lyft fram att denna grupp ska beviljas amnesti i Sverige. Partistyrelsen anser emellertid att de möjligheter och lättnader som regeringen gått fram med har varit väl avvägda, samt att den här gruppen inte ska särbehandlas ytterligare.

25

Frågan om en ensamkommande asylsökande är under eller över 18 år är av stor betydelse för hur asylärendet handläggs och för frågan om uppehållstillstånd. Åldern har även betydelse för mottagandet av den asylsökande, bland annat eftersom ensamkommande barn får ett särskilt mottagande och det finns särskilda bestämmelser i utlänningslagen som rör barn.

30

Det är viktigt att vi har ett starkt skydd för asylsökande ensamkommande barn och att förtroendet för asylprocessen upprätthålls. Barn ska behandlas som barn och vuxna ska behandlas som vuxna.

Idag har vi ett system som innebär att om Migrationsverket bedömer att det finns skäl att ifrågasätta den uppgivna åldern, så ska en åldersbedömning göras och ett tillfälligt beslut om ålder fattas. Utgångspunkten är här att en sådan åldersbedömning i första hand ska göras utifrån skriftlig bevisning. Om det däremot bedöms att den sökande inte gjort sannolikt att han eller hon är underårig är myndigheten skyldig att erbjuda den sökande att genomgå en medicinsk åldersbedömning. Detta får emellertid enbart göras om den sökande har gett sitt skriftliga

40

samtycke.

Utlåtandet från den medicinska åldersbedömningen måste sedan värderas tillsammans med övrig bevisning. Partistyrelsen anser att detta är ett viktigt verktyg för att man ska kunna kontrollera hur gamla de asylsökande är och anser att medicinska åldersbedömningar ska finnas kvar. Det är av stor vikt att man i asylprocessen och i det övriga mottagandet kan skilja barn från vuxna.

5 Medicinska åldersbedömningar finns i ett stort antal andra EU-länder, bland annat Finland och Tyskland.

Partikongressen föreslår besluta:

10 att bifalla motionerna B41:1

B41:1 (Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt) att Sverige ska ha en långsiktigt hållbar, human och rättssäker migrationspolitik som värnar asylrätten och utgår ifrån möjligheterna för nyanlända att

15 etablera sig i samhället

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A360:8, B30:5, B33:1, B35:2, B36:1, B37:2, B39:3, B39:5, B41:2, B41:3, B41:6, B42:1, B47:1, B48:1, B49:1, B49:2, B49:3, B50:2, B50:7, B52:1, B55:1, B56:1, B56:3, B58:1, B58:3, B58:4, B59:3, B62:1, B64:2,

20 B190:2

A360:8 (Sörmlands partidistrikt) att återvändandet vid avslag på asylansökan görs mer effektivt och att karenstider för att åter söka uppehållstillstånd vid laga-kraft-vunna avslag förlängs

25 B30:5 (Lindesbergs arbetarekommun) att handläggningen ska påskyndas så att uppehållstillstånd fås snabbare

B33:1 (Luleå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att de som väntar på uppehållstillstånd i Sverige ska ha möjlighet att utbilda sig eller arbeta under handläggningstiden

B35:2 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att rätten till

30 familjeåterförening säkras

B36:1 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att stoppa alla utvisningar till Afghanistan

B37:2 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att integrera barnperspektivet i asylprövningsprocessen

B39:3 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att särskilt skyddsbehövande ska bara prövas av

35 handläggare med adekvat utbildning

B39:5 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att stärka rättssäkerheten i förvarsärenden

B41:2 (Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt) att större tyngd läggs vid att det är bistånds- och utrikespolitiken som kan bidra till att skapa trygghet och säkerhet för att människor inte ska

40 tvingas fly

B41:3 (Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt) att ökat stöd till UNHCR för förbättrat skydd i närområdet

- B41:6 (Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt) att en mer effektiv handläggning, bland annat genom att öka möjligheterna att kunna fatta snabba beslut kring såväl uppenbart ogrundade ansökningar som uppenbart välgrundade sådana
- 5 B42:1 (Norrköpings arbetarekommun - enskild) att för att få ett större ansvarstagande gällande krigsflyktingar i Världen vill jag att Sverige i EU och FN, ska driva på för att de länder som säljer vapen också ska ta ansvar för flyktingströmmarna som dessa krig skapar
- B47:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att lagstifta om att ge permanent uppehållstillstånd till alla som nu omfattas av gymnasielagen
- 10 B48:1 (Haparanda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att hotet om patriarkalt hedersförtryck prövas tidigare i asylprocessen genom att tas upp i de övriga skyddsgrunderna
- B49:1 (Värnamo arbetarekommun) att vi får fram ett regelverk som beaktar människors rättigheter
- B49:2 (Värnamo arbetarekommun) att man ser över vilka underlag man har för att fatta beslut
- 15 om det finns eller har funnits omständigheter som individen inte orsakat själv, men som påverkat förslaget till beslut
- B49:3 (Värnamo arbetarekommun) att Migrationsverkets arbete revideras med jämna mellanrum
- B50:2 (Nacka arbetarekommun - enskild) att stoppa alla utvisningar till Afghanistan
- B50:7 (Nacka arbetarekommun - enskild) att integrera barnperspektivet i hela
- 20 asylprövningsprocessen
- B52:1 (Gotlands partidistrikt) att Socialdemokraterna arbetar för att handläggningstiderna för att få uppehållstillstånd kortas ner
- B55:1 (Östergötlands partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för ett förbättrat mottagande av HBTQ+-personer på Migrationsverket
- 25 B56:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för en snabbare process att få permanent uppehållstillstånd efter max tre år överhuvudtaget
- B56:3 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för permanent uppehållstillstånd för människor som inte kunnat utvisas på tre år
- B58:1 (Trollhättans arbetarekommun) att S jobbar för att Migrationsverket säkerställer att de
- 30 beslut som tas är rättssäkra över hela landet. Tydligare riktlinjer anges till samtliga handläggare i landet
- B58:3 (Trollhättans arbetarekommun) att S jobbar för att Regeringen tillsätter en utredning för åldersbedömning och ändrar på dessa verktyg så att de får större rättssäkerhet för den sökanden
- B58:4 (Trollhättans arbetarekommun) att S jobbar för att Regeringen utreder och ger
- 35 Migrationsverket tydligt underlag för hantering av bedömningar av personer som är HBTQ, ateister eller konvertiter så att dessa inte hamnar i Afghanistan och går mot en "säker" död
- B59:3 (Kristianstads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna bedriver en kampanj om HBTQ+-personer som är utsatta för förtryck och förföljelse ska få permanenta uppehållstillstånd
- B62:1 (Malå arbetarekommun) att vi kräver därför Sverige stoppar alla utvisningar till
- 40 Afghanistan
- B64:2 (Ystads arbetarekommun) att svenska medborgare och personer som beviljats permanent uppehållstillstånd på skyddsgrund undantas från försörjningskravet vid familjeåterförening

B190:2 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att uppsägandet av barns medborgarskap skall avgöras i samma ordning som andra medborgarskapsärenden där processen ska ta skede fysiskt inom landet

5 att avslå motionerna B5:3, B20:1, B21:1, B22:1, B23:1, B24:1, B28:1, B29:1, B29:2, B30:1, B30:2, B30:3, B30:4, B31:1, B31:2, B31:3, B31:4, B32:1, B33:2, B33:3, B33:4, B34:1, B34:2, B35:1, B35:3, B36:2, B37:1, B39:1, B39:2, B39:4, B42:2, B44:1, B44:2, B50:1, B50:3, B50:4, B50:5, B50:8, B50:9, B53:1, B56:2, B57:1, B57:2, B59:1, B59:2, B59:4, B60:1, B62:2, B62:3, B62:4, B62:5, B64:1, B65:1

10

B5:3 (Lindesbergs arbetarekommun) att personer som kommit till Sverige och är över 60 år inte ska omfattas av språkkrav när de söker svenskt medborgarskap

B20:1 (Ystads arbetarekommun) att Socialdemokraterna skall genomföra amnesti eller lagändring för dem med uppehållstillstånd villkorat av fast jobb inom 6 månader

15 B21:1 (Arvika arbetarekommun) att om amnesti för de ungdomar som idag omfattas av gymnasielagen

B22:1 (Haninge arbetarekommun) att uppehållstillstånd bör beviljas, efterprövning av vandel, de asylsökande som kom 2015 och för vilka beslut skedde enligt den tillfälliga lagen

20 B23:1 (Vaggeryds arbetarekommun) att Sverige utfärdar en allmän amnesti för ensamkommande barn och unga som vistats i Sverige längre än ett år

B24:1 (Kungälv's arbetarekommun) att Sverige utfärdar en allmän amnesti för de ensamkommande barn och unga som vistats i Sverige längre än ett år

B28:1 (Östergötlands partidistrikt) att de fastslagna migrationspolitiska grundprinciperna ska hållas, avsteg likt gymnasielagen ska inte upprepas

25 B29:1 (Hallsbergs arbetarekommun) att permanenta uppehållstillstånd blir huvudregel vid flyktingskap att försörjningskravet vid familjeåterföring begränsas

B29:2 (Hallsbergs arbetarekommun) att synnerligen ömmande omständigheter återinförs i utlänningslagen med permanent uppehållstillstånd som huvudregel beroende av att de nya svenskarna får möjlighet till en stödjande tillvaro i Sverige

30 B30:1 (Lindesbergs arbetarekommun) att permanenta uppehållstillstånd blir huvudregel vid flyktingskap

B30:2 (Lindesbergs arbetarekommun) att utfärdade amnesti för ensamkommande unga som har varit i Sverige mer än ett år

B30:3 (Lindesbergs arbetarekommun) att försörjningskravet vid familjeåterföring tas bort

35 B30:4 (Lindesbergs arbetarekommun) att synnerligen ömmande omständigheter återinförs i utlänningslagen med permanent uppehållstillstånd som huvudregel beroende av att de nya svenskarna får möjlighet till en stödjande tillvaro i Sverige

B31:1 (Kumla arbetarekommun) att permanenta uppehållstillstånd blir huvudregel vid flyktingskap

40 B31:2 (Kumla arbetarekommun) att utfärdade amnesti för ensamkommande unga som har varit i Sverige mer än ett år

- B31:3 (Kumla arbetarekommun) att försörjningskravet vid familjeåterföring tas bort
B31:4 (Kumla arbetarekommun) att synnerligen ömmande omständigheter återinförs i utlänningslagen med permanent uppehållstillstånd som huvudregel beroende av att de nya svenskarna får möjlighet till en stödjande tillvaro i Sverige
- 5 B32:1 (Ale arbetarekommun - enskild) att vara restriktiv med invandringen tills man lyckats genomföra integrationen för de som redan har anlänt
B33:2 (Luleå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att det ska vara meriterande för uppehållstillstånd att ha påbörjat utbildning eller arbete under handläggningstiden
- 10 B33:3 (Luleå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att de uppehållstillstånd som beviljas i Sverige ska vara permanenta uppehållstillstånd
B33:4 (Luleå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att det ska gå att söka asyl i Sverige från Sveriges ambassader och konsulat utomlands
B34:1 (Hallsbergs arbetarekommun) att förslaget till ny asyllagstiftning dras tillbaka/inte
- 15 genomförs
B34:2 (Hallsbergs arbetarekommun) att partiet utformar en human flyktingpolitik där permanenta uppehållstillstånd är regel – inte undantag
B35:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att permanenta uppehållstillstånd ska vara huvudregel i såväl Sverige som övriga EU-länder
- 20 B35:3 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att kvotflyktingssystemet utökas, i såväl Sverige som övriga EU-länder
B36:2 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att genomföra en amnesti för alla ensamkommande unga som varit i Sverige över ett år
B37:1 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att ta bort försörjningskravet vid familjeåterföring
- 25 B39:1 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att återinföra permanenta uppehållstillstånd som huvudregel
B39:2 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att avskaffa användandet av medicinska åldersbedömningar i asylärenden
B39:4 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att återinför synnerligen eller särskilt ömmande
- 30 omständigheter samt övriga skyddsbehövande som skäl för uppehållstillstånd
B42:2 (Norrköpings arbetarekommun - enskild) att alla länder som har vapen med i stridigheterna ska ta fullt ekonomisk ansvar. I de fall där det inte går att bevisa vilka länder som sålt vapnen ska ändå länderna som har tillverkat vapnen ta ansvaret för flyktingar. Det ger konsekvens av handling
- 35 B44:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för amnesti för alla ensamkommande asylsökande inklusive de som är här på gymnasielagen och de som har fått avslag på sin ansökan
B44:2 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna yrkar för amnesti för de försvunna ensamkommande som Migrationsverket har tappat kontakt med
- 40 B50:1 (Nacka arbetarekommun - enskild) att återinföra permanenta uppehållstillstånd som huvudregel

- B50:3 (Nacka arbetarekommun - enskild) att ge amnesti för ensamkommande unga som varit i Sverige över ett år
- B50:4 (Nacka arbetarekommun - enskild) att ge dem som inte kunnat utvisas på fyra år permanent uppehållstillstånd
- 5 B50:5 (Nacka arbetarekommun - enskild) att återinföra synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter samt övriga skyddsbehövande som skäl för uppehållstillstånd
- B50:8 (Nacka arbetarekommun - enskild) att ta bort försörjningskravet vid familjeåterförening
- B50:9 (Nacka arbetarekommun - enskild) att stoppa användandet av medicinska åldersbedömningar i asylärenden, utveckla nya metoder för åldersbedömning och ompröva
- 10 tidigare beslut
- B53:1 (Lindesbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att permanent uppehållstillstånd ska vara norm inom migrationspolitiken i Sverige
- B56:2 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att permanent uppehållstillstånd ska vara huvudregel för asylsökande
- 15 B57:1 (Luleå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att migrationsverket omgående ska sluta med och ogiltigförklara de oetiska och osäkra åldersbedömningarna
- B57:2 (Luleå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för en utredning av ett säkert och etiskt alternativ till dagens åldersbedömningar
- B59:1 (Kristianstads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att
- 20 HBTQ+- personer som är utsatta för förtryck och förföljelse ska få permanenta uppehållstillstånd
- B59:2 (Kristianstads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska bilda opinion för att HBTQ+- personer som är utsatta för förtryck och förföljelse ska få permanenta uppehållstillstånd
- B59:4 (Kristianstads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraternas kongress bifaller motionen i sin helhet
- 25 B60:1 (Umeå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att tillfälliga uppehållstillstånd inte införs
- B62:2 (Malå arbetarekommun) att regeringen beslutar att samtliga ensamkommande barn och barnfamiljer som sökte asyl i Sverige före den 20 juli 2016 (innan den tillfälliga lagen trädde i kraft) beviljas permanent uppehållstillstånd då de lidit en avsevärd rättsförlust
- 30 B62:3 (Malå arbetarekommun) att de som fortfarande befinner sig i asylprocessen, de som har tillfälliga uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen och de som fortfarande lever här som papperslösa beviljas uppehållstillstånd
- B62:4 (Malå arbetarekommun) att Sverige inte tecknar ett nytt samförståndsavtal med Afghanistan om återtagande av personer som fått avslag på sina asylansökningar
- 35 B62:5 (Malå arbetarekommun) att Migrationsverket gör ett nytt rättsligt ställningstagande där man tar i beaktande det amerikanska tillbakadragandet i kombination med talibanska framryckningar
- B64:1 (Ystads arbetarekommun) att återinföra permanenta uppehållstillstånd som huvudregel
- B65:1 (Stockholms partidistrikt) att Sverige ökar sitt mottagande av kvotflyktingar från 5 000 till
- 40 10 000 per år

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B38:1, B38:2, B38:3, B39:6, B40:2, B40:3, B41:4, B41:5, B50:6, E10:5

UB160 Framtidens EU-gemensamma migrationspolitik

Socialdemokraterna står för en migrationspolitik som är långsiktigt hållbar samtidigt som rätten att söka asyl värnas. Sverige ska ge skydd åt människor som är i behov av det och som har asylskäl.

5 Samtidigt ska vi verka för en jämnare fördelning av asylsökande globalt och inte minst i EU.

I olika EU-sammanhang har Sverige konsekvent stått upp för och drivit på för en human och rättvis asylpolitik. Alla EU:s medlemsstater ska vara med och dela på ansvaret. Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning att alla ska ha rätt att söka asyl, och att Sverige och Socialdemokraterna även fortsättningsvis ska stå upp för en human och solidarisk flyktingpolitik i EU.

10

I en tid när fler personer än någonsin är på flykt är det viktigt att fler länder tar ansvar att ge de mest utsatta människorna skydd. Sverige har tagit emot kvotflyktingar sedan 1950-talet och det är en viktig humanitär insats för att bidra till att lösa ofta utdragna flyktingsituationer som riskerar att bli permanenta. Kvotflyktingssystemet är en väl beprövad, säker och laglig väg för flyktingar att få skydd. Det utgör ett alternativ till farliga resor med människosmugglare. Det ger samtidigt en

15

möjlighet för de allra mest utsatta kvinnorna och barnen att beredas skydd.

Sedan 2018 tar Sverige emot 5000 kvotflyktingar per år. Det gör Sverige till en av de största mottagarna av kvotflyktingar, inom EU och globalt. Det är grundläggande att människor på flykt ska få hjälp men Sverige kan inte ta en oproportionerlig del av ansvaret för flyktingmottagandet. Fler länder behöver ta det solidariska ansvaret och erbjuda såväl akutplatser som platser för personer med särskilda behov.

20

Partistyrelsen delar motionärernas mening om att det är viktigt att vidarebosättning är långsiktiga åtaganden och att kvotflyktingar bör beviljas permanent uppehållstillstånd innan inresa, liksom möjlighet till familjeåterförening. Vidarebosättning är ett viktigt sätt att visa solidaritet och en säker och laglig väg in i EU för personer i behov av internationellt skydd. Den socialdemokratiska regeringen driver på för ett ökat antal vidarebosättningsplatser, såväl i EU som globalt.

25

Krig och dåliga levnadsförhållanden gör att många väljer att ta sig över Medelhavet till EU för att söka asyl. Många blir utnyttjade under resans gång medan andra inte överlever den ofta mycket livsfarliga färden. I sammanhanget vill Partistyrelsen särskilt framhålla att Sveriges EU-kommissionär Ylva Johansson, som ansvarar för frågorna om sök- och räddningsinsatser på Medelhavet, tidigt aktualiserade just den här frågan när hon tillträdde. Den finns även med i förslaget på ny migrations- och asylpakt i EU där den knyter an till frågan om obligatorisk solidaritet mellan medlemsstaterna, vilket den socialdemokratiskt ledda regeringen drivit på för i EU.

30

När det gäller frågan om omfördelning av asylsökande som kommer till EU över Medelhavet, som vissa motionärer lyft, så regleras det i Dublinförordningen. Där framgår det när ansvaret för en asylsökande kan övergå från en medlemsstat till en annan. Här vill Partistyrelsen framhålla att vi i Sverige har självständiga myndigheter som tillämpar dessa bestämmelser i enskilda fall. Det

40

är en viktig princip att upprätthålla och det skulle därmed strida mot grundlagen om regeringen exempelvis skulle besluta att ta emot människor som söker asyl vid EU:s yttre gräns.

- 5 I sammanhanget vill Partistyrelsen emellertid lyfta fram att om det däremot skulle fattas ett beslut av Europeiska rådet om omfördelning så skulle Sverige kunna vara med och bidra. Det beror på att ett sådant beslut står över svensk lag. Ett exempel på när det skedde var i samband med flyktingkrisen 2015. Då tog Sverige, efter ett rådsbeslut, emot ett antal migranter från Grekland eftersom trycket i Grekland var stort.
- 10 När det gäller frågan om transportörsansvaret så utgör det en del av Schengensamarbetet. Införande av transportörsansvar var ett villkor för Sveriges Schengeninträde. Sverige är bundna av EU-regler på området och kan därför inte ensidigt ändra reglerna. Frågan har heller inte varit uppe i samband med det förslag på ny asyl- och migrationspakt i EU som EU-kommissionen presenterade under hösten 2020. Partistyrelsen vill här understryka att ett borttagande av
- 15 transportörsansvaret sannolikt skulle innebära en kraftig ökning av antalet asylsökande till Sverige.

Partikongressen föreslås besluta:

att bifalla motionerna B40:2, B40:3, E10:5

20

B40:2 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för ett EU-gemensamt kvotflyktingssystem där mottagandet av flyktingar med asylskäl fördelas rättvist utefter objektiva kriterier som medlemsländers befolkningensmängd och ekonomi

25 B40:3 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att permanenta uppehållstillstånd och rätt till familjeåterförening är huvudregel inom ramen för ett EU-gemensamt kvotflyktingssystem

E10:5 (Göteborgs partidistrikt) att fortsätta ansträngningarna för ett gemensamt och solidariskt asylmottagande inom EU

30 att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: B38:1, B38:3, B39:6, B41:4, B41:5

B38:1 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att avskaffa transportörsansvaret och ID-kontroller som syftar till att försvåra för asylsökande

35 B38:3 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att driva frågan om Införande av sanktioner mot EU-medlemsländer som drar sig undan sitt ansvar i flyktingpolitiken

B39:6 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att öppna för mottagande av flyktingar från lägren kring medelhavet och då särskilt barn och barnfamiljer

40 B41:4 (Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt) att verka för ett EU-gemensamt ansvarstagande genom en utbyggd mottagningskapacitet i konfliktdrabbade närområden

B41:5 (Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt) att öka samtidigt mottagande av kvotflyktingar och vidarebosättningar inom EU genom solidarisk fördelning, och därigenom minska incitamenten för asylsökande att på egen hand göra riskfyllda resor till Europa

5

att avslå motionerna B38:2, B50:6

B38:2 (Mölnåls arbetarekommun - enskild) att öka de internationella sök- och räddningsaktionerna på Medelhavet

10

B50:6 (Nacka arbetarekommun - enskild) att fördubbla mottagningen av kvotflyktingar

Partistyrelsens utlåtande över motionerna A338:30, A360:1, A360:4, A371:5, A373:26, A373:28, A373:30, A381:3, B3:4, B11:4, B11:5, B25:1, B26:1, B26:2, B26:3, B27:1, B27:2, B40:4, B40:5, B41:7, B43:1, B45:1, B45:2, B45:3, B45:4, B46:1, B46:2, B46:3, B51:1, B51:2, B54:1, B54:2, B54:3, B54:4, B61:1, B63:1, B118:3, B118:4, B176:17, B176:18, D59:3

15

UB161 En hållbar arbetskraftsinvandring

20

Sverige ska aldrig konkurrera med låga löner och dåliga arbetsvillkor. Den svenska modellen bygger på att fack och arbetsgivare gör upp om villkoren på arbetsmarknaden. Ska den modellen fungera måste arbetsgivarna säkerställa att löner och villkor för alla anställda motsvarar det som man är överens om.

25

Det ska inte få förekomma på svensk arbetsmarknad att människor blir lovade arbetstillstånd med vissa löner och arbetsvillkor, men som sedan när de väl är här, utnyttjas av oseriösa arbetsgivare. Partistyrelsen håller med motionärerna om att behövs lagar och regler som står upp för en reglerad arbetskraftsinvandring som syftar till att säkra företags kompetensförsörjning och inte riskerar att dumpa svenska löner och arbetsvillkor.

30

Arbetskraftsinvandrare är särskilt utsatta för oseriösa arbetsgivare och det finns alltför många exempel på hur arbetslivskriminalitet drabbar människor som migrerar till Sverige i hopp om att kunna skapa bättre förutsättningar för sig själva och sina familjer.

35

Partistyrelsen delar motionärernas syn att Sverige behöver en politik som sätter stopp för de företag som missbrukar reglerna och exploaterar utländskarbetskraft. Ett väl fungerande system för arbetskraftsinvandring är en förutsättning för vårt lands fortsatta utveckling och välstånd.

40

Dagens regler, som infördes av Moderaterna för drygt 10 år sedan, är helt på arbetsgivarnas villkor, och öppnar upp för fusk, fiffel och exploatering. Det här är inte bara ett problem för den

drabbade. Det snedvrider också konkurrensen och skadar näringslivet.

5 Fram till 2008 hade Sverige – tack vare Socialdemokraterna – ett system där myndigheterna genomförde arbetsmarknadsprövning för att säkerställa att arbetskraftsinvandring skedde i de yrken där det finns behov och brister. Idag är det ensidigt arbetsgivaren som avgör vilka som får komma till Sverige för att arbeta. Oavsett hur hög arbetslösheten är i Sverige och vilken typ av kompetens som efterfrågas.

10 Sverige behöver ha ett regelverk som kan attrahera den kompetens som svenska företag behöver men att cirka två tredje delar av arbetstillstånden 2020 gick till yrken som inte är högkvalificerad är inte rimligt. Det är vanligast att arbetstagare kommer hit för arbete inom service, jordbruk och skogsbruk och bygg. Partistyrelsen delar motionärernas mening om att Sverige behöver återinföra arbetsmarknadsprövning för att återfå en reglerad arbetskraftsinvandring. För att sätta stopp för att arbetstagare utnyttjas på svensk arbetsmarknad.

15 Även om kollektivavtalsmässiga löner redan idag ska vara ett krav så utnyttjas det av att arbetsgivare sedan inte erbjuder en heltidstjänst. Arbetstagaren får istället en deltidslön som är svår att leva på. Samtidigt är det inte ovanligt att arbetstagaren tvingas arbeta långt er än heltid för sin deltidslön. Det organiserade missbruket inom branscher som är särskilt i riskzonen, t.ex. 20 arbetskraftsintensiva sektorer inom servicenäringsen med stor andel deltidsarbetande, måste stoppas. Partistyrelsen delar motionärernas förslag om att det behövs krav på kollektivavtal och heltidsanställning ska vara norm vid arbetstillstånd.

25 Huvudregeln är att uppehålls- och arbetstillstånd ska vara beviljat innan en person reser in i Sverige. Det är en viktig och grundläggande princip för att upprätthålla en reglerad invandring. Möjligheten till så kallat spårbyte bör därför minimeras.

30 Den som kommer till Sverige för att arbeta och tar med sig sin familj måste tjäna tillräckligt mycket för att kunna försörja såväl sig själv som sina familjemedlemmar. Likt alla annan invandring behov det ett försörjningskrav för den som vill ta hit sina familjemedlemmar när hen ska arbeta i Sverige.

35 Under den här mandatperioden har den socialdemokratiskt ledda regeringen tillsatt en utredning i syfte att se över och förbättra den nuvarande regleringen av arbetskraftsinvandringen. Där lämnas förslag på åtgärder för att sätta stopp för exploatering av utländsk arbetskraft och missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring.

40 Partistyrelsen delar motionärernas mening om att det är av största vikt med avtalsenliga och väl kontrollerade löner för arbetskraftsinvandrare. Betänkandet innehåller viktiga åtgärder om bl a utökade kontroller av arbetskraftsinvandrades villkor. Migrationsverket ska göra fler och riktade kontroller av anställningsvillkoren efter att en person har kommit till Sverige för att arbeta. Om

en arbetsgivare inte anmäler förändringar av arbetsvillkoren, kan han eller hon dömas till böter eller fängelse i upp till 6 månader.

- 5 Människosmugglare och oseriösa arbetsgivare som tar betalt för att erbjuda en anställning i Sverige och sedan utnyttjar de personer som kommer hit ska inte få förekomma i Sverige. Brottet organiserande av människosmuggling behöver utvidgas och handeln med uppehållstillstånd för arbete ska stoppas.

- 10 Arbetskraftsinvandrare ska inte riskera liv och hälsa på jobbet. Därför är det viktigt även för denna grupp att Arbetsmiljöverket har rätt förutsättningar för att utföra sitt arbete, även om det är Migrationsverket som har det huvudsakliga ansvaret att kontrollera att övriga löner och villkor uppfylls.

15 **Partikongressen föreslås besluta:**

att bifalla motionerna A360:1, A371:5, A381:3, B3:4, B11:4, B26:1, B26:3, B27:1, B40:4, B45:2, B45:3, B45:4, B46:1, B51:1, B51:2, B54:2, D59:3

- 20 A360:1 (Sörmlands partidistrikt) att arbetskraftsinvandring begränsas till yrken med brist, alternativt begränsas genom höga lönekrav och utökat ansvar för anhörigas försörjning
A371:5 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att skärpa kraven vid arbetskraftsinvandring genom att återinföra behovsprövning
A381:3 (Eslövs arbetarekommun) att partiet verkar för att arbetskraftsinvandring till Sverige syftar
25 till att säkra företags kompetensförsörjning och inte riskerar att dumpa svenska löner och arbetsvillkor
B3:4 (Nynäshamns arbetarekommun - enskild) att asylsökande som fått avslag inte kan byta spår till arbetskraftsinvandring
B11:4 (Uppsala arbetarekommun) att arbetskraftsinvandring ska vara motiverad av faktisk brist på
30 arbetskraft, och att en arbetsmarknadsprövning införs så att arbete endast erbjuds inom branscher där det råder brist
B26:1 (Nynäshamns arbetarekommun - enskild) att alla arbetskraftsinvandrare skall ha avtalsenliga och väl kontrollerade löner
B26:3 (Nynäshamns arbetarekommun - enskild) att regler stramas upp och kontrolleras så att
35 kriminaliteten försvinner
B27:1 (Kalix arbetarekommun) att arbetsmarknadsprövningen på arbetskraftsinvandring återinförs
B40:4 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att
arbetskraftsinvandringen regleras efter behov, att behovsprövningen inte ska ligga i arbetsgivarens
40 händer och att kontrollen ska skärpas för att motverka otillbörligt utnyttjande av arbetskraftsinvandrare

- B45:2 (Avesta arbetarekommun) att Socialdemokraterna inför bristyrkesbedömning. Branscher som skriker efter specialistkunskap ska lätt kunna rekrytera utomlands men lediga jobb i Sverige ska i första hand gå till arbetslösa som redan finns i vårt land. Arbetsmarknadens parter avgör tillsammans med berörda myndigheter inom vilka yrken som arbetskraftsinvandring kan tillåtas
- 5 B45:3 (Avesta arbetarekommun) att Socialdemokraterna ställer krav på kollektivavtal och heltidsanställning. Den som vill rekrytera personal från andra länder måste förbinda sig till de villkor som är framförhandlade av arbetsmarknadens parter. Arbetstagarens trygghet måste stärkas och oseriösa arbetsgivares försök till villkorsdumpning stoppas
- B45:4 (Avesta arbetarekommun) att Socialdemokraterna skapar ordning och reda för större
10 tydlighet. Huvudregeln är att den som har fått avslag på sin asylansökan ska inte kunna använda arbete som en förevändning för att få stanna i Sverige. Det leder till otydlighet och att människor riskerar att utnyttjas och fara illa
- B46:1 (Västmanlands partidistrikt) att Socialdemokraterna ska utforma en ny
arbetskraftsinvandringspolitik som inför bristyrkesbedömning. Branscher som skriker efter
15 specialistkunskap ska lätt kunna rekrytera utomlands men lediga jobb i Sverige ska i första hand gå till arbetslösa som redan finns i vårt land. Arbetsmarknadens parter avgör tillsammans med berörda myndigheter inom vilka yrken som arbetskraftsinvandring kan tillåtas
- B51:1 (Solna arbetarekommun - enskild) att utnyttjandet av människor i mesta möjliga mån undanröjs
- 20 B51:2 (Solna arbetarekommun - enskild) att system för regler, kontroll och sanktion finns på plats med resurser och mandat att kunna följa upp fattade beslut
- B54:2 (Österåkers arbetarekommun) att återinföra arbetsmarknadsprövningen vid
arbetskraftsinvandring
- D59:3 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att
25 arbetskraftsinvandringslagen ses över för att identifiera och utesluta branscher som inte på något sätt behöver kompetens från andra länder

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A338:30, A360:4, A373:26, A373:28, A373:30, B11:5, B25:1, B27:2, B40:5, B41:7, B45:1, B46:2, B46:3, B54:1, B54:3,
30 B54:4, B61:1, B63:1, B118:3, B118:4, B176:17, B176:18

- A338:30 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att Sverige bör upprätta "one-stop-shops" för att förenkla myndighetskontakter för högkvalificerad arbetskraftsinvandring
- A360:4 (Sörmlands partidistrikt) att sanktionsavgifterna höjs för företag som anställer eller betalar
35 personer utan arbetstillstånd
- A373:26 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för en lagstiftning som möjliggör att arbetsgivare som inte har sett till att arbetstagare har korrekt arbetstillstånd kan bötfällas
- A373:28 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att
40 anställningserbjudandet vid anställandet av migrerad arbetskraft från utanför EU ska vara bindande miniminivå, fusk ska stävjas och arbetsgivaren ska bestraffas, inte arbetstagaren

- A373:30 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna arbetar för att en arbetsmarknadsprövning införs och att direktiven för Arbetsförmedlingen ändras i så att arbetslösa personer i Sverige anvisas i första hand till de lediga arbetsplatser som uppstår säsongsmässigt och långsiktigt innan tillstånd ges för arbetskraftsinvandring från länder utanför EU
- 5 B11:5 (Uppsala arbetarekommun) att reglerna för arbetskraftsinvandring ska ses över för att förhindra att människor utnyttjas. Krav på heltidsanställningar, juridiskt bindande avtal innan inresa till Sverige och kännbara sanktioner mot arbetsgivare som utnyttjar arbetskraftsinvandrare ska införas
- B25:1 (Karlstads arbetarekommun - enskild) att partikongressen uppdrar åt våra företrädare i
10 regeringen att stoppa denna typ av arbetskraftsinvandring och enbart tillåta arbetskraftsinvandring på områden där vi saknar egen kompetens, dvs experter
- B27:2 (Kalix arbetarekommun) att arbetsmiljöverkets resurser ska stärkas
- B40:5 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att arbetsgivare ska straffas med böter istället för att arbetskraftsinvandraren straffas med utvisning om det är mindre
15 uppenbara misstag som begås av arbetsgivaren
- B41:7 (Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt) att avskaffa möjligheten för asylsökande med lagakraftvunnet avslag att kunna få arbetstillstånd istället, så kallat "spårbyte"
- B45:1 (Avesta arbetarekommun) att partikongressen beslutar att Socialdemokraterna ska utforma
20 en ny arbetskraftsinvandringspolitik
- B46:2 (Västmanlands partidistrikt) att Socialdemokraterna ska utforma en ny arbetskraftsinvandringspolitik som ställer krav på kollektivavtal och heltidsanställning. Den som vill rekrytera personal från andra länder måste förbinda sig till de villkor som är framförhandlade av arbetsmarknadens parter. Arbetstagarens trygghet måste stärkas och oseriösa arbetsgivares
25 försök till villkorsdumpning stoppas
- B46:3 (Västmanlands partidistrikt) att Socialdemokraterna ska utforma en ny arbetskraftsinvandringspolitik som skapar ordning och reda för större tydlighet. Den som har fått avslag på sin asylansökan ska inte kunna använda arbete som en förevändning för att få stanna i Sverige. Det leder till otydlighet och att människor riskerar att utnyttjas och fara illa
- 30 B54:1 (Österåkers arbetarekommun) att Socialdemokraterna tillsätter en utredning med syfte att ta fram en reglering av arbetskraftsinvandringen
- B54:3 (Österåkers arbetarekommun) att utredningen har sin utgångspunkt i att arbetsgivarnas ansvar tydliggörs
- B54:4 (Österåkers arbetarekommun) att utredningen lägger förslag på åtgärder när arbetsgivarna
35 missköter sig
- B61:1 (Solna arbetarekommun) att en ansökan om uppehållstillstånd på grund av arbete ska få göras efter inresan till Sverige för den som vistas i Sverige med tillstånd vid ansökningstillfället
- B63:1 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att arbetskraftsinvandrare som exploaterats av tidigare arbetsgivare ska kunna stanna längre tid i Sverige och söka ny
40 anställning innan de riskerar att utvisas
- B118:3 (Södertälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att reglerna kring

- arbetskraftsinvandring ses över för att omöjliggöra fusk och utnyttjande av människor
B118:4 (Södertälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för ordning och reda på
bostadsmarknaden med tydliga register över var alla i Sverige bor
B176:17 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att återinföra arbetsmarknadsprövning vid
5 arbetskraftsinvandring, samt krav på heltidsanställning lönetröskel, försörjningskrav och
anmälningsskrav för arbetsgivare när villkoren för anställningen ändras
B176:18 (Östergötlands partidistrikt) att verka för skärpta förhandskontroller av arbetsgivare som
vill ta arbetskraft till Sverige
- 10 att avslå motionerna B26:2, B43:1
- B26:2 (Nynäshamns arbetarekommun - enskild) att spårbyten mellan asyl- och flyktinginvandring
upphör
B43:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att förbjuda Au Pair verksamhet i Sverige; primärt
15 genom tillsättandet av en utredning i syfte att utreda de rättsliga möjligheterna för detsamma

BOSTADSPOLITIK

- 20 Partistyrelsens utlåtande över motionerna A144:1, A163:12, A164:12, A165:12,
A166:12, A167:12, A168:12, A171:12, A172:12, A173:12, A175:12, A176:12,
A178:12, A179:12, A180:8, A181:12, A182:12, A183:11, A184:13, A185:12,
A186:10, A187:12, A188:12, A189:12, A190:12, A191:12, A192:12, A193:12,
A194:12, A195:12, A196:12, A197:12, A235:2, A546:14, A546:15, A581:27,
25 A581:48, A581:52, A584:8, A585:8, A586:8, A587:8, A589:8, A590:8, A591:8,
A592:8, A593:8, A594:8, A595:8, A596:8, A597:6, A598:6, A599:8, A600:8, A602:5,
A603:8, A604:8, A605:8, A606:8, A607:8, A608:8, A609:8, A610:8, A611:8, A612:8,
A613:5, A614:8, A616:7, A617:8, A618:9, A619:5, A688:3, A759:2, A759:3, B32:2,
B66:1, B67:1, B68:1, B68:3, B68:4, B68:5, B68:6, B68:7, B68:8, B68:9, B68:12,
30 B68:13, B68:14, B68:15, B69:3, B69:5, B69:6, B69:7, B69:9, B70:1, B70:2, B71:1,
B71:2, B71:3, B72:1, B73:1, B74:1, B74:2, B75:1, B75:2, B76:1, B76:2, B76:3, B76:4,
B76:5, B76:6, B76:7, B76:8, B77:1, B78:1, B78:2, B78:3, B78:4, B78:5, B78:6, B78:7,
B78:8, B78:9, B79:1, B79:2, B80:1, B80:2, B80:3, B80:4, B81:1, B82:1, B82:2, B82:3,
B82:4, B82:5, B82:6, B82:7, B82:8, B82:9, B82:12, B83:1, B83:2, B84:1, B85:1,
35 B86:1, B86:2, B87:1, B88:1, B89:1, B89:2, B90:1, B90:2, B91:1, B92:1, B92:2, B93:1,
B93:2, B93:3, B93:4, B94:1, B95:1, B96:1, B96:2, B97:1, B99:1, B99:2, B100:1,
B101:1, B102:1, B102:2, B103:1, B104:1, B104:2, B105:1, B106:1, B107:1, B107:2,
B107:3, B108:1, B108:2, B108:3, B109:1, B109:2, B109:3, B110:1, B110:2, B110:3,
B111:1, B111:2, B111:3, B112:1, B113:1, B113:2, B113:3, B114:1, B114:2, B115:1,
40 B116:1, B117:1, B117:2, B117:3, B118:1, B119:1, B119:2, B119:3, B119:4, B119:8,
B119:10, B120:1, B120:2, B120:3, B120:4, B120:8, B120:10, B121:1, B122:1, B122:2,

B122:3, B123:1, B123:2, B123:3, B124:1, B124:2, B124:3, B125:1, B126:1, B127:1, B127:2, B127:3, B127:4, B127:5, B128:1, B128:2, B128:3, B129:1, B129:2, B129:4, B129:5, B129:6, B129:9, B130:1, B130:2, B131:1, B132:1, B133:1, B134:1, B134:2, B134:3, B134:4, B135:1, B136:1, B136:2, B136:3, B137:1, B138:1, B139:1, B139:2, 5 B139:3, B140:1, B141:1, B141:2, B142:1, B142:2, B143:1, B176:15, B176:16, B219:4, C22:3, C122:2, C189:1, D59:5, D59:6, D240:3, D412:13

UB146 Bostadspolitik

10

Sverige behöver fler bostäder och en rättvisare bostadsmarknad. En god bostad är grunden för att människor ska känna trygghet och därigenom kunna förverkliga sig själva. Vi ska därför fortsätta att bygga och vi ska bygga bostäder som fler har råd att bo i. Vi måste få bort trösklar som hindrar många grupper från att ha råd att ta sig in på bostadsmarknaden. Vi vill särskilt prioritera 15 satsningar för att fler unga ska kunna flytta hemifrån och få sin första bostad. Det kräver blocköverskridande uppgörelser och reformer, med ett tydligt fördelningspolitiskt fokus.

20

Vid partikongressen i Västerås 2015 beslutade vi socialdemokrater att genomföra en byggoffensiv och bygga minst 250 000 nya bostäder fram till 2020 och därefter i genomsnitt 45 000 bostäder om året fram till 2030. Det var ett ambitiöst mål, inte minst utifrån hur bostadsbyggandet misslyckats under åtta år med en moderatledd regering. Vid partikongressen i Göteborg 2017 20 diskuterades och konfirmerades än en gång vårt gemensamma mål. När vi nu åter samlas till kongress i Göteborg är det dags för en första utvärdering.

25

Sverige har haft det mest omfattande bostadsbyggandet på 30 år, och det socialdemokratiska målet om 250 000 nya bostäder till 2020 uppnåddes. Vi kan konstatera att vi med god marginal nått den första delen av vårt mål. Under åren 2015–2020 färdigställdes 286 285 lägenheter i flerbostadshus och småhus (källa: SCB). Det är naturligtvis en mycket glädjande framgång. En framgång för den socialdemokratiskt ledda regeringen, men också en minst lika stor framgång 30 för de många kommuner, ofta med rödgrönt styre, som gjort ett fantastiskt arbete. En stark bidragande faktor har varit investeringsstödet som möjliggjort ett omfattande byggande av hyresrätter. Under 2020 färdigställdes det mer än dubbelt så många hyresrätter som 2014. Det har byggts så det knakar runt om i Sverige och vi socialdemokrater har visat vad vi kan åstadkomma när vi sätter upp ett gemensamt mål.

35

Nu är det dags för del två i vår målsättning. Att bygga i genomsnitt 45 000 bostäder om året fram till 2030. Att upprätthålla en hög byggtakt är centralt för att komma tillrätta med den alltjämt rådande bostadsbristen. Ett högt bostadsbyggande under enstaka år är ingen lösning, det är den kontinuerligt höga nivån som är helt avgörande. Vi vill hålla den höga byggtakten uppe och till år 40 2030 ska en halv miljon nya bostäder påbörjas.

Att bostadsbyggandet tagit fart bekräftas också i flödet av bostadspolitiska motioner till denna partikongress. Jämfört med föregående kongress kan partistyrelsen konstatera att det finns en viss förskjutning från bostadsbyggande till innehållet i den sociala bostadspolitiken. För samtidigt som vi kan vara stolta, men långtifrån nöjda, vad gäller bostadsbyggandet, så har vi många och stora utmaningar framför oss. Förutom bristen på bostäder ser vi också segregation, trångboddhet, social dumpning och svårigheter att ta steget in på bostadsmarknaden.

En hållbar social bostadspolitik

Vår kommande utmaning är därför att utveckla en hållbar social bostadspolitik. Enligt partistyrelsens mening handlar det i grunden om tre övergripande uppgifter; att bygga fler och hållbara bostäder, att motverka den sociala segregationen och därigenom förbättra förutsättningarna för jämlika uppväxt- och levnadsvillkor samt att göra det möjligt för ekonomiskt svaga grupper att lösa sitt bostadsbehov.

En hållbar social bostadspolitik måste ha som mål att utjämna klyftorna mellan generationerna, mellan dem som idag har en bostad och de som står utan, mellan dem som har kapital och goda inkomster och dem som saknar detta. Den bör utgå från tanken om allas lika värde och göra det möjligt att gå från hyresrätt till ägda boendeformer och vice versa, i takt med ändrade livsvillkor, nytt arbete och nya behov. Bostaden ska ses som en social rättighet. Goda bostäder åt alla istället för att reduceras till en marknad för vissa.

Ett stort antal motioner tar upp frågor kring den sociala dimensionen av bostadspolitiken. Den socialdemokratiskt ledda regeringen tillsatte en omfattande utredning, ”En socialt hållbar bostadsförsörjning” som ska arbeta fram till slutet av innevarande år. Partistyrelsen menar att vi bör avvakta resultatet av denna breda utredning för att få en stabil grund för de ställningstaganden och avvägningar som behöver göras för att utveckla den sociala bostadspolitiken. Utredningen ska också komma med förslag kring den uppgiftsfördelning mellan stat och kommun som funnits inom bostadspolitiken sedan 1940-talet. De motioner som handlar om att utveckla en social bostadspolitik, ansvarsfördelningen mellan staten och kommunerna samt statliga hyresgarantier bör besvaras med hänvisning till detta pågående arbete.

Några motioner förespråkar att partikongressen ska uttala att bostadspolitiken är välfärdens ”fjärde ben”. Partistyrelsen instämmer i att bostadspolitiken är en mycket betydelsefull del av välfärden, däri är vi helt överens med motionärerna. Men ett kategoriskt uttalande om ett specifikt fjärde ben är inte helt okomplicerat. Redan definitionen av välfärdens tre ben är något oklar. Utifrån detta menar partistyrelsen att de vore olyckligt att ensidigt uttala att bostadspolitiken utgör ett fjärde ben. Det innebär inte att på något sätt förringa bostadspolitiken betydelse, utan snarare tvärtom att undvika att skapa fler oklarheter genom ytterligare definitioner som riskerar motverka det goda syftet. Partistyrelsens uppfattning, som vi tror delas av motionärerna, är att den sociala bostadspolitiken ska utvecklas som en central del av det socialdemokratiska välfärdsbygget. Det är en av de stora uppgifterna som väntar oss de närmast kommande åren.

Ett antal motioner refererar till den rapport ”En ny social bostadspolitik” som en socialdemokratisk expertgrupp tog fram år 2018 på uppdrag av partisekreteraren. Förutom att den fungerar som ett utmärkt studiematerial innehåller rapporten flera intressanta förslag som ingår i det arbete som pågår med att utveckla bostadspolitiken. Motionärernas krav kan alltså i
5 denna del anses tillgodosedda och med det anser partistyrelsen att de bör besvaras.

Några motionärer tar upp frågan om trångboddhet. Det finns en stor klyfta mellan dem som har en egen bostad och dem som inte har någon. Men det finns också en annan skillnad, de som har respektive inte har en för sina grundläggande behov tillräckligt stor bostad. Trångboddheten är
10 ett växande problem och att det är ett allvarligt sådant visar inte minst erfarenheterna från den nu förhoppningsvis övergående pandemin. Partistyrelsen menar att det inte finns några enkla lösningar eller genvägar. Det handlar återigen om att bygga nya bostäder. Såväl större bostäder för redan trångbodda som mindre lägenheter som sätter igång flyttkedjor och därmed frigör större bostäder.

15 Flera motioner lyfter den högaktuella frågan om social dumpning. Social dumpning kan beskrivas som att en kommun genom sitt agerande får en person i behov av stödinsatser (oftast försörjningsstöd) att flytta till en annan kommun, utan att personen själv tagit initiativet till att flytta. Det är helt orimligt att kommuner som ofta har hög arbetslöshet och en hårt ansträngd
20 kommunal ekonomi ska behöva överta ansvar och kostnader för samhällets stöd från andra, ofta välbärgade, kommuner.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har tagit flera initiativ för att motverka social dumpning. Statskontoret har på regeringens uppdrag genomfört en kartläggning av social dumpning
25 och regeringen har beslutat om ett uppdrag till länsstyrelserna att initiera samverkan mellan kommuner för att motverka social dumpning. Oseriösa hyresvärdar är en del av problemet med s.k. social dumpning. Ett lagförslag har presenterats som bl.a. innebär att det ska bli möjligt att agera mot hyresvärdar som inte sköter sig i ett tidigare stadium genom att hyresnämnden ska kunna vitesförelägga fastighetsägare att åtgärda brister.

30 Rapporten om förfallna lägenheter, nedfrusna hus och fastighetsägare som inte tar ansvar har dessvärre förekommit flitigt om de senaste åren. Det är angeläget att det finns effektiva verktyg för att kunna agera mot hyresvärdar som missköter sig. Partistyrelsen delar motionärernas inställning kring att oseriösa fastighetsägare måste bekämpas.

35 Redan idag finns det flera möjligheter för en kommun att agera mot allvarliga fall av misskötsel. Ett sätt är tvångsförvaltning. Om det inte går att åstadkomma en acceptabel boendemiljö genom tvångsförvaltning kan kommunen lösa in fastigheten. Handlar det om grov vanvård kan kommunen också begära expropriation. Men mer behöver göras.

40 Därför har den socialdemokratiskt ledda regeringen bland annat lagt en proposition till riksdagen

som innebär att det införs en ny möjlighet för hyresnämnden att vitesförelägga fastighetsägare att åtgärda brister i förvaltningen. Det ger ett flexibelt verktyg att komma till rätta med problemen redan på ett tidigt stadium. Det blir också ett bra komplement till redan befintlig lagstiftning.

- 5 Några motionärer tar upp frågor som rör tillsyn av fastigheter och eftersatt underhåll. Här vill partistyrelsen framhålla att kommunerna redan i dag utövar tillsyn över förhållanden som rör byggnader och bostäder. En kommun kan med stöd av miljö- och hälsoskyddslagstiftningen ingripa med t.ex. förelägganden och förbud om bostaden inte uppfyller de krav som finns för att förebygga ohälsa.

10

I plan- och bygglagstiftningen ställs krav på att byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och tekniska egenskaper i huvudsak bevaras. Om kraven inte uppfylls ska byggnadsnämnden ingripa inom ramen för sitt tillsynsansvar. Kommunerna har även ett tillsynsansvar för byggnader enligt lagen om skydd mot olyckor.

15

Partistyrelsen tycker dessutom att det är bra att hyresgäster dessutom kan ansöka om åtgärds- eller upprustningsföreläggande enligt hyreslagen om det finns brister i lägenhetens eller fastighetens skick. Om ett myndighetsbeslut, t.ex. enligt miljö- och hälsoskyddslagstiftningen, innebär ett förbud mot att använda lägenheten som bostad upphör hyresavtalet att gälla. Hyresgästen kan då ha rätt till skadestånd av hyresvärden.

20

Ett antal motioner tar upp frågor om inträdet på bostadsmarknaden. Det handlar inte enbart om unga, tröskeln är ofta hög också för många andra som önskar ta steget in i en egen bostad. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har tillsatt en utredare med uppdrag att ta fram förslag för att underlätta för förstagångsköpare på bostadsmarknaden. Utredaren ska bl.a. föreslå hur ett statligt startlån för förstagångsköpare bör utformas. Ett startlån skulle underlätta att komma in på den ägda bostadsmarknaden genom att korta tiden som behövs för att spara ihop tillräckligt eget kapital till den kontantinsats som krävs. Det skulle också minska behovet av blacolån för att finansiera kontantinsatsen. Utredaren ska vidare kartlägga bankernas och andra kreditgivares villkor för förstagångsköpare av olika hushållstyper i olika delar av landet. Utredningen ska vara klar den 1 november innevarande år och partistyrelsen ser goda skäl till att invänta förslagen.

25

30

En motion förslår en ändring av bostadsanpassningslagen. Den nya lagen antogs av riksdagen 2018 och innebär bl.a. att det är personen med funktionsnedsättning som ska kunna ansöka om bostadsanpassningsbidrag, oavsett om denne äger bostaden eller är nyttjanderättshavare. Motionären tar upp en problematik kring att bidrag i vissa situationer kan beviljas för hiss, men enligt motionären inte för en dörröppnare till hissen. Små detaljer kan ofta vara helt avgörande och i detta fall anser partistyrelsen att motionären pekar på en uppenbar orimlighet. Däremot undandrar det sig partistyrelsens kännedom om detta beror på utformningen av lagen eller om det är en tolkning av lagen som gått fel. I vilket fall som helst så anser partistyrelsen att hissar som installerats med stöd av bostadsanpassningsbidrag självklart ska kunna öppnas av personer med

35

40

en funktionsnedsättning. Då det är en förhållandevis ny lag så förutsätter partistyrelsen att detta problem reds ut och åtgärdas på lämpligt sätt. Detta behöver dock inte förutsätta en ändring av lagen, varför motionen föreslås besvarad.

- 5 En motion handlar om ekonomiska resurser för Statens Bostadsomvandling AB (Sbo). Detta bolag medverkar, genom att förvärva och omvandla fastigheter, till att bostadsmarknaden kommer i balans på orter med en svag bostadsmarknad och vikande befolkningstrend. Riksdagen gav 2020 ett bemyndigande till regeringen att besluta om kapitaltillskott till Sbo på högst 300 miljoner kronor för att bolaget skulle kunna fortsätta sin verksamhet. Uppdraget för bolaget ändrades 10 vidare till att förvärva offentligt ägda och privatägda fastigheter, med främsta syfte att säkerställa bostäder för äldre på svaga bostadsmarknader. Partistyrelsen anser därför att motionärens krav är tillgodosedda varför motionen bör anses besvarad.

Bostadsbyggande

- 15 Ett antal motioner tar upp frågor kring bostadsbyggande och investeringsstöd. Hösten 2016 infördes investeringsstödet till nya hyresbostäder och bostäder för studerande. Sedan 2017 har stödet beviljats till fler än 47 000 nya bostäder med hyror som är relativt lägre än i andra nyproducerade bostäder. Investeringsstödet har möjliggjort byggande av bostäder i kommuner där det knappast byggts något sedan 1990-talet. Det finns också ett särskilt investeringsstöd för 20 byggande av äldre bostäder.

- I december 2018 beslutade riksdagen i enlighet med förslag från M och KD om en budget för 2019 som innebar att länsstyrelserna inte kunde fatta ytterligare beslut om investeringsstöd. Därefter föreslog den socialdemokratiskt ledda regeringen i vårändringsbudgeten för 2019 nya 25 anslag och bemyndiganden för att möjliggöra beslut om redan inkomna ansökningar. När man tittar på statistiken över byggda hyresrätter syns ett tydligt mönster. Med en Alliansregering dyker bostadsbyggandet. Med en M/KD-budget avstannar byggandet av hyresrätter. Partistyrelsen kan därför konstatera att det krävs en socialdemokratiskt ledd regering för att det ska byggas bostäder i vårt land.

- 30 De senaste justeringarna av investeringsstödet (2020) innebär bland annat:

- Blandningen av stora och mindre bostäder ska öka. Därför infördes ett krav att minst var tionde lägenhet i varje projekt ska vara högst ett rum och kök, eller annat utrymme för matlagning.
- 35 - Fler hyresrätter till dem som har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden. Var åttonde lägenhet som produceras med hjälp av investeringsstöd ska fördelas till antingen sociala kontrakt eller till unga vuxna upp till och med 30 år.
- 40 - Mer bostadsbyggande i hela landet. Två potter utformas – en för storstadsregionerna och en för övriga landet. Fördelningen av medel ska baseras på den konstaterade bostadsbristen och

det bedömda byggbehovet i respektive regiontyp. Viss anpassning av potterna får göras för att kompensera för brister i lokala utbudet av vissa typer av hyresrätter på orter där ett generellt byggbehov saknas.

5 - Snabbare byggstart. Ett krav införs på att byggstart ska ske senast ett år från det att beslut om stöd har fattats, för att snabbt kunna komma igång med byggprojekt.

10 - Rimlig och förutsägbar prisutveckling. De tillåtna nivåerna för ingångshyrorna ska indexeras i takt med kostnadsutvecklingen i samhället. Boverket har därför i uppdrag att föreslå hur detta kan ske utifrån regionala förutsättningar.

15 Alla former av stöd behöver följas noga och utvecklas utifrån hur de faller ut. Partistyrelsen kan redan nu konstatera att investeringsstödet fyllt en viktig funktion för byggandet av hyresrätter. Vi ska vara medvetna om att det funnits en majoritet i riksdagen som vill avskaffa investeringsstödet och utan avtalet hade situationen sett helt annorlunda ut. Med detta anser partistyrelsen att motionerna om investeringsstöd bör anses besvarade.

20 Vid tidigare partikongresser har frågan om rättvisa mellan upplåtelseformer varit uppe till behandling. Kongressen 2013 beslöt att "hyresrätten ska ges likvärdiga villkor som övriga upplåtelseformer" samt "att verka för att det skapas rättvisa villkor mellan olika upplåtelseformer på bostadsmarknaden så att valfriheten stärks och fattigdomsfällor motverkas inom bostadspolitiken". Detta är ett långsiktigt pågående arbete och något som närmast bör behandlas i en kommande skattereform. De motioner som kräver rättvisa villkor mellan upplåtelseformer bör därmed anses vara besvarade.

25 En rad motioner tar upp frågor kring statens ansvar och ansvarsfördelningen mellan staten och kommunerna vad gäller bostadsbyggande. Den tidigare nämnda utredningen "En socialt hållbar bostadsförsörjning" har i uppdrag att föreslå hur uppgiftsfördelningen inom det allmänna kan tydliggöras för att säkra att ändamålsenliga åtgärder vidtas. Partistyrelsens uppfattning är att det är bra med förtydliganden, bostadsförsörjningsansvaret bör dock även fortsättningsvis i huvudsak åvila kommunerna. Statens roll är att skapa förutsättningar, stödja och stimulera. Ett exempel på detta är dagens investeringsstöd som möjliggör för kommunerna att bygga hyresrätter med rimliga hyror.

35 Partistyrelsen är inte främmande för att utveckla statens roll. Förutom att ge stöd bör staten överväga åtgärder mot de kommuner som inte tar sitt ansvar. Det är inte rimligt att vissa kommuner bär en betydligt större börda än andra. De kommuner som överlåter bostadsförsörjningsansvaret till grannkommunerna ska inte kunna ta för givet att kunna räkna hem statens stöd för andra satsningar. Vidare bör staten kunna bidra med fler aktiva åtgärder. Exempel på sådana kan vara landsbygdslån och någon form av statlig medfinansiering/ mellanfinansiering. Formerna för detta behöver dock utvecklas vidare. Ett ytterligare exempel är

den statliga byggbonus som fanns tidigare, men utvecklades. En byggbonus kan vara återigen vara aktuell, men den behöver då med hänsyn till den kritik som fanns mot den tidigare utformningen utvecklas och bli mera träffsäker. Ett nyinrättat Bostadskreditinstitut ser dock inte partistyrelsen som en rimlig framkomstväg. Det är snart tio år sedan Statens Bostadskreditnämnd utvecklades och det finns mer effektiva metoder att stödja byggandet av hyresrätter.

En motion tar upp frågan om att staten bör ta ett större ansvar för fler utbildningsplatser och fler satsningar för att nyanländas kompetens ska kunna användas i byggsektorn. Den socialdemokratiskt ledda regeringen arbetar intensivt för att förbättra kompetensförsörjningen inom branscher där det råder brist på arbetskraft. Matchningen på arbetsmarknaden är ett av de stora problem som den socialdemokratiskt ledda regeringen ärvde från den moderatledda regeringen. Den kommunala vuxenutbildningen har nu ett nytt mål att den ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet. Behovet av utbildad arbetskraft kommer därmed tydligare att vara en utgångspunkt jämte individens behov. När det gäller dimensioneringen av komvux och gymnasieutbildningar så har regeringen tillsatt, tagit emot och remitterat en statlig utredning med förslag om att ett regionalt planeringsansvar för gymnasiet och vuxenutbildningen succesivt ska införas. Därtill har möjligheten att genomföra uppdragsutbildningar inom yrkeshögskolan breddats.

En motion kräver att kommunerna slutar använda sig av betong och cement i byggandet av nya bostäder och andra byggnader och istället använder trä i första hand, och tegel i andra hand. Partistyrelsen instämmer i att det finns flera fördelar med att bygga i trä. Framförallt när det görs industriellt. Byggtiden kan minskas med cirka 50 procent jämfört med platsbyggda hus och det leder till minskade transporter. Minskad byggtid innebär lägre produktionskostnader. Trä är en förnyelsebar resurs och med en ökad industriell träbyggnation kan fler arbetstillfällen skapas nära där råvaran finns. Det får betydande positiva effekter på lands- och glesbygd. Det innebär dock inte att andra materialval ska uteslutas. Partistyrelsen ser med tillförsikt på den positiva utveckling som finns inom både betong- och stålindustrin där allt mer klimatsmarta alternativ tas fram. Kolfritt stål och betong av andra råvaror än sand, som till exempel olika sädesslag, är under utveckling. Det övergripande målet är ett så klimatsmart byggande som möjligt. I detta sammanhang kan också nämnas den klimatdeklaration för byggnader som träder i kraft 1 januari 2022. Den innebär att byggherrar ska beräkna och redovisa den klimatpåverkan som uppstår vid uppförande av en ny byggnad. Deklarationen omfattar de växthusgasutsläpp som uppstår under byggskedet (uttag av råvaror, tillverkning av byggprodukter, arbete på byggarbetsplatsen och transporter). Att upprätta och lämna in en klimatdeklaration blir ett villkor för att byggherren ska få slutbesked. Klimatdeklarationen syftar till att minska klimatpåverkan från byggandet och skapar förutsättningar för att på sikt styra mot kraftigare åtgärder som minskar växthusgasutsläppen.

Partistyrelsen anser inte att det finns utrymme för att införa något nytt särskilt investeringsstöd för byggande av idrottsplatser. Detta bör även fortsättningsvis i huvudsak vara en kommunal

angelägenhet. Dessutom ges redan idag stöd via Riksidrottsförbundet till anläggningar och idrottsmiljöer som skapar nya aktivitetsytor för barn och ungdomar. Även Jordbruksverket har ett stöd som syftar till att skapa och behålla anläggningar för idrotts- och fritidsaktiviteter på landsbygden.

5

Planering

I några motioner lyfts frågan om att införa en statlig och regional markanvändningsplanering. En sådan är påbörjad genom det beslut som riksdagen tagit om en ny regional planering utifrån förslag från den socialdemokratiskt ledda regeringen. Beslutet innebär att den regionala fysiska planeringen ska omfatta frågor av betydelse för den fysiska miljön som angår två eller flera kommuner i ett län. En regionplan ska ange de grunddrag för användningen av mark- och vattenområden och riktlinjer för lokaliseringen av bebyggelse och bygnadsverk som har betydelse för länet. Planen ska ge vägledning för beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser. Det ska framgå av regionplanen bl.a. hur hänsyn har tagits till och hur planen har samordnats med andra nationella, regionala och kommunala planer och program. Inledningsvis ska sådan planering ske i Stockholms län och i Skåne län. Regional fysisk planering bör, som ett led i att åstadkomma mer enhetlighet i landet, införas i ytterligare län när behov av och förutsättningar för sådan planering finns.

20 Flera motioner tar upp behovet av en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer. Partistyrelsen instämmer i detta och vill se fler hyresrätter, bra bostäder för äldre, studentbostäder, klimatsmarta hus genom en ökad andel trähusbyggnation, blandade bostadsområden med både villor, radhus och flerfamiljshus som bryter den växande bostadssegregationen.

25 I ett antal motioner pekar man på behovet av att bostadsplaneringen utgår från en bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik. Partistyrelsen menar att det bör finnas potential att föra över bilresor till kollektivtrafik och cykel, främst inom och nära tätorter. Hur vi planerar våra städer och tätorter har en stor påverkan på rörelsemönster och val av transportmedel. Transportsystemet behöver utvecklas i samspel med andra samhällsfunktioner så att det skapas goda förutsättningar för tillgänglighet samt effektiva resor och transporter där såväl kollektivtrafik som cykel ingår som viktiga alternativ. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har tagit initiativ till stadsmiljöavtal för att främja hållbara stadsmiljöer, stöd kan bland annat fås för investeringar i anläggningar för cykeltrafik.

35 Några motioner kräver att kommunerna ges rätt att i detaljplan ange upplåtelseform. Partistyrelsen delar denna uppfattning och vill peka på att ett sådant beslut togs vid partikongressen 2017.

40 Några motioner lyfter behovet av en ökad digitalisering. Lantmäteriet och Boverket delar på huvudansvaret att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen. Boverket svarar för regelverket som styr alla delprocesser medan Lantmäteriet svarar för den infrastruktur och det ramverk som styr

och reglerar informationsförsörjningen inom samhällsbyggnadsprocessen. Boverket har fått ett uppdrag att verka för en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i en digital miljö, som ska slutredovisas senast den 16 december 2021. Lantmäteriet driver samtidigt ett uppdrag att etablera en digital infrastruktur för tillgängliggörande av standardiserade dataset i samhällsbyggnadsprocessen, som ska slutredovisas senast den 31 januari 2022. Det har också tagits fram nya bestämmelser som skapar förutsättningar för att ställa krav på digitala detaljplaner. Det innebär att alla detaljplaner som påbörjas efter den 1 januari 2022 ska finnas tillgängliga i ett digitalt format, vilket underlättar möjligheten att använda informationen i bygglovs- och byggskedet.

Ett antal motioner kräver en genomlysning av alla planprocesser med avsikt att påskynda dessa utan att inskränka de demokratiska möjligheterna till påverkan. Under 2020 tillsatte den socialdemokratiskt ledda regeringen den s.k. Bygglovsutredningen. Syftet är att göra en systematisk översyn av regelverket för bl.a. bygglov, mot bakgrund av att effektiviteten i lovregelverket har stor betydelse för kommuner, byggherrar och andra enskilda samt för plan- och byggprocessen som helhet. Ambitionen är att skapa ett enklare, effektivare och mer ändamålsenligt regelverk som samtidigt säkerställer angelägna allmänna och enskilda intressen och ett långsiktigt hållbart byggande av bl.a. bostäder. Utredningens förslag presenterades i juni 2021 och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

En motion tar upp frågan om att göra byggreglerna neutrala mellan el och fjärrvärme. Boverkets nya energikrav i byggreglerna 2020 var det sista steget i en lång process med att i den svenska lagstiftningen införa de så kallade nära-nollenergibyggnadsreglerna, utifrån EU-direktivet om byggnaders energiprestanda. Ändringarna innebär i korthet att kravnivåer justerats och att viktningfaktorer ersätter primärenergifaktorer vid beräkning av en byggnads energiprestanda. De nya energihushållningsreglerna tar ett tydligare sikte på kostnadsoptimala nivåer och teknikneutralitet mellan hållbara och effektiva uppvärmningssystem.

I en motion föreslås att ta fram möjligheter för hur kommunerna alternativt VA-bolagen kan få ekonomiskt bistånd för upprustning av befintliga vatten- och avloppsledningar. Partistyrelsen ser ett omfattande investeringsbehov under de närmaste 20 åren för att kommunerna ska kunna säkerställa att va-infrastrukturens funktion upprätthålls och utvecklas, att vatten- och avloppstjänster kan byggas ut efter behov och för att framtida krav ska kunna mötas. Merparten av behovet utgörs av investeringar i befintlig infrastruktur som behöver förnyas eller på annat sätt åtgärdas. Va-verksamheten finansieras främst genom avgifter från brukarna i va-kollektivet. I viss begränsad utsträckning kan även kommunala skattemedel ibland tillföras va-verksamheter. Dricksvattenutredningen har konstaterat att infrastrukturen är i omfattande behov av förnyelse i stora delar av landet samtidigt som va-organisationerna står inför stora klimatrelaterade utmaningar. Utredningen föreslår bl.a. att det införs krav på förnyelse- och underhållsplaner i vattentjänstlagen och att va-verksamheterna även i fortsättningen ska finansieras genom va-kollektivet. Utredningens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet och partistyrelsen

vill inte föregripa detta arbete. Det är dock väl värt att i sammanhanget hänvisa till den möjlighet som finns i vattentjänstlagen att avsätta medel till en investeringsfond för framtida planerade investeringar i va-anläggningar.

5 Några motioner berör de äldre- respektive barnperspektiv som man anser bör finnas i samhällsplaneringen. En annan motion pekar på funktionsrätten och de behov som finns hos personer med funktionsnedsättning. Partistyrelsen instämmer i vikten av att se till de behov och förutsättningar som finns hos olika generationer och olika grupper. Partistyrelsen vill särskilt lyfta fram att barnvänliga och hållbara städer är en prioriterad fråga. Den socialdemokratiskt ledda
10 regeringen har så sent som i april 2021 uppdragit åt Boverket att sammanställa en vägledning om hur FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) kan tillämpas vid fysisk planering enligt PBL och stadsutveckling. Vägledningen ska innehålla exempel på hur barnrättsperspektivet kan tillföras och tillgodoses genom hela planeringskedjan. Lärande exempel bör samlas in och sammanställas både från Sverige och andra länder. Vägledningen ska rikta sig
15 till kommuner, regioner och länsstyrelser. Boverket har också framfört önskemål om ett utökat bemyndigande för att kunna meddela föreskrifter om friyta för lek och utevistelse i syfte att precisera vissa krav i PBL. Boverket vill kunna ställa bindande krav på kvaliteter och placering av friytor för lek och utevistelse vid fritidshem, skolor, förskolor och annan jämförlig verksamhet. Förslaget bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

20

En motion tar upp frågan om solpaneler. Partistyrelsen anser att solcellspaneler är en viktig del av den förnyelsebara energin och de ingår numera i undantagen från kraven på bygglov. Det krävs inte längre bygglov för att på en byggnad inom detaljplanlagt område montera solcellspaneler och solfångare som följer byggnadens form, förutsatt att åtgärden är förenlig med
25 detaljplanen. Fr. o. m. 2021 finns också ett särskilt investeringsstöd för solceller som ersätter det tidigare solcellsstödet. Med dessa åtgärder och stimulanser är det partistyrelsens förhoppning att solcellspaneler används i hög utsträckning där så är möjligt.

En motion berör laddbidrag för garagelängor med egen fastighetsbeteckning. Den
30 socialdemokratiskt ledda regeringen har gett Energimyndigheten i uppdrag att analysera och föreslå åtgärder för bättre tillgång till laddinfrastruktur för hemmaladdning oavsett boendeform. Energimyndigheten får även lämna förslag till författningsändringar, om syftet med ändringarna inte bedöms kunna uppnås med mindre ingripande styrmedel. Uppdraget, som ska genomföras i samarbete med Boverket och Lantmäteriet, ska redovisas senast den 30 augusti 2021. Med
35 anledning av att laddning av elfordon är ett nytt tekniskt egenskapskrav i plan- och bygglagen ska Lantmäteriet även redovisa hur myndighetens interna och externa kommunikation har förtydligats i fråga om hur detta krav påverkar handläggningen av förrättningar enligt anläggningslagen. Efter myndigheternas redovisningar kommer frågorna att beredas inom Regeringskansliet. Partistyrelsen vill avvakta detta arbete.

40

En motion lyfter frågan om att se över mängden bygg- och rivningsavfall och pekar på problem kring att den är uttryckt i vikt. Den 1 augusti 2020 började nya bestämmelser att gälla. Den som producerar bygg- och rivningsavfall ska sortera ut vissa avfallsslag och förvara dem skilda från varandra och från annat avfall. Kraven motsvarar bestämmelser i avfallsdirektivet. Partistyrelsen ser det som betydelsefullt att en sortering sker så att man skiljer ut en så stor andel som möjligt i form av det som går att återanvända och återvinna, från det miljöfarliga avfall som måste tas om hand särskilt. Detta uttrycks i viktprocent och partistyrelsen har svårt att se något bättre alternativ.

Två motioner kräver ganska detaljerade förändringar av Plan- och bygglagen. Den första motionen handlar om att Plan- och bygglagen förändrats så att det är enklare att bygga kompletteringshus/-byggnader på den egna tomten. Partistyrelsen ser detta som övervägande positivt, men instämmer i den kritik som i motionen riktas mot det som blivit en oönskad konsekvens av lagändringen. Att tomter köps upp, styckas av och bebyggs med ett vida större antal hus än det som finns i den ursprungliga detaljplanen orsakar problem i samhällsplaneringen. Partistyrelsen menar att något behöver göras för att motverka de negativa konsekvenserna av en i grunden positiv lagändring. Det behöver dock övervägas fler alternativ än det enda som motionären lyfter fram.

Den andra motionen med detaljerade krav på ändringar i Plan- och bygglagen behandlar bygglovsansökningar för mobilmaster. Partistyrelsen inser svårigheterna att balansera kraven på utbyggnad av mobila tjänster med de invändningar som boende och andra intressenter har i ett givet område. Problemet verkar vara att även domstolarna har svårt att tolka lagen i denna del, vilket motiverar ett förtydligande. Att mobiloperatörerna ska tvingas samverka kring uppsättande av mobilmaster ligger dock enligt partistyrelsen utanför det som Plan- och bygglagen kan reglera.

Hyresrätt

Det finns 1,9 miljoner hyresrätter i Sverige idag. Det är en viktig bostadsform för många, och den ska värnas. Vi socialdemokrater vill bekämpa bostadsbristen genom stöd till fler hyresrätter och stabila förutsättningar för Sveriges hyresgäster. Det är så vi bygger ett tryggare Sverige.

Flera motionärer har lyft frågan om att värna och utveckla bruksvärdessystemet och ta tydlig ställning mot marknadshyror. Partistyrelsen delar motionärernas ingång i frågan och vill understryka att vi socialdemokrater tror på den svenska partsmodellen, där hyresgästerna och fastighetsägarna kommer överens om hyrorna. Vi vill värna om allas rätt till en bostad, oavsett storlek på den egna eller föräldrarnas plånbok.

Vissa motionärer vill att Socialdemokraterna ska ta tydlig ställning mot marknadshyror och fri hyressättning vid nyproduktion. Socialdemokraterna har alltid värnat hyresgästernas ställning och hyresrätten som boendeform. Det ska vi även fortsättningsvis göra. Socialdemokraterna tar avstånd från marknadshyror. Det skulle leda till kraftiga hyreshöjningar på många håll och det kan vi inte acceptera.

När det gäller fri hyressättning vid nyproduktion, som är något annat än marknadshyror, så förband Socialdemokraterna sig till det i Januariavtalet. Det är viktigt att partiet står fast vid ingångna avtal. Nu har emellertid Januariavtalet fallit och det finns inga planer på att gå vidare med förslag om fri hyressättning vid nyproduktion.

5

En motion tar upp frågan om att införa en karantänperiod likt den danska "Blackstone-lagen". I Danmark har det förekommit att stora investerare köpt upp hyresfastigheter, renoverat dem och höjt hyran för att sedan sälja fastigheterna med vinst. Den nya danska lagen innebär att den som köper en fastighet inte får höja hyran efter renovering förrän efter fem år.

10

Detta kan vara ett bra system i Danmark, men vi har två helt olika system i Sverige och Danmark. I Sverige gäller bruksvärdesystemet och kollektiva förhandlingar. Detta menar partistyrelsen ska värnas.

15 Hyresrätten ska vara en trygg boendeform som ska finnas tillgänglig för alla. Idag är det tyvärr många hyresvärdar som vill höja hyrorna kraftigt vid renovering av hyresrätter. Partistyrelsen delar motionärernas inställning kring att det måste finnas tydliga regler på detta område.

Redan idag finns det en lagreglerad modell för hyresgästinflytande vid renoveringar.

20 Renoveringsåtgärder som innebär hyreshöjningar eller som innebär en inte oväsentlig ändring av en bostadslägenhet eller av de gemensamma delarna av fastigheten kräver samtycke från berörda hyresgäster eller hyresnämndens tillstånd. Hyresvärden måste informera hyresgästerna om de åtgärder som ska vidtas. Partistyrelsen ser positivt på att den socialdemokratiskt ledda regeringen har arbetat aktivt med den här frågan.

25

När det gäller frågan om huruvida modellen för hyresgästinflytande borde ändras så att hyresgästers intressen beaktas i större utsträckning så behandlas den i 2017 års betänkande Stärkt ställning för hyresgäster. Här har regeringen i juni 2021 gått fram med en proposition (Stärkt skydd för hyresgäster) med nya regler som föreslås träda i kraft 1 jan 2022.

30

Partistyrelsen instämmer med det som konstateras i den, nämligen att det finns problem med dagens tillämpning av reglerna om hyresgästinflytande och att hyresgästers intressen borde beaktas i större utsträckning, men att det behövs ett bättre underlag för att gå vidare med frågan. Däremot föreslås det i propositionen förslag bl.a. om infasning av ny hyra i ett lugnare tempo än vad som är fallet idag. Det ger hyresgäster bättre möjligheter att ställa om till den nya hyran.

35

Regeringen har även föreslagit att skyddet för hyresgäster i samband med att en bostad förstörs ska stärkas. Det handlar till exempel om stärkta regler så att hyresvärden ska erbjuda hyresgästen en ersättningslägenhet i samband med brand. Partistyrelsen vill understryka att ett ökat inflytande för hyresgäster vid ombyggnad kan bidra till både ökad valfrihet och trygghet.

40

Vad gäller frågan om att införa statliga stöd som gör att man kan hålla hyrorna nere efter renovering så vill partistyrelsen lyfta fram att en viktig aspekt av detta handlar om energieffektivisering. Det tidigare stödet för renovering och energieffektivisering av hyresrätter i socioekonomiskt svaga bostadsområden har avvecklats efter kritik mot stödets utformning. Just nu (juni 2021) bereder regeringen förslag till en ny förordning om stöd för energieffektivisering i flerbostadshus. Syftet med stödet är att förbättra byggnadernas energiprestanda genom att förbättra lönsamheten och främja kostnadseffektiva åtgärder vid genomförandet av energieffektiviserande renoveringar. En viktig del, vid sidan om själva energirenoveringen, är att för att erhålla stödet ska den som genomför åtgärderna medverka till utbildningen av nya yrkesarbetande inom byggsektorn genom aktiv samverkan med relevanta gymnasieskolor och Arbetsförmedlingen samt genom att ta emot lärlingar.

Svarthandel och andra missbruk av hyresrätten skapar otrygga boendeformer och drabbar de som är mest utsatta på bostadsmarknaden. Ett sådant system ger också en grogrund för kriminalitet. Partistyrelsen delar motionärernas åsikt kring att det behövs verktyg för att agera gentemot misstänka och oriktiga boendeupplägg. Här har den socialdemokratiskt ledda regeringen vidtagit kraftfulla åtgärder för att motverka fusk och fiffel och handel med svarta hyreskontrakt. Åtgärderna innebär bland annat skärpta straff för försäljning och förmedling av hyreskontrakt mot otillåten ersättning, att det ska vara brottsligt att köpa ett hyreskontrakt och uppstramade regler kring andrahandsuthyrning.

Frågan om att bostadsbidrag ska räknas som inkomst vid sökandet av hyresrätt var uppe till behandling vid partikongressen 2017. Då handlade det om främst allmännyttan, men partistyrelsen anser att alla hyresvärdar bör ta hänsyn till den bostadssökandes totala inkomst, inklusive bostadsbidrag, barnbidrag, försörjningsstöd och etableringsersättning.

En motion handlar om vräkning av barnfamiljer. Barnkonventionen har blivit lag och det finns en nollvision för vräkning av barnfamiljer. Partistyrelsen anser att barnen så långt som överhuvudtaget är möjligt ska skyddas, och även här bör allmännyttan vara ett föredöme. En viktig del i arbetet är lokal samverkan mellan kommuner och hyresvärdar så att åtgärder kan sättas in innan hyresskulden blivit så hög att Kronofogden kopplas in.

I en motion krävs att hyresvärdar ska tillämpa rimliga hyreskrav vid förmedling av bostäder och att det skulle innebära att den blivande hyresgästen ska ha en summa motsvarande Kronofogdens förbehållsbelopp kvar efter att hyran är betald. Partistyrelsen instämmer i att hyror ska vara rimliga, men vill samtidigt peka på att vi har en förhandlingsordning för hur hyror sätts. Att reglera hyresnivån så som motionären beskriver är inget partistyrelsen kan ställa sig bakom.

En motion kräver att socioekonomisk ställning blir diskrimineringsgrund. I lagen finns det idag sju diskrimineringsgrunder: Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Det

pågår för närvarande en utredning kring diskrimineringslagen som förväntas vara klar den 1 oktober innevarande år. Partistyrelsen vill inte föregripa utredningen, men har svårt att se hur socioekonomisk ställning ska kunna utgöra en diskrimineringsgrund i lagens mening. Att vara fattig är ett elände och att bekämpa fattigdomen hör till våra absolut viktigaste uppgifter. Men att hävda att det är en diskrimineringsgrund skulle leda till svåröverblickbara konsekvenser i tillämpningen av diskrimineringslagen.

Allmännyttan samt kommunal bostadspolitik

Ett stort antal motioner tar upp frågor kring allmännyttan. Kommunerna ansvarar för den sociala bostadspolitiken och har som ett av flera viktiga verktyg de allmännyttiga bostadsföretagen.

Partistyrelsen menar att allmännyttan även i framtiden är ett viktigt redskap för kommunerna att öka bostadsbyggandet och klara bostadsförsörjningen. Det är en del av det kommunala självstyret som partistyrelsen vill värna. Därför vill inte partistyrelsen tillmötesgå kravet på att lagstifta kring ett obligatorium av allmännyttiga bostadsföretag.

Regionala allmännyttiga bostadsbolag är ett bra alternativ där förutsättningarna för detta finns. Partistyrelsen ser positivt på att kommuner samverkar på detta vis, dock bör initiativet komma från berörda kommuner.

Att lagstifta mot utförsäljning av allmännyttiga bostäder anser partistyrelsen vara olyckligt. Det finns ibland goda skäl för ett allmännyttigt bolag att sälja en del av beståndet för att kunna bygga nytt.

Möjligheterna att införa en goodwillpost för allmännyttiga bostadsföretag att bokföra sociala investeringar är en intressant tanke. Precis som motionären påpekar så skulle det innebära att bostadssociala insatser skulle kunna skrivas av som den tillgång det faktiskt är istället för att landa in i resultatet år 1. Frågan är dock inte helt okomplicerad och måste prövas mot gällande lagstiftning och EU-regler.

Flera motioner tar upp att de kommunala bostadsbolagens huvudsyfte ska vara allmännytta och att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden. Partistyrelsen anser i likhet med motionärerna att allmännyttan har en central roll i bostadspolitiken och att allmännyttan ska ha bra möjligheter att verka. Socialdemokraterna har alltid och ska alltid stå upp för en stark allmännytta.

En avgörande del i detta är att den socialdemokratiskt ledda regeringens investeringsstöd som möjliggör för ökat bostadsbyggande av hyresrätter. Partistyrelsen anser till skillnad från motionärerna att det i lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag tydligt framgår att kommunala bostadsföretag har ett samhällsansvar. Det kan handla om etiskt, miljömässigt och socialt ansvarstagande. Partistyrelsen vill även lyfta fram vikten av att varje kommun själva ska få möjlighet att bestämma över hur de vill styra sitt allmännyttiga bolag. Det är en viktig fråga att värna.

När det gäller frågan om förköpsrätt så avskaffades förköpslagen i april 2010. Syftet var att kommunernas, domstolarnas och de statliga myndigheternas administrativa kostnader för att pröva frågor med anknytning till förköpslagen var betydande, att förköpslagen medförde att ett stort antal fastighetsöverlåtelser fördröjdes och att det uppkom olägenheter och kostnader för fastighetsmarknaden och dess parter.

I likhet med motionären anser partistyrelsen att lagen också hade positiva effekter, bland annat gav den en möjlighet för kommuner att undvika ett ibland tids- och kostnadskrävande expropriationsförfarande. Partistyrelsen menar att det finns anledning att noga pröva frågan om kommunernas möjligheter att planera och förvärva sådan mark som har strategisk betydelse för exempelvis bostadsbyggande. En del i detta kan vara att införa en moderniserad lag om kommunal förköpsrätt, något som också blev partikongressen beslut 2017. Utredningen "Ett snabbare bostadsbyggande" har föreslagit en vidare utredning kring möjligheten att införa en moderniserad lag om kommunal förköpsrätt som tar hänsyn till de problem som fanns i den förköpsrätt som avskaffades 2010. Detta bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Ett par motioner tar upp frågan om regelverket för nedskrivningar vad gäller nyproduktion av hyresrätter och framhåller att det kan hämma bostadsbyggandet på landsbygden och i mindre kommuner. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har gett Bokföringsnämnden i uppdrag att se över sina allmänna råd till 4 kap. årsredovisningslagen rörande redovisning av anskaffningsvärde, avskrivning och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar.

Bokföringsnämnden konstaterade bland annat att en sådan ändring skulle stå i strid med det användarperspektiv som årsredovisningslagen har och vara även oförenligt med de principer om bl.a. relevans, tillförlitlighet och jämförbarhet som årsredovisningslagen bygger på. Partistyrelsen vill även lyfta fram att här är det viktigt att ha med sig att det finns EU-regler i bakgrunden så Sverige är inte fria att agera självständigt i den här frågan.

En motion lyfter frågan om grannsamverkan och partistyrelsen vill här framhålla att grannsamverkan ofta är en bra och effektiv form av samarbete för trygghet i bostadsområdet. Partistyrelsen tror, liksom motionärerna, att samarbete mellan polis och kommunala hyresvärdar kan bidra till att identifiera våld i hemmet.

En motion föreslår att kommuner tillåts att använda parkeringstaxan för att styra mot gemensamma hållbara mobilitetslösningar. Olika former av mobilitetslösningar är något som diskuteras i många kommuner. Partistyrelsen ser det som intressant att följa upp och utvärdera mobilitetstjänster och åtgärder vid planering av ny bebyggelse. Det finns många möjliga lösningar inom flexibla parkeringstal och en kombination av mobilitetslösningar är viktigt, inte bara alternativet bilpool. En del erfarenheter pekar också på att reglering och prissättning av gatumarksparkering måste gå i takt med parkeringslösningar på kvartersmark.

Vad gäller att förbättra de verktyg som gäller för kommunala bostadsförmedlingar och förturer, hyresgarantier och villkor kreditgivare ställer på förstagångsköpare så behandlas dessa frågor i de utredningar som nämnts tidigare i detta utlåtande. ”En socialt hållbar bostadsförsörjning” samt ”Förslag för att underlätta för förstagångsköpare på

- 5 Bostadsmarknaden”. Partistyrelsen ser goda skäl att avvakta dessa utredningar.

Statligt bostadsbolag

Frågan om att starta olika typer av statliga byggbolag eller statlig allmännytta har varit föremål för behandling också vid tidigare partikongresser. Partistyrelsen anser i likhet med tidigare kongressbeslut att det inte bör startas något nytt statligt byggföretag. Däremot kan statliga bolags möjligheter att bidra till bostadsbyggandet vara av stor betydelse. Ett exempel är att Akademiska hus i samarbete med andra statliga bolag givits större möjligheter att bidra till att det byggs bostäder. Allmännyttan ska även i fortsättningen vara ett kommunalt verktyg. Ett statligt allmännyttigt bostadsföretag är inget som partistyrelsen ställer sig bakom.

15

Program

Ett antal motioner tar upp frågan om att utarbeta program för bostadspolitiken. Partistyrelsen anser att kongressbeställningar av program bör användas med försiktighet. Det riskerar att låsa upp arbetet under kongressperioden och i vissa fall t o m blockera andra viktiga insatser som ännu inte går att överblicka. I just detta fall anser partistyrelsen att det inte är ett bostadspolitiskt program som saknas. Vi har t.ex. redan tillgång till rapporten ”En ny social bostadspolitik” och inom kort kommer också den omfattande utredningen ”En socialt hållbar bostadsförsörjning”. Båda kommer att utgöra utmärkta underlag för politikutveckling. Vad gäller bostadsfrågorna handlar det om att ta fram konkret politik snarare än att forma nya program.

25

Folkbokföring och registerfrågor

Några motioner berör folkbokföringen, den grundläggande registreringen av befolkningen i Sverige. Den innehåller en rad grundläggande uppgifter som namn, medborgarskap, födelseort, bostadsadress och civilstånd. I folkbokföringen finns uppgifterna om personnummer eller samordningsnummer. Den som ska flytta, byta namn eller gifta ska kontakta Skatteverkets folkbokföringsenhet. Många rättigheter och skyldigheter är beroende av att man är folkbokförd och var man är folkbokförd. Det gäller till exempel olika bidrag, beskattning och röstning i allmänna val. Eftersom uppgifterna i folkbokföringen används i stora delar av myndighetsfären och dessutom antas vara korrekta får fel i dessa uppgifter betydande spridningseffekter. Det gäller inte minst i förhållande till de ersättningsystem som har sin grund i t.ex. bosättning.

35

Det har funnits brister i folkbokföringen och detta leder problem för medborgarna och kommunerna. Att den tidigare borgerliga regeringen avskaffade folkbokföringsbrottet var olyckligt. Vi har efter den socialdemokratiskt ledda regeringens tillträde varit måna om att uppnå ordning och reda i systemen och att människor inte ska utnyttjas eller fara illa. Skatteverket har fått möjlighet att avregistrera falska identiteter från folkbokföringen

40

och göra besök för att kontrollera en persons bosättning. Regeringen har också återinfört folkbokföringsbrottet. Regeringen har genomfört en omfattande statlig utredning av hela regelverket för folkbokföringen, har tillfört medel till folkbokföringsverksamheten, gett uppdrag till tolv myndigheter om att komma åt fall där folkbokföringen utnyttjas av den organiserade brottsligheten, lagstiftat om ett effektivare informationsutbyte inom myndigheten och gett myndigheten i uppdrag att uppskatta folkbokföringsfelet.

Det är också en missuppfattning att vi tidigare haft folkräkningar med dörrknackning. Folk- och bostadsräkningarna har skett med hjälp av blanketter och varit en statistisk fråga och ingenting som har påverkat folkbokföringen.

Enligt Skatteverket är folkbokföringsfelet på ca två procent. Att skicka ut blanketter till alla hushåll är knappast effektivt för att hitta någon som fuskar medvetet. Att dra igång dörrknackning med identitetskontroll hos alla hushåll skulle knappast mottas väl av alla medborgare och är också en oerhört personal- och kostnadskrävande process för att hitta de felande två procenten. Istället får Skatteverket resurser för att förbättra sin verksamhet och hitta de två procenten som är fel. Skatteverket har fått i uppdrag och startat ett pilotprojekt för att samverka med åtta frivilliga kommuner för att minska felaktig folkbokföring. Regeringsuppdraget ska bedrivas i områden där Skatteverket och kommunerna bedömer att problematiken är som störst, med tonvikt på bland annat trångboddhet och otillåten handel med hyreskontrakt. Skatteverket och deltagande kommuner kommer tillsammans att utveckla metoder och arbetssätt för att minska felaktig folkbokföring.

Parallellt med folkbokföringsutredningen har Regeringen arbetat med ytterligare lagstiftningsåtgärder. En sådan är att det i folkbokföringslagen införs en skyldighet för i huvudsak samtliga myndigheter att underrätta Skatteverket om det kan antas att en uppgift i folkbokföringen är oriktig eller ofullständig.

Idag finns det inget enhetligt offentligt register för bostadsrätter, vilket en av motionerna tar upp. Partistyrelsen instämmer med motionären och anser att inrätta ett offentligt register för bostadsrätter kan vara ett sätt att öka effektiviteten och rättssäkerheten vid pantsättning av bostadsrätter, stärka skyddet för bostadsrättshavare och köpare av bostadsrätter, minska utrymmet för olika former av missbruk och bidra till en ökad transparens. Detta är en fråga som den socialdemokratiskt ledda regeringen arbetar med och så sent som i december 2020 tillsattes en utredning som ska titta på frågan. Utredningen "Ett offentligt register för bostadsrätter" ska redovisa sina förslag senast den 1 juli 2022.

Idag finns det ett problem med oriktig folkbokföring kopplat till bl.a. svarthandel med hyreskontrakt. I en motion föreslås det att det måste bli bättre kontroll av vem som bor i bostäderna och handeln med svartkontrakt försvinna. Här vill Partistyrelsen framhålla de kraftfulla åtgärder som den socialdemokratiskt ledda regeringen vidtagit.

5 Straffen för otillåten försäljning och förmedling av hyreskontrakt har skärpts och det är numera brottsligt att köpa ett hyreskontrakt liksom att olovandes hyra ut lägenheten i andra hand till en överhyra. Regeringen har också skärpt reglerna för felaktig folkbokföring, bl.a. har folkbokföringsbrott återinförts. Regeringen har i december 2020 gett Skatteverket ett uppdrag för att motverka felaktig folkbokföring. Detta är viktiga åtgärder för att det ska vara ordning och reda på bostadsmarknaden och få bort den organiserade kriminaliteten.

Övrigt

10 I en motion föreslås det att bostadsrättsföreningar ska ges veto vid andrahandsuthyrning. Mot bakgrund av hur svårt det kan vara att få tag i en bostad och att många väljer att vända sig till andrahandsmarknaden menar Partistyrelsen att dagens regler ska kvarstå. Redan idag är detta reglerat, t.ex. kan man tidsbegränsa uthyrningen och ta ut en avgift för uthyrningen.

15 En motion tar upp formerna för budgivning vid köp av bostadsrätter och villor samt att mäklararvodena ska regleras i lag. Partistyrelsen konstaterar att det är säljaren som avgör hur budgivningen ska gå till. Säljaren avgör också vem han eller hon vill sälja till och är inte bunden av att sälja till den som har lagt det högsta budet. Partistyrelsen ser inga skäl att reglera detta i lagstiftning. Mäklararvoden är betalning för en tjänst på en öppen marknad, vilket svårligen kan regleras i lag. Riksdagen antog helt nyligen en ny fastighetsmäklarlag som bl.a. innebär att 20 fastighetsmäklarföretagen ska registreras och stå under tillsyn. Företagen måste uppfylla flera krav för att få vara verksamma. De ges också ett övergripande ansvar för att verka för att de mäklare som är verksamma i företaget följer god fastighetsmäklarsed. Ett mäklarföretag som åsidosätter sina skyldigheter ska kunna ges en disciplinpåföljd. Det blir möjligt att ingripa om det finns olämpliga personer i företagsledningen och ägarkretsen. Dessutom ska fler fastighetsmäklare vara 25 registreringskyldiga och stå under tillsyn.

Partikongressen föreslås besluta:

30 att bifalla motionerna B68:4, B71:3, B80:1, B82:2, B92:2, B127:4, B134:1

B68:4 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna tar ställning mot införande av marknadshyror i hyresrätter

B71:3 (Helsingborgs arbetarekommun) att uttala att Socialdemokraterna vill värna och utveckla bruksvärdessystemet

35 B80:1 (Lilla Edets arbetarekommun) att Socialdemokraterna jobbar fram en socialt stark bostadspolitik som säkerställer ett byggande av bostäder för alla i alla skeden av livet

B82:2 (Botkyrka arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar ett tydligt ställningstagande mot införande av marknadshyror i hyresrätter

40 B92:2 (Södertälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att öka hyresvärdens möjligheter att agera gentemot misstänkta, oriktiga, boendeupplägg

B127:4 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna motverkar införandet av
marknadshyror

B134:1 (Bjuvs arbetarekommun) att den sociala dumpningen stoppas

- 5 att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A144:1, A163:12, A164:12,
A165:12, A166:12, A167:12, A168:12, A171:12, A172:12, A173:12, A175:12, A176:12,
A178:12, A179:12, A180:8, A181:12, A182:12, A183:11, A184:13, A185:12, A186:10,
A187:12, A188:12, A189:12, A190:12, A191:12, A192:12, A193:12, A194:12, A195:12,
A196:12, A197:12, A235:2, A546:14, A546:15, A581:27, A581:48, A581:52, A598:6, A608:8,
10 A610:8, A618:9, A688:3, A759:2, A759:3, B32:2, B66:1, B67:1, B68:1, B68:5, B68:6, B68:7,
B68:8, B68:9, B68:12, B68:13, B68:15, B69:3, B69:5, B69:6, B69:7, B69:9, B71:1, B73:1,
B75:1, B75:2, B76:1, B76:2, B76:4, B76:5, B76:6, B76:7, B76:8, B77:1, B78:1, B78:2, B78:3,
B78:4, B78:5, B78:6, B78:7, B78:8, B78:9, B79:2, B80:2, B80:3, B80:4, B81:1, B82:3, B82:4,
B82:5, B82:6, B82:8, B82:9, B83:1, B83:2, B84:1, B85:1, B86:1, B86:2, B87:1, B88:1, B89:1,
15 B89:2, B90:1, B90:2, B92:1, B93:1, B93:2, B93:4, B94:1, B95:1, B97:1, B99:1, B99:2, B100:1,
B101:1, B102:1, B102:2, B103:1, B104:1, B104:2, B107:1, B107:2, B108:1, B108:2, B109:1,
B109:2, B110:1, B110:2, B111:1, B111:2, B112:1, B113:1, B113:2, B114:1, B114:2, B115:1,
B116:1, B117:1, B117:2, B119:1, B119:2, B119:3, B119:4, B119:8, B119:10, B120:1, B120:2,
B120:3, B120:4, B120:8, B120:10, B121:1, B122:1, B122:2, B122:3, B123:1, B123:2, B123:3,
20 B124:1, B124:2, B124:3, B125:1, B126:1, B127:1, B127:2, B127:5, B128:1, B128:2, B129:1,
B129:2, B129:4, B129:5, B129:6, B129:9, B130:1, B131:1, B132:1, B134:2, B134:3, B134:4,
B135:1, B136:1, B136:2, B136:3, B138:1, B139:1, B139:2, B140:1, B141:1, B141:2, B142:1,
B142:2, B143:1, B176:16, B219:4, C22:3, C122:2, C189:1, D59:5, D59:6, D240:3, D412:13
- 25 A144:1 (Kungsör arbetarekommun) att ge våra riksdagsledamöter i uppdrag att verka för att
kunna verkställa reform huslån som i Norge
A163:12 (Skellefteå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla
kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som
främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 30 A164:12 (Nyköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har
en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-,
cykel- och kollektivtrafik
A165:12 (Nässjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en
bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-,
35 cykel- och kollektivtrafik
A166:12 (Enköpings arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla
kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som
främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
A167:12 (Gävle arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner
40 har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar
gång-, cykel- och kollektivtrafik

- A168:12 (Luleå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 5 A171:12 (Kalmar arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- A172:12 (Lunds arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 10 A173:12 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- A175:12 (Borlänge arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 15 A176:12 (Haninge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- A178:12 (Dorotea arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 20 A179:12 (Tjörns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 25 A180:8 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- A181:12 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 30 A182:12 (Falun arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- A183:11 (Kungälv's arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 35 A184:13 (Eskilstuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 40 A185:12 (Trollhättans arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik

- A186:10 (Piteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 5 A187:12 (Karlstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- A188:12 (Skövde arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 10 A189:12 (Mora arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- A190:12 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 15 A191:12 (Jönköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- A192:12 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 20 A193:12 (Kiruna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 25 A194:12 (Ystads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- A195:12 (Åsele arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel och kollektivtrafik
- 30 A196:12 (Smedjebackens arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- A197:12 (Norrköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 35 A235:2 (Landskrona arbetarekommun) att införa en statlig subvention för nyproduktion
- A546:14 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att Socialdemokraterna arbetar för att underlätta lånefinansieringen av bostadsbyggande i de delar av landet där marknadsvärdena i bostadsbeståndet är låga
- 40

- A546:15 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att Socialdemokraterna arbetar för ett utökat statligt stöd för bostadsbyggande genom ett tydligt riktat investeringsstöd för lägenheter på landsbygd och i mindre samhällen
- 5 A581:27 (Stockholms partidistrikt) att kommuner tillåts att använda parkeringstaxan för att styra mot gemensamma hållbara mobilitetslösningar
- A581:48 (Stockholms partidistrikt) att byggreglerna görs neutrala mellan el och fjärrvärme så att el inte behöver användas till uppvärmning i onödan
- A581:52 (Stockholms partidistrikt) att ett investeringsstöd till klimatsmarta hyresrätter införs och
- 10 statligt stöd för omställning av våra miljöprogram
- A598:6 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter
- A608:8 (Kiruna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- 15 A610:8 (Jönköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- A618:9 (Norrköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statligt stöd till investeringar i energieffektiva hyresrätter
- A688:3 (Botkyrka arbetarekommun - enskild) att se över regleringen av mängden bygg och
- 20 rivningsavfall, denna är idag uttryckt i vikt och det är svårt att beräkna den brännbara fraktionen som också innebär en brandrisk
- A759:2 (Gullspångs arbetarekommun) att SBAB ges ett tydligt uppdrag att verka för att landsbygdsföretag ska kunna få låna lättare till expansion och utveckling
- A759:3 (Gullspångs arbetarekommun) att SBAB ges ett uppdrag att ge draghjälp åt unga på
- 25 landsbygden som vill investera i eget boende
- B32:2 (Ale arbetarekommun - enskild) att det fattas beslut om att verka för att fränta delar av det kommunala självstyret och skapar utrymme att bygga bostäder och ta emot nyanlända i alla Sveriges kommuner
- B66:1 (Helsingborgs arbetarekommun) att arbeta för en aktiv kommunalt och statligt
- 30 inkluderande bostadspolitik som inte styrs av marknadens intressen
- B67:1 (Lunds arbetarekommun) att undantaget i lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (Allbolagen) som tillåter värdeöverföringar för bostadssociala ändamål stryks
- B68:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna utarbetar ett bostadspolitiskt program som utgår från bostaden som en rättighet och som beaktar grupper med särskilda behov inklusive
- 35 det växande antalet äldre och personer som lever i hemlöshet
- B68:5 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för regler och beskattning som förhindrar s.k. renoveringar
- B68:6 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för en kraftig ökning av statlig finansiering för att fler bostäder med relativt sett lägre hyra ska byggas
- 40 B68:7 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för vidgat statligt ansvar för staten att följa upp och utvärdera planerna för bostadsförsörjningen i kommunerna, exempelvis genom

- länstyrelserna. En mekanism för omfördelning av medel behövs som incitament för att stimulera bostadsbyggande också i kommuner som inte tar sitt ansvar
- B68:8 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen kan upprätthålla samhällsnytta som övergripande mål vilket kräver
- 5 att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras. Förutsättningarna att organisera allmännyttan i stiftelseform bör även utredas
- B68:9 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att storskalig utförsäljning av allmännyttiga bostäder försvåras
- B68:12 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för ett förbud mot s.k. “social
- 10 dumpning”
- B68:13 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att ett investeringsstöd till klimatsmarta hyresrätter och statligt stöd för omställning av våra miljonprogram införs
- B68:15 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna utvecklar sitt äldreperspektiv i regional och kommunal samhällsplanering
- 15 B69:3 (Stockholms läns partidistrikt) att uppdra åt partistyrelsen att verka för ett statligt engagemang för en mer enhetlig hantering av digitaliseringsarbetet av detaljplaneprocessen i syfte att få fram standardiserade ramar och struktur
- B69:5 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att staten ska kunna underlätta för kommuner att ta sitt bostadsförsörjningsansvar bland annat genom att
- 20 kommunerna ska kunna peka ut olika upplåtelseformer. Samtidigt behöver formerna för hur det kan kopplas till kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjningen ses över
- B69:6 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för en översyn och nivåstrukturering av vilka underliggande utredningar som behövs i samhällsbyggnadsprocessen
- B69:7 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för ett ökat användande av
- 25 investeringsstödet
- B69:9 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för ett aktivt arbete för att bekämpa trångboddhet
- B71:1 (Helsingborgs arbetarekommun) att uttala bostadspolitiken som välfärdens fjärde ben
- B73:1 (Östersunds arbetarekommun) att jobba i motionens anda för att likställa samhällets
- 30 subventioner för olika boendeformer
- B75:1 (Huddinge arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att staten ta ett större ansvar för byggandet av hyresrätter
- B75:2 (Huddinge arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att lånefinansiera byggandet av hyresrätter i större utsträckning
- 35 B76:1 (Uppsala arbetarekommun) att det måste byggas mer för att utjämna bostadsjämligheten. Ett ökat statligt ansvar för finansieringen av nya bostäder är en förutsättning för fler nya bostäder
- B76:2 (Uppsala arbetarekommun) att ansvaret för kommuner att bygga behöver tydliggöras
- B76:4 (Uppsala arbetarekommun) att skattesystemet ska ses över för att skapa jämlika villkor mellan upplåtelse- och boendeformer
- 40 B76:5 (Uppsala arbetarekommun) att boendesegregationen minskas genom att upplåtelseformer blandas på riktigt

- B76:6 (Uppsala arbetarekommun) att möjligheterna att överklaga nybyggnation begränsas för att ge ett större genomslag för allmänintresset
- B76:7 (Uppsala arbetarekommun) att statliga hyresgarantier ska införas för resurssvaga grupper
- B76:8 (Uppsala arbetarekommun) att staten tar ett större ansvar för fler utbildningsplatser och fler satsningar för att nyanländas kompetens ska kunna användas i byggsektorn
- 5 B77:1 (Burlövs arbetarekommun) att lånade statliga pengar fördelas till alla kommuner med bostadsbrist för att väsentligen öka beståndet av allmännyttiga bostäder genom nybyggnation
- B78:1 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att en ny hållbar bostadspolitik genomförs
- 10 B78:2 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att det skapas rättvisa ekonomiska villkor för boendet och att både nybyggnad och ombyggnad kan finansieras med rimliga villkor
- B78:3 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att underlätta inträdet på den ordinarie bostadsmarknaden både inom det hyrda och ägda beståndet
- 15 B78:4 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att underlätta för unga att etablera sig på bostadsmarknaden genom exempelvis inrätta speciella möjligheter till lån för unga vuxna
- B78:5 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna ska motverka bostadssegregation och förbättra förutsättningarna för jämlika uppväxt- och levnadsvillkor genom att kommunerna ges rätt att i detaljplan ange upplåtelseform som en del i att motverka segregation
- 20 B78:6 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för ett ökat byggande av ändamålsenliga bostäder till skälig kostnad samt att antalet specialbostäder för äldre och funktionsnedsättning ökas kraftigt
- B78:7 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att höja det statliga investeringsstödet för nyproduktion av bostäder
- 25 B78:8 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för en förbättring av de verktyg som gäller för kommunala bostadsförmedlingar och förturer, hyresgarantier samt villkor kreditgivare ställer på förstagångsköpare mm
- B78:9 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att stoppa införandet av marknadshyror, som även inkluderar fri hyressättning vid nyproduktion
- 30 B79:2 (Falun arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen alltid upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål
- B80:2 (Lilla Edets arbetarekommun) att Socialdemokraterna jobbar för att utveckla stimulanspaket för att öka på bostadsbyggandet i Sveriges kommuner
- 35 B80:3 (Lilla Edets arbetarekommun) att Socialdemokraterna jobbar för att en kartläggning av kommunernas behov av nya bostäder genomförs för att kunna stärka bostadsbyggandet
- B80:4 (Lilla Edets arbetarekommun) att Socialdemokraternas bostadspolitik säkerställer att hyresnivåerna i nybyggda hyresrätter som omfattas av statliga stimulanspaket hålls på en respektabel nivå så att alla har råd med hyran som fastställs
- 40 B81:1 (Göteborgsområdets partidistrikt) att Socialdemokraterna jobbar för att utveckla en ny socialt och miljömässigt hållbar bostadspolitik som motsvarar dagens och morgondagens efterfrågan på bostäder

- B82:3 (Botkyrka arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för vidgat statligt ansvar för bostadsförsörjningen. Staten bör följa upp och utvärdera planerna för bostadsförsörjningen i kommunerna, exempelvis genom länsstyrelserna
- 5 B82:4 (Botkyrka arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner ska vara skyldiga att ha ett aktivt allmännyttigt bostadsbolag. Kommunerna ska som ägare vara mer aktiva för att på så sätt öka bostadsbyggandet av hyresrätter som kan efterfrågas av vanliga löntagare
- B82:5 (Botkyrka arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen ska upprätthålla samhällsnytta som övergripande mål, vilket kräver att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras
- 10 B82:6 (Botkyrka arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kommunerna genom sitt markinnehav styr bostadsbyggandet genom att aktivt anvisa mark för hyresrätter och skapa förutsättningarna för rimliga hyror
- B82:8 (Botkyrka arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att få till stånd en starkare skyddslagstiftning vid ombyggnad och renovering av hyresrätter. Hyresgästerna behöver få ett lag
- 15 reglerat inflytande vid renovering av deras hem som stärker möjligheten att bo kvar efter en renovering
- B82:9 (Botkyrka arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kommunernas allmännyttiga bolag tar ett särskilt ansvar att genomföra varsamma upprustningar utifrån deras allmännyttiga uppdrag
- 20 B83:1 (Alingsås arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att ett omfattande renoveringsprogram med fokus på energieffektivisering och social hållbarhet av landets miljöprogramsområden påbörjas
- B83:2 (Alingsås arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att statliga stöd och bidrag möjliggör att hålla hyrorna nere så att boende kan bo kvar efter renovering
- 25 B84:1 (Laxå arbetarekommun) att Socialdemokratiska partiet driver förslaget vidare så att barnfamiljer inte blir bostadslösa
- B85:1 (Melleruds arbetarekommun) att partiet verkar för att regelverket för nedskrivningar ändras för att undanröja hinder för att mindre kommuner skall kunna möta behovet av bostadsbyggande
- B86:1 (Nacka arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att solpaneler anläggs på tak
- 30 vid nybygge och större anläggningar
- B86:2 (Nacka arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att ett införande av krav/riktlinjer för solpaneler på nya byggnader i lagar och föreskrifter
- B87:1 (Laxå arbetarekommun) att uppdra till att verka för att SBO ges nya medel i kommande statsbudget samt ett fortsatt uppdrag att verka i kommuner med svag bostadsmarknad.
- 35 B88:1 (Huddinge arbetarekommun) att plan- och bygglagen (2010:900) 9 kap 4 § ändras så att det inte gäller vid nybyggnation, utan tidigast efter 5 år från slutbesked
- B89:1 (Gävle arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för "laddbidraget" ska kunna ges till enskild fastighetsägare även vid installation i garagelänga med egen fastighetsbeteckning
- B89:2 (Gävle arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för "laddbidraget" ska kunna ges
- 40 till enskilda personer som bor i en BRF som har garage fast garaget är under en gemensam fastighet

- B90:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att hyresgästernas ställning stärks i syfte att motverka spekulation och konceptrenoveringar med chockhöjda hyror efter omflytt
- 5 B90:2 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att staten ska ge ut fördelaktiga hållbarhetslån och/eller subventioner till såväl privata som kommunala bostadsföretag, i syfte att säkerställa att upprustningsbehovet i landets bostadsbestånd sker utan chockhöjda hyror för hyresgästerna
- B92:1 (Södertälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för en översyn av regelverket för inneboende i hyresrätt och att tillstånd från hyresvärderna ska krävas för inneboende
- 10 B93:1 (Värmdö arbetarekommun) att kommunernas bostadsförsörjningsansvar skärps genom ny lagstiftning med bindande åtaganden för kommuner och tydliga byggtal samt en stärkt regional planering
- B93:2 (Värmdö arbetarekommun) att initiativ tas för att stimulera fram fler regionala allmännyttiga bostadsbolag
- 15 B93:4 (Värmdö arbetarekommun) att öka den statliga medfinansieringen av bostadsbyggandet med en uppskalning av de statliga investeringsstöden och en modell för där staten kan agera långivare i projekt på svagare bostadsmarknader och i lägen där andra kreditgivare inte vill ta risken
- B94:1 (Örnsköldsviks arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att utreda
20 möjligheten att införa en ny kommunal byggbonus
- B95:1 (Solna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att en statlig byggbonus till kommuner införs i linje med Hyresgästföreningens förslag
- B97:1 (Solna arbetarekommun - enskild) att formerna för yrkar en statlig mellankapitalfinansiering utreds.
- 25 B99:1 (Karlstads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för ett skydd mot rivning av alla byggnader som fortfarande går att användas, eller kan rustas upp för användning
- B99:2 (Karlstads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för en tillsyn så att byggnader inte förfaller
- B100:1 (Malmö arbetarekommun) att utreda hur miljonprogramsbebyggelsen kan
30 energirenoveras inom en snar framtid med hjälp av skarpa styrmedel som inte drabbar enskilda hyresgäster
- B101:1 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att införa en ny lag om kommunal förköpsrätt
- B102:1 (Kristianstads arbetarekommun) att partikongressen beslutar ändra i Plan- och bygglagen
35 så att kommunerna får möjligheter att avvisa bygglovsansökningar när allmänna och enskilda intressen bedöms ta över samhällsintresset av mobilkommunikation
- B102:2 (Kristianstads arbetarekommun) att partikongressen verkar för att mobiloperatörerna ska samverka kring uppsättande av telemaster för att undvika att höga master placeras nära varandra till förfång för närboende, naturmiljöer mm
- 40 B103:1 (Malmö arbetarekommun) att vi socialdemokrater via riksdagen driver frågan om en lagstiftning som sätter stopp för oseriöst fastighetsägande

- B104:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att möjligheten att styra upplåtelseformen skrivs in i Plan och bygglagen
- B104:2 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att det utformas som en undantagsmöjlighet som ska användas för att kunna främja en blandad bebyggelse
- 5 B107:1 (Gävle arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och bygga bostäder
- B107:2 (Gävle arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande
- 10 mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden
- B108:1 (Oxelösunds arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och bygga bostäder
- B108:2 (Oxelösunds arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att de
- 15 kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden
- B109:1 (Södra Ölands arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och bygga bostäder på egen mark
- 20 B109:2 (Södra Ölands arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen fastställer samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden
- B110:1 (Malmö arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska
- 25 verktyg att planera och bygga bostäder
- B110:2 (Malmö arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden
- B111:1 (Alingsås arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och
- 30 regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och byggabostäder
- B111:2 (Alingsås arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden
- 35 B112:1 (Säter arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden
- B113:1 (Hudiksvalls arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade
- 40 juridiska verktyg att planera och bygga bostäder
- B113:2 (Hudiksvalls arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att de

- kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden
- 5 B114:1 (Mölnåls arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för en reglering av bostadssektorn så att samhällsnyttan och våra medborgerliga rättigheter åter sätts i centrum inte marknadsens egen nytta
- B114:2 (Mölnåls arbetarekommun) att de kommunala bostadsbolagens huvudsyfte återigen blir allmännytta
- B115:1 (Solna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för en social bostadspolitik inspirerad från slutsatserna i rapporten om en ny social bostadspolitik 2018
- 10 B116:1 (Solna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att förslagen i utredningen Stärkt ställning för hyresgäster (SOU 2017:33) i fråga om ändrad skälighetsbedömning vid Hyresnämndens prövning om tillstånd till åtgärder genomförs
- B117:1 (Eskilstuna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska
- 15 verktyg att planera och bygga bostäder
- B117:2 (Eskilstuna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden
- 20 B119:1 (Östergötlands partidistrikt) att arbeta för att staten återtar initiativet avseende bostadspolitiken
- B119:2 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att en stor bostadspolitisk reform initieras för att öka byggandet och rättvisan mellan olika boendeformer
- B119:3 (Östergötlands partidistrikt) att ta fram förslag på bolåneformer för unga för att underlätta deras inträde på bostadsmarknaden
- 25 B119:4 (Östergötlands partidistrikt) att stimulera ett ökat byggande av hyresrätter med överkomliga hyror
- B119:8 (Östergötlands partidistrikt) att investeringsstödet för bostäder utvecklas
- B119:10 (Östergötlands partidistrikt) att det genomförs en genomlysning av alla planprocesser med avsikt att påskynda processerna utan att inskränka de demokratiska möjligheterna till
- 30 påverkan
- B120:1 (Norrköpings arbetarekommun) att arbeta för att staten återtar initiativet avseende bostadspolitiken
- B120:2 (Norrköpings arbetarekommun) att verka för att en stor bostadspolitisk reform initieras för att öka byggandet och rättvisan mellan olika boendeformer
- 35 B120:3 (Norrköpings arbetarekommun) att ta fram förslag på bolåneformer för unga för att underlätta deras inträde på bostadsmarknaden
- B120:4 (Norrköpings arbetarekommun) att stimulera ett ökat byggande av hyresrätter med överkomliga hyror
- B120:8 (Norrköpings arbetarekommun) att investeringsstödet för bostäder utvecklas
- 40 B120:10 (Norrköpings arbetarekommun) att det genomförs en genomlysning av alla planprocesser med avsikt att påskynda processerna utan att inskränka de demokratiska möjligheterna till påverkan

- B121:1 (Gullspångs arbetarekommun) att nedskrivningskraven tas bort, marknadsvärde ska inte styra behovet av byggnation av hyresrätter
- B122:1 (Malmö arbetarekommun) att utforma en social bostadspolitik
- B122:2 (Malmö arbetarekommun) att denna skall skapa jämlika och rättvisa villkor för boende i
- 5 olika upplåtelseformer och mellan generationer
- B122:3 (Malmö arbetarekommun) att bostadspolitiken skall lägga grunden för ett hållbart Sverige – socialt, ekonomiskt och miljömässigt
- B123:1 (Vallentuna arbetarekommun) att uppdra till riksdagsgruppen att verka för att konkreta förslag på åtgärder utreds för att alla ska ha möjlighet till rätten till en god bostad enligt
- 10 regeringsformens första kapitel, andra paragrafen ”Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten”
- B123:2 (Vallentuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska driva en ny social bostadspolitik som är jämlik och jämställd
- B123:3 (Vallentuna arbetarekommun) att uppdra till riksdagsgruppen att verka för att följa
- 15 intentionerna i utredningen ”En ny bostadspolitik” som gjorts på beställning efterlevs
- B124:1 (Vallentuna arbetarekommun) att uppdra till riksdagsgruppen att verka för att konkreta förslag på åtgärder utreds för att alla ska ha möjlighet till rätten till en god bostad enligt regeringsformens första kapitel, andra paragrafen ”Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten”
- 20 B124:2 (Vallentuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska driva en ny social bostadspolitik som är jämlik och jämställd
- B124:3 (Vallentuna arbetarekommun) att uppdra till riksdagsgruppen att verka för att följa intentionerna i utredningen ”En ny bostadspolitik” som gjorts på beställning efterlevs
- B125:1 (Sörmlands partidistrikt) att Socialdemokraterna i riksdagen verkar för att ta fram
- 25 möjligheter för hur kommunerna alt. VA-bolagen kan få ekonomiskt bistånd avsett för upprustning av befintliga vatten- och avloppsledningar utifrån behov.
- B126:1 (Älvsborgs södra partidistrikt) att partidistriktet verkar för att Sveriges kommuner, genom sina avtal med exploatörer och byggbolag samt i sina egna bostadsbolag, slutar använda sig av betong och cement i byggandet av nya bostäder och andra byggnader och istället använder trä i
- 30 första hand, och tegel i andra hand
- B127:1 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att offentlig markanvändningsplanering inkluderande kommunal rätt att bestämma upplåtelseformerna på privat mark införs
- B127:2 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att möjligheterna att föra
- 35 ut vinster från exempelvis försäljningar från de allmännyttiga bostadsbolagen begränsas. Ska vinster överhuvudtaget föras ut ska de antingen gå till utökade sociala insatser eller till att minska segregationen
- B127:5 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna uppmuntrar egnahemsbyggande genom att upplåta lämplig tomtmark
- 40 B128:1 (Landskrona arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och bygga bostäder

- B128:2 (Landskrona arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden
- 5 B129:1 (Enköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna formellt uttalar att bostadspolitiken är en del av välfärdspolitiken i form av välfärdens fjärde ben
- B129:2 (Enköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verka för att införa startlån/bolån för unga utifrån Riksbyggens modell
- B129:4 (Enköpings arbetarekommun) att regionala allmännyttor uppmuntras
- B129:5 (Enköpings arbetarekommun) att sociala goodwillposter införs
- 10 B129:6 (Enköpings arbetarekommun) att ett bostadspolitiskt ramverk inrättas
- B129:9 (Enköpings arbetarekommun) att socialdumping förbjuds
- B130:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att regeringen utformar ett handslag mellan staten och kommuner för ökat bostadsbyggande
- B131:1 (Åstorps arbetarekommun) att -myndigheterna skapar olika paket för att generera
- 15 lönsamma energieffektiva lösningar -myndigheterna undersöker olika möjligheter att hjälpa investerare/fastighetsägarna att få en kortare avskrivningstid, så att de gör investeringar i energibesparingar eller i grön energi -myndigheterna undersöker att villkor för renoveringsstödet uppfyller lagar för inomhusmiljö och luften -myndigheterna skall synka regelverket så att de blir mer tydliga -regering skapar bättre samordning mellan myndigheter -Riksdagen och Regeringen
- 20 ska satsa mer på forskning för att utveckla våra möjligheter och vara ledande i EU framöver -myndigheterna ska effektivisera OVK, obligatorisk ventilationskontroll regelverket
- B132:1 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att statliga lån beviljas till byggkostnaden och inte marknadsvärdet (som tyvärr är lägre i den mindre kommunen)
- B134:2 (Bjuvs arbetarekommun) att ödehus och fastigheter med starkt eftersatt underhåll ska
- 25 kunna dömas ut som bostad av kommunen
- B134:3 (Bjuvs arbetarekommun) att en utdömd fastighet inte ska kunna hyras ut
- B134:4 (Bjuvs arbetarekommun) att öka möjligheten till tvångsförvaltningen av hyresfastigheter som inte sköts
- B135:1 (Umeå arbetarekommun) att Socialdemokraterna på alla tänkbara sätt verkar för att
- 30 förslaget om marknadshyror i nyproduktion inte verkställs
- B136:1 (Älvsborgs södra partidistrikt) att partiet verkar för att plan-och bygglagen ändras så att barns rätt och säkerhet stärks
- B136:2 (Älvsborgs södra partidistrikt) att barnkonventionens tredje artikel härvid särskilt beaktas
- B136:3 (Älvsborgs södra partidistrikt) att partiet aktivt verkar för att barns bostadsmiljö separeras
- 35 från fordonstrafik
- B138:1 (Höörns arbetarekommun) att våra riksdagsmän och ministrar i regeringen på alla sätt verkar för att byggandet av hyreslägenheter åter tar fart så att den bostadsskuld vi har idag är borta om högst 10 år
- B139:1 (Skellefteå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och
- 40 regional markanvändning införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska möjligheter att planera och bygga bostäder

- B139:2 (Skellefteå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsföretagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden
- 5 B140:1 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att lagen om bostadsanpassningsbidrag ändras så att den kan inkludera även anpassningar som är nödvändiga för att ge en person med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende inklusive att på egen hand kunna ta sig in och ut från sin lägenhet även i flervåningshus med hiss
- 10 B141:1 (Oskarshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att öka hyresgästernas inflytande vid förbättrings- och ändringsarbeten
- B141:2 (Oskarshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att genomföra redan utredda reformer för att öka hyresgästernas inflytande vid förbättrings- och ändringsarbeten
- B142:1 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att öka hyresgästernas inflytande vid förbättrings- och ändringsarbeten
- 15 B142:2 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att genomföra redan utredda reformer för att öka hyresgästernas inflytande vid förbättrings- och ändringsarbeten
- B143:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att utreda samt införa utökade investeringsstöd villkorade på krav om maximal högsta normhyra på 1550 kr/kvm/år
- 20 B176:16 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att upprätta bostadsrättsregister, likt ett fastighetsregister, för att lättare kunna kontrollera vem som bor på en adress
- B219:4 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- C22:3 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en 25 bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- C122:2 (Linköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik
- 30 C189:1 (Norrtälje arbetarekommun) att det ställs krav på blandade bestånd vid ny-exploateringar. Vi vill att man i möjligaste mån bygger områden som erbjuder såväl bostadsrätter som hyresrätter, villor, radhus samt flerfamiljshus där så är lämpligt
- D59:5 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att ge hyresvärdar möjlighet att kontrollera vem som faktiskt bor i lägenheter, verkar för att prioritera svartkontrakt 35 högst i hyresnämndens arbete och verkar för att återinrätta bostadsrättsföreningars möjlighet att ge veto vid andrahandsuthyrning
- D59:6 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner i Sverige ska ha allmännyttiga bostäder för att kunna ta ett socialpolitiskt ansvar
- 40 D240:3 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att bostadsbidraget fastslås som en giltig inkomstform vid sökandet av hyresrätt som fastighetsägare inte kan neka när personer söker bostad hos dem

D412:13 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att stadsplanering, bostadsbyggnad och transportsystem ska vara anpassade med hänsyn till funktionsrätten

5 att avslå motionerna A584:8, A585:8, A586:8, A587:8, A589:8, A590:8, A591:8, A592:8, A593:8, A594:8, A595:8, A596:8, A597:6, A599:8, A600:8, A602:5, A603:8, A604:8, A605:8, A606:8, A607:8, A609:8, A611:8, A612:8, A613:5, A614:8, A616:7, A617:8, A619:5, B68:3, B68:14, B70:1, B70:2, B71:2, B72:1, B74:1, B74:2, B76:3, B79:1, B82:1, B82:7, B82:12, B91:1, B93:3, B96:1, B96:2, B105:1, B106:1, B107:3, B108:3, B109:3, B110:3, B111:3, B113:3, B117:3, B118:1, B127:3, B128:3, B130:2, B133:1, B137:1, B139:3, B176:15

10

A584:8 (Nyköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A585:8 (Skellefteå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
15 A586:8 (Kungälv's arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A587:8 (Dorotea arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A589:8 (Karlstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i
20 energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A590:8 (Enköpings arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A591:8 (Malmö arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
25 A592:8 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A593:8 (Haninge arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A594:8 (Ystads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i
30 energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A595:8 (Luleå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A596:8 (Mora arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
35 A597:6 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A599:8 (Borlänge arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A600:8 (Tjörns arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga
40 investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
A602:5 (Alvesta arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag

- A603:8 (Gävle arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- A604:8 (Skövde arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- 5 A605:8 (Falun arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- A606:8 (Trollhättans arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- A607:8 (Lunds arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- 10 A609:8 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- A611:8 (Åsele arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- 15 A612:8 (Nässjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- A613:5 (Växjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- A614:8 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- 20 A616:7 (Smedjebackens arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag.
- A617:8 (Norrköpings arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- 25 A619:5 (Eskilstuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag
- B68:3 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att det skyndsamt utreds hur ett allmännyttigt statligt byggbolag skulle kunna etableras
- B68:14 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att regering och riksdag inför ett riktat investeringsstöd till kommuner och andra aktörer för att planera och bygga fler idrottsanläggningar i områden där detta saknas
- 30 B70:1 (Haninge arbetarekommun - enskild) att kongressen beslutar att Socialdemokraterna ska arbeta för att skapa ett Bostadskreditinstitut som är uppbyggd av obligationslån för byggande av hyresrätter
- 35 B70:2 (Haninge arbetarekommun - enskild) att kongressen beslutar att Socialdemokraterna ska arbeta för att med hjälp av Bostadskreditinstitutet tillgodoses behovet av hyresrätter i dåliga och goda tider
- B71:2 (Helsingborgs arbetarekommun) att partistyrelsen får i uppdrag att utarbeta ett brett program för bostadspolitik
- 40 B72:1 (Heby arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar fram ett nytt bostadspolitiskt program med utgångspunkt i vad som framförs i motionen.

- B74:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för införande av bindande budgivning vid köp av bostadsrätter och villor. Brytande av vinnande bud ska ge en kännbar kostnad
- 5 B74:2 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att mäklararvodena regleras enligt lag
- B76:3 (Uppsala arbetarekommun) att ett allmännyttigt statligt byggbolag ska inrättas i syfte att bygga fler bostäder. Även de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen ska användas mer offensivt för ökad nyproduktion
- 10 B79:1 (Falun arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar såväl hyreslägenheter, bostadsrätter som specialboenden
- B82:1 (Botkyrka arbetarekommun) att Socialdemokraterna utarbetar ett framåtsyftande bostadspolitiskt program som utgår från människors behov av bostaden som en rättighet och som ser bostaden som en tydlig del av den generella välfärdspolitiken
- 15 B82:7 (Botkyrka arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att hyresvärdar ska tillämpa rimliga hyreskrav vid förmedling av bostäder. Ett rimligt hyreskrav menar vi är att den blivande hyresgästen ska ha en summa motsvarande Kronofogdens förbehållsbelopp kvar efter att hyran är betald
- 20 B82:12 (Botkyrka arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar fram ett tydligt reformprogram som syftar till att bryta den ekonomiska och rumsliga segregationen, som skapar trygga bostadsområden för alla medborgare
- B91:1 (Malmö arbetarekommun - enskild) att socioekonomisk ställning blir diskrimineringsgrund
- 25 B93:3 (Värmdö arbetarekommun) att partiet verkar för att skapa ett statligt SBAB för byggbranschen. Ett bolag som med goda villkor kan agera i syfte att pressa priserna och öka konkurrensen på byggmarknaden
- B96:1 (Kristianstads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att införa ett statligt bostadsbolag
- 30 B96:2 (Kristianstads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna bildar opinion för att införa ett statligt bostadsbolag för en jämlik bostadspolitik
- B105:1 (Kristianstads arbetarekommun) att verka för att det blir billigare för en kommun att expropriera en fastighet som bedöms ha stort allmänintresse för kommunen, t ex för bostadsbyggande i centrala lägen
- 35 B106:1 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att en lag om en karantänperiod under vilken en ny fastighetsägare inte får höja hyrorna i de nyinköpta fastigheterna med den danska Blackstone-lagen som möjlig inspiration
- B107:3 (Gävle arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden
- 40 B108:3 (Oxelösunds arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden

- B109:3 (Södra Ölands arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden
- 5 B110:3 (Malmö arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden
- B111:3 (Alingsås arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden
- 10 B113:3 (Hudiksvalls arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden
- B117:3 (Eskilstuna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden
- 15 B118:1 (Södertälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att en folk- och bostadsräkning genom bland annat fysiska hembesök genomförs
- B127:3 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar bostäder
- 20 B128:3 (Landskrona arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden
- B130:2 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att regeringen tar fram ett bostadspolitiskt program i enlighet med motionens intentioner
- 25 B133:1 (Umeå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att ett allmännyttigt statligt byggbolag inrättas i syfte att bygga fler bostäder
- B137:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att utreda förutsättningarna för ett statligt byggbolag i enlighet med motionens intentioner
- B139:3 (Skellefteå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras och som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden
- 30 B176:15 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att genomföra en ny folk- och bostadsräkning

35

40

BARNPOLITIK OCH FAMILJERÄTT

5 Partistyrelsens utlåtande över motionerna B144:1, B145:1, B146:1, B147:1, B148:1, B149:1, B150:1, B150:2, B151:1, B151:2, B151:3, B152:1, B152:2, B152:3, B153:1, B154:1, B155:1, B155:2, B156:1, B157:1, B158:1, B176:12, B176:14, B195:16, B195:17, B195:18, B251:2

10 UB136 Barnpolitik och familjerätt

Barnpolitik

Barn ska få vara barn. Varje barn har rätt till en trygg uppväxt och att FN:s barnkonvention har blivit svensk lag stärker barnens ställning. Barnperspektivet behöver vara en drivkraft för fler
15 jämlikhetsreformer inom välfärden, en mer offensiv familjepolitik och för samhällsbygget i stort.

Barnkonventionen har sedan den antogs av Sveriges riksdag varit juridiskt bindande sedan 1990. Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen också inkorporerad i svensk lag. Sedan beslutet togs 2018 har ett värderingsskifte skett i svensk politik. I dag ställer sig i stort sett alla politiska
20 partier bakom inkorporeringen av Barnkonventionen.

Båda dessa lagar har tillkommit under socialdemokratiskt ledda regeringar efter mycket målmedvetet politiskt arbete. Utan en socialdemokratiskt ledd regering hade detta aldrig kunnat ske. I det fortsatta arbetet är det viktigt att följa upp hur barnkonventionen efterlevs
25 i den praktiska tillämpningen av våra lagar. En motionär föreslår att Barnkonventionens tredje tilläggsprotokoll om ett individuellt klagomålsförfarande för barn ratificeras och att Barnombudsmannen (BO) får uppdraget att hantera sådana klagomål. Partistyrelsen delar förslaget om att Sverige bör ansluta sig till det tredje tilläggsprotokollet. Hur det ska genomföras praktiskt, inklusive frågan om vem som ska ansvara för klagomålsförfarandet, bör en utredning
30 titta på. Detsamma gäller förslaget om att låta BO kartlägga kommunernas och regionernas arbete med Barnens rätt i samhället. En annan motionär föreslår att partistyrelsen ska ges i uppdrag arbeta efter en handlingsplan för att stärka barns rättigheter. Partistyrelsen bör få bedöma vilka angelägna arbetsuppgifter, inklusive politiska program, som bör läggas på partistyrelsen och dess kansli. I en motion föreslås att barnrättsintegrering och barnrättsbudgetering införs
35 i allt planerings- och budgetarbete. Partistyrelsen är positiv till att man utvecklar nya metoder i planerings- och budgetarbete i likhet med vad som tidigare har gjort när det exempelvis jämställdhetsintegrering. Eftersom detta arbete är under utveckling anser partistyrelsen inte att man ska tvinga kommuner, regioner och myndigheter att arbeta efter en viss modell.

40

Familjerätt och föräldraskapsstöd

- Moderna familjer ställer krav på modern lagstiftning. Partistyrelsen konstaterar att flera viktiga förändringar har initierats under senare år. Socialtjänstutredningen lämnade under 2020 förslag på en helt ny socialtjänstlag som nu bereds i regeringskansliet. En lagändring har nyligen
- 5 genomförts i lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) angående bland annat vårdnadsöverflyttningar. Ett flertal statliga utredningar har under 2010-talet lämnat förslag på förstärkningar och förändringar av lagstiftningen inom området. Till det kan även läggas Barnkonventionen som inkorporerades i svensk lag den 1 januari 2020.
- 10 År 2015 bildades en ny myndighet, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, med ett samlat ansvar för familjerättsliga frågor inom socialtjänsten, internationella adoptioner och föräldraskapsstöd. Vi socialdemokrater tycker det är bra att frågorna hålls samman och vi förutsätter att det leder till att kommunerna får ett bra kunskapsstöd och vägledning i dessa frågor som kan vara så centrala i barns och föräldrars liv.
- 15 Socialdemokraterna har under flertal arbetat aktivt för att även andra än gifta heterosexuella par ska kunna bli föräldrar genom adoption. Idag har vi en lagstiftning som gör detta möjligt. Genom en lagändring 2003 blev det möjligt för samkönade par som ingått partnerskap att ansöka om adoption. Både inhemska och internationella adoptioner tilläts. Även s.k. ”närståendeoptioner”
- 20 blev då möjliga, dvs homosexuella tilläts adoptera sin partners biologiska barn, i de fall barnets andra biologiska förälder var känd och lämnade sitt medgivande. Samkönad adoption blir tillåten i allt fler länder. Men fortfarande är det inte möjligt i många länder i världen. Här behövs ett förändrat synsätt och Sverige kan tillsammans med andra likasinnade länder arbeta för att påverka den internationella opinionen, inom EU och utanför.
- 25 Partistyrelsen bör få bedöma vilket politiskt opinionsarbetet som bör prioriteras.
- En motionär tar upp frågan om teorier om föräldraalienation, s.k. PAS-teorier och vill att Socialdemokraterna ska ta ställning mot användning av denna inom socialvården och föreslår
- 30 att användning förbjuds samt att en haverikommission tillsätts för att analysera PAS-teorins effekt på vårdnadstvister och socialtjänstens bedömningar av skyddsbehovet av barn sedan 2000. Partistyrelsen anser det viktigt att socialvården bedrivs utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Regeringen har också slutit flera överenskommelser med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om att utveckla en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten. Partikongressen brukar
- 35 inte ta ställning till enskilda behandlingsformer eller vetenskapliga teorier som i sin tur kan ligga till grund för olika behandlingar. Partistyrelsen konstaterar att behandlingsrekommendationer förändras över tid och att den här typen av beslut överläts till ansvariga myndigheter. Partistyrelsen avslår därför kravet på en haverikommission.
- 40 Det är avgörande för barnets bästa att ett barn som vårdas med stöd av LVU inte ska behöva vistas i missbruksmiljöer eller umgås med föräldrar eller andra anhöriga som är påverkade. En

förutsättning för att en förälder eller annan vårdnadshavare ska få umgås med ett barn är att vederbörande är nykter eller drogfri. I mars 2021 presenterades ett utredningsuppdrag som bland annat innehåller förslag om att stärka principen om barnets bästa i samband med upphörande av LVU-vård. Socialnämnden får föreslå möjlighet att besluta om drogtester för vårdnadshavare och föräldrar. Där föreslås också att socialnämnden blir skyldig att följa upp barns situation när tvångsvården har upphört och att uppföljningstiden förlängs upp till sex månader. Partistyrelsen välkomnar dessa förslag som nu bereds av regeringen.

En motion är föreslår att en särskild företrädare ska ta över som vårdnadshavare av det barn som blivit omhändertaget enligt LVU och att den särskilde företrädare får överlåta vårdnaden av barnet till familjehemsföräldrarna efter en skälig tid som är för barnets bästa. Att ett barn vårdas med stöd av LVU innebär inte att föräldrarna fräntas vården. Däremot övergår ansvaret för den unge på socialnämnden som fattat beslutet. Utgångspunkten för vård enligt LVU är att den ska pågå bara så länge som det anses absolut nödvändigt och att inriktningen är att vårdnaden ska återgå till vårdnadshavaren så snart det är möjligt. Partistyrelsen ser i dagsläget inga skäl att ändra den ordningen och föreslår därför att motionen avslås.

En motionär föreslår att partiet ska verka för att försvåra för föräldrar att tacka nej till insatser från socialtjänsten samt att verka för att ge socialtjänsten bättre förutsättningar att omhänderta barn i familjer där de uppfostras till ett liv i grov kriminalitet. Partistyrelsen delar motionärens intentioner om att socialtjänstens insatser för att medverka till barn och ungdomar dras in i grov kriminalitet. Ett viktigt inslag i det arbetet är så kallade mellantvång, där familjer inte kan tacka nej till att delta i socialtjänstens insatser. Partistyrelsen anser att de sociala insatserna är avgörande för att lyckas i kampen mot gängkriminaliteten och att ytterligare resurser och befogenheter måste tillföras socialtjänsten så att de bättre kan svara upp mot den satsning som har påbörjats inom polis och rättsväsende.

Sverige är på många sätt ett av världens mest jämställda länder. Tack vare en lång rad socialdemokratiska reformer så har kvinnors möjligheter till självständighet och frigörelse ökat kraftigt. Att bli förälder och bilda familj är för många en viktig del av livet. De familjerättsliga reglerna ger de rättsliga förutsättningarna för ett familjeliv och är av stor betydelse för att säkerställa ett barns behov av omsorg och trygghet. Det är därför viktigt att den föräldraskapsrättsliga regleringen utvecklas i takt med samhället i övrigt och är anpassad till olika sätt att få barn och bilda familj.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har genomfört lagändring för att föräldraskap ska presumeras i fler fall än i dag, vilket innebär att regleringen blir könsneutral och jämlik. Om modern vid barnets födelse är gift eller registrerad partner med en kvinna, ska kvinnan automatiskt anses som barnets förälder. Motsvarande ska gälla för faderskap eller moderskap för gifta par där en av makarna eller båda har ändrat könstillhörighet.

Samtidigt har även förenklingar för ogifta föräldrar införts av den socialdemokratiskt ledda

regeringen. Dessa ska redan efter barnets födelse digitalt kunna bekräfta ett föräldraskap utan socialnämndens medverkan. Idag är svårt att ha en presumtion som ska slå till automatiskt för sambor eftersom samboskap inte registreras någonstans. Att samboskap inte registreras innebär också att till exempel arvsrätten inte kan gälla om det inte finns ett samboavtal.

5

Barnets bästa ska vara avgörande för alla frågor om vårdnad, boende och umgänge. Det är viktigt att det finns åtgärder för att minska risken för långvariga tvister som kan skada barnet. Under mandatperioden har den socialdemokratiskt ledda regeringen genomfört en stor vårdnadsutredning som bland annat inför obligatoriska informationssamtal vid vårdnadstvister i syfte att minska antalet konflikter som går till domstol samt att barnets rätt till information och att komma till tals lyfts fram och tydliggörs. Motionären föreslår att barn ska ha ett eget ombud vid svåra vårdnadstvister men Partistyrelsen menar att det finns en risk att barnen i större utsträckning skulle dras in i föräldrarnas konflikt än i dag. Framförallt anges brister för yngre barn (0–5 år) att komma tilltals och det är inte säkert att dessa barn skulle gynnas av ombud. I regel tillgodoses barnets rätt till umgänge med syskon (inklusive halvsyskon) genom umgänge med den förälder som barnet inte bor tillsammans med. Även om umgänge med syskon oftast kan hanteras inom ramen för umgänge med en förälder eller på frivillig väg finns också en bestämmelse i föräldrabalken som möjliggör för domstolen att besluta om umgänge mellan barnet och någon annan än en förälder.

20

En motionär framhåller att rätten till vårdnad ska vara förverkad då en förälder mördar den andra föräldern. Partistyrelsen instämmer att en förälder som dödar eller allvarligt skadar den andra vårdnadshavaren inte kan anses lämplig som vårdnadshavare.

25

Partistyrelsen delar motionärens mening om hur viktigt det är att försäkringsavtalslagen om att alla ska ha möjlighet att få ett försäkringsskydd på goda villkor efterlevs. Den socialdemokratiska regeringen har tagit emot en utredning följt upp hur försäkringsbolagens tillämpning om rätten att teckna försäkring. Utifrån den har bland annat svensk försäkring utfärdat ett antal rekommendationer.

30

En motionär föreslår att utbildning av blivande föräldrar införs eller att likvärdiga, förebyggande insatser blir allmänt använda i samhället. Partistyrelsen anser att det är viktigt att blivande föräldrar förbereds för sitt föräldraskap och att man under barnens uppväxt för tillgång till råd och utbildning för att ge barn bästa möjliga uppväxt. En stor del av de reformer och initiativ som genomförs av den socialdemokratiskt ledda regeringen syftar till att stärka föräldraskapet och ge barn en trygg och säker barndom samt stötta upp i de fall där det behövs.

35

Surrogatmoderskap är inte tillåtet i Sverige. Efter en översyn 2016 beslutade riksdagen, på regeringens förslag, att behålla förbudet mot altruistiskt surrogatmoderskap inom svensk hälso- och sjukvård. Även inom ramen för ett system med altruistiskt surrogatmoderskap finns risk för påtryckningar och dold kommersialisering. Det saknas också tillräcklig kunskap när det gäller konsekvenser för barn som fötts efter surrogatarrangemang. Det är svårt att dra säkra

slutsatser i frågan om hur ett tillåtande av surrogatmoderskap i Sverige skulle vara förenligt med principen om barnets bästa. Partistyrelsen menar därför att försiktighetsprincipen fortsatt talar mot ett tillåtande av surrogatmoderskap i Sverige. Inom EU finns inga gemensamma regler för surrogatmoderskap. Altruistiska surrogatmoderskap (ett surrogatmoderskap som genomförs utan ersättning) är i dag tillåtet i några EU-länder. I världen i övrigt är kommersiella surrogatmoderskap tillåtna i flera länder. En utveckling mot en global marknad med surrogatmoderskap är ett problem som bör motverkas genom att stärka kvinnor globalt och öka kunskapen om riskerna med surrogatmoderskap. Partistyrelsen ser, för närvarande, inte ett internationellt förbud eller ett utökat nationellt förbud mot surrogatmoderskap som en framkomlig väg i arbetet mot surrogatmoderskap.

Partikongressen föreslår besluta:

att bifalla motionerna B148:1, B155:1, B176:12, B176:14, B195:16

15

B148:1 (Lycksele arbetarekommun) att biologiska föräldrar/vårdnadshavare ska kunna genom drogtester bevisa att de är helt drogfria en längre tid innan överlämning kan ske

B155:1 (Norrköpings arbetarekommun) att Sverige ratificerar Barnkonventionens tredje tilläggsprotokoll om ett individuellt klagomålsförfarande för barn

20 B176:12 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att försvåra för föräldrar att tacka nej till insatser från socialtjänsten

B176:14 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att ge socialtjänsten bättre förutsättningar att omhänderta barn i familjer där de uppfostras till ett liv i grov kriminalitet

B195:16 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna motverkar den globala

25 surrogatmoderindustrin

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: B144:1, B145:1, B146:1, B147:1, B151:1, B151:2, B152:1, B152:2, B152:3, B154:1, B155:2, B156:1, B195:17, B251:2

30 B144:1 (Arboga arbetarekommun - enskild) att partiet ska arbeta för att försäkringsbolagen inte ska kunna neka någon fullvärdig barnförsäkring i strid med medicinsk expertis och utan godtagbar grund

B145:1 (Lunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att ge Barnombudsmannen i uppdrag att kartlägga kommunernas och regionernas arbete med Barnets rätt i samhället.

35 Redovisa hur barnets rättigheter beaktas vid alla avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser, mål och ärenden som rör barn och vilka verktyg har använts för att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses

B146:1 (Norrköpings arbetarekommun) att barnrättsintegrering och barnrättsbudgetering införs i allt planerings- och budgetarbete

40 B147:1 (Östergötlands partidistrikt) att barns rätt till umgänge med sina syskon regleras i lagstiftningen

B151:1 (Solna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna aktivt tar ställning emot användningen av den ovetenskapliga teorin om föräldraalienation (PAS-teorin)

- B151:2 (Solna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att användningen av PAS-teorin förbjuds och att myndigheter som hanterar barnfrågor, domstolar, nämndemän samt nämndpolitiker informeras om dess ovetenskapliga grund
- 5 B152:1 (Kristianstads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verka för att göra det lättare för HBTQ+ personer att adoptera barn
- B152:2 (Kristianstads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska bilda opinion för att HBTQ+ personer lättare få adoptera barn
- B152:3 (Kristianstads arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraternas partikongress bifaller motionen i sin helhet
- 10 B154:1 (Mora arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att vårdnadsansvaret för nyfödda barn jämställs i de fall då barnets föräldrar är ogifta
- B155:2 (Norrköpings arbetarekommun) att Barnombudsmannen ges mandat och resurser för att kunna ta emot, utreda och hantera klagomål från barnet
- B156:1 (Norrköpings arbetarekommun - enskild) att verka för att dessa, eller likvärdiga, 15 förebyggande insatser blir allmänt använda i samhället
- B195:17 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att likställa surrogatmoderskap vid människohandel
- B251:2 (Bengtsfors arbetarekommun) att i de fall vårdnadshavaren mördat mamman till barnen, är hans rätt som vårdnadshavare alltid förverkad och att en annan vårdnadshavare skall utses 20
- att avslå motionerna B149:1, B150:1, B150:2, B151:3, B153:1, B157:1, B158:1, B195:18
- B149:1 (Örebro arbetarekommun) att barn i svåra vårdnadstvister skall ha ett eget ombud som företräder barnets rätt
- 25 B150:1 (Lycksele arbetarekommun) att särskild företrädare får vårdnaden av det barn som blivit omhändertaget enl LVU och det med omedelbar verkan
- B150:2 (Lycksele arbetarekommun) att särskild företrädare får överlåta vårdnaden av barnet till familjehemsföräldrarna efter en skälig tid som är för barnets bästa
- B151:3 (Solna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att en 30 haverikommission tillsätts för att bland annat analysera PAS-teorins effekt på vårdnadstvister och socialtjänstens bedömningar av skyddsbehovet av barn sedan 2000
- B153:1 (Landskrona arbetarekommun) att ge partistyrelsen i uppgift att arbeta för och ta fram förslag på att kunna ställa krav på att alla kommunerna i Sverige skall ta fram och arbeta efter en "Handlingsplan för att stärka barns rättigheter"
- 35 B157:1 (Härnösand arbetarekommun) att en översyn av arvsrätten genomförs i syfte att säkerställa arvsrätt för sammanboende utom giftermål
- B158:1 (Umeå arbetarekommun) att en översyn av arvsrätten genomförs i syfte att säkerställa arvsrätt för sammanboende utom giftermål
- 40 B195:18 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för ett heltäckande förbud mot surrogatmoderskap

JÄMSTÄLLDHETSFRÅGOR

Partistyrelsens utlåtande över motionerna A349:1, B159:2, B160:1, B160:2, B161:1, B162:1, B162:2

5

UB138 Jämställdhetsfrågor

I vårt starka samhälle står vi upp för allas rättigheter. Oavsett om du är man eller kvinna, pojke eller flicka. Det finns fler identiteter men när det handlar om behandlingen av detta sammanhang så gäller jämställdhet mellan kvinnor och män. Ett jämställt samhälle är ett tryggare Sverige. Vi har privilegiet att leva i ett av världens mest jämställda länder. Det är en resa som har tagit oss lång tid och varje steg har varit en kamp ekonomiskt, socialt och inte minst politiskt. Vi är inte i mål utan måste fortsätta arbeta. För oss Socialdemokrater är det självklart att ett jämlikt samhälle aldrig kan uppnås om det inte också är jämställt. Kvinnor är fortfarande ekonomiskt förfördelade och utsätts fortfarande för våld. Sverige är inte jämställt.

Jämställdhet handlar i grund och botten om att kvinnor och män ska ha samma makt att forma sina egna liv och samhället, kvinnor har de sämsta arbetsvillkoren, de lägsta inkomsterna, ansvarar i större utsträckning än män för det obetalda hemarbetet och har de högsta sjuktalen. Mäns våld mot kvinnor är utbrett. Partistyrelsen anser att partiet har ett bra kunskapsläge och att utredningar inte ska ses som enda medel när vi genom handling ska ta oss vidare. Det handlar om reformer som möjliggör för alla kvinnor och män att känna sig trygga och säkra i sina hem, utomhus och på jobbet. Politiken behövs för att skapa förutsättningar för alla att kunna försörja sig och sina barn, ha ork och möjlighet att jobba heltid samt veta att man kommer klara sig på sin pension. Kvinnor med arbetaryrken är den grupp som är mest otrygg. Trygghet ska inte vara en fråga om klass eller kön.

Socialdemokrater har drivit fram avgörande reformer för ökad jämställdhet. Från rösträtt för kvinnor, preventivmedel, särbeskattning, föräldraförsäkring, rätt till fri abort, jämställdhetslagen, en kvinnofridslagstiftning och sexualbrottslagstiftning som ständigt skärps och moderniseras. På 90-talet beslutade Socialdemokraternas partikongress att införa varvade listor, något som har haft stor påverkan på representationen inom vårt parti. I regeringsställning har Socialdemokraterna också genomfört reserverade månader i föräldraförsäkringen, vilket bland annat har lett till att Sverige 2019, som första land i hela världen, hade ett uttag där män tog ut över 30 procent av föräldraledigheten. År 2018 antogs en samtyckeslagstiftning. Vi Socialdemokrater ska känna stolthet över vad vi som parti har åstadkommit för att Sverige ska vara bland de allra bästa länderna för kvinnor. Men vi har en lång väg kvar.

Partistyrelsen anser att jämställdhetsfrågorna ska fortsätta genomsyra alla politikområden. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har fastställt sex delmål: jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av det obetalda

hem- och omsorgsarbetet, jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Sverige har nu en jämställdhetsmyndighet, en kommission som tittar på jämställda livsinkomster, en ny arbetsmiljöstrategi med ett ökat fokus på kvinnors arbetsmiljö, och regeringen bedriver en feministisk utrikespolitik för att stärka kvinnors rättigheter runt om i världen. Partistyrelsen delar
5 fullt ut uppfattningen om vikten av att arbeta med jämställdhetsintegrering och kan konstatera att jämställdhetsintegrering i kombination med särskilda jämställdhetsåtgärder sedan länge är den socialdemokratiskt ledda regeringens huvudsakliga strategi för att uppnå målen. Inte minst genom utvecklingsprogrammet - Jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM) som har bedrivits sedan 2013. Könsuppdelad statistik och analyser är grundläggande för arbetet och enligt regeringsbeslut ska därför individbaserad statistik presenteras och analyseras efter kön.
10

Det behövs fler jämställdhetsreformer, inte minst mot bakgrund av de ekonomiska skillnaderna mellan män och kvinnor och att våldet fortsätter. Partistyrelsen vill se kraftfulla insatser mot mäns våld mot kvinnor och anser att kvinnor och män ska ha lika rätt och ansvar i familjeliv,
15 yrkesliv och samhällsliv. Partistyrelsen vill framhäva att Socialdemokraternas arbete med jämställdhet ska vara en komponent i all verksamhet och att vår politik ska kvalitetssäkras ur ett jämställdhetsperspektiv. Forskning och erfarenhet har visat på betydelsen med tidigt med normförändrande arbete. Skolan och utbildningsväsendet har en avgörande roll att redan från förskoleålder bedriva aktivt arbete för jämställdhet. Det handlar om att arbeta medvetet,
20 att inspirera och utmana, och att säkerställa att alla får lika stort inflytande och utrymme i utbildningen. Sociala normer och könsnormer är outtalade regler som styr människors agerande och samhällets värderingar. Partistyrelsen delar uppfattningen att det är av stor vikt att motarbeta fördomar om mens och vi ska öka medvetenheten och kunskaperna kring menstruation och motverka mot mensfattigdom.
25

Den socialdemokratiska rörelsen är en feministisk frihetsrörelse på demokratins grund och partistyrelsen understryker vikten av att fortsätta kampen för en jämställd och trygg framtid för alla.
30

Partikongressen föreslås besluta:

att bifalla motionerna B159:2, B160:1, B160:2, B162:1

B159:2 (Gävleborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar nationellt och internationellt för
35 att motverka diskriminering och fördomar kring mens

B160:1 (Bollebygds arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar kraftfullt för att öka jämställdheten och jämlikheten, synliggör problemen och genomför kraftfulla åtgärder

B160:2 (Bollebygds arbetarekommun) att Socialdemokraterna måste stå upp för allas lika värde

B162:1 (Gotlands partidistrikt) att verka för att införa fler vetenskapligt baserade insatser i tidig
40 ålder i syfte att bryta normer och uppnå jämställdhet mellan flickor och pojkar, kvinnor och män

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A349:1, B161:1, B162:2

A349:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att statliga regleringsbrev och riktlinjer skärps sett till insamlad och redovisad jämställdhetsdata

- 5 B161:1 (Ronneby arbetarekommun) att partistyrelsen tillsätter en utredning för att se vad som behöver göras för att få ett ökat jämställt samhälle. Vilka aktörer som måste involveras, skolväsendet och inte minst forskning i dessa frågor

B162:2 (Gotlands partidistrikt) att utreda fler incitament med syfte att mer jämställt fördela ansvaret för det obetalda hemarbetet

10

TRYGGHET FRÅN BROTT

15

Partistyrelsens utlåtande över motionerna A328:3, A360:7, A741:18, A822:2, A822:3, B164:1, B164:2, B165:1, B166:1, B167:1, B167:2, B167:3, B167:4, B167:5, B167:6, B168:1, B168:2, B169:1, B169:2, B170:1, B171:1, B173:1, B173:2, B173:3, B173:4, B173:5, B175:1, B175:2, B176:1, B176:2, B176:3, B176:4, B176:5, B176:6, 20 B176:7, B176:8, B176:11, B185:1, B186:1, B186:2, B186:3, B191:1, B191:2, B193:1, B194:1, B194:2, B197:1, B197:2, B201:1, B201:2, B201:3, B201:4, B201:5, B240:1, B240:2, B240:3, B241:1, B241:2, B241:3, B241:4, B242:1, B243:1, B248:1, B249:1, B252:1, B275:1, B276:1, B276:2, B283:1, B283:2, B284:1, B284:2, B286:1, B289:1, B289:2, B290:1, B290:2, B290:3, B292:1, B292:2, B296:1, B296:2, B297:1, B302:1, 25 B302:2, B303:1, D59:4

UB140 Rättsväsendet

- 30 Människor ska känna sig trygga i samhället och inte vara oroliga för att utsättas för brott. Det är grundläggande i en demokrati. Under allt för lång tid har samhället tagit för lätt på den organiserade brottsligheten, men inte längre. Sedan ett antal år tillbaka har en stor omställning av kriminalpolitiken skett, inte minst till följd av Socialdemokraternas tidigare kongressbeslut om förstärkningar på området. De brottsbekämpande myndigheterna har fått stora resursökningar 35 och ett reformpaket för att bekämpa gängkriminaliteten har presenterats, det så kallade 34-punktsprogrammet. Syftet är att samhället ska kunna vara kompromisslöst mot gängen, se till att inte en krona går till kriminella nätverk och få stopp på nyrekryteringen till gängen. För oss socialdemokrater är det en viktig princip att bekämpa både brotten och brottens orsaker. Därför är en avgörande del för att trycka tillbaka gängkriminaliteten att lägga stor kraft på det 40 förebyggande arbetet. 40-punktsprogrammet mot mäns våld mot kvinnor är också en viktig del att öka tryggheten.

Det är ett långsiktigt arbete som börjar ge frukt och är ett resultat av envist och fokuserat arbete av regeringen, liksom av en stor kraftsamling av polisen och andra brottsbekämpande myndigheter. Nu sitter omkring 1000 fler frihetsberövade än för två år sedan och många av dem är toppar i gängen. Det unika fönster som finns för att bryta nyrekryteringen ska utnyttjas till fullt. Men mer behöver göras. För att på riktigt se en vändning när det gäller att trycka tillbaka den organiserade brottsligheten återstår mycket arbete.

För att tryggheten ska öka i hela landet beslutade Socialdemokraternas kongress redan under våren 2017 om ett mål om 10 000 fler polisanställda fram till 2024. För att säkra att målet nås beslutades även att två nya polisutbildningar skulle starta. Under mandatperioden har därför Polismyndighetens anslag ökat kraftigt, nya polisutbildningar har startat i Borås och Malmö, en ny, snabbare antagningsprocess till utbildningen är initierad och attraktiviteten i polisyrket har ökat. En närvaro i hela landet är viktig, i och med tillväxten kommer Polisen att kunna etablera sig på fler platser än idag. Polismyndigheten hade vid årsskiftet 2020/2021 fler anställda än någonsin tidigare, såväl poliser som civilanställda. Enligt Polismyndighetens prognos kommer målet om 10 000 fler polisanställda 2024 att nås och antalet poliser per capita kommer 2024 att vara högre än 2010.

Den grova organiserade brottsligheten och inte minst gängkriminaliteten ställer fortsatt höga krav på polisen. Under de senaste fem åren har resurserna till Polismyndigheten ökat med närmare 8,6 miljarder, vilket motsvarar en ökning med nästan 40 procent. Satsningarna ska fortsätta framöver.

Arbetet med att förstärka polisen går framåt men är långsiktigt. Polisens närvaro behöver öka och antalet poliser behöver bli fler i hela landet. Detta är en fråga som flera motionärer lyfter, liksom vikten av områdespoliser. Det är även partistyrelsens mening att fler och närvarande poliser är nödvändigt. Regeringen har under flera år genom regleringsbrev styrt myndigheten mot ökat fokus på områdespoliser och ökad närvaro. Med den pågående polistillväxten stärks myndighetens möjligheter att uppnå detta.

Kompetensförsörjningen inom Polismyndigheten är central i arbetet med att bygga ut Polismyndigheten. Med stärkta arbetsvillkor, nya polisutbildningar och en mer tillgänglig ansökningsprocess är arbetet för att stärka upp tillförseln av nya poliser i full gång. Med fler utbildade poliser ökar förmågan att utföra det som är myndighetens samhällsuppdrag, att minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället.

En motionär föreslår att polis och ordningsvakter ges bättre verktyg och starkare befogenheter att avvisa gäng och kriminalitet. Partistyrelsen håller med om att fler effektiva verktyg behövs för att motverka gängkriminaliteten. Regeringen har i detta syfte nyligen infört en ny ungdomspåföljd som håller unga dömda för vissa brott hemma på helger och kvällar, därtill utreds nu om socialtjänsten ska få utföra vistelseförbud för unga på vissa tider och platser.

När det gäller ordningsvakter anser partistyrelsen att dessa inte ska ersätta polisen och användas mot den grova brottsligheten. Däremot är ordningsvaktens arbete ett viktigt bidrag i arbetet för allmän ordning och säkerhet. En utredning har därför sett över det föråldrade regelverket för ordningsvakter och den nya lagstiftningen beräknas vara på plats 2023. Detta är en möjlighet att

5 stötta polisen så att de i större utsträckning kan fokusera på sin kärnuppgift, nämligen att hålla samhället tryggt. Utöver dessa förstärkningar har Polisen på senare år fått ett ökat antal effektiva verktyg för brottsbekämpning. Flera straffskärpningar har även gjorts eller är på gång för brott typiska för gängkriminalitet, som till exempel vapen- och narkotikabrott.

10 En annan motionär lyfter frågan om att väktare ska utrustas med kroppskameror. Enligt kamerabevakningslagen är det möjligt att använda kroppskameror för ordningsvakter och väktare. Det är upp till företagen som anställer väktare att fatta beslut om hur deras anställda ska vara utrustade. Partistyrelsen ser därför inte behov av att göra något mer i denna fråga.

15 En motionär föreslår att antalet gränspolis utökas så att en effektiv inre och yttre gränskontroll kan upprätthållas. Det är myndigheten som prioriterar hur kompetensen ska fördelas inom organisationen. Däremot har regeringen tillsatt en utredning om mer effektiva polisiära åtgärder i gränsnära områden, som ska ta ställning till om det bör göras lagändringar för att effektivisera brottsbekämpningen nära gränserna, den redovisas i september 2021.

20

Rättsväsendets arbete mot gränsöverskridande brottslighet bör intensifieras och koordinerade internationella insatser ger resultat. Polismyndighetens rätt och skyldighet att ingripa mot alla typer av brott står fast. Samtidigt behöver de rättsvårdande myndigheternas samlade kraft användas mot organiserad brottslighet. Även Tullverket ska bidra och har numera befogenhet

25 ingripa direkt för att exempelvis förhindra att en misstänkt person eller stöldgods lämnar landet.

Det har skett ett stort skifte i hur narkotika säljs och distribueras. Mängden narkotika som når konsumentledet via postförsändelser har ökat dramatiskt. Dessa försäljningar sker i regel via sajter på krypterade sidor på nätet och som betalning används kryptovalutor. Regeringen har låtit utreda

30 hur postsekretessen kan ändras för att öka möjligheten att upptäcka försändelser med olagligt innehåll som narkotika. Tullverket har också fått särskilda anslag för inköp av teknisk utrustning för ökade kontroller i postflödet.

Som nämndes ovan har den offensiva politiken som regeringen har genomfört mot

35 gängkriminaliteten lett till att betydligt fler sitter inlåsta. Det betyder att behovet av platser i anstalt och på häkten har ökat betydligt. Regeringen har därför planerat och finansierat en omfattande utbyggnad av Kriminalvården. Det är avgörande för att kunna möta behovet av anstaltsplatser och undvika köer för avtjänande, samt för att kunna erbjuda den anpassning och behandling som behövs för att minska risken för återfall i brott.

40

Den tekniska utvecklingen har medfört att spår från brottsplatser som tidigare inte kunnat

analyseras nu kan användas. Reglerna för preskription av brott har inte följt denna utveckling. En utredning ser nu över regelverket och ska föreslå en reglering som bättre stämmer överens med de förutsättningar som nu råder gällande insamling och analys av teknisk bevisning som DNA och fingeravtryck.

5

En motionär föreslår att rymning från fängelse ska straffbeläggas. Det ska i sammanhanget nämnas att om hot eller våld används för att genomföra en rymning så är det naturligtvis straffbart. Men en rymning kan även påverka möjligheten till villkorlig frigivning vilket innebär en längre tid på anstalt för den som rymmer. Regeringen har 2020 genomfört en lagändring som gör att kraven för villkorlig frigivning har skärpts och bland annat krävs nu bara särskilda skäl istället för synnerliga skäl för att villkorlig frigivning ska skjutas upp. Det innebär högre krav på skötsamhet och medverkan i behandling för att villkorlig frigivning ska bli aktuellt. Partistyrelsen menar att ytterligare åtgärder inte är aktuella.

10

15 För att bryta en kriminell livsstil krävs att stöd erbjuds både i form av möjlighet till avhopp från gäng och att behandling erbjuds inom kriminalvården. Ett flertal brottsbekämpande myndigheter har därför haft i uppdrag att gemensamt utarbeta ett nationellt avhoppprogram. De resurser som varje år avsätts för att finansiera avhoppinsatser har också utökats.

20 En bärande princip för den Socialdemokraternas kriminalpolitik är att både vara hård mot brotten och mot brottens orsaker. Brottsförebyggande insatser är lika viktiga som straffskärpningar och förstärkningar av de brottsbeivrande myndigheterna. Regeringen har därför utarbetat ett nationellt brottsförebyggande program. Programmet syftar till att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete i hela samhället. Det inkluderar även

25 enskildas insatser som grannsamverkan för att förebygga, upptäcka och avbryta brott. En utredare lämnade före sommaren dessutom förslag på en ny lagstadgad skyldighet för kommuner att arbeta brottsförebyggande.

Det finns två betydelsefulla former av straffreduktion, dels ungdomsreduktion som tillämpas på ungdomar mellan 18–20 år och dels den reduktion som tillämpas för straffmätning vid flerfaldig brottslighet. Regeringen har utarbetat ett förslag om slopad ungdomsreduktion för 18–20-åringar för brott med minimistraff på minst 1 år. Bedömningen är att det för lindrigare brottslighet är rimligt att även fortsatt ta hänsyn till den bristande mognad som präglar unga människor. Det måste också beaktas att fängelsevistelser riskerar att förstärka en kriminell identitet och därmed

35 leda till mer framtida brottslighet. Att i allt för stor uträkning döma unga människor, även för lindrigare brottslighet, till fängelse riskerar därmed att motverka sitt syfte.

Det sätt som straffmätning görs vid flerfaldig brottslighet i den svenska straffrätten innebär att för varje nytt brott som adderas, reduceras straffvärdet på det enskilda brottet. Anledningen till denna

40 ordning är att exempelvis 10 inbrott annars skulle ge 10 års fängelse vilket är samma straffvärde som dråp vilket måste anses vara ett betydligt allvarigare brott än även ett stort antal inbrott.

Det finns dock anledning att se över denna bestämmelse så att antalet brott får större betydelse och den övre delen av straffskalan i större utsträckning används när det rör flerfaldig brottslighet brott. Partistyrelsen menar också att det bör tillsättas en utredning gällande straffmätning vid flerfaldig brottslighet, den så kallade mängdrabatten. Syftet är att flerfaldig brottslighet ska leda till strängare straff än idag.

Brottsbekämpande insatser fokuserar i stor utsträckning på den som är brottsligt aktiv och vad som går att göra för att bryta det kriminella beteendet. Risken finns att den som har blivit utsatt för brott glöms bort eller inte ges samma uppmärksamhet. Det är därför viktigt att lyfta fram de brottsofferstödande insatser som görs och de aktörer som är centrala för detta. Resurserna till Brottssofferjourerna har därför utökats.

Att personer som har bevittnat brott medverkar i brottsutredningar är avgörande för att komma åt gängkriminella och andra brottslingar. Regeringen kommer aldrig acceptera att vittnen skräms till tystnad eller utsätts för våld eller hot. Samhället ska också reagera med kraft mot brott som syftar till att störa rättsväsendets arbete och människors vilja att delta i rättsprocessen. En utredare har nyligen lagt fram ett utredningsförslag om förbättrat skydd och stöd för vittnen. Utredningen har också lämnat förslag på straffskärpningar för övergrepp i rättssak, mened och skyddande av brottsling. Samhället måste reagera kraftfullt mot de som försöker påverka eller hindra rättsprocesser.

Det som motiverar den organiserade brottsligheten är möjligheten till ekonomisk vinning. Det finns en tydlig koppling mellan våldsutövande kriminella och kriminella som främst ägnar sig åt ekonomisk brottslighet. Avancerade upplägg används för att investera brottsvinster i andra verksamheter eller tvätta dem vita via bulvanföretag. Den ekonomiska brottsligheten är en del av den organiserade brottsligheten som skapar betydande skada på vårt samhälle. Resurser försvinner som kunde ha använts till vår gemensamma välfärd och tilliten skadas när skatter undviks på olaglig väg och bidragssystemen missbrukas. Att bekämpa den ekonomiska brottsligheten är därför högt prioriterat.

Polismyndighetens stora resurstillskott innebär att även finanspolisen, som är en del av myndigheten, har fått stärkta resurser. Det är avgörande för att samhället ska ha muskler att mer effektivt kunna motverka penningtvätt och finansiering av organiserad brottslighet. Genom penningtvätt investeras ansevärd summor från narkotikahandeln i den legala sektorn, exempelvis i företag och fastigheter. Från och med januari 2018 finns en samordningsfunktion mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Denna funktion består av ett antal samverkande myndigheter och leds av Polismyndigheten. De har i uppdrag att varje år göra en nationell riskbedömning av penningtvätt.

För 2020/2021 bedömdes hoten för penningtvätt inom verksamheterna under Finansinspektionens tillsyn vara högst för sektorerna bank och finansiella institut. I princip alla

pengar som tvättas behöver passera banksystemet i något skede. Även finansiella institut löper stor risk att utnyttjas, framför allt växlingskontor och den omfattande oregistrerade handeln med virtuella valutor.

- 5 Trots en positiv utveckling gällande skadade och döda i trafiken återstår mycket arbete för att nå visionen om noll döda i trafiken. En betydande utmaning för att nå hela vägen är förare som kör utan behörighet eller påverkade av alkohol och droger. Samhället kan aldrig acceptera den fara som andra utsätts för till följd av dessa förare hänsynslöshet. Bland just dessa brott är det dessutom vanligt med notoriska återfallsförbrytare.

10

Regeringen har därför lagt fram ett lagförslag om en skärpt syn på trafikbrott som olovlig körning och rattfylleri. Förslaget är att maximistrafiken för grov olovlig körning och rattfylleri höjs från fängelse i sex månader till fängelse i ett år samt att maximistrafiken för grovt rattfylleri höjs från fängelse i två år till fängelse i tre år. Dessutom föreslås att det vid bedömningen av om brottet är grovt särskilt ska beaktas om föraren tidigare har gjort sig skyldig till rattfylleribrott. Det föreslås även att ett oaktsamhetsansvar införs för olovlig körning. En motionär föreslår även att fler alkoholkontroller på lastbilsförare ska ske runt om i landet. Polisens trafiksäkerhetsarbete och kontroller av den tunga yrkestrafiken är viktiga för att minska antalet döda och skadade i trafiken och upprätthålla god trafiksäkerhet. Arbetet bidrar även till rättvis konkurrens inom åkerinäringen och en god social situation för förarna. Kontrollerna är en viktig komponent i Polismyndighetens arbete med att förebygga, upptäcka och utreda brott. Det gäller även sällningsprov för narkotika i trafiken, ett rutinmässigt prov utan krav på misstanke om brott som kan utföras på liknande vis som alkoholkontroller. En utredning om effektivare kontroller på väg med flera förslag på hur arbetet kan stärkas, bland annat genom just sällningsprover för narkotika, bearbetas nu.

15

20

25 Partistyrelsen håller med motionären om att det är viktigt att polisens kontrollverksamhet av yrkestrafiken fortsätter att utvecklas på ett positivt sätt.

30

Nämndemannainstitutet har en lång tradition i det svenska rättssystemet och är viktig för dess legitimitet och demokratiska trovärdighet. Det är viktigt att systemet består och därmed också viktigt med villkor som gör det möjligt att rekrytera en representativ och bred nämndemannakår. Regeringen har sett över villkoren och höjt ersättningen för nämndemännen. Men partistyrelsen menar att det kommer att behövas ytterligare förbättringar för att även i framtiden bevara nämndemannauppslagets attraktivitet.

35

En motionär efterfrågar en översyn av villkoren för advokater. Så sent som i december 2020 höjdes timkostnadsnormen för advokater och jurister med uppdrag som till exempel offentliga försvarare, målsägandebiträden och offentliga biträden. Det är inte aktuellt med ytterligare en översyn i närtid.

40

En annan motionär föreslår en översyn av dagsbötersystemet. Av Riksåklagarens riktlinjer för beräkning av dagsbotsbeloppet framgår att den misstänktes egna uppgifter om årsinkomst ska godtas om de framstår som trovärdiga i förhållande till övrig utredning. En uppgift om taxerad

inkomst ska finnas tillgänglig vid bedömningen, om det inte av särskilda skäl finns anledning att anta att en sådan uppgift skulle sakna betydelse. Om den misstänktes egna uppgifter inte framstår som trovärdiga ska årsinkomsten uppskattas till ett rimligt belopp utifrån den senast taxerade inkomsten och övriga tillgängliga uppgifter. I sammanhanget bör också nämnas att dagsböter är ett straff som främst används vid lindrigare brottslighet och det finns därför anledning att inte göra myndighetshandlingen mer omfattande än nödvändigt.

Partikongressen föreslår besluta:

10 att bifalla motionerna B165:1, B167:1, B167:6, B173:2, B176:11, B286:1

B165:1 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för ett avskaffande av danstillståndet

15 B167:1 (Örebro arbetarekommun) att höja kravet på aktiekapital i aktiebolag från 25 000 kronor till 50 000 kronor

B167:6 (Örebro arbetarekommun) att de sekretessregler som utgör hinder för samarbete och informationsutbyte mellan och inom myndigheter i kampen mot den ekonomiska brottsligheten ändras så större effektivitet i denna uppnås

20 B173:2 (Haninge arbetarekommun - enskild) att arbetsförhållandena för nämndemännen ses över
B176:11 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att öka myndighets- och samhällsnärvaron i socialt utsatta områden

B286:1 (Göteborgs partidistrikt) att avhopparverksamheten skall stärkas och utvecklas i form av att det ska satsas resurser på denna form av väg ut ur kriminella miljöer

25 att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A328:3, A360:7, A741:18, A822:2, A822:3, B164:1, B164:2, B166:1, B167:2, B167:3, B167:4, B167:5, B168:1, B168:2, B169:1, B169:2, B170:1, B171:1, B173:1, B173:3, B173:4, B173:5, B175:1, B175:2, B176:1, B176:2, B176:3, B176:4, B176:5, B176:6, B176:7, B176:8, B185:1, B186:1, B186:2, B186:3, B191:1, B191:2, B193:1, B194:1, B194:2, B197:1, B197:2, B201:1, B201:2, B201:3, B201:4, B201:5, B240:1, B240:2, B240:3, B241:1, B241:2, B241:3, B241:4, B242:1, B243:1, B248:1, B249:1, B252:1, B276:1, B276:2, B283:1, B284:1, B284:2, B289:1, B289:2, B290:1, B290:2, B290:3, B292:1, B292:2, B296:1, B296:2, B297:1, B302:1, B302:2, B303:1, D59:4

35 A328:3 (Jämtlands läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för ökade resurser för att lagföra personer som bryter mot folkbokföringslagen samt att sanktionerna för dem bör bli mer kännbara

A360:7 (Sörmlands partidistrikt) att utöka antalet gränspolisier så att en effektiv inre och yttre gränskontroll kan upprätthållas

40 A741:18 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att polis får en inställelsetid för högprioriterade larm för att säkerställa tryggheten i hela Sverige

- A822:2 (Norrköpings arbetarekommun) att fler alkoholkontroller på lastbilsförare sker runt om i landet
- A822:3 (Norrköpings arbetarekommun) att fler kontroller görs av lastbilsförare för andra droger än alkohol såväl vid ankomst till Sverige som runt om i landet
- 5 B164:1 (Eslövs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att avskaffa alla former av straffrabatter
- B164:2 (Eslövs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att reformera kriminalpolitiken från grunden för att bekämpa det nya organiserade brottsligheten
- B166:1 (Hallsbergs arbetarekommun) att kongressen beslutar uppdra till partistyrelsen att verka för att kriminalvårdstyrelsen gör en översyn av miljöerna för umgänge mellan barn och intagna föräldrar på våra kriminalvårdsanstalter och säkerställer att in- utpassering kan ske på ett tryggt sätt, i syfte att uppfylla Barnkonventionen
- 10 B167:2 (Örebro arbetarekommun) att återinföra revisionsplikten för små företag
- B167:3 (Örebro arbetarekommun) att vandelskrav ställs på styrelseordföranden, VD och styrelseledamöter vid registreringen av ett aktiebolag. Kan de inte uppfyllas skall företaget ej tillåtas bli registrerat
- 15 B167:4 (Örebro arbetarekommun) att brottsbekämpande myndigheter ges utökade både resurser och lagmässigt utrymme i bekämpandet av ekonomisk brottslighet
- B167:5 (Örebro arbetarekommun) att särskild uppmärksamhet också riktas mot de ekonomiska brottslighetens finansiella sida
- 20 B168:1 (Eda arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för kraftfulla förebyggande insatser mot rån, hot och våld
- B168:2 (Eda arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för ökat anslag till Brottsförebyggande rådet (BRÅ)
- 25 B169:1 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för kraftfulla förebyggande insatser mot rån, hot och våld
- B169:2 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för ökat anslag till Brottsförebyggande rådet (BRÅ)
- B170:1 (Gällivare arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för en textändring i texten i 30 Ärvdabalken 18 kap. 7 § till ” ...avvecklat fastighetsinnehavet senast fyra år efter utgången av det kalenderår då arvsförfarandet genomfördes
- B171:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för en förändring av dagens förfarande gällande fastställandet av dagsbötesbeloppet samt återbetalningsansvaret, så att processen blir mera rättvis och rättssäker
- 35 B173:1 (Haninge arbetarekommun - enskild) att nämndemännens ekonomiska ersättningar förbättras
- B173:3 (Haninge arbetarekommun - enskild) att det möjliggörs skilda väntrum för gärningspersoner respektive brottsdrabbade, anhöriga och vittnen
- B173:4 (Haninge arbetarekommun - enskild) att innehållet i kallelse och mottagandet av brottsdrabbade och vittnen förbättras och blir mer omtänksamt
- 40 B173:5 (Haninge arbetarekommun - enskild) att ett återinförande av rätt till målsägarbiträden vid hovrätterna övervägs

- B175:1 (Östergötlands partidistrikt) att områdespoliserna ska få förutsättningar att arbeta enligt avsikterna med rollen
- B175:2 (Östergötlands partidistrikt) att fler fasta polisstationer ska upprättas i stadsdelar och på mindre orter
- 5 B176:1 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att öka polisens lokala närvaro i både små och stora kommuner
- B176:2 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att mer resurser satsas på avhopparverksamhet, och ta fram en enhetlig struktur för arbetet och riktlinjer för samverkan mellan berörda parter
- B176:3 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att avskaffa straffrabatten för 18–20-åringar som
10 begår grov brottslighet
- B176:4 (Östergötlands partidistrikt) att verka för ett avskaffande av mängdrabatten för återfallsförbrytare
- B176:5 (Östergötlands partidistrikt) att verka för ett förstärkt vittnesskyddsprogram, där staten står för kostnaden för skyddat boende som behövs för skydd av vittnen och anhöriga
- 15 B176:6 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att lagstiftning införs för att göra det obligatoriskt för landets samtliga kommuner att bidra med bostäder och skydd i det nationella vittnesskyddet
- B176:7 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att ge polis och ordningsvakter bättre verktyg och starkare befogenhet att avvisa gäng och kriminella som tar över och skapar otrygghet på
20 offentliga platser
- B176:8 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att införa ett lagstadgat kommunalt brottsförebyggande arbete
- B185:1 (Österåkers arbetarekommun) att ett generellt förbud mot rasistiska organisationer införs
- B186:1 (Sotenäs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för hårdare restriktioner mot
25 narkotikahandel på nätet
- B186:2 (Sotenäs arbetarekommun) att verkar hårdare för kryptovaluta som används som betalning
- B186:3 (Sotenäs arbetarekommun) att utreda hur man ska förhindra att narkotika kan skickas med postgång
- 30 B191:1 (Jämtlands läns partidistrikt) att Socialdemokraterna aktivt arbetar för införandet av obligatoriskt alkolås i alla nyproducerade bilar som säljs i Sverige
- B191:2 (Jämtlands läns partidistrikt) att Socialdemokraterna aktivt arbetar för införandet av ekonomiska styrmedel för att fler ska välja att installera alkolås i sin bil
- B193:1 (Bengtsfors arbetarekommun) att partistyrelsen ska verka för att tid från dom till
35 avtjänande av straff förkortas.
- B194:1 (Katrineholms arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att polis i fält ska utrustas med kroppskameror
- B194:2 (Katrineholms arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att väktare ska utrustas med kroppskameror
- 40 B197:1 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att riktlinjerna för omhändertagandet av en berusad person skärps och vård på vårdinrättning alltid ska prioriteras före fyllecell

- B197:2 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att införa ett kontrollsystem med en opartisk prövning om LOB-omhändertagandet var lagligt grundat och rätt hanterat
- B201:1 (Växjö arbetarekommun) att sammanträdesarvodet höjs till 1 000 kr per dag
- 5 B201:2 (Växjö arbetarekommun) att halvdagsersättningen tas bort
- B201:3 (Växjö arbetarekommun) att i ersättningen för förlorad arbetsförtjänst ingår semesterersättning samt kompensation för eventuell uteblivet underlag för tjänstepension på förlorad arbetsförtjänst hos arbetsgivaren
- B201:4 (Växjö arbetarekommun) att nämndemännen ska omfattas av samma skydd och
- 10 säkerhetsregler som personalen i domstolen
- B201:5 (Växjö arbetarekommun) att förutom den obligatoriska introduktionsutbildningen vid mandatperiodens början ska nämndemännen få minst en årlig vidareutbildning
- B240:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska genomföra en översyn av nämndemannasystemet i syfte att förbättra nämndemännens arbets- och ersättningsvillkor
- 15 B240:2 (Stockholms partidistrikt) att nämndemännen ska erhålla löpande kompetensutveckling under sin mandatperiod
- B240:3 (Stockholms partidistrikt) att nämndemännen ska omfattas av samma skydd och säkerhetsregler som personalen i domstolen
- B241:1 (Kristianstads arbetarekommun) att partiet ska verka för en förbättring av
- 20 nämndemännens villkor
- B241:2 (Kristianstads arbetarekommun) att sammanträdesarvodet höjs
- B241:3 (Kristianstads arbetarekommun) att halvdagsersättningen tas bort
- B241:4 (Kristianstads arbetarekommun) att i ersättningen för förlorad arbetsförtjänst ingår semesterersättning samt kompensation för eventuell uteblivet underlag för tjänstepension på
- 25 förlorad arbetsförtjänst hos arbetsgivaren att nämndemännen ska omfattas av samma skydd och säkerhetsregler som personalen i domstolen
- B242:1 (Vänersborgs arbetarekommun) att partikongressen ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att frågan om nämndemäns ersättning för förlorad tjänstepension aktualiseras under nästkommande mandatperiod, i syfte att få tillstånd den förändring som avses i motionen
- 30 B243:1 (Orsa arbetarekommun) att regleringsbrevet till Polismyndigheten ställer krav på lokal närvaro av poliser i alla kommuner
- B248:1 (Västerås arbetarekommun - enskild) att polisens organisation ses över enligt intentionen i motionen för se om det finns vinster med att renodla vissa uppdrag så som grova brott, trafikövervakning, gränsbevakning och administration
- 35 B249:1 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för att ändra lagstiftningen i sekretets- och offentlighetsprincipen, d.v.s. häva sekretessen mellan svenska myndigheter i ärenden där misstankar om brottslighet finns
- B252:1 (Katrineholms arbetarekommun) att regelverket för ersättning till försvarsadvokater i allmänna mål görs om
- 40 B276:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska ta ställning för och verka för att det ska införas en särskild brottsrubricering för vållande till annans död på grund av

rattfylleri och att minimi-och maximistraffet för det brottet ska vara högre än vållande till annans död men lägre än mord

5 B276:2 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska ta ställning för och verka för att minimistraffet och maximistraffet för grovt vållande till annans död höjs och att det skrivs in i förarbetena att man särskilt avser situationer då någon vållat någon annans död genom rattfylleri

B283:1 (Karlshamns arbetarekommun) att justitiedepartementet ser över lagtexten så att straff för rymning får en kännbar påföljd på den tidigare strafftiden

10 B284:1 (Arboga arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en förändrad strafflindring så att ungdomsrabatt enbart tillämpas för förstagångsförbrytare

B284:2 (Arboga arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en förändrad strafflindring så att 2/3 strafflindring enbart gäller för förstagångsförbrytare

B289:1 (Västerås arbetarekommun) att Kriminalvården ges särskilda resurser för att stärka programverksamheten inom myndigheten

15 B289:2 (Västerås arbetarekommun) att krav på medverkan i behandlingsprogram i anstalt eller frivård införs inom Kriminalvården

B290:1 (Linköpings arbetarekommun) att lagstiftning införs för att göra det obligatoriskt för landets samtliga kommuner att bidra med bostäder och skydd i det nationella vittnesskyddet

20 B290:2 (Linköpings arbetarekommun) att de statliga stöden till vittnesskyddet utökas, för att underlätta för kommuner att ta ansvar för vittnesskyddet

B290:3 (Linköpings arbetarekommun) att en nationell samordnare för vittnesskyddet tillsätts med syfte att koordinera kommunernas arbete, och se till att alla i behov av hjälp får det

B292:1 (Uppsala läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att en nationell målsättning om att Sverige inte ska ha någon utsatt stadsdel år 2030 upprättas

25 B292:2 (Uppsala läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att nolltolerans mot brott ska gälla i Sverige

B296:1 (Katrineholms arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tullverket ska ha möjligheten att beslagta misstänkt stöldgods

30 B296:2 (Katrineholms arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tullverket ska ha möjligheten att frihetsberöva misstänkta smugglare

B297:1 (Höors arbetarekommun) att lagen ändras enligt motionens intentioner så att Tullverkets personal och polis kan vid misstanke ingripa och stoppa att stöldgods förs ut från landet

B302:1 (Åtvidabergs arbetarekommun) att man arbetar för att öka närpolisens resurser

35 B302:2 (Åtvidabergs arbetarekommun) att man ser över behovet av polisiär närvaro hos mindre kommuner. I första hand de kommuner som helt saknar polisstationer

B303:1 (Mora arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att med strategiskt baserade polishelikoptrar, bemannade med särskilt utbildade poliser, öka tillgången till snabba och kvalificerade polisinsatser i landets mer glesbefolkade delar

40 D59:4 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att se över folkbokföringen för att åstadkomma ett robust system som inte kan utnyttjas för att fuska med bidragssystem eller illegal andrahandsuthyrning

att avslå motionerna B275:1, B283:2

B275:1 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att straffets längd dubblas med varje dom i enlighet med motionens resonemang

- 5 B283:2 (Karlshamns arbetarekommun) att man blir straffad med tredubbelt den tid man varit frånvarande

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B177:1, B179:1, B180:1, B180:2, B181:1, B181:2, B182:2, B184:1, B187:1, B187:2, B187:3, B187:4, B188:1, B189:1, B190:1, B190:3, B192:1, B195:1, B195:2, B195:3, B195:4, B195:5, B195:6, B195:7, B195:8, B195:9, B195:10, B195:11, B195:12, B195:13, B195:14, B195:15, B195:19, B198:1, B199:1, B199:2, B202:1, B202:2, B202:3, B202:4, B202:5, B202:6, B203:1, B203:2, B203:3, B203:4, B203:5, B203:6, B204:1, B204:2, B204:3, B204:4, B204:5, B204:6, B205:1, B205:2, B205:3, B205:4, B205:5, B205:6, B206:1, B206:2, B206:3, B206:4, B206:5, B206:6, B207:1, B207:2, B207:3, B207:4, B207:5, B207:6, B208:1, B208:2, B208:3, B208:4, B208:5, B208:6, B209:1, B209:2, B209:3, B209:4, B209:5, B209:6, B210:1, B210:2, B210:3, B210:4, B210:5, B210:6, B211:1, B211:2, B211:3, B211:4, B211:5, B211:6, B212:1, B212:2, B212:3, B212:4, B212:5, B213:1, B213:2, B213:3, B214:1, B214:2, B214:3, B214:4, B214:5, B214:6, B215:1, B215:2, B215:3, B215:4, B216:1, B216:2, B216:3, B216:4, B216:5, B216:6, B217:1, B217:2, B217:3, B217:4, B217:5, B217:6, B218:1, B218:2, B218:3, B218:4, B219:1, B219:2, B219:3, B219:5, B220:1, B220:2, B220:3, B220:4, B221:1, B221:2, B221:3, B221:4, B221:5, B221:6, B222:1, B222:2, B222:3, B222:4, B222:5, B222:6, B223:1, B223:2, B223:3, B223:4, B223:5, B223:6, B224:1, B224:2, B224:3, B224:4, B224:5, B224:6, B225:1, B225:2, B225:3, B225:4, B225:5, B225:6, B226:1, B226:2, B226:3, B226:4, B226:5, B226:6, B226:7, B227:1, B227:2, B227:3, B227:4, B227:5, B227:6, B228:1, B228:2, B228:3, B228:4, B228:5, B228:6, B229:1, B229:2, B229:3, B229:4, B229:5, B229:6, B230:1, B230:2, B230:3, B230:4, B230:5, B231:1, B231:2, B231:3, B231:4, B231:5, B231:6, B232:1, B232:2, B232:3, B232:4, B232:5, B232:6, B233:1, B233:2, B233:3, B233:4, B233:5, B233:6, B234:1, B234:2, B234:3, B234:4, B234:5, B234:6, B235:1, B235:2, B235:3, B235:4, B235:5, B235:6, B236:1, B236:2, B236:3, B236:4, B236:5, B236:6, B237:1, B238:1, B245:1, B246:1, B251:1, B253:1, B253:2, B254:1, B254:2, B255:1, B256:1, B256:2, B256:3, B256:4, B256:5, B256:6, B256:7, B257:1, B257:2, B257:3, B257:4, B257:5, B258:1, B258:2, B258:3, B258:4, B258:5, B258:6, B258:7, B259:1, B259:2, B259:3, B259:4, B259:5, B259:6, B259:7, B260:1, B260:2, B260:3, B260:4, B260:5, B260:6, B260:7, B261:1, B261:2, B261:3, B261:4, B261:5, B261:6, B261:7, B262:1, B262:2, B262:3, B262:4, B262:5, B262:6, B262:7, B263:1, B263:2, B263:3, B263:4, B263:5, B263:6, B264:1, B264:2, B264:3, B264:4, B264:5, B264:6, B264:7, B265:1, B265:2, B265:3, B265:4, B265:6, B265:7, B265:8, B266:1, B266:2, B266:3, B266:4, B266:5, B266:6, B266:7, B267:1, B267:2, B267:3, B267:4, B268:1, B268:2, B268:3, B268:4, B268:5, B268:6, B268:7, B268:8, B269:1, B269:2, B269:3, B269:4,

B269:5, B269:6, B269:7, B270:1, B270:2, B270:3, B270:4, B270:5, B270:6, B271:1, B271:2, B271:3, B271:4, B271:5, B271:6, B271:7, B272:1, B272:2, B272:3, B272:4, B272:5, B272:6, B272:7, B273:1, B273:2, B273:3, B273:4, B273:5, B273:6, B273:7, B274:1, B274:2, B274:3, B274:4, B274:5, B274:6, B274:7, B277:1, B277:2, B278:1, 5 B278:2, B279:1, B279:2, B280:1, B281:1, B282:1, B282:2, B282:3, B285:1, B285:2, B288:1, B288:2, B293:1, B294:1, B294:2, B295:1, B299:1, B301:1, B301:2, C69:6, D572:2, D572:3

10 UB144 Mäns våld mot kvinnor

Att bekämpa mäns våld mot kvinnor har, jämte kampen mot gängkriminaliteten, varit regeringens viktigaste prioritering inom det kriminalpolitiska området. Sverige har nu den strängaste sexualbrottslagstiftningen någonsin. 2018 infördes en samtyckeslag och ett 15 oaktssamhetsbrott för att göra det tydligt att alla sexuella handlingar som inte är frivilliga är ett övergrepp. Det omfattar också situationer där sexköpare varit likgiltiga för att någon har tvingats till prostitution genom hot eller människohandel, där finns redan rättsfall med fällande dom.

Minimistraflet för grov våldtäkt och grov våldtäkt mot barn har höjts från fängelse i fyra år till 20 fängelse i fem år. Lagstiftningen har också förtydligats för att komma åt fall av sexualbrott mot barn när gärningsmannen visat oaktssamhet i fråga om barnets ålder. De brottsbekämpande myndigheterna har fått betydande förstärkningar, bland annat för att kunna prioritera detta område högre.

25 I juni 2021 presenterade regeringen ett omfattande paket med 40 åtgärder för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Det är det största åtgärds paketet på detta område i modern tid.

Programmet innehåller ett flertal åtgärder som förebygger våldet, som ger ett starkare skydd och stöd för våldsutsatta, som effektivt bekämpar brotten och som förbättrar kunskap och metoder 30 mot mäns våld mot kvinnor. Arbetet med mäns våld mot kvinnor behöver dessutom mer resurser.

Åtgärderna handlar bland annat om mer långsiktiga villkor för de ideella organisationer som arbetar med våldsutsatta kvinnor och barn. En avgörande aktör för våldsutsatta kvinnor och barn är kvinnojourerna och de skyddade boenden som kommunerna upphandlar. Det finns anledning 35 att se över förutsättningarna för kommunerna att ta ett större ansvar genom exempelvis en bostadsförmedling för våldsutsatta. Partistyrelsens menar att kvinnojourernas finansiering ska bli långsiktig för att undvika osäkerhet kring jourernas verksamhet.

Regelverket ska också förbättras så att det underlättar för kommuner att välja idéburna 40 organisationer i upphandlingar av skyddat boende. Att värderingsdrivna aktörer bedriver verksamhet med skyddade boenden är enligt partistyrelsens mening viktigt för att säkerställa att

det inte bara handlar om boende, utan även omhändertagande och förebyggande insatser. Det är positivt att regering avser att lägga fram ett förslag kring detta.

5 Åtgärds paketet rymmer flera straffskärpningar, ett bättre straffrättsligt skydd för barn i åldern 15–17 år och nya straffbestämmelser om psykisk misshandel. Mängdrabatten för flerfaldig brottslighet ska ses över, straffet för sexköp skärps genom att böter tas bort ur straffskalan.

10 De brottsbekämpande myndigheterna ska få bättre verktyg och förtydligad styrning. Fokus ska i större utsträckning riktas mot våld i ungas relationer. Arbetet med att motverka patriarkala normer och värderingar som leder till våld måste börja i tidig ålder. Regeringen har därför reviderat sex- och samlevnadsundervisningen och Skolverket får ett uppdrag att utbilda lärarna. Det görs också satsningar på kompetensutveckling hos andra yrkesgrupper som är viktiga för att tidigt upptäcka tecken på att våld förekommer.

15 Jämställdhetsmyndigheten får ett uppdrag att följa upp det nationella målet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. I praktiken innebär det en nollvision som nu också får en tydligare årlig uppföljning. En utredning ska också göras om utsattheten bland de som medverkar i pornografi.

20 Flera motionärer föreslår en kriminalisering av sexköp utomlands. Det är sedan tidigare Socialdemokraternas linje att en sådan kriminalisering ska ske. Regeringen utarbetade därför ett lagförslag som skulle ta bort kravet på dubbel straffbarhet för sexköp utomlands, för att möjliggöra ansvarsutkrävande i Sverige. Det saknades dock, och saknas fortfarande, stöd i riksdagen för att genomföra det förslaget. Om det parlamentariska stödet ändras avser regeringen gå fram med förslaget på nytt.

25 I maj 2021 tog regeringen emot ett utredningsförslag som innebär att alla sexköp ska leda till fängelse. Utredningen lämnade också förslag på skärpt straff för våldtäkt och en strängare syn på sexuella övergrepp som sker på distans över nätet. Att genomföra dessa ändringar blir regeringens nästa steg i att skärpa sexualbrottslagstiftningen ytterligare.

30 I juni 2021 lade regeringen fram lagförslag om skärpt straff för grov kvinnofridskränkning, en utvidgning av fridskränkingsbrotten, att fotboja görs till möjlig förstahandsåtgärd vid beslut om utvidgat kontaktförbud, skärpt straff för överträdelse av kontaktförbud och att mannen lättare ska kunna få kontaktförbud gällande den gemensamma bostaden. Det är förövaren som ska flytta på sig och inte brottsoffret.

40 Även hedersrelaterat våld och förtryck måste bekämpas genom strängare straff och mer kunskap om dessa brott och förtryck. I juli 2020 infördes en särskild straffskärpningsgrund för brott begångna med hedersmotiv. Samtidigt har ett nytt brott införts, barnåktenskapsbrott, som kan ge fängelse i högst fyra år. Genom det nya brottet blir det straffbart att förmå eller tillåta ett barn att ingå ett äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse.

Regeringen har också infört ett utreseförbud som ska skydda barn från att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller att könsstympas. Ett utreseförbud ska utgöra dels hinder mot att utfärda pass, dels skäl för att återkalla pass. Det är straffbart att föra ut ett barn ur Sverige i strid med ett utreseförbud. Åtal om könsstympning eller barnäktenskap kan väckas i Sverige även om brottet begicks i ett annat land.

I oktober 2020 tog regeringen emot ett utredningsförslag om ett särskilt hedersbrott med fridskränkingsbrotten som förebild. Syftet är en strängare syn på upprepade hedersrelaterade gärningar som riktar sig mot samma brottsoffer.

En annan del i att tidigt motverka problematiska normer och en skev kvinnoyn är att begränsa barns tillgång till pornografi. Partistyrelsen menar att det bör vara obligatoriskt för telekomoperatörer att erbjuda porrfilter i mobilabonnemang så att föräldrar kan välja till det när de tecknar abonnemang för barn. Detta bör också vara standard på teknisk utrustning som nyttjas i verksamheter där barn har tillgång till utrustningen.

Den som har blivit utsatt för sexköp ska betraktas som brottsoffer. För att öka kunskapen om vilka som köper och säljer sex respektive utnyttjar barn genom köp av sexuell handling har Brottsförebyggande rådet fått ett uppdrag av regeringen. I uppdraget ingår att kartlägga hur köpen initieras och genomförs, beskriva orsakerna till att anmälningar av sexköp läggs ner, kartlägga vilka påföljder som döms ut för sexköp och hur dessa motiveras samt analysera i vilken mån de personer som sålt sex har haft målsägandestatus i de aktuella ärendena. Uppdraget ska redovisas i april 2022 och partistyrelsens mening är att slutsatserna från Brå bör ligga till grund för hur frågan om sexsäljares status som brottsoffer hanteras.

För att skapa trygghet för våldsutsatta kvinnor och barn krävs en välfungerande socialtjänst som kan möta de behov som finns. Socialdemokraterna menar därför att det behövs en utvecklad socialtjänst och en reform kring skyddat boende.

När det finns tecken som tyder på att barn far illa är det viktigt att en orosanmälan görs för att situationen utreds och rätt åtgärder sätts in. En motionär föreslår att orosanmälan regelmässigt ska göras när en sexköpare har barn. Konstaterat sexköp indikerar i huvudregel en situation som bör leda till en orosanmälan. Sedan 1 juli 2018 gäller nya regler som innebär att ett målsägandebiträdes förordnande inte automatiskt fortsätter i hovrätten. Bakgrunden är att hovrätten sedan drygt tio år tillbaka tar del av inspelade förhör från tingsrätten och att målsäganden sällan är på plats i domstolen. Domstolsverket har fått i uppdrag att genomföra en utvärdering.

I vissa situationer behövs en skyldighet för arbetsgivare att göra registerkontroller inför anställning. En sådan skyldighet finns bland annat när det gäller anställning av personal i förskola, grundskola och barnomsorg, hem för vård och boende (HVB) och verksamhet inom

LSS som utför insatser åt barn med funktionshinder. Sådana utdrag visar vilka uppgifter om bland annat sexualbrott, barnpornografibrott och allvarliga våldsbrott som finns registrerade i belastningsregistret. Någon begränsning bakåt i tiden gäller inte för dessa uppgifter, utan samtliga registrerade uppgifter om sådana brott tas med i utdraget.

- 5 Under de senaste fem åren har resurserna till Polismyndigheten ökat med närmare 8,6 miljarder, vilket motsvarar en ökning med nästan 40 procent. Satsningarna behöver fortsätta framöver för att Socialdemokraternas mål om 10 000 fler polisanställda ska kunna nås. Detta stärker även arbetet mot våld i hemmet. Även Åklagarmyndigheten har fått ökade resurser för att kunna utveckla sin verksamhet och öka antalet åklagare.

10

Både Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten har genom åiterrapporteringskrav i sina respektive regleringsbrev i uppgift att redovisa hur det brottsutredande arbetet och dess resultat har utvecklats på områdena brott i parrelation, brott mot barn, våldtäkt mot vuxna samt köp av sexuella tjänster. I det nyligen presenterade åtgärds paketet förtydligar regeringen denna styrning ytterligare.

15

Polismyndigheten har under 2020 även förstärkt den resurs som arbetar med bland annat våld i nära relation. Cirka 350 nya utredare har rekryterats som är särskilt inriktade på sexualbrott, brott i parrelationer och brott mot barn. Det är en mycket viktig satsning för att lagföra fler

20 gärningsmän. Regeringen har även gett Polismyndigheten i uppdrag att säkerställa att rätt kompetens finns att tillgå i verksamheten för att bekämpa it-relaterad brottslighet och tillvarata digital information och bevisning. Bland annat har myndigheten inrättat specialiserade utredningsgrupper för internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn i de regionala it-brottscentrumen.

25

Myndigheten riktar också ökad uppmärksamhet mot att säkerställa att utredningarna följer det metodstöd som finns för arbetet inom detta område, exempelvis gällande tidig bevisning och förhör.

30

Hot och kränkningar blir allt mer vanligt förekommande på nätet, ofta drabbas kvinnor och unga. Det är oacceptabelt. Lagstiftningen har behövt skärpas på området, och regeringen har under året arbetat extra hårt med att stärka och uppdatera skyddet. Därtill har åtgärder vidtagits för att motverka såväl sexualbrott mot vuxna som mot barn, tex rättsliga översyner, förbättrat internationellt samarbete och åtgärder för att stärka de brottsbekämpande myndigheternas

35 förmåga att bekämpa denna brottslighet.

40

Ett svenskt tillträde till Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet ger Sverige ökade möjligheter att utreda, och hjälpa andra länder att utreda, brott av det här slaget. Det diskuteras också olika initiativ inom EU för att ytterligare underlätta inhämtandet av elektronisk bevisning och för att identifiera och ta bort sexuellt övergreppsmaterial.

Både me too-rörelsen och Polismyndighetens arbete för att flytta fram positionerna när det gäller sexualbrott har gjort att kvinnor har anmält sexualbrott i en högre utsträckning än tidigare. Det är bra, man måste veta om brotten för att kunna bekämpa dem. Fler brott uppdagas och utreds nu än tidigare. Bekämpningen av sexualbrott ska fortsätta med kraft.

5

En motionär föreslår att en utredning tillsätts som tar fram lagförslag för att förenkla polisens och åklagarnas möjligheter att förhindra och stoppa sexköp och människohandel. Partistyrelsen håller med om att detta arbete är viktigt och detta lagstiftningsprojekt har inletts, såväl genom straffskärpningar på området liksom ökade möjligheter för polisen att använda sig av hemlig dataavläsning. Polismyndigheten fick därtill ett kompetenshöjande uppdrag om människohandel redan 2018. Arbetet mot prostitution och människohandel har också förstärkts på andra sätt. Länsstyrelsernas uppdrag att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel har permanentats fr.o.m. 2021.

10

15 Flera motionärer vill att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare, och en annan motionär skriver att Socialdemokraterna ska verka för att kommunerna, polis, kvinnojourer, skattemyndigheter och frivilligorganisationerna samordnas för att minska våldet. Partistyrelsen delar synen på att samverkan på såväl lokal som regional och nationell nivå för att förebygga brott är mycket viktig. Flera samverkansarbeten är redan igång, till exempel för 20 att motverka organiserad brottslighet, arbetslivskriminalitet och ekonomisk brottslighet. Därtill ser regeringen över möjligheten att stärka myndigheters samverkan mot våld i hemmet. Polismyndigheten har därtill ett stort ansvar i att samverka med lokala aktörer för att förebygga brott, inte minst gäller det våld i hemmet. Samverkan lokalt sker bland annat genom de så kallade 25 kommunpoliserna som nu finns i de flesta kommuner i Sverige.

Partikongressen föreslås besluta:

att bifalla motionerna B195:5, B195:7, B195:10, B195:11, B195:15, B199:2, B202:2, B202:5, 30 B203:2, B203:5, B204:2, B204:5, B205:2, B205:5, B206:2, B206:5, B207:1, B207:2, B207:5, B208:2, B208:5, B209:2, B209:5, B210:2, B210:5, B211:2, B211:5, B212:2, B212:5, B213:2, B214:2, B214:5, B215:1, B215:3, B216:2, B216:5, B217:2, B217:5, B218:1, B218:3, B219:2, B219:5, B220:1, B220:2, B220:3, B221:2, B221:5, B222:2, B222:5, B223:2, B223:5, B224:2, B224:5, B225:2, B225:5, B226:2, B226:5, B227:2, B227:5, B228:2, B228:5, B229:2, B229:5, 35 B230:1, B230:4, B231:2, B231:4, B232:2, B232:5, B233:2, B233:5, B234:2, B234:5, B235:2, B235:5, B236:2, B236:5, B256:1, B256:2, B256:3, B256:4, B257:1, B257:2, B257:3, B257:4, B258:1, B258:2, B258:3, B258:4, B259:1, B259:2, B259:3, B259:4, B260:1, B260:2, B260:3, B260:4, B261:1, B261:2, B261:3, B261:4, B262:1, B262:2, B262:3, B262:4, B263:1, B263:2, B263:3, B264:1, B264:2, B264:3, B264:4, B265:1, B265:2, B265:3, B265:4, B266:1, B266:2, 40 B266:3, B266:4, B267:1, B267:2, B268:1, B268:2, B268:3, B268:4, B269:1, B269:2, B269:3, B269:4, B270:1, B270:2, B270:3, B271:1, B271:2, B271:3, B271:4, B272:1, B272:2, B272:3,

B272:4, B273:1, B273:2, B273:3, B273:4, B274:1, B274:2, B274:3, B274:4, B277:1, B277:2, B282:1, B282:2, B294:2

- 5 B195:5 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B195:7 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- 10 B195:10 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att stödet till brottsoffer stärks
- B195:11 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för en lagändring som innebär att sexköp alltid leder till ett frihetsberövande straff
- B195:15 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för en förändring av sexköpslagen som inbegriper sexköp utfört av svenska medborgare utomlands straffbart, även i de
- 15 länder där det fortfarande är legalt
- B199:2 (Landskrona arbetarekommun) att kommunerna, polis, kvinnojourer, skattemyndigheter och frivilligorganisationerna samordnar för att minska våldet
- B202:2 (Motala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- 20 B202:5 (Motala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B203:2 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- 25 B203:5 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B204:2 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- 30 B204:5 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B205:2 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- 35 B205:5 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B206:2 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- 40 B206:5 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig

trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B207:1 (Lomma arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kommunerna stärker samarbetet mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet

5 B207:2 (Lomma arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B207:5 (Lomma arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

10 B208:2 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B208:5 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

15 B209:2 (Kronobergs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B209:5 (Kronobergs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

20 B210:2 (Ydre arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B210:5 (Ydre arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

25 B211:2 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B211:5 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

30 B212:2 (Emmaboda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B212:5 (Emmaboda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

35 B213:2 (Gotlands partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B214:2 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

40 B214:5 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

- B215:1 (Älmhults arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B215:3 (Älmhults arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig
- 5 trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B216:2 (Västerviks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B216:5 (Västerviks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska kännasig
- 10 trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B217:2 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B217:5 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig
- 15 trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B218:1 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B218:3 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig
- 20 trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B219:2 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B219:5 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig
- 25 trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B220:1 (Jönköpings arbetarekommun) att partiet ska arbeta för att skärpa straffen för sexualbrott
- B220:2 (Jönköpings arbetarekommun) att partiet ska verka för en långsiktig finansiering av landets tjej- och kvinnojourer
- B220:3 (Jönköpings arbetarekommun) att partiet ska verka för att införa hedersbrott som
- 30 straffskärpning samt att arbeta för att kunskapshöjande insatser används som ett redskap för att identifiera, bemöta, förebygga och bekämpa hedersbrott
- B221:2 (Växjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B221:5 (Växjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig
- 35 trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B222:2 (Söderköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B222:5 (Söderköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig
- 40 trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

- B223:2 (Karlstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B223:5 (Karlstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- 5 B224:2 (Oskarshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B224:5 (Oskarshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- 10 B225:2 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B225:5 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontakt-förbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- 15 B226:2 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B226:5 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- 20 B227:2 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B227:5 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- 25 B228:2 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B228:5 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- 30 B229:2 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B229:5 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- 35 B230:1 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B230:4 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- 40 B231:2 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för

mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B231:4 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

- 5 B232:2 (Falun arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B232:5 (Falun arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

- 10 B233:2 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B233:5 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

- 15 B234:2 (Trollhättans arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B234:5 (Trollhättans arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

- 20 B235:2 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B235:5 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

- 25 B236:2 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B236:5 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

- 30 B256:1 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B256:2 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

- 35 B256:3 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B256:4 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som köper sex utomlands

B257:1 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus.

- 40 B257:2 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stödet för brottsoffer måste förbättras. att

- B257:3 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- B257:4 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands.
- 5 B258:1 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B258:2 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B258:3 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- 10 B258:4 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B259:1 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- 15 B259:2 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B259:3 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- B259:4 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- 20 B260:1 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B260:2 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- 25 B260:3 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- B260:4 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B261:1 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- 30 B261:2 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B261:3 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- 35 B261:4 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B262:1 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B262:2 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- 40 B262:3 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge kännbara straff

- B262:4 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B263:1 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- 5 B263:2 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B263:3 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- B264:1 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- 10 B264:2 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B264:3 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- 15 B264:4 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B265:1 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B265:2 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- 20 B265:3 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- B265:4 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- 25 B266:1 (Haparanda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B266:2 (Haparanda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B266:3 (Haparanda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- 30 B266:4 (Haparanda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B267:1 (Skaraborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus och ges bättre stöd
- 35 B267:2 (Skaraborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B268:1 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B268:2 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- 40 B268:3 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

- B268:4 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B269:1 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- 5 B269:2 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B269:3 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- B269:4 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla
- 10 för svenska förövare som reser utomlands
- B270:1 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B270:2 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- 15 B270:3 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B271:1 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B271:2 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer
- 20 måste förbättras
- B271:3 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- B271:4 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenskar som köper sex utomlands
- 25 B272:1 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B272:2 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B272:3 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska
- 30 ge frihetsberövande straff
- B272:4 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B273:1 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- 35 B273:2 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B273:3 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge kännbara straff
- B273:4 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska
- 40 gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B274:1 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B274:2 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B274:3 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

5 B274:4 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B277:1 (Gotlands partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus och att stöd för brottsoffer förbättras

10 B277:2 (Gotlands partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B282:1 (Marks arbetarekommun) att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B282:2 (Marks arbetarekommun) att sexköp alltid ska ge ett frihetsberövande straff

15 B294:2 (Lindesbergs arbetarekommun) att se över möjligheten till automatisk förlängning av beviljat kontaktförbud där upprepade överträdelse sker samt att upprepade förlängningar automatiskt medför en elektronisk övervakning

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: B177:1, B179:1, B180:1, B180:2, B181:1, B181:2, B182:2, B184:1, B187:1, B187:2, B187:3, B187:4, B188:1, B189:1, B190:1, B190:3, B192:1, B195:1, B195:2, B195:3, B195:4, B195:6, B195:8, B195:9, B195:12, 20 B195:14, B195:19, B198:1, B202:1, B202:3, B202:4, B202:6, B203:1, B203:3, B203:4, B203:6, B204:1, B204:3, B204:4, B204:6, B205:1, B205:3, B205:4, B205:6, B206:1, B206:3, B206:4, B206:6, B207:3, B207:4, B207:6, B208:1, B208:3, B208:4, B208:6, B209:1, B209:3, B209:4, B209:6, B210:1, B210:3, B210:4, B210:6, B211:1, B211:3, B211:4, B211:6, B212:1, B212:3, B212:4, B213:1, B213:3, B214:1, B214:3, B214:4, B214:6, B215:2, B215:4, B216:1, B216:3, 25 B216:4, B216:6, B217:1, B217:3, B217:4, B217:6, B218:2, B218:4, B219:1, B219:3, B220:4, B221:1, B221:3, B221:4, B221:6, B222:1, B222:3, B222:4, B222:6, B223:1, B223:3, B223:4, B223:6, B224:1, B224:3, B224:4, B224:6, B225:1, B225:3, B225:4, B225:6, B226:1, B226:3, B226:4, B226:6, B226:7, B227:1, B227:3, B227:4, B227:6, B228:1, B228:3, B228:4, B228:6, B229:1, B229:3, B229:4, B229:6, B230:2, B230:3, B230:5, B231:1, B231:3, B231:5, B231:6, 30 B232:1, B232:3, B232:4, B232:6, B233:1, B233:3, B233:4, B233:6, B234:1, B234:3, B234:4, B234:6, B235:1, B235:3, B235:4, B235:6, B236:1, B236:3, B236:4, B236:6, B237:1, B238:1, B245:1, B246:1, B251:1, B253:1, B253:2, B254:1, B254:2, B255:1, B256:5, B256:7, B257:5, B258:5, B258:7, B259:5, B259:7, B260:5, B260:7, B261:5, B261:7, B262:5, B262:7, B263:4, B263:6, B264:5, B264:7, B265:6, B265:8, B266:5, B266:7, B267:4, B268:5, B268:7, B268:8, 35 B269:5, B269:7, B270:4, B270:6, B271:5, B271:7, B272:5, B272:7, B273:5, B273:7, B274:5, B274:7, B278:1, B278:2, B279:1, B279:2, B280:1, B281:1, B282:3, B285:1, B285:2, B288:1, B288:2, B293:1, B294:1, B295:1, B299:1, B301:1, B301:2, C69:6, D572:2, D572:3

B177:1 (Solna arbetarekommun - enskild) att införa åldersverifikation för internetporn

40 B179:1 (Marks arbetarekommun) att en kommission tillsätts som undersöker hur livsvillkoren för kvinnor och barn som tvingas levda gömda på grund av våld i nära relationer kan förbättras

- B180:1 (Kristinehamns arbetarekommun) att i nästa statsbudget rikta en ansevärd summa pengar till polisens arbete mot prostitution och människohandel
- B180:2 (Kristinehamns arbetarekommun) att tillsätta en utredare eller utredningsgrupp som med hjälp av experter inom polis och juridik tar fram lagförslag för att förenkla polisens och åklagarnas möjligheter att förhindra och stoppa sexköp och människohandel. För att sedan presentera dessa lagförslag för beslut i Riksdagen
- 5 B181:1 (Alvesta arbetarekommun) att Socialdemokraterna inför nationella riktlinjer för ett ekonomiskt stöd för samtliga kvinnojourer i Sverige
- B181:2 (Alvesta arbetarekommun) att Socialdemokraterna inför en utredning om nationella riktlinjer för hur vi hjälper särskilt utsatta kvinnor med funktionshinder som utsätts för våld
- 10 B182:2 (Järfälla arbetarekommun) att verka för att underlätta för uppstart av kris- och våldmottagningar för män med möjlighet till anonymitet för att erbjuda rådgivning och krisstöd som alternativ till våld och hot
- B184:1 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna ställer sig bakom kravet på en nationell bostadsförmedling för våldsutsatta, dit alla kommuner är skyldiga att bidra med bostäder
- 15 B187:1 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att aktualiserade kunskaper om sexuella övergrep mot barn sprids löpande till samtliga berörda myndigheter, samt skolor och sjukvården
- 20 B187:2 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för nationella informationskampanjer om sexuella övergrep mot barn bedrivs löpande mot hela samhället
- B187:3 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samtliga tjänstemän och professionella berörda med barnfrågor blir skyldiga att polisanmäla ett misstänkt sexuellt övergrepp mot barn inom en begränsad tidsram som föreslagvis skulle kunna vara 48 timmar samt
- 25 B187:4 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att resurser för att fälla misstänkta förövare som sexuellt förgriper sig på barn utökas betydligt
- B188:1 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en nollvision för sexualbrott i Sverige
- 30 B189:1 (Varbergs arbetarekommun) att verka för att det införs åldersverifierande system på porrsajter som ett sätt att motverka att barn och ungdomar under 18 år utsätts för porr på nätet
- B190:1 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att myndigheter får möjlighet att utfärda reseförbud och beslagta pass vid risk för barnäktenskap
- B190:3 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att upprätta
- 35 en internationell konvention om återförande av barn som förts bort för äktenskap
- B192:1 (Stenungsunds arbetarekommun) att en nationell kartläggning med förslag på åtgärder för en tryggare situation för kvinnor och barn som lever under skydd, genomförs
- B195:1 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna
- 40 kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

- B195:2 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att jämställdhetsmyndigheten och regioner får ett utökat ansvar samt resurser för att ge stöd till våldsutsatta kvinnor
- B195:3 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i årskurs nio och
5 gymnasieskolan som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- B195:4 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 10 B195:6 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning som berör mäns våld mot kvinnor kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B195:8 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att utreda lagliga förutsättningar som möjliggör att kvinnan och eventuella barn kan bo kvar i hemmet under
15 pågående utredning av våld i nära relation
- B195:9 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för prostitution ges brottsofferstatus
- B195:12 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för en lagändring som gör att sexköp alltid anses vara ett sexuellt övergrepp
- 20 B195:14 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att en utredning tillsätts som undersöker om dagens lagstiftning kring oaktsam våldtäkt kan tillämpas inom sexköpslagstiftningen
- B195:19 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att företag som profiterar på kvinnors kroppar genom surrogatverksamhet inte ska få vara verksamma i Sverige
- 25 B198:1 (Växjö arbetarekommun) att lagstiftning till allvarlig psykisk misshandel kan förstärkas för att tydligare inkludera kontrollerande beteenden och kränkningar i syfte att skada någons självkänsla
- B202:1 (Motala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna
30 kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B202:3 (Motala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 35 B202:4 (Motala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B202:6 (Motala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i
40 gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

- B203:1 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 5 B203:3 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B203:4 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att granssamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 10 B203:6 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 15 B204:1 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B204:3 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 20 B204:4 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att granssamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 25 B204:6 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- B205:1 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 30 B205:3 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 35 B205:4 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och hyresvärdar ses över för att granssamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B205:6 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 40

- B206:1 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 5 B206:3 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B206:4 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att gransamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 10 B206:6 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 15 B207:3 (Lomma arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B207:4 (Lomma arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att gransamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 20 B207:6 (Lomma arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor stärks i skolans läroplaner för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- B208:1 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 25 B208:3 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 30 B208:4 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att gransamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B208:6 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 35 B209:1 (Kronobergs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 40

- B209:3 (Kronobergs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 5 B209:4 (Kronobergs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B209:6 (Kronobergs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 10 B210:1 (Ydre arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 15 B210:3 (Ydre arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B210:4 (Ydre arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 20 B210:6 (Ydre arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 25 B211:1 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B211:3 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 30 B211:4 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 35 B211:6 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 40 B212:1 (Emmaboda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

- B212:3 (Emmaboda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 5 B212:4 (Emmaboda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B213:1 (Gotlands partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 10 B213:3 (Gotlands partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 15 B214:1 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B214:3 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 20 B214:4 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 25 B214:6 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- B215:2 (Älmhults arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 30 B215:4 (Älmhults arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 35 B216:1 (Västerviks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 40 B216:3 (Västerviks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

- B216:4 (Västerviks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunalahyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmetska identifieras lättare
- 5 B216:6 (Västerviks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 10 B217:1 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B217:3 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 15 B217:4 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B217:6 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 20 B218:2 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 25 B218:4 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i högstadiundervisning som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- B219:1 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 30 B219:3 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 35 B220:4 (Jönköpings arbetarekommun) att partiet ska verka för att tillämpningen av lagen om stärkt skydd mot barn- och tvångsaktenskap ska ses över och skärpas
- B221:1 (Växjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 40 B221:3 (Växjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig

lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

5 B221:4 (Växjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

B221:6 (Växjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

10 B222:1 (Söderköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

15 B222:3 (Söderköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B222:4 (Söderköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

20 B222:6 (Söderköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

25 B223:1 (Karlstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

30 B223:3 (Karlstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B223:4 (Karlstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

35 B223:6 (Karlstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

40 B224:1 (Oskarshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

- B224:3 (Oskarshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 5 B224:4 (Oskarshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B224:6 (Oskarshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 10 B225:1 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 15 B225:3 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B225:4 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 20 B225:6 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 25 B226:1 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B226:3 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 30 B226:4 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 35 B226:6 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras som en del av läroplanen redan från grundskolenivå för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- B226:7 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck implementeras som en del av läroplanen redan från grundskolenivå
- 40 B227:1 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet

offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

5 B227:3 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B227:4 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att gransamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

10 B227:6 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

15 B228:1 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

20 B228:3 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B228:4 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att gransamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

25 B228:6 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

30 B229:1 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

B229:3 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

35 B229:4 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att gransamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

40 B229:6 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

- B230:2 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 5 B230:3 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B230:5 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 10 B231:1 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 15 B231:3 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B231:5 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 20 B231:6 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 25 B232:1 (Falun arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B232:3 (Falun arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 30 B232:4 (Falun arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 35 B232:6 (Falun arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 40 B233:1 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

- B233:3 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 5 B233:4 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B233:6 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 10 B234:1 (Trollhättans arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- 15 B234:3 (Trollhättans arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B234:4 (Trollhättans arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 20 B234:6 (Trollhättans arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 25 B235:1 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B235:3 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 30 B235:4 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- 35 B235:6 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor/våld i nära relation implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 40 B236:1 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

- B236:3 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- 5 B236:4 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B236:6 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- 10 B237:1 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att en utredning görs för att se om en bättre samordning mellan myndigheter behövs samt hur en ersättning kopplat till personerna som lever i skyddat boende skulle kunna införas
- B238:1 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för en nollvision för
- 15 sexualbrott i Sverige
- B245:1 (Norrtälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att även papperslösa som är utsatta för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och har behov av skyddat boende, ska få rätt till detta, oberoende av vilken kommun personen vistas i
- B246:1 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att porr filter är
- 20 obligatoriskt på teknik som kommuner, regioner och myndigheter tillhandahåller för elever och personal
- B251:1 (Bengtsfors arbetarekommun) att man alltid ska utgå från vid domar/lagändring etc. att det är förövaren och inte brottsoffret som ska lämna hus och hem och tvingas börja ett nytt liv, förövaren ska också noga övervakas för att inte begå nya brott mot kvinnan eller andra kvinnor
- 25 B253:1 (Motala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att lagstiftningen uppdateras så att porrfilmer kan införas i offentligt finansierade verksamheter
- B253:2 (Motala arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexualundervisningen uppdateras med porrkritiska samtal och en utvecklad normkritisk undervisning som ger barn möjlighet att på ett säkert sätt utveckla och utforska sin sexualitet
- 30 B254:1 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att lagstiftningen uppdateras så att porrfilmer kan införas i offentligt finansierade verksamheter
- B254:2 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexualundervisningen uppdateras med porrkritiska samtal och en utvecklad normkritisk undervisning som ger barn möjlighet att på ett säkert sätt utveckla och utforska sin sexualitet
- 35 B255:1 (Botkyrka arbetarekommun) att uppdrar åt Socialdemokraternas riksdagsgrupp att verka för en lagförändring som syftar till att säkra att information om eventuella misstankar rörandes sexuella övergrepp eller annat olämpligt beteende förs över mellan huvudmän för förskolor vid referenstagning
- B256:5 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som
- 40 ett sexuellt övergrepp
- B256:7 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som

- oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
B257:5 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp.
- B258:5 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses
5 som ett sexuellt övergrepp
- B258:7 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning
som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- B259:5 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses
10 som ett sexuellt övergrepp
- B259:7 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning
som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- B260:5 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses
15 som ett sexuellt övergrepp
- B260:7 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning
som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- B261:5 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses
20 som ett sexuellt övergrepp
- B261:7 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning
som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- B262:5 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses
25 som ett sexuellt övergrepp
- B262:7 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning
som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- B263:4 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska
30 ses som ett sexuellt övergrepp
- B263:6 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig
lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens
sexköpslagstiftning
- B264:5 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses
35 som ett sexuellt övergrepp
- B264:7 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning
som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- B265:6 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses
40 som ett sexuellt övergrepp
- B265:8 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning
som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- B266:5 (Haparanda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses
som ett sexuellt övergrepp
- B266:7 (Haparanda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning
40 som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- B267:4 (Skaraborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för obligatorisk utbildning,
rehabilitering till dömda sexköpare

- B268:5 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp
- B268:7 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- 5 B268:8 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att det alltid ska ske en straffskärpning när den som utsatts sexuella övergrepp är minderåring
- B269:5 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp
- 10 B269:7 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- B270:4 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp
- B270:6 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- 15 B271:5 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp
- B271:7 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- 20 B272:5 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp
- B272:7 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- 25 B273:5 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp
- B273:7 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- B274:5 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp
- 30 B274:7 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning
- B278:1 (Sotenäs arbetarekommun) att utreda möjligheterna att skjuta till riktade stöd till kommunerna att upprätta sådan verksamhet
- 35 B278:2 (Sotenäs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att det ska finnas en förebyggande social verksamhet i varje kommun
- B279:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna i regeringen förstärker arbetet för direktiv som tydligt underlättar för och stödjer civilsamhällets organisationer
- B279:2 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraternas berörda ministrar i regeringen förstärker arbetet med att än tydligare stå upp för det svenska civilsamhällets särart och utrymme i
- 40 EU-parlamentet

- B280:1 (Haninge arbetarekommun) att Socialdemokraterna i regeringen förstärker arbetet för direktiv som tydligt underlättar för och stödjer civilsamhällets organisationer
- B281:1 (Ronneby arbetarekommun) att Socialdemokraterna driver frågan om att kvinnovåldet måste stoppas och avsätter erforderliga medel för att genomföra de satsningar och insatser som
- 5 bedöms krävas för att uppnå nollvision
- B282:3 (Marks arbetarekommun) att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp
- B285:1 (Hallsbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att höja straffskalan gällande sexualbrott
- B285:2 (Hallsbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att höja straffskalan
- 10 gällande barnpornografibrott
- B288:1 (Älmhults arbetarekommun) att preskriptionstiden för alla våldtäkter tas bort
- B288:2 (Älmhults arbetarekommun) att polisens arbete stärks genom att införa grupper specialiserade på sexualbrott i alla polisregioner
- B293:1 (Mora arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kvinno- och tjejjourer ges
- 15 mandat att själva, eller tillsammans med kommuner kunna ansöka om ekonomiskt stöd från staten
- B294:1 (Lindesbergs arbetarekommun) att offrens behov av att känna sig trygga, att kunna få lugn och ro väger tyngre och ska prioriteras före förövarens integritet vid utfärdande av kontaktförbud
- 20 B295:1 (Solna arbetarekommun) att tillsätta en utredning om hur porrens skadeverkningar ska begränsas för ökad folkhälsa
- B299:1 (Umeå arbetarekommun) att arbetet med en lagändring i denna fråga inleds omedelbart
- B301:1 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna utvecklar ett nationellt program för att motverka hedersrelaterat förtryck
- 25 B301:2 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna utvecklar en handlingsplan med utökade åtgärder för att skydda kvinnor som är utsatta eller riskerar att bli utsatta för våld i sin omgivning i samband med hedersrelaterade begränsningar (stöd, skyddad boende osv.)
- C69:6 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna utreder effekterna av den nya samtyckeslagstiftningen
- 30 D572:2 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att könsstympling måste klassificeras som ett brott där åtal och påföljd kan gälla oavsett individens medborgarskap och plats där övergreppet ägde rum
- D572:3 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för obligatorisk rapportering av kvinnlig könsstympling införs för läkare, sjuksköterskor och barnmorskor
- 35 att avslå motionerna B195:13, B199:1, B256:6, B258:6, B259:6, B260:6, B261:6, B262:6, B263:5, B264:6, B265:7, B266:6, B267:3, B268:6, B269:6, B270:5, B271:6, B272:6, B273:6, B274:6
- 40 B195:13 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att barn vars föräldrar som har lagförts för att ha köpt sexuella tjänster orosanmäls till socialtjänsten

- B199:1 (Landskrona arbetarekommun) att kommuner ges resurser för att kunna genomföra ett Center för mammor och barn
- B256:6 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- 5 B258:6 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B259:6 (Halmstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B260:6 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälas till socialtjänsten
- 10 B261:6 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B262:6 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- 15 B263:5 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B264:6 (Borlänge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B265:7 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- 20 B266:6 (Haparanda arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälas till socialtjänsten
- B267:3 (Skaraborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- 25 B268:6 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B269:6 (Skellefteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att barn till sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B270:5 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- 30 B271:6 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B272:6 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- 35 B273:6 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B274:6 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälas till socialtjänsten
- 40 **Partistyrelsens utlåtande över motionerna B174:1, B174:2, B174:3, B178:1, B178:2, B178:3, B196:1, B239:1, B244:1, B247:1, B247:2, B250:1, B291:1, B300:1, B300:2, B300:3**

UB145 Diskriminering och minoritetsfrågor

Grundläggande för den socialdemokratiska människosynen är var och ens lika värde, oavsett könstillhörighet, ålder, etnisk bakgrund, funktionsvariation eller andra egenskaper. Det innebär
5 att alla ska ges samma möjlighet att delta i samhället fullt ut och samma utrymme för att göra sin röst hörd.

De nationella minoriteterna har i det sammanhanget en särskild ställning. Minoritetspolitiken syftar till att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande,
10 samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

I mars 2018 överlämnades en proposition till riksdagen med förslag till ändringar i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Med dessa ändringar som nu är genomförda i lag ges ett starkt grundläggande skydd för de nationella minoriteternas språk och kultur och för de
15 utökade rättigheter som finns inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska. Det omfattar också rätten till förskola och annan pedagogisk verksamhet på minoritetsspråk. En motionär föreslår ett samiskt riksarkiv som ska hanteras av Sametinget. En motsvarande lösning finns i bland annat Finland genom ett samarbete mellan Sametinget och det finska riksarkivet, medan Sverige saknar ett samlat samiskt arkiv. Partistyrelsen delar bedömningen att det på sikt
20 bör upprättas ett sådant och yrkar därför bifall till den motion som föreslår detta.

Regeringen fortsätter arbeta för att införa en konsultationsordning vilket är ett steg i att stärka samernas möjlighet till inflytande och delaktighet i frågor som rör samiska förhållanden. En konsultationsordning skulle ytterligare befästa samernas rätt till inflytande och delaktighet
25 i beslutsprocesser och inflytande över sina angelägenheter. För att stärka det samiska folkets rättigheter att bevara och utveckla sitt språk, sin kultur, sina näringar och sitt samhällsliv är arbetet med en nordisk samekonvention centralt och arbetet med konventionen pågår. Nordisk samekonvention blir en bredare lösning mellan Norge, Sverige och Finland vilket blir mer heltäckande och relevant än ILO-konvention 169.

30 Den som upplever att det kön som är registrerat i folkbokföringen inte överensstämmer med den egna könsidentiteten måste ha rätt att ändra det registrerade könet. Regeringen har därför stärkt individens integritet och makten över sitt eget liv genom att införa två nya lagar, en lag om kirurgiska ingrepp i könsorgan och en lag om ändring av det kön som står i folkbokföringen.

35 Det har däremot inte gjorts någon ändring av att det i Sverige bara finns två juridiska kön, vilket också är den uppgift som används i statistiska material. Könsuppdelad statistik är ett nödvändigt medel för jämställdhetsanalys och jämställdhetsarbete. Om uppgiften om kön inte framgår av personnumret måste uppgiften därför lagras separat. Det är heller inte möjligt att i befintligt
40 system införa en tredje kategori eftersom systemet bygger på om den sista siffran är udda eller jämn. En ändring skulle därför kräva att hela systemet görs om i grunden och möjligheten till

jämförelser bakåt försvinner. Tack vare mer än 60 års användning av personnummer har vi i Sverige en källa av värdefull kunskap som många andra länder saknar. Partistyrelsen ser att nackdelarna med att förlora den möjligheten överväger fördelarna med förändringen och menar att det inte bör göras en ändring till könsneutrala personnummer och yrkar därför avslag till det förslaget.

Diskriminering till följd av kön, sexuell läggning eller könsidentitet är oacceptabelt. Det gäller i synnerhet myndighetsutövande och de situationer då det offentliga överlåter myndighetsutövande på andra. Att det finns samfund som med ett offentligt uppdrag att förrätta vigslar väljer att utöva sådan diskriminering är problematiskt. En motionär föreslår ett förbud mot diskriminering av personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering som har samband med funktionsnedsättning. Lagen gäller inom arbetsliv, utbildning, hälso- och sjukvård, varor, tjänster och flera andra samhällsområden. Som motionären själv skriver så finns det yrken där det kan vara en utmaning att ha en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning på grund av yrkets beskaffenhet. Det behöver dock inte gälla alla eftersom diagnoserna inte är kategoriska, utan kan innebära väldigt olika utmaningar för olika individer. Partistyrelsen delar därför bilden av att det är viktigt med en individuell prövning. Samtidigt måste de myndigheter som ansvarar för de verksamheter som har särskilda krav på sina medarbetare själva ansvara för vilka kriterier som ska gälla.

Det är förståeligt om enskilda, inte minst äldre personer känner oro när information om deras privata förhållanden offentliggörs på internet. Frågan om borttagande av information på söktjänster berör dock våra grundlagar och är därför komplicerat att hantera. I juni 2018 fick

2018 års tryck- och yttrandefrihetskommitté i uppdrag att överväga om även söktjänster som offentliggör uppgifter om att enskilda har begått brott skulle omfattas av ett inskränkt grundlagsskydd. Regeringen har nyligen gått fram med ett lagförslag som innebär att grundlagsskyddet för söktjänster som offentliggör personuppgifter om lagöverträdelse begränsas.

Partikongressen föreslås besluta:

att bifalla motionerna B174:1, B250:1

B174:1 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna driver frågan om att minoritetslagen efterlevs på alla våra nivåer (Kommun, Region och stat)

B250:1 (Luleå arbetarekommun) att beslut tas och fastställs att Sametinget skall ges ett statligt förvaltningsansvar för insamling, bevarande och vetenskaplig behandling av samiska arkivsamlingar i Sverige och ansvaret läggs i organisation i Lappland, Norrbotten

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: B174:2, B174:3, B178:1, B178:2, B178:3, B239:1, B247:1, B247:2, B291:1, B300:1, B300:2, B300:3

- 5 B174:2 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna driver på frågan att man på lärarutbildningen läser mer om det nationella minoriteterna
- B174:3 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna driver frågan om Nationella minoriteternas rättigheter under valrörelsen 2022
- B178:1 (Tjörns arbetarekommun) att en utredning tillsätts för att få en överblick av de systematiska diskrimineringar som individer med NPF utsätts för och hur dessa skall kunna
- 10 motverkas
- B178:2 (Tjörns arbetarekommun) att regelverk utformas för att förhindra denna form av diskrimineringar och ställa ökade krav på individuella bedömningar istället för generaliserade sådana
- B178:3 (Tjörns arbetarekommun) att uppföljningar sker för att se till att fortsatta systematiska
- 15 diskrimineringar, t.ex. inom vården, inte sker
- B239:1 (Luleå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för en ny lag där man delar upp den lag som idag kallas könstillhörighetslagen i två lagar: - en som handlar om juridiskt kön, och - en annan som handlar om ingrepp i könsorganen
- B247:1 (Stockholms partidistrikt) att Sverige ska ratificera ILO konventionen 169
- 20 B247:2 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att Sverige påbörjar arbetet med att implementera konventionens skrivningar, i nära samarbete med de samiska, finska, norska och ryska folkens regeringar och folkvalda parlament
- B291:1 (Lunds arbetarekommun) att Sverige undertecknar och ratificerar ILO:s konvention nr 169 om ursprungsfolk
- 25 B300:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska arbeta för att samfund med vigselrätt inte får diskriminera par på grund av sexuell läggning, kön eller könsidentitet
- B300:2 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att en vigselförrättare aldrig får neka att viga ett par baserat på parets kön, könstillhörigheter eller sexuella läggningar
- B300:3 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska arbeta för att utreda befintliga
- 30 samfund och att dra tillbaka vigselrätten för de samfund som vägrar utföra vigsel på grund av parets sexuella läggning, kön eller könsidentitet

att avslå motionerna B196:1, B244:1

- 35 B196:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att alla nya personnummer ska vara könsneutrala
- B244:1 (Ystads arbetarekommun) att socialdemokraterna verkar för att det juridiskt inrättas ett tredje kön och att de kvarstående juridiska hindren klarläggs och undanröjs
- 40 **Partistyrelsens utlåtande över motionerna B163:1, B172:1, B200:1, B200:2, B200:3, B287:1, B287:2, B287:3, B298:1, B314:5**

UB147 Integritet samt åtgärder mot hat och hot

Skyddet av den personliga integriteten är avgörande för att värna vår rätt att tänka och tycka vad vi vill utan att utsättas för övervakning eller förföljelse. Det handlar också om skyddet av uppgifter som kan missbrukas för att begå bedrägerier eller andra brott. Digitaliseringen har fört med sig en oerhörd mängd fördelar för samhället, men den skapar samtidigt utmaningar med att upprätthålla skyddet av känsliga uppgifter.

Den personliga integriteten måste värnas och den information som myndigheter samlar in om enskilda ska skyddas. Sedan 2018 finns en omfattande reglering av personuppgiftshandling genom den europeiska dataskyddsförordningen, även kallad GDPR. Samtidigt har det allmänna ett intresse av att de offentliga systemen värnas mot brottsligt utnyttjande. Det är viktigt att det finns en balans mellan sekretess och möjligheten att bekämpa brott. En sekretessbrytande bestämmelse har därför införts för att effektivisera kampen mot organiserad brottslighet.

Men det finns utmaningar med den befintliga sekretesslagstiftningen på flera områden och det är svårt att lösa detta genom avgränsade åtgärder på vart och ett av dessa. Partistyrelsen ser därför ett behov av en mer genomgripande översyn av sekretesslagstiftningen som gör det möjligt att komma till rätta med arbetsmarknadskriminalitet, fusk med bidragssystem och annan brottslighet.

En motionär föreslår att e-legitimation ska krävas för inloggning på alla plattformar. Det finns också förslag om att underlätta identifiering av avsändare av information på internet. En e-legitimation är möjlig att få för barn från 12 års ålder. Åldersgränsen för sociala medier är 13 år i Sverige. Det går alltså att ställa ett krav på e-legitimation utan att hindra ungdomar från att använda sociala medier. En större praktisk utmaning är dock att i princip alla större sociala medier drivs av företag utanför Sverige. Att ställa ett krav på e-legitimation skulle i så fall behöva göras gemensamt med alla EU-länder för att bli praktiskt hanterbart. Det finns också integritetsutmaningar med ett sådant krav eftersom möjligheten att kommunicera anonymt via appar kan vara avgörande i vissa situationer. Att ha tillgång till krypterade kommunikationstjänster är exempelvis avgörande för journalister och demokratiaktivister i auktoritära stater. Och om Sverige anser att det bör finnas möjlighet till anonym kommunikation i andra länder bör det även gällas hos oss. Partistyrelsen delar motionärernas problembeskrivning, men ser inte att Sverige bör gå fram med en sådan reglering.

Reglerna om utgivningsbevis har setts över vid ett flertal tillfällen och utredningarna har visat att verksamheter med utgivningsbevis i allt väsentligt bedrivs på ett seriöst och ansvarsfullt sätt. Medigrundlagskommittén som lämnade sina förslag i september 2016 ansåg dock att det av integritetsskäl var motiverat med en inskränkning av grundlagsskyddet för söktjänster som offentliggör känsliga personuppgifter

Sedan den 1 januari 2019 finns det därför särskilda bestämmelser i mediegrundlagarna som

undantar söktjänster som offentliggör känsliga personuppgifter från mediegrundlagarnas skydd. Det innebär ett skydd för uppgifter om hälsa, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening. Uppgifter om ålder, adress eller hushållsstorlek omfattas dock inte av undantagen i mediegrundlagarna eftersom de inte bedöms vara så integritetskänsliga att en inskränkning av offentlighetsprincipen är motiverad.

Partikongressen föreslår besluta:

att bifalla motionerna B200:1, B314:5

10

B200:1 (Sörmlands partidistrikt) att det sker en översyn av sekretesslagstiftningen för att möjliggöra informationsöverföring mellan huvudmän och inom myndigheter på ett säkert sätt
B314:5 (Trelleborg arbetarekommun) att förändra sekretesslagen för att underlätta samverkan och informationsdelning

15

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: B172:1, B200:2, B200:3, B287:1, B287:2, B287:3, B298:1

B172:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att partiet aktivt ska verka för att digital publicering av persondata på nätet i form av födelsetid tid och år för enskilda personer inte ska vara tillåtet utan den enskilde personens godkännande. Målet ska vara att frågan tas upp för beslut i riksdagen inom närmaste åren efter snabb utredning och lagrådsremiss.

B200:2 (Sörmlands partidistrikt) att en översyn sker av lagstiftningarna så att beslut och överföring av information får ske digitalt även i ärenden som rör enskild person

B200:3 (Sörmlands partidistrikt) att Socialdemokratiska Arbetarpartiet ställer sig bakom motionen och initierar ett arbete i riksdag och regering utifrån förslagen

B287:1 (Stockholms partidistrikt) att en utredning tillsätts för att se över vilken personuppgiftshantering som bör omfattas av utgivningsbevis och möjligheten att återkalla utgivningsbevis vid otillåten hantering

B287:2 (Stockholms partidistrikt) att partiet verkar för att personsöktjänster inte ska omfattas av utgivningsbevis

B287:3 (Stockholms partidistrikt) att partiet verkar för att införa en lagstiftning som ger aktörer med utgivningsbevis skyldighet att gallra personuppgifter och som ger den enskilde rätt att få uppgifter korrigerade och raderade

B298:1 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna föreslår regeringen att tillsätta en utredning som tar fram förslag som underlättar identifiering av avsändare av information på internet och hindrar spridning av falsk och bedräglig information på internet

att avslå motionerna B163:1

40

B163:1 (Gällivare arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att krav om e-legitimation, BankID införs för alla användare och alla aktiviteter på digitala plattformar

SOCIAL UTSATTHET

Partistyrelsens utlåtande över motionerna A298:3, A767:2, A767:4, B68:10, B68:11, B176:9, B176:10, B176:13, B306:1, B306:2, B307:1, B311:1, B312:1, B313:1, B313:2, 5 B314:1, B314:2, B314:3, B314:4, B315:1, B316:1, B316:2, B316:3, B316:4, B320:1, B320:2, B321:1, B322:1, B322:2, B323:1, B323:2, B327:1, B328:1, B330:1, B331:1, B331:2, B331:3, B331:4, B332:1, B333:1, B334:1, B334:2, B335:2, B335:4, B336:1, B340:1, B340:2, B340:3, B341:1, B341:2, B341:4, B341:5, B342:1, B342:2, D99:7, D223:5, D224:5

10

UB105 En modern och hållbar socialtjänst

Den generella välfärdspolitiken är grunden för en hållbar och jämlik välfärd. Socialdemokraterna 15 har en viktig roll genom åren haft en viktig roll i att steg för steg utveckla det gamla klass- och fattigsamhället till ett modernt välfärdssamhälle. Vår vision för en modern socialpolitik handlar i grunden om att det är vi tillsammans som formar framtidens samhälle. Svårigheter kan drabba oss alla. Oavsett vilka vägar livet tar så är det de generella lösningarna som ger varje människa möjlighet att växa. Att trygga människor vägar är en övertygelse som Socialdemokraterna alltid 20 kommer att värna. Men även i ett väl utvecklat välfärdssamhälle behövs en välfungerande socialtjänst som kan ge människor verktygen att ta sig ur sociala och ekonomiska svårigheter.

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att den som behöver samhällets stöd får det.

Det kan handla om den ensamstående mamman som behöver ekonomiskt bistånd, om det 25 ensamkommande flyktingbarnet som behöver komma till ett familjehem eller om den äldre man eller kvinna som behöver hemtjänstens stöd för att klara vardagen.

Socialtjänsten ska bedriva ett förebyggande och uppsökande arbete för att förhindra att skada 30 uppstår. Det kan handla om att informera skolelever om riskerna med droganvändning, om att snabbt fånga upp unga som mår dåligt eller att erbjuda äldre omsorg genom hembesök och regelbundna hälsokontroller. Ett aktivt förebyggande arbete kan förhindra att människor far illa och bidrar långsiktigt till stora samhällsekonomiska vinster. På vissa håll har kortsiktigt ekonomiskt tänkande medfört att kommuner skär ner på det förebyggande arbetet. Det tycker vi är fel väg att gå. För att undvika att små problem växer sig stora, med de enorma kostnader som 35 det kan innebära för såväl individer som samhället, behövs mer resurser riktas mot förebyggande insatser.

Ökade behov av socialtjänstens insatser har medfört en hög arbetsbelastning inom socialtjänsten. Utvecklingen behöver brytas genom bättre arbetsvillkor, minskad administration och mer 40 resurser. Kunnande, erfarenhet och yrkesetik ska tas till vara. Det krävs medvetna insatser för att ge personalen bra förutsättningar att göra ett professionellt arbete. Att de som arbetar inom

socialtjänsten har en god arbetssituation är avgörande för att kvaliteten och rättssäkerheten i insatser ska kunna säkerställas.

5 Regeringen har genom stora ekonomiska tillskott till kommunerna under de senaste åren betydligt förbättrat kommunernas förutsättningar att stärka socialtjänsten i de delar där bristerna har varit mest framträdande. Till det kan nämnas stora förstärkningar av den sociala barn- och ungdomsvården. För att klara de uppgifter och utmaningar som väntar inom socialtjänsten behöver också många nya socialsekreterare och fältassistenter rekryteras under de närmaste åren. Till det måste också insatser vidtas inom socialtjänsten för att minska personalomsättningen.

10 I socialtjänstlagen tydliggörs samhällets ansvar för de medborgare som behöver samhällets stöd. Men lagen är gammal och spretig och behovet av en modernisering har funnits länge. Partistyrelsen välkomnar därför den översyn som presenterade sitt betänkande 2020 och som ska ligga till grund för en ny modern och ändamålsenlig lagstiftning. Syftet med översynen har varit att få fram förslag som kan bidra till en förutsägbar, likvärdig, jämlik och jämställd tillgång till socialtjänsten och dess insatser. Tillgängligheten till socialtjänstens ska vara lika god för alla medborgare. Bland annat föreslås en ny målbestämmelse som ska komplettera tidigare med att socialtjänsten även ska främja människors jämställda levnadsvillkor. Utredningens förslag kan ligga till grund för en lagstiftning som är, anpassningsbar och som främjar effektiva insatser av god kvalitet inom befintliga ramar. Lagstiftningen ska ge lika rättigheter och förutsättningar och utrymme att ta tillvara på medarbetarnas kompetens för att utveckla verksamheten och att fokusera på kärnverksamheten. Det är en viktig del av att stärka den generella välfärdspolitiken. Utredningen har också syftat till att stärka den kunskapsbaserade socialtjänsten, såsom lyfts i en motion. . Utredningen har också lagt förslag om att öka möjligheterna för socialtjänsten att tillhandahålla insatser utan föregående individuell prövning och en generell bestämmelse om att den enskilde så långt det är möjligt ska kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet ska ges. Socialtjänstlagens regler om ekonomiskt bistånd är en del av samhällets trygghetssystem, avsett att utgöra ett yttersta skyddsnät vid korta perioder med otillräcklig inkomst. Ekonomiskt bistånd hanteras av kommunerna och betalas ut som försörjningsstöd eller som bistånd till livsföringen i övrigt. Syftet med ekonomiskt bistånd är att det ska träda in vid tillfälliga försörjningskriser. Målet är att den enskilde så snabbt som möjligt ska kunna försörja sig på egen hand.

35 Drygt 202 000 hushåll fick ekonomiskt bistånd någon gång under 2019 vilket motsvarar ungefär vart tjugonde hushåll i Sverige. Det var femte året i följd som antalet biståndshushåll minskade. Biståndsbeloppet per hushåll ökade något, liksom den genomsnittliga tidsperiod som biståndet utgätt. Under 2019 betalade kommunerna ut 11,6 miljarder kronor i ekonomiskt bistånd. Utbetalningarna ökade med 2 procent i fasta priser jämfört med år 2018. En förklaring till att utbetalningarna ökade är att den genomsnittliga period som ett hushåll fick ekonomiskt bistånd under året ökade något, från 6,7 till 6,9 månader.

40 Fler motionärer tar upp försörjningsstödet och att man bör överväga att förstatliga

försörjningsstödet. Partistyrelsens uppfattning är att kommunerna även fortsättningsvis ska hantera ekonomiskt bistånd, där försörjningsstödet ingår, och fortsätta att vara en viktig del i socialtjänstens arbetsuppgifter. Däremot behöver såväl socialtjänsten som regelverket för ekonomiskt bistånd återkommande ses över. Regelverket för vad som ska ingå i skälig
5 levnadsstandard är och måste vara ganska detaljerat och komplext. Regelverket måste också kunna förändras över tid i takt med att samhället och levnadsvanorna förändras. Förändringar bör tas i ett sammanhang.

10 Sekretessregler är till för att skydda människors integritet. Det är viktigt att människor känner sig trygga med att information inte lämnas till obehöriga. Samtidigt riskerar sekretessregler att utgöra ett hinder för samverkan, till exempel när det gäller att samordna insatser kring ett barn eller vid informationsöverföring till en annan kommun eller mellan myndigheter. Partistyrelsen ser därför ett fortsatt behov av att kontinuerligt se över regelverket i syfte att möjliggöra bättre samverkan mellan exempelvis skola och socialtjänst utan att den personliga integriteten sätts åt sidan.

15 Socialstyrelsen har i rapporten Att göra anmälningar som gäller barn sökbara föreslagit lagändringar som syftar till att socialnämnderna bättre ska kunna identifiera och skydda barn som far illa och kunna sätta in insatser. Socialstyrelsen har bl.a. lämnat författningsförslag som innebär att uppgifter om anmälan som gäller barn som inte leder till utredning samt uppgifter
20 om bedömning av behovet av omedelbart skydd och beslut att inte inleda utredning om ett barn, ska kunna sammanställas på ett sökbart sätt. Partistyrelsen välkomnar att frågan nu bereds i Regeringskansliet och att där kommer att arbeta vidare med de föreslagna lagändringarna.

25 För att minska brottsligheten och öka tryggheten krävs åtgärder som inte bara riktas mot brotten, utan också mot brottens orsaker. Därför stärker regeringen det brottsförebyggande arbetet på nationell, regional och lokal nivå. Här har även skolan och socialtjänsten viktiga roller. Inom ramen för regeringens 34-punktsprogram har Socialstyrelsen fått i uppdrag att lämna förslag på att öka möjligheterna för myndigheterna att ge öppna insatser till barn och unga utan samtycke. Partistyrelsen välkomnar fler förslag som stärker socialtjänstens möjligheter till tidiga insatser.

30 Social dumpning dvs. när en kommun får personer i behov av stödinsatser att flytta till en annan kommun utan att personer själv uttryckt en tydlig vilja att flytta är en företeelse som har ökat under senare år. Ofta handlar det om rikare kommuner i storstäderna som får personer att flytta till andra kommuner. För att motverka social dumpning har regeringen gett länsstyrelserna i
35 uppdrag att starta samverkan mellan kommuner och redovisa andra insatser som kan leda till att denna företeelse minskar. Partistyrelsen välkomnar detta initiativ då denna utveckling inte är önskvärd och aktivt bör motverkas. I en motion föreslås att partiet tar fram ett socialpolitiskt program. Partikongressen 2013 fattade ett sådant beslut och en arbetsgrupp har arbetat med frågan samtidigt som en stor översyn av socialtjänstlagen har gjorts i en statlig utredning som
40 lämnade sitt betänkande hösten 2020. Detta kommer att utgöra utgångspunkten för det fortsatta arbetet med de socialpolitiska frågorna. Behoven av samordning av sociala insatser är

stort därför har det i bland annat kommunallagen införts en generell rätt till avtalsamverkan mellan kommuner. Men fortsatt finns det svårigheter att kunna dela viktig information mellan myndigheter. Därför behöver sekretesslagstiftningen återkommande ses över så att samordningen mellan olika myndigheters arbete kan underlättas för att ge bästa möjliga stöd i varje enskilt fall.

- 5 Partistyrelsen konstaterar att Socialtjänstutredningen inte har arbetat med frågan om samverkan mellan huvudmän. Detta är därför en fråga som måste belysas i det fortsatta arbetet. I arbetet med att samordna insatser kan samordningsförbunden få en utökad roll och partistyrelsen bifaller därför ett förslag i en motion om att se över samordningsförbundens möjligheter i ett sådant arbete.

10

Partistyrelsen föreslår avslag på en motion som föreslår att man motverkar att bostadsrättsinnehavare i behov av försörjningsstöd, inte ska tvingas sälja sin bostadsrätt. Partistyrelsen anser att dagens regelverk, som innebär att man kan bli tvungen att sälja sin bostadsrätt om behoven av försörjningsstöd bedöms vara längre än tre månader och om

15

försäljningen bedöms kunna ge ett intäktsöverskott som motiverar åtgärden och att det finns möjlighet att ordna annat boende, är rimlig. Det är viktigt att betona att den enskilde bör få skälig tid på sig att sälja lägenheten. Vi socialdemokrater tycker att hemlöshet är en fråga om bostäder och att bostadspolitiken är grundläggande för att utjämna klyftor i samhället. Att lösa hemlöshet i akuta situationer blir ofta en uppgift för en redan hårt ansträngd socialtjänst.

20

Vräkningar som drabbar barn minskar visserligen men många barnfamiljer har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden och den så kallade sekundära bostadsmarknaden, när socialtjänsten tillhandahåller tillfälliga bostäder åt hemlösa personer, ökar. Det blir allt vanligare att personer i hemlöshet inte har andra behov av socialt stöd, de kommer helt enkelt bara inte in på bostadsmarknaden för att de inte uppfyller de allt hårdare kraven för att få ett hyreskontrakt eller ett lån på banken. Det är bland annat mot den bakgrunden som regeringen har genomfört satsningar för att fler billiga bostäder ska byggas genom långsiktiga lösningar. Regeringen genomför nu den största bostadspolitiska satsningen på länge. För att kunna vidta åtgärder och använda samhällets resurser på bästa sätt behöver vi ha aktuell kunskap om hur hemlösheten ter sig. Socialstyrelsen redovisade 2017 en nationell kartläggning av hemlöshet och utestängning

30

från bostadsmarknaden. I samband med presentationen tog man också fram ett stödmaterial för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar. Regeringen har satsat 25 miljoner kronor årligen 2018–2021, i riktat statsbidrag till kommuner med många hemlösa kvinnor och män. Partistyrelsen välkomnar också regeringens initiativ om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att analysera och lämna förslag på åtgärder för att långsiktigt förebygga och motverka hemlöshet.

35

Socialstyrelsen ska bland annat ge förslag på åtgärder för att stödja kommunernas införande av insatsen Bostad först, i syfte att öka antalet inskrivna och öka följsamheten till Socialstyrelsens nationella riktlinjer. Genom Bostad först får människor som lever i hemlöshet en möjlighet till en egen bostad med individuella stödinsatser som samordnas med hjälp av en samordnare, en så kallad case-manager. Målet är att hyresgästen ska kunna bo kvar i sin lägenhet på samma villkor som alla andra hyresgäster. (Redovisas 24 september 2021). Mot bakgrund av de påbörjade

40

initiativen är det av stor vikt att arbetet mot hemlöshet fortsätter.

Vi socialdemokrater anser att det är mycket bekymmersamt att människor lever i svår fattigdom i sina hemländer och det faktum att de sedan lever under ovärdiga förhållanden i vårt land. Arbetet för att få utsattheten och tiggeriet att upphöra måste fortsätta att bedrivas. Villkoren för de utsatta EU-medborgarna måste förbättras att inom flera områden förbättra så att utsatta så att de kan ges förutsättningar att stanna i hemlandet istället för att leva under ovärdiga förhållanden i Sverige. Situationen för romer och andra fattiga medborgare i Rumänien och Bulgarien, måste förbättras i deras hemländer vad gäller hälsa, bostäder, utbildning och arbete. Ansvaret ligger hos hemländerna men det är också en gemensam EU-fråga att stödja dem i det arbetet. Kommunerna har i dag i den allmänna ordningsstadgan möjlighet att stoppa eller genom särskilda tillstånd begränsa pengainsamling på vissa allmänna platser. Partistyrelsen anser att denna möjlighet för kommunerna inte ska tas bort. Frågor som berör utsatta EU-medborgare kommer även fortsättningsvis att vara både nationella frågor och frågor där vissa beslut måste kunna avgöras lokalt utifrån den lokala situationen.

Begreppet brukare rekommenderades av Socialstyrelsen 2013 och har sedan dess varit det samlande begrepp för alla de som får individuellt behovsprövade insatser från socialtjänsten av Socialstyrelsen, tillsammans med de mer precisa begreppen assistansanvändare, familjehemsplacerat barn, klient och tvångsombändertagen. De föreslagna termerna, definitionerna och kommentarerna förankrades genom en bred remiss till kommuner och flera brukarorganisationer. Flertalet av remissinstanserna stödde förslaget i och med att det fokuserar på att begreppet brukare används på ett nyanserat sätt och inte i mötet med individen.

Partistyrelsen ser inte fördelen med att i Socialstyrelsen ska ta bort begreppet brukare som samlande begrepp, som en motion föreslår. Men det kan ytterligare tydliggöras att man inom Socialtjänsten inte ska använda begreppet i mötet med individen.

En motionär föreslår att socialtjänstlagen förändras så att den sökandes inkomst provas för sig och inte tillsammans med hela hushållet samt att tydliga riktlinjer ska finnas för hur socialtjänsten ska arbeta när en person som lever i samboförhållande eller äktenskap söker försörjningsstöd för att kunna separera och flytta till eget boende. Socialtjänstlagen har nyligen fått en översyn och en utredning har föreslagit en ny socialtjänstlag. Partistyrelsen noterar att frågan för närvarande bereds i Regeringskansliet och att en ny lag, baserat på utredningens förslag, snart kommer att läggas. I arbetet med den nya lagen bör olika detaljförslag övervägas som medverkar till en modernisering och förstärkning av lagstiftningen. Partistyrelsen menar att det är angeläget att man i det arbetet tar viktiga jämställdhetspolitiska hänsyn.

En motionär föreslår att man vid besök hos socialtjänsten ska man ha rätt att söka ersättning från Försäkringskassan. De personer som besöker socialtjänsten återkommande saknar oftast en anställning och kan därmed inte söka ersättning hos Försäkringskassan för förlorad arbetsinkomst. Partistyrelsen ser inte detta som en prioriterad åtgärd och anser därför att förslaget ska avslås.

Regeringen lanserade 2018 en strategi för socialt företagande och social innovation för att bland annat främja utvecklingen av sociala innovationer i form av nya idéer och lösningar som höjer kvaliteten på och förbättrar samhällets tjänster till medborgarna. Sociala utfallskontrakt är en modell för sociala investeringar och nya former av samverkan för att lösa stora samhällsutmaningar i kommunerna. Partistyrelsen välkomnar detta arbete för att skapa samhällsekonomiskt hållbara lösningar. Här behövs bland annat nya partnerskap mellan sociala företag och offentliga aktörer samt nya former för sociala investeringar.

Partikongressen föreslås besluta:

att bifalla motionerna B68:10, B68:11, B176:13, B314:2, B314:3, B314:4, B316:3, B316:4, B331:4, B332:1, B333:1, B341:2, B341:4, B341:5

B68:10 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att en nationell strategi för att bekämpa hemlöshet tas fram som bygger på de mest framgångsrika modeller som används i landet idag

B68:11 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att tak-över-huvud-garanti ska finnas och efterföljas i alla kommuner

B176:13 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att förbättra socialtjänstens utrymme att vidta åtgärder tidigare - innan det föreligger skäl att besluta om tvångsvård

B314:2 (Trelleborg arbetarekommun) att ställa krav på samverkan mellan olika myndigheter och olika huvudmän för bättre stöd till människor i utsatta situationer

B314:3 (Trelleborg arbetarekommun) att se över möjligheten att utöka Finsam till att kunna vara en arbetsform på fler områden så att fler människor kan nås av ett bättre och mer samordnat stöd

B314:4 (Trelleborg arbetarekommun) att se över lagstiftningar och regelverk för att ytterligare underlätta och vidareutveckla samverkan mellan huvudmän

B316:3 (Örebro arbetarekommun) att en ny socialtjänstlag utgår från den enskildes behov och vilka behov var och en har när man hamnar i livskriser och har behov av stöd från socialtjänsten

B316:4 (Örebro arbetarekommun) att samordning och samverkan mellan olika myndigheter utvecklas, ett uppdrag som kan ges till de Samordningsförbund som finns runt om i Sverige bestående av representanter från kommun, Försäkringskassa, Arbetsförmedling och region

B331:4 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för förstärkning av lagar som skyddar människor att hamna i levnadsvillkor under existensminimum

B332:1 (Lindesbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar mot social dumpning och tar fram en ordentlig operativ plan för detta

B333:1 (Västernorrlands partidistrikt) att stärka socialpolitiken så att det inte är möjligt att "dumpa" och "exportera" sociala kostnader och problem från en kommun till en annan.

B341:2 (Norrköpings arbetarekommun) att ställa krav på samverkan mellan olika myndigheter och olika huvudmän för bättre stöd till människor i utsatta situationer

B341:4 (Norrköpings arbetarekommun) att se över lagstiftningar och regelverk för att ytterligare underlätta och vidareutveckla samverkan mellan huvudmän

B341:5 (Norrköpings arbetarekommun) att förändra sekretesslagen för att underlätta samverkan och informationsdelning

5 att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A767:4, B176:9, B176:10, B306:1, B306:2, B311:1, B312:1, B314:1, B315:1, B316:1, B316:2, B322:1, B322:2, B323:1, B323:2, B327:1, B328:1, B330:1, B331:1, B331:2, B331:3, B334:1, B334:2, B335:2, B336:1, B340:1, B340:2, B340:3, B341:1, B342:1, B342:2

10 A767:4 (Eskilstuna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att kommuners ambitioner om att bekämpa sociala orättvisor och där stöd, tillstånd och tvång samt förbud som rör enskildas försörjning ska hanteras av socialtjänstlagen

B176:9 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att göra orosanmälningar som inte lett till utredning sökbara för socialtjänsten för att kunna göra en samlad bedömning om fler orosanmälningar kommer in

15 B176:10 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att matcha de 10 000 nya polisanställda med 10 000 nya socialsekreterare och fältare

B306:1 (Munkedals arbetarekommun) att socialtjänstlagen förändras så att den sökandes inkomst prövas för sig och inte tillsammans med hela hushållet

20 B306:2 (Munkedals arbetarekommun) att tydliga riktlinjer ska finnas för hur socialtjänsten ska arbeta när en person som lever i samboförhållande eller äktenskap söker försörjningsstöd för att kunna separera och flytta till eget boende

B311:1 (Linköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för upprättandet av en nationell handlingsplan mot hemlöshet.

25 B312:1 (Ljungby arbetarekommun - enskild) att ersättning från Försäkringskassan erhålls vid besök med barn i Socialtjänstens verksamhet

B314:1 (Trelleborg arbetarekommun) att socialdemokratin tar fram ett handlingsprogram för socialpolitiken

30 B315:1 (Bollebygds arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för ett massivt paket med sociala satsningar i utsatta områden som kommer göra att vi undviker mycket lidande och kostnader i framtiden. Det är vad man kan kalla en god och lönsam samhällsinvestering

B316:1 (Örebro arbetarekommun) att vi som politiskt parti verkar för att socialtjänstutredningens förslag till ny socialtjänstlag blir verklighet

35 B316:2 (Örebro arbetarekommun) att vi som politiskt parti verkar för en socialtjänstlag som ger kommunerna i uppdrag att prioritera det förebyggande arbetet och skaffa sig en god kunskap om levnadsförhållandena i kommunen

B322:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att försörjningsstödet riksnorm höjs och följer Konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader

40 B322:2 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att det måste finnas en stark koppling mellan försörjningsstödet och socialpolitiska insatser så att fler kan få stöd för att varaktigt leva ett självständigt liv med egen försörjning

B323:1 (Ullerud - Forshaga arbetarekommun) att regelverken förändras så att nivån på

försörjningsstöd inte påverkas av enstaka penninggåvor

B323:2 (Ullerud - Forshaga arbetarekommun) att en utredning tillsätts för att avgöra lämplig nivå för denna typ av gåvor

5 B327:1 (Bollebygds arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar initiativet till förslag till verkliga förbättringar och förändringar som ser till att Jonas och de i liknande situationer som Jonas verkligen får hjälp

B328:1 (Västerås arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska driva frågan att individer med försörjningsstöd utan rätt till CSN ges möjlighet att studera på grundskole- och gymnasialnivå med bibehållet stöd om Arbetsförmedlingen anser att det är den mest arbetsfrämjande insatsen

10 B330:1 (Uppsala arbetarekommun) att socialtjänstlagen ändras så att skadestånd för våld i nära relation ej ska räknas som inkomst när man ansöker om ekonomiskt bistånd, försörjningsstöd

B331:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för ändring av Kronofogdens regler för skuldsanering så att dessa de facto inte orsakar lägre inkomst än existensminimum för ensamstående föräldrar och andra utsatta grupper som genomgår skuldsanering

15 B331:2 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för ändring av Kronofogdens regler för skuldsanering så att dessa de facto inte orsakar lägre inkomst än existensminimum för individer som genomgår skuldsanering

20 B331:3 (Malmö arbetarekommun) att Kronofogden ges i uppdrag att ändra reglerna gällande skuldsanering så att dessa de facto inte orsakar lägre inkomst än existensminimum för individer som genomgår skuldsanering

B334:1 (Värmdö arbetarekommun) att som en del av en kontinuerlig utveckling av vår välfärdspolitik främja utvecklingen av en gemensam metodik och ökade resurser för utvärdering av sociala investeringsfonder och investeringar till gagn för kommuner och regioner

25 B334:2 (Värmdö arbetarekommun) att uppdra åt den socialdemokratiska riksdagsgruppen att verka för att staten genom en lämplig myndighet får i uppdrag att bistå kommuner och regioner att genomföra nödvändiga effektutredningar för sociala investeringar

B335:2 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att ett likvärdigt utbud av socialt stöd för patienter med psykisk ohälsa är tillgänglig i hela Sverige

30 B336:1 (Eskilstuna arbetarekommun - enskild) att den Socialdemokratiska partikongressen beslutar att frågan om passiv pengainsamling på våra gator och torg är en nationell fråga och ytterst en fråga för den Europeiska unionen som måste se till att samtliga medlemsländer tar det fulla ansvaret för sina egna minoritetsbefolkningar. Och inte dessa diskriminerar dem när det gäller försörjningsmöjligheter

35 B340:1 (Kumla arbetarekommun) att Socialdemokraterna utveckla tillämpningen av sekretesslagstiftningen så att varje enskild kommun internt kan dela sekretessbelagd information mellan skola, förskola, och socialtjänst i syfte att effektivt och lyckosamt stötta barn och ungdomar

40 B340:2 (Kumla arbetarekommun) att Socialdemokraterna utvecklar tillämpningen av sekretesslagstiftningen så varje enskild kommun internt kan dela sekretessbelagd information mellan skola, förskola, elevhälsa, fältarbetare och socialtjänst i ett tidigt förebyggande arbete gällande barn och ungdomar i behov av stöd

B340:3 (Kumla arbetarekommun) att Socialdemokraterna utvecklar tillämpningen i sekretesslagstiftningen så varje enskild kommun internt kan dela sekretessbelagd information mellan skola, förskola och socialtjänst gällande återkopplingen av innehållet av socialtjänstens bedömningar både förhandsbedömningar och i utredningar

5 B341:1 (Norrköpings arbetarekommun) att socialdemokratin tar fram ett handlingsprogram för socialpolitiken

B342:1 (Lomma arbetarekommun) att Socialdemokraterna uppdrar till riksdagsgruppen att verka för att utveckla uppdaterade regelverk kring försörjningsstöd i syfte att stegvis bryta behovet av försörjningsstöd

10 B342:2 (Lomma arbetarekommun) att framtagen modell kan testas av frivilligt i kommuner för att utvärdera om ovanstående modell ger avsedd effekt att bryta behov av försörjningsstöd och en väg in i arbete

att avslå motionerna A298:3, A767:2, B307:1, B313:1, B313:2, B320:1, B320:2, B321:1,

15 B335:4, D99:7, D223:5, D224:5

A298:3 (Västernorrlands partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för en statlig finansiering av försörjningsstödet

20 A767:2 (Eskilstuna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för en fördelningsmodell där kostnadsansvaret för försörjningsstöd i framtiden är på statlig nivå

B307:1 (Varbergs arbetarekommun) att tillse att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta bort ordet brukare från sin terminologi

25 B313:1 (Borlänge arbetarekommun) att det utreds hur det kommunala försörjningsstödet kan avskaffas till förmån för progressiva trygghetssystem på statlig nivå som hjälper människor vidare i livet och där samma krav och hjälp riktas till alla medborgare i hela landet

B313:2 (Borlänge arbetarekommun) att partikongressen i övrigt ställer sig bakom motionens intentioner

B320:1 (Vingåkers arbetarekommun - enskild) att ge partistyrelsen i uppdrag utreda möjligheten att ovan nämna delar av socialtjänstlagen kan förstatligas

30 B320:2 (Vingåkers arbetarekommun - enskild) att utforma förslag till beslut i riksdagen enligt intentionerna i skrivningen ovan

B321:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna som parti utreder hur man motverkar att bostadsrättsinnehavare i behov av försörjningsstöd, i enlighet med ovanstående, inte tvingas sälja sin bostadsrätt och därmed bli utan boende

35 B335:4 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att en utredning tillsätts för att se över om socialtjänstens har tillräckligt med resurser för att klara av sitt uppdrag att arbeta med psykisk ohälsa samt föreslå åtgärder för att stärka arbetet

D99:7 (Vänersborgs arbetarekommun) att utreda omfattning, inriktning, grunderna för och finansieringen av försörjningsstödet i framtiden

40 D223:5 (Tanums arbetarekommun) att utreda omfattning, inriktning, grunderna och finansieringen av försörjningsstödet i framtiden

D224:5 (Bengtsfors arbetarekommun) att utreda omfattning, inriktning, grunderna och finansieringen av försörjningsstödet i framtiden

5 Partistyrelsens utlåtande över motionerna B304:1, B305:1, B305:2, B305:3, B308:1, B308:2, B308:3, B309:1, B310:1, B310:2, B310:3, B310:4, B310:5, B310:6, B317:3, B318:1, B318:2, B319:1, B319:2, B324:1, B325:1, B326:1, B329:1, B337:1, B337:2, B338:1, B338:2, B338:3, B339:1, B339:2, B339:3, B343:1, B343:2, B343:3, B343:4, D601:4, D601:5, D601:9, D601:11

10

UB106 Frihet från missbruk

Vi socialdemokrater står upp för alla människors rätt till en god och jämlik hälsa. Det övergripande målet för det fortsatta arbetet mot missbruk ska vara: Ett samhälle fritt från
15 narkotika och dopning med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och

spel om pengar samt ett minskat bruk av tobaks- och nikotinprodukter. Personer i missbruk och beroende måste också ges rätt till en god och jämlik hälsa. Målet är att människor ska få vara fria från missbruk och beroende, oavsett om det handlar om missbruk och beroende av narkotika,
20 alkohol eller spel, men metoderna för att nå dit behöver prövas och utvecklas.

Vi kan glädjande konstatera att bruket av alkohol och tobak har minskat under senare år. Samma positiva utveckling kan vi dock inte se när det gäller narkotika. Därför bör den fortsatta strategin på området innehålla ett ökat fokus på narkotika-prevention med brottsförebyggande och
25 brottsbekämpande insatser.

Den svenska narkotikapolitiken bygger på tre delar: förebyggande insatser, utvecklad vård- och behandling som bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet och ett tydligt straff- och kontrollsystem. Det långsiktiga målet för den svenska narkotikapolitiken är ett samhälle fritt från
30 narkotika. Målet har ett brett stöd och ligger fast. Men samtidigt behöver narkotikapolitiken utvecklas för att bryta den negativa trenden med en ökad användning och en fortsatt hög narkotikarelaterad dödlighet, även om en viss minskning skett på senare år.

Flera motionärer föreslår att den förda narkotikapolitikens olika delar utvärderas och utreds samt
35 att man ser över narkotikastrafflagstiftningen och kriminaliseringen av eget bruk. Partistyrelsen menar att en utvärdering av narkotikapolitiken bör genomföras. I en sådan översyn kan även olika behandlingsformer utvärderas och nya metoder övervägas. Det gäller till exempel sprututbytesverksamheten som har tagit fart i Sverige sedan det kommunala vetot togs bort. Partistyrelsen är däremot inte beredd att ta ställning för en avkriminalisering av exempelvis
40 eget bruk. En sådan lagändring riskerar att skicka en oönskad signal till den organiserade gängkriminaliteten som i hög grad finansierar sin verksamhet med försäljning av narkotika. På

motsvarande vill partistyrelsen avslå förslag om att införa injektionsrum i Sverige. Det är inte rimligt att socialtjänstens personal ska behöva bevittna när brottslig verksamhet bedrivs.

5 En motion föreslår att slumpvisa drogtestar eller vid misstanke om missbruk ska kunna göras på alla anställda, utan undantag. Det finns ingen lag som säger att arbetsgivaren inte får utföra drogtestar. För att ett drogtest ska få utföras av arbetsgivaren måste arbetsgivaren ha ett skäl. Det vanligaste är säkerheten på arbetsplatsen eller för samhället i stort. Vidare måste facket informeras om att det ska utföras drogtestar på arbetsplatsen och komma fram till en plan om hur man ska göra ifall någon testar positivt. Arbetsgivaren kan göra drogtestar slumpvis bland alla anställda, när det finns misstanke om missbruk eller inför en anställning. Partistyrelsen anser inte att det finns behov av att ytterligare öka möjligheterna till slumpvisa drogtestar.

15 Ett par motioner vill se över huvudmannaskapet för missbruks- och beroendevården. I en motion föreslås lagen om psykiatrisk tvångsvård och tvångsvården för missbrukare ses över och att nya riktlinjer tas fram för denna vård samt att man ser över frågan om ett slags tillfälligt/frivilligt förmyndarskap. Partistyrelsen noterar att Samsjuklighetsutredningen, som regeringen tillsatte i juni 2020 har i uppdrag att belysa frågor som rör samverkan mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst och andra aktörer vars uppdrag berör personer med samsjuklighet och analysera för- och nackdelar med en gemensam lagstiftning för personer som vårdas utan samtycke enligt LVM eller LPT. Dessutom ska utredningen analysera och lämna förslag på hur samverkan för personer med samsjuklighet kan förbättras mellan huvudmännen och mellan verksamheter med samma huvudman, samt se över ansvarsfördelningen mellan huvudmännen och lämna förslag på hur ansvaret för personer med samsjuklighet kan samlas hos en huvudman.

25 Det är väl belagt att ett missbruk inte bara upprätthålls inte bara av den missbrukande personen själv utan också av dennes närmaste omgivning. För att komma ur ett missbruk är det inte bara missbrukaren som behöver få hjälp, även i den närmaste omgivningen, partner, barn och andra närstående behöver stöd och hjälp. Partistyrelsen delar uppfattningen att stödet för de medberoende bör förbättras och ser gärna att man i varje kommun bygger upp stödinsatser till exempel genom stödgrupper.

35 En motion föreslår att tillnyktringsenheter (TNE), ska finnas i varje region. Regeringen beslutade 2014 om en treårig satsning för att förbättra den medicinska säkerheten och omvårdnaden vid omhändertagande enligt Lagen om omhändertagande av berusade (LOB). Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Vårdanalys) har utvärderat satsningen. Partistyrelsens menar att det viktiga är att arbetet med att den medicinska säkerheten och omvårdnaden förbättras. Om det ska genom tillnyktringsenheter eller på annat sätt bör vara en fråga för varje region att besluta om.

40 En motion vill att Sverige ska driva på för att införa en märkning av alkoholhaltiga drycker inom EU för att öka konsumentskyddet. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att det har gått alldeles för lång till för att få fram en märkning av alkoholdrycker. I den plan mot cancer har EU-

kommissionen bland annat föreslagit att alla flaskor med alkoholhaltiga drycker ska få en tydlig innehållsförteckning och en varningsmärkning. Det är viktigt att konsumenterna vad som finns i innehållet i det man dricker.

- 5 Spelmissbruk är komplext, behov finns ofta av insatser från både hälso- och sjukvård och socialtjänst. Från och med den 1 januari 2018 ingår problem med spel om pengar i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Det innebär att kommuner och regioner är ålagda att förebygga spelproblem. De ska också erbjuda stöd och behandling till personer som har allvarliga problem med spel om pengar. Folkhälsomyndigheten ska enligt ett tidigare
- 10 regeringsuppdrag ta fram och sprida ett nationellt kunskapsstöd för att förebygga spelproblem. Syftet med kunskapsstödet är att ge vägledning och stärka våra målgruppers kunskap om spelproblem och förebyggande åtgärder. Den 1 januari 2019 trädde också en ny spellag i kraft som innebär att alla som agerar på den svenska spelmarknaden ska göra det med behöriga licenser och aktörer utan licens ska stängas ute. I samband med lagändringen förstärktes
- 15 Lotteriinspektionens verksamhet. I den nya ANDTS-strategin som regeringen presenterade våren 2021 (men som en majoritet i riksdagen valde att avslå) ingick också bland annat åtgärder mot spelmissbruk.

Partikongressen föreslås besluta:

20

att bifalla motionerna B305:1, B305:2, B308:3, B310:5, B324:1, B329:1, B338:1, B343:3, D601:9, D601:11

B305:1 (Sotenäs arbetarekommun) att anhöriga till missbrukare får medberoendebehandling

25 samtidigt som deras beroendesjuka anhörige får behandling

B305:2 (Sotenäs arbetarekommun) att barn till beroendesjuka ska få stöd av adekvat person

B308:3 (Sotenäs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för preventiva insatser mot missbruk tidigare

B310:5 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att påbörja

30 ett arbete för att minska trösklarna för substitutionsbehandling i syfte att fler ska få möjlighet till behandling

B324:1 (Växjö arbetarekommun) att huvudmannaskapsfrågan för missbruks- och beroendevården utgår från en huvudman

B329:1 (Älmhults arbetarekommun) att behandling av personer med samsjuklighet

35 (beroendeproblematik och psykisk sjukdom) utgår från en huvudman.

B338:1 (Göteborgs partidistrikt) att målet för en jämlik beroendevård ska vara en vård som leder till ett värdigt och drogfritt liv

B343:3 (Göteborgs partidistrikt) att förslag för nya riktlinjer/strategier för yrkeskategorier som arbeta och möter människor som kan behöva tvångsvård tas fram, exempelvis för psykiatri, polis,

40 socialtjänst, boendestöd m.fl

D601:9 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att sprututbytesprogram ska finnas på plats i alla landets regioner

D601:11 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att se över hur narkotikalagstiftningen bättre kan stödja de med en dokumenterad beroendeproblematik

5

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: B304:1, B305:3, B308:1, B308:2, B309:1, B310:3, B310:4, B317:3, B318:1, B318:2, B319:1, B319:2, B325:1, B326:1, B337:1, B337:2, B338:2, B338:3, B339:1, B339:2, B339:3, B343:1, B343:2, D601:4, D601:5

- 10 B304:1 (Kungälv's arbetarekommun) att kommuner och regioner erhåller ekonomisk kompensation för fler anställda inom den sociala sektorn
B305:3 (Sotenäs arbetarekommun) att kommuner har en stödperson i varje kommun som stöttar upp medberoende anhöriga
B308:1 (Sotenäs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att formen för
- 15 missbruksvården i Sverige utreds
B308:2 (Sotenäs arbetarekommun) att Socialdemokraterna satsar mer på missbruksvården
B309:1 (Kungsbacka arbetarekommun) att alla anställda inom såväl privat som offentliga verksamheter, utan undantag, skall kunna drogtestas slumpmässigt eller vid misstanke om missbruk
- 20 B310:3 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att ge folkhälsomyndigheten i uppdrag att utforma en folkhälsomodell för att behandla tungt narkotikamissbruk
B310:4 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att expandera naloxonprogrammen i Sverige så att personer som sannolikt kommer att bevittna en
- 25 överdos av opioider kan ha tillgång till naloxon
B317:3 (Åtvidabergs arbetarekommun) att spelberoende likställs vid alkohol- och drogberoende
B318:1 (Sölvesborgs arbetarekommun) att tillsätta en statlig utredning för att på förutsättningslöst sätt genomföra en omfattande utredning av svensk narkotikapolitik och tillhörande lagstiftning. Utredningen ska i synnerhet undersöka huruvida nuvarande politik och
- 30 lagstiftning är ändamålsenlig, samt utreda möjliga förändringar som kan tjäna till att minska narkotikans skadeverkningar och förbättra upptäckandet och behandlingen av narkotikamissbruk
B318:2 (Sölvesborgs arbetarekommun) att åtgärdsförslag från en sådan utredning ska genomföras
B319:1 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att insatser mot psykisk ohälsa, missbruk och om man lever i en social utsatthet i ska sammanföras i en lagstiftning med
- 35 en ansvarig huvudman
B319:2 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att det startas en utredning för att se över våra tvångslagar
B325:1 (Malmö arbetarekommun) att Sveriges regering inte bara följer utvecklingen av EUs översynsarbete med en eventuell märkning med innehållsförteckning i alkoholhaltiga drycker,
- 40 utan att den Svenska regeringen är med att driva och utforma frågan på EU-nivå i syfte att öka konsumentskyddet

- B326:1 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för en översyn av Narkotikastrafflagen m.h.t. att nuvarande lagstiftning troligen i ett arbetsmarknadshänseende missgynnar samhällets socioekonomiskt svagare grupper
- 5 B337:1 (Kungsbacka arbetarekommun) att en eller flera Tillnyktringsenheter (TNE) skall finnas i landets alla regioner
- B337:2 (Kungsbacka arbetarekommun) att respektive region är huvudman för verksamheten
- B338:2 (Göteborgs partidistrikt) att effekten av behandling med Buprenorfin och Metadon utvärderas utifrån levnadsstandard, drogfrihet och levnadslängd
- B338:3 (Göteborgs partidistrikt) att rekommendationer för behandling med Buprenorfin och
- 10 Metadon anpassas efter genomförd utvärdering
- B339:1 (Österåkers arbetarekommun - enskild) att narkotikastrafflagen inklusive kriminaliseringen av eget bruk från 1988 utvärderas, för att se hur lagen påverkar narkotikaanvändningen och de sociala och medicinska skadeverkningarna
- B339:2 (Österåkers arbetarekommun - enskild) att utvärderingen har fokus på folkhälsa, jämlik
- 15 hälsa och jämlik hälso- och sjukvård
- B339:3 (Österåkers arbetarekommun - enskild) att den även innehåller en hälsoekonomisk analys och därmed också beakta vilka kostnader som den nuvarande lagstiftningen, eller en förändrad lagstiftning, innebär för t.ex. vårdgivare och polisen
- B343:1 (Göteborgs partidistrikt) att en utredning sätts till med syfte att se över LPT för att se om
- 20 den gå att utforma på ett annat sätt så fler får tidigare hjälp
- B343:2 (Göteborgs partidistrikt) att utredningen tittar på om det behövs ytterligare lagstiftning kanske liknade LPT fast mer specifikt för missbruk
- D601:4 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att kommuner och regioner uppdras att samordna boendeformer för personer med beroendesjukdom för en
- 25 sammanhållen och teambaserad vård och behandling och tillsätts tillräckliga medel för detta
- D601:5 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att kommuner och regioner uppdras att samordna boendeformer för personer med långvarig psykiatrisk sjukdom för en sammanhållen och teambaserad vård och behandling och tillsätts tillräckliga medel för detta
- 30 att avslå motionerna B310:1, B310:2, B310:6, B343:4
- B310:1 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att avkriminaliserar privat bruk av droger
- B310:2 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att
- 35 klassificera drogmissbruk som ett medicinskt problem istället för ett brott
- B310:6 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för införandet av övervakade injektionsställen (SIF) i Sverige
- B343:4 (Göteborgs partidistrikt) att utredningen även tittar på hur ett sådant här akut förmyndarskap skulle kunna fungera juridiskt och rent praktiskt

KONSTITUTIONELLA FRÅGOR

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B344:1, B344:2, B345:1, B347:1, B348:1, B349:1, B349:2, B350:1, B350:2, B351:1, B351:2, B352:1, B353:1, B353:2, B353:3, B354:1, B357:1, B358:1, B361:1, B361:2, B362:1, B362:2, B364:1, B364:2, B368:1, B371:1, B371:2, B372:1, B372:2, B373:1, B393:1, B394:1, B396:1, B397:1, B397:2, B400:1, B400:2, B400:3, B401:1, B401:2, B401:3, B402:1, B405:1, B406:1, B406:2, B406:3, B406:4, B407:1, B407:2, B407:3, B407:4, B408:1, B408:2, B408:3, B408:4, B409:1, B409:2, B410:1, B410:2, B410:3, B410:4, B412:1, B413:1, B413:2, B414:1, B415:1, B416:1, B416:2, B416:3, B419:1, B420:1, D601:10

UB150 Demokrati

15 Socialdemokraternas syn på demokrati bygger på alla människors lika möjlighet att delta i samtal och beslut. Utifrån sitt engagemang och sina värderingar ska alla människor kunna organisera sig i fackföreningar, ideella föreningar och politiska partier för att göra sin röst hörd och ställa krav. Men också ta ansvar för de beslut som måste fattas och bidra med genom att åta sig uppdrag och axla ansvaret som förtroendevald. I folkrörelser bygger vi den gemensamma grunden för vårt 20 samhälle.

En motionär skriver om den globala hotbilden mot demokratin och säkerhetskrav som finns för att säkerställa demokratiska val. Detta är centrala arbetsuppgifter för såväl valmyndigheten som Säkerhetspolisen med dess arbete inom området författningsskydd. Regeringen har nyligen 25 lagt fram förslag till lagändringar som ytterligare ska stärka den svenska valprocessen och värna väljarnas integritet.

Sverige har ett pålitligt och stabilt system för att genomföra allmänna val. Frågan om digitalt röstningsförfarande genom e-röstning har utretts och den sittande regeringen har aktivt valt att 30 inte införa någon sådan försöksverksamhet. I ljuset av de omfattande falska anklagelser om valfusk och manipulerade röstningssystem som förekom vid det senaste valet i USA kan man konstatera att det var ett klokt övervägande. Sverige har en robust process för röstningsförfarande med högt förtroende som inte bör äventyras.

35 Dessutom är valdeltagande i Sverige väldigt högt ur ett internationellt perspektiv och det ökade till och med vid valet 2018. Att vi har ett högt valdeltagande gäller även för kommun- och regionval vilket gynnas av den gemensamma valdagen. Partistyrelsen ser ingen anledning att införa separata valdagar eller att göra en övergång till e-röstning. Förslagen ska därför avslås.

40 En motionär skriver om giltighetstiden hos venezolanska pass inom EU. Det är en fråga som bör avgöras på myndighetsnivå och som inte lämpar sig för politiska beslut på en partikongress.

Ansvar ska i första hand utkrävas från politiker av väljarna genom allmänna val. Tröskeln ska vara mycket hög för att förtroendevalda ska kunna avsättas på juridisk väg, detta är avgörande för demokratin. Detsamma gäller för personer som väljer att lämna sitt parti och bli politiska vildar. Den förtroendevaldes mandat är personligt och det finns goda skäl för att begränsa partiernas
5 möjlighet att avsätta sina företrädare.

Partistyrelsen ser inte någon anledning att utöka möjligheten att avsätta förtroendevalda. Däremot är det av betydelse att samhällets invånare ges insyn i de beslut som fattas. Försvaret av offentlighetsprincipen och den öppenhet som präglar svensk förvaltning är därför en viktig
10 prioritering för regeringen.

Offentlighetsprincipen är en avgörande byggsten i den svenska demokratin och ett viktigt försvar mot korruption och misskötsel av inom det offentliga. Regeringen har genomfört en lagändring som innebär att meddelarskyddet har sträckts ut till att omfatta fler än de som är anställda direkt
15 i offentlig sektor. Det gäller även anställda i aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner, landsting eller kommunalförbund har ett rättsligt bestämmande inflytande. Det omfattar även de som arbetar i skattefinansierade privata verksamheter som skola och hälso- och sjukvård.

20 Vad gäller offentlighetsprincipen instämmer partistyrelsen i det som har framförts av en motionär om att den bör omfatta även privata utförare bedömning.

Regeringen tillsatte 2020 en utredning med uppdraget att lämna förslag för att stärka grundlagsskyddet och höja tröskeln för grundlagsändringar. Utredningen ska redovisa i februari
25 2023 och ändringarna kan genomföras i samband med valet 2026.

Möjligheten för förtroendevalda att utöva kontroll över myndigheter kan ske antingen genom en styrelse med ett beslutsmandat eller ett insynsråd som ges god insyn, men utan att ha en formell roll i själva beslutsfattandet. Det finns argument som talar både för och emot användandet av
30 styrelser hos myndigheter. En fördel är givetvis den folkliga förankring det ger till myndighetens styrning. En nackdel är möjligheten till ansvarsutkrävande eftersom det blir mer otydligt var ansvaret ligger om myndigheten inte levererar det önskade resultatet. Partistyrelsen menar att det bör vara en bedömning som görs från fall till fall snarare vilken form som passar den enskilda myndigheten snarare än att ha en styrande princip. Det är däremot viktigt att förtroendevalda
35 finns väl representerade i insynsråden.

Regeringen gav den 7 november 2019 en parlamentarisk kommitté i uppdrag att göra en översyn av det offentliga belöningsystemet och de allmänna flaggdagarna. Kommittén ska redovisa sitt uppdrag senast den 15 september 2021. Det är ännu inte känt vilka förslag kommittén kommer
40 att lägga kring eventuella ändringar av flaggdagar. Något tvång för kommuner att flagga på ett visst sätt är dock inte aktuellt.

Regeringen har nyligen tagit emot en utredning med ett stort antal förslag på förbättringar för att de personer som är i behov av en god man eller förvaltare ska kunna lita på att de får den hjälp och det stöd som de behöver. Förslagen innebär bättre möjligheter till information och insyn i ställföreträdarens verksamhet och en bättre styrning och tillsyn över landets ställföreträdare och överförmyndare. En ny statlig myndighet ska dessutom få ett huvudansvar på området.

Ingen ska mot sin vilja skrivas upp som kandidat för ett politiskt parti i samband med val. Från och med valen 2018 ska alla kandidater ha lämnat in ett skriftligt samtycke i förväg för att kunna bli invalda. Kandidater som står på en öppen lista eller som blir tillskrivna av väljarna ska lämna in ett samtycke till länsstyrelsen senast fredagen före ett val. Syftet med ändringen var att stärka skyddet mot ofrivillig kandidatur, det vill säga att en person mot sin vilja skrivs in på ett politiskt partis lista.

Att offentligt ägd egendom säljs ut till priser under marknadsvärde är djupt problematiskt. Inte bara för att det innebär förlorade skattemedel, utan också för att det innebär ett beslut som inte går att ändra. Det låga försäljningspriset innebär att köpeskillingen inte räcker för att i efterhand köpa tillbaka egendomen på den öppna marknaden. En motionär tar upp att offentligt ägande borde ges starkare skydd på samma sätt som privat äganderätt och regleras i grundlag. Partistyrelsen sympatiserar med den idén, men ser inga praktiska förutsättningar att genomföra det eftersom tröskeln för en grundlagsändring är hög.

En motionär föreslår en ny maktutredning med syftet att öka medborgarnas inflytande och deltagandet, samtidigt som marknads inflytande och digitaliseringens klyftor minskar. Det som motionären föreslår är i linje med den politik som Socialdemokraterna för inom såväl välfärdsområdet som digitaliseringsområdet. Partistyrelsen delar därför motionärens beskrivning av de utmaningar som samhället står inför, men tror däremot inte att en utredning är rätt väg att gå.

Att samhällsuppdraget utförs på rätt nivå är viktigt och att beslut inte fattas längre från medborgarna än nödvändigt är en betydelsefull princip. Samtidigt finns det frågor som hanteras bäst på en mer övergripande nivå än den lokala eller regionala. Och för vissa frågor och problem krävs till och med gränsöverskridande beslut. Partistyrelsen delar den bedömning som görs i en motion att beslut bör fattas på rätt nivå, men menar samtidigt att det är ett perspektiv som generellt är rådande redan i nuläget. Det finns heller ingenting som tyder på att en genomgripande reform av den svenska förvaltningsmodellen skulle vara till gagn för den svenska välfärden och demokratin. Regeringen har gjort en omfattande utredning av regionsammanslagning och utarbetat förslag för att effektivisera den svenska förvaltningen. Det gick dock inte att finna stöd för en sådan reform och partistyrelsen ser inga förutsättningar för att göra något ytterligare i nuläget.

För att en process kring borttagande av tidsomställningen ska kunna inledas krävs först och främst att EU:s medlemsländer accepterar ett borttagande av tidsomställningen. Varken nuvarande

ordförandeland eller den nya EU-kommissionen har initierat en sådan process. Om det blir aktuellt med en reform är det viktigt att det finns ett brett stöd i riksdagen innan Sverige tar ställning till att avskaffa tidsomställningar. Och först då kan även avgöras vilken normaltidsomställning som ska gälla framöver.

5

Om Europa inte samordnar sig kring denna fråga och hittar en gemensam linje så kommer det bli ett lapptäcke av olika tidszoner. Det är därför nödvändigt med en ordentlig samordning mellan länderna, vilket i så fall kommer att kräva grundliga förhandlingar om frågan.

- 10 En motionär vill se ett förbud mot utländska donationer till partier och skärpt tillsyn. En annan vill se ett stopp för partistöd till partier som inte lever upp till FN:s krav på mänskliga rättigheter. Sedan 2018 gäller ett förbud mot att ta emot anonyma bidrag vars värde överstiger 0,05 prisbasbelopp. Svenska partier får partistöd utifrån de mandat som de har i riksdagen. En förutsättning är också att partiet under det räkenskapsår som avslutats närmast före ansökan om
- 15 stöd inte har tagit emot något anonymt bidrag. Eftersom stödet är kopplat till det valresultat som svenska folkets genom sina röster har gett måste tröskeln vara mycket hög för att inskränka stödet till partier som sitter i riksdagen. Det är enligt partistyrelsen inte önskvärt att införa nya kriterier. Gällande donationer från utlandet så måste det beaktas att det finns ett stort antal svenskar i
- 20 utlandet. Det kan finnas legitima skäl till att ta emot donationer från utlandet så ett strikt förbud kan inte anses motiverat. Däremot är bestämmelsen om insyn särskilt relevant. Partistyrelsen menar att dagens system är väl avvägt.

- Utredningar kan genomföras antingen som en parlamentarisk kommitté, med en särskild utredare, eller genom en intern utredare på Regeringskansliet. De olika utredningsformerna
- 25 fungerar bra i olika situationer. Det är främst när det är frågor som kräver bred majoritet som en parlamentarisk kommitté är det bästa alternativet. För frågor där det varken behövs eller finns en bred samsyn kring sakfrågan riskerar en parlamentarisk kommitté istället bli bromsande för regeringens handlingsförmåga. För snabba utredningsuppdrag passar interna utredningar bäst eftersom dessa går snabbare att besluta och sätta igång vilket innebär snabbare leverans av
- 30 resultat. Regeringen väljer utredningsform utifrån vad som bäst passar den specifika frågan och parlamentariska situationen.

- Sverige är till sitt statsskick en konstitutionell monarki, ett styrelseskick som Socialdemokraterna har varit med om att besluta och som tjänar landet väl. Det kan konstateras att av de stora
- 35 samhällsutmaningar som Sverige står inför så är det ingen som orsakas av landets statsskick eller som kan åtgärdas genom reform av detsamma. Även om partistyrelsen instämmer i partiprogrammets principiella inriktning i frågan så finns det i nuläget varken tillräckliga skäl eller förutsättningar för en översyn av monarkins ställning i Sverige.

- 40 Övergången till digitala kanaler för offentlig kommunikation är på sikt en naturlig utveckling. Allt färre prenumererar på tidningar och det är en begränsad del av befolkningen som nås den vägen. Detta samtidigt som nya kanaler för digital kommunikation tillkommer och nya

möjligheter öppnas. Samtidigt råder också det omvända förhållandet, nämligen att det finns många äldre som saknar digitala källor till information men som läser dagstidningar. Det digitala utanförskapet är en utmaning som socialdemokratin måste ta på allvar. Att helt avskaffa offentliga kungörelser via andra kanaler än digitala riskerar att bidra till att minska tillgängligheten för delar av befolkningen. En socialdemokratisk politik för digitalisering och inkludering måste därför bygga på att parallellt komplettera med digitala kanaler utan att för den skull fasa ut analoga kanaler i för hög takt.

Det finns skäl för att ha ordning och reda på villkoren för offentligt anställda. Det är en fråga om förtroende för det allmänna, men också en fråga om att använda det allmännas resurser på bästa sätt. Samtidigt kan det konstateras att villkoren på arbetsmarknaden skiljer sig väsentligt mellan olika delar av landet. Det som kan vara nödvändigt för att konkurrera om den mest attraktiva arbetskraft i vissa kommuner kan vara orimligt generöst i andra kommuner. Ett enhetligt system riskerar att bli en lösning som inte riktigt passar någon, det kan bli onödigt generöst för vissa kommuner medan det hämmar attraktionskraften i andra.

Marknadsföring för alkohol riskerar att leda till högre konsumtion, fler alkoholskador och därmed en sämre folkhälsa. Reklam för alkohol omfattas därför av ett flertal begränsningar. Vid marknadsföring av alkohol får till exempel inte användas utomhusreklam eller filmer som visas offentligt. Partistyrelsen bedömer att den stränga lagstiftning som redan nu behöver förstärkas, vilket kräver ändringar på EU-nivå.

Det får aldrig vara ekonomiska resurser som avgör inflytande över demokratiska processer. Men när företag lägger allt mer pengar på lobbyism är det uppenbart att deras röst stärks på bekostnad av ideella krafter eller enskilda medborgare som saknar sådana resurser. Att ha möjlighet att påverka politiska beslut genom dialog med politiker är en självklar del i en demokrati, men det får inte styras av hur rik du är. En motionär föreslår att det införs obligatorisk registrering av lobbyister så att byråerna måste offentligt redogöra för sina uppdragsgivare. Dessutom föreslår de folkvalda registrera och redogöra för sina kontakter med lobbyister. Partistyrelsen instämmer i denna bedömning att villkoren för lobbyister ses över. Gränserna mellan organisationernas naturliga påverkansarbete och lobbyism behöver klargöras.

En motionär efterfrågar en mer tillitsbaserad styrning där yrkesmänniskor ges större förtroende och politiken ägnar sig mindre åt detaljstyrning och new public management. Detta är ett perspektiv som partistyrelsen delar. Regeringen tillsatte en tillitsdelegation för att utarbeta förslag på hur den offentliga styrningen kan utvecklas i riktning mot en mer tillitsbaserad modell. Slutsatserna och lärdomarna från detta arbete implementeras nu i den offentliga styrningen.

Att få samhällets stöd när man befinner sig i en svår situation är avgörande. Och att rättstillämpningen inte är godtycklig är också avgörande. För att granska att myndigheterna behandlar medborgarna i enlighet med lagen finns Justitieombudsmannen, JO. JO har rätt att i beslut uttala sig om en åtgärd av en myndighet eller befattningshavare strider mot lag eller annan

författning eller annars är felaktig eller olämplig. JO har rätt att göra vägledande uttalanden som bidrar till att rättstillämpningen blir enhetlig och ändamålsenlig. Såväl JO:s uppdrag som det sätt som JO är organiserat är enligt partistyrelsen välavvägt och ändamålsenligt och bör inte ändras. För den som befinner sig i en rättsprocess finns det möjlighet att få rättshjälp, men av resursskäl
5 måste den möjligheten begränsas till när det är nödvändigt. Att göra det till en generell rättighet i alla processer är inte möjligt.

En motionär föreslår att Socialdemokraterna ska driva på för en begränsning av antalet förtroendevalda i kyrkliga församlingar. Svenska kyrkans organisering och demokratiska struktur
10 är en fråga för de som väljer att engagera sig i dess verksamhet och politiska styrning. Partistyrelsen anser inte att det en fråga som lämpar sig för partikongressen att besluta om det är istället en uppgift för kyrkopolitiska gruppen.

Partikongressen föreslås besluta:

15 att bifalla motionerna B347:1, B361:2, B362:2, B406:1, B406:3, B407:1, B407:3, B408:1, B408:3, B415:1, B416:1, B416:2, B416:3

B347:1 (Mariestads arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att ständig sommartid
20 införs om de årliga tidsomställningarna avskaffas

B361:2 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att lag (1992:339) om proportionellt valsätt förändras så att det är möjligt att göra fyllnadsval även när valen är genomförda enligt lag (1992:339) om proportionellt valsätt

B362:2 (Oskarshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att lag (1992:339) om
25 proportionellt valsätt förändras så att det är möjligt att göra fyllnadsval även när valen är genomförda enligt lag (1992:339) om proportionellt valsätt

B406:1 (Kronobergs partidistrikt) att forma en politik där proffsen tillåts och ges utrymme att vara proffs

B406:3 (Kronobergs partidistrikt) att fortsätta verka för en tillitsbaserad styrning och motverkar
30 olika former av New Public Management och detaljstyrning som går långt in i kommuners och regioners verksamheter

B407:1 (Kalmar läns partidistrikt) att forma en politik där proffsen tillåts och ges utrymme att vara proffs

B407:3 (Kalmar läns partidistrikt) att fortsätta verka för en tillitsbaserad styrning och motverkar
35 olika former av New Public Management och detaljstyrning som går långt in i kommuners och regioners verksamheter

B408:1 (Jönköpings läns partidistrikt) att forma en politik där proffsen tillåts och ges utrymme att vara proffs

B408:3 (Jönköpings läns partidistrikt) att fortsätta verka för en tillitsbaserad styrning och
40 motverkar olika former av New Public Management och detaljstyrning som går långt in i kommuners och regioners verksamheter

B415:1 (Östergötlands partidistrikt) att verka för att Sverige i fortsättningen ska ha normaltids
B416:1 (Uppsala arbetarekommun) att våra företrädare i riksdag, regioner och kommuner måste
driva och kräva

5 B416:2 (Uppsala arbetarekommun) att offentlighetsprincipen skall gälla alla verksamheter inom
vård, skola och omsorg som finansieras med skattemedel

B416:3 (Uppsala arbetarekommun) att meddelarfriheten skall gälla alla verksamheter inom vård,
skola och omsorg som finansieras med skattemedel

10 att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: B344:1, B345:1, B348:1,
B349:1, B349:2, B350:1, B350:2, B351:1, B352:1, B353:1, B353:2, B353:3, B358:1, B361:1,
B362:1, B364:1, B364:2, B371:1, B371:2, B372:1, B372:2, B373:1, B396:1, B397:1, B397:2,
B400:1, B400:2, B400:3, B401:1, B401:2, B401:3, B405:1, B406:2, B406:4, B407:2, B407:4,
B408:2, B408:4, B409:2, B410:1, B410:2, B410:3, B410:4, B413:1, B413:2, B419:1, D601:10

15 B344:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att alla Sveriges
kommuner flaggar med Regnbågsflaggan under Pridearrangemang

20 B345:1 (Ystads arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar initiativ till en och på sikt flera
utredningar med ett brett och långsiktigt uppdrag att beskriva nuvarande styrsystem i det svenska
samhället, alla nivåer och viktiga aktörer; identifiera problemområden samt föreslå reformer som
stärker demokratin genom att definiera gränser mellan olika nivåer, mellan statligt/kommunalt,
offentligt/privat och som möter dagens och, så långt möjligt, morgondagens behov

B348:1 (Mora arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att kungörelser av beslut,
kallelser med mera inte längre ska ske genom Post- och Inrikes tidningar

25 B349:1 (Västernorrlands partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för ett stärkt politiskt
inflytande över myndigheteter, statliga verk och styrelser, samt

B349:2 (Västernorrlands partidistrikt) att ersätta dagens insynsråd med styrelser

30 B350:1 (Gävle arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar aktivt för att öka trycket i frågan
att Sverige måste bli en jämlik demokrati på riktigt, en republik, och inleder detta arbete snarast

B350:2 (Gävle arbetarekommun) att Socialdemokraterna aktivt tar ställning för att driva att

35 Sverige blir en jämlik republik för alla medborgare, så att alla svenska medborgare kan bli Sveriges
statschef i framtiden, oavsett namn, läggning, religion eller bakgrund

B351:1 (Karlstads arbetarekommun) att det inleds ett arbete med att digitalisera röstlängderna

B352:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att utreda ökad
ekonomisk demokrati

40 B353:1 (Örebro arbetarekommun) att en ny Makt- och demokratiutredning vars uppdrag ska
vara att ta fram förslag som minskar faktisk och upplevd maktlöshet hos medborgarna samt ökar
det demokratiska deltagandet, främst i grupper med svagare deltagande i demokratin

B353:2 (Örebro arbetarekommun) att partikongressen ger riksdagsgruppen, partistyrelsen och
partiet i regeringsställning i uppdrag att hejda och rulla tillbaka både marknadiseringen inom

offentlig verksamhet och juridifieringen av politiken och samhällsförvaltning

- B353:3 (Örebro arbetarekommun) att partikongressen ger riksdagsgruppen, partistyrelsen och partiet i regeringsställning i uppdrag att ta itu med de klyftor digitaliseringen skapar bland medborgarna
- B358:1 (Ale arbetarekommun) att Socialdemokraterna skall verka för att församlingar med fler än
5 8000 medlemmar ska ha ett kyrkofullmäktige bestående av 15 ordinarie ledamöter och minst 8 ersättare
- B361:1 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att lag (1992:339) om proportionellt valsätt förändras så att ett parti inte kan döpa om sin valsedel eller skriva upp kandidater mot dess vilja på sina valsedlar
- 10 B362:1 (Oskarshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att lag (1992:339) om proportionellt valsätt förändras så att ett parti inte kan döpa om sin valsedel eller skriva upp kandidater mot dess vilja på sina valsedlar
- B364:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att alla venezolanska pass är giltiga fem år efter utgångsdatum, inklusive utgångsdatum efter den senaste beviljade
15 förlängningen
- B364:2 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för en enhetlighet kring den temporära förordningen i EU
- B371:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för ett förbud mot att svenska politiska partier tar emot donationer från utlandet
- 20 B371:2 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för skärpt tillsyn över svenska politiska partiers mottagande av utländska donationer
- B372:1 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för ett förbud mot att svenska politiska partier tar emot donationer från utlandet
- B372:2 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för skärpt tillsyn över svenska
25 politiska partiers mottagande av utländska donationer
- B373:1 (Hedemora arbetarekommun - enskild) att partiet i partiprogram och agitation tydligt lyfter fram kravet att regeringsformen ändras och att monarkin ersätts av republik i Sverige
- B396:1 (Skinnskattebergs arbetarekommun) att besluta om en översyn för minska antalet regioner
- B397:1 (Stockholms partidistrikt) att det bör etableras ett offentligt tillgängligt lobbyregister som
30 ger transparens mellan politiker och högre tjänstemän samt representanter för organisationer, bolag och konsultbyråer
- B397:2 (Stockholms partidistrikt) att folkvalda politiker på samtliga nivåer öppet ska redovisa alla sina kontakter med lobbyister och lobbyföretag
- B400:1 (Österåkers arbetarekommun) att lagrum inrättas som möjliggör prövning av
35 förtroendevaldas agerande även om agerandet ligger utanför de officiella och protokollförda besluten
- B400:2 (Österåkers arbetarekommun) att Förvaltningsdomstolarna ges skarpare verktyg som möjliggör prövning av förtroendevaldas agerande när skattemedel tas i anspråk utan att protokollförda beslut finns
- 40 B400:3 (Österåkers arbetarekommun) att revisionen i kommunerna ges skarpare verktyg för att motverka korruption och icke demokratiskt agerande

- B401:1 (Helsingborgs arbetarekommun) att offentligt ägande ska ges starkare skydd i lagstiftningen
- B401:2 (Helsingborgs arbetarekommun) att sådan lagstiftning ska ha likvärdig rättslig ställning som privat äganderätt samt
- 5 B401:3 (Helsingborgs arbetarekommun) att offentligt ägande regleras i grundlag
- B405:1 (Örebro arbetarekommun) att utreda hur samhällsuppdraget, med subsidiaritetsprincipen som ledstjärna, bör utföras så att rätt uppdrag utförs på rätt nivå
- B406:2 (Kronobergs partidistrikt) att stärka den lokala och regionala demokratin
- B406:4 (Kronobergs partidistrikt) att verka för en förbättrad och sammanhållen statlig styrning
- 10 B407:2 (Kalmar läns partidistrikt) att stärka den lokala och regionala demokratin
- B407:4 (Kalmar läns partidistrikt) att verka för en förbättrad och sammanhållen statlig styrning
- B408:2 (Jönköpings läns partidistrikt) att stärka den lokala och regionala demokratin
- B408:4 (Jönköpings läns partidistrikt) att verka för en förbättrad och sammanhållen statlig styrning
- 15 B409:2 (Kungsbacka arbetarekommun) att den socialdemokratiska partistyrelsen verkar för att utveckla en politisk inriktning som stärker JKs roll att utöva en större tillsynsverksamhet i ett led att stärka offentlighetsprincipen
- B410:1 (Karlstads arbetarekommun) att det krävs två likalydande beslut om ändring i grundlagarna
- 20 B410:2 (Karlstads arbetarekommun) att besluten måste fattas med kvalificerad majoritet
- B410:3 (Karlstads arbetarekommun) att det sker ett ordinarie riksdagsval mellan de två besluten med minst tre års skillnad
- B410:4 (Karlstads arbetarekommun) att det införs en bestämmelse om antalet riksdagsledamöter som måste närvara vid beslut om ändring i grundlagen, kvorumregel
- 25 B413:1 (Solna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att söka parlamentariskt stöd för en utredning kring roller och ansvar för Sveriges Regioner. Särskilt fokus ska där läggas på ansvarsförhållandena kring sjukvården
- B413:2 (Solna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna därefter, givet att Regionerna även framledes ska ha en politisk och administrativ roll, verkar för att antalet regioner minskas
- 30 B419:1 (Örebro arbetarekommun) att parlamentariskt sammansatta utredningar ges förtur framför ensamutredningar i vårt parlamentariska arbete i regering och riksdag
- D601:10 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att spel- och alkoholreklam förbjuds i offentliga rum
- 35 att avslå motionerna B344:2, B351:2, B354:1, B357:1, B368:1, B393:1, B394:1, B402:1, B409:1, B412:1, B414:1, B420:1
- B344:2 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att 28 juni blir en nationell flaggdag med regnbågsflaggan, till minne av Stonewall-upproret
- 40 B351:2 (Karlstads arbetarekommun) att det initieras en process som syftar till att helt digitalisera val till kommun, region och riksdag

- B354:1 (Upplands Väsby arbetarekommun) att partiet arbetar för en utredning av en myndighet eller liknande, som utan kostnad för den enskilde, kan hjälpa personer som hamnat i kläm mellan myndigheter med kontakter med myndigheterna och att driva eventuella processer i domstol
- B357:1 (Kalix arbetarekommun) att ni beslutar om inrättandet av en arbetsgrupp, där
- 5 arbetsgruppens uppgift är, kartlägga och beskriva den globala hotbilden för demokratin, ta fram krav för motåtgärder mot dessa hotbilder, beskriva säkerhetskrav på de lösningar som säkerställer de demokratiska valen i Sverige. Här avses både politiska val, personval och folkomröstningar, beskriva digitala systemlösningar så att kraven blir uppfyllda, tillverka, testa och utvärdera systemen i god tid innan nästa val, bedöma marknaden för systemet och på så sätt påverka andra
- 10 demokratier i världen via marknadsföring och försäljning av systemet
- B368:1 (Ulricehamns arbetarekommun - enskild) att Socialdemokratiska partiet skall arbeta för att inte godkänna partistöd till partier som inte, vare sig i stadgar eller i praktiken, lever upp till FN:s krav på mänskliga rättigheter, asylrätt mm, och som inte verkar för allas lika värde
- B393:1 (Timrå arbetarekommun) att tar man steget att bli "politisk vilde" skall nuvarande
- 15 lagstiftning ändras så att man tvingas lämna sitt uppdrag
- B394:1 (Bengtsfors arbetarekommun) att partiet verkar för att en lagändring genomförs där politiska vildar fräntas rätten att bibehålla sina förtroendeuppdrag som tillhör partiet
- B402:1 (Malmö arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att Sverige inför två valdagar under skilda år
- 20 B409:1 (Kungsbacka arbetarekommun) att den socialdemokratiska partistyrelsen ges i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp som kartlägger hur JOs roll kan stärkas enligt intentionerna i denna motion
- B412:1 (Arvika arbetarekommun) att kongressen beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att göra en utredning för att skapa ett nytt valsysteem enligt argumentationen ovan
- 25 B414:1 (Kungsbacka arbetarekommun) att den socialdemokratiska partistyrelsen ges i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp för att göra en genomlysning av hur Coronakommissionens delbetänkande skulle kunna ligga till grund för en reform av den svenska förvaltningsmodellen
- B420:1 (Skoghalls arbetarekommun) att partiet yrkar på en utredning angående ändring av valproceduren i enlighet med ovan nämnda

30

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B355:1, B355:2, B363:1, B363:2, B367:1

UB151 Förtroendevaldas villkor

35

- Möjligheten att få ledigt för att fullgöra sina plikter som förtroendevald är avgörande för att det demokratiska systemet ska fungera och vara tillgängligt för alla. En motionär efterfrågar rätt till ledighet från högre studier för politiska uppdrag. Partistyrelsen sympatiserar med förslaget, men ser samtidigt praktiska utmaningar i det att studier skiljer sig från arbete genom att det
- 40 inte går att kalla in en ersättare. Det faller i större utsträckning på den enskilde att säkerställa att uppdraget kan fullföljas utan att studierna blir lidande. En strikt rätt att få ledigt kan på vissa

utbildningar orsaka stora praktiska utmaningar för lärosätet, i synnerhet om flera studenter har förtroendeuppdrag.

- En del av de kommunalt förtroendevaldas möjlighet att utöva kontroll över kommunstyrelsens arbete är att ställa frågor och interpellationer. Att detta ska vara möjligt för ledamöter slås fast i kommunallagen. En motionär pekar på att det inte finns skyldighet att besvara frågorna och menar att en sådan borde införas. Partistyrelsen delar bilden av att det givetvis är önskvärt att interpellanten får ett svar. Det kommer dock inte vara möjligt att reglera vad ett svar ska innehålla och i praktiken skulle även en sådan skyldighet att svara kunna kringgås med ett i praktiken innehållslöst svar. Det får dock antas att obenägenhet att svara på frågor leder till en förtroendeskada och inte är en långsiktigt hållbar strategi för en politiker som söker nytt förtroende hos väljarna i framtiden. Partistyrelsen ser därför inte att det är nödvändig reform. Statsrådets arvoden fastställs av Statsrådsarvodesnämnden, som är en myndighet under riksdagen. Ledamöterna i arvodesnämnden är inte aktiva politiker. Det finns ingen anledning att ändra organisationen för hur statsrådsarvoden fastställs.
- Möjlighet att besluta om karenstid för statsråd och statssekreterare infördes sommaren 2018. När det gäller regleringar för politiker i regioner och kommuner bör en dialog föras med SKR om möjligheterna till enhetliga regler.

Partikongressen föreslås besluta:

20

att bifalla motionerna B355:2

B355:2 (Göteborgs partidistrikt) att likvärdiga regler för att kontrollera övergång mellan politiskt förtroendevald eller politisk heltidstjänst och näringslivet samt dess intresseorganisationer tas fram

25

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: B355:1, B363:1, B363:2, B367:1

30

B355:1 (Göteborgs partidistrikt) att ett enhetligt bindande nationellt regelverk för avgångsvederlag i regioner och kommuner upprättas

B363:1 (Örnsköldsviks arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att riksdagsledamöternas arvoden gällande nivåer och arvodeshöjningar ska vara skäliga i förhållande till de löner som råder på svensk arbetsmarknad

35

B363:2 (Örnsköldsviks arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att ministrarnas arvoden gällande nivåer och arvodeshöjningar ska vara skäliga i förhållande till de löner som råder på svensk arbetsmarknad

B367:1 (Österåkers arbetarekommun) att införa svarsplikt på interpellationer och frågor i kommuners kommunfullmäktige

40

Partistyrelsens utlåtande över motionerna A43:3, B317:1, B317:2, B346:1, B359:1, B360:1, B365:1, B369:1, B370:1, B403:1, B403:2, B404:1, B404:2, B411:1

UB116 Konsumentfrågor

5 Konsumentmarknaderna utvecklas mycket fort och inte minst genom att allt mer handel sker digitalt. Det är därför viktigt att konsumentpolitiken och de verktyg som politiken har till sitt förfogande utvecklas för att möta de allt snabbare förändringar vi ser och som i allra högsta grad påverkar oss som konsumenter.

10 En stor del av det konsumenträttsliga regelverket är gemensamt för EU-länderna. I november 2020 presenterade EU-kommissionen sin nya strategi för konsumentpolitiken. Här aviseras åtgärder som kommissionen planerar för kommande år som exempelvis reviderade regler om produktsäkerhet, konsumentkrediter, miljömässigt mer hållbar konsumtion, skydd för konsumenter i samband med resor och vilket ansvar plattformar ska ha när varor och tjänster säljs via deras kanaler.

15 Den socialdemokratiskt ledda regeringen har tillsatt ett flertal utredningar, som exempelvis utredningen om hushållens tillgångar och skulder (pågår t.o.m. 30 juni 2022), statens roll på betalningsmarknaden (t.o.m. 30 november 2022) och utredningen om förstagångsköpare av bostäder (t.o.m. 1 november 2021). Finansinspektionen ska dessutom följa upp bestämmelserna om betallösningar för e-handel 1 juli 2021.

20 Den lokala konsumentvägledningen i kommunerna spelar en viktig roll och den får i sitt arbete nationellt stöd från bland annat Konsumentverket och Allmänna reklamationsnämnden (ARN). Konsumentverket har av regeringen fått i uppdrag att identifiera och stödja olika samhällsaktörer som har förutsättningar att i sin tur hjälpa konsumenter i särskilt behov av stöd. I uppdraget ingår även att främja samverkan mellan aktörer på lokal nivå, inklusive den kommunala konsumentverksamheten. Den kommunala självstyrelsen i Sverige ger ett viktigt utrymme för kommunerna att anpassa sin verksamhet utifrån lokala förutsättningar. Partistyrelsen gör därför bedömningen att en obligatorisk konsumentvägledning inte är den bästa lösningen, men alla måste kunna få tillgång till konsumentvägledning.

30 En stor del av den svenska lagstiftningen om konsumentkrediter styrs av EU:s konsumentkreditdirektiv och den Europeiska kommissionen har aviserat ändringar i direktivet för att möta utmaningar som finns för konsumenter. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har under senare år tagit en rad initiativ för att motverka överskuldsättning. Ränite- och kostnadstak har införts för så kallade högkostnadskrediter, konsumentskyddet har stärkts vid spel om pengar och bestämmelser har införts som syftar till att konsumenter ska göra ett aktivt val av betalsätt vid e-handel genom att kreditalternativ inte ska få presenteras före andra betalningssätt och ett sådant alternativ får inte heller vara förvalt.

40 För de svårast skuldsatta har en ny skuldsaneringslag gjort det lättare att ansöka om och få skuldsanering. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har också ställt krav

på Finansinspektionen och Konsumentverket att redovisa hur de utövar tillsyn så att kreditprövningar görs i enlighet med kraven i konsumentkreditlagen och hur tillsynen påverkar konsumentskyddet.

- 5 Efter en lång tid av oreda på spelmarknaden infördes en ny spellagstiftning i Sverige 2019. Syftet var att stärka skyddet för konsumenterna och minska riskerna för problemspelande. Ett licenssystem infördes med utbyggt konsumentskydd. Den nya spellagen har stärkt möjligheterna att vidta åtgärder mot spelbolag som inte följer gällande regelverk samt stänga ute dem som saknar licens. Vidare har exempelvis möjligheten att ge bonusar begränsats och personer som
10 upplever problem med sitt spelande har möjlighet att stänga av sig från allt spel om pengar genom ett självavstängningsregister (spelpaus.se).

Det återstår dock flera problem på den svenska spelmarknaden. Den nya situationen efter lagändringen behöver följas upp för att säkerställa ett gott konsumentskydd. Inte minst
15 innebär den stora mängden spelreklam utmaningar för möjligheten att upprätthålla ett starkt konsumentskydd. Reglerna för spelreklamen har visserligen skärpts i och med den nya spellagen, men den socialdemokratiskt ledda regeringen ser ett behov av att ytterligare begränsa spelreklamen. Vi socialdemokrater ser behovet av kraftiga begränsningar av reklam för nätcasinon.

- 20 Reklam är en form av marknadsföring. Vi har idag ett regelverk för hur reklam ska vara utformad. Marknadsföringslagen skyddar medborgarna mot vilseledande, aggressiv och annan otillbörlig marknadsföring, det finns särskilda bestämmelser avseende reklam riktad mot barn.

Frågan om att Allmänna reklamationsnämndens (ARN) beslut ska vara bindande utreddes
25 2014 (Förbättrad tvistlösning på konsumentområdet – Ny EU-lagstiftning och en översyn av det svenska systemet (SOU 2014:4)). Utredningen ansåg att "[e]fterlevnaden av ARN:s rekommendationer är god och att en övergång till bindande beslut från ARN inte skulle förbättra för konsumenterna". Följsamheten till ARN:s beslut är lika god idag.

30 Det finns sedan 2018 en europeisk och därmed också en svensk standard (EN ISO 17480:2018) för lättöppnade förpackningar som kan hjälpa företag och upphandlare att ställa krav vid inköp av förpackningar, vilket är till stor hjälp för äldre, personer med funktionsnedsättning och konsumenter som upplever att många förpackningar är svåra att öppna.

35 **Partikongressen föreslås besluta:**

att bifalla motionerna B317:1

B317:1 (Åtvidabergs arbetarekommun) att regelverket för spelreklam och marknadsföring ses över
40 och kontrolleras att det efterföljs

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A43:3, B317:2, B346:1, B359:1, B360:1, B365:1, B370:1, B403:1, B403:2, B404:1, B404:2, B411:1

- 5 A43:3 (Malmö arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna inför skärpt lagstiftning för livsmedelsreklam riktad mot barn
- B317:2 (Åtvidabergs arbetarekommun) att reklam för hasardspel om pengar via onlinespel förbjuds
- B346:1 (Malmö arbetarekommun) att avskaffa betalningsanmärkningen när skulden är betald
- 10 B359:1 (Östergötlands partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för ett förbud mot reklam för nätcasinon på radio och TV
- B360:1 (Älvsborgs södra partidistrikt) att Sverige förbjuder spelreklam
- B365:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att Allmänna reklamationsnämndens beslut blir juridiskt bindande i den mening att de kan döma ut vite mot företag som inte följer deras beslut
- 15 B370:1 (Sundbyberg arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna driver kravet om att alla företag som tillverkar förpackningar riktade mot privatpersoner måste se till att dessa är lättanvända och lättöppnade
- B403:1 (Jämtlands läns partidistrikt) att en utredning ska genomföras i syfte att stärka skyddet för olika grupper som idag använder tex. SMS lån för att finansiera olika typer av destruktiva beteenden
- 20 B403:2 (Jämtlands läns partidistrikt) att utredningen ska ta ställning till om och hur kreditinstitut kan vara behjälplig med att tidigt upptäcka destruktivt beteende och bidra till att avhjälpa problemet
- B404:1 (Göteborgs partidistrikt) att spel ej får säljas i kombination med andra varor
- 25 B404:2 (Göteborgs partidistrikt) att reklam om spel förbjuds
- B411:1 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar initiativ till att en statlig utredning tillsätts för att gå igenom och lägga förslag till vilka rättigheter en konsument har på den svenska marknaden samt vilka lagar som ska reglera de nya marknadsförhållandena
- 30 att avslå motionerna B369:1

B369:1 (Göteborgs partidistrikt) att det socialdemokratiska partiet skall arbeta för att få konsumentvägledning i kommunerna skall bli tvingande, och inte som idag något som bör finnas

- 35 Partistyrelsens utlåtande över motionerna B356:1, B356:2, B366:1, B366:2, B366:3, B366:4, B366:5, B374:1, B374:2, B375:1, B376:1, B377:1, B377:2, B378:1, B379:1, B379:2, B380:1, B380:2, B381:1, B381:2, B382:1, B382:2, B383:1, B383:2, B384:1, B385:1, B385:2, B386:1, B386:2, B387:1, B387:2, B388:1, B388:2, B389:1, B389:2, B390:1, B390:2, B391:1, B391:2, B392:1, B399:1, B417:1, B417:2, B418:1, B418:2,
- 40 B421:1, B421:2, F39:2

UB149 Äldres delaktighet

En grundpelare i en representativ demokrati är att de förtroendevalda speglar befolkningen. Även om det demokratiska systemet bygger på att de förtroendevalda representerar alla invånare är
5 det naturligt att individens erfarenheter präglar dess prioriteringar och värderingar. För att alla perspektiv ska representeras väl är det därför viktigt med en bredd av bakgrund och ålder hos de förtroendevalda. I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott. Att äldre ges en bättre representation kan vara av
10 betydelse för att motverka diskriminering eller förekomst av nedsättande uttryck och beteenden mot äldre i samhället.

Med det som utgångspunkt är det därför bekymmersamt med det låga antal äldre som finns valda i Sveriges demokratiska församlingar. Det finns anledning att uppmuntra en större bredd och
15 bättre representation på listorna inför val. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Den äldres representation handlar inte om att äldre krävs för att driva äldrefrågor, utan att ta tillvara på en vilja till samhällsengagemang och har ett perspektiv på förändringar i samhället
20 och har en personlig erfarenhet från många av de viktiga politikerområdena, som skola, vård och omsorg. En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Utöver frågan om äldres representation finns det i samhället en utbredd diskriminering mot äldre. Partistyrelsen delar uppfattningen om frågans vikt och understryker vikten att motverka ålderism.

25 Partistyrelsen är positiv till de många motioner som lyfter vikten av att motverka ålderism och att verka för en bättre representation av äldre i de valda församlingarna. Det gäller även representationen av personer med utländsk bakgrund. Partistyrelsen ser ingen möjlighet att fatta några generella beslut som gäller något annat än Socialdemokraternas representation. Det är en grundläggande demokratisk princip att det står varje parti fritt att själva utse sina kandidater och
30 utifrån detta möta väljarna.

Partikongressen föreslås besluta:

35 att bifalla motionerna B366:1, B374:2, B375:1, B376:1, B377:2, B379:2, B380:2, B381:2, B382:2, B383:2, B384:1, B385:2, B386:2, B387:2, B388:2, B389:2, B390:2, B391:2, B392:1, B417:2, B418:2, B421:1, F39:2

B366:1 (Sundbyberg arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar initiativ till åtgärder mot
40 åldersdiskriminering

B374:2 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på,

- uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- B375:1 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller
- 5 osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- B376:1 (Varbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- B377:2 (Skellefteå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna i sin politik och
- 10 verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- B379:2 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- 15 B380:2 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- B381:2 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller
- 20 osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- B382:2 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- B383:2 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på,
- 25 uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism.
- B384:1 (Oskarshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- 30 B385:2 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, sk ålderism
- B386:2 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller
- 35 osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- B387:2 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s.k. ålderism.
- B388:2 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt
- 40 på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, så kallad ålderism

- B389:2 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- 5 B390:2 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- B391:2 (Växjö arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- 10 B392:1 (Växjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- B417:2 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- 15 B418:2 (Västerås arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, så kallad ålderism
- B421:1 (Motala arbetarekommun) att representationen i våra beslutande församlingar måste spegla samhället i stort, ung som äldre, kvinnor och män, spegla en mångfald även av nya svenskar
- 20 F39:2 (Marks arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism
- 25 att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: B356:1, B356:2, B366:2, B366:3, B366:4, B366:5, B374:1, B377:1, B378:1, B379:1, B380:1, B381:1, B382:1, B383:1, B385:1, B386:1, B387:1, B388:1, B389:1, B390:1, B391:1, B399:1, B417:1, B418:1, B421:2
- 30 B356:1 (Hedemora arbetarekommun) att fler äldre ska finnas med i toppolitiken efter nästa val
 B356:2 (Hedemora arbetarekommun) att partikongressen bifaller motionen och verkar i dess anda
 B366:2 (Sundbyberg arbetarekommun) att Socialdemokraterna värnar äldres representation på vallistor
 B366:3 (Sundbyberg arbetarekommun) att Socialdemokraterna värnar äldres representation i regeringen
- 35 B366:4 (Sundbyberg arbetarekommun) att Socialdemokraterna värnar äldres representation i förberedelsearbetet inför framtida pandemier
 B366:5 (Sundbyberg arbetarekommun) att Socialdemokraterna värnar äldres representation i utformningen av välfärden efter pandemin
- 40 B374:1 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner, samt

- B377:1 (Skellefteå arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner
- B378:1 (Varbergs arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner
- 5 B379:1 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner, samt
- B380:1 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner
- 10 B381:1 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner, samt
- B382:1 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner
- B383:1 (Solna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner, samt
- 15 B385:1 (Mönsterås arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner
- B386:1 (Kalmar arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner
- 20 B387:1 (Lidköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner
- B388:1 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner
- B389:1 (Kalmar läns partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner
- 25 B390:1 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner
- B391:1 (Växjö arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre proportionerlig representation i riksdag, kommuner och regioner, samt
- B399:1 (Helsingborgs arbetarekommun - enskild) att de äldre ska få en representation på listorna som motsvarar deras andel av väljarkåren och att alla valkretsar tar ett ansvar för att så blir fallet
- 30 B417:1 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner
- B418:1 (Västerås arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skäligrepresentation i riksdag, kommuner och regioner, samt
- 35 B421:2 (Motala arbetarekommun) att partiet verkar i motionens anda vid nomineringar till politiska uppdrag

MOTION B1

GULLSPÅNGS ARBETAREKOMMUN

Bättre integration av nyanlända invånare till Sverige

Klyftorna i Sverige ökar mellan de som har jobb och de som inte har jobb. Många av våra invandrare behövs för att både företag och den gemensamma sektorn ska kunna utvecklas. För några år sedan ändrades ansvaret för flyktingmottagande och Arbetsförmedlingen fick ansvaret för etableringsprocessen, tanken var att det skulle bli enklare och bättre att komma in i samhället, så har det dock inte blivit. Sveriges sysselsättningsglapp mellan inrikes och utrikes födda är utmärkande stort. Detta är reella problem som behöver åtgärdas. Etableringstiden är idag två år. Vi anser att den ska kunna vara flexibel, det är positivt att köra snabbspår men det behövs också ett spår där man kan få köra lite lugnare.

Partikongressen föreslås besluta:

- B1:1 att validering av tidigare yrkeserfarenhet och studier används mer för att kunna göra mer aktuella och individuella planer
- B1:2 att de kommuner som vill ta över etableringsprocessen från AF ges möjlighet göra det
- B1:3 att etableringsprocessen blir mer flexibel och att det ges möjlighet för de individer som behöver att den kan vara tre år

Carina Gullberg, Per-Arne Brandberg, Jenni Strand, Pia Zimmerman
Gullspångs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B2

KATRINEHOLMS ARBETAREKOMMUN

Ett modernt ställföreträdarskap för vuxna

Ställföreträdarskap för vuxna och ensamkommande barn är något som många hört talas om men få har någon djupare insikt i. Tillsynsmyndigheten, överförmyndare eller överförmyndarnämnd, är vanligtvis den allra minsta förvaltningen i kommunen om den ens är en egen förvaltning. Likväl är många människor möjlighet att undvika omfattande rättsförluster helt beroende av att detta system fungerar.

Ställföreträdarskap kan många gånger vara skillnaden mellan misär och ett anständigt liv. På senare tid har vi sett exempel på en del uppenbara brister och mot bakgrund av de senaste årens utveckling kanske det inte är förvånande. Det finns ett uppenbart och påtagligt behov av att se över hela systemet. För att människor med nedsatt förmåga ska kunna få stöd på ett adekvat och rättssäkert sätt i framtiden.

Just nu pågår en utredning kring ställföreträdarskapet för att modernisera och reformera systemet för att uppnå ett välfungerande system för framtiden. Därför vill jag lyfta några insatser som är viktiga. Vi behöver i komplicerade ärenden få till möjligheten att använda sig av professionella ställföreträdare på ett lagligt sätt. Särskilt i ärenden som är av sådan art att det kräver andra kompetenser och förutsättningar än vad någon har som gör det som en fritidsaktivitet. Det är också viktigt för att bryta med historien att detta blir en egen lagstiftning som inte ligger i föräldralken.

Partikongressen föreslås besluta:

B2:1 att möjligheten att använda professionella ställföreträdare regleras

B2:2 att ställföreträdarskap för vuxna lyfts ut ur föräldralken och blir en egen lag

Ulrica Truedsson

Katrineholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B3

NYNÄSHAMNS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Flyktinginvandrarers självförsörjning

Den svenska välfärdspolitiken bygger på att alla vuxna är i arbete och försörjer sig själva. Sverige hade 2018 också EU:s största andel av den infödda befolkningen i arbete. Samtidigt hade Sverige den största skillnaden i andelen i arbete mellan inrikes och utrikes födda. Skillnaden är mindre för män och större för kvinnor. Situationen är svårast för invandrare från Afrika och Mellanöstern: andelen självförsörjande är klart under 40%. Målet för integrationspolitiken måste vara att alla invandrare skall försörja sig själva, säg inom 10 år. Detta var så vitt vi vet, regel för 1900-talets olika flyktinggrupper och bör därför vara målet även nu.

Integrationspolitiken har en omfattande verktygslåda, men den är fortfarande otillräcklig. Försäkringskassan och Skatteverket kräver ökade kontrollmöjligheter.

Södertälje har klart och tydligt visat att ett nära, omfattande och varaktigt samarbete mellan statlig, regional och kommunal förvaltning måste till för att bättre kunna kontrollera utbetalningen av försörjningsstöd och motverka sådant som t ex organiserad brottslighet.

Ytterst handlar det om politikens förmåga att leda den offentliga förvaltningen tvärs över departements- och myndighetsgränser genom olika nivåer. Sådant arbete måste drivas systematiskt över mandatperioderna och också oberoende av majoritetsskiftet.

Partikongressen föreslås besluta:

- B3:1 att integrationspolitiken skall vara ett självförsörjningsmål alla invandrare skall försörja sig själva inom 10 år
- B3:2 att alla invandrare skall ha avtalsenliga löner
- B3:3 att avgiftsfri obligatorisk förskola införs och kombineras med höjda barnbidrag och avskaffade flerbarnstillägg så att invandrarnas barn tillförsäkras likvärdiga förkunskaper Alla barn måste kunna bra svenska när de börjar skolan
- B3:4 att asylsökande som fått avslag inte kan byta spår till arbetskraftsinvandring
- B3:5 att partistyrelsen skall verka för att åtgärder inklusive samverkan mellan olika offentliga förvaltningar systematiskt utvärderas utifrån självförsörjningsmålet
- B3:6 att partistyrelsen ta initiativ till breda politiska uppgörelser på alla nivåer

Monica Andersson

Nynäshamns arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B4

GULLSPÅNGS ARBETAREKOMMUN

Flyktingmottagning och arbetskraftsinvandring

Svensk flyktingmottagning har sett olika ut genom årens och decenniernas lopp. Vi har hämtat arbetskraft när industrin behövde, vi har tagit emot flyktingar i krisen nu senast 2015 då hela Europa fick ta emot väldigt många. Vi har tagit emot de som kommit på olika sätt, myndigheterna har gjort på olika sätt.

När Invandrarverket fanns så gjordes överenskommelser med många kommuner som då hyrde ut hela bostadsbestånd. Många mindre kommuner som hade tomma lägenheter tecknade avtal, och Invandrarverket fanns på plats med egen personal. En samverkan fanns.

Migrationsverket som det numera heter har agerat annorlunda, för här har tecknats avtal med privata aktörer utan att den geografiska kommunen fått påverka något alls. Många mindre kommuner kördes över totalt men fick stå för stora personalinsatser. 2015 när så många ensamkommande barn kom till landet så tecknades avtal med många kommuner och krav på HVB-hemsstandard och personal anställdes, dock fick kommunerna ersättning från Migrationsverket. Men ändringar gjordes och ersättningen halverades, men nu blir det problem i många kommuner för man har anställt personal och byggt om till de krav som först ställdes. Här menar vi på att staten med Migrationsverket sviker många av de kommuner som ställde upp i den stora flyktingkrisen. Flera kommuner har inte lyckats ställa om boenden, dock har personal sagts upp. Men här står nu kommuner med lokaler och kostnader, vi tycker att staten och Migrationsverket måste fullfölja sina avtal och stå för kostnaderna om inte kommunerna kan ställa om till rimliga kostnader.

2020 ändras förutsättningarna totalt när Migrationsverket beslutat att koncentrera verksamheten på ett fåtal platser i landet. Så nu kommer nästa våg av omställning för många av landets små kommuner som ställt upp så många gånger och tagit emot flyktingar. Nu får man återigen ställa om i förskola och grundskola, lägenheter sägs upp och kommer med sannolikhet att behöva renoveras men vem ska stå för denna kostnad?

Att koncentrera flyktingmottagande på ett fåtal platser som nu beslutet är anser vi vara felaktigt och kontraproduktivt. Man tappar engagemanget som finns i lokalsamhällena.

Vi anser att många av landets kommuner behandlats felaktigt i flyktingmottagandet under flera år. Vi anser att kostnader vältras över även inom det här området. I stället för att skicka ut generella statsbidrag, så tycker vi att det ska göras en ekonomisk genomgång med de kommuner som vill att staten ska ersätta kommunerna för t.ex. ombyggnationer som behövs för att kunna få in annan verksamhet i lokaler. Och om kommunerna säljer med förlust ska staten stå för förlusten då det påverkar bokslutet negativt och kan innebära att en kommun måste spara in motsvarande summa beroende på balanskrav och återställarkrav på kommunerna. Regelverk som Riksdag och Regering beslutat om och som påverkar mindre kommuner och allmännyttan hos dessa kommuner. Balanskrav, återställarkrav, marknadsvärde slår nu mot de mindre kommuner som ställt upp så många gånger genom att ta emot flyktingar.

Partikongressen föreslås besluta:

- B4:1 att kommuner som tagit emot många flyktingar under många år ska kompenseras ekonomisk, ett avslut med respektive kommun ska göras
- B4:2 att inga schabloniserade bidrag och anslag utan faktisk kostnad för respektive kommun som har svårigheter att ställa om

Carina Gullberg, Jenni Strand, Kristoffer Alexandersson, Suzanne Michaelsen Gunnarsson.
Gullspångs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B5

LINDESBERGS ARBETAREKOMMUN

Fyra förslag för en mer lyckad integration

Jag har, utifrån egna erfarenheter, sett några brister i Sveriges invandrings- och integrationspolitik som vi tillsammans måste lösa. Den viktiga frågan är hur vi ska ge den bästa hjälpen till en utländsk familj från dag ett, och efter man har fått uppehållstillstånd.

Vi alla är medvetna om att bristen på Integration, trots alla insatser och investeringar som görs, har påverkat vårt samhälle på många sätt särskilt de sista åren. Vi vet också att denna brist på

integration blir särskilt tydlig i vissa områden. En av orsakerna är att invandrare och flyktingar från olika delar av världen, frivilligt eller ofrivilligt, samlas i samma områden. Det här skapar många problem.

Alla länder har sina egna regler och sin kultur som folk är uppvuxna med. Plötsligt blir man tvungen att flytta eller fly till ett annat land och bosätta sig i ett område där hela världens kultur kan finnas förutom Sveriges.

Det är svårt att förstå, för den som inte själv har upplevt det, vilken enorm omvandling i livet det kan bli när man ofrivilligt tvingas flytta eller fly från sitt hemland. Både språk, livsstil och kultur blir en mycket stor förändring, som ingen av de människor som blir tvungna att fly från sina hem, är medvetna om när de lämnar sitt hemland. Det blir svårt att hitta rätt och risken ökar att gå vilse om man inte har tillgång till stöd i god tid, särskilt för barnfamiljer.

Många kommer från krig och för de flesta är det inte svårt att uppfylla alla krav för att lyckas. Andra sitter kvar i sin egen kultur och regler till familj och vänner men som inte alltid är så anpassad till det samhället man nu lever i. Det kan få stora konsekvenser i form av isolering men också få en negativ påverkan på barnen både i skoltid och fritid.

En del kommer av andra skäl och kanske inte behöver så stora insatser för att de ska komma igång. Andra kan komma från samhällen som inte kräver så mycket för att vara nöjd med livet och det kan försvaga viljan att integrera sig och ha ambitioner för en bättre framtid.

Alla dessa grupper samlas i samma område och integrationen försvåras. Barnen har inte så stora möjligheter att se en blommande framtid utvecklas. Allt som utvecklas i skolan på dagtid avvecklas i området där man bor. Samma sak för vuxna som möter integrationen bara på socialkontoret och genom praktikplatser.

Jag kom till Sverige för 12 år sedan och har själv upplevt lite av allt och hela tiden önskat att nya lösningar ska hittas så att alla får lite mer anpassade möjligheter i början. Om det sker direkt och i början av mottagandet i Sverige så slipper vi möta stora problem många år efteråt.

Partikongressen föreslår besluta:

- B5:1 att det ska vara statens ansvar att lösa bostadsfrågan för familjer som fått uppehållstillstånd och att det sker på ett sådant sätt att familjer blir jämnt utspridda över landet och i kommunernas bostadsbestånd
- B5:2 att familjer som kommit till Sverige och har låg utbildning ska tilldelas en ansvarig mentor som ska följas deras framsteg de tre-fyra första åren
- B5:3 att personer som kommit till Sverige och är över 60 år inte ska omfattas av språkkrav när de söker svenskt medborgarskap

- B5:4 att områden, som har en mycket stor andel invånare från andra länder, ska få mycket mer fokus på integrationsfrämjande aktiviteter och satsningar på arbete och utbildning
- B5:5 att kommuner och bostadsbolag samarbetar mot segregation

Vera Peci

Lindesbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B6

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Hemutrustningslån för ensamkommande flyktingar bör omvandlas till ett behovsprövat bidrag

Nyanlända flyktingar som efter beviljat uppehållstillstånd anvisas till en kommun förväntas låna pengar av staten för inköp av helt nödvändiga saker som möbler och köksutrustning, s.k. hemutrustningslån. Denna ordning, som infördes under finanskrisen 1991, bör avskaffas.

Istället bör lånet omvandlas till ett behovsprövat bidrag och ingå i övriga behovsprövande kompletterande försörjningsstöd och annat socialt bistånd som kommunerna redan ansvarar för gällande denna grupp. Bakgrund Sedan 1991 administrerar Centrala studiestödsnämnden (CSN) lån för inköp av möbler och köksutrustning, sk. hemutrustningslån (förordning (1990:1361) om lån till hemutrustning för flyktingar och vissa andra utlänningar¹). Pengarna får dock inte användas till exempelvis mat, mobiltelefon eller hyra för bostaden.

Lånebeloppet varierar mellan 5 000 kr och 35 000 kr och påverkas bland annat av antalet familjemedlemmar. Motivering Sverige har alltså i snart 30 år haft en ordning där människor som flytt från krig eller som har behov av skydd, exempelvis på grund av tortyr eller dödsstraff, och som beviljats uppehållstillstånd förväntas ta statliga lån för att köpa helt nödvändig utrustning såsom möbler och porslin. Innan hemutrustningslån infördes kunde flyktingar få bidrag för dessa ändamål av kommunens socialtjänst. Kommunen kunde i sin tur få ersättning från staten för det utgivna bidraget. Att medel för dessa nödvändigheter inte längre tillhandahålls genom behovsprövat bistånd är inte ett mysterium, utan kan härledas till finanskrisen i början av 1990-talet. Trettio år senare framstår denna ordning som minst sagt anmärkningsvärd. 2019 betalade CSN ut 75,4 miljoner kronor i hemutrustningslån till 5 200 låntagare, vilket är en minskning med 63,4 miljoner och 5 000 låntagare jämfört med 2018.²

Det innebär närmast en halvering av såväl lånebelopp som antalet låntagare och speglar minskningen av antalet mottagna flyktingar i Sverige. Det innebär också att kostnaden, som enligt denna motion kommer förflyttas till kommunerna, får anses uppgå till en ringa summa. 1) Enligt CSN:s webbplats kan hemutrustningslån beviljas utländska medborgare som har kommit

till Sverige som flykting, skyddsbehövande eller som anhörig till en sådan person. Sökande ska ha fått ett uppehållstillstånd från Migrationsverket och flyttat till en kommun. Det får inte ha gått mer än 2 år sedan flytt till en kommun för första gången. Personen ska ha varit minst 18 år när hen flyttade till en kommun för första gången. För ensamkommande barn finns det särskilda regler. 2) CSN:s årsredovisning (2019) s. 55

Partikongressen föreslår besluta:

B6:1 att hemutrustningslån för nyanlända flyktingar bör omvandlas till ett behovsprövat bidrag som administreras och finansieras av kommunen dit vederbörande anvisats

Kungsholmen S-förening

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B7

UMEÅ ARBETAREKOMMUN

Höjd kommunal ersättning för mottagande av ensamkommande

2017 valde regeringen att sänka den kommunala ersättningen till kommunerna för mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar. Detta var en följd av det stora flyktingmottagandet år 2015 då över 36000 ensamkommande anlände till Sverige. Någon närmare analys av vilka effekter detta skulle få för kommunerna gjordes inte utan en prememoria från arbetsmarknadsdepartementet utgjorde beslutsunderlag när ersättningarna sänktes. Förslaget innebar att dygnersättningen sänktes från 1900 kronor till 1350 för unga under 18 år. För unga över 18 år skedde också en minskning till 750 kronor/dygn.

Sveriges kommuner och regioner var 2017 mycket kritiska till både den snabba införandetiden och de nya ersättningsnivåerna. Idag har förutsättningarna förändrats ytterligare för kommunerna.

Den sänkta ersättningen i kombination med att flyktingmottagandet av ensamkommande numera minskat drastiskt gör att allt fler kommuner har svårt att upprätthålla kvalitet i mottagandet. Det finns helt enkelt för litet underlag för att kommunernas HVB-hem ska kunna bära sina kostnader och klara bemanning.

Regeringen har ändrat reglerna vilket gör det möjligt för kommuner att samarbeta i mottagandet och skriva överenskommelser om vem av kommunerna som sköter mottagandet. Det är bra men fortsätter mottagandet vara på samma låga nivåer så kommer den här utvecklingen innebära att mottagandet allt mer koncentreras till allt färre orter. Vi kommer då se samma utveckling som vi såg på vuxensidan, nämligen att ett antal kommuner tar ett allt större ansvar för mottagandet av ensamkommande.

Mottagandet av ensamkommande barn och unga behöver hålla hög kvalitet för att möjliggöra att unga människor kan gå vidare till arbete och sysselsättning med egen bostad. Då behöver kommunerna kunna upprätthålla någon form av kompetens över tid samtidigt som det finns resurser till mer än säng och plats i skola.

Därför krävs att en översyn av de ekonomiska förutsättningarna görs utifrån rådande läge. Att gå tillbaka till samma ersättningar som gällde innan 2017 är föga realistiskt. Men en utökad ersättning behövs för att kommunerna ska fortsätta kunna bedriva integrationsinsatser och förbereda ungdomarna på bästa sätt för att snabbt komma in i samhället.

Partikongressen föreslås besluta:

B7:1 att Socialdemokraterna verkar för att ersättningarna till kommunerna höjs för mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar

Andreas Lundgren

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B8

SUNDSVALLS ARBETAREKOMMUN

Inkludera de som är långt från arbetsmarknaden

Ojämlighet är ett komplext fenomen som berör flera politikområden. En viktig grupp som drabbas särskilt hårt av ojämlikheten i samhället är utrikesfödda kvinnor, trots att de är en viktig resurs på arbetsmarknaden står de långt bort från arbetsmarknaden.

Arbetslivet är navet i den svenska välfärdsmodellen. En hög sysselsättning är viktig för att upprätthålla det svenska välfärdssystemet. För den enskilde innebär ett arbete att det skapas möjlighet till försörjning och därmed en möjlighet att styra över sitt liv. Deltagande på arbetsmarknaden kan även innebära en känsla av delaktighet i samhället.

Svensk arbetsmarknad kännetecknas av ett högt arbetskraftsdeltagande. Det är främst kvinnors höga deltagande som särskiljer sig vid en internationell jämförelse. År 2019 var arbetslösheten bland kvinnor i Sverige sju procent. Bland utomeuropeiskt födda kvinnor var andelen arbetslösa 30 procent. Det är ett stort slöseri med mänskliga- och samhällsresurser. Hade de utomeuropeiskt födda kvinnor deltagit i arbetslivet i samma utsträckning som inrikes födda kvinnor skulle statens offentliga finanser ökat med 37 miljarder. (Källa: Arbetsmarknadsdep)

Under 2019 beviljades 57 233 personer uppehållstillstånd genom anknytning, flest kvinnor. För att få tillgång till etableringsprogrammet

- ska anknytningspersonen fått sitt uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande. Övriga anhöriginvandrare hamnar utanför etableringen, liksom asylsökande och övriga invandrare.

De anhöriginvandrare som inte omfattas av etableringsprogrammet blir inte kontaktade av någon myndighet när de flyttar till Sverige. Utan är helt utlämnade åt sin partners goda vilja och hans/hennes kunskaper om samhället. Kvinnor kan alltså komma till Sverige, uppfostra barn och leva sitt liv här utan att varken lära sig språket eller veta något om samhället och med mycket små möjligheter att komma ut i arbetslivet. Från samhällets sida finns inga särskilda insatser som underlättar integrationen för denna grupp.

OECD lyfter i sin rapport "Triple disadvantage" fram att tidiga insatser i form av språkträning och utbildning under den första tiden i det nya landet är framgångsfaktorer för att underlätta och påskynda arbetsmarknadsetableringen för nyanlända kvinnor. Ett viktigt resultat som lyfts fram är att utrikes födda kvinnors etablering har visat sig ha betydelse för arbetsmarknadsetableringen bland deras barn, främst döttrar, som föds i Sverige.

Partikongressen föreslår besluta:

- B8:1 att alla personer som flyttar till Sverige som anhöriginvandrare ska genomgå SFI
- B8:2 att alla anhöriginvandrare ska registreras på arbetsförmedlingen
- B8:3 att alla nyblivna föräldrar med invandrarbakgrund ska ges stöd i möjligheter att planera för att komma i arbete

Maria Antonic, Gruppen Minskade klyftor
Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B9

JÖNKÖPINGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Insatser för anhöriginvandrare

Svenska medborgare, liksom invandrare med uppehållstillstånd, kan under vissa förutsättningar få hit sin maka, make eller partner. I de flesta fall är det en kvinna som på detta sätt har möjlighet att komma till Sverige som anhörig. Länsstyrelsen, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen har tillsammans med kommunerna ett gemensamt ansvar för mottagandet och etableringen av nyanlända personer.

Länsstyrelsen formulerar det gemensamma uppdraget: Alla nyanlända personer ska utifrån sina egna förutsättningar få professionellt stöd att så snabbt som möjligt lära sig svenska, komma i arbete och klara sin egen försörjning.

I realiteten visar det sig att detta goda mottagande inte gäller alla. Inte ens för hälften av dem som kommer som anhöriga gäller detta ansvarstagande från svenska myndigheter. Under 2019 beviljades 57 233 personer uppehållstillstånd genom anknytning. Merparten var kvinnor.

För att få tillgång till etableringsprogrammet ska anknytningspersonen fått sitt uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande. Övriga anhöriga hamnar utanför etableringen. Utan tidiga riktade insatser löper utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare hög risk att hamna utanför arbetsmarknaden. ”Samhällets stöd för etablering når inte nyanlända kvinnor och övriga anhöriginvandrare”, citat hämtat ur en regeringsrapport från 2012.

ESO (expertgruppen för studier i offentlig ekonomi) skriver i en rapport: Att förbättra nyanlända kvinnors möjligheter till snabbetablering på arbetsmarknaden är avgörande för att öka sysselsättningen bland nyanlända. Kvinnor invandrar oftare som anhöriga till flyktingar, andra invandrare eller till inrikes födda. I Sverige omfattas bara anhöriga till flyktingar och skyddsbehövande av etableringsprogrammet även om andra anhöriginvandrare också har problem att ta sig in på arbetsmarknaden

De flesta anhöriginvandrare blir inte kontaktade eller välkomnade av någon myndighet. De är helt utlämnade åt sin partners goda vilja och hans/hennes kunskaper om samhället. Kvinnor kan alltså komma till Sverige, uppfostra barn och leva sitt liv här utan att varken lära sig språket eller veta något om samhället och med mycket små möjligheter att komma ut i arbetslivet. Det ligger inte i alla mäns intresse att kvinnan ska frigöra sig eller skaffa en egen försörjning. Barnen i dessa familjer hamnar i kläm, får fungera som tolkar och ges ett större ansvar än de klarar av. Det har också hänt att kvinnor hållits isolerade i hemmet utan kunskap om sina rättigheter eller vart man vänder sig för att få hjälp. Från samhällets sida finns inga insatser som underlättar integration för denna grupp.

Alla som får uppehållstillstånd bör få en etableringsplan som innefattar sfi (svenska för invandrare), samhällsinformation och arbetsförberedande insatser. För anhöriginvandrare som inte har rätt till etableringsersättning måste det finnas andra incitament för att hjälpa dessa nyanlända att integreras.

Partikongressen föreslås besluta:

- B9:1 att socialdemokraterna ska verka för att alla som kommer till Sverige genom anknytning ska få erbjudande om etableringsinsatser
- B9:2 att socialdemokraterna ska verka för att någon myndighet får uppdraget att ansvara för att informera om dessa insatser och om vikten av att delta i programmet. Denna information ska ske på hemspråket och snarast efter ankomsten

Socialdemokrater för Tro och Solidaritet, Jönköping
Jönköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B10

HALLSBERGS ARBETAREKOMMUN

Integration

”Vi bor i samma land men lever i olika världar!” Så kan man beskriva den situation som råder när det gäller graden av integration i vårt land. Detta utgör ett problem som har flera konsekvenser i vårt närområde med utanförskap, risk för kriminalitet och inlåsnings effekter. Hur många med annan kulturell bakgrund har grillat på din uteplats och när hade du senast mat från Mellanöstern i din luchryggsäck på skogspromenaden?

Integration handlar om att känna tillhörighet. Det betyder att alla ska känna sig som en del av det svenska samhället. Integration handlar om att olika grupper möts och har ett utbyte med varandra. Det handlar inte om att den ena ska hjälpa den andra utan att vi hjälper varandra! Alla har vi något att ge.

Det är skillnad på migration och integration och arbetet med dessa bör ha olika utgångspunkter och verktygslådor. Det är lätt att blanda ihop åtgärderna. Planering, organisering, genomförande och uppföljning av integrationsinsatser bör ske i bredaste möjliga sammanhang. Arbetet ska ske på nationell, regional och lokal nivå i reell samverkan mellan kommuner, statliga myndigheter, företag, organisationer och föreningar. Det ideella samhällets insatser är kanske den viktigaste pusselbiten i detta arbetets resultat men det kräver ett kraftfullt och intressefyllt kommunalt stöd.

Förebyggande insatser är, tillsammans med integrationsinsatser, av betydande vikt när arbetet byggs fram och konkreta strategier skapas – det är mycket viktigt att rå på utanförskapets mekanismer på alla nivåer och plan.

Vi yrkar därför att partikongressen beslutar att partiet på alla nivåer skapar bra förutsättningar för

Partikongressen föreslås besluta:

B10:1 att i närsamhället stödja och skapa förutsättningar för föreningar och organisationer

B10:2 att tillskapa naturliga och praktiska träffpunkter för att med kommunalt stöd främja integrationsprocessen

Per Ager

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B11

UPPSALA ARBETAREKOMMUN

Integration kräver goda jobb

Under 2015 och några år dessförinnan sökte ett stort antal personer asyl i Sverige. Under perioden 2013–2018 beviljades i genomsnitt drygt 50 000 uppehållstillstånd per år till flyktingar och deras anhöriga. Det kan jämföras med ett medeltal på cirka 17 000 personer per år sedan 1980-talets början och fram till 2013. Många av de nyanlända saknar den kompetens som behövs på svensk arbetsmarknad, eftersom de i genomsnitt har kortare utbildning än den övriga befolkningen i Sverige. Många saknar också landspecifika kunskaper och färdigheter – såsom kunskaper i svenska språket och arbetslivserfarenheter – liksom nätverk och informella kontakter, som är viktiga för att ta sig fram i samhället.

Ungefär 40 procent av de arbetslösa som är utrikes födda har förgymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. Att få jobb utan fullföljd gymnasieutbildning är i dag mycket svårt i Sverige, och har blivit allt svårare. Det är en förklaring till att utrikes födda är överrepresenterade bland de arbetslösa, eftersom de ofta har lägre utbildningsnivå. Att arbetslösheten blivit allt mer koncentrerad till individer som är utlandsfödda är ett tecken på att klass och etnicitet allt mer kopplas samman.

Sedan slutet av 1980-talet har utrikes födda haft det tuffare på arbetsmarknaden än inrikes födda, vilket kommer till uttryck både i en lägre sysselsättningsgrad och i högre arbetslöshet. Det tar ofta många år innan någon som invandrat till Sverige får jobb. Svårigheterna att komma in på arbetsmarknaden är alltså inte nya. Men att det, koncentrerat till några få år på 2010-talet, kom ett stort antal personer till Sverige skärper utmaningen. Att integrationen fungerar kommer att vara avgörande för att inte skapa ett växande ojämlikhetsproblem med tydlig koppling till födelseland. Redan i dag har vi ett etnifierat klassamhälle. Det riskerar att förstärkas, vilket i sin tur kan få konsekvenser för hela vår samhällsmodell, eftersom stora klassklyftor som sammanfaller med olika etnisk bakgrund riskerar att minska stödet för omfördelning.

För att bryta utvecklingen mot det etnifierade klassamhället och säkerställa att de som kommit till Sverige efter skolstarten inte permanent fastnar utanför arbetsmarknaden eller i jobb med dåliga villkor och låga löner, måste nyanlända ges en reell chans att bygga på sina kompetenser. Det kan bara ske genom tidiga investeringar i utbildning och arbetsmarknadsinsatser av god kvalitet. Det lägger även grunden för en produktiv samhällsekonomi.

För nyanlända barn och tonåringar är det centralt att skolan klarar att ge en god utbildning även till dem som börjat svensk skola senare än förskoleklass. Särskilt viktigt är det att säkra övergången mellan grundskolan och gymnasiet, så att de allra flesta redan som unga vuxna når gymnasiekompetens.

I dag råder stora skillnader i hur pass stort ansvar enskilda skolor tar för att ta emot nyanlända elever. Detta kan försämra integrationen och göra det svårare för enskilda elever att tillgodogöra sig sin utbildning. Ansvaret för att ta emot nyanlända elever måste fördelas jämnare bland alla skolor, såväl kommunala som fristående, och bland alla kommuner.

För vuxna och långtidsarbetslösa som behöver komplettera sina kunskaper för att långvarigt etablera sig på arbetsmarknaden måste det vara möjligt att genom arbetsmarknadspolitiken få relevant stöd. Det behöver finnas ett batteri av arbetsmarknadspolitiska verktyg, som arbetspraktik, utbildning, subventionerade jobb, kvalificerad vägledning och matchning. Det är också viktigt att det finns lösningar som gör det möjligt att kombinera jobb och reguljär utbildning. Det finns flera exempel på överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter och staten som bygger på just denna tanke: att det ska vara möjligt att successivt bygga på kunskaper genom att under en tid kombinera arbete – som i sig innebär lärande – med studier. Ett sådant exempel är etableringsjobb. Överenskommelsen för dessa jobb är att lön från arbetsgivaren och en individersättning från staten ska ge en disponibel inkomst motsvarande inkomsten från ett arbete i nivå med kollektivavtalens lägsta lön. Staten behöver även tillgodose att det finns ett tillräckligt antal utbildningsplatser, inte minst inom yrkesvux. Insatsen ska vara tillfällig och i normalfallet leda till en tillsvidareanställning hos samma arbetsgivare.

Centralt för att etablera sig på arbetsmarknaden är också goda kunskaper i svenska. Den som bor i Sverige men saknar grundläggande kunskaper i svenska har rätt att delta i sfi, svenska för invandrare. Undervisningstiden i sfi ska enligt lag i genomsnitt omfatta minst 15 timmar i veckan. Det kan ifrågasättas om denna begränsade undervisningstid är tillräcklig. För många som studerar sfi, särskilt de som har kort utbildningsbakgrund, tar det lång tid att bli godkänd. För dem skulle fler undervisningstimmar kunna vara ett sätt att klara sfi snabbare. Det är också ett problem att lärartätheten på sfi är låg och att många undervisande sfi-lärare inte är behöriga. För att kvaliteten på sfi ska bli högre behövs fler lärare och kompetenshöjande insatser för dem som redan undervisar.

Omkring 40 procent av arbetskraftsinvandringen sker till yrken där det inte råder brist, ofta yrken med låga krav på formell utbildning. Det leder i praktiken till ökad konkurrens om dessa jobb och inverkar därmed sannolikt negativt på bland annat kortutbildade nyanländas möjlighet till etablering. Detta måste ändras. En arbetsmarknadsprövning bör införas för att säkerställa att arbetskraftsinvandringen sker till yrken där det råder faktisk brist på arbetskraft.

Dagens regelverk för arbetskraftsinvandring vältrar över riskerna på den enskilde arbetstagaren. Systemet med tillfälliga arbetstillstånd skapar arbetstagare som har svårt att hävda sin rätt, eftersom de då riskerar utvisning. Arbetskraftsinvandrare som har kontrakt på en tillsvidareanställning i Sverige ska därför ges permanent uppehållstillstånd med en gång. Arbetserbjudandet som ligger till grund för arbetstillstånd ska göras juridiskt bindande och kännbara sanktioner mot arbetsgivare som utnyttjar arbetskraftsinvandrare bör införas.

Partikongressen föreslås besluta:

- B11:1 att det behöver finnas ett batteri av arbetsmarknadspolitiska verktyg för att nyanlända, likväl som andra arbetslösa, ska få det stöd de behöver för att möta kunskapskraven på arbetsmarknaden
- B11:2 att en permanent tudelad arbetsmarknad undviks genom att möjliggöra för nyanlända och långtidsarbetslösa att kombinera arbete med utbildning
- B11:3 att nyanlända bör få bättre möjligheter att lära sig svenska genom att få rätt till fler timmar i sfi
- B11:4 att arbetskraftsinvandring ska vara motiverad av faktisk brist på arbetskraft, och att en arbetsmarknadsprövning införs så att arbete endast erbjuds inom branscher där det råder brist
- B11:5 att reglerna för arbetskraftsinvandring ska ses över för att förhindra att människor utnyttjas. Krav på heltidsanställningar, juridiskt bindande avtal innan inresa till Sverige och kännbara sanktioner mot arbetsgivare som utnyttjar arbetskraftsinvandrare ska införas
- B11:6 att barn och tonåringar som invandrar senare än skolstartsålder ska ges goda möjligheter klara skolan och nå en fullgjord gymnasieutbildning
- B11:7 att alla skolor ska ta emot nyanlända elever i samma utsträckning, för en mer allsidig elevsammansättning

LO-fackens socialdemokratiska förening (LO-sossen)

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B12

KUMLA ARBETAREKOMMUN

Integration och mottagning i kommunerna

Under många år bedrev Kumla kommun ett fantastiskt arbete för att hjälpa nyanlända till integration och arbete.

Vår mottagning gick ut på att omedelbart ta emot våra nyanlända se till att de kom i arbete eller utbildning och att barnen om det fanns sådana fick barnomsorg så att båda föräldrarna kom i arbete eller SFI.

Utfallet blev otroligt bra ca åttio procent kom i arbete eller utbildning med mycket små medel.

Men framgångssagan tog slut när den borgerliga regeringen förde över ansvaret för mottagningen till arbetsförmedlingen med stora bekymmer som följd.

Partikongressen föreslås besluta:

B12:1 att staten återför ansvar och medel för mottagning och integrationsarbete till kommunerna, som bevisligen har större möjligheter att nå ett positivt resultat i samverkan med arbetsförmedlingen

Dan-Åke Moberg och Lennart Eriksson

Kumla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B13

SÖLVESBORGS ARBETAREKOMMUN

Integrationsplan

2015 sökte sig ett stort antal migranter till Sverige och Europa. Vi fick bevittna den största flyktingvågen till vår kontinent i modern historia, och man kan tveklöst sig att Sverige således räddade många liv. Vårt land tog ett stort ansvar och det är något vi ska vara stolta över.

Samtidigt tog inte alla kommuner lika stort ansvar i frågan, där några av de rikaste kommunerna tog emot en bråkdel av vad de kommuner som tog störst ansvar gjorde. Sedan dess har den socialdemokratiskt ledda regeringen gjort ett antal förbättringar på området, bland annat har man genomfört bosättningslagen som bidrar till att nyanlända snabbare kan etablera sig i samhälls- och arbetslivet. Det finns även många kommuner som har inrättat en integrationsplan som syftar till att skapa effektiva strategier för att invandrare ska integreras snabbare i kommunen. Att få ett arbete är den bästa integrationsåtgärden brukar man säga, men åtgärder som kan återfinnas i integrationsplaner kan stärka den ytterligare. Exempel på sådana åtgärder kan bland annat vara ett bra mottagande, erbjuda platser i förskolan, erbjuda speciella utbildningar angående civilsamhället och utbyten med personer i kommunen m.fl.

Samtidigt så finns det ett flertal kommuner som har en total avsaknad av integrationsåtgärder. Det kan i sin tur leda till segregation, segregationen kan sedan leda till fattigdom och avsaknad av förtroende för samhället vilket i sin tur kan leda till en ökad kriminalitet. Vi ser att vårt samhälle idag polariseras ytterligare längs ett flertal parametrar, för att undvika att just den här typen av segregation ökar så krävs det att det genomförs adekvata åtgärder i hela landet. För att säkerställa en proper integration av nyanlända bör man således inrätta en nationell integrationsplan som sedan ska syfta till att tjäna som en gemensam lägsta nivå för Sveriges kommuner när det gäller integrationsåtgärder. Utformningen av den nationella planen bör överlåtas till professionen för att säkerställa en rimlighet och att de föreslagna åtgärderna blir genomförbara i hela landet.

Partikongressen föreslås besluta:

B13:1 att inrätta en nationell integrationsplan som skall innehålla åtgärder som alla kommuner ska genomföra och skall syfta till att skapa en lägsta nivå som kommunerna måste förhålla sig till

Alexander Nilsson

Sölvesborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B14

SÖRMLANDS PARTIDISTRIKT, UPPSALA LÄNS PARTIDISTRIKT, VÄSTMANLANDS PARTIDISTRIKT, ÖREBRO LÄNS PARTIDISTRIKT, ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

Integrationspolitiken- långsiktigt hållbar, inkluderande och effektiv

Bakgrund

Det finns många goda exempel på lyckad integration där etablering, språkinläring, utbildning, arbete och nya vänner lett till precis allt vad den som invandrat till Sverige drömt och hoppats på. Men vi måste vara ärliga med att det även finns många exempel där integrationen inte fungerat. Utifrån Socialdemokraternas ambition om ett jämlikt, jämställt och inkluderande samhälle är bristerna allt för stora och konsekvenserna allt för allvarliga för att vi inte ska agera.

Vad är då integration och när blir en person tillräckligt integrerad? Är integration ensidigt eller ömsesidigt? Det finns ingen enkel eller fulländad definition och begreppet har sina brister. Men en rimlig utgångspunkt bör vara tillgång till och delaktighet i samhällets olika delar såsom arbetsliv, föreningsliv och kulturliv. En vilja och förutsättningar att kunna vara delaktig och söka gemenskap med övriga samhället. Det handlar främst om vikten av egen försörjning, information om samt förståelse för och följsamhet till lagar, regler och myndigheters beslut.

Sverige har en stor integrationsskuld med parallellsamhällen, segregerade stadsdelar och hög arbetslöshet. En av orsakerna är att det saknats samband mellan vad ”systemet” på ett acceptabelt sätt klarar av och hur stort det faktiska mottagandet varit. När integrationen inte fungerar blir detta ett problem även för vårt samhälle. Hedersrelaterat våld och förtryck, allvarliga brister i jämställdhet och barnperspektiv och inte minst avsaknaden av arbete och egen inkomst bidrar till ökade ekonomiska klyftor, minskad frihet för människor. Detta kan i yttersta fall lägga grunden för brottslighet, både i form av välfärdsbrott och för att skapa alternativa inkomstkällor.

Den stora bostadsbristen och otillräckliga integrationsinsatser bidrar även till att skada bostadsmarknadens funktionssätt när oegentligheter och utnyttjande av människor breder ut sig i större omfattning. Social dumpning har uppstått när kommuner som inte anser sig kunna erbjuda

boende åt flyktingar skickar människor vidare till en annan kommun för att lösa uppgiften. Det är ovärdigt.

Under senare år har försörjningsstödet, som är tänkt att vara ett kort och begränsat bistånd, blivit en långvarig och permanent försörjning för allt fler. Det tär på den individuella självkänslan och på samhällsekonomin. Den som är långvarigt arbetslös ska inte hamna i passivitet och långvarigt försörjningsstödsberoende. Annan typ av sysselsättning, någon form av beredskapsjobb med därpå följande ersättning, behöver därför införas. Det behövs även stärkta insatser för att öka kvinnors sysselsättningsgrad bland nyanlända för att förebygga de risker som är förknippade med att fastna i hemmet. Samhällsekonomiskt är det avgörande att fler arbetar.

Ur ett jämställdhetsperspektiv finns stora risker och baksidorna när integration misslyckas. Många delar i integrationssystemet bäddar tyvärr för att kvinnor ofrivilligt och ibland av vana fastnar i ett hemmaberoende. För att exemplifiera kan sådant som flerbarnstillägg till barnbidraget diskuteras där en alternativ modell kan vara en betydligt högre ersättning för de två första barnen, som ju i allt väsentligt är dyrare när allt ska köpas in, för att ta bort tillägget efter exempelvis det tredje barnet.

Grunden för goda resultat i integrationspolitiken är bostad och egen försörjning i kombination med tillräcklig utbildning. Det kräver att samhället kan erbjuda detta men också ställer krav på att individen gör det som krävs. Det förutsätter i sin tur en politik som lyckas med bostadsbyggande, jobbskapande och utbildningsinsatser utan att människor upplever att deras intressen ställs mot varandra.

Vi föreslår att partikongressen ger partistyrelsen i uppdrag att utmejsla en modern, tydlig och långsiktigt hållbar politik på området. Socialdemokraterna måste visa vägen för en stark och trovärdig väg framåt inom migrations- och integrationsområdet.

Partikongressen föreslås besluta:

- B14:1 att införa en feministisk arbetsmarknadspolitik som tydliggör att kvinnor förväntas arbeta och ha en egen försörjning, samt att stödåtgärderna utformas därefter
- B14:2 att öka effektiviteten i svenskundervisningen och tydliggör kraven att alla nyanlända ska uppnå målen
- B14:3 att införa en individuell integrationsplan för alla vuxna som får uppehållstillstånd, med stark koppling till resultat och ekonomisk ersättning
- B14:4 att se över jämställdhetseffekterna med dagens barnbidragsmodell och överväg eventuellt förändringar
- B14:5 att avskaffa EBO-lagen och ersätt med en modell bestående av anläggningsboende och kommunplaceringar där ersättningar till individ och kommun är sammanlänkande

B14:6 att styra mottagandet av asylsökande tydligare till kommuners kapacitet för ett gott mottagande avseende arbetsmarknad, bostadsmarknad och socioekonomiska skillnader

B14:7 att ett nationellt program med något som liknar beredskapsjobb bör inrättas för att ingen ska hamna i passivitet under arbetslöshet

Partidistriktet i CDUTE

Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B15

GULLSPÅNGS ARBETAREKOMMUN

Kostnader för flyktingar som fått avslag på sin asylansökan

Reglerna har ändrats för de individer som får avslag på sin asylansökan. Vid avslag får de inte längre någon ekonomisk ersättning och de har heller inte rätt att bo kvar på förläggningen. Det visar sig att många avvisningar tar väldigt lång tid. Under denna tid så hamnar nu individen hos kommunerna som ska hjälpa till med försörjningsstöd. Kostnaderna vältras på så sätt över på kommunerna.

Partikongressen föreslås besluta:

B15:1 att staten tar ett helhetsgrepp för hela asylprocessen både ekonomisk och bostadsmässigt

B15:2 att kostnaderna inte vältras över på kommunerna, utan staten ska kompensera de kommuner som eventuellt får kostnader för asylsökande som fått avslag på sin ansökan

Carina Gullberg, Kristoffer Alexandersson

Gullspångs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B16

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Nationell handlingsplan för utsatta nyanlända familjers etablering med samverkan mellan statliga myndigheter och kommuner

Nyanlända familjer som kommer till Sverige har olika förutsättningar. De som har goda språkkunskaper, bra utbildning och god ekonomi klarar sig bra och blir snabbt etablerade i det svenska samhället och på arbetsmarknaden.

De familjer som har dåliga förutsättningar enligt ovan hamnar ofta mellan stolarna när de slussas mellan olika myndigheter. Det leder ofta till problem på många plan, med etablering på arbetsmarknaden, med känsla av hopplöshet och psykiska problem, med problem för barnen att klara studier och en sårbarhet att hamna i kriminalitet.

Med stöd av samhällets fem grunder, mänskliga rättigheter, grundläggande demokratiska värderingar, rättigheter och skyldigheter, hur det svenska samhället är organiserat samt för att kunna ha ett praktiskt vardagsliv förtjänar de att bli bemötta på samma sätt som andra folkgrupper i vårt samhälle. Alla är vi lika inför lagen och dessa familjer ska bli inkluderade och inte exkluderade i samhället.

Partikongressen föreslår besluta:

- B16:1 att det ska finnas färdiga nationella handlingsplaner för de utsatta nyanlända familjerna
- B16:2 att det upprättas partneravtal mellan berörda statliga myndigheter, som arbetsförmedlingen och migrationsverket, och kommuner
- B16:3 att berörda familjer förses med kontaktperson vars verksamhet och befogenheter regleras i den nationella handlingsplanen och i partneravtalet mellan staten och berörd kommun
- B16:4 att familjerna får en och samma kontaktperson som är länken mellan statliga myndigheter och kommunens socialtjänst och andra kommunala funktioner
- B16:5 att kontaktpersonen som arbetar med familjen ska ha en bred kunskap om berörda statliga myndigheter och kommunala funktioner och även vara kunnig/utbildad inom familjeterapi

Arrij Moussa. Motionen antagen som Egen av Kirseberg/Segeväng (S)-föreningsmöte 2021-01-28. Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B17

SÖDERTÄLJE ARBETAREKOMMUN

Ordning och reda i flyktingmottagandet för ett tryggare Sverige

EBO-lagen infördes 1994 av en borgerlig regering för att förenkla boendesituationen och asylmottagningen. Resultatet visade sig bli något helt annat. Flyktingmottagandet i Sverige hade tidigare fungerat genom att kommuner upplät bostäder i befintligt bestånd den första tiden för att de ville göra en insats. Barnen gick i skolan med klasskamrater som pratade svenska och de vuxna kunde lära sig svenska genom att de träffade många svenskar dagligen. Det var inte perfekt men möjligheten till en bra och trygg start och att lära sig svenska snabbt var förhållandevis stor.

Sedan den unika EBO-lagen, som bara finns i Sverige, infördes har segregationen i Sverige och i många av landets kommuner ökat år efter år.

I Södertälje kunde vi se extrema konsekvenser under kriget i Irak. Under 2006-2009 kom i genomsnitt mer än 1 000 EBO-flyktingar om året. Bakgrunden var att många flyktingar som redan tidigare kommit till Sverige från Irak, Syrien och Libanon hade flyttat till Södertälje. Många av dem tillhörde den folkgrupp (Assyrier/Syrianer/Kaldeer) som en stor andel av Irak-krigets flyktingar också tillhörde. De allra flesta som kom 2006-2009 bosatte sig hemma hos någon annan med trångboddhet, svår segregation och otrygga boendeförhållanden som följd. Under kriget i Syrien 2012 och framåt upprepades samma sak och segregationen förstärktes och fördjupades.

En kommun kan inte förbereda sig på EBO-mottagande och vet aldrig i förväg vem eller hur många som kommer. Lagen har också skapat möjlighet för en organiserad brottslighet i syfte att tjäna pengar genom att utnyttja människors utsatthet och längtan till eget boende och möjligheten att hoppa över introduktionen hos Migrationsverket.

Allt för många får därmed sämsta möjliga start i Sverige i otrygga hyreskontrakt, ständiga flyttar och ekonomisk utsatthet. En svart hyresmarknad har vuxit fram i flera av Sveriges kommuner där bostäder hyrs ut olovligt och där den som bor där inte får skriva/folkbokföra sig. Detta var självfallet inte lagstiftarens intentioner och den ökande insikten om lagens avsikter har därför lett till vissa förändringar.

I slutet av 2015 beslutade regeringen att alla Sveriges kommuner ska ta ett solidariskt ansvar för mottagandet av nyanlända flyktingar genom en tillfällig bosättningslag. För de kommuner i landet som under lång tid tagit emot en oproportionerligt stor andel av de nyanlända var detta ett mycket välkommet beslut. Bosättningslagen är en av de viktigaste som införts. Lagstiftningen, som trädde i kraft 2016, omfattar dock enbart de flyktingar som vid ankomsten blivit anvisade plats vid s.k. anläggningsboenden (ABO). EBO finns fortfarande kvar.

En förändring av EBO-lagen trädde dock i kraft 1 januari 2020. Ändringen innebär att kommuner med så kallade utsatta områden själva fått möjligheten att anmäla vilka områden med socioekonomiska utmaningar som ska omfattas av den införda begränsningen av dagersättning för dem som ändå bosätter sig i något av dessa. Dessvärre har dock inte någon effekt på segregationen kunnat ses efter de undantag som gjorts. Viljan att välja EBO är stor och möjligheten att skriva sig på ett ställe och bo på ett annat kan utnyttjas liksom möjligheten att bo i ett så kallat utsatt område utan att få bidrag och i stället försörja sig exempelvis genom svartarbete. Det är en uppenbar risk att segregationen cementeras och att utvecklingen mot ett parallellsamhälle förstärks.

För att integrationen ska fungera i Sverige behöver alla asylsökande få en bra start. Migrationsverket måste stå för allt mottagande till en början. På ett anläggningsboende ges introduktion om Sverige, våra lagar, viktig samhällsinformation och det svenska språket.

Det behövs ordning och reda i flyktingmottagandet för enskilda människors, enskilda kommuners och vårt lands skull. Kongressbeslutet om att avskaffa Ebo-lagen måste verkställas.

Partikongressen föreslår besluta:

- B17:1 att Socialdemokraterna verkar för att alla asylsökande i Sverige tas emot på Migrationsverkets anläggningar för introduktion och att utflyttning till eget boende föregås av en verifiering av att det planerade boendet bedöms rimligt
- B17:2 att Socialdemokraterna verkar för att de asylsökande som bedöms få möjlighet att stanna i Sverige anvisas till alla Sveriges kommuner på ett ordnat sätt
- B17:3 att Socialdemokraterna verkar för att skyndsamt skapa politisk majoritet i riksdagen för att avskaffa den så kallade EBO-lagen

Södertälje arbetarekommun

Södertälje arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B18

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ordning och reda i stödet till nytillkomna

Idag är det så att de med kort eller ingen studiebakgrund har svårt att klara av SFIs samtliga kurser (a/ b-d) på den tid de har tilldelats sig på SFI. Om de vill fortsätta att studera svenska efter detta måste de vända sig till t.e.x folkhögskolor och finansiera sina studier med CSN. Då använder de upp sina grundskoleveckor med studier på SFI-nivå. När de sedan ska läsa på grundskolenivå så är CSN veckorna slut. En del kommuner har valt att försöka stödja de som läser på SFI med att tillåta studier med stöd av försörjningsstöd. Det säger sig självt att en sådan lösning möjligen kan vara tacksam för den enskilde individen men inte i längden lämpligt som modell för hur vi tar hand om språkstöd för de nytillkomna svenskarna i vårt land.

En möjlighet vore att nytillkomna som väljer att läsa SFI efter 24 månader genom individuell prövning ska kunna beviljas etableringsersättning för nyanlända från staten för att bli klara med sina studier upp till D-nivå med stöd av en förlängd etableringsersättning upp till 12 månader. Genom att låta Komvux alternativt den enskilda SFI läraren fylla i månadsvisa intyg om närvaro och aktivt deltagande i studierna. Om eleven bara sitter av sin tid så flyttas eleven över till arbetssökande och den förlängda extra etableringsersättningen upphör. De som läser SFI på D-nivå erbjuds en anpassad läskurs där hälften av utbildningen sker i form av en arbetsinriktad utbildning och praktik inom bristyrken i Sverige och hälften i svenskundervisning.

Idag prövas olika jobbspår och språkmodeller runt om i landet för att underlätta vägen från migration till arbete. DUA – Delegationen för unga och nyanlända till arbete har i uppdrag att främja statlig och kommunal samverkan och utvecklandet av nya samverkansformer i syfte att effektivisera unga och nyanländas etablering i arbetslivet. De lyfter fram olika projekt som tidigare prövats med gott resultat som visar vad som tidigare gjorts men även skulle kunna göras igen med en mer flexibel etableringsstöds modell än idag. Dua lyfter fram är Eskilstuna 2018 som ett gott exempel.

I Eskilstuna utvecklade kommunen ett jobbspår som kombinerade svenskastudier med yrkeskurser. Modellen byggde på att kommunen sedan tidigare erbjöd yrkesutbildningar inom bland annat lager och logistik, och många av Eskilstunas industriföretag rekryterade direkt från dessa utbildningar. Utmaningen blev därmed att anpassa dem till personer som inte talar flytande svenska. För infödda svenskar tog utbildningen 30 veckor. För de nyanlända sänktes tempot och spreds ut utbildningen över nästan ett helt år. Innehållet anpassades till de nyanländas svenskanivå.. Efter att utbildningen hade utformats slöts en överenskommelse med arbetsförmedlingen som gjorde det möjligt för SFI-elever att gå utbildningen med bibehållen etableringsersättning. I en framtida modell där staten generellt tar ett förstärkt ansvar för SFI på D nivån så skulle dessa och andra samverkansmodeller kring arbetspraktik mellan stat, kommun och enskilda företag kunna prövas.

Partikongressen föreslås besluta:

- B18:1 att Socialdemokraterna verkar för att nyttillkomna som väljer att läsa SFI efter 24 månader genom individuell prövning ska kunna beviljas etableringsersättning för nyanlända från staten för att bli klara med sina studier upp till D-nivå med stöd av en förlängd etableringsersättning upp till 12 månader
- B18:2 att Socialdemokraterna verkar för att de som läser SFI på D-nivå erbjuds en anpassad läskurs där hälften av utbildningen sker i form av en arbetsinriktad utbildning och praktik inom bristyrken i Sverige och hälften i svenskundervisning

Fredrik Strömqvist

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B19

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Riv upp EBO-lagen

Ebo-lagstiftningen (Lagen om eget boende) infördes av en borgerlig regering i mitten av 1990-talet. Lagen innebär att en asylsökande kan välja att ordna sitt boende på egen hand, till exempel hos vänner eller släkt, istället för att bo på Migrationsverkets anläggningsboenden och detta utan att förlora sitt bidrag i form av dagersättning. Många asylsökande kom därför att

hamna i det som idag kallas utsatta områden. Med Ebo kom social utsatthet, trångboddhet, svarthandel med lägenheter och segregationen ökade. Migration under senare år, i kombination med en illa fungerande bostadsmarknad, har ytterligare förvärrat segregationen. Nyligen tog riksdagen beslut om att förändra Ebo i enlighet med ett förslag i Januariöverenskommelsen mellan S, MP, L och C. Nyanlända som väljer att bosätta sig i socialt utsatta områden kommer att förlora sin dagsersättning. De ska i stället uppmuntras att bo kvar på asylboenden tills (och om) de får uppehållstillstånd och blir då i stället anvisade till en specifik kommun. Människor som söker sig till Sverige kommer även fortsättningsvis att vilja bo hos sina landsmän och släktingar. För även om ändringen i Ebo är välkommen, är det ingen självklarhet att man väljer bort släkten även om man samtidigt förlorar dagsersättning. Situationen i vissa kommuner är idag ohållbar. Parallella samhällen växer fram. Många människor som bor i socialt utsatta områden lär sig inte svenska språket och lever utanför det svenska samhället. Ebo-lagen har förstärkt segregationen och försvårat integrationen. Jag arbetade själv som flyktingsekreterare under 1990-talet då Sverige tog emot många flyktingar från det forna Jugoslavien. Det var innan Ebo-lagen infördes och nyanlända placerades i flyktinganläggningar över hela Sverige. Det systemet fungerade väl och kontakten med lokalbefolkningen gjorde det lättare för många att komma in i det svenska samhället. Att människor integreras i samhället ökar i längden deras frihet. Att leva i trångboddhet, utanförskap och social misär gör det inte. Varför ska vi ha kvar en lagstiftning som är en av de främsta anledningarna till de växande parallellsamhällena? Varför inte istället riva upp Ebo helt?

Partikongressen föreslår besluta:

B19:1 att EBO-lagen rivs upp i sin helhet

S-kvinnor Stockholm

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B20

YSTADS ARBETAREKOMMUN

Amnesti eller lagändring för dem med "tillfälligt" uppehållstillstånd

För ungefär ett år sedan fick ungdomar i Stockholms stad som fått besked om sommarjobb meddelande att de skulle få betalt även om jobbet ställs in till följd av Corona-pandemin, det rapporterade Ekot med tillägget från ansvariga (borgerliga) politiker "att det inte är ungdomarna som ska behöva ta risken". Lån och kontantstöd delas i miljardpaket ut genom en samlad politisk enighet till andra svenskar som drabbats av pandemins följder. Lagar ändras och undantag från förpliktelser är legio, allt p.g.a. pandemins följdverkningar. Men det finns ett enda undantag från denna humana och vällovlige inställning:

För dem som har uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandrare ser det mörkt ut när ekonomin störttycker. Det är i de flesta branscher omöjligt att få arbete, ja ens praktik. I dag finns det ca 5 500 personer som är här för att arbeta på restaurang. Om de förlorar jobbet måste de snabbt hitta ett nytt om de ska få vara kvar i Sverige. En annan grupp som riskerar att få problem med att stanna i Sverige är de drygt 7 000 personer som i dag har tillfälligt uppehållstillstånd genom gymnasielagen. För att de ska få permanent uppehållstillstånd krävs ett fast jobb inom sex månader efter att de tagit examen på gymnasiet. – Utan ett arbete blir det inte förlängt arbets- eller uppehållstillstånd, så ser regelverket ut. Och nu har vi ju en svårare arbetsmarknad än tidigare, så det kommer att bli nästan omöjligt; allt p.g.a. coronan. Regeringen har antytt att det inte finns planer på att vidta åtgärder för att hjälpa dessa ungdomar med anledning av pandemins följder.

Motiven till lagstiftningen var att lösa migrationsfrågan för dem som genom arbete eller utbildning ville bidra aktivt till det svenska samhället. Som framgår av lagstiftningen var tanken att de som skötte sig efter de förutsättningar som gällde vid lagens tillkomst skulle få sina uppehållstillstånd permanentade. Att dessa förutsättningar kommit att kraftigt ändras, har samma grund som miljardutbetalningarna till svenskar och ändringar i lagstiftning till förmån för svenska hushåll som lider av verkningarna av pandemin. En lagändring för dessa ca 12 000 personer skulle inte ändra migrationspolitiken i övrigt eller ens bidra till någon annan bild, dvs ”skicka signaler” av typ att Sverige öppnar för en större invandring än andra EU-länder. Tvärtom skulle det bara bidra till en human ”ordning i migrationspolitiken” genom att visa att vi håller vad vi lovat med lagstiftningen och inte låter pandemins verkningar särskilt drabba denna grupp ungdomar.

Om Socialdemokratiska partiet vägrar att beakta den verklighet som uppkommit genom pandemin för de som här nämnts så förbryter partiet sig mot de humanitära och solidariska ideal som präglar vår politiska grund. Därför måste partiet söka en anständig lösning på detta dilemma och genast verka för att utvisningarna skall upphöra.

Partikongressen föreslås besluta:

B20:1 att Socialdemokraterna skall genomföra amnesti eller lagändring för dem med uppehållstillstånd villkorat av fast jobb inom 6 månader

Bo Widegren

Ystads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B21

ARVIKA ARBETAREKOMMUN

Amnesti för de ensamkommande flyktingbarnen

Två samhällskriser har på ett inhumant sätt drabbat de ensamkommande flyktingbarn/unga som kom till Sverige under flyktingkrisen 2015 - 2016.

Flyktingkrisen gjorde att man hann rota sig här medan man väntade på att få sin asylrätt prövad. För att ge de unga, som efter lång tid fick avslag, ytterligare en chans att få stanna i Sverige, infördes den s.k. gymnasielagen. Den ingav nytt hopp och innebar att man fick tillfälligt uppehållstillstånd för att slutföra sina gymnasiestudier. För att kunna få permanent uppehållstillstånd var man vidare tvungen att efter avslutade studier, inom sex månader skaffa en anställning med en varaktighet på minst 2 år.

Corona-pandemin har inneburit att ungdomsarbetslösheten ökat kraftigt, och särskilt hårt drabbade är de branscher med s.k. "enkla jobb" som handel, restaurang och turism, där unga traditionellt sett brukar få sitt första jobb. Detta gör det såklart mycket svårt för de som omfattas av gymnasielagen att uppfylla kravet om anställning inom sex månader, och dom befinner sig nu i en oerhört pressad situation.

Med hoppet om att få permanent uppehållstillstånd i Sverige som drivkraft, har de ensamkommande unga arbetat hårt för att utbilda sig, lära sig språket och integrera sig i det svenska samhället och deras förhoppning och önskan är att kunna börja bidra i vårt samhälle.

Sverige som land har också investerat mycket i dessa ungdomar. Det kommer råda stor arbetsbrist i Sverige framöver, och vårt land kommer att behöva dessa människor i arbetsför ålder.

Sverige behöver en tydlig och långsiktigt hållbar migrationspolitik. Den politiska oppositionen har ofta kritiserat regeringen för att bedriva en ryckig och otydlig migrationspolitik. Istället för att fortsätta diskutera och försöka få till särlösningar för denna utsatta grupp, vore det bäst både för vårt samhälle och för de drabbade ungdomarna att ge dem amnesti, permanent uppehållstillstånd och i förlängningen medborgarskap.

Partikongressen föreslås besluta:

B21:1 att om amnesti för de ungdomar som idag omfattas av gymnasielagen

Berit Thim, Brunskog-Mangskog S-förening

Arvika arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B22

HANINGE ARBETAREKOMMUN

Amnesti för de flyktingar som kom 2015

Den 24 november 2015 förändrades Sveriges migrationspolitik genom en tillfällig lag som förlängts. Nu är en ny lag med likartat innehåll på väg till riksdagen. Migrationspolitiken som sådan tar vi inte ställning till i denna motion. Motionens syfte är att Sverige, en gång för alla, ska åtgärda den rättslöshet som de hamnade i, som ansökte om uppehållstillstånd före lagen ändrades, men fick sitt beslut efteråt. Vi anser också att det måste finnas en viss övergångstid då en ny lagstiftning genomförs. Människor måste hinna bli informerade om lagändringen och kunna ändra sin planering utifrån den. Därför anser vi att tiden 25.11 – 31.12 2015 ska vara en övergångstid.

Lagar ska vara förutsebara. Ingen kan dömas för ett brott som inte var klassat som ett brott då handlingen begicks. Den förutsebarheten bör också gälla migrationsfrågorna. Många av dem som sökte sig till Sverige 2015 skulle stannat i ett annat land om de känt till de nya villkor som gällt Sveriges flyktingmottagande och mottagande av humanitära skäl.

Haninge Arbetarkommun har både 2017 och 2020 uttalat sig för att ensamkommande barn och unga inte ska utvisas. Vi står fast vid vår ståndpunkt och utvidgar den till att gälla också vuxna, varav många är föräldrar till barn födda i Sverige och föreslår därför partikongressen att besluta om amnesti för samtliga som ansökte om asyl under 2015 såvida deras vandel inte talar emot det. Ett beslut om detta skulle underlätta för migrationsverket. Den svarta arbetsmarknaden skulle berövas de många som nu arbetar under slavliknande förhållanden.

Partikongressen föreslås besluta:

B22:1 att uppehållstillstånd bör beviljas, efterprövning av vandel, de asylsökande som kom 2015 och för vilka beslut skedde enligt den tillfälliga lagen

Carin Flemström m.fl.

Haninge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B23

VAGGERYDS ARBETAREKOMMUN

Amnesti för ensamkommande unga som varit i Sverige över ett år

Knappt 10 000 unga människor hotas av utvisning till Afghanistan. Många av dess omfattas av den så kallade Gymnasielagen, vilken ger dem en möjlighet att stanna i Sverige efter genomgången gymnasieutbildning om de snabbt lyckas etablera sig på arbetsmarknaden.

Men Gymnasielagen var en kompromissbetonad lösning som kom till under stor brådska. Den löser inte på ett varaktigt sätt situationen för dessa unga människor. I stället riskerar de att efter avslutad utbildning kastas ut ur landet.

Med tanke på under vilka omständigheter dessa unga människor lever sina liv, deras i många fall bristande språkkunskaper och de erfarenheter de bär med sig efter så många år på flykt är det inte rimligt att förvänta sig att de självklart ska kunna leva upp till dessa högt ställda kriterier.

I praktiken kommer endast en mycket liten del av dessa unga människor att kunna utvisas. I stället ökar risken att dessa unga blir en del av ett parallellt skuggsamhälle.

Migrationsverket och de olika rättsinstanserna har inte hunnit med att på ett rättssäkert sätt bereda och fatta beslut i de enskilda ärendena, varför väntetiderna har blivit orimligt långa. Ytterst drabbas de enskilda unga människorna, som i flera fall hunnit etablera sig i Sverige. Samhället har dessutom redan investerat i stora belopp i dessa unga, exempelvis i form av utbildningar.

Totalt har tre svenska myndigheter fallerat i hanteringen av de ensamkommande asylsökande. Socialstyrelsen har släppt en rapport med uppgifter som visat sig vara felaktiga om möjligheterna att använda magnetkamera för att göra medicinska ålderbedömningar. Riksmedicinalverket har tagit fram bristfälliga mätmetoder som har bidragit till hundratals uppskrivningar i ålder för asylsökande och Migrationsverket har fått hård kritik från juridiska experter för att ha låtit de bristfälliga medicinska bedömningarna få en utslagsgivande karaktär i handläggningen av asylärenden.

Den samlade bilden är därför systematiska brister i myndighetsutövningen. Detta har gått ut över enskilda individer. I ett sådant läge är rättssäkerheten så hårt äventyrad att den enda rättssäkra vägen framåt är genom att rensa bordet och utfärda en allmän amnesti för denna grupp.

En amnesti skulle i dagens läge ge möjlighet att skapa ordning och reda i flyktingpolitiken, minska det humanitära lidandet och ge utsatta människor en möjlighet att bygga sig en ny framtid i Sverige. Därför skulle en amnesti främja integrationen och ge Migrationsverket och rättsinstanserna en välkommen avlastning.

Partikongressen föreslås besluta:

B23:1 att Sverige utfärdar en allmän amnesti för ensamkommande barn och unga som vistats i Sverige längre än ett år

Anna Karin Slunge

Vaggeryds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B24

KUNGÄLVIS ARBETAREKOMMUN

Amnesti för unga ensamkommande som varit i Sverige mer än ett år

Sveriges regerings nya lagförslag 2018 om ensamkommande barn och ungdomar ger dem rätt att stanna i Sverige. Detta innebär en ny möjlighet för personer som annars skulle utvisats att beviljas uppehållstillstånd för gymnasiestudier. :Ca 9000 personer påverkades av det nya lagförslaget..

När den tillfälliga lagen lades fram efter flyktingsituationen 2015 fick lagen kritik av flera remissinstanser för att reglerna var komplicerade och svåra att tillämpa.

Det tillsattes en parlamentarisk kommitté som hösten 2020 lade fram sitt lagförslag till framtidens asylpolitik, Förslaget hade kunnat bidra till att bryta den trend med allt högre grad av psykisk ohälsa och lidande för människor som sökt skydd i vårt land Vi var många i rörelsen som anade och varnade för när den ”tillfälliga” lagen infördes, innebär kommitténs förslag tvärtom att problemen i den tillfälliga asyllagen permanentats.

Otryggheten att inte känna sig som välkommen och att inte veta om man har en framtid i landet driver inte människor att lära sig språk. Att så många i våra verksamheter hela tiden svävar i ovisshet är fullständigt förödande. De bär på stora sår från krig och övergrepp, som borde förbättras när människor kommer in i tryggheten i vårt land

Att minska asylmottagandet till varje pris hamnade nämligen i topp på kommittés dagordning, där integration används som ett av motargumenten.

En lyckad integration är tvärtom helt beroende av att nya svenskar känner sig välkomna, både av staten och av oss människor. Många av oss privatpersoner, våra kyrkor och andra organisationer gör ovärderliga insatser, men staten sätter ramarna.

Vad gjorde vi när den massiva flyktingvågen kom 2015. Det kom 90000 flyktingar till vårt land. De nyanlända var kanske Sveriges mest oanade talangpool. De flesta bär på en enorm drivkraft och brinner för att bli delaktiga i alla delar av vårt svenska samhälle och få ett arbete. Vi i civilsamhället gjorde allt vi kunde för att vara till hjälp och för att ge dem en trygg värld att leva i. Så blev det i många fall, men vi klarade inte hela vägen.

Vi behöver idag mer människor i arbete. Vi kommer i framtiden sakna personer i vården, i hemtjänsten, inom äldreården, sjuksköterskor och undersköterskor.

Vi behöver nya medborgare för att klara omställning i omsorg.

Låt oss ge de ensamkommande barn och ungdomar som kom hit till Sverige 2015 och senare en möjlighet att utbilda sig och bli en resurs för deras och vår framtid.

Partikongressen föreslås besluta:

B24:1 att Sverige utfärdar en allmän amnesti för de ensamkommande barn och unga som vistats i Sverige längre än ett år

Ing-Britt Adiels, Socialdemokrater för Tro och Solidaritet Kungälv
Kungälvs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B25

KARLSTADS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Arbetskraftsinvandring

Arbetskraftsinvandringen till Sverige är ett mycket större problem idag än flyktinginvandring. Arbetsgivarna, svenska och utländska företag, prioriterar att söka lågutbildad utomeuropeisk arbetskraft före än, att erbjuda de Sverige lågutbildade, jobb. I många fall har dessa arbetskraftsinvandrare två lönekontrakt, ett som visas upp till myndigheterna med avtalsenliga löner, ett mycket lägre kontrakt som de får betalt efter.

Vidare är deras arbetstider ofta helt oreglerade. Självklart får flyktingar och svenskar med låg utbildning inte dessa jobb, då de vet att de har rätt till avtalsenlig lön och reglerade arbetstider och därigenom blir dyrare arbetskraft. Detta förhållande är ovärdigt vårt svenska samhälle och borde omgående stoppas. Vi förstår inte hur Sveriges riksdag och regering kan tillåta denna typ av arbetskraftsinvandring.

Partikongressen föreslås besluta:

B25:1 att partikongressen uppdrar åt våra företrädare i regeringen att stoppa denna typ av arbetskraftsinvandring och enbart tillåta arbetskraftsinvandring på områden där vi saknar egen kompetens, dvs experter

Väse Sf

Karlstads arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B26

NYNÄSHAMNS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Arbetskraftsinvandringen måste stramas upp

Sverige har sedan 2008 OECD:s minst reglerade arbetskraftsinvandring från länder utanför EU. Alla andra länder har någon form av vägning mellan konkurrenssituationen på de egna delarbetsmarknaderna och arbetsgivarnas önskan om att fritt kunna rekrytera från andra länder. Så icke i Sverige. Samma regler gäller för arbetsmarknaderna för högkvalificerade experter som saknas i Sverige som för arbetsmarknaden för bärplockare som svenskar inte vill ta och som arbetsmarknaderna för invandrare med otillräckliga färdigheter. Ett intyg från en arbetsgivare med löfte om arbete med för att få uppehållstillstånd räcker. Ingen kontroll finns av löftet eller lönen. Upphållstillståndet förlängs regelmässigt. En statistisk analys från Malmö Universitet av effekterna av 2008 års liberalisering jämfört med läget före reformen visar följande.

Inverkan var störst på arbetsmarknader för lågt kvalificerade.

Antalet personer från Turkiet, Irak, Syrien och Iran ökade påtagligt

Rekryteringen skedde framför allt genom etniska nätverk (företagare i Sverige från ett visst land rekryterade från det egna landet)

Arbetskraftsinvandrare har en tydlig väg till permanent uppehållstillstånd

Sambanden var starka med reglerna för asylinvandring

Inkomster och arbetsvillkor pressades ofta ned för lågt kvalificerade arbeten

Asylsökandes självförsörjning påverkades negativt. Andra studier pekar på att vissa branscher där intäkterna bestäms av det svenska välfärdssystemet (t ex LSS, hemtjänst, barnomsorg) också utnyttjas av ekonomisk brottslighet.

Partikongressen föreslås besluta:

B26:1 att alla arbetskraftsinvandrare skall ha avtalsenliga och väl kontrollerade löner

B26:2 att spårbyten mellan asyl- och flyktinginvandring upphör

B26:3 att regler stramas upp och kontrolleras så att kriminaliteten försvinner

Monica Andersson

Nynäshamns arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B27

KALIX ARBETAREKOMMUN

Arbetsmarknadsprövning

Ett beslut togs 2008 av dåvarande alliansregering samt miljöpartiet att ta bort arbetsmarknadsprövningen vid arbetskraftsinvandring. Arbetsmarknadsprövning gjordes för att se om det var ett bristyrke eller om arbetskraften redan fanns i Sverige. Vid arbetsmarknadsprövningen fanns även berörda fackförbund med.

När arbetsmarknadsprövningen försvann så har arbetskraft kommit till Sverige från utlandet i yrken där det ej råder brist på arbetskraft. Och ofta så kommer de till en otrygg arbetsmarknad, de som arbetskraftinvandrar till Sverige får många gånger arbeta under slavliknande förhållanden med låga löner samt dålig arbetsmiljö. Många står i skuld till sina arbetsgivare, och många saknar bostad.

Arbetare ställs mot arbetare, vilket skapar vi och dom på arbetsplatserna. Alla ska arbeta under samma förhållanden. De seriösa företagen slås ut och den svenska arbetsmarknadsmodellen undermineras.

Partikongressen föreslås besluta:

B27:1 att arbetsmarknadsprövningen på arbetskraftsinvandring återinförs

B27:2 att arbetsmiljöverkets resurser ska stärkas

Anette Wernersson Dan Brännmark

Kalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B28

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

De migrationspolitiska grundprinciperna ska hållas

Vi socialdemokrater värnar den reglerade invandringen och asylrätten.

Sverige har tagit ett mycket stort ansvar för människor på flykt, och vi ska fortsätta att ta ansvar både genom UNHCR och som mottagarland. Däremot är det inte hållbart att Sverige har ett mer generöst regelverk eller tar ett större ansvar än övriga Europa. Ansvar måste delas solidariskt, och det svenska mottagandet måste stå i proportion till kapaciteten och möjligheten att lyckas med integrationen.

I samband med flyktingkrisen 2015 då rekordmånga flyktingar kom till Europa och en oproportionerligt stor andel kom till Sverige, infördes en tillfällig och stramare lagstiftning i syfte att fler skulle söka asyl i andra europeiska länder och att ansvaret skulle fördelas jämnare. Den nya permanenta lagstiftningen behöver vara långsiktigt hållbar. Huvuddragen liknar därför den tillfälliga lagstiftningen för att vi inte åter ska hamna i en situation likt 2015 då många kommuner och myndigheter hade svårt att hantera sitt uppdrag. Nu behövs utrymme för att ta hand om den integrationsskuld som har byggts upp, så att de som kommit hit och fått rätt att stanna ges så goda chanser som möjligt att etableras i det svenska samhället. På så vis kan vi upprätthålla höga ambitioner för jobb, välfärd och trygghet.

Mottagandet av asylsökande måste alltså ske i mer ordnad form framöver. De som har rätt till skydd och därmed får stanna behöver lära sig svenska, utbilda sig och arbeta och försörja sig, och det ska gå snabbare än i dag. Återvändandet för de som får avslag måste öka. Det är bra att Socialdemokraterna och Regeringen har anpassat migrationspolitiken därefter.

Men för att migrationspolitik ska vara långsiktigt hållbar och ha en stark legitimitet behövs inte bara ett regelverk som står i proportion till kapacitet och ansvar, utan som också är tydligt och transparent. För många undantag och särlösningar riskerar att undergräva legitimiteten. Gymnasielagen som riktades till ensamkommande som fått avslag på sina asylansökningar är ett sådant exempel. Särskilda regler infördes för att ge en särskild grupp ensamkommande utan skyddsskäl en laglig chans att kvalificera sig för uppehållsrätt i Sverige via studier och arbete. De avsteg från den nya fastslagna migrationspolitiken som reglerna innebar skapade stor osäkerhet och otydlighet. Förutsägbarhet och konsekvens är viktiga komponenter för en långsiktigt hållbar migrationspolitik. Därför bör liknande avsteg inte upprepas när gymnasielagen inte längre är tillämpbar.

Partikongressen föreslår besluta:

B28:1 att de fastslagna migrationspolitiska grundprinciperna ska hållas, avsteg likt gymnasielagen ska inte upprepas

Distriktsstyrelsen

Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B29

HALLSBERGS ARBETAREKOMMUN

Den röda trådens politik

Vår uppgift inom politiken är inte att följa opinionen utan att skapa opinion utifrån vår ideologi och våra mål. Politik är främst en fråga om ideologisk hållning. Den som kommunicerar humanism och välfärd men signalerar pessimism och repression sänder dubbla budskap, och kommer med stor sannolikhet att straffas för det, av våra medlemmar och våra väljare. Vi måste med vår politik skapa optimism och framtidstro. Vi har en bra ideologisk grundplatta där solidariteten är en betydelsefull byggsten – bygg från den och skapa opinion för ett positivt framtidsbyggande.

Om Sverige inte hade turen att vara ett land som andra länders invånare flyr till, så skulle vi ha stora demografiska problem att brottas med. De skulle sätta djupa avtryck i samhällsekonomin och hämma de kommande decenniernas tillväxt. Färre skulle tvingas försörja fler. Det kan låta egoistiskt men Sverige har inte ett invandringsproblem men väl ett segregationsproblem. Människor som kommer till Sverige från olika delar av världen ges inte tillräcklig möjlighet att bidra till det gemensamma, och riskerar i stället att hamna utanför. Känslan av tillhörighet med det nya landet riskerar att krympa när dörrarna in i samhället hålls stängda. I vårt växande hem ska det vara naturligt att alla bidrar, att alla som kan jobba ska få jobba och att alla ska känna att de hör till. Lokalt sviktande välfärd skapar mistanken att samhället inte vill eller kan klara att behandla alla lika. En solidarisk hållning i fråga om att ge nya svenskar möjligheter att komma in i det svenska samhället är att ge dem förutsättningar till trygghet.

En lyckad integration är trots allt helt beroende av att de nya svenskarna får möjlighet till en stödjande tillvaro i Sverige. Det finns i vårt land många bra exempel på detta där näringslivet med gemensamma och samordnade krafter lyckats. Den röda tråden knyter samman alla våra utspel och gör dem begripliga i en större kontext.

Partikongressen föreslås besluta:

B29:1 att permanenta uppehållstillstånd blir huvudregel vid flyktingskap att försörjningskravet vid familjeåterföring begränsas

B29:2 att synnerligen ömmande omständigheter återinförs i utlänningslagen med permanent uppehållstillstånd som huvudregel beroende av att de nya svenskarna får möjlighet till en stödjande tillvaro i Sverige

Per Ager

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B30

LINDESBERGS ARBETAREKOMMUN

Den röda trådens politik

Vår uppgift inom politiken är inte att följa opinionen utan att skapa opinion utifrån vår ideologi och våra mål. Politik är främst en fråga om ideologisk hållning. Den som kommunicerar humanism och välfärd men signalerar pessimism och repression sänder dubbla budskap, och kommer med stor sannolikhet att straffas för det, av våra medlemmar och våra väljare. Vi måste med vår politik skapa optimism och framtidstro. Vi har en bra ideologisk grundplatta där solidariteten är en betydelsefull byggsten – bygg från den och skapa opinion för ett positivt framtidsbyggande.

Om Sverige inte hade turen att vara ett land som andra länders invånare flyr till, så skulle vi ha stora demografiska problem att brottas med. De skulle sätta djupa avtryck i samhällsekonomin och hämma de kommande decenniernas tillväxt. Färre skulle tvingas försörja fler. Det kan låta egoistiskt men Sverige har inte ett invandringsproblem men väl ett segregationsproblem. Människor som kommer till Sverige från olika delar av världen ges inte tillräcklig möjlighet att bidra till det gemensamma, och riskerar i stället att hamna utanför. Känslan av tillhörighet med det nya landet riskerar att krympa när dörrarna in i samhället hålls stängda. I vårt växande hem ska det vara naturligt att alla bidrar, att alla som kan jobba ska få jobba och att alla ska känna att de hör till. Lokalt sviktande välfärd skapar mistanken att samhället inte vill eller kan klara att behandla alla lika. En solidarisk hållning i fråga om att ge nya svenskar möjligheter att komma in i det svenska samhället är att ge dem förutsättningar till trygghet.

En lyckad integration är trots allt helt beroende av att de nya svenskarna får möjlighet till en stödjande tillvaro i Sverige. Det finns i vårt land många bra exempel på detta där närsamhället med gemensamma och samordnade krafter lyckats. Den röda tråden knyter samman alla våra utspel och gör dem begripliga i en större kontext.

Partikongressen föreslås besluta:

- B30:1 att permanenta uppehållstillstånd blir huvudregel vid flyktingskap
- B30:2 att utfärda amnesti för ensamkommande unga som har varit i Sverige mer än ett år
- B30:3 att försörjningskravet vid familjeåterföring tas bort
- B30:4 att synnerligen ömmande omständigheter återinförs i utlänningslagen med permanent uppehållstillstånd som huvudregel beroende av att de nya svenskarna får möjlighet till en stödjande tillvaro i Sverige
- B30:5 att handläggningen ska påskyndas så att uppehållstillstånd fås snabbare

Socialdemokrater för tro och solidaritet i Örebro län genom Bengt Storbacka
Lindesbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B31

KUMLA ARBETAREKOMMUN

Den röda trådens politik

Vår uppgift inom politiken är inte att följa opinionen utan att skapa opinion utifrån vår ideologi och våra mål. Politik är främst en fråga om ideologisk hållning. Den som kommunicerar humanism och välfärd men signalerar pessimism och repression sänder dubbla budskap, och kommer med stor sannolikhet att straffas för det, av våra medlemmar och våra väljare. Vi måste med vår politik skapa optimism och framtidstro. Vi har en bra ideologisk grundplatta där solidariteten är en betydelsefull byggsten – bygg från den och skapa opinion för ett positivt framtidsbyggande.

Om Sverige inte hade turen att vara ett land som andra länders invånare flyr till, så skulle vi ha stora demografiska problem att brottas med. De skulle sätta djupa avtryck i samhällsekonomin och hämma de kommande decenniernas tillväxt. Färre skulle tvingas försörja fler. Det kan låta egoistiskt men Sverige har inte ett invandringsproblem men väl ett segregationsproblem. Människor som kommer till Sverige från olika delar av världen ges inte tillräcklig möjlighet att bidra till det gemensamma, och riskerar i stället att hamna utanför. Känslan av tillhörighet med det nya landet riskerar att krympa när dörrarna in i samhället hålls stängda. I vårt växande hem ska det vara naturligt att alla bidrar, att alla som kan jobba ska få jobba och att alla ska känna att de hör till. Lokalt sviktande välfärd skapar mistanken att samhället inte vill eller kan klara att behandla alla lika. En solidarisk hållning i fråga om att ge nya svenskar möjligheter att komma in i det svenska samhället är att ge dem förutsättningar till trygghet.

En lyckad integration är trots allt helt beroende av att de nya svenskarna får möjlighet till en stödjande tillvaro i Sverige. Det finns i vårt land många bra exempel på detta där närsamhället med gemensamma och samordnade krafter lyckats. Den röda tråden knyter samman alla våra utspel och gör dem begripliga i en större kontext.

Partikongressen föreslås besluta:

- B31:1 att permanenta uppehållstillstånd blir huvudregel vid flyktingskap
- B31:2 att utfärda amnesti för ensamkommande unga som har varit i Sverige mer än ett år
- B31:3 att försörjningskravet vid familjeåterföring tas bort
- B31:4 att synnerligen ömmande omständigheter återinförs i utlänningslagen med permanent uppehållstillstånd som huvudregel beroende av att de nya svenskarna får möjlighet till en stödjande tillvaro i Sverige

Sten Persson, Eva-Lena Gustavsson och Åke Gustavsson
Kumla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B32

ALE ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Det homogena samhället

En av grundpelarna i det politiska arbetet är ärlighet. Först och främst mot oss själva. När man har ideer om hur ett homogent samhälle skall byggas får ingen lämnas utanför möjligheten till jobb, utbildning. Det är också viktigt att ha möjlighet att påverka samhällsutvecklingen och veta vad som krävs av dig som medborgare. Det är bara att erkänna att vi misslyckats med integrationen.

Vi har samlat nyanlända på platser där det råder stor fattigdom både ekonomiskt och utbildningsmässigt. Det finns inget genetiskt som gör att det föds kriminalitet på dessa platser. De nyanlända är lätt att peka ut som en belastning för samhället. Idag finns högerkrafter i samhället som utövar hat och missvisande information vilket påminner om ett parti söderut under 30-talet. Utan ifrågasättande blir det reptilhjärnan som behandlar informationen. I ett sådant läge hjälper inte politiska argument. Argumenten och diskussionen behöver präntas in i skolan.

Partikongressen föreslås besluta:

B32:1 att vara restriktiv med invandringen tills man lyckats genomföra integrationen för de som redan har anlänt

B32:2 att det fattas beslut om att verka för att frånta delar av det kommunala självstyret och skapar utrymme att bygga bostäder och ta emot nyanlända i alla Sveriges kommuner

B32:3 att det finns med i läroplanen där det beskrivs vad som händer i ett samhälle där hat får fotfäste

Kent Enlund, Älvängens S-förening

Ale arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B33

LULEÅ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

En anständig migrationspolitik för en medmänsklig socialdemokrati

Idag har endast asylsökande barn och ungdomar rätt till utbildning i Sverige, men även vuxna personer som eventuellt får stanna i Sverige är ofta i behov av mer omfattande eller viss kompletterande utbildning för att uppfylla svenska utbildningskrav. Vad gäller möjligheten att arbeta krävs att personens ärende ska behandlas i Sverige, att personen lämnar in godtagbara identitetshandlingar eller på annat sätt medverkar till att bevisa sin identitet och att ansökan om

arbete ska anses vara välgrundad. Den största svårigheten ligger i att bevisa sin identitet, något som svårligen kan göras för många av de som flytt från krigets eller krisens elände och som kanske aldrig haft säkra identitetshandlingar.

Vuxna personer bör ges möjligheten att så snabbt som möjligt, redan under handläggningen av deras asylansökan, påbörja integrationsprocessen genom exempelvis utbildning eller arbete. Det är helt rimligt att denna strävan att arbeta och utbilda sig dessutom bör vara meriterande när asylansökan väl behandlas.

En annan fråga är den om uppehållstillstånden i Sverige. Idag råder tillfälliga uppehållstillstånd som norm vilket innebär att de som söker asyl i Sverige lever i ovisshet om huruvida de kommer få bo kvar i Sverige när uppehållstillståndet tar slut. De tvingas gå igenom en process med omprövning av sitt tillfälliga uppehållstillstånd vart fjärde år. Varför ska vi utsätta människor för att behöva gå igenom det om och om igen? Om något signalerar vi bara att vi söker skäl att sätta stopp för deras liv i Sverige och förhindra att de kan etablera sig permanent. En person som en gång beviljats stanna i landet borde få stanna här permanent.

Ytterligare en fråga som vi socialdemokrater måste ta itu med är den om osäkra flyktvägar till Europa över Medelhavet. Människor bör inte förväntas fly över hav i gummibåtar för att nå säkerhet i exempelvis Sverige eller för den delen något annat europeiskt land. Det humana är att skapa säkra flyktvägar och en del i det bör vara att det ska gå att söka asyl i Sverige från våra ambassader och konsulat runt om i världen. Dessa ambassader och konsulat är trots allt förlängningar av den svenska staten ut i världen och det är då inte orimligt att det bör gå att söka asyl i Sverige därifrån liksom det går i Sverige.

Partikongressen föreslås besluta:

- B33:1 att Socialdemokraterna ska verka för att de som väntar på uppehållstillstånd i Sverige ska ha möjlighet att utbilda sig eller arbeta under handläggningstiden
- B33:2 att Socialdemokraterna ska verka för att det ska vara meriterande för uppehållstillstånd att ha påbörjat utbildning eller arbete under handläggningstiden
- B33:3 att Socialdemokraterna ska verka för att de uppehållstillstånd som beviljas i Sverige ska vara permanenta uppehållstillstånd
- B33:4 att Socialdemokraterna ska verka för att det ska gå att söka asyl i Sverige från Sveriges ambassader och konsulat utomlands
- B33:5 att Luleå Arbetarekommun ska skicka motionen till Socialdemokraternas ordinarie partikongress 2021

Elias Sundberg

Luleå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B34

HALLSBERGS ARBETAREKOMMUN

En human flyktingpolitik

Vi förstår inte, förklara för oss...

Efter åren, när Sverige tog ett mycket stort ansvar för att ta emot människor på flykt, infördes ett system med tillfälliga uppehållstillstånd.

S-Kvinnor protesterade men ställde upp efter löftet att permanenta uppehållstillstånd skulle återinföras när läget normaliserades.

Varningar saknades inte när den tillfälliga lagen infördes!

Tyvärr måste vi konstatera att de som ville något annat och som litade på löftet nu sviks!

Resultatet av det nya lagförslaget är att partiet lämnar övertygelsen om att en human och rättssäker asylpolitik är grundläggande både för ett rättssäkert och solidariskt samhälle.

Att vara solidarisk är en av våra grundläggande värderingar. Det vi brukar hävda är att solidariteten måste stå över både personlig och partipolitisk egoism. Solidaritet som inget kostar får inte vara partiets nya definition.

Nog måste vi tro att vi kan övertyga människor om det rätta i att vara solidarisk med dem som behöver vårt stöd, vår omsorg och vårt politiska mod.

Partikongressen föreslås besluta:

B34:1 att förslaget till ny asyllagstiftning dras tillbaka/inte genomförs

B34:2 att partiet utformar en human flyktingpolitik där permanenta uppehållstillstånd är regel
– inte undantag

Gunnel Hedström Siv Palmgren

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B35

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

En human migrationspolitik

Fler människor än någonsin är på flykt undan konflikter och förföljelse i världen – enligt FN:s flyktingorgan UNHCR över 70 miljoner personer. Vägarna till Europa är ofta farliga. Miljoner människor har försökt ta sig till Europa över Medelhavet och under de senaste åren och många har dött. De farliga flyktvägarna gör också att familjer splittras när en vuxen reser i förväg och barnen lämnas kvar. Kvinnor på flykt utsätts regelbundet för våldtäkter och hot. Att hitta säkra vägar är mycket viktigt. Det finns idag ett fungerande internationellt kvotflyktingssystem som innebär att en person får uppehållstillstånd i ett visst land genom UNHCR:s program för vidarebosättning. De som ska vidarebosättas hämtas direkt från FN:s flyktingläger. De har asylstatus enligt FN och får därför permanent uppehållstillstånd direkt. År 2019 bedömde UNHCR att cirka 1,4 miljoner flyktingar var så utsatta att de var i omedelbart behov av vidarebosättning. Det antal som EU tagit emot understiger tio procent av alla dessa människor. I syfte att hjälpa de människor som mest behöver hjälp bör EU och Sverige kraftigt öka antalet kvotflyktingar. 2019 tog till exempel Sverige endast emot 5000 kvotflyktingar. Sverige ska fortsätta vara pådrivande i utbyggnaden av dagens kvotssystem på EU-nivå. Därtill måste EU införa ett tvingande system för samtliga EU-länder. Alla måste ta sitt ansvar. Sverige har idag temporära regler som innebär tillfälliga uppehållstillstånd. Detta är inte ett önskat läge. Det skapar otrygghet och ovisshet inför framtiden och försvårar en långsiktig etablering. Jakten på arbete som kan säkra ett uppehållstillstånd skapar också ett desperat läge där framförallt kvinnor riskerar att hamna i en stark beroendeställning till sin arbetsgivare och utsätts för lönedumping och sexuella trakasserier. Sverige ska därför arbeta för att EU-länderna inför ett regelverk med permanenta uppehållstillstånd. Vid flyktingkrisen 2015 tog Sverige bort möjlighet till familjeåterföreningen. Att inte kunna återförenas med sina barn, föräldrar eller andra familjemedlemmar på flera år har en påtaglig inverkan på dessa människors välbefinnande och möjligheter. Det var därför mycket glädjande att möjligheten till familjeåterförening återinfördes 2019. Principen om familjeåterföreningen är viktig för att säkra en human flyktingpolitik. Socialdemokraterna ska därför fortsatt stå upp för vikten av familjeåterförening och driva på för att detta ska införas som huvudregel på EU-nivå.

Partikongressen föreslås besluta:

- B35:1 att Socialdemokraterna ska verka för att permanenta uppehållstillstånd ska vara huvudregel i såväl Sverige som övriga EU-länder
- B35:2 att Socialdemokraterna ska verka för att rätten till familjeåterförening säkras
- B35:3 att Socialdemokraterna ska verka för att kvotflyktingssystemet utökas, i såväl Sverige som övriga EU-länder

Alina S-kvinnoklubb

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B36

MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

En human och rättssäker flyktingpolitik baserad på nationella och internationella aspekter

En human och rättssäker flyktingpolitik baserad på nationella och internationella aspekter

Sverige skall vara ett föregångsland. Vi skall åter visa att vi står för alla människors lika värde och försvarar mänskliga rättigheter fullt ut, inte bara när vi anser oss ha råd.

Vi har en stor grupp människor idag som varken får stanna eller bör utvisas.

Jag yrkar därför att socialdemokraterna antar följande förslag:

Partikongressen föreslås besluta:

B36:1 att stoppa alla utvisningar till Afghanistan

B36:2 att genomföra en amnesti för alla ensamkommande unga som varit i Sverige över ett år

Solveig Hallin

Mölndals arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B37

MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

En human och rättssäker flyktingpolitik för barn och familjer

En human och rättssäker flyktingpolitik för barn och familjer

Sverige skall vara ett föregångsland. Vi skall åter visa att vi står för alla människors lika värde och försvarar mänskliga rättigheter fullt ut, inte bara när vi anser oss ha råd.

Särskilt viktig för det att vi eftersom vi nu införlivat barnkonventionen i vår lagstiftning även tillämpar den i praxis.

Jag yrkar därför att socialdemokraterna antar följande förslag och driver dem i kommande valrörelse inför valet 2022. Alltså att Socialdemokraterna kommer att arbeta för:

Partikongressen föreslås besluta:

B37:1 att ta bort försörjningskravet vid familjeåterförening

B37:2 att integrera barnperspektivet i asylprövningsprocessen

Solveig Hallin

Mölnåls arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B38

MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

En human och rättssäker flyktingpolitik i EU

En human och rättssäker flyktingpolitik i EU

Sverige skall vara ett föregångsland. Vi skall åter visa att vi står för alla människors lika värde och försvarar mänskliga rättigheter fullt ut, inte bara när vi anser oss ha råd.

Jag yrkar därför att socialdemokraterna antar följande förslag och driver dem i kommande valrörelse inför valet 2022. Alltså att Socialdemokraterna kommer att arbeta för att:

Partikongressen föreslås besluta:

B38:1 att avskaffa transportörsansvaret och ID-kontroller som syftar till att försvåra för asylsökande

B38:2 att öka de internationella sök- och räddningsaktionerna på Medelhavet

B38:3 att driva frågan om Införande av sanktioner mot EU-medlemsländer som drar sig undan sitt ansvar i flyktingpolitiken

Solveig Hallin

Mölnåls arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B39

MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

En human och rättssäker flyktingpolitik som är anpassad till nutiden

En human och rättssäker flyktingpolitik som är anpassad till nutiden

Sverige skall vara ett föregångsland. Vi skall åter visa att vi står för alla människors lika värde och försvarar mänskliga rättigheter fullt ut, inte bara när vi anser oss ha råd.

Jag yrkar därför att socialdemokraterna antar följande förslag och driver dem i kommande valrörelse inför valet 2022. Alltså att Socialdemokraterna kommer att arbeta för:

Partikongressen föreslås besluta:

B39:1 att återinföra permanenta uppehållstillstånd som huvudregel

B39:2 att avskaffa användandet av medicinska åldersbedömningar i asylärenden

B39:3 att särskilt skyddsbehövande ska bara prövas av handläggare med adekvat utbildning

B39:4 att återinför synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter samt övriga skyddsbehövande som skäl för uppehållstillstånd

B39:5 att stärka rättssäkerheten i förvarsärenden

B39:6 att öppna för mottagande av flyktingar från lägren kring Medelhavet och då särskilt barn och barnfamiljer

Solveig Hallin

Mölnåls arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B40

UPPSALA ARBETAREKOMMUN

En långsiktigt hållbar och human migrationspolitik

Sveriges migrationspolitik har allt för länge präglats av politiska låsningar och kortsiktiga ad hoc-lösningar snarare än långsiktighet. Det är olyckligt. Inte minst för de som flyr från krig och förtryck i behov av skydd. Det är välkommet att riksdagen nu har tillsatt en parlamentarisk kommitté som presenterat ett betänkande som kommer resultera i en ny migrationslagstiftning i juli 2021. Men Socialdemokratin behöver ha en större vision om migrationspolitiken globalt, för frågan stannar inte vid Sveriges gränser. Vi ska hjälpa så många människor på flykt som möjligt men samtidigt också ta ansvar för en välfungerande integrationspolitik.

Våra förslag är följande:

- a) En offensiv biståndspolitik som förebygger krig och konflikt

Målet måste vara att ingen tvingas fly från första början. De allra flesta vill inte lämna sitt land frivilligt – utan man tvingas till det på grund av konflikter och förtryck. Sverige kan bidra till en jämlikare och fredligare värld. Därför måste vi växla upp vårt arbete med en offensiv bistånds- och utrikespolitik som förebygger konflikter, skapar varaktig fred och stabila demokratier. Utvecklingsbiståndet måste därför öka, enprocentsmålet hållas och avräkningarna från biståndsbudgeten minska. Detta arbete måste också innehålla ett klimatperspektiv. UNHCR beräknar att klimatförändringarna kommer tvinga hundratals miljoner på flykt till 2050. Därför

behövs det både en kraftfull miljö- och klimatpolitik och ett ökat klimatbistånd som bromsar klimatförändringarna samt en global flyktingpolitik som har beredskap för klimatflyktingar.

- b) Ett kvotflyktingsystem på EU-nivå

Den stora utmaningen hösten 2015 var delvis det stora antalet Sverige tog emot jämfört med andra EU-länder men framförallt oförutsägbarheten. Migration och integration hänger ihop. Antalet vi tar emot påverkar vår möjlighet att ge ett värdigt mottagande och en god integration. För att skapa förutsägbarhet och ge flyktingar ett värdigt mottagande bör därför den huvudsakliga vägen till Sverige ske genom ett EU-baserat kvotflyktingsystem. Ett sådant system skulle också bidra till att förhindra dödsfall på Medelhavet och ge de med störst behov av skydd, exempelvis kvinnor och barn, bättre möjligheter att få en fristad. Dagens survival of the fittest-system som bygger på att man har pengar och fysisk kraft att ta sig till Europa måste skrotas.

Just nu sker förhandlingar inom EU kring ett gemensamt asylsystem. Det rimliga utfallet av dessa förhandlingar är ett system där asyl söks utanför EU:s yttre gräns och att de som har skyddsskäl fördelas rättvist mellan medlemsländerna. Fördelningen ska ske utifrån objektiva kriterier som varje medlemslands folkmängd, ekonomi och arbetsmarknad. Det vore också önskvärt att permanenta uppehållstillstånd och rätt till familjeåterförening ges som huvudregel till de som får beviljat asyl i EU. Dock är det förmodligen inte framkomlig väg om man vill komma överens kring ett gemensamt system. Vi menar därför att ett EU-gemensamt kvotflyktingsystem ska utgöra ett tvingande golv, inte ett tak för varje medlemslands nationella flyktingpolitik. Sverige ska kunna vara mer ambitiösa än exempelvis Polen och Ungern och som huvudregel erbjuda permanenta uppehållstillstånd och rätt till familjeåterförening. Om det finns politisk vilja och kapacitet i Sverige ska vi också kunna ta emot fler än vad EU anvisar oss. Detta förutsätter dock att det sker inom ramen för ett kvotflyktingsystem där antalet som Sverige tar emot regleras i förväg. Annars kan vi hamna i en situation likt hösten 2015 där Sverige fick ta ett oproportionerligt stort ansvar jämfört med resten av EU.

- c) En ordnad och reglerad arbetskraftsinvandring

Dagens liberala arbetskraftsinvandringslag som infördes under den förra Alliansregeringen måste ersättas med en ordnad arbetskraftsinvandring. Syftet med arbetskraftsinvandring är att fylla ett behov av arbetskraft – inte att dumpa löner och villkor. Därför bör det införas en behovsprövning av arbetskraftsinvandringen som inte ligger i händerna på arbetsgivarna. Alla som arbetar i Sverige ska ha schyssta löner och villkor i enlighet med kollektivavtal. Samtidigt bör det bli enklare att arbeta i högkvalificerade yrken där det råder brist och där Sverige är i behov av kompetens. Därför måste de omtalade kompetensutvisningarna stoppas. Det är inte rimligt att arbetstagare straffas med utvisning när det är uppenbara små fel som lätt kan rättas till. Utgångspunkten bör i sådana fall snarare vara att arbetsgivaren straffas med böter.

Partikongressen föreslås besluta:

- B40:1 att Socialdemokraterna ska verka för att biståndsmålet om 1% av BNI ska hållas, att avräkningarna från biståndet ska minska och att klimatbiståndet ska öka
- B40:2 att Socialdemokraterna ska verka för ett EU-gemensamt kvotflyktingsystem där mottagandet av flyktingar med asylskäl fördelas rättvist utefter objektiva kriterier som medlemsländers befolkningsmängd och ekonomi
- B40:3 att Socialdemokraterna ska verka för att permanenta uppehållstillstånd och rätt till familjeåterförening är huvudregel inom ramen för ett EU-gemensamt kvotflyktingsystem
- B40:4 att Socialdemokraterna ska verka för att arbetskraftsinvandringen regleras efter behov, att behovsprövningen inte ska ligga i arbetsgivarens händer och att kontrollen ska skärpas för att motverka otillbörligt utnyttjande av arbetskraftsinvandrare
- B40:5 att Socialdemokraterna ska verka för att arbetsgivare ska straffas med böter istället för att arbetskraftsinvandraren straffas med utvisning om det är mindre uppenbara misstag som begås av arbetsgivaren

Pavlos Cavelier Bizas och Nils Dahlgren

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B41

SÖRMLANDS PARTIDISTRIKT, UPPSALA LÄNS PARTIDISTRIKT, VÄSTMANLANDS PARTIDISTRIKT, ÖREBRO LÄNS PARTIDISTRIKT, ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

En modern socialdemokratisk migrations- och integrationspolitik

Bakgrund

Efter andra världskrigets slut fick det internationellt organiserade flyktingarbetet sin grund genom etableringen av UNHCR och Genevekonventionen. Sedan dess har antalet människor på flykt ökat kraftigt. Aldrig tidigare har så många varit på flykt som idag - nästan 80 miljoner människor. Samtidigt har även annan migration ökat i takt med globaliseringens framfart. Fler orsaker till att människor tvingas fly har tillkommit, exempelvis de klimatrelaterade flyktorsakerna som väntas öka ytterligare.

Sverige är och har varit en av världens största bidragsgivare till UNHCR. Det ska vi vara stolta över och vi ska fortsätta ta ansvar för människor på flykt. Men vi kan inte fortsätta ta ett större ansvar än vad andra länder gör, det är inte hållbart. Vi Socialdemokrater är kända för vår internationella solidaritet och ett flyktingmottagande som står på humanismens och medmänsklighetens grund. Vi har haft ett generöst mottagande av människor som sökt skydd och en bättre framtid, inte bara från krig och förtryck utan också andra svåra omständigheter

eller dystra framtidsutsikter. Genom att ha axlat ett väldigt stort ansvar med en hög nivå av asylsökanden, både i absoluta och relativa tal, har omfattningen i mottagandet väckt en diskussion om hur ett ansvarsfullt mottagande borde se ut. Målet för oss socialdemokrater måste vara ett långsiktigt hållbart, humant, effektivt och rättssäkert flyktingmottagande. Det innebär att vi behöver ha ett mer restriktivt mottagande än tidigare.

Sverige ska ha ett mottagande som står i proportion till vår förmåga att vara ett bra mottagarland. Det är helt avgörande att integrationspolitiken är tydlig och effektiv för att stärka etableringen av de som kommer hit. Delaktighet och inflytande måste präglade etableringsprocessen, liksom att säkerställa varje persons rättigheter och skyldigheter, för att motsättningar som tynger och sliter isär ska förebyggas. Ett ansvarsfullt mottagande och lyckad integration är också viktigt för Sveriges konkurrenskraft och förmåga att upprätthålla en god välfärd och utvecklingskraft i näringslivet, eftersom befolkningen inte växer tillräckligt mycket av egen kraft.

För att klara etableringen av dem som kommer med skyddsskäl och har rätt att stanna måste vi säkerställa en invandring som möjliggör en lyckad integration. Vi måste ha förmåga att ta emot på ett värdigt sätt och ge goda utsikter att etablera sig i det svenska samhället. Den signalen är allra tydligast från de som själva gjort resan som flykting eller migrant till Sverige och som vittnar om svårigheter att komma in i samhället. Vi socialdemokrater måste lyssna på dem. Ett oansvarigt mottagande leder till ökade utmaningar och motsättningar för alla men drabbar kanske dem som invandrat tidigare allra hårdast.

Migrationspolitiken väcker starka känslor. Fri eller väldigt generös invandring med en omfattande flyktingmottagning leder till stora spänningar, lönepress nedåt, utnyttjanden på arbetsmarknaden, integrationsutmaningar, trångboddhet, överfulla klassrum och utmaningar för välfärdens finansiering. Å andra sidan bärs den svenska välfärden upp till stor del av många individer med utländsk bakgrund som arbetar där. Andra som kommit till Sverige har startat företag, skapar jobb och betalar skatt. Det är de lyckade framgångsrecepten där etableringen lett till framtidstro, hopp och integration som berikar Sverige och som vi måste bli bättre på att ta tillvara.

Vägen framåt

De människor som beviljats uppehållstillstånd måste få stöd att komma in i samhället genom att hitta försörjning, lära sig språket och lyckas stå på egna ben. Det är en förutsättning för att uppnå hållbarhet, stolthet och meningsfullhet. Samhällets förmåga till integration måste vara styrande för vår migrationspolitik och det måste ställas krav på ett solidariskt ansvar mellan alla länder. Den tillfälliga lagen som Sverige införde efter flyktingkrisen hösten 2015 bidrog till att minska incitamenten för att ta sig till just Sverige. Vi ska värna rätten att söka asyl, men det är inte samma sak som rätten att själv bestämma i vilket land man ska få skydd. Ett gemensamt ansvarstagande i EU skulle göra mottagandet mer rättvist, förutsägbart och rättssäkert. På samma sätt måste även alla kommuner i Sverige bidra solidariskt. Vi måste även bli bättre på att beakta

barnperspektivet eftersom t ex trångboddhet, stora skolklasser och föräldrars arbetslöshet leder till sämre förutsättningar för barnens utveckling och livschanser. Det försvårar även kulturella anpassningar som kan vara helt avgörande för barns frihet och inkludering.

Det är svårt att diskutera frågan om absoluta tal i migrationspolitiken eftersom mottagandet är föränderligt över tid och beror på antalet individer totalt på flykt som har skyddsskäl. Men det går inte heller att ignorera antalets betydelse, särskilt inte i förhållande till landets totala population. Sverige har under en längre tid tagit ett mycket större ansvar än vad som varit rimligt i förhållande till kapacitet och i jämförelse med andra länder inom EU. Det har fått konsekvenser som försvårar framtida mottagande. Det bör stå klart att Sverige behöver en mer ansvarsfull och restriktiv hållning och verka för att det finns ett gemensamt hållbart fördelningssystem inom EU. Ett EU-gemensamt system bör utgå ifrån grundprincipen att öka stödet och kapaciteten utanför EU för att minska riskfyllda resor och istället öka vidarebosättningarna enligt en solidarisk fördelningsmekanism.

Det kommer nog alltid att finnas en stor vilja hos migranter att komma till just Sverige; dels p g a vårt välfungerande välfärdsystem, dels p g a kontakter med släkt och vänner som bor här. Därför måste våra nationella regelverk utformas så att de inte är ytterligare en pullfaktor, t ex att ha permanenta uppehållstillstånd som generös huvudregel när andra länder har tillfälliga.

Vidare måste mottagandet av asylsökande ske i mer ordnad form, gå snabbare från ankomst till beslut och bli mer jämt fördelat mellan kommunerna. Att asylsökande, som idag, slussas runt mellan olika orter i flera år, barn rycks upp från skola och vänner, är ovärdigt vårt samhälle. En snabb och effektiv process utan dröjsmål måste eftersträvas för alla parter skull. Även återvändandet för den som får avslag på sin ansökan måste effektiviseras.

Partikongressen föreslår besluta:

- B41:1 att Sverige ska ha en långsiktigt hållbar, human och rättssäker migrationspolitik som värnar asylrätten och utgår ifrån möjligheterna för nyanlända att etablera sig i samhället
- B41:2 att större tyngd läggs vid att det är bistånds- och utrikespolitiken som kan bidra till att skapa trygghet och säkerhet för att människor inte ska tvingas fly
- B41:3 att ökat stöd till UNHCR för förbättrat skydd i närområdet
- B41:4 att verka för ett EU-gemensamt ansvarstagande genom en utbyggd mottagningskapacitet i konfliktdrabbade närområden
- B41:5 att öka samtidigt mottagande av kvotflyktingar och vidarebosättningar inom EU genom solidarisk fördelning, och därigenom minska incitamenten för asylsökande att på egen hand göra riskfyllda resor till Europa
- B41:6 att en mer effektiv handläggning, bland annat genom att öka möjligheterna att kunna fatta snabba beslut kring såväl uppenbart ogrundade ansökningar som uppenbart välgrundade sådana

B41:7 att avskaffa möjligheten för asylsökande med lagakraftvunnet avslag att kunna få arbetstillstånd istället, så kallat ”spårbyte”

Partidistrikten i CDUTE

Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B42

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Flyktingsfördelningen mellan länder

Vapen skapar krig! Krig skapar flyktingar!

Partikongressen föreslås besluta:

B42:1 att för att få ett större ansvarstagande gällande krigsflyktingar i Världen vill jag att Sverige i EU och FN, ska driva på för att de länder som säljer vapen också ska ta ansvar för flyktingströmmarna som dessa krig skapar

B42:2 att alla länder som har vapen med i stridigheterna ska ta fullt ekonomisk ansvar. I de fall där det inte går att bevisa vilka länder som sålt vapnen ska ändå länderna som har tillverkat vapnen ta ansvaret för flyktingar. Det ger konsekvens av handling

Jan-Åke Sallermo

Norrköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B43

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Förbjud Au Pairer – bort med människohandeln!

Au Pair betyder ”jämlig med” på franska. Idén med en au pair är att unga personer ska få ett kulturellt utbyte med ett nytt land genom att bo hos en värdfamilj och mot mat, husrum och fickpengar passa familjens barn några gånger i veckan. Au Pair-programmet finns i Sverige där många familjer tar emot Au Pairer varje år, och många ungdomar i Sverige åker utomlands varje år för att arbeta som Au Pair.

Det som till synes verkar oskyldigt och som ett sätt att kunna se sig om i världen, kan snabbt förvandlas till en mardröm. Negra Efendic skriver i Svenska Dagbladet 19/3-20 om Au Pairer som kommer till svenska familjer. De arbetar 15 timmar om dagen, får inte lämna hemmet utan

familjens tillstånd och upplever psykisk misshandel. En Au Pair får inte arbeta mer än 25 timmar i veckan enligt reglerna, och förutom den symboliska summan familjerna ska betala ut ska de även betala en arbetsgivaravgift som är berättigad rut-avdrag.

Au Pairs ses som billig arbetskraft och systemet utnyttjas av svenska familjer. Det finns ingen instans som kontrollerar deras rättigheter eller arbetsmiljö. Att få betalt 3500 kronor i månaden för ett heltidsarbete kan inte betecknas annat än slavarbete. Rika svenska familjer ska inte ges tillstånd till människohandel under parollen "kulturellt utbyte".

Vi vill därför förbjuda Au Pair verksamhet i Sverige. Alla människor som arbetar ska ha schyssta villkor och Au Pair-formen går rakt emot våra socialdemokratiska värderingar. Det ska inte vara tillåtet att ha en Au Pair i Sverige.

Partikongressen föreslår besluta:

B43:1 att förbjuda Au Pair verksamhet i Sverige; primärt genom tillsättandet av en utredning i syfte att utreda de rättsliga möjligheterna för detsamma

Klara van Blaricum, Laboremus

Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B44

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ge amnesti och permanent uppehållstillstånd till ensamkommande som har etablerat sig i Sverige

Ensamkommande flyktingbarn är barn under 18 år som har kommit till Sverige och har sökt asyl. Under de senaste åren har det varit mycket politisk diskussion om deras asylrätt och även ålder. Många av de ensamkommande har genomgått medicinsk åldersbedömning och har bedömts att vara vuxna, denna metod har kritiserats i en rapport av Socialstyrelsen på grund av allvarliga fel i metodiken. Hösten 2019 visade en rapport av UNICEF att svenska myndigheter brister allvarligt när det gäller hanteringen av ensamkommande asylsökande. Särskilt när dessa individer utvisas följer svenska myndigheter inte heller upp med de ensamkommande. 2020 blev barnkonventionen svensk lag och med den är det oerhört viktigt att Socialdemokraterna gör rätt för alla de ensamkommande som nu finns i Sverige som har fått både tillfälliga uppehållstillstånd och som har fått avslag och att dessa individer får amnesti.

Gymnasielagen gav en korttidslösning för de elever i gymnasiet som hade fått avslag eller hade blivit 18 i väntan för uppehållstillstånd att få stanna längre för att klara av sina utbildningar medan de letar jobb i Sverige. För att stanna kvar i Sverige och få trygghet i form av

uppehållstillstånd behöver de här personerna hitta en tillsvidareanställning vilket kan vara svårt som nyanländ. Detta är ännu svårare i och med Corona virusets påverkan på ekonomin. Stockholms Länsstyrelse visade dessutom i en utredning att den svenska arbetsmarknaden har inslag av rasism och diskriminering. Sveriges regering med S och MP har gjort ett pressmeddelande om att rasism på arbetsmarknaden ska synliggöras och motverkas men det hjälper inte de ensamkommande som behöver skydd och trygghet nu. Dessutom är deras hemländer otrygga att återvända till. Svenska Röda Korset och Amnesty International skrev i en debattartikel den 14 Februari 2020 att det är nödvändigt att stoppa tvångsutvisningarna till Afghanistan.

Socialdemokraterna säger att de vill införa förebyggande åtgärder mot gängkriminalitet men samtidigt har vi en inhuman flyktinglag som drabbar ensamkommande barn. Tusentals barn har försvunnit från Migrationsverkets radar efter de har fått avslag om uppehållstillstånd eller är rädda för att utvisas. De är i risk att hamna i människohandel eller andra utsatta situationer. Socialdemokraterna har uttalat sig att vara emot människohandel och prostitution men skyddar inte de barn som söker skydd i Sverige från att hamna i sådana situationer.

Det bästa förebyggandet mot kriminalitet är faktiskt stabilitet. Vi måste bygga tillit och trygghet för de som söker skydd och en plats i Sverige. För att kunna diskutera integration och integrationspolitik måste vi alla ta tag i vår migrationspolitik och de svårigheter som hindrar dessa personers integration.

Stabilitet genom utbildning, ekonomi, arbetsmarknadsinsatser och en tydlig migrationsstatus är de bästa förebyggande åtgärderna mot brottslighet.

Sverige har plats och Sverige behöver folk på arbetsmarknaden. Många av de här ungdomarna från Afghanistan har bott här i fem år, talar Svenska och går i skolan eller jobbar. Vi bör ge dem stabilitet eftersom den här osäkerheten kring uppehållstillstånd är påfrestande på deras liv och skadar deras psykiska hälsa. Nuvarande lagar är därför omänskliga och måste ändras omedelbart.

Partikongressen föreslås besluta:

- B44:1 att Socialdemokraterna verkar för amnesti för alla ensamkommande asylsökande inklusive de som är här på gymnasielagen och de som har fått avslag på sin ansökan
- B44:2 att Socialdemokraterna yrkar för amnesti för de försvunna ensamkommande som Migrationsverket har tappat kontakt med

Caitlin McEvoy, Patrik Hedlund, Najat AbdulKadir
Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B45

AVESTA ARBETAREKOMMUN

Grundprinciper för en hållbar arbetskraftsinvandring

Sverige har sedan 2008 levt med ett av världens mest liberala system för arbetskraftsinvandring och det har lett till en explosionsartad ökning av antalet uppehållstillstånd för arbete. Regelverket instiftades under alliansregeringen och det är tydligt att det sätter arbetsgivarens intressen främst. Många hitresta människor har farit oerhört illa och ett flertal har också utvisats på grund av mindre missar som arbetsgivare gjort.

Ett parti som vill lösa samhällsutmaningar kan aldrig stå still. Även vi socialdemokrater behöver vässa vår politik på området för en bättre balans mellan arbetstagare och arbetsgivare och vi måste bli ännu tydligare i vårt budskap för att vinna tillbaka allmänhetens förtroende i hela migrationsfrågan. I vårt starka samhälle ska arbetskraftsinvandring vara ett tillskott – inte ett sätt att utnyttja människor.

Liksom på övriga arbetsmarknaden handlar arbetskraftsinvandring om maktförhållanden mellan arbetsgivare och arbetstagare. Med dagens regelverk är arbetstagaren i en oerhört svag ställning och det måste vi ändra på.

När rätt kompetens saknas i Sverige ska det vara lätt och smidigt för arbetsgivare att rekrytera från andra länder. När en person har arbetat i Sverige i flera år med schyssta villkor och skapat sig ett liv här bör personen, liksom med dagens regelverk, ha möjlighet att ansöka om permanent uppehållstillstånd och så småningom kunna bli svensk medborgare. Men vi kan aldrig acceptera att oseriösa arbetsgivare importerar billig arbetskraft när det finns arbetslösa i Sverige som kan ta de lediga jobben. Vi kan aldrig acceptera att utsätta människor luras och utnyttjas under slavliknande förhållanden på ett bygge, en restaurang eller en nagelsalong. Vi kan aldrig acceptera att kriminella utnyttjar vårt system för arbetskraftsinvandring för att illegalt hitta vägar in i Sverige och utnyttja våra trygghetssystem, som helt uppenbart skett inom regelverket för personlig assistans.

Arbetskraftsinvandringsutredningens delbetänkande (Ett förbättrat system för arbetskraftsinvandring, SOU 2021:5) har lagt flera bra förslag på skärpningar och ny lagstiftning ska komma på plats innan året är slut. Samtidigt arbetar EU med en ny ”Pakt om migration och asyl”, där en av tyngdpunkterna är öppnandet av lagliga vägar till EU för ömsesidigt gynnsamma partnerskap med viktiga ursprungs- och transitländer.

Vi socialdemokrater ska ha en klar och tydlig hållning i debatten och driva på för en politik som är hållbar ur alla aspekter. Den bör utgå från tre viktiga grundprinciper:

Arbetsgivarna ska ha tillgång till rätt kompetens i rätt tid och utländska arbetstagares ställning på svensk arbetsmarknad ska stärkas

Att få möjlighet att anlita arbetskraft från andra länder är en förmån. För att få göra det måste kompetensbrist råda och arbetsgivaren behöver visa att den tar ansvar.

För att vara trovärdiga i vår hållning i migrationsfrågan måste vårt budskap vara glasklart och lättförståeligt. Invandringen till Sverige behöver i betydligt högre utsträckning än hittills utgå från våra integrationsförutsättningar och vi måste hålla isär arbetskrafts- och asylinvandring så långt det är möjligt.

I rapporten ”Bakom lacken – ekonomisk utveckling och arbetskraftsinvandring i skönhetsbranschen” (Handelsanställdas förbund, 2019) visas hur nagelteknologer som arbetskraftsinvandrat till Sverige, med vad som på pappret är bra anställningsavtal, möter en verklighet där de i själva verket tvingas jobba under slavliknande förhållanden. Om de klagat riskerar de att förlora sin anställning och därmed sitt uppehållstillstånd.

I Byggnadsarbetaren har vi kunnat läsa om företag som betalat sin utländska arbetskraft 35 kr i timmen när de arbetat för ett ovetande kommunalt bostadsbolag. Så vill nog få att deras skattepengar ska användas. Så sent som i december 2020 slog Riksrevisionen fast att utländska personer som arbetar i Sverige drabbas av oskäligt låg lön, mycket långa arbetsdagar, farlig arbetsmiljö och dåliga boendeförhållanden.

Förutom lidandet för individen undermineras även kollektivavtalen i branschen. Villkor och löner för alla andra riskerar att försämrats till följd av hänsynslöst utnyttjande av utsatta människor från andra länder.

Vi socialdemokrater vet att tydliga, förutsägbara regler som leder till rättvis konkurrens och schyssta villkor gynnar både arbetsgivare och arbetstagare. Det ska vi leverera och samtidigt stärka den svenska modellen.

Den viktigaste åtgärden för att skapa en hållbar arbetskraftsinvandring är att återinföra behovsprövningen. Det torde vara en självklarhet att jobb i Sverige i första hand ska gå till arbetslösa i Sverige. Vilken typ av kompetens som det råder brist på kan ändras snabbt och det kan också variera över landet. För att kunna kombinera transparens, tydlighet och pragmatism föreslår vi, i arbetarrörelsens anda, ett partssammansatt Bristyrkesbedömningsråd som leds av Arbetsförmedlingen. Rådet bör sammanträda regelbundet för att avgöra vilka yrken eller hela branscher som det råder brist på kompetens i eller som ska undantas från möjligheten att anlita arbetskraft från andra länder. Parterna på arbetsmarknaden ska givetvis vara representerade i rådet liksom Migrationsverket och andra berörda myndigheter, för att löpande kunna avgöra inom vilka yrken som arbetskraftsinvandring kan tillåtas för stunden. Myndigheterna står för handläggning,

administration och beslut. Hur avvägningarna ska göras bör arbetsmarknadens parter förhandla fram principiella regler för. Vi tror på parterna och deras förmåga att skapa förutsägbarhet med hållbarhet som grund.

Inom vissa branscher, t ex de gröna näringarna, varierar kompetensbehovet över året. För att balansera arbetsgivarnas behov av kompetens mot risken att människor luras till Sverige under falska förespeglningar bör rådet ha möjlighet att godkänna arbetskraftsinvandring under kortare perioder i begränsad omfattning, t ex en bestämd kvot för bärplockare som bedöms behövas under en säsong.

Det näst viktigaste är att skärpa kraven på arbetsgivarens ansvarstagande. Med krav på heltidsanställning och att arbetsgivaren tecknat kollektivavtal för att få använda förmånen att rekrytera från andra länder kommer vi ifrån det utbredda fusket att använda arbetskraftsinvandring som en förevändning att komma till Sverige på laglig väg. Det innebär en trygghet för den anställde att få samma skydd och förmåner som inhemsk arbetskraft och att ha en lön som det går att leva på i Sverige. Samhället ställer upp med förskola, skola, sjukvård och så vidare för den som rekryteras hit. Därför är det rimligt att arbetsgivaren tar sitt ansvar, går med i en arbetsgivarorganisation och tecknar kollektivavtal. Precis som andra arbetstagare behöver den som rekryterats från andra länder få möjlighet till kompetensutveckling och språkutbildning för att kunna bidra på ett bra sätt på sin arbetsplats och klara sig i samhället. Med en heltidslön på kollektivavtalade nivåer får den anställde bättre möjlighet att försörja fler än sig själv och därmed kunna ansöka om uppehållstillstånd även för familjemedlemmar, med intyg om att de kan försörjas.

För att vi socialdemokrater ska få folkets förtroende att genomföra hela vår politik krävs att vi är oerhört tydliga med var vi står i migrationspolitiken. Det är viktigt för Sverige. Det är viktigt för vår samhällsmodell. Det är viktigt för arbetarrörelsen.

Det innebär att vi måste skilja på arbetskraftsinvandring och asylinvandring. Den som fått avslag på sin asylansökan ska inte med enkelhet kunna byta spår och istället söka arbetstillstånd. Samtidigt måste vi också vara tydliga med att både arbetskrafts-, asyl- och anhöriginvandring påverkar inte minst arbetsmarknaden, med risk för såväl diskriminering som utnyttjande och en press nedåt på löner och villkor. Arbetskraftsinvandring får inte betraktas som en plan B för den som inte bedöms ha skyddsbehov och därför inte får uppehållstillstånd på sådana grunder. Därför ska den socialdemokratiska politiken inte tillåta så kallat spårbyte.

Upphållstillstånd för arbetsrelaterade skäl ska sökas från hemlandet. Den som får avslag på sin asylansökan ska lämna landet. Så tydliga behöver vi vara för att återvinna folkets förtroende. Av samma anledning bör EU-registrerade underleverantörsföretag också ansöka om arbetstillstånd för att få verka på den svenska arbetsmarknaden. Det ska vara klart och tydligt vilka regler som gäller och på vilka grunder personer befinner sig i Sverige.

Med dessa åtgärder bedömer vi att antalet utfärdade uppehållstillstånd för arbete i Sverige kommer att minska drastiskt, att det blir betydligt svårare för oseriösa arbetsgivare att dumpa löner och utnyttja människor, att det blir lättare för myndigheter att kontrollera att arbetsgivare följer regelverket och att handläggningen av de ansökningar som kommer in kan gå betydligt snabbare och smidigare än idag.

Vi yrkar därför

Partikongressen föreslås besluta:

- B45:1 att partikongressen beslutar att Socialdemokraterna ska utforma en ny arbetskraftsinvandringspolitik
- B45:2 att Socialdemokraterna inför bristyrkesbedömning. Branscher som skriker efter specialistkunskap ska lätt kunna rekrytera utomlands men lediga jobb i Sverige ska i första hand gå till arbetslösa som redan finns i vårt land. Arbetsmarknadens parter avgör tillsammans med berörda myndigheter inom vilka yrken som arbetskraftsinvandring kan tillåtas
- B45:3 att Socialdemokraterna ställer krav på kollektivavtal och heltidsanställning. Den som vill rekrytera personal från andra länder måste förbinda sig till de villkor som är framförhandlade av arbetsmarknadens parter. Arbetstagarens trygghet måste stärkas och oseriösa arbetsgivares försök till villkorsdumpning stoppas
- B45:4 att Socialdemokraterna skapar ordning och reda för större tydlighet. Huvudregeln är att den som har fått avslag på sin asylansökan ska inte kunna använda arbete som en förevändning för att få stanna i Sverige. Det leder till otydlighet och att människor riskerar att utnyttjas och fara illa

Patrik Engström

Avesta arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B46

VÄSTMANLANDS PARTIDISTRIKT

Grundprinciper för en hållbar arbetskraftsinvandring

Sverige har sedan 2008 levt med ett av världens mest liberala system för arbetskraftsinvandring och det har lett till en explosionsartad ökning av antalet uppehållstillstånd för arbete. Regelverket instiftades under alliansregeringen och det är tydligt att det sätter arbetsgivarens intressen främst. Många hitresta människor har farit oerhört illa och ett flertal har också utvisats på grund av mindre missar som arbetsgivare gjort.

Ett parti som vill lösa samhällsutmaningar kan aldrig stå still. Även vi socialdemokrater behöver

vässa vår politik på området för en bättre balans mellan arbetstagare och arbetsgivare och vi måste bli ännu tydligare i vårt budskap för att vinna tillbaka allmänhetens förtroende i hela migrationsfrågan. I vårt starka samhälle ska arbetskraftsinvandring vara ett tillskott – inte ett sätt att utnyttja människor.

Liksom på övriga arbetsmarknaden handlar arbetskraftinvandring om maktförhållanden mellan arbetsgivare och arbetstagare. Med dagens regelverk är arbetstagaren i en oerhört svag ställning och det måste vi ändra på.

När rätt kompetens saknas i Sverige ska det vara lätt och smidigt för arbetsgivare att rekrytera från andra länder. När en person har arbetat i Sverige i flera år med schyssta villkor och skapat sig ett liv här bör personen, liksom med dagens regelverk, ha möjlighet att ansöka om permanent uppehållstillstånd och så småningom kunna bli svensk medborgare. Men vi kan aldrig acceptera att oseriösa arbetsgivare importerar billig arbetskraft när det finns arbetslösa i Sverige som kan ta de lediga jobben. Vi kan aldrig acceptera att utsätta människor luras och utnyttjas under slavliknande förhållanden på ett bygge, en restaurang eller en nagelsalong. Vi kan aldrig acceptera att kriminella utnyttjar vårt system för arbetskraftsinvandring för att illegalt hitta vägar in i Sverige och utnyttja våra trygghetssystem, som helt uppenbart skett inom regelverket för personlig assistans.

Arbetskraftsinvandringsutredningens delbetänkande (Ett förbättrat system för arbetskraftsinvandring, SOU 2021:5) har lagt flera bra förslag på skärpningar och ny lagstiftning ska komma på plats innan året är slut. Samtidigt arbetar EU med en ny ”Pakt om migration och asyl”, där en av tyngdpunkterna är öppnandet av lagliga vägar till EU för ömsesidigt gynnsamma partnerskap med viktiga ursprungs- och transitländer.

Vi socialdemokrater ska ha en klar och tydlig hållning i debatten och driva på för en politik som är hållbar ur alla aspekter. Den bör utgå från tre viktiga grundprinciper:

- Arbetsgivarna ska ha tillgång till rätt kompetens i rätt tid och utländska arbetstagares ställning på svensk arbetsmarknad ska stärkas
- Att få möjlighet att anlita arbetskraft från andra länder är en förmån. För att få göra det måste kompetensbrist råda och arbetsgivaren behöver visa att den tar ansvar
- För att vara trovärdiga i vår hållning i migrationsfrågan måste vårt budskap vara glasklart och lättförståeligt. Invandringen till Sverige behöver i betydligt högre utsträckning än hittills utgå från våra integrationsförutsättningar och vi måste hålla isär arbetskrafts- och asylinvandring så långt det är möjligt

I rapporten ”Bakom lacken – ekonomisk utveckling och arbetskraftsinvandring i skönhetsbranschen” (Handelsanställdas förbund, 2019) visas hur nagelteknologer som arbetskraftsinvandrat till Sverige, med vad som på pappret är bra anställningsavtal, möter en

verklighet där de i själva verket tvingas jobba under slavliknande förhållanden. Om de klagat riskerar de att förlora sin anställning och därmed sitt uppehållstillstånd.

I Byggnadsarbetaren har vi kunnat läsa om företag som betalat sin utländska arbetskraft 35 kr i timmen när de arbetat för ett ovetande kommunalt bostadsbolag. Så vill nog få att deras skattepengar ska användas. Så sent som i december 2020 slog Riksrevisionen fast att utländska personer som arbetar i Sverige drabbas av oskäligt låg lön, mycket långa arbetsdagar, farlig arbetsmiljö och dåliga boendeförhållanden.

Förutom lidandet för individen undermineras även kollektivavtalen i branschen. Villkor och löner för alla andra riskerar att försämrats till följd av hänsynslöst utnyttjande av utsatta människor från andra länder.

Vi socialdemokrater vet att tydliga, förutsägbara regler som leder till rättvis konkurrens och schyssta villkor gynnar både arbetsgivare och arbetstagar. Det ska vi leverera och samtidigt stärka den svenska modellen.

Den viktigaste åtgärden för att skapa en hållbar arbetskraftsinvandring är att återinföra behovsprövningen. Det torde vara en självklarhet att jobb i Sverige i första hand ska gå till arbetslösa i Sverige. Vilken typ av kompetens som det råder brist på kan ändras snabbt och det kan också variera över landet. För att kunna kombinera transparens, tydlighet och pragmatism föreslår vi, i arbetarrörelsens anda, ett partssammansatt Bristyrkesbedömningsråd som leds av Arbetsförmedlingen. Rådet bör sammanträda regelbundet för att avgöra vilka yrken eller hela branscher som det råder brist på kompetens i eller som ska undantas från möjligheten att anlita arbetskraft från andra länder. Parterna på arbetsmarknaden ska givetvis vara representerade i rådet liksom Migrationsverket och andra berörda myndigheter, för att löpande kunna avgöra inom vilka yrken som arbetskraftsinvandring kan tillåtas för stunden. Myndigheterna står för handläggning, administration och beslut. Hur avvägningarna ska göras bör arbetsmarknadens parter förhandla fram principiella regler för. Vi tror på parterna och deras förmåga att skapa förutsägbarhet med hållbarhet som grund.

Inom vissa branscher, t ex de gröna näringarna, varierar kompetensbehovet över året. För att balansera arbetsgivarnas behov av kompetens mot risken att människor luras till Sverige under falska förespeglningar bör rådet ha möjlighet att godkänna arbetskraftsinvandring under kortare perioder i begränsad omfattning, t ex en bestämd kvot bärplockare som bedöms behövas under en säsong.

Det näst viktigaste är att skärpa kraven på arbetsgivarens ansvarstagande. Med krav på heltidsanställning och att arbetsgivaren tecknat kollektivavtal för att få använda förmånen att rekrytera från andra länder kommer vi ifrån det utbredda fusket att använda arbetskraftsinvandring som en förevändning att komma till Sverige på laglig väg. Det innebär en trygghet för den anställda

att få samma skydd och förmåner som inhemsk arbetskraft och att ha en lön som det går att leva på i Sverige. Samhället ställer upp med förskola, skola, sjukvård och så vidare för den som rekryteras hit. Därför är det rimligt att arbetsgivaren tar sitt ansvar, går med i en arbetsgivarorganisation och tecknar kollektivavtal. Precis som andra arbetstagare behöver den som rekryterats från andra länder få möjlighet till kompetensutveckling och språkutbildning för att kunna bidra på ett bra sätt på sin arbetsplats och klara sig i samhället. Med en heltidslön på kollektivavtalade nivåer får den anställde bättre möjlighet att försörja fler än sig själv och därmed kunna ansöka om uppehållstillstånd även för familjemedlemmar, med intyg om att de kan försörjas.

För att vi socialdemokrater ska få folkets förtroende att genomföra hela vår politik krävs att vi är oerhört tydliga med var vi står i migrationspolitiken. Det är viktigt för Sverige. Det är viktigt för vår samhällsmodell. Det är viktigt för arbetarrörelsen.

Det innebär att vi måste skilja på arbetskraftsinvandring och asylinvandring. Den som fått avslag på sin asylansökan ska inte med enkelhet kunna byta spår och istället söka arbetstillstånd. Samtidigt måste vi också vara tydliga med att både arbetskrafts-, asyl- och anhöriginvandring påverkar inte minst arbetsmarknaden, med risk för såväl diskriminering som utnyttjande och en press nedåt på löner och villkor. Arbetskraftsinvandring får inte betraktas som en plan B för den som inte bedöms ha skyddsbehov och därför inte får uppehållstillstånd på sådana grunder. Därför ska den socialdemokratiska politiken inte tillåta så kallat spårbyte.

Upphållstillstånd för arbetsrelaterade skäl ska sökas från hemlandet. Den som får avslag på sin asylansökan ska lämna landet. Så tydliga behöver vi vara för att återvinna folkets förtroende. Av samma anledning bör EU-registrerade underleverantörsföretag också ansöka om arbetstillstånd för att få verka på den svenska arbetsmarknaden. Det ska vara klart och tydligt vilka regler som gäller och på vilka grunder personer befinner sig i Sverige.

Med dessa åtgärder bedömer vi att antalet utfärdade uppehållstillstånd för arbete i Sverige kommer att minska drastiskt, att det blir betydligt svårare för oseriösa arbetsgivare att dumpa löner och utnyttja människor, att det blir lättare för myndigheter att kontrollera att arbetsgivare följer regelverket och att handläggningen av de ansökningar som kommer in kan gå betydligt snabbare och smidigare än i dag.

Partikongressen föreslås besluta:

B46:1 att Socialdemokraterna ska utforma en ny arbetskraftsinvandringspolitik som inför bristyrkesbedömning. Branscher som skriker efter specialistkunskap ska lätt kunna rekrytera utomlands men lediga jobb i Sverige ska i första hand gå till arbetslösa som redan finns i vårt land. Arbetsmarknadens parter avgör tillsammans med berörda myndigheter inom vilka yrken som arbetskraftsinvandring kan tillåtas

- B46:2 att Socialdemokraterna ska utforma en ny arbetskraftsinvandringspolitik som ställer krav på kollektivavtal och heltidsanställning. Den som vill rekrytera personal från andra länder måste förbinda sig till de villkor som är framförhandlade av arbetsmarknadens parter. Arbetstagarens trygghet måste stärkas och oseriösa arbetsgivares försök till villkorsdumpning stoppas
- B46:3 att Socialdemokraterna ska utforma en ny arbetskraftsinvandringspolitik som skapar ordning och reda för större tydlighet. Den som har fått avslag på sin asylansökan ska inte kunna använda arbete som en förevändning för att få stanna i Sverige. Det leder till otydlighet och att människor riskerar att utnyttjas och fara illa

Åsa Eriksson

Västmanlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B47

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Gymnasielagen

Ungdomarna som fick asyl på grund av studie bör få permanent uppehållstillstånd. Nu har vi gjort en investering i dom här unga människorna och att utvisa dom nu skulle både vara slöseri med våra Ekonomiska resurser. Samt grymt och orättvist mot unga människor som varit i Sverige sedan 2015 och lärt sig svenska och kommit in i svenska samhället.

Partikongressen föreslås besluta:

- B47:1 att Socialdemokraterna ska verka för att lagstifta om att ge permanent uppehållstillstånd till alla som nu omfattas av gymnasielagen

HBTs Stockholm

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B48

HAPARANDA ARBETAREKOMMUN

Gör patriarkalt förtryck till ny skyddsgrund

Starkare skydd till hedersutsatta män och kvinnor!

Förföljelse på grund av utsatthet för patriarkala förtryckande praktiker bör vara skyddsgrundande på samma sätt som för den som känner välgrundad fruktan för förföljelser på grund av ras,

nationalitet, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller religiös eller politisk uppfattning. I dag måste den asylsökande göra sannolikt att han eller hon riskerar att utsättas för förföljelse kopplat till en av de skyddsgrunder som återfinns i flyktingdefinitionerna. Men den är formulerad för att skydda minoriteter och utsatta samhällsgrupper. Fastän ”förföljelser på grund av kön” är formulerad som en skyddsgrund tillämpas den inte konsekvent eftersom många handläggare saknar kunskap om hedersrelaterat förtryck. Den som känner till hederskulturen vet att hotbilden kan bestå i flera generationer. Det har även förekommit fall i Sverige där flickor hunnit fylla arton år under asylprövningstiden, varpå de utvisats som vuxna och tvingats till äktenskap med en släkting eller tvångsäktenskap och i värsta fall våldtäkt inom äktenskapet. Cirka 70 000 barn och unga får inte välja vem ska gifta sig med och mörkertalet är stort.

Partikongressen föreslår besluta:

B48:1 att Socialdemokraterna verkar för att hotet om patriarkalt hedersförtryck prövas tidigare i asylprocessen genom att tas upp i de övriga skyddsgrunderna

Marléne Haara, S-kvinnor Haparanda

Haparanda arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B49

VÄRNAMO ARBETAREKOMMUN

Ingen ska utvisas på grund av godtycklighet

Vi är många som upplever att Migrationsverkets beslut många gånger inte står för människors lika värde. Alldeles för ofta ser vi i massmedia hur man utvisar både barn och vuxna på väldigt lösa grunder. Häromdagen var det en 20 årig pojke som gått ut skolan och utbildat sig till CNC operatör och som var tvungen att få minst 2 års anställning om han skulle få stanna. Han klarade dessutom svenska språket utmärkt. En ung människa som inget hellre vill än att få stanna och försörja sig själv. Det är märkligt att först tar vi emot dom, sedan utbildar vi dom och därefter ska de utvisas.

I vår lokaltidning häromdagen skrev man om ett nytt fall rörande en tvåbarnsfamilj som man vill utvisa på grund av att arbetsgivaren hade haft problem med att teckna rätt försäkringar i början av anställningen. Mannen har haft fast arbete i flera år och han försörjer sin familj och betalar skatt. De har varit här i 5 år och barnen är födda i Sverige och går i förskola. Makarna träffades strax innan de flydde från Irak och kommer från olika kulturer, vilket innebär att deras respektive familjer aldrig kommer att låta dem leva tillsammans. Enligt deras advokat kan detta leda till att de dödas.

Vi har en barnkonvention idag som är till för att skydda barn om de utsätts för något som kan skada dom och detta bortser man som myndighet ifrån.

Det här är bara några exempel på vad som pågår och detta är inte värdigt vårt land att människor ska behandlas på detta sätt.

Vi måste stå upp för alla människors lika värde, rättigheter och möjligheter.

Partikongressen föreslår besluta:

B49:1 att vi får fram ett regelverk som beaktar människors rättigheter

B49:2 att man ser över vilka underlag man har för att fatta beslut om det finns eller har funnits omständigheter som individen inte orsakat själv, men som påverkat förslaget till beslut

B49:3 att Migrationsverkets arbete revideras med jämna mellanrum

Vivi-Ann Roos

Värnamo arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B50

NACKA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Låt socialdemokraterna vara på rätt sida av historien

Låt Socialdemokraterna fortsätta att vara en röst för dem som har det svårast, och låt oss hamna på rätt sida i historien.

Migrationspolitiken har i dagens debatt nästan hamnat i klassen ”den som kan vara värst”.

Vi anser att det är en ”tråkig utveckling” för oss som parti att hamna i den ringhörnan såväl i samhällsdebatten som i konkreta förslag i riksdagen.

För att åter bli de som värnar internationell solidaritet både genom agerande internationellt och i praktisk handling i Sverige föreslår S-kvinnor i Nacka att vi ska humanisera migrationspolitiken.

Inte minst har unga ensamkommande hamnat i en helt ohållbar situation. Det går att se stor skillnad på hur de ungdomar som har fått s k PUT, permanent uppehållstillstånd, aklimatiserar sig i samhället, jämfört med dem som lever i ovisshet. Unga människor som ska utvisas, men det går inte eftersom det inte finns någon som kan ta emot dem i mottagarlandet, och de hamnar i ett limboförhållande. Detta leder ofta till dåligt mående, problem med att klara skolan, att knyta an till medmänniskor och kompisar m m.

Det finns mängder av förändringar vi skulle vilja göra inom migrationspolitiken, men väljer några av de viktigaste. Vi tar avstamp i barnperspektivet, som bör vara ledande i allt som rör migrationsfrågan; det handlar om återinförande av permanenta uppehållstillstånd, stopp för

ovetenskapliga medicinska åldersbedömningar, amnesti för ensamkommande unga som varit i Sverige i över ett år, stopp för alla utvisningar till Afghanistan.

Partikongressen föreslår besluta:

B50:1 att återinföra permanenta uppehållstillstånd som huvudregel

B50:2 att stoppa alla utvisningar till Afghanistan

B50:3 att ge amnesti för ensamkommande unga som varit i Sverige över ett år

B50:4 att ge dem som inte kunnat utvisas på fyra år permanent uppehållstillstånd

B50:5 att återinföra synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter samt övriga skyddsbehövande som skäl för uppehållstillstånd

B50:6 att fördubbla mottagningen av kvotflyktingar

B50:7 att integrera barnperspektivet i hela asylprövningsprocessen

B50:8 att ta bort försörjningskravet vid familjeåterförening

B50:9 att stoppa användandet av medicinska åldersbedömningar i asylärenden, utveckla nya metoder för åldersbedömning och ompröva tidigare beslut

S-kvinnor i Nacka

Nacka arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B51

SOLNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Nytt regelverk för migrerad arbetskraft

Dagens regelverk där ett företag ger en person från tredje land ett så kallat anställningserbjudande är vänligt beskrivet ett administrativt spel för galleriet. Gång på gång upprepas i media hur arbetstagare utnyttjas, varvat med någon enstaka som inte får förlängt arbetstillstånd för att en liten verksamhet i en mindre ort betalt ut fel semesterersättning.

Systemet är helt öppet för utnyttjande. Människor far illa, företag utsätts för osund konkurrens, arbetsmarknadens parter blir administrativa instanser inför att Migrationsverket ska fatta beslut som helt saknar uppföljning, hela samhället utsätts för social dumpning med allt vad det innebär. Det är dessutom som så att sanktionerna som kan bli aktuella är i praktiken att den som anställts, blir av med sitt visum. Den som skuldsatt sig och ofta sin familj i hemlandet för att komma till Sverige, lovad ersättning som inte motsvarar en bråkdel av vad som i slutändan betalas har inget val. Att berätta för sin familj är oftast förknippat med enorm skam och hjälper inte heller situationen. Vända sig till myndigheter eller fackförbund kan resultera i att bli utvisad. Arbetsgivaren, som erbjudit ett så kallat anställningserbjudande går fri. Anställningserbjudandet är bara ett erbjudande, det faktiska anställningsbeviset om sådant finns kan visa på andra anställningsvillkor. Men i många fall får den anställde en skattade lön som hen får hämta ut i

kontanter och betala tillbaka det mesta till arbetsgivaren. Hotell- och restaurangfacket larmade tidigt om situationen.

2011 skrev förbundet :

”

De saker som Hotell- och restaurangfacket ser skulle kunna göras inom nuvarande lagstiftning är bland annat:

1. Migrationsverket måste ha ett tydligt uppdrag att inte bara fatta beslut utan också att följa upp de beslut de fattar. Missbruk av systemet måste vara kopplat till tydliga sanktionsmöjligheter mot företagen som bryter mot regelverket.
2. Det anställningsavtal som arbetsgivaren lämnar in som underlag för ansökan hos Migrationsverket måste vara bindande. Idag sker ansökan på ett avtal medan den som blir anställd oftast får ett annat avtal med andra villkor och lönenivåer.
3. Arbetstagare som träder fram och söker hjälp ska inte riskera utvisning. Istället ska de garanteras att stanna arbetstiden ut och ges möjlighet att söka nytt arbete.

”

Under drygt fyra år arbetade jag med dessa anställningserbjudanden i en av de mer utsatta branscherna. Förutom snudd på dagliga besök av besvikna och utnyttjade människor, varvades det med postala och ibland fysiskt överlämnande från juristbyråer av mängder med nya anställningserbjudanden. Väletablerade snabbmatskedjor till flotta hotell och små kiosker.”

Det har hänt en del sedan dess, men problemen kvarstår. Senast rapporterades i Uppdrag gransknings program Nagelfixarna om systematiskt utnyttjande och försäljning av arbetstillstånd. När jag såg programmet kunde jag bara konstatera att allt som togs upp var bekant från snart tio år tillbaka.

I programmet besöks Gränspolisen, med en lunta arbetstillstånd som alla avser migrantarbetare. Där bekräftar den intervjuade polisen att försäljning av arbetstillstånd för 200–300 000kr inte är främmande för polisen, till och med att det är väldigt vanligt förekommande, att det sannolikt är lockande för arbetsgivare att göra detta för att enkelt tjäna hundra tusentals kronor, att det är märkligt att man flyttat makten att dela ut tillstånd från Migrationsverket till mer eller mindre nogräknade arbetsgivare. Han säger även:

”Det kan ju knappast ha varit meningen när man tillskapade den här möjligheten för arbetsgivare

att lämna ut såna här arbetserbjudanden, det kan inte ha varit meningen att man skulle kunna göra business utav det.”

Det här är alltså inte på något vis okänt för Gränspolisén. Inte heller för vare sig Skatteverket eller Migrationsverket, framgår av reportaget.

Vi kan inte ha ett system, helt öppet för utnyttjande, helt utan möjlighet till sanktion som slår ut seriösa företag som vill konkurrera på lika villkor som riskerar straff den som utnyttjas om hen säger ifrån!

Det här är inte värdigt svensk arbetsmarknad!

Yrkande

Partikongressen föreslås besluta:

B51:1 att utnyttjandet av människor i mesta möjliga mån undanröjs

B51:2 att system för regler, kontroll och sanktion finns på plats med resurser och mandat att kunna följa upp fattade beslut

B51:3 att Arbetarekommunen antar och skickar in motionen som sin egen till partikongressen

David Risberg

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B52

GOTLANDS PARTIDISTRIKT

Permanent uppehållstillstånd

Efter att vi 2015 fick en väldigt stor tillströmning av flyktingar har man aktivt arbetat för att det inte skall bli så igen. Det är vi väl överens om att det är klokt. Men en av metoderna som gör att det försvårar invandringen är att man bara får tillfälligt uppehållstillstånd. Handläggningstiderna är väldigt långa och att få ett permanent uppehållstillstånd är väldigt svårt.

Det ger en känsla av otrygghet att inte känna att man är en del av samhället. Genom att det ges möjlighet att få permanent uppehållstillstånd kan de känna mer positivt på framtiden.

Därför föreslår vi:

Partikongressen föreslås besluta:

B52:1 att Socialdemokraterna arbetar för att handläggningstiderna för att få uppehållstillstånd kortas ner

Tingstade Stenkyrka S-förening

Gotlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B53

LINDESBERGS ARBETAREKOMMUN

Permanent uppehållstillstånd som norm

När en individ eller en familj lämnar allt man har och äger i sitt hemland och tvingas fly för livet och invandrar till Sverige behöver man trygghet.

När man efter olika juridiska prövningar till slut får tillstånd att stanna i Sverige så börjar man bygga sitt liv. Man behöver känna trygghet och kontinuitet i vardagen.

Finns det barn i bilden blir tryggheten och kontinuiteten ännu mer angelägen utifrån barnperspektivet, barnkonventionen och medmänskligheten i stort.

Gäller det individer med funktionsnedsättningar blir behovet av tryggheten och kontinuitet ännu viktigare utifrån solidaritet, medmänsklighet och inte minst jämlikhet.

Att ge dessa människor tillfälliga uppehållstillstånd leder till att de inte kan bygga sina framtider och uppnå sina mål och drömmar utifrån den osäkerheten som finns i samband med ett tillfälligt uppehållstillstånd.

Integrationen i det nya samhället blir också svårare för våra nya svenskar då de inte vet hur länge de kan stanna i det nya landet.

Detta är inte bra för människor som behöver förutsättningar för att tillsammans med oss bygga Sveriges framtid.

Det är varken bra utifrån barnperspektiv, funktionsnedsättningsstöd eller integration.

Partikongressen föreslår besluta:

B53:1 att Socialdemokraterna verkar för att permanent uppehållstillstånd ska vara norm inom migrationspolitiken i Sverige

John Omoomian

Lindesbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B54

ÖSTERÅKERS ARBETAREKOMMUN

Reglera import av arbetskraft från tredje land

Mycket av den arbetsmarknadspolitik som regeringen Reinfeldt beslutade om ligger kvar på grund av majoritetsförhållanden i riksdagen. Ett av de besluten som har påverkat arbetsmarknaden är de beslut som fattades om arbetskraftsinvandring. Eller snarare om vilka regler som gäller när företagen har kompetensbrist.

Givetvis är det så att kompetensbrist kan vara förödande för företagen.

Arbetskraftsinvandring är också en företeelse sedan gammalt i Sverige. Skillnaden mellan 50-, 60- och 70 talens arbetskraftsinvandring och dagens är stor. Framförallt handlar det om att dagens arbetskraftsinvandrare har sitt arbetstillstånd knutet till företaget. Detta gör att företag kan kringgå regelverk som gäller på arbetsmarknaden. Det räcker med att hota med flygbiljett till hemlandet för att arbetstagaren tänker om och sväljer de sämre arbetsvillkoren.

Vi motionärer tror att dessa problem inte är lika vanligt förekommande i tjänstemannakåren eller bland yrken med akademisk bakgrund. Däremot vet vi att människor i LO-yrken utnyttjas ordentligt. Det kan vara avvikelser från arbetstidslagen eller obefintliga semestervillkor. Det kan handla om lägre löner eller att arbetstagaren måste betala tillbaka av sin lön till arbetsgivaren under bordet. Detta har bevisligen hänt, det senaste ärendet var ett hemtjänstföretag i Stockholm, med kollektivavtal. Och säger man emot står man utan arbete. Och utan arbete får man åka tillbaka till hemlandet eller i värsta fall bli papperslös och försöka att få tag på arbete på den svarta marknaden.

Därtill är samråden med Migrationsverket bara ett spel för galleriet, när den lokala fackliga organisationen godkänner anställningsform, arbetstidsvillkor och lön i samrådet så vet man att det oftast inte gäller i verkligheten eftersom samrådet och arbetserbjudandet inte är bindande. Idag så jagas de som arbetar svart, de utan arbetstillstånd eller de som befinner sig utan tillstånd i landet. Nästan uteslutande så jagar man dessa människor och anser att deras arbete de utför inte är lagligt. Men tyvärr så ser man inte på dem som utnyttjar människor som oftast inte har något val än att arbeta svart utan papper.

Straffet för arbetstagaren är hårt men arbetsgivarna kommer undan och kan göra nästa ansökning till Migrationsverket. Hela situationen med svart arbetskraft sätter konkurrensen mellan företagen ur spel eftersom man inte konkurrerar med samma villkor. Den förra kongressen tog ställning för att arbetsgivarna ska få kännbara konsekvenser om de utnyttjar människor som har kommit till Sverige för att jobba. Men det behövs konkreta förslag om vad kännbara konsekvenser är. Vi uppmanar partiet att strama till lagstiftningen och ta fram konkreta förslag till straffsatser mot arbetsgivare som skamlöst utnyttjar människor.

Partikongressen föreslås besluta:

- B54:1 att Socialdemokraterna tillsätter en utredning med syfte att ta fram en reglering av arbetskraftsinvandringen
- B54:2 att återinföra arbetsmarknadsprövningen vid arbetskraftsinvandring
- B54:3 att utredningen har sin utgångspunkt i att arbetsgivarnas ansvar tydliggörs
- B54:4 att utredningen lägger förslag på åtgärder när arbetsgivarna missköter sig

Österåkers fackliga S-förening

Österåkers arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B55

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

Slopa HBTQ-test på Migrationsverket

När du söker i asyl i Sverige för att du fruktar för ditt liv i ditt hemland på grund av din sexuella läggning eller könsidentitet så kommer Migrationsverket att göra en trovärdighetsbedömning: en intervju med abstrakta frågor utan rätt eller felaktiga svar. Frågor som senare ska analyseras, därefter kan du bli nekad asyl på grund av att "den sexuella läggningen inte gjorts sannolik". Även RFSL ställer sig frågandes till denna form av bedömning.

Under 2017 sköt man till två miljoner kronor från regeringen för att asylsökande som söker asyl för att de är HBTQ+-personer ska få en mer rättvis bedömning av deras asylskäl. SSU är ett ungdomsförbund som står upp för att alla ska kunna vara vem de vill, älska vem de vill och klä sig som de vill och ingen ska behöva stå till svars för detta, oavsett var ditt hemland är.

Partikongressen föreslås besluta:

- B55:1 att Socialdemokraterna verkar för ett förbättrat mottagande av HBTQ+-personer på Migrationsverket

SSU Norrköping

Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B56

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Sluta med de krångliga tillfälliga uppehållstillstånden, folk bör få permanenta uppehållstillstånd snabbare

Att få permanenta uppehållstillstånd (PUT) är steget före att bli svensk medborgare och uppehållstillståndet innebär en viktig trygghet för individen. Detta gäller alla invandrare som söker tillstånd att bo i Sverige, inte bara flyktingar. Vägen till PUT kan dröja länge beroende på anledning att man har kommit till Sverige. Tillfälliga uppehållstillstånd (TUT) används av olika anledningar, till exempel uppehållstillstånd för anknytning, arbete, studier och nu för flyktingar. Före 2016 var PUT huvudregel för asylsökande och ersattes av TUT genom tillfälliga lagen för asylsökande, följande det stora antal asylsökande som kom till Sverige från 2015 och framåt. För de som är papperslösa men har bott länge i Sverige eller de som inte kunnat utvisas på ett flertal år är vägen tillbaka till TUT eller PUT väldigt svår. Med coronakrisen kan läget vara väldigt osäkert. Migrationsstatus och rätten att vara trygg i det landet man bor i bör stärkas under dessa tider, inte förvärras.

Vi tycker att oavsett anledning (arbete, anknytning, studier, asyl) bör det bli enklare för individerna att nå PUT efter de har etablerat sig i Sverige.

I nuläget kan det dröja länge att bli behörig för ett permanent uppehållstillstånd och det kan se annorlunda ut beroende på anledning man har kommit till Sverige. För de som har arbetstillstånd kan de behöva söka om TUT ett flertal gånger innan de har möjligheten att ansöka om PUT. De är också låsta till en viss arbetsgivare under en period annars får man ansöka på nytt. För studenter kan vägen till PUT bli ännu svårare. Under tiden man har varit här i Sverige kan livet ändra sig, man kanske träffar någon och blir kär och då måste man ansöka på nytt, nu som anknytningsuppehållstillstånd vilket också är TUT.

Denna byråkrati skadar människor, har lett till 'kompetens utvisningar' där familjer har utvisats för att inkomstkraven inte nåtts, och en oro bland de som saknar PUT att de ska förlora allt de har byggt i Sverige. Folk som har varit här i Sverige måste kanske lämna landet ett antal månader för att ansöka om uppehållstillstånd på nytt. Det kan splittra familjer och leder till omänskligt lidande som kan undvikas. Det leder till en konstant känsla av otrygghet och oro bland folk som har tillfällig migrationsstatus. Det begränsar deras möjlighet att satsa på livet i Sverige ifall de är oroliga att de kanske inte kommer få stanna.

Det är dags att återinföra det permanenta uppehållstillståndet som regel för asylsökande. Det är också dags att förenkla vägen till PUT för andra typer av uppehållstillstånd efter sökande har bott i Sverige ett antal år. Det är ohållbart att en person som har bott här 6 år fortfarande har ett tillfälligt uppehållstillstånd. För papperslösa och de som har fått avslag men inte kan utvisas är det

en konstant limbo. Det blir väldigt svårt att investera tid på ett liv i Sverige när man förväntar sig att sparkas ut ur landet.

Många av de här individerna jobbar i Sverige, betalar skatt, har etablerat sig i Sverige, talar svenska, har fått barn i Sverige och har barnen i svensk skola. De är en del av vårt samhälle och ska få stanna ifall de har etablerat sig i Sverige. Socialdemokraternas migrationspolitik vill sätta krav på språk och etablering, men man måste också kunna sätta krav på migrationslagstiftning ifall man har etablerat sig i Sverige.

Vägen till permanent uppehållstillstånd kan vara krångligare ifall man skaffar en ny typ av uppehållstillstånd, t.ex. att ansöka om uppehållstillstånd för att bo med någon när man har haft arbetstillstånd i 3 år. Socialdemokraterna har sagt att "vi vill se ett starkare samhälle med en snabbare integration." Röda Korset har redan nämnt längden av giltighet på uppehållstillstånd som att ha en stor betydelse för integration.

Vi tycker att det bästa sättet att snabba på integration är att ge folk trygghet i sin migrationsstatus. Att visa dem att Sverige är deras hem.

Partikongressen föreslås besluta:

- B56:1 att Socialdemokraterna verkar för en snabbare process att få permanent uppehållstillstånd efter max tre år överhuvudtaget
- B56:2 att Socialdemokraterna verkar för att permanent uppehållstillstånd ska vara huvudregel för asylsökande
- B56:3 att Socialdemokraterna verkar för permanent uppehållstillstånd för människor som inte kunnat utvisas på tre år

Caitlin McEvoy, Patrik Hedlund och Najat AbdulKadir
Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B57

LULEÅ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Sluta med och ogiltigförklara de oetiska och osäkra åldersbedömningarna

En stor del av de som kommer saknar säkra id-handlingar. På grund av detta behöver migrationsverket göra egna bedömningar i sina asylprocesser. Bedömningen går idag ut på undersökningar av visdomständer, knäleder och frågor för att bestämma ålder. Om någon av undersökningarna tyder på att personen är över 18år kommer personen att bedömas som detta. Dessa metoder har mötts av omfattande kritik från rättsläkare, statistiker och andra experter, bland annat för att metoderna är osäkra i sig, men även för att felmarginalerna anses underskattade.

En studie från Chalmers visar att 1/3 av pojkarna som genomgått åldersbedömningarna kan ha felaktigt klassats som vuxna. En annan studie visar att knälederna mognar tidigare än man tidigare antagit. Detta har gjort att många felaktigt bedömts som vuxna. Och ålder är extremt viktigt i asylprocessen, och med andra ord för ens liv. Trots kritiken har rättsmedicinalverket (som utför undersökningarna), Socialstyrelsen och migrationsverket i stora drag hållit fast vid metoderna och tolkningarna av dem. Åldern har som sagt en extremt stor betydelse för att få asyl. Därför är det otroligt viktigt att bedömningarna görs på ett rättssäkert och korrekt sätt. Inget barn ska riskeras att bedömas som vuxen och därmed fräntas sina rättigheter som barn. SSU Luleås medlemsmöte beslutade att bifalla motionen i sin helhet.

Partikongressen föreslås besluta:

- B57:1 att Socialdemokraterna verkar för att migrationsverket omgående ska sluta med och ogiltigförklara de oetiska och osäkra åldersbedömningarna
- B57:2 att Socialdemokraterna verkar för en utredning av ett säkert och etiskt alternativ till dagens åldersbedömningar
- B57:3 att

Lina Kröger

Luleå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B58

TROLLHÄTTANS ARBETAREKOMMUN

Säkerställ rättssäkerheten vid asylbeslut

Den enskilda handläggaren på Migrationsverket bestämmer själv om dokument ex, födelsebevis, körkort från hemlandet med mera skall godkännas eller ej. Det saknas interna riktlinjer och ingen chef på Migrationsverket kontrollerar att man uppnår likvärdig kvalitetsnivå, bara i undantagsfall. Vid förhandlingar på Migrationsdomstolen gör deras jurister inte någon kvalitetsbedömning av bevisen innan beslut. Asylsökande kan överklaga men det är ändrar inget om inte handläggaren ändrat sig.

De beslut som MIVs handläggare tar kan överklagas först till Migrationsdomstolen (Förvaltningsrätten) där man idag återremitterar ett mindre antal ärenden till Migrationsverket och sedan till Migrationsöverdomstolen (Kammarrätten) där man remitterar än mindre med omkring 2% av de inkomna ärendena prövningstillstånd.

Både Migrationsdomstolen och Migrationsöverdomstolen går idag i stort sett på vad Migrationsverket beslutat. Små möjligheter att få rätt i dessa instanser. Migrationsverkets handläggare (processförare) som sitter med på förhandlingen med den sökande och dennes

advokat samt utsedd domare och 3 politiska nämndemän. Migrationsverket processförarens uppgift är att tillgodose att Migrationsverkets beslut genomförs. Detta får konsekvenser på "klimatet" i förhandlingen där processföraren ofta är mycket tuff och har redan från början bestämt sig för att den sökande inte talar sanning. Här måste man göra något.

Personer som är HBTQ, ateister och konvertiter får ofta svaret att deras leverne i Sverige inte är genuint utan handläggaren kan på någon halvtimme komma fram till om personer talar sanning eller ljuger. Här måste man än mer ta hänsyn till vad professionen säger genom de som lever nära dessa personer säger. Vanligtvis har de också någon form av "dödshot" när de kommer tillbaka till sitt hemland. På grund av handläggarens olika värdegrunder så tar man beslut som gör att den sökande skickas till sitt hemland, idag vanligtvis Afghanistan, som är världens farligaste land att leva. Det kan skilja lite mellan provinserna men hela landet får en allt större inblandning av Talibanerna. Enligt vår mening finns inga säkra zoner i Afghanistan. Detta måste få en ändring humanare hantering av bedömningarna.

Vid samtal till olika handläggare på Migrationsverkets kundtjänst samt deras chefer får man olika svar på samma fråga. Detta är otillfredsställande ur rättssäkerhetssynpunkt.

Åldersuppskrivningar görs genom en medicinsk metod som ifrågasatts. Handläggaren gör ibland en personlig bedömning utan att göra de medicinska testerna. Detta har fått till följd att många har blivit felaktigt bedömda i ålder. Migrationsverket har 18 års åldern som en riktlinje då personen går från att vara barn till att vara vuxen.

Vid samtal med Migrationsverket skyller de på Regeringen och Regeringen skyller på Migrationsverket. Vid fråga om de för samtal om svåra frågor och får riktlinjer från Regeringen säger de att så inte är fallet. Detta klargörs i andra organisationer att det visst förs samtal om hur man skall tolka olika situationer utan att detaljstyra, vilket de inte får.

Äldreomsorgslyftet som kommunerna fått ta del av i form av extra pengar för att stärka upp personalen på äldreboendena är presenterad som en kompetenshöjande åtgärd men Migrationsverket anser att det är subventionerad anställning så den godkänns inte som grund för att få uppehållstillstånd. Statsrådsberedningen har tydligen skrivit till bland annat Migrationsverket att Äldreomsorgslyftet inte skall ses som en subventionerad anställning vilket innebär att det skall vara en godkänd grund för uppehållstillstånd. Likaså gäller de Samhalls anställningar som Staten subventionerar för de personer som har fysiska eller psykiska hinder för att få en hjälp att komma in på arbetsmarknaden. Det blir en diskrimineringsfråga av denna inställning genom att de som har dessa hinder inte får möjlighet att komma in i arbetslivet och då heller inte få något uppehållstillstånd. Många asylsökande har psykiska problem med sig från krig i sina hemländer men vi skapar ännu mer psykiskt sjuka genom att vi inte kan handlägga ärendena i god anda och i tid. Idag kan det ha gått 5 år innan det slutliga beslutet är taget.

Partikongressen föreslås besluta:

- B58:1 att S jobbar för att Migrationsverket säkerställer att de beslut som tas är rättssäkra över hela landet. Tydligare riktlinjer anges till samtliga handläggare i landet
- B58:2 att S jobbar för att subventionerade anställningar såsom Äldreomsorgslyftet och Samhallsanställningar förändras till att accepteras utifrån det som de är ämnade till. Kompetensutveckling och stöd för nedsatt arbetsförmåga
- B58:3 att S jobbar för att Regeringen tillsätter en utredning för åldersbedömning och ändrar på dessa verktyg så att de får större rättssäkerhet för den sökanden
- B58:4 att S jobbar för att Regeringen utreder och ger Migrationsverket tydligt underlag för hantering av bedömningar av personer som är HBTQ, ateister eller konvertiter så att dessa inte hamnar i Afghanistan och går mot en ”säker” död

Trollhättans arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B59

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ta hänsyn till HBTQ+-personers utsatthet i asylprocessen!

Det finns miljoner människor som är på flykt runt om i världen många flyr på grund av krig och förtryck många flyr på grund av svält och klimatförändringarna. Det finns HBTQ+ personer som dör i andra länder på grund av deras sexuella läggning i 70 länder är det straffbart att vara homosexuell i många av dem är det till och med dödsstraff. Coronakrisens mest katastrofala konsekvenser kommer att drabba människor som lever med tillfälliga uppehållstillstånd. Nu måste Sverige se över möjligheterna att göra tillfälliga uppehållstillstånd permanenta, för att skydda några av samhällets mest marginaliserade människor.

Det skulle kunna fungera att använda kvotflykting systemet. Migrationsverket anser sig numera kunna skicka tillbaka många asylsökande hbtq-personer till så kallade ”säkra länder”. Länderna är dock inte säkra, annat än i teorin, och återvändande innebär att många hbtq-personer riskerar sina liv. Enligt RFSL:s valrapport 2018 finns det ett område där riksdagen under de senaste fyra åren försvårat situationen för hbtq-personer: migrationspolitiken. De ”HBTQ-personer som idag söker asyl i Sverige har fått det betydligt svårare.

HBTQ-personer som flyr undan förföljelse har rätt till asyl i Sverige då förföljelse på grund av sexuell läggning eller könsidentitet betraktas som asylskäl. Trots det ser vi hur hbtq-personer skickas tillbaka till länder där deras liv är i direkt fara, säger RFSL:s vice förbundsordförande Deidre ”

Partikongressen föreslås besluta:

- B59:1 att Socialdemokraterna ska verka för att HBTQ+- personer som är utsatta för förtryck och förföljelse ska få permanenta uppehållstillstånd
- B59:2 att Socialdemokraterna ska bilda opinion för att HBTQ+- personer som är utsatta för förtryck och förföljelse ska få permanenta uppehållstillstånd
- B59:3 att Socialdemokraterna bedriver en kampanj om HBTQ+-personer som är utsatta för förtryck och förföljelse ska få permanenta uppehållstillstånd
- B59:4 att Socialdemokraternas kongress bifaller motionen i sin helhet
- B59:5 att motionen sänds till partikongressen som enskild

Tony Nilsson

Kristianstads arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B60

UMEÅ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Tidsbegränsade uppehållstillstånd

Vi ser med stor oro på att Migrationskommittén i sitt yttrande till regeringen ”En långsiktig hållbar migrationspolitik” lägger förslag på tidsbegränsade uppehållstillstånd.

Förslaget kommer att få stora humanitära konsekvenser, bland annat då nuvarande regelverk kräver permanent uppehållstillstånd för att kunna få familjeåterförening. Genom att införa tillfälliga uppehållstillstånd kan möjligheten till familjeåterförening, som är en av få lagliga vägar till Sverige, försvåras. Vi vet att familjemedlemmar till människor som har fått uppehållstillstånd i Sverige ofta kan finna sig i krig och konflikt, med fara för eget liv och hälsa, men sakna möjligheter att ta sig hit. Rätten att förenas med sin familj har begränsats under de senaste åren och det är redan i dag svårt för många familjer att återförenas då endast gifta och gemensamma minderåriga barn har kvar den rätten.

En ytterligare negativ konsekvens med att införa tillfälliga uppehållstillstånd är att integrationsprocessen försämras då trygghet är fundamentalt för att en framgångsrik integration. Trygghet saknas när människor oroar sig för vad som händer ens familj och att inte vet när – eller om – de kan få leva ihop igen. Trygghet saknas för den som tvingas leva under hotet att ens tidsbegränsade uppehållstillstånd kommer att dras in om en inte lyckas. Dessa saker gör det svårt för den som kommit till Sverige att koncentrera sig på att lära sig språket, utbilda sig eller ta sig in på arbetsmarknad. Traumatiserade och torterade flyktingar och asylsökande med ständigt pålagd oro kan leda till svår psykisk ohälsa, vilket ökar behovet av specialiserad vård och ytterligare bidrar till att försena dessa människors tillfrisknande och integrering i vårt samhälle.

Partikongressen föreslås besluta:

B60:1 att Socialdemokraterna verkar för att tillfälliga uppehållstillstånd inte införs

Birgitta Mukkavaara och Novalie Lilja

Umeå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B61

SOLNA ARBETAREKOMMUN

Tillåt att arbetstillstånd på plats i Sverige

I utlänningslagen, som reglerar vilka som tillåts att bosätta sig i Sverige, slås det fast att huvudregeln är att uppehållstillstånd ska ha beviljats innan personen reser in till Sverige. Bestämmelsen innehåller en lång rad undantag, bland annat för personer i behov av skydd, personer som tidigare varit högskolestuderande i Sverige eller personer som ansöker om uppehållstillstånd för arbete av ett slag där det råder stor efterfrågan på arbetskraft.

Det är viktigt att seriösa svenska arbetsgivare har möjlighet att få hit arbetskraftsinvandrare om det är svårt att hitta någon som redan finns i Sverige som kan ta jobbet. Samtidigt är det viktigt att det råder ordning och reda kring arbetskraftinvandringen och att det tas krafttag mot oseriösa arbetsgivare och det omfattande fusk som förekommer. Regeln om att ansökan om uppehållstillstånd ska vara gjord före inresan har motiverats utifrån att den reglerade invandringen ska upprätthållas. Tyvärr skapar regeln i praktiken en onödig osäkerhet för den enskilda och leder till andra problem genom att vissa väljer att ansöka om asyl främst som ett sätt att få arbetstillstånd utan att behöva lämna landet.

Många tredjelandsmedborgare som har ambitionen att flytta till Sverige för att arbeta befinner sig idag i Sverige tillfälligt, antingen genom att de rest hit med besöksvisum eller genom att de kommer från något av de många länder som är undantagna från kravet på visering. Om de på plats lyckas etablera kontakt med en arbetsgivare och erbjuds en anställning måste de enligt dagens regelverk lämna Sverige under tiden som Migrationsverket handlägger ansökan om arbetstillstånd. Man kan givetvis tycka att en seriös arbetsgivare borde ha råd att vänta under den tidsperiod som arbetstagaren väntar på att få sitt arbetstillstånd godkänt. Samtidigt tyder den beprövade erfarenheten på att flertalet potentiella anställningar går om intet om arbetstagaren inte kan påbörja anställningen inom kort tid.

Det är med denna kunskap i beaktande inte heller så förvånansvärt att vissa personer som egentligen tagit sig till Sverige för att arbeta istället väljer att ansöka om asyl. Förklaringen till det finns i regelverket. Personer som fått avslag på sin asylansökan, men som har ett arbete, är en kategori som undantas från kravet på att ansökan om arbetstillstånd ska göras före inresan, så

kallat spårbyte. Även personer som har en pågående asylansökan får möjlighet att arbeta under tiden som asylansökan prövas. Detta bör kunna förklara varför vissa länder där mycket få personer beviljas asyl ändå tillhör de vanligaste ursprungsländerna för asylsökande. Exempel på sådana är Georgien och Mongoliet, vars medborgare enligt Migrationsverkets statistik i hög utsträckning beviljas uppehållstillstånd genom spårbyte.

Det är fortsatt viktigt att behålla ordningen där utländska medborgare som endast kan resa in i Sverige genom att ha ett uppehållstillstånd måste vänta utanför Sverige tills tillståndet beviljas. Att tillämpa denna ordning för samtliga, även de som har rätt att resa till Sverige på kortare besök, framstår dock som förlegat i dagens värld som kännetecknas av stor internationell rörlighet. Det skulle innebära ett enklare och mer förutsägbart regelverk för den som ansöker om arbetstillstånd om man inte tvingas återvända till hemlandet under Migrationsverkets handläggningstid, så att det tydliggörs att man har rätt till arbetstillstånd så länge anställningsvillkoren lever upp till de krav som lagstiftningen ställer upp. Givetvis kan krav ställas upp på att en individ som vistas i Sverige i väntan på ett arbetstillstånd försörjer sig själv utan att på något sätt belasta offentliga bidragssystem.

I kombination med av Socialdemokraterna tidigare föreslagna åtgärder som en lista på säkra länder vid prövning av asylansökningar, avskaffad möjlighet till spårbyte samt begränsning av arbetskraftsinvandringen till låglöneyrken kommer detta förslag bidra till att förbättra ordningen på svensk arbetsmarknad och även med största sannolikhet minska antalet asylansökningar. Om denna förändring genomförs i kombination med att spårbyte avskaffas skickar lagstiftaren en tydlig signal om att den som vill komma till Sverige för att arbeta är välkommen, men att man i sådana fall ska ansöka om arbetstillstånd, inte asyl. Om regelverket inte längre gör arbetstillstandsreglerna mer förmånliga för personer som varit asylsökande bör det rimligtvis leda till att främst personer som har ett genuint behov av skydd och som har en välgrundad förhoppning om att beviljas asyl kommer lämna in asylansökningar.

Yrkanden

Partikongressen föreslås besluta:

B61:1 att en ansökan om uppehållstillstånd på grund av arbete ska få göras efter inresan till Sverige för den som vistas i Sverige med tillstånd vid ansökningstillfället

Adam Josefsson

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B62

MALÅ ARBETAREKOMMUN

Uppmaning till Sveriges regering att omgående stoppa utvisningar till Afghanistan och finna en human lösning för den grupp av människor som motionen omfattar.

Mitt under en global pandemi har Sverige genomfört flertalet tvångsutvisningar till Afghanistan och planerar att fortsätta med det; utvisningar till ett land som flera år i rad rankats som världens farligaste land efter Nordkorea. Afghanistan är ett land där kristna, ateister och hbtq-personer utsätts för extrem förföljelse. Samtliga regioner lider av inre väpnad konflikt eller av andra svåra motsättningar.

I spåren av Coronapandemin och som ett resultat av den torka som drabbat delar av landet föreligger nu även en överhängande risk för att landet ska drabbas av en svältkatastrof. Enligt SIDA kan landet stå inför sin värsta kris någonsin.

Utrikesdepartementet avråder med anledning av säkerhetsläget från alla resor till Afghanistan. Varje år dör eller skadas över 10 000 civila av det hänsynslösa brutala våldet. USA drar sig tillbaka och talibanerna vinner mark, något som riskerar leda till att Afghanistan med magnetisk dragningskraft återigen blir terroristernas tillflyktsort, enligt många bedömare till exempel ”Håll ihop Sverige - Flyktingamnesti för de ensamkommande” och flertalet tongivande personer i Sverige.

Den tillfälliga begränsningslagen infördes trots massiv kritik från en rad stora remissinstanser, bland andra internationella människorättsorganisationer som Amnesty International, Röda Korset, UNHCR och Unicef. Kritik mot den tillfälliga lagen framfördes också av Migrationsverket, Migrationsdomstolarna och Arbetsförmedlingen.

Varje parti i riksdagen måste göra sina bedömningar men även lägga örat mot marken och lyssna på sina väljare, de som ska gå till valurnorna i september 2022 och bestämma vilka som ska styra landet efter valet 2022. Det finns viktiga frågor att söka lösningar på så som sjukvård, äldreomsorg, skola och pensioner, dessa frågor engagerar många och måste tas på allvar. Migrationsfrågan är en minst lika viktig fråga som måste få ta plats då den hotar att slita sönder socialdemokratiska partiet i ett för och emot. Många har lämnat partiet och andra funderar på att göra det.

Den grupp av ungdomar som farit mest illa på grund av den tillfälliga begränsningslagen är tveklöst afghanska ungdomar. Många har flytt från Sverige till länder som har en generösare bedömning i hopp om att få sin asylansökan bedömd där, medan andra har deporterats till ett land i krig. Beviljandegraden i Sverige för asylsökande från Afghanistan hör till de lägsta i Europa. Länder som till exempel Frankrike och Italien bedömer rätten till asyl på ett avsevärt

annorlunda sätt än Sverige. Bortåt 90 % av de asylsökande från Afghanistan beviljades asyl i Italien 2018. För Sverige var motsvarande siffra ca 30%. (Källa Eurostat). Ser man till gruppen ensamkommande unga från Afghanistan som skrivits upp i ålder fick hela 94 % avslag 2017 (källa Migrationsverket). Med tanke på vårt lands demografi är detta inte bara inhumant. Det är dessutom oerhört dumt och kortsiktigt, sett ur ett nationalekonomiskt perspektiv.

Enligt artikel 3 i den Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna får ingen ”utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning”. Vi anser att situationen i Afghanistan nu är så svår att alla och envar riskerar att drabbas av våld eller omänsklig behandling, Sverige kan inte bedöma detta på ett så avsevärt annorlunda sätt än övriga länder som bedömer denna grupp.

Uppehållstillstånd är ett rättmätigt plåster på såren för de som först drabbades av krig och konflikter i hemlandet och därefter - som asylsökande i Sverige - drabbades hårt av den svenska tvärvändningen i asylnpolitiken

Partikongressen föreslås besluta:

B62:1 att vi kräver därför Sverige stoppar alla utvisningar till Afghanistan

B62:2 att regeringen beslutar att samtliga ensamkommande barn och barnfamiljer som sökte asyl i Sverige före den 20 juli 2016 (innan den tillfälliga lagen trädde i kraft) beviljas permanent uppehållstillstånd då de lidit en avsevärd rättsförlust

B62:3 att de som fortfarande befinner sig i asylprocessen, de som har tillfälliga uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen och de som fortfarande lever här som papperslösa beviljas uppehållstillstånd

B62:4 att Sverige inte tecknar ett nytt samförståndsavtal med Afghanistan om återtagande av personer som fått avslag på sina asylansökningar

B62:5 att Migrationsverket gör ett nytt rättsligt ställningstagande där man tar i beaktande det amerikanska tillbakadragandet i kombination med talibanska framryckningar

Håkan Stråge

Malå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B63

SOLNA ARBETAREKOMMUN

Utöka skyddet mot utvisning för exploaterade arbetskraftsinvandrare

Fusk med arbetstillstånd och undermåliga villkor för arbetskraftsinvandrare är något som det rapporterats mycket om under de senaste åren – både i media och genom statliga utredningar. Fördjupande information om frågan kan man bland annat få genom den lägesrapport för det

myndighetsgemensamma arbetet mot fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet som åtta myndigheter gemensamt tagit fram. Regeringen har under den nuvarande mandatperioden tillsatt en utredning vars syfte varit att ta fram förslag som minskar fusket. Utredningen presenterade sina förslag i februari 2021. Det är utmärkt att åtgärder väntas vidtas mot oseriösa arbetsgivare som utnyttjar arbetskraftsinvandrare och som därigenom bidrar till dumpade villkor på svensk arbetsmarknad.

Åtgärder för att förbättra situationen för de enskilda arbetstagare som utnyttjats har dock diskuterats i mindre utsträckning. I det svenska systemet för arbetskraftsinvandring är ditt tillstånd under den första tillståndsperioden (som är högst två år) knuten till att du enbart har rätt att arbeta för den arbetsgivare som du beviljats arbetstillstånd för att arbeta hos. Efter att ha haft arbetstillstånd i två år har man rätt att byta till en annan arbetsgivare inom samma bransch utan att behöva ansöka om ett nytt arbetstillstånd. Efter att ha haft arbetstillstånd i fyra år kan man ansöka om permanent uppehållstillstånd.

Mycket av rapporteringen i frågan tyder på att de arbetskraftsinvandrare som utnyttjas accepterar situationen eftersom de uppfattar det som att de inte har några andra val. Som huvudregel ska ett arbetstillstånd återkallas tre månader efter att den tidigare anställningen avslutats om man inte påbörjat en ny anställning inom den tiden. Lyckas man inte få en ny anställning inom denna tid blir den enskilda arbetstagaren utvisad, oavsett vilka omständigheter som föreligger. Om den enskilda får ett nytt arbetserbjudande efter en längre tid än tre månader kommer personen hänvisas till att börja om ansökningsprocessen från hemlandet. Som huvudregel ska villkoren för den tidigare anställningen varit uppfyllda för att man ska kunna beviljas ett förlängt arbetstillstånd. Till exempel om lönen som betalades ut var lägre än vad som hade avtalats anses inte villkoren för den tidigare anställningen vara uppfyllda.

Det är mycket som talar för att tre månader är en kort tid för personer som är nya i Sverige och som säkerligen i många fall saknar kontakter för att hitta nya anställningar. Att personer som saknar rätt att vistas i Sverige utvisas är viktigt för att upprätthålla principen om den reglerade invandringen. Det är dessutom viktigt att vi inte har en stor grupp utländska medborgare som vistas i landet under oklara premisser och med oklara möjligheter att försörja sig. Det som dock behövs är utvidgade undantagsregler som ökar möjligheterna för människor som blivit utnyttjade att fortsätta bo i Sverige med arbetstillstånd.

Riksdagen har år 2018 infört den nya brottsrubriceringen människoexploatering i brottsbalken. Få personer har hittills dömts för brottet, vilket bland annat antas bero på att de flesta som utnyttjas av arbetsgivare inte vågar anmäla det som inträffat till polisen. Det borde införas en mer generös undantagsbestämmelse vad gäller möjligheterna att stanna i Sverige och söka en ny anställning för personer som blivit utsatta för exploatering. Hur beviskravet för att en sådan situation ska konstateras måste utredas, men bör i vart fall sättas lägre än att det ska finnas en fällande dom i brottmål. Om en sådan bestämmelse införs i utlänningslagen skapar det dessutom

incitament för enskilda att polisanmäla exploatering eftersom det skulle leda till ökade möjligheter att få stanna i Sverige.

En jämförelse kan göras med bestämmelserna för fortsatt uppehållstillstånd för personer som haft uppehållstillstånd på anknytning till en partner. Här har lagstiftaren tydliggjort att en person inte ska riskera att utvisas på grund av att man lämnat ett förhållande där man blivit utsatt för våld och ett fortsatt uppehållstillstånd kan beviljas trots att förhållandet upphört. Det vore bra om samma princip gällde på fler områden inom migrationsrätten så att ingen ska behöva tveka kring att polisanmäla när man blir utsatt för ett brott av hänsyn till att riskera att mista rätten att vistas i Sverige.

Yrkanden

Partikongressen föreslås besluta:

B63:1 att Socialdemokraterna ska verka för att arbetskraftsinvandrare som exploaterats av tidigare arbetsgivare ska kunna stanna längre tid i Sverige och söka ny anställning innan de riskerar att utvisas

B63:2 att Solna arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den till partikongressen

Adam Josefsson

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B64

YSTADS ARBETAREKOMMUN

Återinför permanenta uppehållstillstånd som huvudregel

Sedan 1985 har permanenta uppehållstillstånd (PUT) varit huvudregel i Sverige för den som ansetts ha skyddsbehov. S partikongress beslöt i april 2019 att Socialdemokraternas principiella inställning är att ”permanent uppehållstillstånd och möjlighet till familjeåterförening ökar tryggheten och främjar en bra etablering”. Tillfälliga uppehållstillstånd leder till ökad psykisk ohälsa eftersom framtiden förblir oviss. Unga barn drabbas särskilt hårt när de tvingas lämna det enda land de har en relation till. TUT riskerar därigenom att kränka principen om barnets bästa som regleras i Barnkonventionens artikel 3 samt i Utlänningslagen. De flyktingar som nu kommer till Europa och Sverige har i de flesta fallen flytt från konflikter som av alla prognoser att döma kommer att bli långvariga, varför dessa flyktingar sannolikt inte kommer att kunna återvända under överskådlig tid. Ifall PUT inte görs till ny huvudregel, så bör istället TUT omvandlas till PUT senast vid förlängningen av det första tillfälliga uppehållstillståndet. I och med att Barnkonventionen blivit svensk lag är det naturligt att barn alltid ska ha rätt

till PUT. Ifall beslut om utvisning inte har kunnat verkställas under en fyraårsperiod så bör uppehållstillstånd beviljas som huvudregel vid ny prövning, under förutsättning att den sökande inte undanhållit sig eller aktivt försvårat verkställighet. Familjen är en förutsättning för lyckad integration. Svenska medborgare och personer som beviljats permanent uppehållstillstånd på skyddsgrund bör undantas från försörjningskravet vid familjeåterförening. Att få leva tillsammans med den närmaste familjen ska vara en rättighet, inte en belöning eller något som man kan köpa sig till. En återförening får aldrig bli en klassfråga. Ingen familjemedlem ska lämnas ensam kvar. Rätten till familjeåterförening innebär att uppehållstillstånd på skyddsgrund alltid ska ge rätt till återförening av familjer. Kvinnor och barn är tydligt överrepresenterade i gruppen som ansöker om uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning till någon som redan är boende i Sverige. Ställt bredvid andra jämförbara länder har Sverige under senare delen av 1900-talet stått för en human asylpolitik och kunnat uppvisa att den varit hållbar på längre sikt, så länge som de som fått asyl också haft goda möjligheter att komma i arbete och delta i det gemensamma livet i Sverige. Idag hotas integrationen och med den också den långsiktiga hållbarheten i asylpolitiken. Kritik ska riktas mot bristerna i integrationspolitiken men den åtstramning som nu pågår i politiken kommer att få kontraproduktiva effekter och enbart gynna Sverige”demokraterna” och deras hegemoni över integrationsdebatten. Vi låter dem få option på den frågan som den viktigaste frågan för vårt land när vi står inför helt andra mycket större utmaningar vad gäller välfärdspolitiken och kampen för överlevnad genom klimat- och miljöpolitik. Fyllot letar nyckeln där lampan lyser och inte där den tappades!

Yrkanden

Partikongressen föreslås besluta:

B64:1 att återinföra permanenta uppehållstillstånd som huvudregel

B64:2 att svenska medborgare och personer som beviljats permanent uppehållstillstånd på skyddsgrund undantas från försörjningskravet vid familjeåterförening

Kurt Westlund

Ystads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B65

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Öka mottagningen av kvotflyktingar

Enligt UNHCR är behoven av mottagning av kvotflyktingar större än någonsin tidigare. Sverige tar årligen emot ungefär 5 000 kvotflyktingar. En kvotflykting är en person på flykt som av FN:s flyktingorgan UNHCR har blivit utvald att få flytta. Kvotflyktingssystemet syftar till att ge skydd åt de allra mest utsatta individerna som befinner sig på flykt. De kvotflyktingar som erbjuds

uppehållstillstånd i Sverige väljs ut av FN:s flyktingorgan UNHCR. Men även Sverige ska ta ställning till om de presenterade flyktingarnas skyddsskäl är förenliga med landets lagar och de villkor som ställts upp för mottagning av kvotflyktingar. Kvotflyktingssystemet skapar en säker väg för flyktingarna att färdas, och avhåller därmed en del flyktingar från att riskera livet på farliga farkoster över Medelhavet eller via andra olagliga rutter. Kvotflyktingssystemet motverkar livsfarlig människosmuggling och trafficking, och är därmed också ett viktigt sätt för att kvinnor och barn ska få möjlighet att fly.

Partikongressen föreslås besluta:

B65:1 att Sverige ökar sitt mottagande av kvotflyktingar från 5 000 till 10 000 per år

Bagarmossens S-förening

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B66

HELSINGBORGS ARBETAREKOMMUN

Alla ska ha rätt till ett hem

Bostaden är mer än en marknadsvara, den är en rättighet. Alldeles för länge har vi låtit marknaden ta ansvar. Efterfrågan och tillgång har styrt bostadsbyggandet mer än statliga medel. Vi talar om mättade bostadsmarknader, men där samma städer har bostadsköer på flera hundra tusen rätten till bostad bör vara reglerad i all stadsplanering

Marknadsansvaret har inte bara lett till bostadsköer, även skillnaderna har förstärkts mellan de som hyr sitt boende och de som äger sitt boende. Studier visar att den bostadssituation man växer upp i ofta går i arv. Uppväxtvillkoren och bostadssituationen avspeglar sig som en segregation i samhället. Vi ser familjer i hyresrätter där det blir trångbott då barn som blir unga vuxna inte kan ta steget till eget boende. Svårigheten med att börja stå på egna ben hämmar då lån som inte kan tas och hyror som är oöverkomliga. Vi ser också de som växer upp med föräldrar som har råd och oftast äger sin bostad, kan spara pengar för att barnen ska kunna köpa en egen bostad, där trångboddhet inte förekommer. En segregation i samhället.

Vi måste arbeta för att ta bort segregationen mellan de olika upplåtelseformerna det vill säga mellan att äga sin bostad och att hyra sin bostad.

Vi vill skapa en bostadsmarknad för alla. Därför efterlyser vi en aktiv kommunal och statlig socialt inkluderande bostadspolitik. Vi politiker har ansvar för bostadsförsörjningen i våra kommuner, där rätten till en bostad bör finnas i stadsplaneringen. Men på nationell nivå måste det göras mer, exempelvis utreda framtida allmännyttans syfte, låneformer för bostadsbyggande av hyresrätter, rätten till centralt läge och framtida ränteläge mm

Krav som ska syfta till att placera hemmet i fokus som en viktig plats i alla människors liv, en rättighet.

Det måste vara en fördel för en stad att det finns möjlighet att hitta ett boende, tiden måste vara över att driva upp priserna lokalt för att tro sig skapa en attraktiv kommun. Vi har en ung generation och vi har våra nya medborgare som ofta hamnar i boenden med dyra och korta kontrakt. Vilket gör att man redan hamnar steget efter istället för att ta klivit fram med ett nytt steg i livet. Vi vill se en gemensam vision om en framtida välkomnande stads- och bostadsplanering, då hemmet är en förutsättning för ett fungerande samhälle.

Vi yrkar därför på:

Partikongressen föreslås besluta:

B66:1 att arbeta för en aktiv kommunalt och statligt inkluderande bostadspolitik som inte styrs av marknadens intressen

Adolfsberg-S

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B67

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Begränsa möjligheten att dela ut vinst från allmännyttan

Idag finns ett lagstadgat skydd mot stora vinstuttag från de kommunala bostadsbolagen. Dessa allmännyttiga företag har inte skapats för att ge ekonomisk avkastning; de motiveras istället som viktiga redskap för att klara bostadsförsörjningen i landets kommuner. Problemet är att en undantagsbestämmelse i lagen skapat ett kryphål som gör det tänkta skyddet mot vinstuttag tandlöst. Denna motion syftar till att täppa till detta kryphål.

Vad säger lagen?

I lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (Allbolagen) regleras att värdeöverföringar från ett bolag ett enskilt år inte får överstiga ett belopp som motsvarar räntan på det kapital som kommunen skjutit till i bolaget. Räntesatsen utgörs av den genomsnittliga statslåneräntan under föregående räkenskapsår med tillägg av en procentenhet. Detta innebär att den tillåtna aktieutdelningen till ägaren (kommunen) sällan blir särskilt stor.

• • •

Exempel:

Lunds kommunala bostadsbolag, LKF, gick 2018 med 150 miljoner kr i vinst men bara 1,3 miljoner betalades som utdelning till ägaren (Lunds kommun).

Utdelningen beräknades med 1,48 procent (snittvärde av 2018 års statslåneränta 0,48 procent + 1 procent) på av ägaren tillskjutet kapital om 90,5 miljoner kr.

Mindre än en procent av vinsten går alltså till ägaren. Resten återinvesteras i bolaget. Exempelvis i nyproduktion, renoveringar och klimatåtgärder.

• • •

I Allbolagen finns det dock en undantagsbestämmelse som ger kommunerna rätt att ta ut en högre aktieutdelning om dessa pengar öronmärks till åtgärder med bostadssociala ändamål. I lagens 5 § 1 punkt står det att överskott får användas ”för sådana åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social sammanhållning eller som tillgodoser bostadsbehovet för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar”.

Detta är inga unika åtgärder utan måste betraktas som normal kommunal verksamhet. I realitet erbjuds kommunerna för denna verksamhet därmed en alternativ finansiering – annan än kommunalskatt och statsbidrag. Kommunerna har dessutom en stor frihet att själva definiera vad som ingår i de bostadssociala åtgärderna. Det slås bland annat fast av Kamrarrätten i Stockholm (mål nr 52-13 och 163-13) att trots vaga beskrivningar om vilka åtgärder värdeöverföringen ska användas till, så gör rätten ändå ”bedömningen att kommunerna har en omfattande handlingsfrihet i användandet av överskott”.

Är nuvarande lagstiftning och rättstillämpning ett problem?

Även om utgångspunkten för lagstiftningen är en tydlig begränsning i kommunernas möjlighet att besluta om stora vinstuttag från allmännyttan, så innebär lagens undantagsbestämmelse i kombination med rättspraxis att detta skydd i praktiken är väldigt svagt.

I en utvärdering av Allbolagen som Boverket genomfört (rapportnummer 2017:29), framgår att sedan lagen började gälla 2011 är det årligen ungefär 40 procent av de allmännyttiga kommunala bostadsbolagen som gör värdeöverföringar till ägaren. En majoritet av bolagen gör således inga värdeöverföringar. Men under åren 2011-2015 överfördes trots det närmare 7,3 miljarder kronor till kommunerna. Noterbart är att överföringar enligt undantagen var 6,8 miljarder – motsvarande 93,5 procent av de totala värdeöverföringarna.

Lagstiftningens utformning överlåter i praktiken till kommunerna att själva avgöra om de ska göra stora vinstuttag ur de allmännyttiga bostadsbolagen. Detta är problematiskt utifrån två aspekter: För det första riskerar kortsiktighet från ägarna att långsiktigt undergräva bolagens möjlighet att spela den tänkta rollen i den kommunala bostadsförsörjningen. För det andra blir konsekvensen att de som bor i en kommunal hyresrätt ska bidra till kommunkassan i en högre grad än de som har andra boendeformer.

Motionens förslag

Det effektivaste sättet för att täppa till kryphålet i Allbolagen är att ta bort dess 5 § 1 punkt. Det skulle innebära att kommunerna inte längre kan utnyttja undantagsbestämmelsen som tillåter värdeöverföringar för bostadssociala ändamål.

Partikongressen föreslår besluta:

B67:1 att undantaget i lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (Allbolagen) som tillåter värdeöverföringar för bostadssociala ändamål stryks

Mattias Olsson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B68

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Bostaden är ett verktyg för jämlikhet

Rätten till ett tryggt och bra boende är avgörande för att uppnå jämlika förutsättningar

Hur en person växer upp kan kopplas till en mängd faktorer relaterat till dennes möjligheter i och skapa uppväxtmiljöer som motverkar social och ekonomisk ojämlikhet är därför viktigt för att nå ett av socialdemokratins viktigaste mål – att skapa ett mer jämlikt samhälle. Det finns flera internationella exempel och erfarenheter som svensk bostadspolitik skulle kunna studera och inspireras av för att bli än starkare. Ett exempel är det globala FN-initiativet The Shift, ett exempel på hur bostadens rättighetsperspektiv kan lyftas fram. Grundansatserna om att bostaden inte är en vara likt vilken som helst, att de som bor ska ha en möjlighet att påverka sitt boende och sin närmiljö samt att hemlöshet är följden av ett systemfel snarare än problem med individen, är något som fortsatt ska finnas med i den socialdemokratiska bostadspolitiken.

Städer som Wien har under lång tid haft en stor andel hyresrätter och en högre grad av offentligt stöd för finansiering av bostäder än Sverige har idag. I Paris byggs idén om en 15-minutersstad där alla boende med enbart gång och cykel ska kunna få tillgång till samhällsservice, arbete

och nöjen. För att utveckla den socialdemokratiska bostadspolitiken med inspiration och goda lärdomar från både historien och andra länder borde ett bostadspolitiskt program tas fram. Programmets utgångspunkt ska vara praktiska och konkreta åtgärder för att bygga fler bostäder till lägre kostnad, agera mot och förebygga hemlöshet samt se hur klimatmål och social rättvisa kan öka i och med ett högt bostadsbyggande och renovering av befintliga bostäder.

Det behövs fler och billigare bostäder

Redan i dag råder det bostadsbrist i flera kommuner runtom i landet. Att öka antalet bostäder i takt med befolkningsutvecklingen är därför nödvändigt. För att upprätthålla ett högt bostadsbyggande krävs ett aktivt agerande från både stat, regioner och kommuner. Det kommunala planmonopolet innebär att kommunerna har ett huvudansvar att möjliggöra ett ökat bostadsbyggande. Det primära ansvaret för bostadsförsörjningen och planprocessen ska fortsatt åligga kommunerna. En ökad press behövs dock på de kommuner som i dag inte tar sitt ansvar för bostadsförsörjningen. Det statliga ansvaret behöver också öka genom exempelvis mer uppföljning gällande kommunernas bostadsförsörjningsplaner gentemot prognostiserad utveckling och historiskt utfall. Detta kan uppnås genom ett utökat och förstärkt kartläggnings- och planeringsuppdrag till länsstyrelserna. Genom det kommunala utjämningsystemet kan länsstyrelserna exempelvis föreslå omfördelning av medel från kommuner som inte tar sitt ansvar för bostadsbyggandet till närliggande kommuner som alltså måste ta ett ännu större ansvar.

Sverige har relativt höga produktionskostnader för bostäder i jämförelse med flera andra länder. Inrättandet av ett allmännyttigt statligt byggbolag kan vara en väg för att pressa priserna gentemot andra byggföretag som är aktiva på den svenska marknaden. Liknande upplägg för statlig inblandning i syfte att stimulera till utveckling och konkurrens finns bland annat för bolån genom SBAB, med gott resultat. Det bör därför skyndsamt utredas hur ett allmännyttigt statligt byggbolag skulle kunna etableras. Även möjligheten att lämna statliga byggnadskrediter, topplån eller ställa borgen bör ses över.

Marknadshyror och utförsäljningar är inte lösningen

Det kommer inte inom en överskådlig framtid finnas tillräckligt med bostäder där medborgarna vill bo. Marknadshyror riskerar därför att höja kostnaden för att bo i hyresrätt ytterligare. I förlängningen kommer marknadshyror därför att öka den sociala och ekonomiska segregationen mellan olika bostadsområden. Detta oaktat om marknadshyror införs endast för nyproduktion eller även för befintligt bestånd av hyresrätter.

De kommunala allmännyttiga bostadsbolagen har historiskt fyllt en mycket viktig roll i att lösa behovet av bostäder och skapa goda stadsmiljöer. Allmännyttan är också ett av kommunernas viktigaste bostadspolitiska verktyg. Allmännyttan kommer fortsatt att spela en viktig roll och de kommunala bostadsbolagen behöver därför öka sitt byggande. Flera goda exempel på hur det går att bygga billigare har tagits fram av allmännyttiga bolag, bland annat med konceptus som Sveriges Allmännyttas Kombohus och Stockholms projekt med Stockholmshusen. Den lag för

allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag som infördes år 2011 innebär dock en alltför stor begränsning av kommunernas möjlighet att genom allmännyttan driva projekt med höga sociala värden som inte når upp till kraven om avkastning.

En omarbetning av lagstiftningen så att de allmännyttiga dimensionerna av de allmännyttiga bostadsbolagen åter sätts i förgrunden är nödvändigt för att kunna uppfylla inte bara behovet av bostäder utan också bygga goda och blandade boendemiljöer där alla har en möjlighet att bo. Under de gångna årtiondena har flera utförsäljningar av hyresrätter gjorts i städer runtom i kan läggas över till stiftelser för att säkra beståndet för framtiden, oberoende av politiska. De senaste åren har också problemet med renoveringar uppmärksammats allt mer. Med relativt låga investeringar i standardhöjande åtgärder kan vinstmaximerande fastighetsägare efter en renovering räkna med hyror i nivå med nyproduktion. Det leder till att hyresgäster inte har råd att bo kvar, så kallade renoveringar, men också till onödig klimatpåverkan då t.ex. fullt fungerande köksinredningar slits ut. Detta måste hanteras exempelvis genom en starkare skyddslagstiftning som ger hyresgäster ett starkt inflytande vid renoveringar, tydligare informationsplikt för hyresvärden om vad hyresgästen har rätt att tacka nej till och genom skattefria underhållsfonder för hyresrättsfastigheter.

Äldre och yngre har särskilda behov i fråga om boendeformer

Bostadens roll för hur vi mår blir allt viktigare när vi blir äldre. Fram till år 2030 kommer antalet äldre över 80 år att öka kraftigt och behovet av vård och omsorg kan därför väntas öka. För att äldre invånare ska kunna vara aktiva och delaktiga i samhället behöver boendemiljön anpassas.

De senaste decennierna har möjligheten till kvarboende med bostadsanpassning, hemtjänst och färdtjänst varit viktigt för äldre. Många kommer också att behöva, eller vilja, söka sig till tryggare boende med större möjlighet till social samvaro och uppsikt. Genom att öka tillgängligheten till sociala miljöer och gemenskapsmiljöer ökar livskvaliteten för äldre samtidigt som mötesplatser mellan olika generationer skapas. Äldres boende och förutsättningar att utveckla de särskilda boendeformerna för äldre bör särskilt beaktas vid framtagande av ett bostadspolitiskt program.

Bara ca 15 procent av personer över 65 år är beroende av någon form av insats från äldreomsorgen. Äldre har också olika behov i olika faser av livet och sin hälsa, från friska pensionärer till sköra äldre. Därför är redan i dag flera städer i Sverige med i WHO:s projekt En äldrevänlig stad.

Projektet kan beskrivas som en vision om en tillgänglig och inkluderande stad med en miljö som främjar ett aktivt liv – hela livet. Såväl fysiska som sociala faktorer i omgivningen spelar in. I projektet ligger att all samhällsplanering behöver se till hela livsrytmen och ha ett äldreperspektiv. Projektet visar vidare att en äldrevänlig samhällsplanering måste vara genomgripande och kräver förutom politisk förankring, att den är långsiktig, tvärssektoriell och att äldre deltar i utvecklingen av miljön för äldre. Detta bör också vara styrande för en socialdemokratisk samhällsplanering.

Många yngre har inte möjlighet att starta sina liv fullt ut på grund av bristen på bostäder. Bostadsköerna är i regel långa och bostadspriserna gör det svårt för många att få sin första stort bygga på generella lösningar, detta innebär fler bostäder med fokus på sänkta befolkningsutveckling, inte minst för unga som tenderar att flytta för studier eller arbete, som kan ligga till grund för planeringsbehovet. På så vis ges unga möjlighet att starta sitt liv eller påbörja en utbildning.

Bostaden ska vara en rättighet och ingen ska leva i hemlöshet

Hemlösheten ökar i Sverige. En tydlig trend är att hemlösa som inte har några andra problem än att de saknar egen bostad blir fler. Detta är en direkt konsekvens av att den sociala bostadspolitiken avvecklats och att bostadsförsörjningen idag i allt för stor utsträckning sker på marknadens villkor. För att avskaffa hemlösheten måste bostadsbristen avskaffas.

Men även inom dagens system varierar stödet till hemlösa mycket beroende på vilken kommun eller stadsdel du bor i. Idag finns t.ex. "tak över huvudet garanti" i Stockholms stad men bara i få av kranskommunerna i regionen. Nyhetsrapporteringar talar om att kommuner försöker tvinga iväg hemlösa till andra kommuner, så kallad "social dumpning".

I Malmö har man flera år arbetat framgångsrikt med modellen "Bostad först" där människor som lever i strukturell hemlöshet får möjlighet till en egen bostad, förstahandskontrakt, redan innan annan behandling avklarats. Målet är att hyresgästen ska kunna bo kvar i sin lägenhet på samma villkor som alla andra hyresgäster och det finns studier som tyder på att det är en fungerande metod. Modellen kan dock i en del kommuner vara svår att implementera på grund av bostadsbrist.

Oavsett var i landet man bor ska man ha rätt till effektivt stöd om man hamnar i hemlöshet. Alla kommuner måste ta sitt ansvar. Vi anser därför att det bör tas fram en nationell strategi för hur vi helt kan bekämpa hemlöshet i vår närtid.

Bostadens miljö- och klimatpåverkan måste minska

Klimatpåverkan av byggnader har minskat över tid, detta på grund av högre krav för miljöklassning, bättre byggnadsteknik och renare uppvärmning. Majoriteten av bostadens klimatpåverkan sker dock under dess byggfas och uppförandefas. Vilka och hur byggnadsmaterial används kan ha stor inverkan på bostäders klimatpåverkan. Sverige har en stor träindustri och byggandet av flerfamiljshus i trä är något som blir alltmer vanligt. Ytterligare steg för att öka byggande med trä som stommaterial bör främjas genom stöd till innovationsutveckling och forskning om detta i livscykelanalyser visar sig ge lägre klimatavtryck från bostadsbyggandet.

Även återvinning och återbruk av material är en viktig faktor för att minska negativ klimatpåverkan under byggfasen av nya bostäder. Det är inte bara gällande nybyggnation det finns möjlighet att förbättra byggnaders klimatpåverkan. Upprustningen av äldre bestånd, framförallt de många byggnader som uppfördes under miljonprogrammet är i behov av upprustning. Detta

ska med både social och miljö- och klimatmässiga hänsynstaganden. Möjligheten att förbättra inomhusmiljön samtidigt som byggnadens kostnader för uppvärmning minskar är något som kommer till gagn för både den enskilda och samhället i stort.

Goda boendemiljöer kräver investeringar

Goda boendemiljöer är mer än bara bostäder. Goda boendemiljöer skapas också av att naturvärden kan bibehållas i en växande stad. Det krävs bra infrastruktur, närhet till arbete, samhällsservice och nöjen. Ofta kommer investeringar mindre dem till del som bor längre bort från centrum och stadskärnor. Detta kan reflekteras i eftersatt underhåll i centrummiljöer eller bristen på offentlig närvaro. För att skapa städer som håller samman behöver offentliga investeringar och goda boendemiljöer komma alla invånare likvärdigt till del.

Sport och idrott är en viktig del av många människors välbefinnande, det stärker inte bara folkhälsan utan också den demokratiska infrastrukturen genom att uppmuntra till föreningsengagemang och delaktighet. Forskning visar även att unga som idrottar presterar bättre i skolan och har större möjligheter att bygga sociala nätverk. Idrotten ska vara öppen och tillgänglig för alla. Idag ser vi tyvärr stora skillnader i vilka som är fysiskt aktiva och engagerade – skillnad finns mellan pojkar och flickor, personer från socioekonomiskt starkare och svagare områden samt mellan de med svensk eller utländsk bakgrund. Ett statligt stöd behöver införas för att kommunerna ska kunna bygga fler idrottsanläggningar i landet, på så sätt kan tillgången till sport och idrott blir mer likvärdig oavsett var du växer upp. Vissa större anläggningar kan av kostnadsskäl inte finnas i alla de kommuner som invånarna önskar.

Tillgången till bostäder är viktig för tillväxten och jobben

Bostadsbristen har länge varit en av de främsta orsakerna till att många företag har svårt att växa. Här skulle också ett statligt allmännyttigt byggbolag kunna spela en viktig roll där privata byggaktörer inte vill verka. Kommunerna, tillsammans med staten, har ett stort ansvar att trygga kompetensförsörjningen i byggbranschen, detta gäller både som en möjlighet för många att snabbt komma in på arbetsmarknaden och för att fortsätta stärka svensk innovationskraft och tillväxt.

Genom skattesystemet har staten en stark påverkan på bostadsmarknaden. Det nuvarande skattesystemet innebär i praktiken en kraftig subvention av det ägda boendet jämfört med hyrda. Det är viktigt med en likvärdig och rättvis beskattning mellan boendeformer.

Partikongressen föreslår besluta:

B68:1 att Socialdemokraterna utarbetar ett bostadspolitiskt program som utgår från bostaden som en rättighet och som beaktar grupper med särskilda behov inklusive det växande antalet äldre och personer som lever i hemlöshet

- B68:2 att Socialdemokraterna verkar för en likvärdig och rättvisare beskattning mellan boendeformer
- B68:3 att Socialdemokraterna verkar för att det skyndsamt utreds hur ett allmännyttigt statligt byggbolag skulle kunna etableras
- B68:4 att Socialdemokraterna tar ställning mot införande av marknadshyror i hyresrätter
- B68:5 att Socialdemokraterna verkar för regler och beskattning som förhindrar s.k. renovräkningar
- B68:6 att Socialdemokraterna verkar för en kraftig ökning av statlig finansiering för att fler bostäder med relativt sett lägre hyra ska byggas
- B68:7 att Socialdemokraterna verkar för vidgat statligt ansvar för staten att följa upp och utvärdera planerna för bostadsförsörjningen i kommunerna, exempelvis genom länsstyrelserna. En mekanism för omfördelning av medel behövs som incitament för att stimulera bostadsbyggande också i kommuner som inte tar sitt ansvar
- B68:8 att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen kan upprätthålla samhällsnytta som övergripande mål vilket kräver att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras. Förutsättningarna att organisera allmännyttan i stiftelseform bör även utredas
- B68:9 att Socialdemokraterna verkar för att storskalig utförsäljning av allmännyttiga bostäder försvåras
- B68:10 att Socialdemokraterna verkar för att en nationell strategi för att bekämpa hemlöshet tas fram som bygger på de mest framgångsrika modeller som används i landet idag
- B68:11 att Socialdemokraterna verkar för att tak-över-huvud-garanti ska finnas och efterföljas i alla kommuner
- B68:12 att Socialdemokraterna verkar för ett förbud mot s.k. "social dumpning"
- B68:13 att Socialdemokraterna verkar för att ett investeringsstöd till klimatsmarta hyresrätter och statligt stöd för omställning av våra miljonprogram införs
- B68:14 att Socialdemokraterna verkar för att regering och riksdag inför ett riktat investeringsstöd till kommuner och andra aktörer för att planera och bygga fler idrottsanläggningar i områden där detta saknas
- B68:15 att Socialdemokraterna utvecklar sitt äldreperspektiv i regional och kommunal samhällsplanering

Stockholms partidistrikt

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B69

STOCKHOLMS LÄNS PARTIDISTRIKT

Bostadskontraktet

Att infria det politiska målet om rätten till en god bostad för alla.

Vi socialdemokrater har många gånger återkommit till att bostaden är en social rättighet och att bostadspolitiken en viktig del av välfärdspolitiken – låt oss likt samhällskontraktet forma ett politiskt ”Bostadskontrakt” som tar ett nappatag på denna gordiska knut. Det är hög tid att säkerställa att bostadspolitiken har en central position i det fortsatta bygget av välfärdssamhället.

Under den senaste tio-årsperioden har bostadsbyggandet verkligen tagit fart, men det finns fortfarande en hel del att göra för att en god bostad ska kunna bli en rättighet för alla. Fortfarande är det allt för många som inte kan få tillgång till en god bostad utan att det gräver allt för stort hål i den egna ekonomin. Det är dessutom lätt att konstatera att de nya bostäderna som byggs har blivit dyrare och dyrare för varje år. SKR pekar på att det är unga som letar efter sin första egna bostad, nyanlända, våldsutsatta kvinnor och äldre som vill byta bostad som fått det allt svårare på den ordinarie bostadsmarknaden. Men idag är det också på många platser i landet en utmaning även för den med en normalinkomst. Bostadsbristen har alltid varit störst i storstadskommuner, men numera uppger 212 av de 286 kommunerna ett underskott på bostäder.

För den som bor i en hyresrätt tar hyran i genomsnitt en allt för stor andel av den disponibla inkomsten. Det är en klart högre andel för de som bor i hyresrätt än för de som äger sina bostäder, vilket inte minst är en effekt av låga bolåneräntor. Inte heller har hyrans andel av lönen minskat, som den gjort för de andra. Och det beror inte bara på att hyresgästerna tjänar mindre, utan också på att hyrorna är högre. De som lägger störst andel av sina inkomster på boendet är de som bor ensamma. För en ensamstående kvinnlig pensionär går i genomsnitt 40 procent av hushållskassan till boendet – om hon bor i hyresrätt. Bor hon i eget hus står bostadskostnaden bara för 25 procent av den disponibla inkomsten.

Stabila långsiktiga åtgärder för att stödja en generell hög byggtakt är viktigt när det råder bostadsbrist. På en marknad med bostadsbrist gynnas alla, individer och samhälle, av att det tillförs fler bostäder. Parallellt behöver stöd ges till svaga hushåll som har svårt att få en god bostad till rimlig peng. Bostadsförsörjningen för resurssvaga hushåll och andra socialt utsatta utgör en stor utmaningen för svensk bostadspolitik. Utmaningen är inte ny, men har accentuerats under de senaste åren med allt fler som behöver särskilda stödinsatser för att lösa sitt boende. En rimlig utgångspunkt är att en bostadspolitik för svaga grupper måste få kosta, det behövs ekonomiska resurser för att finansiera åtgärder som når de svagaste grupperna. Ett samhälle är aldrig starkare än dess svagaste länk.

I spåren av pandemin har också den nya trångboddheten fått ännu ett ansikte. Trångboddheten har enligt boverket ökat under hela 2010-talet, inte minst som effekt av de ökade bostadskostnaderna. Att hålla nere antalet kvadratmeter i en lägenhet har varit direkt kopplat till att priset per kvadratmeter ökat kraftigt de senaste åren. Detta är något som också rädda barnen har uppmärksammat i sin rapport ”En plats att kalla hemma – barnfamiljer i bostadskrisens skugga”. Under pandemin har detta accentueras ytterligare i och med att fler uppmanats att arbeta hemma och att skolor från tid till annan har tillämpat distansundervisning.

Man kan anta att detta är beteenden som kommer att kvarstå i viss utsträckning för en lång tid framöver i en allt mer digitaliserad värld. Det kommer krävas en rad olika insatser och initiativ för att formulera detta politiska bostadskontrakt, inte minst en översyn av regelverket som styr finansiering, redovisning och beskattning på bostadsmarknaden.

Bygg fler hyresrätter för den vanliga plånboken

Hyresrätten är i många stycken en förbisedd och baktalad upplåtelseform, det är dags för hyresrättens återupprättelse. Hyresrätten är den upplåtelseform som skapar mest flexibilitet för den enskilde individen.

Att köpa en bostadsrätt, ägarlägenhet eller ett hus kräver att du som enskild individ dels har tillgång till en relativt stor egen kapitalinsats och att du skuldsätter dig för en lång tid framöver, kanske för hela livet. För de som inte kan skrapa ihop till kontantinsatsen är bostadsrätten inte ett alternativ. Att spara ihop till en kontantinsats kan vara svårt och skulle kanske kunna gå för en del om det fanns ett skattemässigt förmånligt sätt att kunna bospara på, redan från födseln, men det kommer aldrig vara en lösning för alla. Det är i synnerhet unga som letar efter sin första egna bostad men också nyanlända, våldsutsatta kvinnor och äldre som vill byta bostad som har det allra svårast att hitta en bostad som matchar plånboken.

När prisnivån på bostadsrättsmarknaden under många år har ökat kraftigt blir hyresrätten allt viktigare för bredare grupper. När det finns hyresrätter i tillräcklig mängd bidrar det till en ökad flexibilitet och inte minst kan den underlätta rörligheten på arbetsmarknaden. Därutöver kan det också bidra till att minska risken för en överhettad prissättning på bostadsrättsmarknaden.

Allmännyttan är ryggraden för kommunernas möjlighet att axla sitt bostadsförsörjningsansvar, men de har inte de bästa, och i vissa avseenden inte heller ens lika, förutsättning som privata hyresvärdar. Lagen om offentlig upphandling (LOU) är ett exempel på en lagstiftning som gör att det är svårare för ett allmännyttigt bostadsbolag att bygga och renovera hyreslägenheter på ett kostnadseffektivt sätt, vilket till syvende och sist slår på hyran. Detta är med andra ord något som skulle behöva ändras och allmännyttan skulle behöva undantas från LOU.

Kommunernas möjlighet att kunna peka ut upplåtelseformer i olika områden skulle kunna bidra till att få fram en bättre blandning, även i det fall som kommunen inte äger marken i fråga.

Frågan om upplåtelse-form borde kopplas samman med de riktlinjer för bostadsförsörjningen som kommunerna ska uppdatera varje mandatperiod. Det finns nu förslag om att skapa ett bättre underlag för att just kunna identifiera hur bostadsbristen ser ut på riktig, vilket skulle kunna underlätta processen. I det fall kommunen äger marken i fråga skulle en möjlighet att beakta kunna vara att kommunen vid försäljning av mark beslutar om upplåtelseform vilken skrivs in i fastighetsregistret.

I praktiken skulle det innebära att de bostäder som uppförs på den angivna marken endast kan vara av den upplåtelseform som är inskrivet i fastighetsregistret, förutsatt att ett sådant beslut inte kan rivas upp. Staten behöver på olika vis underlätta för kommuner att ta sitt bostadsförsörjningsansvar fullt ut. Inte minst för de hushåll som inte kan uppnå en godtagbar bostadssituation av egen kraft.

En fråga som diskuteras mycket är tiden det tar att gå från idé till färdig lagakraftvunnen detaljplan. Det har gjorts en del för att snabbar upp hanteringen i händelse av att en detaljplan överklagas, men det är inte enbart det som drar tid. Utredningsarbetet som görs under hela samhällsbyggnadsprocessen kan också bli mycket utdraget. Även om det finns goda skäl för vart och ett av de olika områdena som ska kartläggas i samhällsbyggnadsprocessens olika skeden skulle det kanske vara bra att se över och i möjligaste mån standardisera vilka typer av underlag som måste fram och hur dessa kan samvariera på ett sätt som underlättar handläggningen. Det kanske också skulle kunna hanteras annorlunda i den mån som kommunernas översiktsplanering får en mer fast juridisk form än idag.

En ökad digitalisering, som delvis är påbörjad, kanske på sikt kommer att bidra till effektivare arbete när detaljplaner ska tas fram. Här vore det önskvärt med ett gemensamt system, istället för att varje kommun ska uppfinna eller köpa sina egna system. Om staten bistod med ramar och verktyg skulle det troligen underlätta för både kommunens handläggare och de externa parter som kommunen samarbetar med i framtagandet av detaljplaner.

En stor utmaning för den framtida bostadspolitiken är att hitta former som gör att riktig hållbarhet blir reellt ekonomiskt attraktivt både för den som bygger och för den som ska bo. Med dagens ekonomiska regelverk är det svårt att bygga med riktig kvalitet. Ur ett hållbarhets och klimatsmart perspektiv borde val av material som inte kräver omfattande underhåll eller som aktivt bidrar till minskad koldioxidbelastning kunna värderas högre utan att det riskerar att påverka hyran.

Trots komponentavskrivningsregler är det inte självklart att materialens faktiska och ekonomiska avskrivningstid överensstämmer och då kommer det på ett orimligt sätt påverka hyran negativt, vilket gör att det är mer logiskt att välja material med en ur hållbarhetssynpunkt sämre livscykel. Därför behöver regelverket som styr finansiering, redovisning och beskattning ses över. Vi måste ta initiativ för att uppmuntra ett bostadsbyggande som motverkar såväl social segregation och ojämlikhet som klimatbelastning.

Ny ekonomisk politik för billigare bostadsbyggande

Som nämnts ovan behövs det en översyn av regelverket som styr finansiering, redovisning och beskattning. Det har under årens gång funnits olika sätt att ekonomiskt försöka stimulera ökat bostadsbyggande. Det är glädjande att investeringsstöden återinförts. Dessa måste naturligtvis utvärderas ordentligt för att se vilken effekt de fått. Mot bakgrund av den nya trångboddheten är en viktig aspekt i det avseendet, frågan om investeringsstöd kopplat till lägenhetsstorlek. Då mindre lägenheter får ett större investeringsstöd kan man undra om detta riskera att accelerera antalet små lägenheter och därmed öka trångboddheten? Det kan vara en av de saker som behöver justeras vid en översyn av investeringsstöden.

Enligt SCBs genomlysning blir hyran markant lägre för hyresrätter i flerbostadshus som beviljats investeringsstöd. Utmaningen har varit att för få byggherrar har valt att nyttja investeringsstödet då det för dem varit mer lönsamt att välja andra alternativ. 2018 byggdes inte en enda hyresrätt i Stockholmsregionen med investeringsstöd. I en vikande konjunktur är det fler och fler lägenheter som byggs med investeringsstöd, vilket kan ses som ett steg i rätt riktning men mer behöver göras för att fler ska välja att använda detta. Ett sätt skulle kunna vara att knyta upp det närmare kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen.

Då hela kapitaliseringen för att bygga nya bostäder i stigande grad blivit mer komplicerad och kostnadsdrivande skulle investeringsstödet som sådant behöva kompletteras med någon form av statlig mellanfinansiering, vilket bland annat berörs av den socialdemokratiska expertgruppen i "En ny social bostadspolitik". Denna finansieringsform skulle kanske kunna knytas till de objekt som direkt svarar mot de bostadsbehov som kommunen pekar ut i sina riktlinjer för bostadsförsörjningen, vilka ska uppdateras varje mandatperiod. Det är också rimligt att även den här typen av statligt stöd får ett direkt genomslag på hyran för den enskilde hyresgästen. Därför bör krav på hyressättning ställas på samma vis som med investeringsstödet.

Frågan om kommunernas markpris är också en ständigt återkommande källa till diskussion om höga hyror. Kommunen har både ett ansvar att ta tillvara invånarnas ekonomiska intresse vid en försäljning av mark för exempelvis bostadsändamål. Samtidigt har kommunen ett intresse av att det byggs bostäder som invånarna har möjlighet att efterfråga. I dag finns inga egentliga möjligheter att göra skillnad på en försäljning av mark till bostadsrätt eller hyresrätt, då det inte finns någon garanti för att hyresrätterna kommer att fortsätta vara hyresrätter. Det finns idag ingen möjlighet att villkora förbud mot ombildning till bostadsrätt, vilket i händelse av ombildning skulle kunna innebära att det skett en orimlig förmögenhetsöverflyttning. Om frågan om markpris kunde knytas hårdare till kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjningen samtidigt som det borde göras möjligt att i detaljplanen kunna peka ut upplåtelseform, skulle det kanske vara mer möjligt för kommunen att göra andra bedömningar av vad ett marknadspris skulle vara.

Då hyresrätten är skattemässigt missgynnad på ett antal punkter skulle en översyn av detta behöva göras vilket borde påverka hyresnivån för den enskilde hyresgästen. Till exempel skulle

momsfrågan behöva analysera närmare. Där finns det en reell möjlighet att hyran för hyresgästen skulle kunna påverkas på ett positivt sätt och även bidra till att öka attraktiviteten och intresset för att bygga fler hyresrätter.

Att renovera och klimatsäkra befintliga hyreshus är emellanåt en kostsam historia och det leder ibland till oönskade hopp i höjning av hyran. Av det skälet skulle det vara värt att överväga möjligheten att åter införa skattefria eller skattemässigt förmånliga renoveringsfonder. Det kan behöva göras på ett nytt sätt, inte minst för att ta sikte på en snabbare grön omställning av befintliga hyreshus.

Stöd till individen

Bostadsbidraget som idag är ett möjligt stöd för unga, barnfamiljer och pensionärer har under året legat stabilt och i reella termer släpat efter. Det finns idag betydligt större grupper som har lägre inkomster och samtidigt har kostnaderna för boende ökat exceptionellt, inte minst i nyproducerade hyresrätter. Därför behöver bostadsbidragets och bostadstilläggets nivå, funktion och träffsäkerhet ses över. Det borde också kunna vara möjligt att få någon form av förhandsbesked om rätt till bostadsbidrag.

Ränteavdraget skulle behöva ses över och en modell skulle kunna vara att tänka i trappsteg, där lån upp till en viss nivå medger ett visst ränteavdrag och därefter trappas ränteavdraget ner till noll beroende på den totala nivån på lånen. Detta skulle kunna bidra till att hushållen får en delvis lättnad vad gäller kostnaden för lån på bostad före lån på annan konsumtion, då bostadslånet ofta är den stora delen av hushållets samlade lån. Det kan också innebära en möjlighet för staten att på detta sätt kunna omfördela och finansiera riktade satsningar till hyresrätten som upplåtelseform och inte minst för att primärt stötta de allra mest utsatta samt unga och ekonomiskt svaga hushåll.

I grunden har vi socialdemokrater en bra idé och ett bra synsätt i vår politik när det gäller att bostaden är en social rättighet och att bostadspolitik är en viktig del av välfärdspolitik. Vi behöver dock framtidsäkra politiken i både stort och smått genom att upprätta ett politiskt bostadskontrakt för att fler individer ska kunna få erfara den starka känsla av frihet och självständighet som kommer med att få möjlighet att teckna sitt egna förstahandskontrakt.

Partikongressen föreslås besluta:

- B69:1 att uppdra till partistyrelsen att formulera en ny ekonomisk politik för att understödja byggandet av fler billigare hyresrätter exempelvis genom att se över investeringsstödet, undersöka mellanfinansieringsmöjligheterna och överväga differentierade ränteavdrag
- B69:2 att uppdra åt partistyrelsen att arbeta för en översyn av finansiering, redovisning och beskattningen för att öka hållbarheten i byggandet så att alla ska kunna efterfråga en bostad med god kvalité

- B69:3 att uppdra åt partistyrelsen att verka för ett statligt engagemang för en mer enhetlig hantering av digitaliseringsarbetet av detaljplaneprocessen i syfte att få fram standardiserade ramar och struktur
- B69:4 att partikongressen ställer sig bakom förslaget om att undanta allmännyttan från lagen om offentlig upphandling i syfte att skapa mer jämlik konkurrens på bostadsmarknaden
- B69:5 att Socialdemokraterna verkar för att staten ska kunna underlätta för kommuner att ta sitt bostadsförsörjningsansvar bland annat genom att kommunerna ska kunna peka ut olika upplåtelseformer. Samtidigt behöver formerna för hur det kan kopplas till kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjningen ses över
- B69:6 att Socialdemokraterna verkar för en översyn och nivåstrukturering av vilka underliggande utredningar som behövs i samhällsbyggnadsprocessen
- B69:7 att Socialdemokraterna verkar för ett ökat användande av investeringsstödet
- B69:8 att Socialdemokraterna verkar för en utredning av bostadsbidraget och bostadstilläggets nivå, funktion och träffsäkerhet
- B69:9 att Socialdemokraterna verkar för ett aktivt arbete för att bekämpa trångboddhet

Stockholms läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B70

HANINGE ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Bostadskreditinstitut för en ny bostadspolitik

Vi behöver skapa nya sätt för att finansiera bostadsproduktionen. I debatten om en ny bostadspolitik har förslag förts fram att använda ett verktyg för staten, så kallade sociala obligationer för att finansiera fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder. De går att jämföra med dagens gröna obligationer som används för att finansiera offentliga miljöinvesteringar. Tanken är att ett självständigt bostadskreditinstitut skulle vara självfinansierat med att ge ut obligationer. Det skall vara en statlig garanti för bostadsproduktionen inom den nationella bostadsförsörjningsplanen. Resurserna institutet förfogar över skall användas efter vanlig kreditprövning till att finansiera byggprojekt som vunnits i den kommunala upphandlingen av ekonomiskt överkomliga hyresrätter. Bostadskreditinstitutet skall kunna utjämna konjunkturnedgångar för att hålla en jämn bostadsproduktion över tiden och se till att behovet av hyresrätter tillgodoses i dåliga och goda tider.

Partikongressen föreslås besluta:

- B70:1 att kongressen beslutar att Socialdemokraterna ska arbeta för att skapa ett Bostadskreditinstitut som är uppbyggd av obligationslån för byggande av hyresrätter

B70:2 att kongressen beslutar att Socialdemokraterna ska arbeta för att med hjälp av Bostadskreditinstitutet tillgodoses behovet av hyresrätter i dåliga och goda tider

Byggsossen Haninge

Haninge arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B71

HELSINGBORGS ARBETAREKOMMUN

Bostadspolitiken ska ses som välfärdens fjärde ben

Bostadsbrist har många negativa effekter för både samhälle och individer.

Effekter på arbetsmarknad och ekonomi

Bostadsbrist får negativa konsekvenser då människor inte kan finna en bostad där de får ett arbete eller utbildningsplats, vilket i sin tur påverkar sysselsättningen och den ekonomiska utvecklingen i landet.

Bostadsbristen ger skadliga effekter både i ett samhällsekonomiskt och socialt perspektiv och kan leda till faktiska konsekvenser för den svenska ekonomin. Bostadsmarknaden spelar en viktig roll i en stads ekonomiska tillväxt. En väl fungerande bostadsmarknad är en förutsättning för en väl fungerande arbetsmarknad och för ett lands ekonomiska utveckling. De effekter som bostadsbristen medför kan bli dyrbara för samhället.

Bostadsbristen skapar en fattigdom med sociala problem som hemlöshet och trångboddhet. Arbetsmarknaden och bostadsmarknaden har ett nära samband. För att arbetsmarknaden ska kunna fungera måste det finnas tillgängliga bostäder. Individer och hushåll ska kunna flytta dit där arbete finns.

Dålig tillgång på bostäder skapar inlåsnings- och utestängningseffekter. Finns det inga bostäder, går det inte heller för människor att ta de jobb som erbjuds. Detta drabbar i sin tur företagen eftersom de inte kan få tag på rätt arbetskraft. Företagen kan sluta att expandera då det inte finns bostäder till personalen och den ekonomiska tillväxten riskerar att hämmas då företagen inte kan fortsätta att växa.

En icke fungerande bostadsmarknad påverkar även hela regioners utveckling. Vid brist på hyresrätter tvingas bland annat välutbildade unga att tacka nej till jobb. Förutom att det är ett hårt slag mot individens möjligheter att starta ett vuxenliv efter examen, hämmas det även kommuner och arbetsmarknadsregioner som går miste om attraktiv arbetskraft.

Sveriges välstånd har ur ett historiskt perspektiv byggts upp på att människor flyttat till orter och regioner med god ekonomisk tillväxt och hög efterfrågan på arbetskraft. På en fungerande arbetsmarknad ska det finnas trygghet och rörlighet. Man ska snabbt kunna flytta där jobben finns, och det ska finnas de grundläggande förutsättningarna för att jobbtillväxten ska ta fart i hela landet.

Effekter på hushåll och individer

Trångboddhet är en av de effekter som uppkommer på en dåligt fungerande bostadsmarknad. Då hushåll inte kan hitta ett boende som matchar deras livssituation tvingas de bo kvar i sina för små lägenheter. Det är i huvudsak barnfamiljer som drabbas av trångboddhet. Oftast är det barnen som påverkas mest.

I Boverkets publikation från september 2020 framgår att 462 000 hushåll i landet är trångbodda och att drygt 56 000 hushåll av dem också har en ansträngd boendeekonomi. Hushåll som har en orimlig boendesituation och som saknar de ekonomiska möjligheterna att själva ta sig ur den.

Socialdemokratin måste uttala bostadspolitiken som välfärdens fjärde ben.

Eftersom bostadsbristen bidrar till ökade klyftor, påverkar tillväxten negativt och försämrar rörligheten på arbetsmarknaden är det rimligt att bostadspolitiken tillmäts samma vikt som partiets övriga välfärds- och jobbpolitik.

Vi bygger helt enkelt inte ett tryggare och starkare samhälle om vi inte också bygger bort bostadsbristen.

Investeringsstödet till hyresrätter är bra och en oerhört viktig del i att komma till rätta med bostadsbristen. Men det räcker inte. Vi måste ta ett bredare grepp och fylla verktygslådan med många olika verktyg, för som bekant, den som endast har en hammare så ser alla problem ut som spikar.

Det finns en rad olika möjliga reformer att överväga, allt från förutsättningarna för allmännyttan, hyresrätten generellt, plan- och bygglagen, skattefrågor och finansiering samt allmänna bostadspolitiska förslag. Listan som följer ska inte ses som en begränsning för hur partiets politik bör utvecklas, utan som ett underlag för inspiration.

Allmännyttan

1. Lagen om offentlig upphandling. Det är orimligt att LOU tillämpas av allmännyttan i den form som gör sig gällande idag. Allmännyttan borde undantas från LOU och istället tillämpa EU:s minimikrav.

2. Definitionen av vad allmännyttigt är bör stärkas. Detta för att på så sätt skapa klarhet kring statsstödsreglerna. Genom att definiera allmännyttighet som att alla bolag som accepterar alla inkomster är allmännyttiga skulle vi kunna peka på att dessa bolag tar ett särskilt ansvar för

inkomstsvaga grupper. De bolag som inte accepterar samtliga inkomster skulle därmed inte vara allmännyttiga. Detta skulle var öppet för såväl allmännyttiga som privata bolag. Om frågan om olovligt statsstöd ändå skulle uppstå bör Sverige vara tydliga gentemot EU kring det faktum att bostadspolitik är en nationell fråga. EU ska helt enkelt inte lägga sig i vad medlemsstaterna gör i denna del. Allt för länge har medlemsstaterna låtit Bryssel diktera villkor kring ett politikområde som de inte har att göra med.

”Den nuvarande bostadspolitiken i landet formas med andra ord av en i grunden felaktig föreställning om rättsläget. Inslag såsom statligt ägande, subventioner, riktade försäljningar, bostadskooperativ och stiftelser, och allmännyttiga kommunala bostadsbolag som inte eftersträvar maximal avkastning, eller inte ens någon avkastning alls, är både nödvändiga och tillåtna inslag i en nationell bostadsförsörjning – i linje med Sveriges grundlag och FN:s deklaration om mänskliga rättigheter som båda definierar bostaden som en rättighet och inte som en vara.”

3. Regionala allmännyttor bör uppmuntras. Att skapa större bolag genom kommunal samverkan vore önskvärt för att klara av både en god förvaltning och nyproduktion. Givetvis ska kommunerna fortsatt ha rådigheten och ägarskapet. Men precis som inom områden som avfall, vatten och räddningstjänst skulle många kommuner och regioner ha fördel av mer regional samverkan. Allmännyttiga företag ska också undantas från kommunallagens lokaliseringsprincip.

4. Sociala goodwillposter. När ett allmännyttigt bolag gör en bostadssocial satsning idag så belastar det resultatet varje år som insatsen görs. Vinsterna uppstår ofta långt senare. För mindre bolag kan denna belastning innebära att nyproduktion försvåras eller rent av omöjliggörs. Möjligheterna att införa en goodwillpost för att bokföra sociala investeringar bör prövas. Det skulle göra att bosociala insatser skulle kunna skrivas av som den tillgång det faktiskt är istället för att landa in i resultatet år 1.

5. Utveckla gröna och sociala obligationer. Redan nu tas initiativ på detta område men även staten bör engagera sig i att skapa obligationer för sociala och gröna investeringar i allmännyttan.

6. Allmännyttiga bolag bör undantas från ränteavdragsbegränsningarna. Om inte undantag görs bör EU:s miniminivå användas istället.

7. Tydliggöra vad som är otillåtna värdeöverföringar och införa sanktioner är det möjligt att förhindra att allmännyttan dräneras på pengar.

Hyresrätten generellt

1. Skapa likvärdiga förutsättningar på det ekonomiska området mellan hyrt och ägt boende. En översyn över de skevhet som finns i systemet på beskattnings- och finansieringsområdet bör göras skyndsamt. Partiet har beslut sedan tidigare kring att likställa beskattningen men även på finansieringssidan finns det skevheter som bör hanteras.

2. Skattefria underhållsfonder bör införas. Idag skattas pengar som avsätts för långsiktigt underhåll. Detta skapar små incitament för att likt t ex bostadsrättsföreningar fondera pengar för att inte en enskild generation boende ska betala underhållet för tidigare generationers slitage.
3. Hyresfastigheter bör undantas från dom skärpta kapitalkraven på kommersiella fastigheter.

Skattefrågor och finansieringsfrågor

1. En ny konstruktion på fastighetsavgiften införs där en avvägning görs mellan behovet av ökad taxering av fastigheter som vägs mot den enskildes kostnadsökningar och möjlighet att planera sin ekonomi. Ska ingå som en större del av en skatteöversyn. En höjning av fastighetsavgiften kan till exempel kompenseras med skattelättnader på t ex arbetsinkomster.
2. Rän-teavdraget ses över i syfte för att införa ett tag på hur stora ränteavdrag som får göras.
3. ROT avvecklas som permanent avdrag och återställs därmed som ett arbetsmarknadspolitiskt instrument. Bör ingå i en större skatteöversyn där intäkterna från borttagen ROT används till nyproduktion. Detta för att öka nybyggnadstakten istället för att renovera kök. ROT bör också styras till klimatsmarta renoveringar när den väl införs.
4. Att schablonavdraget vid andrahandsuthyrning på 40 000 kronor infört bör sänkas.
5. Ökning av investeringsstödet. Investeringsstödet bör anpassas till en nivå där ett uppsatt produktionsmål uppnås. Detta för att ge möjlighet att nå det mål som behövs för att bygga tillräckligt mycket för att möta det faktiska bostadsbehovet.
6. Statliga hyresgarantier förbättras och utökas i enlighet med Boverkets förslag i rapport "Etableringshinder på bostadsmarknaden" rapport 2014:33.
7. -Startlån/bolån för unga (18-35 år) utifrån Riksbyggens modell.
8. Statlig mellankapitalfinansiering och utökade statliga lånegarantier. Möjlighet till statlig mellankapitalfinansiering (mellanfinansiering) inrättas för bostadshyresfastigheter ägda av såväl privata som kommunala aktörer och stiftelser m.fl. i intervallet 50–85 procent av en fastighetsinvestering.
9. Landsbygdslån inrättas för byggande av egna hem (villor och radhus) på landsbygden i intervallet mellan bankernas bottenlån och hushållets egen kapitalinsats. Staten tar större ansvar för egnahemsproduktionen.
10. Finansinspektionens möjligheter att ensidig införa kreditrestriktioner för fastigheters sektorn utan hörande av regeringen/riksdagen utreds.

11. Amorteringskraven konstrueras så att dom tar hänsyn till beräknad livsinkomst för att bättre sprida amorteringsbördan över ett låns livscykel. Idag är amorteringskraven ”framtunga” varför unga och förstagångsköpare har svårt att komma in i det ägda boendet. Med en bättre struktur på amorteringarna skulle fler kunna efterfråga ägt boende.

Allmän bostadspolitik

1. Nationell hemlöshetsstrategi.

2. Bostad först som nationellt program.

3. Effektiva sanktionsmöjligheter och exekutiv förmåga för den nationella regionala nivån (t ex Länsstyrelsen) att få kommuner att ta sitt bostadssociala ansvar. Vid bedömningen av det bostadssociala ansvaret ska en analys av det verkliga bostadsbehovet göras och en regional bedömning av arbetsmarknadsregionen ska inkluderas. Detta kan ske inom ramen för en regional översiktsplanering.

4. Stoppa social dumping. Kraftfulla åtgärder måste vidtas för att stoppa att kommuner lämpar över kostnader på andra kommuner.

5. Ett bostadspolitiskt ramverk t ex uttalade produktionsmål (kopplat till behov med bra beräkningsmodell).

6. Inrätta en ny kontraktsform – kommunala övergångskontrakt – för inkomstsvaga hushåll och hushåll i behov av tillfälligt stöd, finansierade av staten och administrerade av kommunerna - införa statliga hyresgarantier till hyresvärdar som hyr ut till resurssvaga grupper.

7. Bostadsbidraget reformeras för att inkludera fler. Åldersgränser, ersättningsnivåer och marginaleffekter för arbete bör genomlysas och förändras med syfte att öka möjligheten för fler att efterfråga en bostad.

8. Socialdemokratin uttalar att bostadspolitiken är en del av välfärdspolitiken i form av välfärdens fjärde ben.

9. Hyresgästinflytandet bör stärkas och den svenska modellen inom hyresförhandlingarna ska skyddas. Bruksvärdessystemet ska utvecklas. Ett medlingsinstitut för hyresförhandlingar ska införas.

10. En statlig utredning genomförs för att utreda byggkostnaderna.

11. Staten tar ett övergripande ansvar för att stimulera seriellt byggande. Nationellt typgodkända hus införas.

12. Staten måste ta ett större ansvar för den fysiska utemiljön i våra socioekonomiskt utsatta områden. Boendes delaktighet är viktig att ta till vara på. Stimulansåtgärder som det tidigare utemiljöstödet ska vara en stående del av den socialdemokratiska bostadspolitiken. God fysisk miljö är en viktig del i trygghetsarbetet eftersom människor som trivs i sina områden tar hand om dem bättre. Många människor, framförallt barn och unga, spenderar mycket tid ute i våra utsatta områden. Därför måste dessa känna att vi satsar på dem och andefattiga miljöer måste tas bort.

PBL

1. Kommunen får ökade möjligheter att forcera byggprocesser. Särskilt för samhällsfastigheter men även för bostäder. En utredning bör tillsättas för att se över var kommunerna skulle kunna få ett utökat mandat att snabba på byggprocesserna. Hela överklagandeprocessen, planförfarandet och den politiska handläggningen bör ses över.

2. Se över överklagandekriterierna för att stoppa okynnesöverklaganden. Sakägarbegreppet och andra delar av överklagandeprocessen bör genomlysas och en sammanvägd bedömning av en byggprocess bör göras.

3. Riksintressena behöver ses över och deras aktualitet. En sammanvägd bedömning av Lst bör göras.

<https://www.sverigesallmannnytta.se/juridik/offentlig-upphandling-lou/> Hettne i <https://www.byggnads.se/siteassets/rapporter/bostadspolitik/byggnads-bostader-at-alla.pdf> sid 24

För exempel se Förbo AB <https://www.förbo.se/>

https://www.hyresgastforeningen.se/globalassets/faktabanken/rapporter/2020/finansieringsrapport_2020.pdf sid 70

<https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2020.2/376546.html>

Se t ex <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2018/vardeoverforingar-fran-allmannyttiga-kommunala-bostadsaktiebo-lag-for-rakenskapsaret-2016.pdf>

Se punkt 2 <https://www.sverigesallmannnytta.se/treparten-presenterar-skattereform-for-hyresratten/>

Se <https://finansinspektionen.se/contentassets/039759adf2374926b3304e1883abde93/pm-kapitalkrav-banklan-komm-fastigh-19-14171.pdf> och <https://fastighetstidningen.se/bolund-startar-om-sverige-med-okade-hyror/>

Se t ex https://www.regeringen.se/4a23ec/contentassets/a60a4b64403e466fb7af8ab30a2399e2/sou-2020_46_vol-1_webb.pdf sid 63

https://www.hyresgastforeningen.se/globalassets/faktabanken/rapporter/2020/finansieringsrapport_2020.pdf sid 66

<https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2014/etableringshinder-pa-bostadsmarknaden.pdf> (se punkt 4-9, s. 106 ff)

<https://www.riksbyggen.se/bostad/ungbolan/>

<https://socialdemokraterna.abf.se/globalassets/socialdemokraternas-studieportal/en-ny-social-bostadspolitik.pdf> sid 28

<https://socialdemokraterna.abf.se/globalassets/socialdemokraternas-studieportal/en-ny-social-bostadspolitik.pdf> sid 3

<https://fi.se/contentassets/735154da28f04b0488a83af1b7c54e0f/den-svenska-bolanemarknaden-2020n.pdf> se t ex tabell 7 sid 10

https://www.stadsmissionen.se/sites/default/files/2020-12/Stadsmissionen_Hemlos2020.pdf

<https://www.stadsmissionen.se/vad-vi-gor/boende/bostad-forst/bostad-forst-modellen> https://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2020/2020_19_webb.pdf

<https://www.expressen.se/debatt/ge-riksbanken-i-uppdrag-att-stimulera-byggandet/>

<https://socialdemokraterna.abf.se/globalassets/socialdemokraternas-studieportal/en-ny-social-bostadspolitik.pdf> sid 41

<https://socialdemokraterna.abf.se/globalassets/socialdemokraternas-studieportal/en-ny-social-bostadspolitik.pdf> sid 53

<https://www.hyresgastforeningen.se/stod-och-rad/hyra/vad-ingar-i-hyran/>

https://www.regeringen.se/4a23ec/contentassets/a60a4b64403e466fb7af8ab30a2399e2/sou-2020_46_vol-1_webb.pdf sid 251

<https://www.youtube.com/watch?v=kKtYGe2ibNw> och tillhörande rapport på <https://www.sverigesallmannnytta.se>

<https://www.sverigesallmannnytta.se/utemiljostod-till-utsatta-omraden-tas-bort/>

Utifrån ovannämnda yrkar vi på:

Partikongressen föreslås besluta:

B71:1 att uttala bostadspolitiken som välfärdens fjärde ben

B71:2 att partistyrelsen får i uppdrag att utarbeta ett brett program för bostadspolitik

B71:3 att uttala att Socialdemokraterna vill värna och utveckla bruksvärdessystemet

S Tjänstemannaförening Helsingborg

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B72

HEBY ARBETAREKOMMUN

Bostadspolitiken som försvann

Det råder stor bostadsbrist i Sverige. Över 240 av Sveriges kommuner kan inte erbjuda bostäder till de som behöver en. Det är ett stort problem och gör att samhället dras isär.

Vi tänker på alla de unga tjejer och killar som vill flytta hemifrån för att skapa ett eget liv. De får beskedet att det är flera års kö för att få en egen lya. Samtidigt ser de hur andra, med rika föräldrar och tjock plånbok, istället kan köpa en lägenhet. Många vill också flytta dit där jobben finns. Arbetsgivarna skriker efter arbetskraft men får inte vad de behöver - för att det inte finns några bostäder att flytta till.

Bostad är en nödvändighet för att en person ska kunna få ett fungerande liv. Det är därför tillgången till enbostad är en social rättighet. Att ha en bostad är nämligen något annat än att köpa en bil eller en båt. Det märks kanske tydligast när man inte har någonstans att bo.

Ändå lyser nytänkande kring Sveriges bostadspolitik med sin frånvaro. Det är knappt att man kan påstå att Sverige ens har en bostadspolitik i dag. Sedan 90-talet har både socialdemokratiska och borgerliga regeringar lämnat walk-over till marknaden. Vi ser tydligt resultatet. Bostäder saknas, segregationen ökar och boendekostnaderna skenar. Att bostaden är en social rättighet verkar politikerna ha glömt.

För marknadskrafterna har bara ett sätt att hantera bostadsfrågan: att bygga till så stor vinst som möjligt. Bostadsbolagen bygger därför dyra bostäder åt dem som kan betala. Och som vanligt folk inte har råd att hyra eller köpa.

Bostadsfrågorna måste åter ska bli en fråga för politiken och då måste det få kosta pengar. Det finns ingen annan väg. I denna motion har vi ett antal förslag som vi hoppas ska förnya den bostadspolitiska debatten. Vi vill inte att bostaden ska ses som vilken marknadsvara som helst. Bostad är och ska vara en social rättighet och Sverige behöver en bostadspolitik som lever upp till det.

Åtgärder för en kraftfull bostadspolitik

Boverkets prognos över behovet av nya bostäder uppgår till 840 000 lägenheter fram till år 2030. Osäkerheten i denna typ av prognos är givetvis betydande. Exempelvis uppskattar delegationen Bostad2030 behovet till 770 000 nya bostäder under samma period. Alldeles oavsett den exakta siffran så rör dig sig om att åstadkomma ett nytt ”miljonprogram” under det kommande decenniet för att råda bot på bostadsbristen.

Utgångsläget för att åstadkomma detta är problematiskt. Sverige har nu på många sätt en av den industrialiserade världens mest liberaliserade bostadssektorer, med en stor andel ägt snarare än hyrt boende och med marknadspriser för de allra flesta. Dessa marknadsmekanismer som släppts fria i mycket stor utsträckning fungerar dock inte till folkflertalets fromma. Det kan förstås mot bakgrund av en rad faktorer:

- Boendet är en mycket sammansatt ”vara” som köps eller säljs mycket sällan. Boendet är en förutsättning för det mesta annat i allas våra liv. Det finns inget substitut. Vi kan inte välja att inte bo. Priselasticiteten, som ekonomer säger, är låg.
- Markanvändningen lyder under det kommunala planmonopolet.
- Byggnormer och planeringsregler varierar över landets 290 kommuner vilket försvårar skalfördelar i bostadsproduktion och hämmar konkurrens.
- Skatterna gynnar ägande av det befintliga bostadsbeståndet.
- Finansieringen av nybyggnation domineras av en oligopoliserad banksektor.
- Ett fåtal aktörer dominerar stort i bygg- och fastighetsförvaltningssektorn.
- De kommunala allmännyttiga bostadsföretagen hålls borta från att producera just allmännytta.

Grundpelaren i en ny social bostadspolitik bör vara att eftersträva en bättre fungerande marknad för byggandet. Vi behöver sträva efter att sänka kostnader för nya bostäder genom kraftfull reglering. Det är sådana regleringar som föreslås här nedan och som tillsammans bildar ett förslag till ny eller nygammal bostadspolitik med staten i förarsätet.

Det bostadspolitiska åtgärds paketet består av fyra kraftfulla åtgärder som alla måste till för att säkra att bostaden åter blir en social rättighet och fyller sin viktiga funktion i samhällets ekonomi:

- nationell planering och styrning av bostadsförsörjningen
- förändringar av fastighetsbeskattning som främjar effektivt utnyttjande av beståndet

- tillskapandet av förmånlig finansiering för nybyggnation
- aktivt nyttjande av alla de möjligheter som Sveriges medlemskap i Europeiska Unionen ger på detta område

1. Nationell planering

En nationell bostadspolitik måste bygga på kunskap om bostadsbehoven, något som ofta saknas. Den senaste statliga utredningen av bostadsförsörjningen (Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar) visar att kunskapsunderlag om bostadsbehoven i kommuner och regioner ofta saknas. Utredningen identifierar därmed en stor potential för förbättrad planering, samordning och olika former av styrning från statens sida.

Staten behöver också åstadkomma kraftfulla incitament, eller till och med tvingande direktiv, för regioners och kommuners markanvändning och byggande. Det här är fråga om att för det långsiktigt allmänna bästa genom statsmakten utmana de mest påtagliga politisk-ekonomiska maktordningar i vårt samhälle och då fungerar inte ”mjuk” styrning.

En sådan inriktning i bostadsfrågan innebär samtidigt att krafter i de politiska partierna måste överge (eller sluta luta sig mot) föreställningar om att ”avregleringar” eller liberaliseringar kan åstadkomma en välfungerande ”marknad” på bostadsområdet. Den internationella forskningslitteraturen är rik på empiriska beskrivningar och teoribildning som pekar ut kärnmekanismerna i den skulddrivna ekonomi som kommit att dominera i ett antal länder även efter den globala finanskrisen 2007–2009.

Det är fråga om ett liberaliserat eller avreglerat bankväsende, monopoliserad markanvändning och en byggsektor där ett fåtal aktörer dominerar och själva styr villkoren. Dessa tre faktorer får hushållen att ta på sig allt större skulder och därmed ekonomiska risker för att finna någonstans att bo, inte nödvändigtvis för att en vill, utan för att en inte har några bra alternativ.

2. Skatter

Skatter har styrande inverkan på bostadssektorn. Ett antal förändringar på skatteområdet är väsentliga inslag i en ny bostadspolitik: fastighetsskatt baserad på marknadsvärde, avskaffad avdragsrätt för räntekostnader på bolån, samt avskaffande av beskattning av flytt (”stämpelskatten”).

Alla sådana förändringar av beskattningen bör givetvis utformas med fördelningspolitiska ambitioner. Låginkomsttagare bör kompenseras för eventuella skatteökningar med andra åtgärder. Vad gäller själva utformningen av beskattning kan ett grundavdrag införas i fastighetsskatten och skattesatsen kan också höjas med stigande fastighetsvärde. Syftet med beskattningen bör vara att jämna ut förmögenhetsskillnader och att finansiera bland annat en aktiv statlig bostadspolitik.

En fastighetsskatt baserad på marknadsvärde är ett viktigt led i att jämna ut det skattemässiga gynnandet av det ägda jämfört med det hyrda boendet.

Borttagande av lånegarantier och räntesubventioner för allmännyttan innebär att boende i ägt boende hade kvar möjligheten att göra skatteavdrag för räntekostnader på lån för anskaffning/förbättring av bostad, medan hyresgäster sedan dess inte har någon motsvarande möjlighet. Ett gradvis avskaffande av ränteavdragen för bolån skulle jämna ut denna olikhet.

Även i denna fråga krävs att fördelningspolitiska hänsyn tas i genomförandet. Dessa två åtgärder skulle tillsammans innebära mycket betydande skatteintäkter.

Möjligheten att byta bostad efter behov är givetvis mycket angeläget ur ett medborgerligt perspektiv. Ett gott utnyttjande av det befintliga bostadsbeståndet är viktigt också ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Att beskatta själva flyttningen från ett boende till ett annat är direkt skadligt ur båda dessa perspektiv. Av dessa anledningar bör den så kallade stämpelskatten avskaffas och ersättas med en avgift för det offentligas diverse faktiska administrationskostnader vid försäljningar, uthyrning och byten. Staten bör inte göra ekonomiskt överskott på att medborgarna flyttar.

3. Förmånliga krediter till nybyggnation

I delegationen Bostad2030:s slutbetänkande föreslås förutom en nationell bostadsförsörjningsplan också ett statligt kreditinstitut för bostadsfinansiering.

Vi föreslås att ett sådant kreditinstitut skapas som del av en statlig investeringsbank som bör skapas efter europeisk modell. Delegationen Bostad 2030 har också utarbetat en modell för att genom markanvisningsprocessen i kommunerna stimulera till produktivitetshöjning i själva byggandet som används här som inspiration. För att erhålla generöst prissatta krediter från den statliga investeringsbanken bör kreditavtalen innehålla krav på hyres- eller prisnivåer på de bostäder som ska byggas, på arbetsvillkor för dem som bygger och möjligheten att ta över hela fastighetsbeståndet som krediten gäller vid avtalsbrott.

Avtalen ska också innehålla bestämmelser om att bostäderna inte får omvandlas eller säljas på något sätt för att privatisera den underförstådda subvention som förmedlats via den förmånliga räntan på lån.

4. EU är vår bostadspolitiska vän

Bostadspolitik är i EU-rätten en nationell angelägenhet. EU-domstolen har med andra ord inte jurisdiktion i bostadspolitiska frågor. Den svenska staten och svenska kommuner har med andra ord mycket fria händer att agera på detta område, utan att EU ska lägga käppar i hjulen.

Den svenska fastighetsägarlobbyn har dock genom målmedveten och intensiv lobbying steg för steg skapat en situation där rikspolitiker, kommunföreträdare, jurister sannolikt tror att det inte går att bedriva bostadspolitik inom EU-rättens ram.

Docenten i EU-rätt vid Lunds universitet, Jörgen Hettne, gör följande sammanfattande bedömning: ”Min bedömning är att den hemmakokade svenska anpassningen i praktiken har reducerat de svenska kommunernas handlingsutrymme mer än vad en konflikt med kommissionen skulle ha resulterat i.

Bostadspolitikerna har i praktiken förvandlats till vilken ekonomisk verksamhet som helst. Detta är naturligtvis ett fullt legitimt politiskt val, men det har i allt för stor utsträckning motiverats med juridiska, framför allt EU-rättsliga, argument. Det är uppseendeväckande att detta paradigmskifte har ägt rum trots att den svenska bostadspolitikens traditionella särdrag fortfarande inte har prövats av vare sig kommissionen, tribunalen eller EU-domstolen.”

Den nuvarande bostadspolitikerna i landet formas med andra ord av en i grunden felaktig föreställning om rättsläget. Inslag såsom statligt ägande, subventioner, riktade försäljningar, bostadskooperativ och stiftelser, och allmännyttiga kommunala bostadsbolag som inte eftersträvar maximal avkastning, eller inte ens någon avkastning alls, är både nödvändiga och tillåtna inslag i en nationell bostadsförsörjning – i linje med Sveriges grundlag och FN:s deklaration om mänskliga rättigheter som båda definierar bostaden som en rättighet och inte som en vara.

Stötestenen har varit EU:s regler för statsstöd och här har fastighetsägarintressen hittills lyckats förhindra att Sverige aktivt söker undantag för den kommunala allmännyttan från dessa.

Det avgörande första steget är att Sverige utgår från att kommunala, allmännyttiga bostadsföretag (såsom de regleras i allbolagen) redan de facto är att betrakta och behandla som företag med bostadssociala målsättningar. Därmed är de företag som förmedlar tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och faller då inte in under den typ av ekonomisk verksamhet som i princip undantas i EU-fördragets regler om statsstöd. Statligt stöd till allmännyttans byggande av nya bostäder samt renovering av det äldre beståndet, direkt eller indirekt förmedlat via de kommunala huvudmännen, kan därför återinföras i stor skala och inte bara i den synnerligen försiktiga omfattning som nu gäller.

Partikongressen föreslår besluta:

B72:1 att Socialdemokraterna tar fram ett nytt bostadspolitiskt program med utgångspunkt i vad som framförs i motionen.

Byggsossen i Uppland

Heby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B73

ÖSTERSUNDS ARBETAREKOMMUN

Bostäder, som vanligt folk ska ha råd med!

Nybyggda lägenheter idag har hyror, som en vanlig löntagare har problem med att klara på en lön, är personen pensionär, så täcker inte bostadstillägget upp tillräckligt mycket för att göra bostaden ekonomiskt tillgänglig!

Om vi ser på hur mycket staten subventionerar bostäder i Sverige idag, så finns det ett antal stöd till det ägda boendet.

Det viktigaste är ränteavdraget, som när man ser på en villa i 5 000 000 kr klassen, så handlar det om mer än 1000 kr per månad idag beroende på att räntorna är låga.

Ser man vidare på vad de får, så handlar det om rotavdraget där, om renoveringen kostar 75 000 kr så täcker staten 50 %, är det två boende, så blir det dubbla! Vad värre är, om de har ett fritidshus så gäller det även för det.

Det här är trots allt stöd till bostäder, som betingar ett högt pris på marknaden och det är ägaren, som får pengarna

När vi kommer till det hyrda boendet och de investeringsbidrag, som finns idag så sänker de hyran till c:a 1450 kr/kvm eller lite lägre, är lägenheten mindre, så kostar det mer. För en lägenhet på 75 kvm innebär det en hyra på 9150 kr / månad och för en etta på 35 kvm är hyran 5306 kr/månad! För lägenheter byggda utan stöd är givetvis hyrorna avsevärt högre!

Om hyresbostäder skulle få lika mycket stöd, som det ägda boendet, med restriktionen att det ska sänka hyran, så höjs inte värdet på fastigheten i samma grad som villor och bostadsrätter, eftersom det är avkastningen som bestämmer priset!

Om samhället ska lyckas ta sitt ansvar för bostäder till sina innevånare till en rimlig kostnad för den enskilde, så kräver det en hel del tankemöda för de, som bestämmer typ riksdag och regering samt eventuell utredare!

Utifrån vad som andragits i brödtexten så föreslår vi,

Partikongressen föreslås besluta:

B73:1 att jobba i motionens anda för att likställa samhällets subventioner för olika boendeformer

Tommy Pettersson

Östersunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B74

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Budgivningar, mäklararvoden samt stämpelskatter

Reglerna för budgivning vid försäljningar av lägenheter och villor bör ses över. Budgivningarna sker idag utan ekonomiskt bindningsansvar. Vi förordar den norska modellen där alla bud som läggs är bindande. Tackar man nej till vinnande bud utgår en avgift och budgivningen ska då starta om från början. Okynnesbudgivningar till exempel genom säljarbulvaner som enbart vill höja priset kan då undvikas. Nejtackavgiften bör vara kännbar exempelvis ca 10% av lagt bud.

Vidare bör mäklararvodena ses över. Ett fast pris i proportion till mäklarens planerade arbetsinsats bör sättas i förväg. Som det är nu kan arvodena höjas procentuellt när buden ökar. Likaså bör stämpelskatterna på lagfarter och inteckningar ha fasta priser satta i relation till arbetet med att hanteras dessa och inte baseras på procentsatser av försäljningsvärdet.

Dessa tre förslag bör till en viss del kunna hålla tillbaka prisökningen av bostadsrätter och villor.

Partikongressen föreslås besluta:

B74:1 att Socialdemokraterna verkar för införande av bindande budgivning vid köp av bostadsrätter och villor. Brytande av vinnande bud ska ge en kännbar kostnad

B74:2 att Socialdemokraterna verkar för att mäklararvodena regleras enligt lag

B74:3 att Socialdemokraterna verkar för att införa fasta avgifter på stämpelskatterna på lagfarter och inteckningar

Sten Gellerstedt, antagen av Eriksbergs S-förening

Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B75

HUDDINGE ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Bygg bostäder

Alla människor ska ha rätt till en bostad till rimligt pris. Vi måste bygga fler hyresrätter som vanligt folk har råd med. Idag lider många kommuner i Sverige av bostadsbrist och värst är det i storstäderna. I Stockholm är snitttiden för att få en hyreslägenhet 10(!) år. Hur ska unga människor ens få en lägenhet då? Många tvingas hyra i andra, tredje hand eller ännu värre ta svarta kontrakt till ockerpriser.

Att anta att alla människor har råd med att köpa är orimligt men ändå byggs det mer bostadsrätter för att de är där bostadsbolagen tjänar mest pengar. Även många hyreslägenheter

ombildas. Detta är något som bara ökar hela tiden, och när vi låter marknaden styra så byggs de främst i högkonjunkturer för det är då företagen kan tjäna mest pengar. Detta är enligt mig ett resultat efter att staten på 90-talet tog ett stort steg tillbaka angående bostadsbyggande och lät helt marknaden styra. Sedan dess har hushållens belåningsgrad ökat lavinartat.

För att klara av att bygga bort bostadsbristen så krävs det att man bygger bostäder såväl som hög- som lågkonjunktur. Det är något marknaden aldrig kommer göra. Vi anser att staten återigen ska ta ett större ansvar för bostadsbyggandet och då bygga hyresrätter.

Vi har ingen statsskuld eftersom våra tillgångar överstiger vår låga belåningsgrad. Staten borde lånefinansiera till att bygga bostäder. Anledningen till att vi ska just lånefinansiera bostadsbyggandet är flera anledningar. Dels att staten kan låna pengar till väldigt låg ränta men viktigast av allt, för att vi ska sprida kostnaden på flera generationer. Staten har också i större utsträckning möjlighet att ta risker, dessa risker tar nu vi privatpersoner och företag.

Ett hus kommer finnas kvar långt efter att vi själva lämnar jorden, då är det en bra anledning att fördela kostnaden på flera generationer.

Partikongressen föreslår besluta:

B75:1 att Socialdemokraterna verkar för att staten ta ett större ansvar för byggandet av hyresrätter

B75:2 att Socialdemokraterna verkar för att lånefinansiera byggandet av hyresrätter i större utsträckning

B75:3 att sända motionen till partikongressen som enskild

Claes Thim

Huddinge arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B76

UPPSALA ARBETAREKOMMUN

Bygg för jämlikt boende

Sedan början på 1990-talet har byggandet minskat dramatiskt i Sverige jämfört med tidigare decennier. Bostadsbristen har vuxit och Boverket räknar med att 67 000 lägenheter behöver byggas årligen till och med 2025. Av landets 290 kommuner uppger 243 stycken att det råder brist på bostäder i kommunen. Det är betydligt fler än för bara några år sedan.

Det minskade bostadsbyggandet sammanfaller med att ansvaret för finansieringen av nya bostäder efter 1990-talskrisen i högre grad flyttades från staten till marknaden och individen. Detta syns

också i att hushållens skuldsättning kopplat till bostadslån har vuxit kraftigt. Som en konsekvens har ojämlikheten i boendet skärpts, eftersom såväl inkomster som tillgången till kapital är ojämnt fördelade. Att personer med låga inkomster har fått det allt svårare att skaffa bostad innebär också att det blivit svårare för unga, äldre och nyanlända att hitta någonstans att bo. De bostäder som byggs i dag motsvarar inte hela befolkningens behov. Stora grupper har inte möjlighet att betala hyrorna i nyproducerade hyresrätter och har inte heller tillgång till det kapital som krävs för att köpa en bostadsrätt, särskilt inte i storstadsområdena.

Parallellt med detta har andelen hyresrätter minskat i bostadsbeståndet. Det beror framför allt på en dramatisk minskning av antalet hyresrätter i Storstockholm under 2000-talet, till följd av ombildning till bostadsrätter. Det byggs också relativt sett färre hyresrätter i dag än tidigare.

Utvecklingen har lett till en särskilt svår bostadssituation i Stockholm, men många hushåll har svårt att få tag i boende även på andra håll i landet. En kartläggning⁴³⁰ visar att ett hushåll med två vuxna med genomsnittliga löner och två barn har svårt att köpa en genomsnittlig bostadsrätt i Storstockholm. Även om de sparar ihop till kontantinsatsen om 15 procent av priset – i sig betungande – tillåter inte bankerna dem att låna resten. För hushåll med sämre ekonomiska förutsättningar är bostadssituationen än mer problematisk. För ensamstående som arbetar till låg och/eller osäker lön eller har en pension på en låg men normalt förekommande nivå, är lånemöjligheterna stängda i hela landet. Dessa personer har inte möjlighet att köpa bostad. SBAB har räknat på möjligheterna för personer som separerat att köpa ett lämpligt boende. För en kvinna i 40-årsåldern med två barn och en inkomst som medianen, är det inte möjligt att köpa en genomsnittlig trea i någon av Sveriges 20 största städer.

Eftersom även hyresmarknaden är svår i alla storstadsregioner och på flera andra håll i landet, med kötider på många år, innebär det att många har svårt att få tag i en bostad i stora delar av landet.

Dagens bostadspolitiska ordning innebär att för få bostäder byggs i förhållande till befolkningsutvecklingen, att ojämlikheten i boendet växer genom att låg- och medelinkomsttagare får allt svårare att få tag i bostad, samt att de ekonomiska riskerna förflyttats till hushållen. Den växande skuldsättningen hos befolkningen innebär samtidigt finansiella risker för svensk ekonomi. En större ekonomisk kris stannar inte vid de hushåll som har stora lån utan riskerar att sprida sig. Bristerna i bostadspolitiken hotar bostadsförsörjning, sysselsättning och tillväxt.

Det offentliga måste ta ansvar för bostadsbristen

Ett större offentligt ansvar för finansieringen av bostadsbyggandet måste till för att ojämlikheten på bostadsmarknaden ska minska. När bostadsfinansieringen sker på marknadens villkor ligger det i sakens natur att inte alla människor kommer att få en bostad, av rent ekonomiska skäl. Med ett större statligt finansieringsåtagande följer också möjligheten att ställa olika typer av krav på exempelvis byggkostnader, hyresnivåer och på åtgärder för att motverka boendesegregation. På så sätt kan ojämlikheten i boendet ytterligare pressas tillbaka. Den statliga finansieringen kan ske på olika sätt, exempelvis genom fördelaktiga lån, investeringsstöd eller via lånegarantier.

Att alla ska ha tillgång till en rimlig bostad, även när befolkningen växer, är ett ansvar för hela landet. Det är av nationellt intresse att bostadsbristen inte hämmar tillväxten och ökar ojämlikheten, vilket innebär att det måste byggas tillräckligt i de regioner där jobben blir fler. Vi ser i dag att alla kommuner inte tar ansvar för den nyproduktion av bostäder som krävs i ett land som växer. Inte heller tas ett tillräckligt ansvar för att bygga bostäder som människor med lägre inkomster har råd med. Därför måste kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen och enskildas behov förtydligas. Staten måste få mandat att utöva exekutiva åtgärder och sanktioner mot kommuner som inte tar sitt ansvar för bostadsplaneringen och jämlikheten i boendet.

De svenska byggkostnaderna är bland de högsta i EU och konkurrensen i byggbranschen är otillräcklig. Ett allmännyttigt statligt byggbolag skulle kunna bidra till lägre byggkostnader i hela sektorn genom ökad konkurrens. Det skulle också kunna bygga bostäder som privata aktörer i dag inte vill bygga och som fler människor har råd att efterfråga. Även kommunernas allmännyttiga bostadsbolag bör användas för att bygga mer.

Dagens skattesystem ger olika konsekvenser för olika upplåtelseformer, vilket påverkar jämlikheten i boendet. Det har att göra med att det råder olika principer för beskattning av kapital- och löneinkomster samt näringsverksamhet. Dagens system har en regressiv fördelningsprofil. Det gynnar ägt boende, dem som redan har sitt boende ordnat och det som redan är byggt, medan de som ännu inte etablerat sig på bostadsmarknaden möter höga inträdesbarriärer. För att minska dessa skillnader samt skapa stabila och likvärdiga villkor för byggande av hyresbostäder behövs en samlad översyn av bostadsbeskattningen. Boendesegregationen har negativa effekter för människors hälsa och livschanser. För att inte förvärra sociala problematik och för att kunna bryta det sociala arvet är det nödvändigt att åstadkomma verklig integration i boendet. Blandade upplåtelseformer är viktiga för att komma dit, men i praktiken tolkas detta nästan enbart som att andelen bostadsrätter eller egnahem ska växa i områden där hyresrätten dominerar. För att verkligen lyckas bryta segregationen måste det också till fler hyresrätter i ägartunga bostadsområden. I många städer finns utrymme för förtätning av det befintliga bostadsbeståndet. När sådan görs är det nödvändigt att det byggs fler hyresrätter.

Dagens många möjligheter till överklagan fördröjer nybyggnationen. Att kunna ifrågasätta byggprojekt är viktigt, men måste bättre balanseras mot ett allmänt intresse av fler bostäder. Därför bör möjligheterna till överklagande ses över i syfte att stärka allmänintresset.

Betydande grupper har i dag svårt att klara krav på inkomster, anställningsförhållanden och liknande för att få en hyresrätt på den ordinarie bostadsmarknaden. En tidsbegränsad statlig hyresgaranti till hyresvärdar som hyr ut till resurssvaga grupper skulle ge fler tillgång till en bostad som de klarar av att betala.

Att det behöver byggas betydligt mer är otvetydigt. Ett hinder för detta är brist på arbetskraft med rätt kompetens. Staten behöver ta ett större ansvar för fler utbildningsplatser inom exempelvis yrkeshögskolan, en bättre dimensionerad högre utbildning samt fler riktade satsningar för att nyanländas kompetens ska kunna användas i sektorn. Att produktiviteten är låg i byggsektorn är ett bekymmer. Med bättre konkurrens och bättre förutsättningar för ett industriellt byggande kan mer produceras även med befintlig volym i den byggande arbetskraften.

Möjliggör för fler att äga sitt eget boende

Det totala värdet på de ickefinansiella tillgångarna i Sverige – i praktiken olika typer av fastigheter – har ökat stort under de senaste decennierna, som en konsekvens av ökade bostadspriser. Bostadsprisutvecklingen har ökat förmögenhetsskillnaderna mellan de som äger och de som inte äger sitt boende och verkar också vara en huvudförklaring till den totala ökningen av förmögenhetsskillnaderna under det senaste årtiondet.

Sex av tio hushåll äger sitt eget boende. Samtidigt är det alltså 4 av 10 hushåll som inte äger – även om många gärna skulle vilja. Med dagens prisnivåer och regelverk är det dock långt ifrån en självklarhet att ha råd att köpa en egen bostad.

Den egna bostaden är den viktigaste tillgången för stora delar av befolkningen. Genom en låg byggtakt har priserna på småhus och bostadsrättslägenheter trissats upp, vilket lett till att stora grupper i befolkningen uteslutits från möjligheten att köpa ett boende. En av många negativa konsekvenser är att förmögenhetsskillnaderna ökat, mellan individer, mellan grupper och mellan generationer.

En viktig orsak till ökningen av bostadspriserna är troligen minskad beskattning av fastigheter. När skatten minskat har människor kunnat betala mer för ett boende. En förändring av fastighetsbeskattningen är nödvändig för att dämpa bostadsprisutvecklingen och på så vis både möjliggöra för fler att äga sitt boende men också för att utjämna förmögenhetsskillnaderna i befolkningen.

De bolånetak och amorteringskrav som i dag finns på svensk bostadsmarknad har införts med syfte att dämpa prisutvecklingen på bostadsmarknaden och minska hushållens belåning. Även om detta är önskvärt så är såväl bolånetaket som amorteringskraven problematiska ur ett jämlikhetsperspektiv. Bolånetaket har inneburit att unga utan rika föräldrar och andra mindre kapitalstarka grupper har fått kraftigt försämrade möjligheter att ta sig in på bostadsmarknaden.

Amorteringskraven ökar kostnaderna för boendet endast för de som lånefinansierar sitt bostadsköp. Det har kort sagt blivit svårare för vanliga arbetare att köpa ett boende.

Partikongressen föreslås besluta:

- B76:1 att det måste byggas mer för att utjämna bostadsjämligheten. Ett ökat statligt ansvar för finansieringen av nya bostäder är en förutsättning för fler nya bostäder
- B76:2 att ansvaret för kommuner att bygga behöver tydliggöras
- B76:3 att ett allmännyttigt statligt byggbolag ska inrättas i syfte att bygga fler bostäder. Även de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen ska användas mer offensivt för ökad nyproduktion
- B76:4 att skattesystemet ska ses över för att skapa jämlika villkor mellan upplåtelse- och boendeformer
- B76:5 att boendesegregationen minskas genom att upplåtelseformer blandas på riktigt
- B76:6 att möjligheterna att överklaga nybyggnation begränsas för att ge ett större genomslag för allmänintresset
- B76:7 att statliga hyresgarantier ska införas för resurssvaga grupper
- B76:8 att staten tar ett större ansvar för fler utbildningsplatser och fler satsningar för att nyanländas kompetens ska kunna användas i byggsektorn
- B76:9 att ökat byggande och en ökad fastighetsbeskattning ska vara en prioritet för att möjliggöra för fler att äga sitt eget boende och minska förmögenhetsskillnaderna i befolkningen
- B76:10 att dagens bolånetak och amorteringskrav slopas eller mildras i kombination med ökat byggande och en högre fastighetsskatt kopplad till marknadsvärdet på bostaden

LO-fackens socialdemokratiska förening (LO-sossen)

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B77

BURLÖVS ARBETAREKOMMUN

En anständig bostad är en social rättighet

Problemen med trångboddhet i de förorter där dagens arbetarklass bor är väldokumenterad.

Bostadsköerna är långa. I storstäderna kan det ta 10–15 år att få tillträde till en hyresrätt. Särskilt ungdomar i arbetarklassen har svårt att få eget boende då de ofta saknar eget kapital. Även fattigpensionärer, nya svenskar och andra låginkomsttagare drabbas av samma skäl.

Samtidigt stiger priserna på bostadsrätter så att tröskeln in på den marknaden blir än högre och bidrar till att ytterligare öka den ekonomiska ojämlikheten och segregationen. Prisutvecklingen på bostäder riskerar att förvärpa och permanenta de snabbt ökande klasskillnaderna i Sverige samt minska möjligheterna till social rörlighet.

Bostaden är en social rättighet som borde garanteras alla. Därför bör vi väsentligt utöka beståndet av allmännyttiga bostäder i alla kommuner med bostadsbrist. Eftersom fler lägenheter behövs bör detta ske genom nybyggnation. Den låga statsskulden möjliggör finansiering genom statliga lån.

Storskalig nationell byggnation kan minska kostnaderna samtidigt som antalet arbetstillfällen ökar i en tid av mycket hög arbetslöshet. Med en offensiv politik för nybyggnation av bostäder löser vi inte bara trångboddheten utan sänker även tröskeln för alla de som idag har svårt att ta sig på bostadsmarknaden. Att dämpa den osunda prisutvecklingen på boende bidrar i sin tur till att minska ekonomisk ojämlikhet och segregation. Genom att de nya bostäderna blir allmännyttiga, möjliggörs dessutom att hyresrätterna kommer alla till del.

Partikongressen föreslår besluta:

B77:1 att lånade statliga pengar fördelas till alla kommuner med bostadsbrist för att väsentligen öka beståndet av allmännyttiga bostäder genom nybyggnation

Jonna Stålring Westerberg

Burlövs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B78

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

En ny socialt hållbar bostadspolitik

För oss socialdemokrater är bostaden en social rättighet och bostadspolitiken en viktig del av välfärdspolitiken. Sverige har genom åren haft en mycket framgångsrik bostadspolitik som gjorde oss tämligen unika ur ett internationellt perspektiv. Ambitionen var att, på bred front, höja bostadsstandarden. Den sociala bostadspolitiken skulle vara generell och göra det möjligt för alla människor att efterfråga en god bostad till rimliga priser i hela landet. Den sociala bostadspolitiken hängde samman med byggandet av ”folkhemmet”.

Under hela efterkrigsepoken, fram till 1990-talets systemskifte, svarade staten i princip för bostadsfinansieringen. Sedan förändrades dock villkoren i grunden. Skatteomläggningen ökade kostnaderna för byggande och boende samt förändrade villkoren för allmännyttan. I samband med saneringen av statens finanser avvecklades också den statliga bostadsfinansieringen.

Avvecklingen av den tidigare förda sociala bostadspolitiken har inneburit att bostadsförsörjningen har överlämnats till marknaden att planera och finansiera. Detta har lett stigande kostnader för mark och byggande som vältras över på de boende. Konsekvenserna har blivit att många inte har råd att efterfråga en bostad. Inte minst de unga har svårt att överhuvudtaget etablera sig på bostadsmarknaden – ett problem som förföljer yngre generationer till allt högre ålder. Vi har också en växande segregation och ett underskott på bostäder, inte minst i storstadsområdena. Fram till år

2030 bedömer Boverket att ca. 800 000 bostäder behöver byggas. Men det räcker inte bara med att öka byggtakten. Vi måste säkerställa att vi har en bostadsmarknad som är tillgängliga för alla.

Vi kan således konstatera att det finns stora utmaningar på bostadsmarknaden i Sverige. Många människor har i dag svårt att etablera sig på bostadsmarknaden och att anpassa sin boendesituation efter ändrade livsförhållanden. Det är både ett problem för den enskilda och för samhället i stort. Idag har bostadsförsörjningen i alltför hög grad överlämnats till marknaden att lösa. Då marknaden inte kan lösa problemen på egen hand måste den balanseras med politiska initiativ, satsningar och regleringar.

Partikongressen föreslås besluta:

- B78:1 att Socialdemokraterna ska verka för att en ny hållbar bostadspolitik genomförs
- B78:2 att Socialdemokraterna ska verka för att det skapas rättvisa ekonomiska villkor för boendet och att både nybyggnad och ombyggnad kan finansieras med rimliga villkor
- B78:3 att Socialdemokraterna ska verka för att underlätta inträdet på den ordinarie bostadsmarknaden både inom det hyrda och ägda beståndet
- B78:4 att Socialdemokraterna ska verka för att underlätta för unga att etablera sig på bostadsmarknaden genom exempelvis inrätta speciella möjligheter till lån för unga vuxna
- B78:5 att Socialdemokraterna ska motverka bostadssegregation och förbättra förutsättningarna för jämlika uppväxt- och levnadsvillkor genom att kommunerna ges rätt att i detaljplan ange upplåtelseform som en del i att motverka segregation
- B78:6 att Socialdemokraterna ska verka för ett ökat byggande av ändamålsenliga bostäder till skälig kostnad samt att antalet specialbostäder för äldre och funktionsnedsättning ökas kraftigt
- B78:7 att Socialdemokraterna ska verka för att höja det statliga investeringsstödet för nyproduktion av bostäder
- B78:8 att Socialdemokraterna ska verka för en förbättring av de verktyg som gäller för kommunala bostadsförmedlingar och förturer, hyresgarantier samt villkor kreditgivare ställer på förstagångsköpare mm
- B78:9 att Socialdemokraterna ska verka för att stoppa införandet av marknadshyror, som även inkluderar fri hyressättning vid nyproduktion

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B79

FALUN ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

En social bostadspolitik för alla

Sverige hade en gång en mycket framgångsrik social bostadspolitik. Utgångspunkten för den under decennier förda politiken var att bostaden både är en medborgerlig rättighet och en avgörande tillgång och resurs i samhällsekonomin. God och jämlik tillgång till klimatneutrala bostäder i olika upplåtelseformer är avgörande både för medborgarnas livskvalitet och för samhällsekonominns funktionssätt.

Dagens svenska bostadssektor är en av den industrialiserade världens mest marknadsliberala och har föranlett ett långvarigt underskott på bostäder i förhållande till medborgarnas behov och betalningsvilja. Stigande kostnader för både mark och byggande vräkes över på de boende. Samtidigt är vinstmarginalerna i både bank-, fastighetsförvaltnings- och delar av byggsektorn mycket höga. Marknaden fungerar inte.

De allmännyttiga kommunala bostadsbolagen hade tidigare en central roll i den framgångsrika sociala bostadspolitik. Förändrade spelregler och lagändringar har dock försatt allmännyttan på defensiven under flera decennier. Lagstiftningen på området behöver klargöras så att det allmännyttiga syftet med verksamheten i de kommunala bostadsbolagen åter sätts i förgrunden.

I Dalarna ökade antalet trångbodda hushåll mellan åren 2012 – 2018, även om länet har en lägre procentuell trångboddhet än Sverige som helhet är trenden oroväckande. Ändamålsenliga bostäder för alla medborgare är ett självklart mål för socialdemokratin. Alla ska ha rätt till boende till skälig kostnad.

Statens kostnad för ROT-avdrag (reparation, underhåll, ombyggnad och tillbyggnad) blev nära 11 miljarder år 2020. Det är 1,3 miljarder mer än 2019, och den största uppgången på flera år, i bidrag till renoveringar i ägda bostäder. Detta är statens största satsning på bostäder, det är inte rimligt

Partikongressen föreslås besluta:

- B79:1 att Socialdemokraterna verkar för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar såväl hyreslägenheter, bostadsrätter som specialboenden
- B79:2 att Socialdemokraterna verkar för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen alltid upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål
- B79:3 att Socialdemokraterna verkar för att systemet med ROT-avdrag avvecklas som permanent system och införs endast vid behov som arbetsmarknadsåtgärd

Andreas Ekberg, Lars Nord, Göran Sohlberg, Anna Fält
Falun arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B80

LILLA EDETS ARBETAREKOMMUN

En socialt stark bostadspolitik med ett starkt bostadsbyggande

Bostadsbristen i Sverige bara ökar. Unga vuxna kan få vänta i uppåt 10 år på sin första bostad om de inte har möjlighet att kunna köpa sig en bostad.

På detta ökar också bostadspriserna så pass kraftigt att det blir fler som inte ens har råd att köpa sin första bostad.

Det är viktigt att bostadspolitikerna ser till hela samhället och säkerställer byggande av

bostäder som passar människor i alla skeden under livets gång. Unga vuxna som får

möjlighet att komma in på bostadsmarknaden tidigt, de som vill bilda familj och väntar tillökning, på ålderns höst när man inte mäktar med sin villa och vill flytta till ett enklare boende och inte behöver betala större delen av sin pension i hyreskostnader. Sverige behöver en politik som stimulerar utveckling och byggande så borde regeringen ha tydliga och lockande stimulanspaket som gynnar byggandet utifrån det behov som kommuner har.

Kommunernas uppdrag skulle vara att redovisa behovet av bostäder för alla kategorier, t. ex unga, gamla och familjer.

Detta skall leda till att man får bostäder som byggs till reducerade kostnader samt ger en rimlig hyresnivå för framtida brukare.

Då blir det samtidigt attraktivt för bolag att utveckla sitt bestånd av bostäder då det finns ett utbrett behov, man har säkerställt att vissa delar av kostnaden är tryggad och det är attraktivt eftersom att hyran inte sticker iväg så enbart en handfull människor har råd att ta dyra nya hyresrätter.

Partikongressen föreslås besluta:

- B80:1 att Socialdemokraterna jobbar fram en socialt stark bostadspolitik som säkerställer ett byggande av bostäder för alla i alla skeden av livet
- B80:2 att Socialdemokraterna jobbar för att utveckla stimulanspaketet för att öka på bostadsbyggandet i Sveriges kommuner
- B80:3 att Socialdemokraterna jobbar för att en kartläggning av kommunernas behov av nya bostäder genomförs för att kunna stärka bostadsbyggandet

B80:4 att Socialdemokraternas bostadspolitik säkerställer att hyresnivåerna i nybyggda hyresrätter som omfattas av statliga stimulanspaket hålls på en respektabel nivå så att alla har råd med hyran som fastställs

Kristian Hermansson, Martin Rapp

Lilla Edets arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B81

GÖTEBORGSOMRÅDETS PARTIDISTRIKT

Fler hyresrätter

Bostadsbristen ökar i landet, Sveriges kommuner och städer behöver bostäder.

Bostadsköerna är alldeles för långa där det kan vara allt från 32 månader(1:a) till över 41 månader(4:a) (Källa, hyresgästföreningen)

Unga vuxna har ett enormt svårt läge i att hitta en bostad idag.

Då många inte har kapitalet till att kunna köpa sig sin bostad om man inte har rika föräldrar.

De äldre som har sin villa men inte orkar med huset längre och önskar bo i hyresrätt behöver också vänta i flera år på att få en hyresrätt.

Miljonprogrammet som genomfördes på 1970-talet var bra på så sätt att det byggdes mängder av nya bostäder, däribland hyresrätter och tillgodosåg den bostadsbrist som rådde.

Sverige behöver göra en liknande variant på miljonprogrammet med bostäder som är socialt och miljömässigt hållbara för att kunna få ner bostadsbristen i landet.

En person som behöver bostad ska inte behöva vänta i flera år.

Vi Socialdemokrater måste göra mer för att få ner bostadsbristen och dämpa köerna för att få en hyreslägenhet.

Alla har rätt till en bostad!

Partikongressen föreslås besluta:

B81:1 att Socialdemokraterna jobbar för att utveckla en ny socialt och miljömässigt hållbar bostadspolitik som motsvarar dagens och morgondagens efterfrågan på bostäder

Göteborgsområdets partidistrikts styrelse

Göteborgsområdets partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B82

BOTKYRKA ARBETAREKOMMUN

För en rättvis bostadspolitik

Bostadens roll i den generella välfärdspolitiken kan inte underskattas. Hur och var en människa växer upp och bor påverkar i stor utsträckning hennes framtid. Det påverkar möjligheten till utbildning och arbete. Det påverkar också hälsa och tillgång till vård. Även bristen på bostäder har förödande konsekvenser för människor, allt från unga vuxna som inte får chansen att skapa sig egna liv, till barnfamiljer som separerat och där någon av parterna tvingas flytta runt i andra hand i årtal innan de får trygghet i en lägenhet. Bostaden är och ska ses som en rättighet och inte som vilken vara som helst på oreglerad marknad. Alla ska ha inflytande över sitt boende och kunna påverka utvecklingen i sitt bostadsområde. Även för hyresgäster ska hemmet vara en trygg plats där hyran är rimlig så att människor har råd att bo. Att bryta boendesegregationen och skapa goda uppväxtmiljöer som motverkar social och ekonomisk ojämlikhet är därför viktigt för att nå ett av socialdemokratiens viktigaste mål; ett mer jämlikt samhälle. Många av våra sympatisörer och medlemmar upplever att partiet har abdikerat från bostadspolitiken. Det är inte för sent att återupprätta förtroendet, men då krävs det ett tydligt bostadspolitiskt reformprogram.

Ett tydligt ställningstagande mot marknadshyror

Det kommer inte inom en överskådlig framtid finnas tillräckligt med bostäder där människor har råd att bo. Redan idag ligger många hyror i nyproduktion högt över vad många har råd med. Hyresgäster betalar redan mest i boendekostnad, 28,2%, jämfört med de som bor i bostadsrätt eller villa. Marknadshyror riskerar därför att höja kostnaden för att bo i hyresrätt ytterligare. I förlängningen kommer marknadshyror därför att öka den sociala och ekonomiska segregationen mellan olika bostadsområden. Detta oavsett om marknadshyror införs endast för nyproduktion eller på sikt för det befintliga hyresrättsbeståndet.

Staten och kommunerna tar sitt lagstadgade ansvar för bostadsförsörjningen

Sverige och inte minst våra storstadsregioner lider av en allvarlig bostadsbrist. En bostadsbrist som byggts upp under lång tid och som tyvärr ser fortsatt dyster ut. Enligt Boverket råder det i dag underskott på bostäder i 212 av Sveriges 290 kommuner. Boverkets siffror visar att Stockholmsregionen mellan 2018–2027 behöver bygga 287 682 bostäder och att det

därför är det behövt tillkomma strax över 30 000 bostäder under dessa år. Detta når inte Stockholmsregionen upp till, trots den relativt höga byggtakten i ett flertal kommuner. Läget förbättras inte av att fler och fler kommuner avyttrar sina allmännyttiga bostäder. Rent krasst innebär det

- att dessa kommuner inte tar sitt lagstadgade ansvar för bostadsförsörjningen, utan vältrar över det på andra kommuner. Så kan det inte fortsätta, alla kommuner ska följa lagen.

Hyresrätten ska vara en attraktiv och efterfrågad boendeform

Flera kommuner i Boverkets enkät, Bostadsmarknadsenkäten 2020 uppger det stora behovet av fler hyresrätter. Specifikt i Stockholmsregionen uppger kommunerna ett särskilt behov av att det tillkommer fler bostäder i både mindre och större storlekar för att kunna matcha behoven. Boverkets enkät lyfter även upp kommunernas behov av bostäder för olika grupper, särskilt de med svag ställning på bostadsmarknaden. För vi vet att mycket av det som byggs idag inte kan efterfrågas av vanliga hushåll. LO:s rapport Bättre bostadsförsörjning visar att stora delar av LO-kollektivet har fått det svårare på bostadsmarknaden. Länsstyrelsens rapport, Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län 2020, konstaterar att ett marknadsorienterat byggande inte klarar av att lösa bostadsförsörjningen för hushåll utan besparingar eller med lägre inkomster. Utan här behövs andra lösningar och reformer som ser till att bygga för det stora flertalet – det vill säga för vanliga löntagare. Men även en politik som stoppar ombildningar av allmännyttiga bostäder till bostadsrätter eller utförsäljningar till globalt finanskapital vars enda intressen är kortsiktiga vinster. Allmännyttans ställning i svensk bostadspolitik måste stärkas och tydliggöras.

Renoveringarna stoppas

Hundratusentals hyresrätter i Sverige inom miljonprogrammet är i behov av upprustning. Dessa renoveringar kan vara bra och nödvändiga. Men det sker allt för ofta på ett felaktigt sätt och utnyttjas i mycket stor utsträckning för att maximera hyresintäkterna. I Storstadsregionerna har vi kunnat se detta växande fenomen; där hyresvärdar använder renoveringen som en affärsidé, vilket tvingar till omfattande renoveringar, som hyresgästen inte har något inflytande över. Fullt fungerande kök och andra inredningar rivs ut för att ersättas med nytt. Den här affärsverksamheten strider mot både den sociala och den ekologiska hållbarheten. Undersökningar visar att i genomsnitt så höjs en hyra efter en renovering med ungefär 40 procent och det finns exempel på att hyreshöjningen kan bli ännu högre. Konsekvenserna av detta blir stora för många hyresgäster – en fjärdedel av alla hyresgäster har inte råd att bo kvar efter en sådan renovering. En renovering blir med andra ord en vräkning. Siffror visar även att de som drabbas hårdast av sådana här hyreshöjningar är ensamboendekvinnor över 65 år, men även vuxna ensamstående med barn samt stora barnfamiljer. Vi vet även att dessa renoveringar drabbar redan socioekonomiskt svaga områden i vår region som redan från början har en extra svår position och där den sociala utsattheten är utbredd.

Det behövs ett skifte mot varsamma och hållbara upprustningar. Det handlar om att ta ett långsiktigt ansvar som syftar till att ge hyresgäster valmöjligheter vid upprustningar, men också säkra att hyresgäster har råd att bo kvar efter en upprustning. Vidare handlar det om att garantera en social, ekonomisk och miljömässig stabilitet i bostadsområden. Därför behövs det återinföras skattefria underhållsfonder som möjliggör för bostadsbolag att lägga undan delar av hyran till framtida underhåll utan att det beskattas som vinst. Underhållsfonderna skulle vara knutna till lägenheten och möjliggöra för en jämnare hyresutveckling och mer kvalitativt löpande underhåll.

Minska trångboddheten

Större hyresrätter blir särskilt viktiga för att bland annat kunna minska trångboddheten i vår region som utgör ett allt större problem. Enligt siffror från Statistikmyndigheten SCB, så ökar trångboddheten i hela landet och i Stockholmsregionen är trångboddheten som störst. Dessutom vet vi från tillgänglig statistik att trångboddheten skiljer sig mellan olika grupper och att den är särskilt stor bland unga och utrikesfödda. Detta om något visar att ojämlikheten på bostadsmarknaden ökar, där vissa, oftast hushåll i socioekonomiskt svaga områden där hyresrätten är dominerande och där inkomsterna generellt är lägre, bor allt trängre. Denna trångboddhet i Stockholmsregionen ser dessvärre inte ut att minska inom överskådlig tid på grund av den allvarliga bostadsbristen. Här behövs det en tydlig socialdemokratisk reformpolitik, bland annat genom ökade bostadsbidrag. Bostadsbidraget kan vara ett sätt att hjälpa enskilda hushåll till en bättre bostadsstandard, inte ett sätt att driva på för ökat utbud av nyproducerade bostäder. Vi menar att de årliga höjningarna ska utgå ifrån den årliga förändringen av riksnormen för försörjningsstöd och skapa ett ersättningsbasbelopp. Vidare menar vi att mer generösa inkomstgränser behöver tillämpas samt att risken för återkrav ska minimeras. Dessutom ska hushåll med låga inkomster få bostadsbidrag även om deras boendekostnader är låga.

En politik mot segregation

Sverige är ett segregerat land. Segregationen skär inom och mellan kommuner. Storstadsområdenas centrala delar utvecklas allt mer till enklaver för medel- och överklass medan arbetarklassen tvingas allt längre ut i förortsområden. Tillgången vård och samhälllig service är ojämnt fördelad, en utveckling som inte bara drabbat storstadsområdena utan även landsbygdskommuner. Det fria skolvalet har förstärkt segregationen snarare än minskat den. Vi har dessutom sedan länge en stadsplaneringsskuld som spår på segregationen där motorleder ofta separerar mer välbärgade områden från mindre välbärgade. Mötesplatserna mellan samhällsklasserna har minskat och drar samhället isär. Den här utvecklingen går stick i stäv med Socialdemokratiens grundläggande uppdrag; att minska klasskillnaderna.

Bostadspolitikerna är ett av verktygen mot segregationen. Kommunerna behöver i exploateringsavtalen villkora upplåtelseform för att främja att det byggs blandat. Vidare så ska det finnas krav på att det finns hyresrätter till rimlig hyra. Variation inom alla byggnadssegment är ett måste för att skapa mångfald och förutsättningar för blandade bostadsområden. Stat och kommunerna måste gemensamt ta ett större ansvar för en resursfördelning som bidrar

till integration och mer jämlika levnadsförhållanden. Socialdemokraterna måste verka för att kommunernas stadsplanering ska bidra till att knyta samman städernas olika delar samt undanröja fysiska hinder och barriärer. Det kan ske genom att nya bostadsområden överbryggat kommuners segregerade delar, genom nya mötesplatser, nya idrottsytor och annan offentlig verksamhet samt skapa möjligheter att lätt röra sig mellan olika områden med exempelvis nya promenad- och parkstråk.

En politik för trygga bostadsområden

Enligt Brottsförebyggande rådet (Brå) ökar andelen som känner sig otrygga. Vidare menar Brå att otryggheten och oron är ojämnt fördelad över landet, men att det också skiljer sig beroende på vem du är. Vi vet att kriminalitet i olika former förekommer i alla delar av Sverige, i alla städer och bostadsområden. Men vi vet också att kriminaliteten tar sig olika uttryck på olika ställen och har olika stor påverkan på lokalsamhället. Detta samverkar i sin tur i hög grad med platsens socioekonomiska förutsättningar. Vidare vet vi att ökad otrygghet och kriminalitet i ett område, leder till minskad tillit till människor, mer negativa förväntningar rörande möjliga livschanser, men också till en ökad diskriminering och stigmatisering från det omgivande samhället. Detta i sin tur är bidragande orsaker till att området fortsätter vara otryggt under lång tid framöver.

Det behövs en politik som skapar trygghet i bostadsområdena och som ser civilsamhället som en självklar del i det arbetet. Trygghet kan bara skapas om alla samhällsaktörer tar ett gemensamt ansvar. Fastighetsägare har ett särskilt ansvar i det här arbetet. Fastighetsägare som bidrar till förslumning genom kraftigt bristande underhåll måste tvingas till rättelse. Kommunernas tillsynsansvar måste skärpas och sanktionsmöjligheterna användas i en betydligt högre grad gentemot oseriösa fastighetsägare. Det behövs en ökad ekonomisk resursfördelning till stadsdelar med särskilda behov. I de offentliga rummen och i lokala centrum i våra socioekonomiskt svaga områden är otryggheten stor. Här behöver den trygghetsskapande närvaron prioriteras och förstärkas. Därför behöver fler närpolisrekryteras till dessa områden, för att öka relationer till lokalsamhället och öka samverkansformerna med kommunen, socialtjänsten, fastighetsägarna och andra ideella krafter i området. Detta menar vi kommer stärka tryggheten, men också långsiktigt öka tilliten till samhället.

Partikongressen föreslår besluta:

- B82:1 att Socialdemokraterna utarbetar ett framåtsyftande bostadspolitiskt program som utgår från människors behov av bostaden som en rättighet och som ser bostaden som en tydlig del av den generella välfärdspolitiken
- B82:2 att Socialdemokraterna tar ett tydligt ställningstagande mot införande av marknadshyror i hyresrätter
- B82:3 att Socialdemokraterna verkar för vidgat statligt ansvar för bostadsförsörjningen. Staten bör följa upp och utvärdera planerna för bostadsförsörjningen i kommunerna, exempelvis genom länsstyrelserna

- B82:4 att Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner ska vara skyldiga att ha ett aktivt allmännyttigt bostadsbolag. Kommunerna ska som ägare vara mer aktiva för att på så sätt öka bostadsbyggandet av hyresrätter som kan efterfrågas av vanliga löntagare
- B82:5 att Socialdemokraterna verkar för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen ska upprätthålla samhällsnytta som övergripande mål, vilket kräver att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras
- B82:6 att Socialdemokraterna verkar för att kommunerna genom sitt markinnehav styr bostadsbyggandet genom att aktivt anvisa mark för hyresrätter och skapa förutsättningarna för rimliga hyror
- B82:7 att Socialdemokraterna verkar för att hyresvärdar ska tillämpa rimliga hyreskrav vid förmedling av bostäder. Ett rimligt hyreskrav menar vi är att den blivande hyresgästen ska ha en summa motsvarande Kronofogdens förbehållsbelopp kvar efter att hyran är betald
- B82:8 att Socialdemokraterna verkar för att få till stånd en starkare skyddslagstiftning vid ombyggnad och renovering av hyresrätter. Hyresgästerna behöver få ett lag reglerat inflytande vid renovering av deras hem som stärker möjligheten att bo kvar efter en renovering
- B82:9 att Socialdemokraterna verkar för att kommunernas allmännyttiga bolag tar ett särskilt ansvar att genomföra varsamma upprustningar utifrån deras allmännyttiga uppdrag
- B82:10 att Socialdemokraterna verkar för att återinföra skattefria underhållsfonder för bostadsbolag. De fonderade medlen ska vara knutna till lägenheten
- B82:11 att Socialdemokraterna verkar för att bostadsbidraget reformeras i syfte att öka förutsägbarhet, minska risken för återbetalningsskyldighet och bättre möta inkomstjämlighetens konsekvenser på bostadsmarknaden
- B82:12 att Socialdemokraterna tar fram ett tydligt reformprogram som syftar till att bryta den ekonomiska och rumsliga segregationen, som skapar trygga bostadsområden för alla medborgare

Socialdemokraterna i Botkyrkas styrelse

Botkyrka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B83

ALINGSÅS ARBETAREKOMMUN

För ökad trygghet och hållbarhet– renovera alla miljonprogramsområden.

En del i en grön ny giv.

Runt om i landet finns det hundratusentals lägenheter i flerbostadshus byggda under 1960- och 70-talen. Många fastigheter är idag slitna och eftersatta och således i stort behov av renovering.

Inte sällan ägs dessa lägenheter av kommunala bostadsbolag och utgör ofta det som idag är känt som socialt utsatta områden med relativt sett hög andel brottslighet, arbetslöshet och utanförskap.

Fastigheterna är ofta dessutom energislösande då de är dåligt isolerade. Som en del i den nya gröna giv som behöver genomföras för att nå klimatmålen är det prioriterat att energieffektivisera bostäder och andra lokaler som idag håller en otillräcklig standard avseende energiförbrukning/m² för uppvärmning.

Då det idag uppskattningsvis finns minst en halv miljon lägenheter i miljonprogramsområden som är i akut behov av renovering så är potentialen för energibesparing enorm. I första hand kommer det att leda till att behovet av fjärrvärme minskar vilket i sin tur kommer att frigöra stora mängder biomassa som istället för att eldas upp och bli värme i hus istället kan användas som råvara inom industrin för att bli till antingen fibrer eller flytande bränslen.

De färdplaner som olika branscher taget fram inom ramen för Fossilfritt Sverige visar tydligt att ekvationen gällande efterfråga på skogsråvara helt enkelt inte går ihop om inte vissa idag vanliga användningsområden för biomassa från skogen istället frigörs för andra växande branscher.

För att öka både den sociala tryggheten i berörda områden och människors möjlighet att få en anställning och egen försörjning ska byggbolagen som genomför renoveringarna också åläggas att tillsammans med utbildningsinsatser som samordnas av kommunen ha ett antal praktikanter som rekryteras bland personer utan arbete som bor i de områden som renoveras. Sådana projekt har via så kallad social upphandling redan genomförts med goda erfarenheter i till exempel Örebro kommun. Där har kommunala bostadsbolaget Örebrobostäder tillsammans med Skanska och Arbetsförmedlingen gemensamt tagit fram en arbetsmarknadsåtgärdsplan där arbetslösa i området som renoveras får möjlighet att göra praktik enligt en modell som kallas Boendebyggarna. Detta upplägg bör vara obligatoriskt över hela landet när renoveringar genomförs.

Finansiering av renoveringarna bör i första hand genomföras via statliga stöd och bidrag för att undvika att hyrorna höjs mer än marginellt. Det är viktigt för att säkerställa att de boende i områdena vars lägenheter renoveras kan bo kvar efter renovering.

Som en del i ett omfattande omstartspaket för den danska ekonomin har den socialdemokratiska ledda regeringen i vårt södra grannland under 2020 aviserat att de avser att satsa motsvarande 45 miljarder kronor på att energieffektivisera och på andra sätt rusta upp sina miljonprogramsområden. I Sverige aviserade regeringen i höstbudgeten 2020 att 900 miljoner kronor öronmärktes till liknande satsningar. Det är alltså endast en femtiodel av den danska satsningen - trots att det i Sverige finns betydligt fler lägenheter i behov av renovering. Det duger inte. Vi vill se en satsning som minst motsvarar den danska även i Sverige. Det kommer att generera många arbetstillfällen och socialt mer hållbara bostadsområden, samtidigt som det bidrar till att minska energiförbrukning och möjliggöra att våra klimatmål går att nå. En win win win helt enkelt.

Partikongressen föreslås besluta:

- B83:1 att Socialdemokraterna ska verka för att ett omfattande renoveringsprogram med fokus på energieffektivisering och social hållbarhet av landets miljonprogramsområden påbörjas
- B83:2 att Socialdemokraterna ska verka för att statliga stöd och bidrag möjliggör att hålla hyrorna nere så att boende kan bo kvar efter renovering

Anders Almén Anders Julin Fredrik Bergman Alexander Wikhall
Alingsås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B84

LAXÅ ARBETAREKOMMUN

Förbud mot att vräka barnfamiljer

Det finns en upplevelse att familjer vräks från sina hem och att barnen då far illa. Barnens rätt som regleras i Barnkonventionen, som nu blivit lag anser vi brister vid de tillfällena. Vi anser att socialtjänsten behöver ta mer hänsyn till barnets rätt och att en lag kommer till som förbjuder vräkning av barnfamiljer, så att barnen inte förlorar sin trygghet.

Partikongressen föreslås besluta:

- B84:1 att Socialdemokratiska partiet driver förslaget vidare så att barnfamiljer inte blir bostadslösa

Laxå Socialdemokratiska förening
Laxå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B85

MELLERUDS ARBETAREKOMMUN

Förenkla för kommunala bostadsbolag att bygga

Många allmännyttiga bostadsbolag i mindre kommuner utanför storstäderna har idag långa bostadsköer. Hos Melleruds Bostäder AB är kön till exempel i skrivande stund 1100 personer.

Bolagen har tillgång till mark för bostadsbyggande och man vet att man kommer att kunna hyra ut det som byggs. Det finns alltså ekonomi i byggandet.

Men det finns ett stort hinder, reglerna för nedskrivning. Enligt dessa måste värdet på det nybyggda direkt efter färdigställandet skrivas ner till ett tänkt marknadsvärde, ofta en bra bit under byggkostnaderna. Det innebär att ett allmännyttigt bostadsbolag som satsar på att möta behovet av nya bostäder på orten riskerar att gå i konkurs, inte för att man har ebb i kassan, inte för att man har outhyrda bostäder, utan enbart utifrån en lagstiftning som utgår från förhållanden i storstadsområden där det finns en reell marknad när det gäller bostadsfastigheter.

Detta hinder måste undanröjas om de mindre kommunerna ska kunna möta det behov av bostäder som finns och på sikt kunna utvecklas.

Partikongressen föreslår besluta:

B85:1 att partiet verkar för att regelverket för nedskrivningar ändras för att undanröja hinder för att mindre kommuner skall kunna möta behovet av bostadsbyggande

Lars Nilsson

Melleruds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B86

NACKA ARBETAREKOMMUN

Föreskrift om solceller vid nybygge och renovering av fastigheter

Länsstyrelsen och Boverket har regler och föreskrifter vid uppförandet av nya byggnader. Det kan gälla rasrisk, strandskydd och risk för högre vattennivåer. Bygglov utfärdas t ex inte vid särskilt skyddade naturområden.

I Miljöbalken finns även bestämmelser hur en god miljö ska främja hälsa och livskvalitet. Regeringen har utfärdat en Klimatlag att börja gälla fr o m 2018-01. Lagen "ska integreras i alla relevanta politikområden". Syftet är att minska utsläpp av koldioxid och kvävedioxid. Sverige har tillsammans med flertalet länder i världen skrivit under Parisavtalet 2015. Uppvärmningen får inte överstiga 1,5 grader max 2,0. Många forskare hävdar att vi redan har nått tippingpoint och att utvecklingen är irreversibel.

Sverige kan minska utsläppen genom föreskrifter och krav på att alla byggnader vid renovering och nybygge ska anlägga solpaneler på taken. Solpaneler bidrar med billig energi och reducerar behovet av fossila bränslen. Den tekniska utvecklingen av panelerna går snabbt och kostnaden för framställning och produktion minskar i motsvarande grad.

I Sverige ökar befolkningen och behovet av bostäder. Villor, flerbostadshus och större anläggningar är alla lika väl lämpade för uppvärmning med tillskott av solenergi.

Regeringen har möjligheter att konkretisera klimatmålen genom att i klimatlag och kommunala miljöprogram föreskriva nya regler för byggherrar och husägare och sålunda följa Agenda 2030 FN 2015. Där finns 17 miljömål nedtecknade. Mål 7 stipulerar hållbar och modern energi för alla.

Solpaneler fungerar och bidrar till energi även i vårt klimat och från mindre soliga ytor. Vi socialdemokrater ska verka för att ekonomiska bidrag och/eller skattereducering möjliggör installation av solpaneler och på så sätt bidra till ett fossilfritt och hållbart samhälle.

Partikongressen föreslås besluta:

B86:1 att Socialdemokraterna verkar för att solpaneler anläggs på tak vid nybygge och större anläggningar

B86:2 att Socialdemokraterna verkar för att ett införande av krav/riktlinjer för solpaneler på nya byggnader i lagar och föreskrifter

Madeleine Wrang

Nacka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B87

LAXÅ ARBETAREKOMMUN

Förlängning av Statens Bostadsomvandling AB:s uppdrag

Statens Bostadsomvandling, SBO startade 2003 med ett startkapital på över 500 miljoner kronor. SBO skapar samhällsnytta tillsammans med kommuner genom att omvandla befintliga fastigheter till nya användningsområden, exempelvis efterfrågade lägenheter för äldre. Fram till år 2040 beräknas befolkningen i Sverige öka med över 1,3 miljoner invånare. Mer än hälften av dem är över 65 år. En tuff utmaning för många kommuner att tillhandahålla anpassade lägenheter.

SBOs uppdrag är att bygga om underutnyttjade/tomma fastigheter där bostadsmarknaden är svag och inga marknadskrafter/kommuner själva kan bygga. På många utflyttningsorter är det svårt att erbjuda attraktiva och tillgängliga lägenheter för äldre i tillräcklig omfattning.

Att göra om befintliga fastigheter medverkar till bättre balans på bostadsmarknaden, stärker positiva trender för hållbar utveckling samt är betydligt billigare än nyproduktion. Insatserna bidrar till modernisering av den befintliga miljön. Då ökar också underlaget för service, handel, kollektivtrafik i orten. Samt bidrar till hållbarhet inom ekonomiska, miljömässiga och sociala frågor på svaga bostadsmarknader. Sbo bidrar till samhällsnytta i kommunen och en hållbar utveckling genom att modernisera befintliga fastigheter. Kostnaden för att bygga om en befintlig fastighet är betydligt lägre än för nyproduktion. Och lika stor samhällsnyttan kan uppnås. Efter ombyggnation är boendemiljön förbättrad, fastigheten sanerad från miljöbelastningar och den beräknade energiförbrukningen per år reduceras med 40 procent.

Trots att många kommuner uppger i den årliga bostadsenkäten att vi har ”balans” på bostadsmarknaden så är det en sanning med modifikation. Jo, det finns tomma lägenheter men det finns sällan lägenheter som är anpassade för äldre. Ofta finns ett fastighetsbestånd utan hissar, smala dörrar och badrum/toaletter som inte kan användas då du är beroende av att använda hjälpmedel. Det är hög efterfrågan på fastigheter med praktiska, attraktiva bostäder. Bostäder där rullatorer får plats och kan ta sig fram, som ligger centralt, där det är enkelt att gå ut och där de boende kan känna sig trygga och klara sig själva efter förmåga. Samma bostäder är också arbetsplatser för personal inom äldreomsorgen och förvaltning. Väl anpassade bostäder ökar de boendes välmående och är samtidigt en bra arbetsmiljö.

Enligt Boverket så är det över 100 kommuner som har svaga icke fungerande bostadsmarknader där inga marknadskrafter finns som tillgodoser behovet av att utveckla lägenheter. I den nyligen utsända promemorian från finansdepartementet med förslag till förordning om stöd för undsättning och omstrukturering av vissa kommunala bostadsföretag svarar Upphandlingsmyndigheten att ”Det är viktigt att vi har en väl fungerande bostadsmarknad i hela Sverige. För att hjälpa kommuner med svag bostadsmarknad bör vi använda de möjligheter som finns i statsstödsreglerna. Vi föreslår därför ytterligare en möjlighet för kommuner att få statlig medfinansiering vid investeringsstöd.”

Sveriges Kommuner och Landsting, numera SKR har i yttrande från 2019-09-20 skrivit att man ”tillstyrker förslaget till förordning om stöd för undsättning och omstrukturering av vissa kommunala bostadsföretag, men det behövs fler statliga åtgärder för att säkra allas rätt till en god bostad i hela landet och som ger kommuner med svaga bostadsmarknader erforderliga verktyg för att fullfölja sitt bostadsförsörjningsuppdrag, anser att finansieringsvillkoren för byggande och upprustning av bostäder på s.k. svaga bostadsmarknader måste förbättras och efterlyser sådana insatser, som har föreslagits i ett antal utredningar de senaste åren men inte genomförts, hemställer om att regeringen tar initiativ till en översyn av de s.k. K3-reglerna för att underlätta för kommunala bostadsföretag att uppföra nya bostäder som är affärsmässigt motiverade på s.k. svaga bostadsmarknader, uppmanar regeringen att trygga de finansiella förutsättningar för Statens Bostadsomvandling AB (Sbo)”

I dag är SBO:s kvarvarande medel uppbokade i cirka 10 nya byggprojekt men sen är medlen slut trots att många kommuner står på kö. SBOs styrelse har överlämnat förslag till regeringen om ett fortsatt uppdrag och 370 nya miljoner kronor, en summa som skulle garantera SBOs verksamhet fram till år 2030. SBO behövs, ingen i dag kan stötta kommunerna med svag bostadsmarknad på det sätt som de kan men deras existens är hotat nu.

Partikongressen föreslås besluta:

B87:1 att uppdra till att verka för att SBO ges nya medel i kommande statsbudget samt ett fortsatt uppdrag att verka i kommuner med svag bostadsmarknad.

Laxå Socialdemokratiska förening

Laxå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B88

HUDDINGE ARBETAREKOMMUN

Förändra plan- och bygglagen (2010:900) 9 kap 4§

2010 ändrades Plan- och bygglagen och det öppnade möjligheten för åtgärder som strider mot detaljplanen. Detta för att ge möjlighet till flera bostäder på befintliga tomter och underlätta för privatpersonen att bygga till eller förändra sin bostad på ett enkelt sätt utan att behöva bygglov.

De senaste åren har Huddinge kommun försökt att stoppa denna exploatering utan att lyckas. Byggföretag utnyttjar lagstiftningen för att exploatera områden i strid mot kommunens planer. Ett tydligt exempel är området Högmora där det i etapp 1 var planerat för 165 bostäder men det byggdes 220 bostäder. Etapp 2 håller på att byggas med planer på 200 bostäder men med tanke på att byggföretag äger ca 150 fastigheter så kommer det troligen sluta med ca 420 bostäder, dvs 640 bostäder istället för planerade 365st. Detta innan etapp 3 ens är igång.

Exploatörernas tillvägagångssätt är ganska enkelt. De köper tomter, helst angränsande och styckar av efter minsta möjliga tillåtna tomstorleken. Sedan söker de bygglov för enbostadshus med en ”studio, ateljé eller förråd”, bygger och får slutbesked. Efter detta gör de en ändringsanmälan som tillåts enligt PBL 9 kap och inreder ytterligare en lägenhet i befintlig ”studio, ateljé eller förråd”. Förutom detta bygger de en kompletteringsbyggnad ”Attefallshus”. Resultatet blir tre lägenheter på en fastighet som säljs som bostadsrättslägenheter där ursprungligt bygglov var sökt och godkänt för ett enbostadshus med möjlighet att inrätta en lägenhet på maximalt 65kvm som nu blivit till två lika stora lägenheter och en kompletteringsbyggnad på 30kvm. Detta har Huddinge försökt att stoppa men förlorade i domstolen i alla instanser.

Problematiken med detta är att kommunen inte hinner planera och bygga samhällsservice i den takt som behövs. Ingen kollektivtrafik går genom området och ingen kollektivtrafik är planerad att trafikera området innan etapp 3 är klar och detta kommer att ta ett antal år till. I området finns inte en enda skola Den tomten som var avsedd för förskola/skola räcker endast till för en förskola för ca 160 barn. Förhoppningsvis kommer det finnas plats för skola i etapp 3. Vatten och avloppsledningar håller på att byggas om och kommer att behöva anpassas till kommande exploatering.

En viktig aspekt är miljön som är direkt kopplad till bilberoendet. Enligt en snabb beräkning kan det handla om ca 800 bilar som kommer att trafikera området. Området Högmora har fått en helt annorlunda karaktär än den som var kommunens intention.

Jag anser att Plan- och bygglagen (2010:900) 9 kap 4 § behöver ändras så denna ska fungera även för stora städer för att kommuner som Huddinge ska ha möjlighet att hinna med att bygga samhällsservice i takt med exploatering.

Partikongressen föreslås besluta:

B88:1 att plan- och bygglagen (2010:900) 9 kap 4 § ändras så att det inte gäller vid nybyggnation, utan tidigast efter 5 år från slutbesked

B88:2 att anta motionen och sända den till partikongressen som sin egen

Yossi Sigal

Huddinge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B89

GÄVLE ARBETAREKOMMUN

Förändra reglerna för laddbidrag i garagelängor

Bakgrund:

För nå våra klimatmål om kraftigt reducerade utsläpp från transporter måste det bland annat ske en övergång till mer el- eller laddhybridfordon.

Dagens regler om bidrag för laddbox är inriktade på egnahem med garage eller carport i anslutning till fastigheten.

Har man däremot sitt garage i en garagelänga med egen fastighetsbeteckning är det mycket svårare och krångligare för att få bidrag för att installera en laddbox i detta garage.

Dagens regler säger att enbart 1 bidrag kan ges per fastighet vilket då medför att det i princip blir mycket svårt för en enskild fastighetsägare i en villaförening med flera garageplatser i samma länga att hantera detta stöd.

Det finns även ett stöd för föreningen att söka men det kräver ofta en flerårig process i föreningen kring analys av elsystem, intresseförfrågningar bland boende och ett, anbudsförfarande för denna mer omfattande installation av flera laddstolpar.

Om man istället gjorde om reglerna så att man ger bidrag till den fastighetsägare som installerar en laddbox även om själva laddboxen sitter i ett gemensamt garage och inte bara direkt utanför egna bostaden.

Kort kan man säga att om man bor i villa är reglerna enkla och bra. Om man är en stor fastighetsägare, tex om man har ett stort lägenhetshus med garage i källaren, funkar också reglerna bra.

Men bor man i BRF eller radhus med flera som äger egna radhus fast under en fastighetsbeteckning, är reglerna jättestruliga.

Partikongressen föreslås besluta:

B89:1 att Socialdemokraterna verkar för ”laddbidraget” ska kunna ges till enskild fastighetsägare även vid installation i garagelänga med egen fastighetsbeteckning

B89:2 att Socialdemokraterna verkar för ”laddbidraget” ska kunna ges till enskilda personer som bor i en BRF som har garage fast garaget är under en gemensam fastighet

Calle Hjelméus Brynäs S-förening

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B90

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Gärna renoveringar men utan spekulation

Bostadspolitiken har i många årtionden utgjort en av den socialdemokratiska reformpolitikens hörnstenar. Alla ska kunna bo i en bra bostad.

Det finns idag mer än 2,5 miljoner flerbostadshus i Sverige. Hälften byggdes mellan åren 1950 och 1980. Det finns- och kommer även framöver att finnas ett upprustningsbehov. Nästan 1,5 miljoner av flerbostadshusen utgörs idag av hyresrätter. Här är det särskilt viktigt att upprustningar och renoveringar görs på ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart sätt.

Idag finns det dock tecken som tyder på motsatsen. De senaste åren har flera privata hyresvärdar och investerare gjort det till sin affärsmodell att köpa in äldre bostadsbestånd för att genomföra så kallade konceptrenoveringar och därigenom få en snabb ökning av marknadsvärdet. Oftast innebär detta att lägenheter som blir lediga får en renovering av badrum, kök och ytskikt. Detta för att hyresvärderna ska kunna ta ut kraftiga hyresökningar av nästa hyresgäst, ibland uppemot 50 procent mer. Enligt tidningen Hem & Hyra konceptrenoverades uppemot 5 000 bostäder enligt denna princip under 2018.

Dagens bostadsbrist i Sverige leder till att många bostadssökande inte har några alternativ att välja mellan, utan får acceptera en dyrare hyra. För andra, med lägre inkomster leder konceptrenoveringar till att drömmen om en egen bostad blir allt mer ouppnåelig i takt med att det äldre billigare beståndet lyxrenoveras och blir dyrare. Det finns ingen konsumentskyddslagstiftning som kan motverka detta eftersom hyreslagens regler endast stärker sittande hyresgästers rättigheter. Denna utveckling hotar den generella bostadspolitiken och principen om att alla ska ha tillgång till en god bostad. Detta kan vi socialdemokrater inte acceptera. För oss är bostaden inte vilken vara som helst, utan en central del av välfärden och en social rättighet. Även om Sverige måste hitta sin väg så finns inspiration att hämta. Som första svenska stad skrev det socialdemokratiskt ledda Malmö under The Shift – en världsomspännande rörelse som kämpar för att rätten till

bostad ska förverkligas. I Danmark väljer den socialdemokratiskt ledda regeringen att sätta stopp för bostadsspekulation och snabba hyreshöjningar genom att stoppa hyreshöjningar i fem år efter att ett bolag har köpt upp ett bestånd eller genomfört renoveringar. Samhället behöver nu ta krafttag för att få bort spekulativa inslag och säkerställa att upprustningsbehov och renoveringar sker omsorgsfullt och på ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt klokt sätt, utan att det leder till chockhöjda hyror för hyresgäster.

Vi yrkar:

Partikongressen föreslås besluta:

B90:1 att Socialdemokraterna verkar för att hyresgästernas ställning stärks i syfte att motverka spekulation och konceptrenoveringar med chockhöjda hyror efter omflytt

B90:2 att Socialdemokraterna verkar för att staten ska ge ut fördelaktiga hållbarhetslån och/eller subventioner till såväl privata som kommunala bostadsföretag, i syfte att säkerställa att upprustningsbehovet i landets bostadsbestånd sker utan chockhöjda hyror för hyresgästerna

B90:3 att Malmö arbetarekommun ställer sig bakom motionen och antar den som sin egen

B90:4 att Malmö arbetarekommun skickar motionen vidare till nästa partikongress

Malmö arbetarekommuns styrelse

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B91

MALMÖ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Gör socioekonomisk ställning till diskrimineringsgrund

Alltför många står i dag utanför bostadsmarknaden och allra svårast att komma in på den har personer som befinner sig i socioekonomisk utsatthet. Barn drabbas särskilt hårt om föräldrarnas ställning på bostadsmarknaden är svag, vilket gör det angeläget att säkerställa barnfamiljers bostadssituation. Ett tryggt boende är viktigt för att skapa goda uppväxtvillkor och i längden ett gott liv. Ett sätt att stärka socioekonomiskt svaga hushåll på bostadsmarknaden är att göra socioekonomisk ställning till diskrimineringsgrund i diskrimineringslagen. Det skulle motverka att mindre bemedlade hushåll missgynnas på bostadsmarknaden.

Kraven på betalningsförmåga för att få hyra en bostad är idag höga. För att fler personer ska kunna komma in på bostadsmarknaden krävs det att hyresvärdar accepterar alla typer av inkomst. Försörjningsstöd är ett exempel, men även sjukpenning och a-kassa ska räknas som inkomst. Genom att göra socioekonomisk ställning till diskrimineringsgrund blir det omöjligt att neka bostadssökande på de grunderna.

Krav på betalningsförmåga är i sig inget problem, men höga krav på en viss typ av inkomst gör att personen i socioekonomisk utsatthet har svårt att få tag på en bostad. Genom att göra socioekonomisk ställning till grund för diskriminering kan hyresvärdar inte ställa orimliga krav på inkomst. Att en person kan betala hyran ska vara fullt tillräckligt för att vara en potentiell hyresgäst.

Därför yrkar Avantgarde

Partikongressen föreslår besluta:

B91:1 att socioekonomisk ställning blir diskrimineringsgrund

Kvinnoklubben Avantgarde skickar motionen som egen.

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B92

SÖDERTÄLJE ARBETAREKOMMUN

Hårdare regler för inneboende i hyresrätt

Idag medger lagstiftningen en rätt för en hyresgäst att ha inneboende i sin hyresrätt. På senare år när omfattningen av och kunskapen om olovlig andrahandsuthyrning har ökat har också möjligheten att missbruka denna rätt uppmärksamrats. Missbruket av rätten att ha inneboende för att tjäna pengar är på människors utsatthet är på vissa håll i landet omfattande. Den lagskärpning som infördes 2019, där bland annat såväl köp som försäljning av hyreskontrakt kriminaliserades, innebar även vissa skärpningar för andrahandsuthyrning. Det är ett bra steg, men det finns fortfarande gråzoner som utnyttjas systematiskt och i mycket stor omfattning. Rätten att ha inneboende är en sådan.

Den ursprungliga hyresgästen bor ofta inte själv i lägenheten utan den inneboende hyr i praktiken bostaden olovligt. Det är dessutom vanligt att systemet utnyttjas så till den grad att det förekommer så kallad ”madrassuthyrning”, vilket innebär att en bostad kan utnyttjas för betydligt fler inneboende än vad som är rimligt utifrån gällande normer. I dessa olagliga upplägg förekommer inte sällan ockerhyror, då den som hyr ofta är i en desperat situation.

För att minska problemen med olovlig andrahandsuthyrning, där man utnyttjar rätten till inneboende, bör det krävas tillstånd från hyresvärden för att ha någon utanför den närmaste familjen som inneboende i sin hyresrätt. Det bör alltså krävas tillstånd att hyra ut en del av en bostad, på samma sätt som om man hyr ut hela. Vid misstanke om förekomst av felaktigt utnyttjande av rätten att ha inneboende är det också nödvändigt att förändra lagstiftningen. I de fall där man misstänker att ett upplägg med inneboende i själva verket rör sig om olovlig andrahandsuthyrning bör det, till skillnad mot idag, vara hyresgästens ansvar att visa att så inte är fallet. Dagens lagstiftning ger hyresvärden försvinnande små möjligheter att motverka olagliga

hyresarrangemang, om det inte redan lett till omfattande störningar eller sanitära problem. Lagstiftningen bör alltså utvecklas så att en bättre balans skapas mellan hyresgästernas rättigheter att förfoga över sin bostad och hyresvärdens möjligheter att agera vid misstanke om oriktig hantering av bostäder i sitt bestånd.

Partikongressen föreslår besluta:

- B92:1 att Socialdemokraterna verkar för en översyn av regelverket för inneboende i hyresrätt och att tillstånd från hyresvärden ska krävas för inneboende
- B92:2 att Socialdemokraterna verkar för att öka hyresvärdens möjligheter att agera gentemot misstänkta, oriktiga, boendeupplägg

Södertälje arbetarekommun

Södertälje arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B93

VÄRMDÖ ARBETAREKOMMUN

Höj inte hyran, öka byggtakten

Utifrån januariavtalet ska en utredning presentera en modell för införandet av en friare hyressättning vid nyproduktion. I korthet är tanken att hyran till en början fritt sätts av fastighetsägaren, för att sedermera följa ett tariffsystem som anpassar hyran efter andra nybyggda objekt alternativt justeras genom förhandling. Men att sätta en modell med marknadshyror kommer innebära förödande konsekvenser för svenska hushåll.

Enligt färsk statistik från SCB har endast hälften av hushållen råd med en nyproducerad lägenhet på 60 kvadratmeter i Stockholmsregionen. I genomsnitt är hyran för dessa bostäder lite över 10 000 kronor.

I spåren av coronapandemin är det samtidigt fler som inte kan betala sin hyra. Allt för många har blivit varslade, permitterade eller tvingats avveckla sina företag. Förslaget riskerar dessutom att försvåra en ekonomisk återhämtning när utrymmet för övrig konsumtion begränsas.

Hyran kommer öka mest i storstäderna. Enligt Finanspolitiska rådets rapport från förra året leder en marknadsmässig hyressättning till en ökning av hyran med drygt 54 procent. Det innebär ytterligare 600 kr per kvadratmeter. En sådan situation skulle medföra att regeringen behöver höja bostadsbidragen kraftigt för utsatta grupper. Resurser som istället borde gå till välfärden. Marknadshyror är storstadsfientligt, dyrt och dåligt för svensk välfärd.

Den låga byggtakten av hyresrätter beror knappast på hyresnivåerna som ofta anföras av förespråkarna för marknadshyror. Istället är det kommuner som brustit i sitt ansvar, höga produktionskostnader och brister i finansieringen som är förklaringen.

Moderatstyrda Värmdö, är ett bra exempel på kommuner som inte tar sin del av ansvaret för regionens behov av hyresrätter. Här har kommunledningen aktivt uttalat att dagens låga andel med bara 21 % hyresrätter också ska bestå fram till och med år 2030. Detta trots att vi har tusentals kommuninvånare som köar för en hyresrätt. Det är ansvarslöst.

Enligt SCB:s senaste sammanställning från 2017 har kostnaden att producera en hyresrätt ökat med 55 procent mellan 2006–2016. Samtidigt har de svenska bostadspriserna stegrat kraftigare än i många andra länder. Det har drivit på marknadens vilja till byggandet av bostadsrätter framför hyresrätter. De hyresrättsprojekt som inte ligger i A-lägen är svårfinansierade och blir därmed aldrig av. En socialdemokratisk bostadspolitik måste balansera marknadskrafterna.

Socialdemokratin måste leverera på löftet om bostaden som en social rättighet. Istället för marknadshyror finns andra lösningar som faktiskt leder till att fler hyresbostäder byggs:

1. Skärp kommunernas bostadsförsörjningsansvar genom ny lagstiftning och öka regionaliseringen av allmännyttan. Det är tid att hörsamma regeringens egen jämlikhetskommission som föreslår bindande åtaganden för kommuner med tydliga byggtal samt en stärkt regional planering. Samtidigt behöver initiativ till fler regionala allmännyttiga bostadsföretag tas. Idag kan de privata hyresaktörerna verka fritt över kommungränserna, medan de kommunala bostadsbolagen endast verkar inom hemkommunen. Fler regionala allmännyttiga bostadsbolag skulle leda till stordriftsfördelar och lägre produktionspriser.

2. Skapa ett statligt SBAB för byggbranschen. Ett bolag som med goda villkor kan agera i syfte att pressa priserna och öka konkurrensen på byggmarknaden. Precis som SBAB fungerat för att pressa priset på bolånemarknaden. Lägre byggkostnader ger lägre hyror.

3. Öka den statliga medfinansieringen av bostadsbyggandet. De statliga investeringsstöden behöver skalas upp. Men staten behöver också agera långivare i projekt på svagare bostadsmarknader och i lägen där andra kreditgivare inte vill ta risken.

Sverige behöver öka byggtakten, inte höja hyran för vanligt folk.

Partikongressen föreslås besluta:

B93:1 att kommunernas bostadsförsörjningsansvar skärps genom ny lagstiftning med bindande åtaganden för kommuner och tydliga byggtal samt en stärkt regional planering

B93:2 att initiativ tas för att stimulera fram fler regionala allmännyttiga bostadsbolag

- B93:3 att partiet verkar för att skapa ett statligt SBAB för byggbranschen. Ett bolag som med goda villkor kan agera i syfte att pressa priserna och öka konkurrensen på byggmarknaden
- B93:4 att öka den statliga medfinansieringen av bostadsbyggandet med en uppskalning av de statliga investeringsstöden och en modell för där staten kan agera långivare i projekt på svagare bostadsmarknader och i lägen där andra kreditgivare inte vill ta risken

Carl Kangas

Värmdö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B94

ÖRNSKÖLDSVIKS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Inför en kommunal byggbonus

I den allmänna förklaringen av de mänskliga rättigheterna slår FN fast att varje människa har rätt till ett hem. En trygg boendesituation är avgörande för att ha ett tryggt liv.

Bostadsförsörjningsansvaret ligger på kommunerna och med hjälp av kommunala bostadsbolag, ofta kallade allmännyttan, kan kommunerna påverka boendesituationen för sina medborgare.

Som socialdemokrater samstämmer ofta vårt vurmande för den svages rätt och för att bryta bostadssegregationen med att satsa på våra allmännyttiga bostadsbolag. I dag finns det alltför många som inte står stadigt på bostadsmarknaden. Unga som vill flytta hemifrån, kvinnor som vill flytta ifrån en våldsam partner och äldre som har små ekonomiska marginaler missgynnas alla av en efterfrågestyrd bostadsmarknad; de är grupper som generellt inte har möjligheten att hävda sig på bostadsmarknaden. För deras skull är allmännyttan särskilt viktig och de är också de som drabbas allra värst av en passiv eller i värsta fall obefintlig bostadspolitik.

Sverige har under decennier av kraftiga liberaliseringar i stort sett helt förlorat sin sociala bostadspolitik. På senare tid har allmännyttan alltmer börjat utnyttjas som en kassako av kommunerna i stället för att vara ett verktyg för att forma bostadsmarknaden. De kommunala bolagen kan tvingas göra profit på sina hyresgäster i stället för att vara garanten för trygga, billiga bostäder och många kommuner säljer ut sin allmännyttan för att göra kortsiktig vinst men driver långsiktigt upp hyrorna vilket leder till ökad segregation då ekonomiskt svaga grupper tvingas ut ur dessa bostadsområden. Dagens tokliberala bostadspolitik står i bjärt kontrast till den bostadspolitik vi socialdemokrater drev förra seklet. Det svenska folkhemsbygget innebar att var och en skulle ha råd att bo, trångboddheten skulle brytas. Subventioner från en ekonomiskt stark stat, bidrag till pensionärer för att ha råd att bo i nybyggda lägenheter och inte minst miljonprogrammet som innebar en miljon nybyggda bostäder var Tage Erlanders sätt att bedriva en social bostadspolitik och kan tjäna som inspiration även i dag.

Det var inte bara på 60-talet som en människovänlig bostadspolitik var möjlig. I Österrikes huvudstad Wien bedrivs i dagsläget en politik som nästan låter som en socialdemokratisk utopi. En kombination av statliga subventioner av boende, en byggbransch där låga hyror är viktigare än profit och en bostadsmarknad där en stor andel av bostäderna är hyresrätter eller blandformer mellan hyres- och bostadsrätter har skapat en bostadsmarknad där det är billigt att bo och segregationen är låg. I Lisa Pellings rapport "Wienmodellen - Inspiration till en ny social bostadspolitik" (Dagens Arena, 2019) lyfts flera sätt som svensk bostadspolitik skulle kunna inspireras av österrikarnas huvudstad.

Hyresgästföreningen driver själva frågan om att införa en ny kommunal byggbonus som, utöver det investeringsstöd organisationen opinionsbildade för inför valet 2014 och som numera är verklighet, beräknas kosta omkring fem miljarder kronor årligen och som skulle fungera som en morot för kommuner att sluta sälja ut sin allmännytta och i stället ta sitt bostadsförsörjningsansvar på allvar. Hyresgästföreningen ger förslag på fyra kriterier en kommun måste ha antagit för att få ta del av byggbonusen: riktlinjer om kommunens bostadsförsörjning under pågående eller föregående mandatperiod, en översiktsplan alternativt att en översyn gjorts av planens aktualitet under pågående eller föregående mandatperiod, en detaljplan som möjliggör byggande av minst en bostad under den kommande tolv månadsperioden och att kommunen inte sålt ut mer än 10 % av allmännyttan (byggbonusen är dessutom stigande, den blir högre om en kommun sålt ut 0,1 % av allmännyttan än om den sålt ut 10 % av allmännyttan).

Exakt så måste självklart inte en byggbonus utformas men själva idén att kommunerna ska få sig en anledning till att värna allmännyttan är god. När kommunerna inte måste profitmaximera sina allmännyttiga bolag för att ha råd med övriga verksamheter gynnas särskilt de grupper som är i störst behov av billiga bostäder. Med låga hyror har unga råd att skaffa sig en första bostad, personer som vill separera från en partner behöver inte bli hindrade av höga kostnader och äldre får chansen att bo värdigt livet ut. En kommunal byggbonus kan även vara ett verktyg för att stärka våra allmännyttiga bolag och råda bot på såväl trångboddhet som segregation. Trångboddhet har ofta samband med andra samhällsproblem och bostadssegregation leder även till andra sorters segregation, exempelvis den skolsegregation vi i dag ser i Sverige. Att utreda hur en byggbonus slagkraftigt kan utformas bör ligga i vårt intresse som socialdemokrater då det uppenbarligen kan ha positiv påverkan på mycket av den bostadsrelaterade problematiken i Sverige. Det vore även ett sätt att delvis återuppliva den sociala bostadspolitik socialdemokratin en gång drev framgångsrikt och som vi i dag är i stort behov av.

Partikongressen föreslås besluta:

B94:1 att Socialdemokraterna verkar för att utreda möjligheten att införa en ny kommunal byggbonus

August Lundin

Örnsköldsviks arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B95

SOLNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Inför en statlig byggbonus till kommuner som tar sitt bostadsförsörjningsansvar. Kommunerna är idag sannolikt de samhällsaktörer som besitter störst makt när det gäller att tillgodose att alla medborgare har tillgång till en bra bostad. Det är väl belagt att den förda bostadspolitiken varierar stort mellan olika kommuner och att det görs väldigt olika tolkningar av vad det innebär att leva upp till det bostadsförsörjningsansvar som kommunerna är ålagda. Bostadsbrist är ett stort samhällsproblem och den drabbar i särskilt stor utsträckning unga vuxna och andra grupper med lägre inkomster. Att dessa grupper i stor utsträckning saknar tillgång till ett bra boende beror dels på att det byggs för få bostäder, framförallt hyresrätter, dels på att nybyggnationen i stor utsträckning är för dyr för att personer med lägre inkomster ska kunna efterfråga den. Situationen förvärras av att de allmännyttiga bostäderna i många kommuner säljs ut.

Många bedömare menar att staten behöver ta en ökad roll för finansieringen av bostadsbyggande om målsättningar om ökat bostadsbyggande och lägre hyror i nyproduktion ska kunna bli verklighet. Hyresgästföreningen har föreslagit införandet av en byggbonus till kommuner som lever upp till sitt bostadsförsörjningsansvar genom att man tillgodoser att det byggs bostäder inom kommunen. Syftet är att stimulera kommunerna till att planera för fler bostäder och minska behoven av försäljningar av kommunala tillgångar.

För att ta del av bonusen måste en kommun antagit fyra grundläggande villkor:

1. riktlinjer om kommunens bostadsförsörjning, under innevarande eller föregående mandatperiod
2. en översiktsplan alternativt gjort en översyn av planens aktualitet, under innevarande eller föregående mandatperiod
3. inte ha avyttrat mer än 10 % av det allmännyttiga bostadsföretagets bestånd, med avtagande ersättning vid försäljning av mellan 0,1 och 10 %
4. en detaljplan som möjliggör byggande av minst en bostad under den senaste tolv månadsperioden

Ett större stöd ska betalas ut ju fler bostäder som detaljplanen innehåller.

Yrkanden

Partikongressen föreslås besluta:

B95:1 att Socialdemokraterna ska verka för att en statlig byggbonus till kommuner införs i linje med Hyresgästföreningens förslag

Adam Josefsson

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B96

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Inför ett statligt bostadsbolag

LO-medlemmar får gärna måla, städa, sköta barn och renovera i rika kommuner. Men de får inga förutsättningar att faktiskt bo där. I vår jämlikhetsutredning visar vi att kommuner med de högsta inkomsterna bygger minst antal hyresrätter.

Några av Sveriges rikaste kommuner tar inte sitt ansvar för att bygga tillräckligt, särskilt inte hyresrätter. I Lomma i Skåne, Danderyd i Stockholms län och Lerum i Västra Götaland har det i genomsnitt endast byggts 12, 5 respektive 13 hyresrätter per år under 2000-talet – långt under genomsnittet för Sverige.

Men bostadskrisen är inte isolerad till storstadsregionerna. Det byggs för få bostäder i förhållande till befolkningsutvecklingen. 83 procent av kommunerna i landet har uppgett bostadsbrist. Det är betydligt fler än för några år sedan. De bostäder som trots allt byggs motsvarar inte befolkningens behov och hyrorna i nyproduktion är alldeles för höga. Ojämligheten i boendet växer genom att låg- och medelinkomsttagare får allt svårare att få tag i bostad. För en kvinna i 40-års åldern med två barn och en inkomst som medianen är det inte möjligt att köpa en genomsnittlig trea i någon av Sveriges 20 största städer. Statens ansvar har förflyttats till individen.

Alla har rätt till en bra bostad. Även den som inte är rik. Därför måste jämlikheten på bostadsmarknaden öka. Och det kräver radikala politiska beslut.

Ett allmännyttigt statligt byggbolag sänker byggkostnaderna genom ökad konkurrens. Byggbolaget kan dessutom bygga bostäder som privata aktörer i dag inte vill bygga och som fler människor har råd att bo i. Samtidigt bör även kommunernas bostadsbolag användas för att bygga mer.

För att det ska byggas mer måste staten ta ett större ansvar för finansieringen av nya bostäder. Det är också en förutsättning för att bostadsmarknaden ska bli mer jämlik, så att även vanligt folk har råd att bo. Den statliga finansieringen kan ske på olika sätt, exempelvis genom fördelaktiga lån, investeringsstöd eller via lånegarantier.

Det behövs blandade upplåtelseformer, på riktigt. Boendesegregationen påverkar allt från hälsa till livschanser. Verklig integration i boendet kräver att det byggs fler hyresrätter i områden med villkor och bostadsrätter.

Partikongressen föreslås besluta:

B96:1 att Socialdemokraterna ska verka för att införa ett statligt bostadsbolag

B96:2 att Socialdemokraterna bildar opinion för att införa ett statligt bostadsbolag för en jämlik bostadspolitik

B96:3 att motionen sänds till partikongressen som enskild

Tony Nilsson

Kristianstads arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B97

SOLNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Införenade av statliga mellankapitalfinansiering

- Bygg fler hyresbostäder och möjliggör lägre hyror genom införande av statlig mellankapitalfinansiering

I bostadsdebatten finns för närvarande ett stort fokus på sambandet mellan införda kreditrestriktioner och effekter på framförallt de unga hushållens möjligheter att ta sig in på ägarmarknaden (bostadsrätter och egna hem). Med högre inträdeströsklar tvingas idag yngre att luta sig mot föräldrar eller till den delen av bostadsmarknaden med de absolut högsta boendekostnaderna, d v s andrahandsboende i hyresrätt eller bostadsrätt. I Stockholm är det idag inte ovanligt med andrahandshyror på 12 000 – 18 000 kr/ mån för en 2:a eller 3:a i centrala lägen.

En förbisedd faktor är att kreditrestriktionerna också drabbar hyresmarknaden. Påverkan sker på två sätt. Bankerna har under senare år påförts högre så kallade ”riskvikter” vilket innebär att banken måste hålla en högre andel eget kapital i förhållande till sin utlåning. Det medför dels att tillgången till kapital begränsas, dels att priset (räntan) på det kapital som lånas ut blir högre.

Effekterna av detta har blivit särskilt tydlig i den privata (kommersiella) delen av hyresmarknaden. Med minskad bankfinansiering har företagen i allt större utsträckning tvingats finansiera sina investeringar via obligationsmarknaden. Där finns idag gott om kapital, förutsatt att företagen själva är finansiellt starka. När de inte är det ökar kravet på egenfinansiering via så kallat eget kapital som är dyrt eller via den öppna kapitalmarknaden där det förvisso finns kapital men som är klart dyrare över cirka 50 procent än vad som var fallet tidigare.

Skillnaden mellan tidigare och nuvarande villkor på finansieringsmarknaden kan illustreras via nedanstående bild:

Bara för några år sedan var det fullt möjligt för ett fastighetsbolag att via bank eller obligationsmarknaden finansiera en investering via ett fastighetslån till bottenlåneränta. Som bilden visar krävs idag antingen mer eget kapital eller så tvingas företagen låna till högre kostnad. Oavsett var den exakta skärningen ligger mellan eget kapital eller lånekapital illustrerar bilden att finansieringskostnaden över ca 50 procent av en fastighetsfinansiering blivit dyrare än för förr vilket medför en högre kapitalkostnad för själva bygget vilket i sin tur leder till krav på högre hyror.

Även om sambanden för allmännyttan är något annorlunda gäller i grunden samma finansiella logik. Flertalet kommunala bostadsföretag finansierar sig idag via Kommun-Invest som är en stiftelse ägd av kommunerna själva. Via Kommun-Invest har den kommunala sektorn (d v s de kommuner som valt att bli medlemmar) skaffat sig tillgång till attraktiv finansiering. Kommun-Invest har idag AAA rating vilket innebär att man kan låna upp kapital till låg ränta. Kommun-Invest har idag en samlad utlåning till den kommunala sektorn på ca 400 miljarder kr.

Förutsättningen för billig utlåning är dock billig upplåning via den internationella kapitalmarknaden. Och för att upplåningen ska vara billig krävs att den kommunala ekonomin är i god kondition. I praktiken sker kreditprövningen efter samma principer som i vilken bank som helst eller på den internationella kapitalmarknaden. Vid låg skuldsättning (hög soliditet) får man låna billigt. Om soliditeten är ansträngd bedöms risken öka och därmed ökar också priset (räntan) på lånet.

För ett kommunalt bostadsbolag som vill finansiera ett bostadsprojekt gäller således att bolaget behöver vara i god finansiell kondition för att kunna erhålla attraktiva finansieringsvillkor. Eftersom det kommunala bostadsbolaget dessutom ingår i hemkommunens koncern omfattar kreditprövningen i praktiken hela den samlade kommunkoncernens finansiella ställning. I klartext betyder detta att finansiellt starka kommuner/ bolag har lättare att finansiera det nödvändiga bostadsbyggandet än en finansiellt svag kommun, i all synnerhet som Kommun-Invest är måna om att behålla sin rating.

Sammanfattningsvis är således bostadsbyggandet helt beroende av möjligheten att erhålla billig finansiering. Som en följd av den ökade regleringen av banksektorn begränsas således tillgången till billigt kapital, framförallt genom att det numer krävs mer eget kapital men också genom att fastighetsfinansieringen över ca 50 procents soliditet (så kallad investment grade) blivit dyrare än vad som tidigare var fallet. Trots att marknadsräntorna sjunkit på senare år har således finansieringskostnaden för bolag med svagare balansräkningar blivit högre.

För det framtida bostadsbyggandet och möjligheten att kunna bygga till rimliga hyror betyder detta två saker: med ökade krav på eget kapital blir byggandet dyrare. Skulle räntorna samtidigt

öka uppstår en dubbel effekt som på ett närmast dramatiskt sätt skulle höja hyresuttaget i nyproducerade bostäder. Nedanstående tabell ger en översiktlig bild av möjliga effekter utifrån olika antaganden. Bilden ska läsas som en principiell konsekvensanalys av effekterna av ökade krav på eget kapital respektive stigande räntor. I detta räkneexempel antas en byggkostnad på 22 800 kr per kvadratmeter BTA (Total Byggnads-Area ovan mark, inkl. moms) vilket kan översättas till 37 500 kr per kvadratmeter BOA (boarea) vilket innebär att den samlade byggkostnaden slås ut på själva lägenhetsytan som hyresgästen betalar hyra för.

Scenarier för hyresbehov

Kalkylpost Basscenario Scenario högre andel eget kapital Scenario statlig mellanfinansiering Scenario högre ränta, högre andel eget kapital statlig mellanfinansiering Scenario högre ränta och högre andel eget kapital

Andel eget kapital 25% 50% 25% 25% 50%

Avkastningskrav eget kapital 10% 10% 10% 10% 10%

Andel statlig mellanfinansiering - - 25% 25% -

Låneränta statlig mellanfinansiering - - 2% 4% -

Andel fastighetslån 75% 50% 50% 50% 50%

Låneränta fastighetslån 2% 2% 2% 4% 4%

Avkastningskrav totalt kapital 4% 6% 4% 5,5% 7%

Hyresbehov vid oförändrat fastighetsvärde, kr/kvm/år 1 900 2 650 1 900 2 460 3 025

Basscenario i tabellen beskriver finansieringsvillkoren som de såg ut för några år sedan, d v s innan kreditregleringarna började slå igenom i företagets finansieringsvillkor. Kolumn 2 ger en bild av konsekvenserna för behovet av hyresuttag när andelen eget kapital ökat eller om kostnaden för fastighetsfinansieringen ökat i intervallet mellan bottenlån och eget kapital.

Kolumn fem åskådliggör konsekvenserna av en utveckling med både ökade krav på eget kapital och stigande räntor. På samma sätt som enskilda hushåll drabbas krav på mer eget kapital och stigande räntor är det uppenbart att också byggandet av hyresbostäder är känsligt för ändrade finansieringsvillkor.

Dessa effekter skulle kunna pareras om staten tog ett visst ansvar för bostadsfinansieringen. Detta skulle kunna ske utan att staten konkurrerar med de privata affärsbankerna, d v s avgränsade sitt

engagemang till att ställa upp med relativt billigt lånat kapital i intervallet mellan eget kapital och bottenfinansiering. (Lån upp till ca 50 procent av den samlade fastighetsfinansieringen.)

Ett statligt engagemang utformat på detta sätt presenterades 2018 av den socialdemokratiska expertgruppen för en ny social bostadspolitik och kallades för ”statlig mellankapitalfinansiering”.

Kolumn tre och fyra beskriver vilka effekter som en sådan statlig mellankapitalfinansiering skulle kunna få. Kolumn tre visar att om staten skulle erbjuda fastighetslån till samma villkor som bankens bottenlån skulle finansieringskostnaden sjunka med ca 28 procent jämfört med dagens villkor (kolumn två) där ungefär hälften av finansieringen måste ske med eget kapital eller dyrare mellankapital. Skulle räntorna öka något (se kolumn fyra) får en statlig mellankapitalfinansiering en tydligt lindrande effekt jämfört med om krav på mer eget kapital och högre räntor skulle slå igenom med full effekt.

Det är således helt uppenbart att tillgången till kapital men också tillgång till relativt billigt kapital är en nyckelfråga om det ska vara möjligt att bygga hyresbostäder till rimliga hyror, detta oavsett om byggkostnaden skulle kunna reduceras något eller om kravet på avkastning på eget kapital kan minska något.

Observera att redovisade räkneexempel även med en statlig mellankapitalfinansiering räknar på en relativt hög andel eget kapital (25 procent). Mycket talar för att kravet på eget kapital skulle kunna minska något om statlig mellankapitalfinansiering infördes. Om andelen eget kapital kunde minskas till 15 procent och ersättas av billigare lånat kapital skulle effekten bli en påtaglig hyressänkning jämfört dagens förhållanden.

Sammanfattningsvis är det uppenbart att villkoren för bostadsfinansieringen är en nyckelfråga som behöver långsiktigt stabila villkor. Före 1990-talets systemskifte svarade staten för den samlade bostadsfinansieringen. Denna byggde dock på förutsättningar som knappast går att återskapa i dagens miljö med en fri och öppen kapitalmarknad. Att staten dock kan spela en aktiv roll visar dock exempel från andra länder, exempelvis Norge som använder den statliga husbanken som ett verktyg för bostadsbyggandet.

Sverige har idag starka statsfinanser vilket gör att staten kan låna till attraktiva villkor på den internationella kapitalmarknaden. Givet en fortsatt ansvarsfull finansiering till bra projekt med en rimlig riskbild är det uppenbart att staten skulle kunna komplettera både affärsbankerna och Kommun-Invest och på det sättet säkra det framtida bostadsbyggandet genom lånekapital till attraktiva villkor.

Med stöd av ovanstående jag:

Partikongressen föreslås besluta:

B97:1 att formerna för yrkar en statlig mellankapitalfinansiering utreds.

Krister Strömberg

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B98

KALMAR LÄNS PARTIDISTRIKT

Inkludera ansökan om bostadstillägg för pensionärer i deklarationen

De som har varit med och byggt upp vårt land ska ha en bra pension. Det är en del av den svenska modellen. När Sveriges ekonomi går som tåget ska det också komma alla till del. Regeringen har därför höjt bostadstillägget för pensionärer.

För pensionärer med låg inkomst är bostadskostnaden ofta den största månadsutgiften. Taket i bostadstillägget har varit oförändrat på 5 000 kronor sedan 2007, trots att hyrorna stigit. Därför har regeringen höjt taket till 5 600 kronor med en 70-procentig ersättning av bostadskostnaden.

För att den ekonomiska situationen ska förbättras även för dem med en lägre bostadskostnad föreslås att ersättningen upp till 5 000 kronor per månad höjs till 96 procent. För pensionärerna med särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd höjs förmånerna i motsvarande grad. Runt 290 000 pensionärer påverkas av höjningen, varav 75 procent är kvinnor. För en ogift pensionär som enbart har garantipension och en boendekostnad på 5600 kronor i månaden innebär förslaget 470 kronor mer i månaden.

Enligt Pensionsmyndigheten kan fler ha rätt till bostadstillägg än vad som idag får det. Enligt Pensionsmyndigheten kan det vara närmare 100 000 pensionärer. Orsaken är att man i dagsläget själv måste söka om tillägget. Många känner inte till detta och går därför miste om bostadstillägget.

Bostadstillägg är ett tillägg till den allmänna pensionen och är en del av grundskyddet, liksom garantipensionen. Det beräknas utifrån inkomster och boendekostnader. Skatteverket har varje år kontakt med alla medborgare i samband med deklarationen. Detta tillfälle bör användas för att informera alla pensionärer om möjligheten att få bostadstillägg samt underlätta själva ansökningsförfarandet, till exempel genom att ansökan kan göras i samband med deklarationen.

Därför är det lämpligt att Skatteverket uppdras att i samband med deklarationen inkludera dels information om bostadstillägg för pensionärer, dels möjlighet att göra ansökan.

Partikongressen föreslås besluta:

B98:1 att Skatteverket ska ges i uppdrag att i samband med deklarationen inkludera dels information om bostadstillägg för pensionärer, dels möjlighet att göra ansökan samtidigt.

Laila Naraghi

Kalmar läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B99

KARLSTADS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Klimatförbud: Förbud mot att riva byggnader

Enligt Sveriges Radios Vetenskapsradion Klotet står byggindustrin under 2020 för 20% av Sveriges samlade utsläpp.

Det vi bygger genererar alltså en femtedel av alla utsläpp.

• • •

Ett exempel från Värmland:

En stor anledning till varför vi bygger i den takt vi gör är urbaniseringen. Karlstad slår rekord i antal utlovade bygglov 2020. Det ser likadant ut i jämförbara städer som Örebro, Västerås, Jönköping.

I Karlstad river vi byggnader för att göra plats åt nya och större byggnader.

Samtidigt ser vi en avfolkning i kranskommunerna. I Filipstad och Hagfors river de också hus. Men i Hagfors och Filipstad river de byggander för att ingen bor där längre. De flesta har flyttat till Karlstad.

• • •

Ett exempel från Sverige:

Sedan 1950-talet har boendeytan per person i Sverige ökat med 50 %. Vi bor alltså på dubbel så stor yta per person nu jämfört med för 70 år sedan.

Och ännu större vill de flesta bo i framtiden. Det är drömmen för många människor i Sverige.

Materialval är inte allt – Vi måste fråga oss:

ÄR DET VERKLIGEN VÄRT ATT BYGGA DET HÄR HUSET?

• • •

Anledningen till att byggbranschen idag står för 20 % av alla utsläpp handlar alltså inte bara om materialval, som diskussionen kring klimat och byggindustrin ofta fastnar i. Två stora anledningar till den stora klimatkostnaden är vårt ökade behov av större boendeyta per person och urbaniseringen.

Ett sätt att minska antalet nybyggda bostäder är att använda de byggnader vi redan har.

Därför föreslår vi ett skydd mot att riva byggnader som går att användas, och byggnader som går att rustas upp för att användas.

Partikongressen föreslås besluta:

B99:1 att Socialdemokraterna verkar för ett skydd mot rivning av alla byggnader som fortfarande går att användas, eller kan rustas upp för användning

B99:2 att Socialdemokraterna verkar för en tillsyn så att byggnader inte förfaller

Marcus Sjögren

Karlstads arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B100

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Klimatupprustning

För cirka 60 år sedan initierades det så kallade Miljonprogrammet som kom att lösa mycket av den tidens bostadsbrist. Nu är det dags att ta ytterligare ett steg i den processen. Riksdagen har redan satt som mål att halvera energianvändningen i bebyggelse till 2050, men vi kommer inte nå dit såvida vi inte gör omfattande förändringar. Framförallt kommer vi inte nå dit om vi försöker flytta över allt ansvar på enskilda individer.

Hundratusentals av byggnaderna i miljonprogrammet står inför stora renoveringsbehov. Ifall man samtidigt med dessa renoveringar, som ändå behöver göras, passar på att energirenovera byggnaderna klimateffektiva så sparar man både pengar och klimat. Bostäder generellt står för nästan en tredjedel av landets energiförbrukning och inte minst miljonprogramsbostäder förbrukar mer energi än nya energisnåla byggen. Det finns enorma energibesparingar att göra

genom att klimatreovera dessa gamla energiläckande hus. Genom åtgärder som exempelvis bättre isolerade väggar och fönster, nya energisnåla vitvaror och installation av mättningsverktyg i lägenheterna (för att ge dem boende uppsikt över sin energiförbrukning) så kan man sänka energiförbrukningen markant.

Det finns många sätt att praktiskt finansiera klimatreoveringar och det har redan gjorts vissa försök. 2017 tillsattes en utredning för att se över så kallade energisparlån. Denna metod, som använts i Tyskland, innebär att man erbjuder öronmärkta energieffektiviseringslån med förmånlig ränta som utöver klimatnyttan dessutom ska skapa arbetstillfällen och ger momsintäkter. Det har även införts andra styrmedel som ska få marknaden att själva ta tag i det. Facit är att vi tyvärr ännu har långt kvar. Det börjar bli allt mer tydligt att man har misslyckats med att åtgärda många av de problem som omger gamla energiläckande hus, då de inte bedömt det vara tillräckligt lönsamt. Men samhällsnyttan som går att vinna är stor. Satsningarna måste inte vara drastiska, det viktiga är att de börjar tidigt och håller i sig.

Enskilda kommuner runt om i landet har själva redan tagit tag i detta, och uppnått goda resultat. Men det måste till ett helhetstag! Staten behöver gå före och visa vägen, exempelvis genom att bistå kommuner att lokalt visa vägen genom att börja med sin allmännytt. Men oavsett styrmodell behöver man vara uppmärksam så att det inte ytterst blir hyresgästerna som drabbas av orimliga hyreshöjningar. Det är även en rättvisefråga: i takt med att nya lägenheter byggs klimatsmart och moderna så är det inte socialt hållbart att låta en redan utsatt del av befolkningen fortsatt leva med stora reoveringsbehov.

Många partier säger sig värna om klimatfrågan, men bara ett har modet att vidta de stora samhällsomvälvande besluten som är den mest effektiva, hållbara och rättvisa vägen.

Partikongressen föreslår besluta:

B100:1 att utreda hur miljonprogramsbebyggelsen kan energireoveras inom en snar framtid med hjälp av skarpa styrmedel som inte drabbar enskilda hyresgäster

Malmö arbetarekommuns styrelse

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B101

HELSINGBORGS ARBETAREKOMMUN

Kommunal förköpsrätt av mark

Byggandet av nya bostäder har skjutit fart i Sverige under de senaste åren.

Likväl kan vi se att det råder bostadsbrist och att det finns ett långsiktigt behov av ökat bostadsbyggande. Ett välfärdssamhälle måste ge förutsättningar för att alla ska ha rätt till en bostad. Bostadsbristen är en av vår tids svåraste samhällsutmaningar och en av socialdemokratiens viktigaste aktuella frågor.

Vi behöver därför utforska alla möjligheter för att komma tillrätta med bostadsbristen och åtgärder för att öka bostadsbyggandet. Kommunerna i Sverige har ansvar för bostadsförsörjningen men kommunernas rådighet och ställning måste stärkas. Ägandet av exploateringsbar mark är en viktig förutsättning kommunerna ska kunna arbeta offensivt med bostadsbyggandet, annars riskerar vi att bli beroende av enskilda markägares goda vilja i samhällsplaneringen. Den kommunala förköpsrätten togs bort 2010. Tidigare hade kommuner möjlighet att på vissa givna grunder förköpa fast egendom.

Det fanns viss befogad kritik mot gällande lagstiftning men Boverkets utredning visade behovet av en förköpslag men att den skulle förenklas och Boverket framhöll i sin utredning att kommunerna behöver detta redskap för en långsiktig hållbar planering av bostadsbyggandet.

Jag yrkar därför:

Partikongressen föreslås besluta:

B101:1 att Socialdemokraterna verkar för att införa en ny lag om kommunal förköpsrätt

Jan Björklund

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B102

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

Kommunalt inflytande över placering av telemaster

Som ledamot i Byggnadsnämnden i Kristianstads kommun, får vi till och från besluta om byggnadslov för privata företags ansökningar om att få bygga höga telemaster för mobilnätet (4G, 5G-nätet). Sådana ansökningar anses ha ett samhällsintresse – vi ska ha fungerande mobiltelefoni – så byggnadsnämnden har svårt att säga nej till operatörernas ansökningar.

Vad är då problemet? Jo, problemet är att företagen – Telia, Telenor, Tele2 m fl – inte samarbetar om telemasterna utan två eller flera höga master (ca 50 meter) kan stå nära varandra, till förfång för närboende. Innan byggnadsnämnden beslutar om bygglov, sker samråd med närboende men trots protester från dessa, tvingas nämnden enligt praxis och stöd av Plan- och Bygglagen samt Boverkets tolkningar att säga ja till ansökningarna. Protesterna

kan avse risk för strålning, naturintressen mm, man vill inte ha en hög mast nära sin tomt mm. Operatörerna har lärt sig att inte behöva ta hänsyn.

Kommuner, länsstyrelser och i förekommande fall Mark- och miljödomstolar accepterar idag nya master från olika operatörer som ett samhällsintresse som tar över andra allmänna och enskilda intressen. Idag accepterar myndigheterna regelmässigt kategoriska påståenden om att samlokalisering inte är möjligt utan att ställa krav på underlag eller bevis.

Partikongressen föreslås besluta:

B102:1 att partikongressen beslutar ändra i Plan- och bygglagen så att kommunerna får möjligheter att avvisa bygglovsansökningar när allmänna och enskilda intressen bedöms ta över samhällsintresset av mobilkommunikation

B102:2 att partikongressen verkar för att mobiloperatörerna ska samverka kring uppsättande av telemaster för att undvika att höga master placeras nära varandra till förfång för närboende, naturmiljöer mm

B102:3 att motionen sänds till partikongressen som arbetarekommunens egen

Jan Lindelöf

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B103

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Lagstiftning för att stoppa oseriösa fastighetsägare

Årligen presenteras långa listor som pekar ut de värsta hyresvärdarna i vårt land. Det ger vid handen att vår lagstiftning inte räcker till för att stoppa oseriösa fastighetsägares framfart. Idag kan vem som helst köpa fastigheter och hyra ut till människor. Det finns inga krav på kunskap, legitimationer, certifiering eller erfarenhet för att få köpa och bli ägare till hyresfastigheter. Ej heller finns det bakgrunds kontroll på om fastighetsägaren är kriminellt belastad.

Nästan dagligen rapporteras det om slumvärdar och hyresvärdar som "glömt" bort sina hyresgäster och fastighetsägare som inte klarar av en seriös förvaltning. Det rapporteras också om fastighetsägare i vårt land där deras hyresgäster vittnar om dåliga och otrygga boendemiljöer och stora svårigheter att nå sin hyresvärd.

Rapporterna ger vid handen att det finns ett stort behov för införandet av en reglerande lagstiftning där det ställs krav på kunskap för både ägande och förvaltande av fastigheter. Det behövs en certifiering för bli fastighetsägare.

I många kommuner är det fokus på att skapa trygghet, trivsel och stabilitet i sina kommundelar. På många håll lyckas man bra. På andra tar det betydligt längre tid.

Ett av skälen för detta är att det inom områdena härjar oseriösa fastighetsägare, vilket medverkar till skapandet av både otrygghet och otrivsel. Det dämpar en process som skulle kunna utveckla området i snabbare takt. Med lagstiftning och certifiering går det att få ordning och reda i fastighetsbranschen.

Med hänvisning till ovan föreslår jag kongressen besluta

Partikongressen föreslås besluta:

B103:1 att vi socialdemokrater via riksdagen driver frågan om en lagstiftning som sätter stopp för oseriöst fastighetsägande

Malmö den 3 februari 2021, Jan Svärd Medlem i (S)entrums S-förening i Malmö/Motionen skickades som föreningens egen./Börje Viberg, ordförande
Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B104

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Låt kommunerna bestämma över upplåtelseformen

Kommunen har ett bostadsförsörjningsansvar. Det innebär att kommunen ska säkerställa att det finns tillräckligt med bostäder för att möta befolkningens behov samt planera för framtida förändringar. En kommun bör dock förutom att planera för- och bidra till en god bostadsförsörjning, även motarbeta segregation. Olika upplåtelseformer lockar olika socioekonomiska grupper. För att säkerställa en blandad stad där olika grupper lever sida vid sida behöver kommuner kunna ställa krav på vilka upplåtelseformer som byggs.

Idag kan kommuner inte påverka vilken upplåtelseform som ska byggas via detaljplanen. Det görs försök att reglera upplåtelseformen vid markanvisningar, dvs när kommunen säljer av egen mark till en byggherre, genom att ta mindre betalt för marken mot att byggherren planerar att bygga hyresrätter. Att säkerställa att detta efterföljs är dock svårt då det saknas verktyg för att stoppa en ombildning om fastigheten säljs vidare, eller få in eventuella viten eller tilläggsköpeskillingar. Ifall marken som ska bebyggas är privatägd har kommunen ingen möjlighet alls att ställa krav på upplåtelseformen.

En statlig utredning har genomförts och överlämnats där en utav delrapporterna, SOU 2018:46, del 2, Kommunal reglering av upplåtelseformen, föreslår att en kommun ska få bestämma att

vissa bostadslägenheter bara får upplåtas med hyresrätt. Förslaget har ännu inte resulterat i en proposition från regeringen och är begränsat till att gälla för mark eller annat utrymme som ägs av kommunen eller ett aktiebolag som kommunen eller flera kommuner gemensamt har det bestämmande inflytandet över.

Varför behöver vi reglera upplåtelseformen? Många av de nya bostäderna som byggs riktas mot socioekonomiskt starka grupper. Om kommuner och städer ska kunna undvika att göra om samma misstag som under tidigare decennier så behöver kommuner få ett starkare planeringsmandat som gör det möjligt att bygga blandade bostadsområden och bryta fysisk segregation. När konjunkturen sviktar kan bostäderna som var tänkta att bli bostadsrätter istället användas som hyresrätter. Det innebär att hyresrätter blir lätt ett andrahandsval för byggherrar. Till det finns även möjlighet att ombilda hyresrätter till bostadsrätter vilket innebär att det behövs en stadig ström av hyresrätter för att olika grupper av invånare ska kunna hitta ett lämpligt boende.

Redan idag finns det möjlighet att, i detaljplanen, påverka byggnaderna och deras utseende. Till det vill vi även kunna reglera vilken upplåtelseform denna ska ha. Syftet är att se till att ett bostadsområde eller stadsdel får en blandning av olika upplåtelseformer. Det innebär att det möjligheten att i detaljplanen reglera upplåtelseformen ska vara en undantagsmöjlighet.

Vi yrkar

Partikongressen föreslås besluta:

B104:1 att Socialdemokraterna verkar för att möjligheten att styra upplåtelseformen skrivs in i Plan och bygglagen

B104:2 att Socialdemokraterna verkar för att det utformas som en undantagsmöjlighet som ska användas för att kunna främja en blandad bebyggelse

Malmö arbetarekommuns styrelse

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B105

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

Lättare att expropriera fastigheter i kommunen

I Kristianstads centrum i likhet med många andra kommuner behöver vi bygga bostäder i centrala lägen. Problem inträffar när privata fastighetsägare köpt upp attraktiv mark och fastigheter och behåller dessa under många år med åtföljande prisstegringar och utan att tomten bebyggs. Det blir orimligt dyrt för kommunen att köpa tomten när säljaren begär ett högt pris. I vår kommun sålde 2014 Specialfastigheter det gamla fängelset från 1846 tillsammans med en större tomt till

ett mindre privat bolag. Den attraktiva tomten står fortfarande obebyggd när samtidigt bostäder behöver byggas i ett centralt läge.

För att idag kunna expropriera fastigheten tvingas kommunen betala säljaren marknadspris plus 25 %, vilket blir en orimlig kostnad för kommunen. En statlig utredning från 2018 – Ett snabbare bostadsbyggande – ledd av nuvarande vänsterpartiledaren Nooshi Dadgostar förslögs bl a följande:

En försvårande omständighet är att kommunerna idag riskerar att betala ett överpris vid markköp från stora byggföretag, även när dessa inte bebygger marken enligt plan. Detta beror på en atypisk reglering kring expropriationsersättningen, som brukar vara utgångspunkt vid förhandlingarna. Det är därför angeläget för regeringen att utreda vad som i dessa fall är en rimlig ersättning.

Partikongressen föreslås besluta:

B105:1 att verka för att det blir billigare för en kommun att expropriera en fastighet som bedöms ha stort allmänintresse för kommunen, t ex för bostadsbyggande i centrala lägen

B105:2 att motionen sänds till partikongressen som arbetarekommunens egen

Jan Lindelöf

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B106

SOLNA ARBETAREKOMMUN

Motverka renovräkningar

Flera svenska förortsområden har under senare år sett stora fastighetsuppköp ifrån internationella riskkapitalbolag som till exempel Blackstone. Uppköpen har i raskt följts av pliktskyldiga renoveringar och höga hyreshöjningar som har försvårat för många hyresgäster att bo kvar i sina bostäder, så kallade renovräkninar.

FNs speciella rapportör om bostadsfrågor skrev 2019 ett varnande brev till den svenska regeringen:

”Vi är särskilt oroade över att private equity-bolaget firm Blackstone har fått tillåtelse att äga 66 procent av den svenska hyresvärden D. Carnegie & Co (numera ”Hembla”), som just nu äger över 21 000 lägenheter i Storstockholm. Blackstones modell är välkänd: fastighetsbestånd köps, lägenheter renoveras, hyrorna ökar och hyresgäster som inte har råd att bo kvar får flytta någon annanstans”. För att snabbt sälja vidare med maximal vinst kan tilläggas.

Riskkapitalbolagens affärsmodell är uppbyggd så, uppköp i syfte att inom tre till fyra år sälja vidare. Blackstones fastighetsaffärer i Husby de senaste åren följer precis detta mönster: uppköp, renovering endast syftande till hyreshöjningar och sen en snabb försäljning till nästa ägare med vinster i miljardklassen. I kölvattnet lämnas eftersatt underhåll av fastigheter och människor som tvingats lämna sina hem när de inte klarat av hyreshöjningarna. Detta är inte det långsiktiga och ansvarstagande fastighetsägande som den svenska bostadssektorn behöver.

Liknande problem drabbade Köpenhamnsregionen under 2018 när Blackstone köpte tusentals lägenheter i den danska huvudstadens förorter med hyreshöjningar och renovräkningar som följd.

Den danska regeringen har agerat resolut mot problemet och 2020 antogs den så kallade Blackstone-lagen av det danska folketinget. Lagen är till sin idé enkel: det införs en karantänperiod under vilken fastighetsägare inte ska få höja hyran, till exempel efter renovering. Har fastighetsägaren inte ägt fastigheten i fem år eller mer skjuts hyreshöjningen upp tills fem år har passerat. För en långsiktig fastighetsägare som kan planera sina renoveringar och påföljande hyreshöjningar är en sådan karantänperiod ett mindre problem som kan planeras runt. Men för riskkapitalbolagen gör den fastigheterna ointressanta som investeringsobjekt i och med att hyreshöjningarna flyttas bortom den tidshorisont de vanligen har för sina investeringar.

En sådan lag skulle efter anpassning till svensk hyreslagstiftning vara ett kraftfullt motmedel mot kortsiktiga, vinstmaximerande fastighetsägare även på den svenska bostadsmarknaden.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi att partikongressen 2021 beslutar:

Partikongressen föreslås besluta:

B106:1 att Socialdemokraterna verkar för att en lag om en karantänperiod under vilken en ny fastighetsägare inte får höja hyrorna i de nyinköpta fastigheterna med den danska Blackstone-lagen som möjlig inspiration

Samuel Gauvain Patrik Lundquist Dilan Zeka Christina Perez Berglund
Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B107

GÄVLE ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ny social bostadspolitik för jobb och bostäder för alla

Sverige hade en gång en mycket framgångsrik bostadspolitik. Utgångspunkten för den under decennier förda politiken var att bostaden både är en medborgerlig rättighet och en avgörande tillgång och resurs i samhällsekonomin. God och jämlik tillgång till klimatneutrala

bostäder i olika upplåtelseformer är avgörande både för medborgarnas livskvalitet och för samhällsekonomin funktionssätt. Ett högt bostadsbyggande även i lågkonjunktur är en avgörande stabiliserande faktor i ekonomin och håller sysselsättningsgraden hög.

Istället finns idag ett system som är en av den industrialiserade världens mest marknadsliberala. Det har lett till växande segregation och ett kroniskt underskott på bostäder i förhållande till medborgarnas behov och betalningsvilja. Detta försvårar för människor att anpassa sitt boende både till studier och arbetsmarknadens förutsättningar samt försvårar därmed näringslivets personalförsörjning och hämmar ekonomisk utveckling.

Bank- och fastighetssektorernas maktkoncentration till ett fåtal stora bolag med väldigt höga vinstmarginaler dominerar och stryper utbudet av bostäder tillsammans med det kommunala planmonopolet. Den bristande konkurrensen missgynnar också innovationskraften i byggsektorn. Ständigt stigande kostnader både för mark och byggande vältras över på de boende. Marknaden fungerar inte. En marknad med större konkurrens, marknadsregleringar och offentligt byggande skulle generera fler bostäder till lägre kostnad.

Det är socialdemokratiens uppgift att stå upp för den gamla insikten att bostadssektorn måste regleras kraftfullt för att bryta med dessa destruktiva krafter. Till stora delar verkar dessa krafter i och genom enskilda kommuners samhällsplanering. Den syns i oviljan eller oförmågan att leva upp till den i lag reglerade skyldigheten att planera för medborgarnas bostadsförsörjning.

De allmännyttiga kommunala bostadsbolagen hade tidigare en central roll i den framgångsrika sociala bostadspolitiken. Förändrade spelregler och lagändringar har dock försatt allmännyttan på defensiven under flera decennier. Lagstiftningen på området behöver klargöras så att det allmännyttiga syftet med verksamheten i de kommunala bostadsbolagen åter sätts i förgrunden.

Ändamålsenliga bostäder för alla medborgare är ett självklart mål för socialdemokratin. Alla i vårt land ska ha rätt till boende till skälig kostnad, samt att antalet specialbostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning ökas kraftigt. Fram till år 2030 bedömer Boverket att cirka 800 000 bostäder behöver byggas, det vill säga ett nytt, klimatneutralt miljonprogram.

I syfte att stärka konkurrensen och innovationskraften inom sektorn samt tillgodose att medborgares behov av bostäder tillmötesgår bör ett statligt byggbolag bildas. Bolaget ska i egen regi bygga, äga och förvalta hyreslägenheter samt specialboenden, bland annat på mark som ägs och/eller anvisas av staten/regionen. Bolagets verksamhet kan inledas antingen genom uppköp av medelstora byggbolag i tillväxtregioner eller växa genom ny rekrytering. I detta förslag ingår att statliga fastighets- och markinnehav ska användas för etableringen av bostäder i de fall det anses relevant och lämpligt.

Partikongressen föreslås besluta:

B107:1 att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och bygga bostäder

B107:2 att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden

B107:3 att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden

Gävle Norra S-förening

Gävle arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B108

OXELÖSUNDS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ny social bostadspolitik för jobb och bostäder för alla

Sverige hade en gång en mycket framgångsrik bostadspolitik. Utgångspunkten för den under decennier förda politiken var att bostaden både är en medborgerlig rättighet och en avgörande tillgång och resurs i samhällsekonomin. God och jämlik tillgång till klimatneutrala bostäder i olika upplåtelseformer är avgörande både för medborgarnas livskvalitet och för samhällsekonomin funktionssätt. Ett högt bostadsbyggande även i lågkonjunktur är en avgörande stabiliserande faktor i ekonomin och håller sysselsättningsgraden hög.

Istället finns idag ett system som är en av den industrialiserade världens mest marknadsliberala. Det har lett till växande segregation och ett kroniskt underskott på bostäder i förhållande till medborgarnas behov och betalningsvilja. Detta försvårar för människor att anpassa sitt boende både till studier och arbetsmarknadens förutsättningar samt försvårar därmed näringslivets personalförsörjning och hämmar ekonomisk utveckling.

Bank- och fastighetssektorernas maktkoncentration till ett fåtal stora bolag med väldigt höga vinstmarginaler dominerar och stryper utbudet av bostäder tillsammans med det kommunala planmonopolet. Den bristande konkurrensen missgynnar också innovationskraften i byggsektorn. Ständigt stigande kostnader både för mark och byggande vältras över på de boende. Marknaden fungerar inte. En marknad med större konkurrens, marknadsregleringar och offentligt byggande skulle generera fler bostäder till lägre kostnad.

Det är socialdemokratins uppgift att stå upp för den gamla insikten att bostadssektorn måste regleras kraftfullt för att bryta med dessa destruktiva krafter. Till stora delar verkar dessa krafter

i och genom enskilda kommuners samhällsplanering. Den syns i oviljan eller oförmågan att leva upp till den i lag reglerade skyldigheten att planera för medborgarnas bostadsförsörjning.

De allmännyttiga kommunala bostadsbolagen hade tidigare en central roll i den framgångsrika sociala bostadspolitiken. Förändrade spelregler och lagändringar har dock försatt allmännyttan på defensiven under flera decennier. Lagstiftningen på området behöver klargöras så att det allmännyttiga syftet med verksamheten i de kommunala bostadsbolagen åter sätts i förgrunden.

Ändamålsenliga bostäder för alla medborgare är ett självklart mål för socialdemokratin. Alla i vårt land ska ha rätt till boende till skälig kostnad, samt att antalet specialbostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning ökas kraftigt. Fram till år 2030 bedömer Boverket att cirka 800 000 bostäder behöver byggas, det vill säga ett nytt, klimatneutralt miljonprogram.

I syfte att stärka konkurrensen och innovationskraften inom sektorn samt tillgodose att medborgares behov av bostäder tillmötesgårs bör ett statligt byggbolag bildas. Bolaget ska i egen regi bygga, äga och förvalta hyreslägenheter samt specialboenden, bland annat på mark som ägs och/eller anvisas av staten/regionen. Bolagets verksamhet kan inledas antingen genom uppköp av medelstora byggbolag i tillväxtregioner eller växa genom ny rekrytering. I detta förslag ingår att statliga fastighets- och markinnehav ska användas för etableringen av bostäder i de fall det anses relevant och lämpligt

Partikongressen föreslås besluta:

B108:1 att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och bygga bostäder

B108:2 att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden

B108:3 att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden

B108:4 att Socialdemokraterna i Oxelösund ställer sig bakom motionen och antar den som sin egen

B108:5 att Socialdemokraterna i Oxelösund skickar motionen vidare till nästa partikongress

Steve Franzén

Oxelösunds arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B109

SÖDRA ÖLANDS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ny social bostadspolitik för jobb och bostäder för alla

Sverige hade en gång en mycket framgångsrik bostadspolitik. Utgångspunkten för den under decennier förda politiken var att bostaden både är en medborgerlig rättighet och en avgörande tillgång och resurs i samhällsekonomin. God och jämlik tillgång till klimatneutrala bostäder i olika upplåtelseformer är avgörande både för medborgarnas livskvalitet och för samhällsekonomin funktionssätt. Ett högt bostadsbyggande även i lågkonjunktur är en avgörande stabiliserande faktor i ekonomin och håller sysselsättningsgraden hög.

Istället finns idag ett system som är en av den industrialiserade världens mest marknadsliberala. Det har lett till växande segregation och ett kroniskt underskott på bostäder i förhållande till medborgarnas behov och betalningsvilja. Detta försvårar för människor att anpassa sitt boende både till studier och arbetsmarknadens förutsättningar samt försvårar därmed näringslivets personalförsörjning och hämmar ekonomisk utveckling.

Bank- och fastighetssektorernas maktkoncentration till ett fåtal stora bolag med väldigt höga vinstmarginaler dominerar och stryper utbudet av bostäder. Den bristande konkurrensen missgynnar också innovationskraften i byggsektorn. Ständigt stigande kostnader både för mark och byggande vältras över på de boende. Marknaden fungerar inte. En marknad med större konkurrens, marknadsregleringar och offentligt byggande skulle generera fler bostäder till lägre kostnad.

Det är socialdemokratins uppgift att stå upp för den gamla insikten att bostadssektorn måste regleras kraftfullt för att bryta med dessa destruktiva krafter.

De allmännyttiga kommunala bostadsbolagen hade tidigare en central roll i den framgångsrika sociala bostadspolitik. Förändrade spelregler och lagändringar har dock försatt allmännyttan på defensiven under flera decennier. Lagstiftningen på området behöver klargöras så att det allmännyttiga syftet med verksamheten i de kommunala bostadsbolagen åter sätts i förgrunden.

Ändamålsenliga bostäder för alla medborgare är ett självklart mål för socialdemokratien. Alla i vårt land ska ha rätt till boende till skälig kostnad, samt att antalet specialbostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning ökas kraftigt. Fram till år 2030 bedömer Boverket att cirka 800 000 bostäder behöver byggas, det vill säga ett nytt, klimat neutralt miljonprogram.

I syfte att stärka konkurrensen och innovationskraften inom sektorn samt tillmötesgå medborgarnas behov av bostäder bör ett statligt byggbolag bildas. Bolaget ska i egen regi bygga, äga och förvalta hyreslägenheter samt specialboenden, bland annat på mark som ägs och/eller anvisas av staten eller regionen. Bolagets verksamhet kan inledas antingen genom uppköp av

medelstora byggbolag i tillväxtregioner eller växa genom ny rekrytering. I detta förslag ingår att statliga fastighets- och markinnehav ska användas för etableringen av bostäder i de fall det anses relevant och lämpligt.

Vi yrkar därför att

Partikongressen föreslås besluta:

B109:1 att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och bygga bostäder på egen mark

B109:2 att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen fastställer samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden

B109:3 att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden

Per-Olof Johansson och Peter Strand

Södra Ölands arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B110

MALMÖ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ny social bostadspolitik för jobb och bostäder för alla

Sverige hade en gång en mycket framgångsrik bostadspolitik. Utgångspunkten för den under decennier förda politiken var att bostaden både är en medborgerlig rättighet och en avgörande tillgång och resurs i samhällsekonomin. God och jämlik tillgång till klimatneutrala bostäder i olika upplåtelseformer är avgörande både för medborgarnas livskvalitet och för samhällsekonomin funktionssätt. Ett högt bostadsbyggande även i lågkonjunktur är en avgörande stabiliserande faktor i ekonomin och håller sysselsättningsgraden hög.

Istället finns idag ett system som är en av den industrialiserade världens mest marknadsliberala. Det har lett till växande segregation och ett kroniskt underskott på bostäder i förhållande till medborgarnas behov och betalningsvilja. Detta försvårar för människor att anpassa sitt boende både till studier och arbetsmarknadens förutsättningar samt försvårar därmed näringslivets personalförsörjning och hämmar ekonomisk utveckling.

Bank- och fastighetssektorernas maktkoncentration till ett fåtal stora bolag med väldigt höga vinstmarginaler dominerar och stryper utbudet av bostäder tillsammans med det kommunala planmonopolet. Den bristande konkurrensen missgynnar också innovationskraften i byggsektorn.

Ständigt stigande kostnader både för mark och byggande vältras över på de boende. Marknaden fungerar inte. En marknad med större konkurrens, marknadsregleringar och offentligt byggande skulle generera fler bostäder till lägre kostnad.

Det är socialdemokratin uppgift att stå upp för den gamla insikten att bostadssektorn måste regleras kraftfullt för att bryta med dessa destruktiva krafter. Till stora delar verkar dessa krafter i och genom enskilda kommuners samhällsplanering. Den syns i oviljan eller oförmågan att leva upp till den i lag reglerade skyldigheten att planera för medborgarnas bostadsförsörjning.

De allmännyttiga kommunala bostadsbolagen hade tidigare en central roll i den framgångsrika sociala bostadspolitiken. Förändrade spelregler och lagändringar har dock försatt allmännyttan på defensiven under flera decennier. Lagstiftningen på området behöver klargöras så att det allmännyttiga syftet med verksamheten i de kommunala bostadsbolagen åter sätts i förgrunden.

Ändamålsenliga bostäder för alla medborgare är ett självklart mål för socialdemokratin. Alla i vårt land ska ha rätt till boende till skälig kostnad, samt att antalet specialbostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning ökas kraftigt. Fram till år 2030 bedömer Boverket att cirka 800 000 bostäder behöver byggas, det vill säga ett nytt, klimatneutralt miljonprogram.

I syfte att stärka konkurrensen och innovationskraften inom sektorn samt tillgodose att medborgares behov av bostäder tillmötesgår bör ett statligt byggbolag bildas. Bolaget ska i egen regi bygga, äga och förvalta hyreslägenheter samt specialboenden, bland annat på mark som ägs och/eller anvisas av staten/regionen. Bolagets verksamhet kan inledas antingen genom uppköp av medelstora byggbolag i tillväxtregioner eller växa genom ny rekrytering. I detta förslag ingår att statliga fastighets- och markinnehav ska användas för etableringen av bostäder i de fall det anses relevant och lämpligt.

Vi yrkar därför:

Partikongressen föreslås besluta:

B110:1 att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och bygga bostäder

B110:2 att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden

B110:3 att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden

B110:4 att Malmö arbetarekommun antar motionen som sin egen och vidaresänder den till Socialdemokraterna i Skånes distriktskongress

B110:5 att Socialdemokraterna i Skånes distriktskongress antar motionen som sin egen och vidareänder den till Socialdemokraternas partikongress

Sorgenfri Socialdemokratiska förening har skickat motionen som egen.
Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B111

ALINGSÅS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ny social bostadspolitik för jobb och bostäder för alla

Sverige hade en gång en mycket framgångsrik bostadspolitik. Utgångspunkten för den under decennier förda politiken var att bostaden både är en medborgerlig rättighet och en avgörande tillgång och resurs i samhällsekonomin. God och jämlik tillgång till klimatneutrala bostäder i olika upplåtelseformer är avgörande både för medborgarnas livskvalitet och för samhällsekonomin funktionssätt. Ett högt bostadsbyggande även i lågkonjunktur är en avgörande stabiliserande faktor i ekonomin och håller sysselsättningsgraden hög.

Istället finns idag ett system som är en av den industrialiserade världens mest marknadsliberala. Det har lett till växande segregation och ett kroniskt underskott på bostäder i förhållande till medborgarnas behov och betalningsvilja. Detta försvårar för människor att anpassa sitt boende både till studier och arbetsmarknadens förutsättningar samt försvårar därmed näringslivets personalförsörjning och hämmar ekonomisk utveckling.

Bank- och fastighetssektorernas maktkoncentration till ett fåtal stora bolag med väldigt höga vinstmarginaler dominerar och stryper utbudet av bostäder tillsammans med det kommunala planmonopolet. Den bristande konkurrensen missgynnar också innovationskraften i byggsektorn.

Ständigt stigande kostnader både för mark och byggande vältras över på de boende. Marknaden fungerar inte. En marknad med större konkurrens, marknadsregleringar och offentligt byggande skulle generera fler bostäder till lägre kostnad.

Det är socialdemokraternas uppgift att stå upp för den gamla insikten att bostadssektorn måste regleras kraftfullt för att bryta med dessa destruktiva krafter.

Till stora delar verkar dessa krafter i och genom enskilda kommuners samhällsplanering. Den syns i oviljan eller oförmågan att leva upp till den i lag reglerade skyldigheten att planera för medborgarnas bostadsförsörjning.

De allmännyttiga kommunala bostadsbolagen hade tidigare en central roll i den framgångsrika sociala bostadspolitiken. Förändrade spelregler och lagändringar har dock försatt allmännyttan på defensiven under flera decennier. Lagstiftningen på området behöver klargöras så att det allmännyttiga syftet med verksamheten i de kommunala bostadsbolagen åter sätts i förgrunden.

Ändamålsenliga bostäder för alla medborgare är ett självklart mål för socialdemokratin. Alla i vårt land ska ha rätt till boende till skälig kostnad, samt att antalet specialbostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning ökas kraftigt. Fram till år 2030 bedömer Boverket att cirka 800 000 bostäder behöver byggas, det vill säga ett nytt, klimatneutralt miljonprogram.

I syfte att stärka konkurrensen och innovationskraften inom sektorn samt tillgodose att medborgares behov av bostäder tillmötesgårs bör ett statligt byggbolag bildas. Bolaget ska i egen regi bygga, äga och förvalta hyreslägenheter samt specialboenden, bland annat på mark som ägs och/eller anvisas av staten/regionen. Bolagets verksamhet kan inledas antingen genom uppköp av medelstora byggbolag i tillväxtregioner eller växa genom ny rekrytering. I detta förslag ingår att statliga fastighets- och markinnehav ska användas för etableringen av bostäder i de fall det anses relevant och lämpligt.

Partikongressen föreslås besluta:

B111:1 att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och byggabostäder

B111:2 att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden

B111:3 att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden

Anders Almén Anders Julin Fredrik Bergman Alexander Wikhall

Alingsås arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B112

SÄTER ARBETAREKOMMUN

Ny social bostadspolitik för jobb och bostäder för alla

Sverige hade en gång en mycket framgångsrik bostadspolitik. Utgångspunkten för den under decennier förda politiken var att bostaden både är en medborgerlig rättighet och en avgörande tillgång och resurs i samhällsekonomin. God och jämlik tillgång till klimatneutrala bostäder i olika upplåtelseformer är avgörande både för medborgarnas livskvalitet och för

samhällsekonomin funktionssätt. Ett högt bostadsbyggande även i lågkonjunktur är en avgörande stabiliserande faktor i ekonomin och håller sysselsättningsgraden hög.

Istället finns idag ett system som är en av den industrialiserade världens mest marknadsliberala. Det har lett till växande segregation och ett kroniskt underskott på bostäder i förhållande till medborgarnas behov och betalningsvilja. Detta försvårar för människor att anpassa sitt boende både till studier och arbetsmarknadens förutsättningar samt försvårar därmed näringslivets personalförsörjning och hämmar ekonomisk utveckling.

Bank- och fastighetssektorernas maktkoncentration till ett fåtal stora bolag med väldigt höga vinstmarginaler dominerar och stryper utbudet av bostäder tillsammans med det kommunala planmonopolet. Den bristande konkurrensen missgynnar också innovationskraften i byggsektorn. Ständigt stigande kostnader både för mark och byggande vältras över på de boende. Marknaden fungerar inte. En marknad med större konkurrens, marknadsregleringar och offentligt byggande skulle generera fler bostäder till lägre kostnad.

Det är socialdemokratin uppgift att stå upp för den gamla insikten att bostadssektorn måste regleras kraftfullt för att bryta med dessa destruktiva krafter. Till stora delar verkar dessa krafter i och genom enskilda kommuners samhällsplanering. Den syns i oviljan eller oförmågan att leva upp till den i lag reglerade skyldigheten att planera för medborgarnas bostadsförsörjning.

De allmännyttiga kommunala bostadsbolagen hade tidigare en central roll i den framgångsrika sociala bostadspolitiken. Förändrade spelregler och lagändringar har dock försatt allmännyttan på defensiven under flera decennier. Lagstiftningen på området behöver klargöras så att det allmännyttiga syftet med verksamheten i de kommunala bostadsbolagen åter sätts i förgrunden.

Ändamålsenliga bostäder för alla medborgare är ett självklart mål för socialdemokratin. Alla i vårt land ska ha rätt till boende till skälig kostnad, samt att antalet specialbostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning ökas kraftigt. Fram till år 2030 bedömer Boverket att cirka 800 000 bostäder behöver byggas, det vill säga ett nytt, klimatneutralt miljonprogram.

Partikongressen föreslår besluta:

B112:1 att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden

Säter arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B113

HUDIKSVALLS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ny social bostadspolitik för jobb och bostäder för alla

Sverige hade en gång en mycket framgångsrik bostadspolitik. Utgångspunkten för den under decennier förda politiken var att bostaden både är en medborgerlig rättighet och en avgörande tillgång och resurs i samhällsekonomin. God och jämlik tillgång till klimatneutrala bostäder i olika upplåtelseformer är avgörande både för medborgarnas livskvalitet och för samhällsekonomin funktionssätt. Ett högt bostadsbyggande även i lågkonjunktur är en avgörande stabiliserande faktor i ekonomin och håller sysselsättningsgraden hög.

Istället finns idag ett system som är en av den industrialiserade världens mest marknadsliberala. Det har lett till växande segregation och ett kroniskt underskott på bostäder i förhållande till medborgarnas behov och betalningsvilja. Detta försvårar för människor att anpassa sitt boende både till studier och arbetsmarknadens förutsättningar samt försvårar därmed näringslivets personalförsörjning och hämmar ekonomisk utveckling.

Bank- och fastighetssektorernas maktkoncentration till ett fåtal stora bolag med väldigt höga vinstmarginaler dominerar och stryper utbudet av bostäder tillsammans med det kommunala planmonopolet. Den bristande konkurrensen missgynnar också innovationskraften i byggsektorn. Ständigt stigande kostnader både för mark och byggande vältras över på de boende. Marknaden fungerar inte. En marknad med större konkurrens, marknadsregleringar och offentligt byggande skulle generera fler bostäder till lägre kostnad.

Det är socialdemokratin uppgift att stå upp för den gamla insikten att bostadssektorn måste regleras kraftfullt för att bryta med dessa destruktiva krafter. Till stora delar verkar dessa krafter i och genom enskilda kommuners samhällsplanering. Den syns i oviljan eller oförmågan att leva upp till den i lag reglerade skyldigheten att planera för medborgarnas bostadsförsörjning.

De allmännyttiga kommunala bostadsbolagen hade tidigare en central roll i den framgångsrika sociala bostadspolitik. Förändrade spelregler och lagändringar har dock försatt allmännyttan på defensiven under flera decennier. Lagstiftningen på området behöver klargöras så att det allmännyttiga syftet med verksamheten i de kommunala bostadsbolagen åter sätts i förgrunden.

Ändamålsenliga bostäder för alla medborgare är ett självklart mål för socialdemokratin. Alla i vårt land ska ha rätt till boende till skälig kostnad, samt att antalet specialbostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning ökas kraftigt. Fram till år 2030 bedömer Boverket att cirka 800 000 bostäder behöver byggas, det vill säga ett nytt, klimatneutralt miljonprogram.

I syfte att stärka konkurrensen och innovationskraften inom sektorn samt tillgodose att medborgares behov av bostäder tillmötesgår bör ett statligt byggbolag bildas. Bolaget ska i egen regi bygga, äga och förvalta hyreslägenheter samt specialboenden, bland annat på mark som ägs och/eller anvisas av staten/regionen. Bolagets verksamhet kan inledas antingen genom uppköp av medelstora byggbolag i tillväxtregioner eller växa genom ny rekrytering. I detta förslag ingår att statliga fastighets- och markinnehav ska användas för etableringen av bostäder i de fall det anses relevant och lämpligt.

Jag yrkar därför:

Partikongressen föreslås besluta:

B113:1 att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och bygga bostäder

B113:2 att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden

B113:3 att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden

Johan Viklund

Hudiksvalls arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B114

MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN

Ny social bostadspolitik för jobb och bostäder för alla

Sverige hade en gång en mycket framgångsrik bostadspolitik. Utgångspunkten för den under decennier förda politiken var att bostaden både är en medborgerlig rättighet och en avgörande tillgång och resurs i samhällsekonomin. God och jämlik tillgång till klimatneutrala bostäder i olika upplåtelseformer är avgörande både för medborgarnas livskvalitet och för samhällsekonomin funktionssätt. Ett högt bostadsbyggande även i lågkonjunktur är en avgörande stabiliserande faktor i ekonomin och håller sysselsättningsgraden hög.

Det är socialdemokratins uppgift att stå upp för den gamla insikten att bostadssektorn måste regleras kraftfullt.

Lagstiftningen på området behöver klargöras så att det allmännyttiga syftet med verksamheten i de kommunala bostadsbolagen åter sätts i förgrunden.

Jag yrkar därför på:

Partikongressen föreslås besluta:

B114:1 att Socialdemokraterna arbetar för en reglering av bostadssektorn så att samhällsnyttan och våra medborgerliga rättigheter åter sätts i centrum inte marknadens egen nytta

B114:2 att de kommunala bostadsbolagens huvudsyfte återigen blir allmännytta

Solveig Hallin

Mölnåls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B115

SOLNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Offensivt driva en S-bostadspolitik

Under våren 2017 tillsattes en socialdemokratisk expertgrupp för en ny social bostadspolitik på initiativet av partisekreterare Lena Rådström Baastad. I juni 2018 publicerade expertgruppen sin rapport: En ny social bostadspolitik - Förslag och politisk fördjupning från den Socialdemokratiska expertgruppen (Lennart Weiss et al 2018).

Rapporten innehåller 15 kloka förslag för en ny modern social bostadspolitik, som borde vara en kärnfråga för det socialdemokratiska projektet. Dessa 15 förslag går från att förtydliga rollfördelning mellan stat, kommun och region, till att skapa statlig ”mellankapitalfinansiering” via en investeringsbank för hyresrättsfastigheter samt bostadsrättsföreningar, till att införa landsbygdsån för att möjliggöra fler bostäder på landsbygden.

Den socialdemokratiska vision som expertgruppen tagit fram bör även kunna få stöd från mittenpartierna då den innehåller stöd till bostadsrätter, satsning på landsbygden, stöd till hushållen för att bygga eget kapital, bryggor mellan hyrt och ägt boende.

Bostadskrisen växer i Sverige och vi tror att vår oförmåga att lösa den gör att vi förlorar väljare. Detta är föga förvånande. Riskerar man att se sin hyra öka med 60% till följd av en renovering blir man desperat. Har man ingenstans att bo blir man desperat. Partiet måste därför inta en mer offensiv hållning och visa mer mod i bostadsfrågan.

En tydlig S-bostadspolitik inspirerad av 2018 expertgruppen bör även framställas i nästa valmanifest.

Yrkande

Partikongressen föreslås besluta:

B115:1 att Socialdemokraterna verkar för en social bostadspolitik inspirerad från slutsatserna i rapporten om en ny social bostadspolitik 2018

Samuel Gauvain

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B116

SOLNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Om förändrad skälighetsbedömning vid Hyresnämndens prövning av en hyresvärds tillstånd till åtgärder

Frågan om kraftigt höjda hyror i samband med omfattande upprustningar av hyresbostäder (ibland benämnt renoveringar) engagerar många. I enlighet med bruksvärdessystemet som gäller på den svenska hyresmarknaden har hyresvärdar rätt att höja hyror om man genomför åtgärder som anses höja bostadens standard. Frågan har varit föremål för en statlig utredning Stärkt ställning för hyresgäster (SOU 2017:33). I utredningen refereras till Boverkets rapport Flyttmönster till följd av omfattande renoveringar, av vilken det framgår att hyresgäster i bostäder där det genomförs omfattande renoveringar flyttar i klart högre utsträckning jämfört med hyresgäster i allmänhet. Bland de som flyttar utmärker sig personer med lägre inkomster. Dessa personer tenderar att flytta till områden med lägre genomsnittsinkomster och sämre skolresultat. Omfattande hyreshöjningar bidrar på detta sätt till att öka segregation.

I Stärkt ställning för hyresgäster görs en genomgång av rättspraxis på området. Hyresgäster och hyresgästorganisationer saknar möjligheter att lägga in sitt veto mot åtgärder som föreslås av hyresvärderna. De föreslagna åtgärderna kan dock prövas av Hyresnämnden för det fall att hyresvärd och hyresgäster inte kommer överens. Genomgången av rättspraxis visar att hyresgäster i praktiken endast kan hindra att lyxrenoveringsåtgärder genomförs. Hyresnämnden ska lämna tillstånd till att åtgärder genomförs om hyresvärderna har ett beaktansvärt intresse för att åtgärden genomförs. Enligt rättspraxis anses i stort sett samtliga vanligt förekommande standardhöjande åtgärder vara sådana att hyresvärderna har ett beaktansvärt intresse. Det kan konstateras att det i det nuvarande systemet råder en obalans mellan hur hänsyn tas till hyresvärdars intressen jämfört med hyresgästers.

Utredningen föreslår ett flertal åtgärder för att stärka hyresgästers ställning. De viktigaste förslagen rör den skälighetsbedömning som Hyresnämnden ska göra när frågan om tillstånd för hyresvärdens åtgärder ska prövas (sektion 4.8.5 i utredningen). Förutom att bedöma om hyresvärderna har ett beaktansvärt intresse av att en åtgärd genomförs har Hyresnämnden idag även att pröva om det är oskäligt mot hyresgästen att åtgärden genomförs. Utredningen föreslår att

Hyresnämnden istället ska pröva om det är skäligt mot hyresgästen att åtgärden genomförs. Enligt utredningen skulle den föreslagna förändringen innebära att hyresvärden vid prövningen kommer få en ökad börda att visa varför den föreslagna åtgärden är skälig gentemot hyresgästen.

Utredningen föreslår vidare att tre punkter ska beaktas särskilt vid bedömningen om en åtgärd ska anses vara skälig. Den första punkten är om hyresgästen har kunnat påverka åtgärdens utformning och omfattning i tillräcklig utsträckning. Den andra punkten är om åtgärden är rimlig mot bakgrund av den hyreshöjning som kan antas följa med åtgärden. Den tredje punkten är om ombyggnadsprocessen i övrigt genomförs i överensstämmelse med god sed i hyresförhållanden. Utredningen föreslår avslutningsvis att Hyresnämnden ska få förena ett beslut om att bifalla en ansökan med villkor, till skillnad från idag då man endast kan bifalla eller avslå en ansökan.

Syftet med punkterna som ska beaktas särskilt är dels att säkerställa att upprustningen genomförs efter en rimlig nivå av samråd med hyresgästerna, dels att hyresvärden bör kunna visa på starkare skäl för att genomföra åtgärden ju högre hyreshöjning som åtgärden väntas resultera i.

Utredningens förslag i denna del har inte genomförts och min uppfattning är att problemen med stora hyreshöjningar efter omfattande renoveringar är lika stora idag som när utredningen presenterades. Det är därför angeläget att utredningens förslag om förändrad skälighetsbedömning genomförs i syfte att återupprätta en balans mellan hyresvärdars och hyresgästers intressen vid Hyresnämndens prövningar. Den föreslagna förändringen väntas få en stor betydelse på hyresmarknaden generellt, då det skulle innebära att hyresvärdar inte längre regelmässigt kan utgå från att man kommer ges tillstånd för att genomföra alla typer av standardhöjande åtgärder. Detta bör leda till att omfattande hyreshöjningar vid renoveringar blir mindre vanligt förekommande.

Yrkanden

Partikongressen föreslås besluta:

B116:1 att Socialdemokraterna ska verka för att förslagen i utredningen Stärkt ställning för hyresgäster (SOU 2017:33) i fråga om ändrad skälighetsbedömning vid Hyresnämndens prövning om tillstånd till åtgärder genomförs

Adam Josefsson

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B117

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ordning och reda i boendet

Det är socialdemokratins uppgift att stå upp för den gamla insikten att bostadssektorn mår bra av att regleras för att bryta de sociala orättvisor som riskerar att uppstå när vårt boende blir en handelsvara. De allmännyttiga kommunala bostadsbolagen hade tidigare en central roll i den framgångsrika sociala bostadspolitiken. Förändrade spelregler och lagändringar har dock försatt allmännyttan på defensiven under flera decennier. Lagstiftningen på området behöver klargöras så att det allmännyttiga syftet medverksamheten i de kommunala bostadsbolagen åter sätts i förgrunden.

Alla i vårt land ska ha rätt till boende till skälig kostnad, samt att antalet specialbostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning ökas kraftigt.

I syfte att stärka konkurrensen och innovationskraften inom sektorn samt tillgodose att medborgares behov av bostäder tillmötesgår bör ett statligt byggbolag bildas. Bolaget ska i egen regi bygga, äga och förvalta hyreslägenheter samt specialboenden, bland annat på mark som ägs och/eller anvisas av staten/regionen. Bolagets verksamhet kan inledas antingen genom uppköp av medelstora byggbolag i tillväxtregioner eller växa genom ny rekrytering. I detta förslag ingår att statliga fastighets- och markinnehav ska användas för etableringen av bostäder i de fall det anses relevant och lämpligt.

De senaste årens bostadspolitik har andra snedvridna effekter: Nationalekonomen Klas Eklund har i ESO-rapporten Vårt framtida skattesystem pekat på bristerna i dagens system.

”Dyra fastigheter beskattas betydligt lägre än billiga, och ju dyrare de är desto lägre beskattas de. Dessa dyra bostäder ägs främst av höginkomsttagare. (...) Skatten behandlar dessutom boende olika. Ägda bostäder beskattas lindrigare än hyresboende. Bostadsrätter beskattas lägre än småhus. Och viaavdragsrätten på skuldräntor beskattas belånade bostäder lägre än icke-belånade. Skattesystemet stimulerar således boende i högt belånade ägda bostäder”

För att komma till rätta med denna obalans föreslår Klas Eklund att en ny fastighetsskatt införs i syfte att på sikt utjämna ojämlikheten i beskattning av villor, bostadsrätt och hyreslägenhet. Jag stödjer behovet av en ny smart fastighetsskatt för att ge ekonomiska muskler till nödvändiga reformeringen av svensk bostadspolitik.

Partikongressen föreslås besluta:

B117:1 att Socialdemokraterna verkar för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och bygga bostäder

B117:2 att Socialdemokraterna verkar för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden

B117:3 att Socialdemokraterna verkar för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden

B117:4 att Socialdemokraterna verkar för att en ny fastighetsskatt införs

B117:5 att Socialdemokraterna verkar för att fastighetsavgiften på hyresfastigheter slopas

Fredrik Strömquist

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B118

SÖDERTÄLJE ARBETAREKOMMUN

Ordning och reda på bostadsmarknaden och på arbetsmarknaden för ett tryggare samhälle

Att ha någonstans att bo är en mänsklig rättighet och det är därför oroande att bostadsmarknaden i ökande grad blir en arena för kriminalitet och svarta pengar. För att värna en god bostadsmarknad krävs grepp för att skapa ordning och reda. Det finns inte en enskild lösning utan för att skapa långtgående förändringar krävs flera reformer.

En förutsättning för ordning och reda på bostadsmarknaden är att vi vet vem som bor på vilken adress. Lagändringen 2019, med hårdare tag mot olaglig uthyrning av hyresrätter, var ett bra första steg men det behövs mer långtgående åtgärder. Det behövs även tydligare register över var människor bor. Det är ohållbart att bostadsrättsföreningar inte är förpliktigade att veta eller dela med sig av vilka som bor i deras fastigheter. Den ordning och reda som krävs för hyresmarknaden måste även gälla för de som köpt sin bostad.

Det har inte genomförts en riktig folk- och bostadsräkning sedan 1990 och det är hög tid för en ny. På en bostadsmarknad där folkbokföringsfusk satts i system, bland annat genom skenäktenskap eller genom att utnyttja reglerna för inneboende, måste en folk- och bostadsräkning inkludera hembesök för att faktiskt vara effektiv. De kontrollsystem som finns idag har i allt för många fall visat sig vara uddlösa. Att folkbokföringsbrott sedan 2018 är en del av lagstiftningen ger större möjligheter att på allvar ta tag i den parallella bostadsmarknaden.

Två stora anledningar till oredan på en svenska bostadsmarknaden är EBO-lagen och lagen om arbetskraftsinvandring. Med hjälp av EBO-lagen behöver en asylsökande bara visa upp en adress för att styrka att de har någonstans att bo. Det öppnar för handel med oriktiga hyreskontrakt där de asylsökande skriver sig på en adress men istället bor i olovliga andra- eller tredjehandskontrakt, ofta under bedrövliga förhållanden. Detta fusk är en stor inkomstkälla för den organiserade brottsligheten och drabbar kommuner, tilltron till våra välfärdssystem och inte minst de boende, varav många är familjer med barn.

Arbetskraftsinvandringslagen utnyttjas på ett ofta organiserat sätt för att nå ekonomisk vinning på människors längtan till Sverige. Arbetsintyg säljs till människor från andra länder som kan utnyttjas i slavliknande förhållanden, svartarbete eller så väntar inget arbete alls. De som utnyttjas hamnar ofta i olovliga bostadsförhållanden med djup otrygghet som följd. Människor far väldigt illa men anmäler sällan själv de oriktiga förhållandena då risken då är stor att man behöver lämna Sverige.

Partikongressen föreslår besluta:

B118:1 att Socialdemokraterna verkar för att en folk- och bostadsräkning genom bland annat fysiska hembesök genomförs

B118:2 att Socialdemokraterna verkar för att EBO-lagen avskaffas

B118:3 att Socialdemokraterna verkar för att reglerna kring arbetskraftsinvandring ses över för att omöjliggöra fusk och utnyttjande av människor

B118:4 att Socialdemokraterna verkar för ordning och reda på bostadsmarknaden med tydliga register över var alla i Sverige bor

Södertälje arbetarekommun

Södertälje arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B119

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

Reformera bostadspolitiken

Vi efterlyser ett samlat grepp för att lyfta bostadspolitiken. Vår uppfattning är att det behövs en omfattande reformering av hela bostadspolitiken, som idag kännetecknas av allt för lågt byggande, höga hyror, segregation och utanförskap, vilket leder till minskad ekonomisk tillväxt och svårigheter inom arbetsmarknaden när det gäller att människor inte hittar någonstans att bo när de får erbjudanden om nya jobb. Samtidigt måste bostadspolitiken vara långsiktig och garantier mot större förändringar med kostnadsökningar för enskilda måste kunna planeras.

Vår uppfattning är att staten som borde vara en garant för en långsiktig progressiv bostadspolitik har kapitulerat och att bostaden idag mer och mer ses som en marknad bland andra marknader. Situationen på bostadsmarknaden har lett fram till att människor som får jobb i storstäderna tvingas tacka nej till arbete och därmed blir kvar i arbetslöshet. Detta har även lett fram till att ungdomar tvingas bo kvar hemma hos föräldrarna mot sin (och ibland även föräldrarnas) vilja i många år. Detta beror på att antalet hyreslägenheter är kraftigt begränsat och att bostadsrätter och villor haft en prisutveckling som personer i vanliga inkomstlägen inte har en möjlighet att förvärva.

Sveriges Byggindustriers senaste kalkyl säger att bostadsbyggandet 2019 kommer att minska med ca 16 %.

Vår uppfattning är att det behövs ett samlat grepp runt bostadspolitiken för att komma till rätta med de nuvarande missförhållandena. Detta samlade grepp behöver också med fördel vara blocköverskridande för att ha en långsiktig giltighet och acceptans. I detta samlade grepp bör det också ingå en översyn av allt det arbete som görs innan byggandet startar, t.ex. arbetet med översikts- och detaljplaner, bygglovsprocessen o.s.v. Är tiderna för dessa processer rimliga idag?

Även kortsiktigt finns det åtgärder som kan främja en positiv utveckling av bostadsmarknaden vilka kan initieras redan innan ett större samlat grepp tas.

Vi tänker i första hand på ett antal delområden som skulle möjliggöra både ökad tillgång på lägenheter och en ökad ekonomisk rättvisa. Dessa områden är:

- Uppluckring av amorteringskrav vid bostadsköp
- Återinförd fastighetsskatt
- Successivt avskaffande av ränteavdragen
- Utveckling av investeringsstöd för byggande
- Översyn av reglerna för bostadsbidrag så att låginkomsttagare och pensionärer har möjlighet att hyra nybyggda lägenheter
- Införande av någon typ av bostadslån till unga vuxna för att gynna deras möjligheter att komma in på bostadsmarknaden och därigenom också påbörja arbetet med att sanera den idag alltför oreglerade andrahandsmarknaden.
- Att den s.k. flyttskatten ses över för att underlätta flyttkedjor.

- Översyn av olika planprocesser för att undersöka om dessa tidsmässigt kan förkortas utan att det uppstår demokratiskt underskott.

Amorteringskraven gör att många människor, inte minst ungdomar, barnfamiljer samt personer med lite begränsningar i sin privatekonomi, stängs ute från ägarmarknaden vad gäller bostäder. Det får också till följd att de omflyttningar som behövs för att matcha arbetsmarknaden inte kommer till stånd och den ekonomiska tillväxten får inte nödvändig stimulans. Vår uppfattning är att amorteringskrav bör avtalas mellan långgivare och låntagare.

Nyttan med amorteringskrav i nuvarande form har kraftigt ifrågasatts av flera forskare och ekonomer. En debatt runt amorteringskraven har initierats av bl.a. Robert Boije, chefsekonom vid SBAB och Lars E O Svensson, professor vid Handelshögskolan. I en debattartikel i DN (2019-11-09) menar de att ”amorteringskraven saknar påvisbar samhällsnytta”. Att avskaffa fastighetsskatten var, menar vi, ett stort misstag. Det var de borgerliga partierna som drev frågan med stor hjälp av pressen som lyfte fram t.ex. äldre boende i skärgårdsområden som var drabbade., och det var alliansregeringen som avskaffade den. Ett återinförande av fastighetsskatten skulle öka den ekonomiska rättvisan mellan människor och mellan regioner och kommuner. Självfallet måste ett återinförande av fastighetsskatten kombineras med åtgärder som garanterar att människor som bott i en fastighet under många år garanteras kvarboende.

Vi ställer också kravet att avskaffa ränteavdragen. Om man jämför hur mycket ränteavdragen ger till boende i t.ex. Djursholm och Lidingö med boende i t.ex. Ydre och Kalix så ser vi mycket stora orättvisor. Det är människor med höga inkomster och höga lån som fram för allt gynnas av nuvarande system. Ränteavdragen kostar idag statskassan många miljarder årligen. När räntehöjningarna kommer, kommer denna summa att öka och leder därmed till ökade orättvisor till höginkomsttagarnas fördel.

Vi ser dock problem med att avskaffa ränteavdragen allt för snabbt. Därför måste det förmodligen till övergångsregler och klara besked om en tidsperiod, 10–30 år har nämnts i debatten, för att inte skapa nya problem för grupper på bostadsmarknaden.

Genom ett förbättrat investeringsstöd ökas möjligheterna att bygga där behoven finns. Ett nytt investeringsstöd finns med i den nyligen beslutade budgeten, vilket är mycket positivt. Vår uppfattning är att när regeringen återtar initiativet inom bostadspolitiken är ett långsiktigt investeringsstöd en viktig framgångsfaktor.

Hysesnivåerna i nybyggda hus är ofta allt för höga för att människor med låga inkomster ska ha möjlighet att efterfråga dessa. Vi tror inte på att bygga billiga områden för särskilt utsatta grupper utan förordar starkt en generell bostadspolitik. Stigmatisering och segregation måste, enligt oss, vara ett avslutat kapitel inom svensk bostadspolitik. Därför menar vi att en översyn av bostadsbidragen också måste ingå i en ny bostadspolitik.

Möjligheterna för unga vuxna att skaffa egen bostad i dagens Sverige är mycket allvarligt begränsade. Bostadsbrist, långa kötider och begränsade möjligheter till bolån samverkar till att ställa många yngre utanför den ordinarie bostadsmarknaden.

Riksbyggen har lanserat ett förslag ”ungbolån” som kortsiktigt skulle kunna bidra till att hjälpa situationen för yngre vuxna.

Partikongressen föreslår besluta:

B119:1 att arbeta för att staten återtar initiativet avseende bostadspolitiken

B119:2 att verka för att en stor bostadspolitisk reform initieras för att öka byggandet och rättvisan mellan olika boendeformer

B119:3 att ta fram förslag på bolåneformer för unga för att underlätta deras inträde på bostadsmarknaden

B119:4 att stimulera ett ökat byggande av hyresrätter med överkomliga hyror

B119:5 att amorteringskravet vid bostadsfinansiering luckras upp/ses över

B119:6 att fastighetsskatten återinförs

B119:7 att ränteavdragen avskaffas, dock under en längre tidsperiod

B119:8 att investeringsstödet för bostäder utvecklas

B119:9 att bostadsbidragen ses över med mål att låginkomsttagare och pensionärer ska ha råd att hyra nyproducerade lägenheter

B119:10 det genomförs en genomlysning av alla planprocesser med avsikt att påskynda att processerna utan att inskränka de demokratiska möjligheterna till påverkan

B119:11 den s.k. flyttskatten ses över i syfte att stimulera flyttkedjorna
att

Claes Nöjd, LO:s S-förening, Jan-Olov Karlsson Fält, Ljura S-förening, Klas Corbelius, STS-Norrköping, Pernilla Axell, Generation S, Alf Gustavsson, Kolmårdens S-förening, Lars Ellmark, City S-förening
Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B120

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Reformera bostadspolitiken

Vi efterlyser ett samlat grepp för att lyfta bostadspolitiken. Vår uppfattning är att det behövs en omfattande reformering av hela bostadspolitiken, som idag kännetecknas av allt för lågt byggande, höga hyror, segregation och utanförskap, vilket leder till minskad ekonomisk tillväxt och svårigheter inom arbetsmarknaden när det gäller att människor inte hittar någonstans att bo när de får erbjudanden om nya jobb. Samtidigt måste bostadspolitiken vara långsiktig och

garantier mot större förändringar med kostnadsökningar för enskilda måste kunna planeras. Vår uppfattning är att staten som borde vara en garant för en långsiktig progressiv bostadspolitik har kapitulerat och att bostaden idag mer och mer ses som en marknad bland andra marknader.

Situationen på bostadsmarknaden har lett fram till att människor som får jobb i storstäderna tvingas tacka nej till arbete och därmed blir kvar i arbetslöshet. Detta har även lett fram till att ungdomar tvingas bo kvar hemma hos föräldrarna mot sin (och ibland även föräldrarnas) vilja i många år. Detta beror på att antalet hyreslägenheter är kraftigt begränsat och att bostadsrätter och villor haft en prisutveckling som personer i vanliga inkomstlagen inte har en möjlighet att förvärva.

Sveriges Byggindustriers senaste kalkyl säger att bostadsbyggandet 2019 kommer att minska med c:a 16%.

Vår uppfattning är att det behövs ett samlat grepp runt bostadspolitiken för att komma till rätta med de nuvarande missförhållandena. Detta samlade grepp behöver också med fördel vara blocköverskridande för att ha en långsiktig giltighet och acceptans. I detta samlade grepp bör det också ingå en översyn av allt det arbete som görs innan byggandet startar, t.ex. arbetet med översikts- och detaljplaner, bygglovsprocessen o.s.v. Är tiderna för dessa processer rimliga idag?

Även kortsiktigt finns det åtgärder som kan främja en positiv utveckling av bostadsmarknaden vilka kan initieras redan innan ett större samlat grepp tas.

Vi tänker i första hand på ett antal delområden som skulle möjliggöra både ökad tillgång på lägenheter och en ökad ekonomisk rättvisa. Dessa områden är:

- Uppluckring av amorteringskrav vid bostadsköp
- Återinförd fastighetsskatt
- Successivt avskaffande av ränteavdragen
- Utveckling av investeringsstöd för byggande
- Översyn av reglerna för bostadsbidrag så att låginkomsttagare och pensionärer har möjlighet att hyra nybyggda lägenheter
- Införande av någon typ av bostadslån till unga vuxna för att gynna deras möjligheter att komma in på bostadsmarknaden och därigenom också påbörja arbetet med att sanera den idag alltför oreglerade andrahandsmarknaden.

- Att den s.k. flyttskatten ses över för att underlätta flyttkedjor.
- Översyn av olika planprocesser för att undersöka om dessa tidsmässigt kan förkortas utan att det uppstår demokratiskt underskott.

Amorteringskraven gör att många människor, inte minst ungdomar, barnfamiljer samt personer med lite begränsningar i sin privatekonomi, stängs ute från ägarmarknaden vad gäller bostäder. Det får också till följd att de omflyttningar som behövs för att matcha arbetsmarknaden inte kommer till stånd och den ekonomiska tillväxten får inte nödvändig stimulans. Vår uppfattning är att amorteringskrav bör avtalas mellan långgivare och låntagare. Nyttan med amorteringskrav i nuvarande form har kraftigt ifrågasatts av flera forskare och ekonomer. En debatt runt amorteringskraven har initierats av bl.a. Robert Boije, chefsekonom vid SBAB och Lars E O Svensson, professor vid Handelshögskolan. I en debattartikel i DN (2019-11-09) menar de att ”amorteringskraven saknar påvisbar samhällsnytta”.

Att avskaffa fastighetsskatten var, menar vi, ett stort misstag. Det var de borgerliga partierna som drev frågan med stor hjälp av pressen som lyfte fram t.ex. äldre boende i skärgårdsområden som var drabbade., och det var alliansregeringen som avskaffade den. Ett återinförande av fastighetsskatten skulle öka den ekonomiska rättvisan mellan människor och mellan regioner och kommuner. Självfallet måste ett återinförande av fastighetsskatten kombineras med åtgärder som garanterar att människor som bott i en fastighet under många år garanteras kvarboende.

Vi ställer också kravet att avskaffa ränteavdragen. Om man jämför hur mycket ränteavdragen ger till boende i t.ex. Djursholm och Lidingö med boende i t.ex. Ydre och Kalix så ser vi mycket stora orättvisor. Det är människor med höga inkomster och höga lån som fram för allt gynnas av nuvarande system.

Ränteavdragen kostar idag statskassan många miljarder årligen. När räntehöjningarna kommer, kommer denna summa att öka och leder därmed till ökade orättvisor till höginkomsttagarnas fördel.

Vi ser dock problem med att avskaffa ränteavdragen allt för snabbt. Därför måste det förmodligen till övergångsregler och klara besked om en tidsperiod, 10 – 30 år har nämnts i debatten, för att inte skapa nya problem för grupper på bostadsmarknaden.

Genom ett förbättrat investeringsstöd ökas möjligheterna att bygga där behoven finns. Ett nytt investeringsstöd finns med i den nyligen beslutade budgeten, vilket är mycket positivt. Vår uppfattning är att när regeringen återtar initiativet inom bostadspolitiken är ett långsiktigt investeringsstöd en viktig framgångsfaktor.

Hyresnivåerna i nybyggda hus är ofta allt för höga för att människor med låga inkomster ska ha möjlighet att efterfråga dessa. Vi tror inte på att bygga billiga områden för särskilt utsatta

grupper utan förordar starkt en generell bostadspolitik. Stigmatisering och segregation måste, enligt oss, vara ett avslutat kapitel inom svensk bostadspolitik. Därför menar vi att en översyn av bostadsbidragen också måste ingå i en ny bostadspolitik.

Möjligheterna för unga vuxna att skaffa egen bostad i dagens Sverige är mycket allvarligt begränsade. Bostadsbrist, långa kötider och begränsade möjligheter till bolån samverkar till att ställa många yngre utanför den ordinarie bostadsmarknaden.

Riksbyggen har lanserat ett förslag ”ungbolån” som kortsiktigt skulle kunna bidra till att hjälpa situationen för yngre vuxna.

Partikongressen föreslår besluta:

- B120:1 att arbeta för att staten återtar initiativet avseende bostadspolitiken
- B120:2 att verka för att en stor bostadspolitisk reform initieras för att öka byggandet och rättvisan mellan olika boendeformer
- B120:3 att ta fram förslag på bolåneformer för unga för att underlätta deras inträde på bostadsmarknaden
- B120:4 att stimulera ett ökat byggande av hyresrätter med överkomliga hyror
- B120:5 att amorteringskravet vid bostadsfinansiering luckras upp/ses över
- B120:6 att fastighetsskatten återinförs
- B120:7 att ränteavdragen avskaffas, dock under en längre tidsperiod
- B120:8 att investeringsstödet för bostäder utvecklas
- B120:9 att bostadsbidragen ses över med mål att låginkomsttagare och pensionärer ska ha råd att hyra nyproducerade lägenheter
- B120:10 att det genomförs en genomlysning av alla planprocesser med avsikt att påskynda processerna utan att inskränka de demokratiska möjligheterna till påverkan
- B120:11 att den s.k. flyttskatten ses över i syfte att stimulera flyttkedjorna

Claes Nöjd i LO:s S-förening i Norrköping, Jan-Olov Karlsson Fält i Ljura S-förening i Norrköping, Klas Corbelius i STS-Norrköping, Pernilla Axell i Generation S i Norrköping, Alf Gustavsson i Kolmårdens S-förening i Norrköping, Lars Ellmark i City S-förening i Norrköping
Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B121

GULLSPÅNGS ARBETAREKOMMUN

Revisorernas krav på nedskrivning av värdet för allmännyttan vid nybyggnation

Det så kallade marknadsvärdet har fått alldeles för stor makt när det gäller nyproduktion av hyresrätter. En del revisorer och revisionsbolag kräver att en kommun som bygger nya lägenheter

ska skriva ned värdet så som marknaden antar det vara. Det innebär en stor risk för många små kommuner där marknaden inte är så stark. Detta hämmar också produktionen av hyresrätter. Små byggbolag hamnar också snett när nedskrivningskraven aktualiseras. Ursprunget handlar om när det var aktuellt att bestämma sig för om man skulle använda K2 eller K3. De allra flesta ekonomer och revisorer rekommenderade oss att byta från K2 till K3 men ingen förklarade då att det skulle bli så ekonomiskt orättvist beroende på hur man bedömer marknadsberäkningar av värdet för ett bostadsbolag.

Det här innebär stora svårigheter och risker att bygga nya hyresrätter i mindre landsbygdskommuner. Det blir en stor orättvisa om man bor i en lite landsbygdskommun jämfört med storstäder. Någon tycker att marknadsvärdet är lägre på landsbygden. Detta påverkar allmännyttans möjligheter att bygga hyresbostäder på ett negativt sätt. Marknadsvärdet ska inte styra utan behovet av byggnation av hyresrätter ska styra.

Partikongressen föreslår besluta:

B121:1 att nedskrivningskraven tas bort, marknadsvärde ska inte styra behovet av byggnation av hyresrätter

Carina Gullberg, Lars-Göran Ytterberg, Kristoffer Alexandersson, Jan Hassel
Gullspångs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B122

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Rensa bostadsträsket!

Rätten till bostad är grunden för ett värdigt liv. Det är därför det är samhällets ansvar att trygga denna rätt. Men idag är bostadspolitiken i Sverige totalt oöverskådlig både när det gäller de åtgärder som finns i denna och deras olika konsekvenser. Men sammantaget kan vi konstatera att dagens bostadsmarknad – med tonvikt på marknad – ur jämlikhetsperspektiv är en katastrof.

Det lär inte finnas något politikområde som mer kan karaktäriseras som omvänd Robin Hood politik. Här får de fattigaste i samhället betala de största boendekostnaderna och de rikaste får den största hjälpen från staten. De höga överlåtelsepriserna på bostadsrätter och villor i stora delar av landet skapar också ett stort generationsgap, där det är i det närmaste omöjligt för ungdomar att skaffa bostad. De fattigaste får betala priset för ett allt mer segregerat boende. Med tanke på bostadens stora betydelse för alla människor borde det få folk att resa sig i vrede. Det sker emellertid inte då helheten nästan aldrig diskuteras eftersom politiken är ett oöverskådligt misch masch.

Orsaken till problem med bostadsförsörjningen är att det inte har funnits en sammanhållen bostadspolitik i Sverige sedan 1990-talets början. Då slopades statens ansvar för finansieringen av bostadsbyggandet och både byggande och förvaltning fick full moms. Därefter har boendet i högre grad påverkats av en skattepolitik som gynnat äganderätt och bostadsrätt i form av ränteavdrag, slopad fastighetsskatt, RUT-avdrag och ROT-avdrag. Varje del är motiverad av fiskala skäl, där det har lappats och lagats. Men ingen har vågat tala om de totala konsekvenserna på bostadspolitikens område, där hyresrätten hamnat i strykclass.

Vad handlar det om? De stora subventionsposterna ränteavdrag och rotavdrag går till villasektorn och de med de största inkomsterna får mest. Även bostadsrätterna nås av dessa subventioner men i mindre utsträckning. Hyresgästerna får ingenting. Under socialdemokratiskt regeringsinnehav har de under perioder funnits ett investeringsstöd till byggande av hyresrätter, men det kompenserar inte på långt när avdragen till villor och bostadsrätter. En mängd andra skatter och avgifter fungerar orättvist och bidra att det hela blir mer oöverskådligt. Det handlar om fastighetsavgift, moms i byggandet och på förvaltningskostnader. Möjligheter att avsätta pengar i underhållsfonder saknas för hyresgäster. Även kommunerna bidrar genom att ta vinstutdelning från sina allmännyttiga bostadsbolag för att finansiera åtgärder och projekt som borde betalas av hela skattekollektivet, även de som bor i villor eller bostadsrätter.

Det råder ingen som helst tvekan om att boendet, i stället för att jämna ut livsvillkor, grundlägger mycket av de problem som vi ser i dagens ojämlika Sverige. Det handlar om segregation, skolproblem, hälsoproblem mm. Vill vi åstadkomma en utveckling där vi åter går mot ett jämlikare samhälle så måste bostadspolitiken prioriteras. En sammanhållen social bostadspolitik måste vara grunden.

Avveckla, rensa upp och bygg ett nytt rättvist system

Det nuvarande oöverskådliga och orättvisa systemet måste succesivt skrotas men det behövs en långsiktig avveckling av de subventioner som finns i nuvarande system. Däremot krävs snabba åtgärder för ett nytt rättvist system och ett omedelbart stopp för att föra in nya bostäder i det gamla systemet när det nya träder i kraft. Förutom att det är orättvist så är det orimligt att staten via avdragssystemen skall subventionera värdestegring och spekulation på samma sätt som ROT-avdrag möjliggör stöd till villaupprustning i andra länder.

Ett nytt tydligt rättvist system måste byggas upp. Det behövs en skattereform som ger såväl boende i villor som bostadsrätter och hyreslägenheter likvärdiga villkor. Bostadsbyggandet måste ökas. I bostadsbyggandet måste bra bostäder till rimliga boendekostnader prioriteras. Enklaste sättet är att införa ett rakt stöd till ny- och ombyggnad som är lika för alla upplåtelseformerna. Här kan investeringsstöd till hyresrätter och kooperativa hyresrätter för rimliga hyror fungera som en enkel modell.

Viktigt är att stödet inte kan omvandlas till kapitalvinster som för ägda bostäder med marknadsprissättning. Kan även fungera om avdragen endast kan ske på produktionskostnader för ny- och ombyggnad inte på värdestegring och direkt spekulation.

De flesta av de bostäder som kommer att finnas under överskådlig tid är redan byggda. Därför måste en sammanhållen bostadspolitik också ta sikte på de bostäder som redan finns.

Enda vägen för att åstadkomma en sammanhållen social bostadspolitik kan vara att tydliggöra ansvaret inrätta ett bostadsdepartement

Den aviserade skattereformen måste användas för att skapa mer jämlika och rättvisa villkor för boende i olika upplåtelseformer och mellan generationer.

Använd bostadspolitiken för att skapa ett hållbart Sverige socialt, ekonomiskt och miljömässigt investera i de mest utsatta stadsdelarna och gör dem till hållbara föredömen.

Vi föreslår därför att partikongressen uppdrar åt partistyrelsen

Partikongressen föreslås besluta:

B122:1 att utforma en social bostadspolitik

B122:2 att denna skall skapa jämlika och rättvisa villkor för boende i olika upplåtelseformer och mellan generationer

B122:3 att bostadspolitiken skall lägga grunden för ett hållbart Sverige – socialt, ekonomiskt och miljömässigt

Sten Svensson, Möllevångens Socialdemokratiska förening har den 18 februari antagit motionen som föreningens egen. Triangelns-S skickar motionen som egen. Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B123

VALLENTUNA ARBETAREKOMMUN

Rätten till en god bostad till alla

Socialdemokraterna ska driva en ny social bostadspolitik som är jämlik och jämställd.

Förord ur rapporten: En ny bostadspolitik.

<https://socialdemokraterna.abf.se/globalassets/socialdemokraternas-studieportal/en-ny-socialbostadspolitik.pdf>

”Den socialdemokratiska expertgruppen för en ny social bostadspolitik tillsattes våren 2017. Det skedde på initiativ av socialdemokraternas partisekreterare Lena Rådström Baastad. Uppdraget som partisekreteraren formulerade var av långsiktig karaktär. Arbetsgruppen skulle med ett fritt mandat analysera förutsättningarna för en ”ny social bostadspolitik” Vidare var uppdraget att ”Arbetsgruppen skulle se bortom partiets dagspolitiska ståndpunkter och snarare bidra till partiets långsiktiga politikutveckling.” En slutsats i förordet var: ”Om partiet har en vilja att åter gripa det politiska initiativet bör bostadsfrågan göras till en av partiets kärnfrågor. Det är vår förhoppning att den här rapporten kan bidra konstruktivt till den saken.” Stockholm i juni 2018 Lennart Weiss, arbetsgruppens ordförande Marie Linder Johan Löfstrand Åsa Johansson Ewelina Holm Lotta Jaensson Pär Svanberg.

Det här är vad den här motionen handlar om, att socialdemokraterna ta tag i en av partiets kärnfrågor. Idag har vi hemlösa, människor (och barn) som upplevt våld i nära relation, flyktingar, äldre och ungdomar som saknar en god bostad. Och antalet stiger med medföljande problematik, vi får en social skuld som bara växer. Vi har också människor som bor inneboende och inte kan ta sig vidare, dessa räknas inte som hemlösa, men har inte ett gott, jämlikt boende.

Det är de ekonomiskt svaga som kommer i kläm, särskilt efter det systemskifte som genomfördes av den borgerligt styrda alliansen på 90- talet. Skatteomläggningen drev fram den finansiella krisen, delvis driven av bostadspolitikerna. Det kan ha varit bra ändringar som gjordes då, men sen kom aldrig något nytt förslag och bostadspolitikerna har drivits av marknaden. Hushållen ska bekosta priserna på bostadsmarknaden vilket har gjort många skuldsatta och många utan bostad.

I rapporten finns både många förslag och en gedigen utredning är gjord över vad som behöver och kan göras. Socialdemokraterna behöver driva en ny ”folkhemspolitik” som inkluderar ensamstående kvinnor, män, barn, utsatta, hemlösa, äldre och ungdomar. Idag kan en skilsmässa driva föräldrar till hemlöshet, en utförsäkrad kan hamna i hemlöshet, unga bor hemma tills dom fyller trettio och så vidare.

Idag är det dubbla lås för många att komma in på bostadsmarknaden, låt socialdemokraterna ha nycklarna och släpp in de som idag inte kommer in eller kommer vidare med sina för åldern relevanta bostadsbehov. Inom några år har vi 280 000 tusen fler personer som är 80 plus, de kan komma att behöva en ny bostad, vi har också sett vilka problem trångboddhet gör vid pandemier.

En ny social bostadspolitik är möjlig men måste utformas med delvis nya verktyg, dessa måste socialdemokraterna utforma och rapporten ” En ny social bostadspolitik” är nyckeln. En mycket gedigen och bra rapport med tyngd, tusentals arbetstimmar är nedlagda.

Särskilt ska det allmänna trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa. Detta är både ett lagkrav och ett ideologiskt krav för Socialdemokraterna att leva upp till.

Partikongressen föreslås besluta:

B123:1 att uppdra till riksdagsgruppen att verka för att konkreta förslag på åtgärder utreds för att alla ska ha möjlighet till rätten till en god bostad enligt regeringsformens första kapitel, andra paragrafen ”Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten”

B123:2 att Socialdemokraterna ska driva en ny social bostadspolitik som är jämlik och jämställd

B123:3 att uppdra till riksdagsgruppen att verka för att följa intentionerna i utredningen ”En ny bostadspolitik” som gjorts på beställning efterlevs

Vallentuna S-Kvinnor

Vallentuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B124

VALLENTUNA ARBETAREKOMMUN

Rätten till en god bostad till alla

Socialdemokraterna ska driva en ny social bostadspolitik som är jämlik och jämställd.

Förord ur rapporten: ”En ny social bostadspolitik”.

<https://socialdemokraterna.abf.se/globalassets/socialdemokraternas-studieportal/en-ny-socialbostadspolitik.pdf>

”Den socialdemokratiska expertgruppen för en ny social bostadspolitik tillsattes våren 2017. Det skedde på initiativ av socialdemokraternas partisekreterare Lena Rådström Baastad. Uppdraget som partisekreteraren formulerade var av långsiktig karaktär. Arbetsgruppen skulle med ett fritt mandat analysera förutsättningarna för en ”ny social bostadspolitik” Vidare var uppdraget att ”Arbetsgruppen skulle se bortom partiets dagspolitiska ståndpunkter och snarare bidra till partiets långsiktiga politikutveckling.” En slutsats i förordet var: ”Om partiet har en vilja att åter gripa det politiska initiativet bör bostadsfrågan göras till en av partiets kärnfrågor. Det är vår förhoppning att den här rapporten kan bidra konstruktivt till den saken.” Stockholm i juni 2018 Lennart Weiss, arbetsgruppens ordförande Marie Linder Johan Löfstrand Åsa Johansson Ewelina Holm Lotta Jaensson Pär Svanberg.

Det här är vad den här motionen handlar om, att socialdemokraterna ta tag i en av partiets kärnfrågor. Idag har vi hemlösa, människor (och barn) som upplevt våld i nära relation, flyktingar, äldre och ungdomar som saknar en god bostad. Och antalet stiger med medföljande problematik, vi får en social skuld som bara växer. Vi har också människor som bor inneboende och inte kan ta sig vidare, dessa räknas inte som hemlösa, men har inte ett gott, jämlikt boende.

Det är de ekonomiskt svaga som kommer i kläm, särskilt efter det systemskifte som genomfördes av den borgerligt styrda alliansen på 90- talet.

Skatteomläggningen drev fram den finansiella krisen, delvis driven av bostadspolitiken. Det kan ha varit bra ändringar som gjordes då, men sen kom aldrig något nytt förslag och bostadspolitiken har drivits av marknaden. Hushållen ska bekosta priserna på bostadsmarknaden vilket har gjort många skuldsatta och många utan bostad.

I rapporten finns både många förslag och en gedigen utredning är gjord över vad som behöver och kan göras. Socialdemokraterna behöver driva en ny ”folkhemspolitik” som inkluderar ensamstående kvinnor, män, barn, utsatta, hemlösa, äldre och ungdomar. Idag kan en skilsmässa driva föräldrar till hemlöshet, en utförsäkrad kan hamna i hemlöshet, unga bor hemma tills dom fyller trettio och så vidare.

Idag är det dubbla lås för många att komma in på bostadsmarknaden, låt socialdemokraterna ha nycklarna och släpp in de som idag inte kommer in eller kommer vidare med sina för åldern relevanta bostadsbehov. Inom några år har vi 280 000 tusen fler personer som är 80 plus, de kan komma att behöva en ny bostad, vi har också sett vilka problem trångboddhet gör vid pandemier.

En ny social bostadspolitik är möjlig men måste utformas med delvis nya verktyg, dessa måste socialdemokraterna utforma och rapporten ” En ny social bostadspolitik” är nyckeln. En mycket gedigen och bra rapport med tyngd, tusentals arbetstimmar är nedlagda. Särskilt ska det allmänna trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa. Detta är både ett lagkrav och ett ideologiskt krav för Socialdemokraterna att leva upp till.

Partikongressen föreslås besluta:

B124:1 att uppdra till riksdagsgruppen att verka för att konkreta förslag på åtgärder utreds för att alla ska ha möjlighet till rätten till en god bostad enligt regeringsformens första kapitel, andra paragrafen ”Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten”

B124:2 att Socialdemokraterna ska driva en ny social bostadspolitik som är jämlik och jämställd

B124:3 att uppdra till riksdagsgruppen att verka för att följa intentionerna i utredningen ”En ny bostadspolitik” som gjorts på beställning efterlevs

Ing-Marie Elfström, Roland Ahl, Gustav Elfström och Eva Asplund
Vallentuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B125

SÖRMLANDS PARTIDISTRIKT

Skapa ökade ekonomiska möjligheter till upprustning av befintliga vatten- och avloppsledningar

Dagens befintliga vatten- och avloppsledningar och system är till stor del ursprungligen uppförd med hjälp av statliga pengar. Sedan dess har åren gått och dessa system har genom bl.a. omfattande användning, väder och rörelser i marken ett allt större och växande behov av renovering och upprustning. Förutom detta har det tillkommit nya och bättre miljökrav för våra VA-system och som det finns stora behov av att anpassa, inte bara nya, utan även befintliga anläggningar och ledningar efter. Detta innebär stora kostnader som måste till för att kunna genomföra uppdateringar och upprustningar av dessa vatten- och avloppsledningar och system.

Det finns idag kommuner som har egna omvandlingsområden med undermåliga avloppssystem som behöver anslutas till det kommunala VA-nätet för att få till ett bra vatten och rening. Detta genererar stora kostnader vid byggande av ledningsnät till dessa områden.

Därtill finns ett behov av utökad kapacitet på nätet när industrietableringar görs.

De kostnader som allt detta innebär för många kommuner kan inte en kommun idag bära själva, det innebär att kostnaderna kommer att läggas på taxorna för VA.

Renoveringstakten som många kommuner har idag, som dels grundar sig på kommunernas ekonomi, är långt högre än vad själva ledningsnätets tekniska livslängd är. Vilket därmed innebär att ledningsnätet slits fortare än kommunerna hinner underhålla det.

Det finns med andra ord betydande risker, om detta inte ses över och åtgärdas, för att flera kommuner kommer att få växande problem med konsekvenser, såsom miljöpåverkan, när exempelvis hundra tusentals liter dricksvatten läcker ut

- ur brustna ledningar eller förorenas på sin väg i ledningsnätet från vattenverket till kranen
- • . Därutöver finns risker att avloppsvatten kan läcka ut med konsekvensen att föroreningar och smittämnen som finns i avloppsvattnet sprids, vilket påverkar miljön och människors hälsa negativt
- • • , samt en ökad påfrestning för våra redan belastade vattenverk som arbetar för att rena vårt dricksvatten. Tillkommer gör risker med ytterligare ökade kostnader, m.m.

Då kommunerna själva inte kan bekosta detta hamnar detta troligtvis på förhöjda taxor för de boende. För mindre kommuner där kostnaderna kan vara stora, fördelade över stora areal per invånare skulle detta kunna innebära rejält höjda taxor vilket i sin tur riskerar ge ytterligare konsekvenser såsom befolkningsminskning på sikt i dessa områden/kommuner.

Vårt förslag

Vi anser att rent vatten och fungerande avlopp, i Sverige idag, är och bör vara en självklarhet och trygghet för alla invånare. Vi anser att vi som Socialdemokrater utifrån våra värderingar om solidaritet och jämlikhet ska ta initiativet att lyfta fram detta och visa på ett ansvarstagande, inte enbart utifrån ett ekonomiskt perspektiv utan även utifrån ett ansvar för vår befintliga miljö och allas vår hälsa. Vidare anser vi att staten, som inledningsvis varit med och uppfört detta VA-system, på nationell nivå gör en insats och ekonomiskt stöttar de Svenska kommunerna när det kommer till behovet av upprustning av VA-systemen för att kunna bibehålla en fungerande infrastruktur. Detta är av vikt då vi ser att stora ekonomiska insatsbehov föreligger i ett ofta alltför eftersatt underhåll av dessa system. Vi ser annars att risker finns att den ekonomi som behövs för att göra insatser förebyggande innan akuta händelser uppstår, ex. i form av brustna ledningar och stora vattenläckage, hamnar på taxorna för de boenden som det ser ut idag. Det innebär för en del områden, så som mindre kommuner, kraftigt höjda taxor och avgifter. Detta i sin tur leder till ökade svårigheter att konkurrera och locka boenden till dessa områden. Risken är stor att detta kan leda till eller rent av öka en redan påbörjad avbefolkning inom dessa områden. Kommunerna kan idag inte ekonomiskt bära dessa omfattande kostnadsbehov.

Vi ser ett behov av ekonomiskt stöd till kommunerna för att kunna genomlysna det enskilda kommunala upprustningsbehovet och genomföra de åtgärder som behövs för att under kommande efterföljande år kunna ha en relativt jämn skötsel- och upprustningskostnad av kommunernas VA-system.

Vi föreslår att staten avsätter ekonomiskt bistånd och tar fram en modell för hur kommunerna kan söka ersättning avsett för upprustning utifrån behov av befintliga VA-system.

Partikongressen föreslås besluta:

B125:1 att Socialdemokraterna i riksdagen verkar för att ta fram möjligheter för hur kommunerna alt. VA-bolagen kan få ekonomiskt bistånd avsett för upprustning av befintliga vatten- och avloppsledningar utifrån behov.

Sörmlands partidistrikts styrelse

Sörmlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B126

ÄLVSBORGS SÖDRA PARTIDISTRIKT

Sluta bygga med cement och betong - bygg med tegel och trä

Socialdemokraterna har tagit ställning för att bli världens första välfärdsland fri från fossila bränslen. Detta innebär en stor omställning i vårt samhällsbygge och vi måste börja ställa de krav som är nödvändiga för att uppnå målet om hållbarhet. I byggandet av nya hus är det

många aspekter som behöver tas i beaktande när man diskuterar klimatpåverkan, men valet av material är oerhört viktigt. En stor andel av bostadsprojektets klimatpåverkan kommer ur materialtillverkningen där betongproduktionen står för en mycket stor andel. Mot bakgrund av att Sverige, enligt Miljömålberedningens nya direktiv, ska vara klimatneutralt 2045 är materialvalet i byggandet – både vad gäller bostäder och infrastruktur – en viktig aspekt.

Cementbaserade produkter, som betong, utgör i dag 85–90 procent av marknaden för byggprodukter. Tillverkning av cement och i förläggningen betong innebär dels stora koldioxidutsläpp men också en påverkan på våra hav: sand används i tillverkningen och enligt en rapport från FN:s miljöprogram så handlar det om minst 40 miljarder ton sand och grus som används för att gjuta betong. Mycket av sanden är dessutom illegalt utvunnen, från stränder och hav, där växande ekonomier exploaterar inte bara sin egen natur utan också andra länders.

Material som är betydligt bättre ur klimatsynpunkt är tegel och trä. Trä utgör idag endast en liten del av materialet i byggprodukter och projekt, trots att trä är koldioxidneutralt och förnybart. Trä har den lägsta energiförbrukningen av alla byggmaterial och kan dessutom återanvändas. På bara några sekunder växer det upp lika många träd som används för ett helt hyreshus.

Tegel är inte lika bra som trä, men betydligt bättre än betong. Tegel behöver fortfarande hettas upp men är sedan underhållsfria och har extremt lång hållbarhet. Tegel kan dessutom återanvändas som tegelkross, vilket gör att inget material behöver gå förlorat.

För att Sverige på allvar ska kunna gå mot nollutsläpp, behöver vi göra vår del.

S-studenter i Borås yrkar därför

Partikongressen föreslås besluta:

B126:1 att partidistriktet verkar för att Sveriges kommuner, genom sina avtal med exploatörer och byggbolag samt i sina egna bostadsbolag, slutar använda sig av betong och cement i byggandet av nya bostäder och andra byggnader och istället använder trä i första hand, och tegel i andra hand

B126:2 att

B126:3 att bifalla motion

Jessica Eriksson

Älvsborgs södra partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B127

UPPSALA ARBETAREKOMMUN

Social bostadspolitik

Vi har idag för få bostäder, i synnerhet sett till betalningsförmåga. Bland annat saknas hyresbostäder och egnahem till rimliga priser. Följderna blir trångboddhet, segregation samt sämre rörlighet. Trångboddhet försvårar familjebildning och etablering i samhället samt hindrar skolungdom från mindre gynnade hem att få studiero. Samtidigt är det brist på konkurrens i byggsektorn, som har höga vinster och ett byggande utan anpassning till samhällets behov. Alla har rätt till en ändamålsenlig bostad till skälig kostnad och med besittningsskydd. Marknadshyror ska motverkas. Det ska även finnas tillräckligt med bostäder lämpade för personer med nedsatt funktion.

Egnahemsbyggande bör uppmuntras där man kan bygga i takt med egna ekonomiska resurser. För att nå dessa mål behöver stat, region och kommun starkare rättigheter för att planera markanvändning och får därigenom ökade rättigheter att planera och bygga bostäder. De kommunala bostadsbolagen behöver rustas rättsligt för att kunna behålla och utveckla sina bostäder och för att få samverka med andra kommuner. Ett statligt byggbolag bör bildas för att bygga, äga och förvalta bostäder för att tillgodose människors behov.

Partikongressen föreslås besluta:

B127:1 att Socialdemokraterna verkar för att offentlig markanvändningsplanering inkluderande kommunal rätt att bestämma upplåtelseformerna på privat mark införs

B127:2 att Socialdemokraterna verkar för att möjligheterna att föra ut vinster från exempelvis försäljningar från de allmännyttiga bostadsbolagen begränsas. Ska vinster överhuvudtaget föras ut ska de antingen gå till utökade sociala insatser eller till att minska segregationen

B127:3 att Socialdemokraterna verkar för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar bostäder

B127:4 att Socialdemokraterna motverkar införandet av marknadshyror

B127:5 att Socialdemokraterna uppmuntrar egnahemsbyggande genom att upplåta lämplig tomtmark

Sten Gellerstedt, antagen av Eriksbergs S-förening

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B128

LANDSKRONA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Social bostadspolitik för jobb och bostad åt alla

Sverige hade en gång en mycket framgångsrik bostadspolitik. Utgångspunkten för den under decennier förda politiken var att bostaden både är en medborgerlig rättighet och en avgörande tillgång och resurs i samhällsekonomin. God och jämlik tillgång till klimatneutrala bostäder i olika upplåtelseformer är avgörande både för medborgarnas livskvalitet och för samhällsekonomin funktionssätt. Ett högt bostadsbyggande även i lågkonjunktur är en avgörande stabiliserande faktor i ekonomin och håller sysselsättningsgraden hög.

I stället finns idag ett system som är en av den industrialiserade världens mest marknadsliberala. Det har lett till växande segregation och ett kroniskt underskott på bostäder i förhållande till medborgarnas behov och betalningsvilja. Detta försvårar för människor att anpassa sitt boende både till studier och arbetsmarknadens förutsättningar samt försvårar därmed näringslivets personalförsörjning och hämmar ekonomisk utveckling.

Bank- och fastighetssektorernas maktkoncentration till ett fåtal stora bolag med väldigt höga vinstmarginaler dominerar och stryper utbudet av bostäder tillsammans med det kommunala planmonopolet. Den bristande konkurrensen missgynnar också innovationskraften i byggsektorn. Ständigt stigande kostnader både för mark och byggande vältras över på de boende. Marknaden fungerar inte. En marknad med större konkurrens, marknadsregleringar och offentligt byggande skulle generera fler bostäder till lägre kostnad.

Det är socialdemokratin uppgift att stå upp för den gamla insikten att bostadssektorn måste regleras kraftfullt för att bryta med dessa destruktiva krafter. Till stora delar verkar dessa krafter i och genom enskilda kommuners samhällsplanering. Den syns i oviljan eller oförmågan att leva upp till den i lag reglerade skyldigheten att planera för medborgarnas bostadsförsörjning.

De allmännyttiga kommunala bostadsbolagen hade tidigare en central roll i den framgångsrika sociala bostadspolitik. Förändrade spelregler och lagändringar har dock försatt allmännyttan på defensiven under flera decennier. Lagstiftningen på området behöver klagöras så att det allmännyttiga syftet med verksamheten i de kommunala bostadsbolagen åter sätts i förgrunden.

Ändamålsenliga bostäder för alla medborgare är ett självklart mål för socialdemokratin. Alla i vårt land ska ha rätt till boende till skäligen kostnad, samt att antalet specialbostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning ökas kraftigt. Fram till år 2030 bedömer Boverket att cirka 800 000 bostäder behöver byggas, det vill säga ett nytt, klimatneutralt miljonprogram.

I syfte att stärka konkurrensen och innovationskraften inom sektorn samt tillgodose att medborgares behov av bostäder tillmötesgår bör ett statligt byggbolag bildas. Bolaget ska i egen regi bygga, äga och förvalta hyreslägenheter samt specialboenden, bland annat på mark som ägs och/eller anvisas av staten/regionen. Bolagets verksamhet kan inledas antingen genom uppköp av medelstora byggbolag i tillväxtregioner eller växa genom ny rekrytering. I detta förslag ingår att statliga fastighets- och markinnehav ska användas för etableringen av bostäder i de fall det anses relevant och lämpligt.

Partikongressen föreslås besluta:

B128:1 att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändningsplanering införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska verktyg att planera och bygga bostäder

B128:2 att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden

B128:3 att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden

Eva Isaksson-Ståhl

Landskrona arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B129

ENKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Solidarisk bostadspolitik – ge allmännyttan en chans

Svensk bostadspolitik ska vara en socialdemokratisk paradgren och för att lyckas måste den vara solidarisk. Bostad är välfärd och en del av den svenska modellen som vi är så stolta över. Solidarisk ansvarsfördelning mellan kommuner, samarbeten regionalt och statlig riktning krävs för att vi tillsammans ska ge alla människor möjlighet till ett eget hem. Socialdemokratin bör formellt uttala att bostadspolitik är en del av välfärdspolitiken i form av välfärdens fjärde ben.

För att möjliggöra en första bostad till unga, även dem unga som inte kommer från resursstarka familjer bör Socialdemokraterna verka för att införa startlån/bolån för unga (18–35 år) utifrån Riksbyggens modell. Modellen går att jämföra med att ta CSN-lån vid studier.

Att öka produktionstakten och bygga bort bostadsbristen är det självklara sättet att tillse att alla har ett boende. Ett bostadspolitiskt ramverk (t ex uttalade produktionsmål kopplat till behov med bra beräkningsmodell) behövs för att tillse att det byggs tillräckligt med bostäder. Investeringsstödet bör också öka och anpassas till en nivå där ett uppsatt produktionsmål uppnås.

Detta för att ge möjlighet att nå det mål som behövs för att bygga tillräckligt mycket för att möta det faktiska bostadsbehovet.

Staten måste ta ansvar för bostadspolitiken och dess verktygslåda. Därför bör ROT avvecklas som permanent avdrag och återställs därmed som ett arbetsmarknadspolitiskt instrument. Bör ingå i en större skatteöversyn där intäkterna från borttagen ROT används till nyproduktion. Detta för att öka nybyggnadstakten istället för att renovera kök. ROT bör också styras till klimatsmarta renoveringar när den väl införs.

Stoppa social dumping. Kraftfulla åtgärder måste vidtas för att stoppa att kommuner lämpar över kostnader på andra kommuner.

Sverige växer och vi Socialdemokrater vill att hela Sverige ska leva. Vi måste skapa möjligheter att den som vill bo på landet har ekonomiska möjligheter att bygga och bo där. Idag är det svårt att få lån av bankerna för att marken anses svårvärderad. Ett Landsbygdslån bör inrättas för byggande av egna hem (villor och radhus) på landsbygden i intervallet mellan bankernas bottenlån och hushållets egen kapitalinsats. Staten tar större ansvar för egnahemsproduktionen.

Allmännyttan är fantastiskt och något att vara stolt. Kommunala bostadsbolag tar stort ansvar för att tillse medborgare med bostäder. Allmännyttan har att förhålla sig till kommunallagen och tex offentlighetsprincipen, tillsätts av kommunala politiker etc. Men konkurrerar också med marknaden, styrs av aktiebolagslagen och marknadsmässiga principer. Där krockar Lagen om offentlig upphandling. Det är orimligt att LOU tillämpas av allmännyttan i den form som gör sig gällande idag. Allmännyttan borde undantas från LOU och istället tillämpa EU:s minimikrav.

Sociala goodwillposter bör införas. När ett allmännyttigt bolag gör en bostadssocial satsning idag så belastar det resultatet varje år som insatsen görs. Vinsterna uppstår ofta långt senare. För mindre bolag kan denna belastning innebära att nyproduktion försvåras eller rent av omöjliggörs. Möjligheterna att införa en goodwillpost för att bokföra sociala investeringar bör prövas. Det skulle göra att bosociala insatser skulle kunna skrivas av som den tillgång det faktiskt är istället för att landa in i resultatet år 1.

Regionala allmännyttor bör uppmuntras. Att skapa större bolag genom kommunal samverkan vore önskvärt för att klara av både en god förvaltning och nyproduktion. Givetvis ska kommunerna fortsatt ha rådigheten och ägarskapet. Men precis som inom områden som avfall, vatten och räddningstjänst skulle många kommuner och regioner ha fördel av mer regional samverkan. Allmännyttiga företag ska också undantas från kommunallagens lokaliseringsprincip.

1) <https://socialdemokraterna.abf.se/globalassets/socialdemokraternas-studieportal/en-ny-social-bostadspolitik.pdf> sid 53

- 2) <https://www.riksbyggen.se/bostad/ungbolan/>
- 3) <https://www.expressen.se/debatt/ge-riksbanken-i-uppdrag-att-stimulera-byggandet/>
- 4) https://www.hyresgastforeningen.se/globalassets/faktabanken/rapporter/2020/finansieringsrapport_2020.pdf sid 66
- 5) Se t ex https://www.regeringen.se/4a23ec/contentassets/a60a4b64403e466fb7af8ab30a2399e2/sou-2020_46_vol-1_webb.pdf sid 63
- 6) https://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2020/2020_19_webb.pdf
- 7) <https://socialdemokraterna.abf.se/globalassets/socialdemokraternas-studieportal/en-ny-social-bostadspolitik.pdf> sid 30
- 8) <https://www.sverigesallmannytta.se/juridik/offentlig-upphandling-lou/>
- 9) För exempel se Förbo AB <https://www.förbo.se/>

Partikongressen föreslås besluta:

- B129:1 att Socialdemokraterna formellt uttalar att bostadspolitikerna är en del av välfärdspolitikerna i form av välfärdens fjärde ben
- B129:2 att Socialdemokraterna verka för att införa startlån/bolån för unga utifrån Riksbyggens modell
- B129:3 att allmännyttan undantas från LOU
- B129:4 att regionala allmännyttor uppmuntras
- B129:5 att sociala goodwillposter införs
- B129:6 att ett bostadspolitiskt ramverk inrättas
- B129:7 att ROT avvecklas som permanent avdrag och återställs som ett arbetsmarknadspolitiskt instrument
- B129:8 att landsbygdslån inrättas
- B129:9 att socialdumping förbjuds

Linda Johansson

Enköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B130

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Stat och kommun i samverkan för ökat bostadsbyggande

Bostadsbyggandet har under en följd av år varit otillräckligt och i stor utsträckning inriktat mot köpstarka grupper. Coronakrisen gör osäkerheten om produktionsnivån av nya bostäder större än vanligt. Allt från 10 till 70 procents produktionsfall har funnits med i olika scenarier. Men det kommer även under överskådlig tid finnas stor efterfrågan på bostäder och då inte minst hyreslägenheter.

Samtidigt som efterfrågan på hyresbostäder är stor innebär en högre arbetslöshet till följd av coronakrisen att efterfrågan på bostäder till rimliga kostnader kommer att öka. Vi ser redan idag ett glapp mellan det demografiska bostadsbehovet och verklig efterfrågan sett till ekonomiska möjligheter. Det glappet kommer fortsätta växa i krisens spår. Därför är det mer aktuellt än någonsin att lyckas bygga till kostnadsnivåer som innebär att fler har råd med nybyggda bostäder. Frågan är också högt upp på den politiska agendan. Regeringen har tillsatt en utredning om social bostadspolitik där förhoppningen är att resultaten av den ska hjälpa fler in på bostadsmarknaden.

För att finna lösningar på bostadskrisen kan vi med fördel blicka bakåt i tiden på vad som gjordes förr då bostadsbristen var omfattande. För över femtio år sedan initierades det så kallade miljonprogrammet. I miljonprogrammet eftersträvades storskaliga projekt eftersom skalfördelarna skulle sänka kostnaden per enhet, med målsättningen att ”hela befolkningen skall beredas sunda, rymliga, välplanerade och ändamålsenligt utrustade bostäder av god kvalitet till skälig kostnad”. Miljonprogrammet var ett gemensamt åtagande mellan stat och kommun och innefattade bland annat statligt stöd till kommunerna.

Idag ser vi annorlunda på bostadsfrågorna, inte minst det som kallades storskalighet. Men bostadsbristen är fortsatt påtaglig. Staten och kommuner behöver åter ta ett gemensamt ansvar för att undanröja bostadsbristen.

Det behövs en aktiv statlig bostadspolitik med målsatta nybyggnadstal per bostads- och arbetsmarknadsregion kombinerat med ekonomiskt stöd till kommunerna för att nå målen.

Andra åtgärder som bör övervägas för att öka bostadsproduktionen är:

- Mer standardiserat men ändå variationsrikt byggande i likhet med Kombohusen. En förutsättning för att kunna bygga standardiserat och därmed pressa priserna är att byggreglerna är förutsägbara och samtidigt flexibla.
- Bättre statliga kreditgarantier särskilt för kooperativ hyresrätt.

- En översyn av lagen om allmännyttiga bostadsaktiebolag som flyttar tonvikt från dagens snäva definition på affärsmässighet till allmännyttans bostadssociala ansvar.

Ett kraftfullt bostadspolitiskt program bör ingå i den kickstart av ekonomin som är nödvändig efter coronakrisen och skulle kunna gälla i 10 år framåt. Förutom att bidra till att få de ekonomiska hjulen att snurra för fullt skulle vi under den tiden bygga bort bostadsbristen. Vi skulle återigen kunna nå 1960-talets målsättning för bostadspolitiken, att alla ska kunna ha en bra och rymlig bostad till en skälig kostnad. Därmed skulle bostadspolitiken åter hamna i centrum för välfärdspolitiken.

Vi yrkar:

Partikongressen föreslås besluta:

B130:1 att Socialdemokraterna verkar för att regeringen utformar ett handslag mellan staten och kommuner för ökat bostadsbyggande

B130:2 att Socialdemokraterna verkar för att regeringen tar fram ett bostadspolitiskt program i enlighet med motionens intentioner

Malmö arbetarekommunens styrelse

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B131

ÅSTORPS ARBETAREKOMMUN

Staten ska stödja fler lönsamma och energiriktiga lösningar.

Bakgrund

Två av de största utmaningarna just nu och framöver är coronaviruspandemin och klimatkrisen.

Under dessa utmaningar, kommer Sverige och EU under lång tid att göra massiva investeringar för att bidra till att nå både klimatmålen och för att minska smittspridningen.

Vi vet alla att EU satsar på att återstå paket, där energieffektivisering är central, och Sverige är beredd för en ny energieffektivisering stöd.

Sverige ligger långt fram när det gäller klimatpolitiska åtgärder.

I detta arbete ingår åtgärder såsom:

- Skapa ett bra affärsklimat mellan investerare och myndigheter

- Förbättra inomhusklimatet
- Minska energiförbrukning
- Ökar effektivitet på arbetsplats
- Skapar en bra folkhälsa
- Underlätta målet till branschorgan
- Vi får ett hållbart samhälle
- Vi reser oss till en klimatneutral framtid i enlighet med Paris-avtalet.

Med tanke på lönsamhet och effektivitet för att skapa en bra hälsa och sist men inte minst ett bra inomhus klimat- och miljö, yrkar jag:

Partikongressen föreslås besluta:

B131:1 att -myndigheterna skapar olika paket för att generera lönsamma energieffektiva lösningar -myndigheterna undersöker olika möjligheter att hjälpa investerare/ fastighetsägarna att få en kortare avskrivningstid, så att de gör investeringar i energibesparingar eller i grön energi -myndigheterna undersöker att villkor för renoveringsstödet uppfyller lagar för inomhusmiljö och luften -myndigheterna skall synka regelverket så att de blir mer tydliga -regering skapar bättre samordning mellan myndigheter -Riksdagen och Regeringen ska satsa mer på forskning för att utveckla våra möjligheter och vara ledande i EU framöver -myndigheterna ska effektivisera OVK, obligatorisk ventilationskontroll regelverket

Björnekulla S-förening

Åstorps arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B132

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

Statlig kreditgaranti till alla som vill bygga egna bostäder på landsbygden och i mindre samhällen

Motivering:

Problemet för de som vill bygga hus på landsbygden och mindre samhällen är att marknadsvärdet på många ställen är lägre än byggkostnaderna. Då är det svårt att få lån från banken utan statlig kreditgaranti.

Garantin ger långgivaren ett skydd mot kreditförluster och minskar behovet av topplån eller egen kapitalinsats för den som bygger, vilket medför att det inte blir så svårt att bygga egen bostad i mindre samhällen eller på landsbygden. Låt hela Sverige leva!

Finansiering:
En extra bankskatt.

Partikongressen föreslår besluta:

B132:1 att verka för att statliga lån beviljas till byggkostnaden och inte marknadsvärdet (som tyvärr är lägre i den mindre kommunen)

Pär Svenningsson
Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B133

UMEÅ ARBETAREKOMMUN

Statligt byggbolag nu!

240 av 290 kommuner i Sverige rapporterade år 2019 att de har brist på bostäder, trots detta rapporterar SCB en minskning på 12% av antalet byggda bostäder under det första halvåret 2019 jämfört med samma period 2018. Samtidigt står lägenheter i storstäder, som exempelvis centrala Stockholm, tomma på grund av deras orimligt höga priser. Många har inte kapitalet som krävs för att köpa en bostadsrätt, inte heller har de månadslönen som krävs för att betala hyrorna för de nyproducerade hyresrätterna. Marknadens prioritering av stora vinstmarginaler leder alltså till att stora delar av befolkningen hålls utanför bostadsmarknaden. Många unga får det svårt att ta sig in på bostadsmarknaden eller att överhuvudtaget kunna flytta hemifrån och bli en självständig vuxen. Det leder även till begränsningar i valmöjligheter då studenter, nyanlända och äldre går miste om studier, jobb och andra möjligheter när de tvingas att avstå en flytt på grund av att de inte kan lösa bostadssituationen.

Bostadsbristen är en av de största orsakerna till segregation i vårt samhälle. Det är möjligt att hävda att det är oansvarigt av vår solidariska politik att lämna denna stora och viktiga fråga till att avgöras av marknad och kapitalägare. Inrättandet av ett statligt byggbolag skulle bidra till en minskning av bostadsbristen och som en följd, skulle det även leda till ett mer jämlikt samhälle där alla kan bidra. Det finns goda exempel i världen där man har kommit långt i en sådan utveckling. Det verkligt goda exemplet på detta är Singapore där över 80% av befolkningen bor i statligt ägda bostäder. Genom att staten tar ansvar för att bygga nya bostadsområden där det ingår i planeringen att man tar hänsyn till variation av boendeformer så kan vi proaktivt motverka den socioekonomiska bostadssegregationen.

Partikongressen föreslås besluta:

B133:1 att Socialdemokraterna verkar för att ett allmännyttigt statligt byggbolag inrättas i syfte att bygga fler bostäder

Korsdrag Socialdemokratisk förening

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B134

BJUVS ARBETAREKOMMUN

Stoppa den sociala dumpningen och utnyttjandet av människor

Drömmen om ett eget hus för sin familj finns hos många föräldrar. För en del en självklarhet, men för andra något näst intill ouppnåeligt.

När så chansen ges, tar föräldrarna möjligheten att, i stället för att bo i en lägenhet med sina barn, få flytta till ett alldeles eget hus.

Men ganska snart hopar sig problemen, hyran som föräldrarna betalar gäller endast kallhyra. Detta kan vara en hyra på upp emot 12.000 kr/månad, endast i hyra. Elavgifter, sopavgifter och VA-kostnader tillkommer, vilket förbryllar dem som har hyrt huset. De tror att den räkning de har fått för hyra, innefattar alla kostnader. Dessutom är husen i grunden ofta äldre misskött hus med låg standard och redan eftersatt underhåll, såsom t.ex. mögel och dålig isolering. Detta gör att elräkningen blir hög. Hyresvärden finns dessutom inte alltid på bostadsorten, utan kan bara nås via telefon eller mail.

Samtidigt som föräldrarna brottas med kostnader för det nya boendet, så finner sig barnen till rätta i förskola och skola. De trivs, får kompisar och börjar sin acklimatisering i det nya landet och därmed i samhället som svenskar. Föräldrarna kommer ibland till skolan och ber skolans personal om hjälp och råd om hur de ska klara kostnaderna för huset. Samt att förstå vad det är för räkningar de har fått. Skolans personal kan endast hänvisa dem till socialförvaltningen. Dessa föräldrar kan inte och känner inte till det svenska systemet, och att gå till socialförvaltningen är helt främmande för dem. Då är de rädda för att barnen tas ifrån dem. När så gränsen är nådd för föräldrarna och de inte klarar kostnaderna längre, eller inte ser någon annan utväg ur situationen, får barnen sluta i skolan. Familjen flyttar till en ny ort. Inte sällan har dessa barn redan flyttat från ort till ort. Detta innebär en rotlöshet och på sikt flera riskfaktorer för både barnen och deras familjer.

Hjälp barnen och deras föräldrar, att få en bra start i sitt nya hemland.

Partikongressen föreslås besluta:

B134:1 att den sociala dumpningen stoppas

B134:2 att ödehus och fastigheter med starkt eftersatt underhåll ska kunna dömas ut som bostad av kommunen

B134:3 att en utdömd fastighet inte ska kunna hyras ut

B134:4 att öka möjligheten till tvångsförvaltningen av hyresfastigheter som inte sköts

Catarina Leo

Bjuvs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B135

UMEÅ ARBETAREKOMMUN

Svik inte hyresgästerna!

Inför valet 2018 lovade Socialdemokraterna och Miljöpartiet att inte införa marknadshyror.

Nu öppnar partierna upp för att införa marknadshyror på nyproduktion.

Det är ett svek mot landets hyresgäster och kommer innebära kraftigt höjda hyror. Politikerna borde istället fråga sig hur vanliga människor ska ha råd att bo i nya lägenheter över huvud taget.

Marknadshyra innebär att hyresvärden ensidigt bestämmer hur mycket som skall betala i hyra, helt utan förhandling.

Idag har vi kollektiva förhandlingar. Det innebär att hyresvärden inte kan sätta hyran ensidigt, utan måste förhandla hyran med Hyresgästföreningen

Modellen med kollektiva förhandlingar sätts ur spel. Till en början kommer det drabba alla som flyttar till en nyproducerad hyresbostad, lägenheter som redan idag har en högre hyra. På sikt kommer alla lägenheter få höjda hyror eftersom den kollektiva förhandlingen försvinner.

Hur mycket hyran kommer att höjas med om marknadshyror införs i Sverige beror på var en bor

Några exempel; För en tvåa på 58 kvadratmeter innebär det att hyran går upp från i genomsnitt 6 400 till 9 600 i Stockholms stad. För samma lägenhet i Göteborg motsvarar det en hyresökning från 5 500 per månad till mellan 7 300 och 8 300 kronor per månad.

Vi S kvinnor ser med stort allvar på den kommande befarade utvecklingen och säger bestämt nej till förslaget med marknadshyror.

Partikongressen föreslås besluta:

B135:1 att Socialdemokraterna på alla tänkbara sätt verkar för att förslaget om marknadshyror i nyproduktion inte verkställs

Birgitta Mukkavaara, Umeå Socialdemokratiska kvinnoklubb
Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B136

ÄLVSBORGS SÖDRA PARTIDISTRIKT

Tänk som ett barn!

Sveriges nyproduktion av bostäder har nått oanade höjder vad beträffar utrymme, komfort, teknisk förfining, energiekonomi och trendig utformning. Vi måste ligga i välfärdstoppen här. Detta gör att bostaden betraktas som en god investering. Värdeutvecklingen har under lång tid varit god. Familjens ekonomi kretsar ofta runt detta faktum.

Familjen kan bestå av ett par vuxna och ett eller flera barn. Barn har inte rösträtt. Lika illa är det kanske i den egna familjen, bortsett från frågor som fredagstacos eller färg på den nya jackan. Barnen har att dela bostad med de vuxna, som vet bäst i sådana frågor, och kan finna glädje i prisutvecklingen.

Men – barn har andra behov. Barn behöver ett HEM, där bostaden utgör hårdvara men är kompletterad med nödvändigt och relevant mjukvara. Denna mjukvara består av oräkneliga små programrader som fantasi stimulerande omgivning, hårda och mjuka ytor för aktiviteter, GC-väg till skola och aktiviteter, naturinslag, möjlighet till goda sociala kontakter... Ett oändligt smörgåsbord att välja från. I allt vidare cirklar runt bostaden beroende på barnets ålder. Sammanfattningsvis Trygghet! En trygghet som inte är utbytbar mot CE-märkta lekplatser eller ”curlingresor” till innebandyhallen.

En allvarligt hot är att boendemiljön idag, i förskräckande hög grad, utnyttjas för fordonstrafik och parkeringar. Att på så sätt prioritera vår kära ikon bilen framför våra barn, är en skam för mänskligt intellekt, och samtidigt ytterligare ett sätt att manifesteras vår fascination för hårdvara. På 1970-talet var ”bilfria miljön” innovativt och flitigt förekommande. När och var förlorade vi denna insikt?

Detta är inget ”Tillbaka till 70-talet”. Det är ett ”Framåt, med stöd av goda erfarenheter”.

Partikongressen föreslås besluta:

B136:1 att partiet verkar för att plan-och bygglagen ändras så att barns rätt och säkerhet stärks

B136:2 att barnkonventionens tredje artikel härvid särskilt beaktas

B136:3 att partiet aktivt verkar för att barns bostadsmiljö separeras från fordonstrafik

B136:4 att bifalla motionen

Arvid Eklund

Älvsborgs södra partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B137

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Utred förutsättningarna för ett statligt byggbolag

Allas tillgång till en bra bostad borde vara en rättighet, men samtidigt råder det bostadsbrist i 219 av landets 290 kommuner. Det byggs mycket nu, mer än det gjort sen miljonprogrammets dagar, men att det byggs mycket innebär tyvärr inte att det byggs för alla. Stora grupper står i dag utanför bostadsmarknaden och har varken råd att efterfråga bostadsrätter eller nybyggda hyresrätter. En del har ännu inte lyckats etablera sig, andra får bekymmer då livet förändras.

Tilltron till flyttkedjornas betydelse för att ge fler tillgång till bostadsmarknaden har varit stor, men visar sig nu felaktig. Flyttkedjor fungerar bara inom en grupp. Byggs en dyr bostadsrätt, blir andra dyra bostadsrätter lediga. Ska det frigöras billiga hyresrätter måste det byggas billiga hyresrätter.

Byggsektorn präglas idag av bristande konkurrens som lett till att Sveriges byggkostnader är högst i EU. Höga byggkostnader leder till höga boendekostnader och till att de som mest behöver de nya bostäderna aldrig har möjlighet att efterfråga dem. Runt om i landet gör många kommuner vad de kan för att hålla byggtakten uppe och på så sätt öka utbudet av bostäder, men vad de än gör lyckas de inte med uppdraget att ge alla tillgång till en bra bostad. Bostadsmarknaden klarar inte av att leverera för en allt större del av befolkningen.

Byggmarknaden präglas idag av en oligopolsituation med några stora ledande företag. För att förändra bostadsmarknaden och skapa en bättre konkurrenssituation som kan sänka Sveriges höga byggkostnader skulle ett statligt byggbolag vara ett viktigt verktyg. Fler aktörer innebär i sig en sundare konkurrenssituation, samtidigt som ett statligt byggbolag kan bli prisledande genom möjligheten att agera nationellt och med ett rimligare krav på avkastning.

Marknaden har inte lyckats tillgodose behovet av bostäder för alla. Nu måste den sociala bostadspolitiken våga ta nya vägar för att säkra rätten till ett gott boende åt alla. Utred

möjligheten att inrätta ett statligt byggbolag med ett tydligt uppdrag att sänka priser och upprätthålla god kvalitet inom bostadsbyggandet i Sverige.

Vi yrkar:

Partikongressen föreslår besluta:

B137:1 att Socialdemokraterna ska verka för att utreda förutsättningarna för ett statligt byggbolag i enlighet med motionens intentioner

Malmö arbetarekommuns styrelse

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B138

HÖÖRS ARBETAREKOMMUN

Vi bygger åter landet

Bostadsmarknaden blir allt mer het. Villapriserna stiger. Bostadsrättspriserna stiger. De kommuner som har marknadsliberala politiska ledningar har under lång tid dessutom sålt ut eller omvandlat Allmännyttans lägenheter till bostadsrätter och de kommunala fastighetsbolagen eller fastigheterna har sålt ut till privats värdar som lyxrenoverar lägenheterna för att höja hyran och marknadsvärdet på lägenheterna. Även om de marknadsliberala har börjat se och ana baksidan av denna politik drar de inte slutsatsen att deras agerande har varit och blivit fel. De ser inte att människor med normal inkomst inte har råd att bo i centrala Stockholm, Göteborg eller andra större städer utan trängs allt längre ut från dess centrum. En av konsekvenserna som de dock märker är att deras service i form städ i hemmet, trädgården eller barnflickor mm börjar bli allt svårare att få tag på folk som vill göra detta då det med deras låga löner inte lönar sig att åka in till staden för att arbeta.

Det är dags för oss Socialdemokrater att åter bygga landet. Vi måste åter ta kontrollen över bostadsmarknaden så att våra barn, barnbarn och människor med lägre inkomster kan bo värdigt och normaliserat. Vi måste åter ta kommandot att bygga hyresrätter. Ett nytt miljonprogram måste återskapas.

Partikongressen föreslår besluta:

B138:1 att våra riksdagsmän och ministrar i regeringen på alla sätt verkar för att byggandet av hyreslägenheter åter tar fart så att den bostadsskuld vi har idag är borta om högst 10 år

Stefan Lissmark

Höörs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B139

SKELLEFTEÅ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Vägen tillbaka till en social bostadspolitik

Sverige hade en gång en mycket framgångsrik bostadspolitik. Utgångspunkten för den under decennier förda politiken var att bostaden både är en medborgerlig rättighet och en avgörande tillgång och resurs i samhällsekonomin. God och jämlik tillgång till klimatneutrala bostäder i olika upplåtelseformer är avgörande för medborgarnas livskavitet och för samhällsekonomin funktionssätt. Ett högt bostadsbyggande även i lågkonjunktur är en avgörande stabiliserande faktor i ekonomin och håller sysselsättningen hög.

Istället har vi idag ett system som är en av den industrialiserade världens mest marknadsliberala. Det har lett till växande segregation och ett kroniskt underskott på bostäder i förhållande till medborgarnas behov och betalningsvilja. Detta försvårar för människor att anpassa sitt boende såväl till studier som arbetsmarkandes förutsättningar. Därmed även till att försvåra näringslivets personalförsörjning och hämmar även den ekonomiska utvecklingen.

Bank- och fastighetssektorernas maktkoncentration till ett fåtal stora bolag med väldigt höga vinstmarginaler dominerar och stryper utbudet av bostäder. Den bristande konkurrensen bidrar även till att begränsa innovationskraften inom byggsektorn. Ständigt stigande kostnader för mark och byggande övervältras på de boende. Marknaden fungerar inte. En marknad med bättre konkurrens, marknadsregleringar och ökat offentligt byggande skulle generera fler bostäder till lägre boendekostnader.

Det är Socialdemokratiens uppgift att stå upp för den gamla insikten att bostadssektorn måste regleras kraftfullt för att bryta de destruktiva krafterna och värna den sociala bostadspolitik. Tyvärr verkar dessa krafter i och genom enskilda kommunernas samhällsplanering. Det syns i oviljan och oförmågan att leva upp till den i lag reglerade skyldigheten att planera för medborgarnas bostadsförsörjning.

De allmännyttiga bostadsföretagen hade tidigare en central roll i den framgångsrika sociala bostadspolitik. Förändrade spelregler och lagändringar har dock försatt allmännyttan på defensiven under flera decennier. Lagstiftningen på området behöver klargöras så att det allmännyttiga syftet med verksamheten i de kommunala bolagen åter sätts i förgrunden. Ändamålsenliga bostäder för alla medborgare är ett självklart mål för socialdemokratin. Alla i vårt land ska ha rätt till boende till skälig kostnad, samt att antalet specialbostäder för äldre och personer med funktionsvariationer ökas kraftigt. Fram till 2030 bedömer Boverket att ca 800 000 bostäder behöver byggas, dvs ett nytt klimat neutralt miljonprogram.

I syfte att stärka konkurrensen och innovationskraften inom sektorn samt tillgodose att medborgarnas behov av bostäder tillmötesgår bör ett statligt byggbolag bildas. Bolaget ska i egen

regi bygga, äga och förvalta hyreslägenheter samt specialboenden, bland annat på mark som ägs och/eller anvisas av stad/regionen. Bolaget kan inledas antingen genom uppköp av medelstora byggbolag i tillväxtområden eller växa genom nyetablering. I detta förslag ingår att statliga fastighets- och markinnehav ska användas för etablering av bostäder där det anses lämpligt.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag att Socialdemokratiska kongressen beslutar,

Partikongressen föreslår besluta:

B139:1 att Socialdemokraterna ska verka för att statlig och regional markanvändning införs, vilket innebär att stat och region ges ökade juridiska möjligheter att planera och bygga bostäder

B139:2 att Socialdemokraterna ska verka för att de kommunala allmännyttiga bostadsföretagen återigen upprätthåller samhällsnytta som övergripande mål genom att lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reformeras i grunden

B139:3 att Socialdemokraterna ska verka för att ett statligt bostadsbolag etableras och som i egen regi bygger, äger och förvaltar hyreslägenheter och specialboenden

Hans-Erik Persson, Burträsk S-Förening

Skellefteå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B140

UPPSALA ARBETAREKOMMUN

Ändra lagen om bostadsanpassningsbidrag

Bostadsanpassningsbidraget regleras i lagen om bostadsanpassningsbidrag (2018:222). Denna lag har till syfte att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende.

Bidraget är uttryck för samhällets mål att människor med funktionsnedsättning ska kunna leva som alla andra i egen bostad.

Möjligheten för personer med funktionsnedsättning att ansöka om bidrag för anpassning av sin bostad har funnits i drygt ett halvt sekel.

Lagen ger bara rätt att lämna bidrag för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till bostaden men dit räknas inte hissen. En mindre ramp vid entrén till ett flerbostadshus liksom en hiss eller en mindre ramp vid entrén till ett en- eller tvåbostadshus ska kunna installeras med stöd av bostadsanpassningsbidrag. Däremot inte t ex en dörröppnare till hissen.

I lagrådsremissen 2017 framfördes dock att det ”bör inte vara uteslutet att bevilja bostadsanpassningsbidrag för mindre omfattande hiss-installationer”. En dörröppnare till en hiss torde bara sådan. En relativt liten åtgärd som har väsentlig betydelse för att personers med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende, inklusive att på egen hand kunna ta sig in och ut från sin lägenhet även i flervåningshus med hiss. Som lagen är utformad nu faller dock t.ex. dörröppnaren utanför vad lagen medger. Det rimliga vore att ändra detta.

Partikongressen föreslår besluta:

B140:1 att Socialdemokraterna verkar för att lagen om bostadsanpassningsbidrag ändras så att den kan inkludera även anpassningar som är nödvändiga för att ge en person med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende inklusive att på egen hand kunna ta sig in och ut från sin lägenhet även i flervåningshus med hiss

Helena Olsson, Ekeby-Flogsta S-förening
Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B141

OSKARSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Ökat inflytande för hyresgäster vid förbättrings- och ändringsarbeten

Sverige står inför en stor utmaning. Bara i de kommunala bostadsbolagen beräknas flera hundra tusen av miljonprogrammets lägenheter vara i behov av omfattande ombyggnad. Ombyggnadsprocessen är omtumlande för hyresgästerna och många kommer att tvingas flytta på grund av att de inte har råd att bo kvar efter ombyggnaden. Hyreshöjningar på upp till 60 procent är inte ovanligt.

Sedan bostadssaneringslagen infördes 1974 har det funnits regler som syftar till att ge hyresgästerna inflytande i samband med ombyggnader. Regelverket kring hyresgästernas inflytande har dessvärre visat sig ha mindre reell betydelse. I praktiken kan inte hyresgästerna motsätta sig en ombyggnad eller ens påverka utformningen eller omfattningen av den. Det ger många gånger dramatiska hyreshöjningar i samband med ombyggnad som hyresgästen inte kan göra något åt. Hyresgästernas besittningsskydd är i praktiken satt ur spel.

Det krävs därför ett tydligare och starkare inflytande för hyresgästerna. En utredning såg över frågorna och presenterade sina förslag i SOU 2017:33 Stärkt ställning för hyresgäster. Sedan dess har inget hänt.

Utredningen fann att dagens regler om hyresgästinflytande inte är tillräckliga. Processerna blir långa, upp till två år från första hyresgästinformation tills alla beslut är fattade och byggstart möjlig. Hyreshöjningar som medges blir så stora att många behöver flytta av ekonomiska skäl.

Regelverket för att säkra hyresgästernas inflytande har ändrats ett flertal gånger. Inflytandet har varierat över tid från att vara ett direktinflytande över normala åtgärder i den egna lägenheten och i gemensamma utrymmen till ett indirekt inflytande, som innebar att åtgärder som var så kallade lyxåtgärder i lägenheten inte fick beaktas vid hyressättningen, för att därefter landa i ett direkt inflytande över standardhöjande åtgärder i den egna lägenheten och gemensamma utrymmen. Sanktionen för en hyresvärd som inte har godkännande eller tillstånd är att hyresvärden inte kan höja hyran pga. de standardhöjande åtgärderna förrän efter fem år, tidigare efter tio år.

Ändringarna har haft olika karaktär, men det har inte varit fråga om att ta bort inflytandet. I flera propositioner har det konstaterats att bristande inflytande innebär en svaghet i hyresgästernas besittningsskydd. Som skäl för att genomföra ytterligare ändringar har bland annat angetts att hyresgästernas inflytande i praktiken inte nått upp till det lagstiftaren avsett. Vid genomgångar av praxis har det konstaterats att denna inte ändrats och att ändringarna i regelverket därför inte haft önskad effekt. De ändringar som föreslås i SOU 2017:33 ligger i linje med tidigare förslag. Man skärper skrivningen eftersom tidigare förändringar inte fått avsett genomslag i praxis. Det har nu gått över två år sedan utredningen lämnade sina förslag och runt om i landet drabbas människor fortfarande av att de inte får rätt till det inflytande som lagstiftaren avsett. Det är hög tid att genomföra de redan utredda reformerna.

Partikongressen föreslås besluta:

B141:1 att Socialdemokraterna verkar för att öka hyresgästernas inflytande vid förbättrings- och ändringsarbeten

B141:2 att Socialdemokraterna verkar för att genomföra redan utredda reformer för att öka hyresgästernas inflytande vid förbättrings- och ändringsarbeten

Laila Naraghi

Oskarshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B142

KALMAR LÄNS PARTIDISTRIKT

Ökat inflytande för hyresgäster vid förbättrings- och ändringsarbeten

Sverige står inför en stor utmaning. Bara i de kommunala bostadsbolagen beräknas flera hundra tusen av miljonprogrammets lägenheter vara i behov av omfattande ombyggnad. Ombyggnadsprocessen är omtumlande för hyresgästerna och många kommer att tvingas flytta på grund av att de inte har råd att bo kvar efter ombyggnaden. Hyreshöjningar på upp till 60 procent är inte ovanligt.

Sedan bostadssaneringslagen infördes 1974 har det funnits regler som syftar till att ge hyresgästerna inflytande i samband med ombyggnader. Regelverket kring hyresgästernas

inflytande har dessvärre visat sig ha mindre reell betydelse. I praktiken kan inte hyresgästerna motsätta sig en ombyggnad eller ens påverka utformningen eller omfattningen av den. Det ger många gånger dramatiska hyreshöjningar i samband med ombyggnad som hyresgästen inte kan göra något åt. Hyresgästernas besittningsskydd är i praktiken satt ur spel.

Det krävs därför ett tydligare och starkare inflytande för hyresgästerna. En utredning såg över frågorna och presenterade sina förslag i SOU 2017:33 Stärkt ställning för hyresgäster. Sedan dess har inget hänt.

Utredningen fann att dagens regler om hyresgästinflytande inte är tillräckliga. Processerna blir långa, upp till två år från första hyresgästinformation tills alla beslut är fattade och byggstart möjlig. Hyreshöjningar som medges blir så stora att många behöver flytta av ekonomiska skäl.

Regelverket för att säkra hyresgästernas inflytande har ändrats ett flertal gånger. Inflytandet har varierat över tid från att vara ett direktinflytande över normala åtgärder i den egna lägenheten och i gemensamma utrymmen till ett indirekt inflytande, som innebar att åtgärder som var så kallade lyxåtgärder i lägenheten inte fick beaktas vid hyressättningen, för att därefter landa i ett direkt inflytande över standardhöjande åtgärder i den egna lägenheten och gemensamma utrymmen. Sanktionen för en hyresvärd som inte har godkännande eller tillstånd är att hyresvärden inte kan höja hyran pga. de standardhöjande åtgärderna förrän efter fem år, tidigare efter tio år.

Ändringarna har haft olika karaktär, men det har inte varit fråga om att ta bort inflytandet. I flera propositioner har det konstaterats att bristande inflytande innebär en svaghet i hyresgästernas besittningsskydd. Som skäl för att genomföra ytterligare ändringar har bland annat angetts att hyresgästernas inflytande i praktiken inte nått upp till det lagstiftaren avsett. Vid genomgångar av praxis har det konstaterats att denna inte ändrats och att ändringarna i regelverket därför inte haft önskad effekt. De ändringar som föreslås i SOU 2017:33 ligger i linje med tidigare förslag. Man skärper skrivningen eftersom tidigare förändringar inte fått avsett genomslag i praxis. Det har nu gått över två år sedan utredningen lämnade sina förslag och runt om i landet drabbas människor fortfarande av att de inte får rätt till det inflytande som lagstiftaren avsett. Det är hög tid att genomföra de redan utredda reformerna.

Partikongressen föreslås besluta:

B142:1 att Socialdemokraterna verkar för att öka hyresgästernas inflytande vid förbättrings- och ändringsarbeten

B142:2 att Socialdemokraterna verkar för att genomföra redan utredda reformer för att öka hyresgästernas inflytande vid förbättrings- och ändringsarbeten

Laila Naraghi

Kalmar läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B143

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Ökat investeringsstöd för bostadsbyggande

Sedan 1990-talets skifte i bostadspolitik från offentligt subventionerad till närmast totalt privatfinansierad byggsektor, har vi sett en tilltagande bostadsbrist. Denna har främst märkts av i storstadsregionerna, men nu även på landsbygden då hela i 243 av landets kommuner uppger att de har bostadsbrist. Boverket uppskattar ett behov av 67 000 nya bostäder årligen, men trots detta rekordstora behov byggs enbart 50 000 bostäder årligen, vilket tydligt visar på byggsektorns oförmåga att uppfylla samhällets behov av bostäder. Pandemin och den efterföljande lågkonjunkturen riskerar leda till fallande byggande och därav att denna undermåliga bostadssituation blir än värre.

LO:s rapport Program för jämlikhet konstaterar att den tilltagande bostadsbristen och det individuella ansvaret för bostadsförsörjningen orsakar ökande ojämlikhet. LO konstaterar att de med störst förmögenhet och inkomster förblivit de som innehar friheten att fritt röra sig på bostadsmarknaden, vilket får en rad negativa konsekvenser för samhället med minskande rörlighet på arbetsmarknaden, trångboddhet och i värsta fall hemlöshet. Den höga belåningsgraden i hushållen för att finansiera bostadsköp innebär även den en ökande risk för finansiell instabilitet vid framtida räntehöjningar.

För att motverka denna växande ofrihet och orörlighet i bostadsbristens spår krävs kraftiga åtgärder. Vi har inte längre råd att vidhålla denna höga grad av privat finansiering av bostadspolitik. Ökade statliga subventioner i form av både bidrag och lån vill för en längre tid krävas för att öka bostadsbyggnadstakten. De exakta nivåerna i investeringsstödet bör utredas men målet måste vara att de är så pass betydande att de kan möjliggöra ett bostadsbyggande på över 67 000 nya bostäder över en längre period. Specifikt behövs fördelaktiga lån för hyresbostäder, med investeringsstöd för bostäder med en maximal hyra i linje med hyresgästföreningens förslag om normhyra på 1550 kr/kvm/år, vilket innebär en månadshyra på 10 600 kr för 80kvm.

Partikongressen föreslås besluta:

B143:1 att Socialdemokraterna verkar för att utreda samt införa utökade investeringsstöd villkorade på krav om maximal högsta normhyra på 1550 kr/kvm/år

S-studenter i Malmö skickar motionen som egen. /Anton Svensson, ordförande
Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B144

ARBOGA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Alla barn ska ha rätt till en fullvärdig försäkring

Idag så bestämmer försäkringsbolagen om ett barn som är tidigt fött ska få en fullvärdig försäkring eller inte. Tidigt födda barn är en mycket utsatt grupp i det här. Jag är själv född för tidigt och jag har märkt av detta och mina föräldrar har kämpat med att jag skulle få en sjukförsäkring, men har hittills alltid fått nej. Detta trots att flera läkare har sagt att jag inte löper större risk än andra att drabbas av de flesta sjukdomar. Här är ett svar från ett försäkringsbolag jag fick när frågan togs upp.

”Vi har riktlinjer för tidigt födda

– Vi gör alltid en individuell bedömning. Om det finns en förhöjd risk avböjer vi att teckna försäkring, säger en pressansvarig på ett av försäkringsbolagen.

Även för för tidigt födda barn görs en individuell bedömning, men då finns riktlinjer. Om ett barn väger mindre än 1 500 gram vid födseln väntar försäkringsbolaget med att pröva ansökan tills barnet är 18 månader. Väger barnet mindre än 1 000 gram får man vänta till 5 års ålder. Det pågår hos oss en diskussion om reglerna kring för tidigt födda, den medicinska utvecklingen går ju framåt. Vi vill naturligtvis kunna försäkra så många barn som möjligt.”

Även detta uttalande kan ifrågasättas, då mina föräldrar inte erbjudits någon medicinsk prövning i sina kontakter med olika försäkringsbolag, vilket medför att jag idag, vid 20 års ålder, fortfarande är oförsäkrad utan en godtagbar motivering.

Jag tycker detta är ett felaktigt agerande av försäkringsbolagen och vi behöver ändra på det här. Vikt, längd och ålder ska inte spela roll om man ska få rätt till en sjukförsäkring eller inte. Allas liv är lika mycket värda. Vi Socialdemokrater har i decennier arbetet för jämlikheten, är det inte då dags att ta nästa steg i kampen för allas lika värde och rätt i vårt samhälle?

Partikongressen föreslås besluta:

B144:1 att partiet ska arbeta för att försäkringsbolagen inte ska kunna neka någon fullvärdig barnförsäkring i strid med medicinsk expertis och utan godtagbar grund

David Johansson

Arboga arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B145

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Barnets rätt i samhället och barnkonventionen i praktiken!

Enligt barnkonventionens artikel 12 har barnet rätt att uttrycka sin åsikt i alla frågor som rör barnet. Att inhämta kunskap och lyssna till barns egna åsikter om åtgärder som kommer att beröra dem är en förutsättning för att kunna pröva, bedöma och beakta barnets bästa.

Idag är det ett år sedan barnkonventionen blev svensk lag. En milstolpe i arbetet för barns rättigheter och en av de viktigaste reformerna för barn i Sverige. I samband med att barnkonventionen blev svensk lag uttalade vår regering bland annat att:

Barnkonventionen är ett av de viktigaste verktygen för att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses.

Barnets rättigheter ska beaktas vid alla avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser, mål och ärenden som rör barn.

Barnkonventionen är ett sätt att skapa en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet.

Under året har man gett olika myndigheter i uppdrag att stärka barns och ungas rättigheter med utgångspunkt i barnkonventionen.

Barnombudsmannen (BO) fick i uppdrag av regeringen att under perioden 2017 till 2019 stödja arbetet med att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter i särskilt berörda statliga myndigheter. Antalet myndigheter har utökats under uppdragstiden. Barnombudsmannen har kallat uppdraget Barnrätt i praktiken (BIP).

I slutrapporten uttrycker myndigheterna fortsatt behov av stöd kring barnrätt, framförallt avseende den rättsliga tolkningen av hur Lagen om FN:s konvention om barnets rättigheter förhåller sig till övrig lagstiftning. Myndigheterna efterfrågar fortsatt stöd från BO kopplat till dessa rättsliga tolkningar.

Myndigheterna efterfrågar fortsatt stöd i arbetet med barnrätt.

Hur ser det ut i det övriga offentliga Sverige?

Hur beaktas barnens rätt och får barnen möjlighet att vara delaktiga i alla de samhällsprocesser som berör dem?

Har barnen haft möjlighet att lämna sina åsikter och synpunkter i frågor som rör barnet?

Hur har man i så fall gjort och vilka verktyg har man använt för att slutligen beakta barnperspektivet och barnens rätt enligt Barnkonventionen?

Det är viktigt och angeläget att kartlägga och få svar på ovanstående frågeställningar om kommuners och regioners arbete gällande barnets rätt.

Partikongressen föreslår besluta:

B145:1 att Socialdemokraterna verkar för att ge Barnombudsmannen i uppdrag att kartlägga kommunernas och regionernas arbete med Barnets rätt i samhället. Redovisa hur barnets rättigheter beaktas vid alla avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser, mål och ärenden som rör barn och vilka verktyg har använts för att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses

Eleni Rezaii Liakou

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B146

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Barnrättsintegrering – barnrättsbudgetering

2020 firade FN:s barnkonvention trettio år och samtidigt blev barnkonventionen svensk lag efter många års opinionsbildning av och med våra svenska barnrättsorganisationer i spetsen.

I och med att barnkonventionen blir svensk lag skapas ett verktyg för att stärka barns rättigheter i praktiken. Barnets bästa kommer i främsta rummet på ett tydligare sätt än i dag. Lokala och statliga myndigheter liksom rättsväsendet måste tillämpa rättigheterna i konventionen så att den får ett större genomslag i ärenden som rör barn. Detta kräver både en ökad kompetens att lyssna till barn och att göra barn delaktiga i beslut som rör dem.

Med barnkonventionen som lag måste det följa en metodutveckling i Socialtjänsten, hos Polisen, på Migrationsverket och i skolan, där barnets bästa utreds mycket grundligare än i dag. Med ändrade metoder stärks barnets ställning i relation till föräldrar och myndigheter.

Många kvinnoorganisationer i Sverige har arbetat långt och länge för jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering. Nu är det dags att sätta fokus på barnen. Vårt krav i dag är – genomför barnrättsintegrering och barnrättsbudgetering. Barnkonventionen som lag är ett verktyg att använda i praktiken.

Några kommuner har börjat, till exempel Karlskoga och Degerfors som i dag kan kalla sig barnrättskommuner. Ett annat exempel är Malmö som under ett par år arbetat med att bryta ner sin Utvecklingsplan för arbetet med barnets rättigheter i Malmö till konkreta handlingar, så att barn och unga märker att arbetet utgår från ett barnrättsperspektiv.

Partikongressen föreslås besluta:

B146:1 att barnrättsintegrering och barnrättsbudgetering införs i allt planerings- och budgetarbete

Norrköpings socialdemokratiska kvinnoklubb

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B147

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

Barns rätt till umgänge med sina syskon måste stärkas

Barns rätt till umgänge med sina föräldrar regleras i föräldrabalken, och barnet har alltid rätt till umgänge med sina föräldrar oavsett om föräldrarna har gemensam vårdnad eller inte. Däremot saknar barn rätt till umgänge med sina syskon vid separationer, vårdnadstvister eller andra familjerättsliga händelser.

Rätten till umgänge utgår alltför ofta ur ett föräldraperspektiv, och det finns behov av att lyfta fram barnet och dess behov och rättigheter. För att åstadkomma det måste lagstiftningen ändras så att barnet ges rätt till umgänge med sina syskon på samma sätt som det har rätt till umgänge med sina föräldrar.

Partikongressen föreslås besluta:

B147:1 att barns rätt till umgänge med sina syskon regleras i lagstiftningen

Anna Johansson

Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B148

LYCKSELE ARBETAREKOMMUN

Drogtester av föräldrar

Biologiska föräldrar/vårdnadshavare vars barn blivit omhändertagna enligt LVU ska inte kunna neka till att ta drogtester.

Idag kan biologiska föräldrar/vårdnadshavare kräva att få tillbaka sina omhändertagna barn men inte behöva lämna drogtest för att bevisa att de inte håller på med droger.

Partikongressen föreslår besluta:

B148:1 att biologiska föräldrar/vårdnadshavare ska kunna genom drogtest bevisa att de är helt drogfria en längre tid innan överlämning kan ske

Christine Vallin, S-Kvinnor Lycksele

Lycksele arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B149

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Eget ombud för barn vid svåra vårdnadstvister

Flera motioner har tidigare lyft frågan om barns rätt till ett eget ombud vid svåra vårdnads-, boende- och umgängestvister. Detta är ett ämne som tidigare berörts många gånger, det vill säga hur man bäst tillser barnets bästa i en vårdnadstvist mellan barnets föräldrar gällande vårdnad, boende och/eller umgänge med barnet. Motionerna föreslår att barn ska ha rätt till ett eget ombud, en särskild företrädare, i de svåraste vårdnadstvisterna. Motionerna pekar på vikten av att barnets rättssäkerhet upprätthålls. De pekar vidare på det faktum att i de fall där barn utsatts för, eller bevittnat, våld föreligger det en konkret risk att de far illa i en tvist, men att detta till viss del kan avhjälpas om en särskild företrädare för barnets talan.

Uppmärksammas bör också att svåra konflikter mellan föräldrarna är i ökande samt att forskning visar på att barn riskerar att ta skada av detta, både på kort och lång sikt med psykisk ohälsa som följd och ökad risk för social stigma.

I och med att Barnkonventionen blev svensk lag 1 januari 2020 så sades det att barns rättigheter skulle stärkas, barn ska vara en rättighetsbärare. Så är dock inte fallet i vårdnadstvister då föräldrabalken samtidigt tillämpas och som ofta ger tolkningsföreträde till vårdnadshavarna. Dessa två lagstiftningar är inte kompatibla. Vårdnadshavarnas ombud tar hänsyn till vad vårdnadshavarna önskar och deras behov utan att tillse vad som är bäst för barnet, men vem tar barnets parti?

Egalia S-kvinnor anser att det är dags att gå från ord till handling i denna fråga, detta mot bakgrund av att det är ostridigt att barn i svåra vårdnadstvister ofta far illa och mot bakgrund av att det trots detta inte har skett en förändring.

Partikongressen föreslås besluta:

B149:1 att barn i svåra vårdnadstvister skall ha ett eget ombud som företräder barnets rätt

S-kvinnor Egalia i Örebro

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B150

LYCKSELE ARBETAREKOMMUN

Familjeplacerade barn enl LVU

Vårdnadshavare för familjehemsplacerade barn enligt LVU, ska inte vara biologiska föräldrarna.

Idag är det biologiska föräldrarna som är vårdnadshavare för barn som omhändertagits enligt LVU. Detta innebär att de får bestämma om läkarbesök, mediciner, ansökan om pass, vilken förskola skola mm som avser fosterbarnet. Det är märkligt att biologiska föräldrarna som ansetts olämpliga att ta hand om sitt barn ska få besluta om dessa saker

Partikongressen föreslås besluta:

B150:1 att särskild företrädare får vårdnaden av det barn som blivit omhändertaget enl LVU och det med omedelbar verkan

B150:2 att särskild företrädare får överlåta vårdnaden av barnet till familjehemsföräldrarna efter en skälig tid som är för barnets bästa

Christine Vallin, S-Kvinnor Lycksele

Lycksele arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B151

SOLNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

**Förbjud användningen av den ovetenskapliga teorin om föräldraalienation
PAS teorin**

Ett spöke går runt Europa – PAS-teorins spöke. I andra europeiska länder har detta spöke mötts av en helig allians av psykiater, journalister, jurister och politiker som bestämt avvisat denna teori. I Sverige har däremot den ovetenskapliga teorin om föräldraalienation använts bland våra kommunala myndigheter samt vårt rättssystem under de senaste 20 år. Och det trots att varken riksdagen eller socialstyrelsen godkänt den.

Den så kallade PAS-teorin (från engelskan Parental alienation syndrome theory – på svenska föräldraalienation) infördes i 1980-talet i USA av den kontroversiella barnpsykiater Richard Gardner, som inte dolde sin sympati för pedofiler och tyckte att incest mot barn var en gammal tradition.

PAS-teorin utgår ifrån att om ett barn säger att han inte vill träffa en förälder (oftast pappan) under en vårdnadstvist, beror det på att den andra föräldern (oftast mamman) manipulerar barnet. Denna påstådda manipulering av mamman bör därmed betraktas som psykologisk misshandel, vilket i sig är enligt Gardner mycket allvarligare än möjliga dokumenterade tecken på fysisk misshandel pappan skulle kunna utsätta barnet för. Om barnet anklagar pappan för sexuella misshandel är det enligt denna teori på grund av att mamman manipulerat barnet och dessa anklagelser bör betraktas som felaktiga. Enligt PAS-modellen bör därmed pappan som ”felaktigt” anklagats av fysisk misshandel eller sexuell misshandel bli den enda vårdnadshavare och kontaktförbud med barnet för inrättas på mamman.

Det ska inte förnekas att det kan uppstå fall där en förälder försöker påverka barnet att inte träffa den andra föräldern. Men konsekvensen av det bör aldrig betraktas som allvarligare än risken att barnet utsätts sexuellt eller fysiskt för övergrep. Dessutom grovt bortser PAS-teorin ifrån all modern forskning om barnmisshandel och om sexuella övergrepp mot barn.

En studie i Kanada (Cyr et al., 2008) har bland annat visat att småbarn aldrig ljuger om sexuella övergrepp, och att antal falska anklagelser om sexuella övergrepp (som i dessa fall kommer från vuxna) är i själva verket lägre än antal utsatta barn som aldrig berättar, eller antal utsatta barn som ljuger om att det aldrig hänt.

I Sverige bör läget vara likadant. Enligt Svedin och Banck (2002) utsätts årligen mellan 50 000 och 100 000 barn (främst flickor men också pojkar) för sexuella övergrepp. Statistik från Brottsförebyggande rådet BRÅ indikerar däremot att endast 3000 sexuella övergrepp mot barn polisanmäls om året och att endast ca 120 förövare döms om året. Att prata om häxjakt emot påhittade sexuella förövare är därför att ta i.

Landet som lidit mest av den PAS-teorin är tveklöst USA, men det är också landet där flest experter tagit upp kampen emot den ovetenskapliga teorin. Den amerikanska psykiatriska föreningen bestämde sig att aldrig inkludera PAS in i dess Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-IV). Amerikanska Centers for Disease Control and Prevention satsade istället på att forska om negativa barnupplevelser (ACE – Adverse Childhood Experience). Forskarna kom till slutsatsen att betydligt fler vuxna än befarat hade utsatts för övergrepp i sin barndom och att detta påverkade deras fysiska och psykologiska hälsa livet ut, vilket har en betydlig kostnad för samhället.

På sikt kostar samhällets misslyckande att skydda barn och småbarn oerhörda höga summor pengar. Och detta misslyckande beror på det konservativa rättssystemets vägran att avvisa PAS-teorin.

Amerikanska professorn Joan Meier (2019) har forskat om bland annat domstolsbeslut i vårdnadstvister mellan, bland annat när PAS-teorin hänvisas till. När en mamma anklagar en pappa för fysiskt misshandel mot sitt barn men att denna pappa hävdar föräldraalienation, blir mamman trodd av domstolen i endast 18% av fallen. Detta leder mamman att förlora vårdnaden av barnet i 59% av fallen.

När en mamma anklagar en pappa för sexuella övergrepp mot sitt barn men att denna pappa hävdar föräldraalienation, blir mamman trodd av domstolen i endast 2% av fallen. Detta leder mamman att förlora vårdnaden i 54% av fallen. Och detta trots att data tyder på att mammor ljuger om sexuella övergrepp i färre än 4% av fallen (Meier 2019).

Enligt amerikanska PAS-experten Barry Goldstein är denna teori ett verktyg för förövare att säkra tillgång till sina offer.

Det finns ingen studie som redovisar och mäter effekten av PAS-teorin i Sverige. De ökända experterna Lena Hellblom Sjögren och Jenny Klefbom har de senaste åren kapitaliserat på PAS-teorin i svenska domstolar för att hjälpa misstänkta förövare att få fullvårdnad på sina barn. Papparörelsen, med föreningen VBU (Vårdnad Boende Umgänge) i spetsen, framgångsrikt lobbar för att tjänstemän inom våra kommunala socialtjänster blir utbildade i PAS-teori.

Detta leder till att tjänstemän okritiskt sväljer in denna ovetenskapliga teori och att de visar ett helt annat än normalt beteende mot mammor som tidigare utsatts för våld av sitt ex och hävdar att deras ex förgriper sig på sina barn. Mammor kritiserar för att överföra sin oro på sina barn och att sabotera umgängen med pappan medan pappan, som oftast behandlas i ett relationsvåldcentrum anses vara 100% trygg.

Om en mamma tar sitt barn till läkaren för att undersöka blåmärken på kroppen som barnet säger kommer fysiskt våld från pappan, då anklagas mamman för övervård. Mamman betraktas som galen, även när ex-mannen har blivit dömd för våld mot denne. Barnets berättelse till pedagogerna på förskolan, till läkare och psykologer ignoreras helt av socialtjänsten som bestämt sig att mamman manipulerat barnet, trots att forskning tyder att det är osannolikt att barnet ljuger, särskilt när den är under 12.

Mammor som desperat försöker skrika att deras ex förgriper sig sexuellt på sina barn kan dömas till fängelse för förtal. Ja, statistiskt är det lättare att dömas för förtal än sexuella övergrepp för barn, eftersom endast ca 120 pedofiler döms årligen när mellan 50 000 och 100 000 barn utsätts sexuellt. Mammor som desperat försöker fly landet med barnet kan döms till fängelse för kidnappning. Återigen är det mycket enklare i rätt att bevisa kidnappning än sexuella övergrepp. Mammor som av desperation förolämpar inkompetenta handläggare inom socialtjänsten döms för olaga hot mot tjänstemän.

Och detta händer trots att Sverige aldrig tagit ställning för PAS. 2009 röstade Riksdagen ner en motion (motion 2008/09:C455) från nio moderata ledamöter som ville lagstifta för PAS. I skrivelsen S2012/8441/SR från juni 2012 skriver politiskt sakkunnig för barn och äldreminister Ulrik Lindgren: Barn har rätt till en trygg uppväxt utan våld och övergrepp. Deras bästa ska ständigt sättas i främsta rummet. Vid en vårdnadstvist, som i sig är mycket påfrestande för barnet, ska stor vikt läggas vid deras berättelse. Inget barn ska tvingas erfara att de under många år berättat för flertalet personer eller myndigheter om kränkningar, utan att ha blivit tagna på allvar, utan att ha blivit hjälpta.

PAS-doktrinen torde nämligen kunna spela en avgörande roll för myndigheternas och rättsväsendets höga tolerans för mans våld och det som forskaren Linnea Bruno (2016) definierar som ”post-separationell ofrid”. Begreppet beskriver hur kvinnor utsätts idag i Sverige för psykiska, fysiska, materiella, ekonomiska och juridiska trakasserier efter att de lämnat våldsamma partners. De nekas ofta också en ny identitet som skulle kunna skydda dem och barnen för att risken att den våldsamma partnern skulle söka upp dem är så liten. Trots att många fall visar på motsatsen. För detta ändamål kommer barnen även väl till pass som ett redskap för att hålla mammorna under kontroll. I de papparrättsorganisationer där våldsamma män söker tröst och stöd utdelas tips och råd för hur kryphål och bristfälligheter i myndighetsutövningen och rättstillämpningen ser ut för att kunna navigera och återfå den förlorade kontrollen över partnern och ibland barnen. Majoriteten handlar givetvis inte på detta sätt men det finns alldeles för många fall som visar på motsatsen.

Yrkande

Partikongressen föreslås besluta:

B151:1 att Socialdemokraterna aktivt tar ställning emot användningen av den ovetenskapliga teorin om föräldraalienation (PAS-teorin)

B151:2 att Socialdemokraterna verkar för att användningen av PAS-teorin förbjuds och att myndigheter som hanterar barnfrågor, domstolar, nämndemän samt nämndpolitiker informeras om dess ovetenskapliga grund

B151:3 att Socialdemokraterna verkar för att en haverikommission tillsätts för att bland annat analysera PAS-teorins effekt på vårdnadstvister och socialtjänstens bedömningar av skyddsbehovet av barn sedan 2000

B151:4 att

Samuel Gauvain

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B152

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Gör det lättare för HBTQ+ personer att få adoptera barn

HBTQ+ personer har det redan det svårt idag att leva i samhället vi har kommit långt men vi har mycket kvar att göra det är fortfarande väldigt svårt främst för homosexuella män att skaffa barn även för transpersoner vi har väldigt negativa tendenser både vår människosyn mellan varenda men även från våra myndigheter det är väldigt mycket byråkrati i onödan det är väldigt komplicerat för HBTQ+ personer att skaffa biologiska barn och det särskilt svårt att adoptera från andra länder men det är också svårt att få vårdnaden eller få ett fosterhemsplaceringar för HBTQ+ är det nästan omöjligt fortfarande i det moderna 20-talet. Och skulle M KD och SD få makten så kommer det bli ännu värre för HBTQ+ personer i praktiken omöjligt att vara öppen HBTQ+ person. Det dröjde ända till 2017 innan den första internationella adoptionen förmedlades till ett samkönat par utan någon koppling till det land, i detta fall Colombia, som barnet adopterats från. Innan dess hade dock minst en nationell adoption förmedlats till ett samkönat par. Denna adoption uppmärksammades i media 2012 som den första nationella adoptionen till ett samkönat par.

Gällande internationella adoptioner till samkönade par så står vi inför en förändring. Adoptionscentrum, som är den äldsta adoptionsorganisationen i Sverige, samarbetar sedan många år med Sydafrika och Colombia. Under de senaste åren har en rad förändringar skett och dessa två länder har nu en lagstiftning som gör det möjligt för samkönade par att ansöka om att bli godkända som adoptivföräldrar.

Möjligheterna att som samkönat par adoptera internationellt är alltså begränsade, men inte obefintliga.

Adoption utomlands, så går det till

En internationell adoption är en process som tar flera år från det att den påbörjas till dess att man får vårdnaden om sitt adoptivbarn. Förberedelserna inför en adoption sker alltid i följande ordning.

Gift er (om ni är ett par och inte redan är gifta). Enligt det svenska regelverket för adoption ska, från och med den 1 september 2018, även sambor kunna adoptera under samma förutsättningar som gifta par. Ni behöver alltså inte vara gifta för att kunna ansöka om medgivande för en gemensam adoption i Sverige. De flesta ursprungsländer kräver dock att ni är gifta och har dessutom krav på att ni ska ha varit gifta i ett antal år innan en adoption är aktuell.

Ställ dig/er i kö hos en adoptionsorganisation. Detta kan du/ni göra redan innan du/ni ansöker om medgivande för internationell adoption hos socialtjänsten (familjerätten). Adoptionscentrum är i dagsläget den enda svenska adoptionsorganisation som förmedlar adoptioner från Sydafrika och Colombia; de länder som har en fungerande internationell adoptionsverksamhet och

en lagstiftning som gör det möjligt för samkönade par att ansöka om att bli godkända som adoptivföräldrar.

Informationssamtal hos socialtjänsten(familjerätten) i kommunen där du/ni är folkbokförda. Syftet med samtalet är att ge dig/er grundläggande information om hur en internationell adoption går till och att hänvisa dig/er till den obligatoriska föräldrautbildningen.

Föräldrautbildning inför internationell adoption, denna utbildning är obligatorisk för alla som ska adoptera internationellt och du/ni måste gå den innan medgivandeutredningen startar.

Medgivandeutredning. Alla blivande adoptivföräldrar måste få ett medgivande för internationell adoption från socialnämnden. Vid en medgivandeutredning ställs frågor om de sökandes bakgrund, det görs en hälsoundersökning och du/ni får lämna personliga referenser.

Partikongressen föreslås besluta:

B152:1 att Socialdemokraterna verka för att göra det lättare för HBTQ+ personer att adoptera barn

B152:2 att Socialdemokraterna ska bilda opinion för att HBTQ+ personer lättare få adoptera barn

B152:3 att Socialdemokraternas partikongress bifaller motionen i sin helhet

B152:4 att motionen sänds till partikongressen som enskild

Tony Nilsson

Kristianstads arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B153

LANDSKRONA ARBETAREKOMMUN

Handlingsplan för att stärka barns rättigheter

Barnkonventionen har sedan den antogs 1990 varit juridiskt bindande för Sverige och sedan 1 januari 2020 inkorporerad i svensk lag.

Barnkonventionen kommer att ha samma status som andra svenska lagar, genom detta blir det ännu tydligare att barn är egna individer med egna rättigheter.

Vi Socialdemokrater har genom åren gjort ofantligt mycket för barns villkor. Inte enbart prioriterat lagar och förordningar om barns rättigheter och självklara trygghet utan även bland annat gett föräldrar rätt till att kunna närvara från födseln och upp genom ungdomsåren med ekonomiskt stöd.

Vi vill med denna motion göra en nystart för barnsynen på kommunal nivå nu när vi har en lag (barnkonventionen) att följa.

Flera kommuner har redan för att stärka barns rättigheter på kort och lång sikt tagit fram en handlingsplan för detta, vilket vi önskar att alla borde göra.

Denna bör ha utgångspunkt i riksdagens strategi (2010) om att stärka barns rättigheter i Sverige och givetvis i vad som är skrivet i artiklarna som finns i barnkonventionen.

Några punkter som bör avhandlas i en sådan är enligt oss, -Utbildning för de förtroendevalda samt anställda inom kommunen, -Redovisning i ett "barnbokslut" för alla nämnder, -Hur dialogen skall kunna ökas med barn inför våra kommunala beslut.

Vi i Västra Socialdemokratiska Föreningen menar att en kommunövergripande handlingsplan för att stärka barns rättigheter i Sveriges kommuner är ett bra steg för att förbättra barns levnadsvillkor i praktiken och borde vara lagstadgat.

Partikongressen föreslås besluta:

B153:1 att ge partistyrelsen i uppgift att arbeta för och ta fram förslag på att kunna ställa krav på att alla kommunerna i Sverige skall ta fram och arbeta efter en "Handlingsplan för att stärka barns rättigheter"

Västra S-Föreningen Landskrona
Landskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B154

MORA ARBETAREKOMMUN

Jämställt vårdnadshavaransvar

När ett barn föds är det rättvist att båda som är föräldrar till barnet ges samma ansvar för barnet. För de fall ett barn föds i Sverige och dess föräldrar är gifta finns idag en presumtion som innebär att båda föräldrarna blir gemensamma vårdnadshavare för barnet vilket kommer till uttryck i föräldrabalkens 6 kap. 3 § i första mening som lyder "Barnet står från födelsen under vårdnad av båda föräldrarna, om dessa är gifta med varandra, och i annat fall av modern ensam."

För de fall ett barn föds i Sverige och barnets föräldrar inte är gifta kommer vårdnadshavaren för barnet att ensamt bli den födande kvinnan.

Enligt statistik från SCB var det före år 1988 vanligare att barnen föddes inom ett äktenskap.

Första året då fler barn föddes utanför var år 1988. Därefter pendlade det under några år, med en uppgång år 1989 då många gifte sig främst på grund av ändrade regler för änkepensionen. Men sedan år 1993 har det under varje år fötts fler barn utanför äktenskapet än inom.

De rättshistoriska tankegångarna som ligger till grund för att en ogift födande kvinna ska ha ensam vårdnad om ett nyfött barn kan förstås utifrån att ansvaret för barn länge ansetts ankomma på kvinnan.

Socialdemokratin har länge drivit kampen för jämställdhet i syfte att inte enbart frigöra kvinnans roll i samhället utan även mannens roll i samhället. För att barn ska ha rätt till sina föräldrar är det nödvändigt att reglerna kring vårdnad utvecklas i en jämställd riktning och en riktning som passar in i dagens samhälle. Det finns även symboliska värden i att lagstiftaren reglerar ut vårdnadsansvaret för barn jämställt mellan barnets föräldrar framför att vårdnadsansvaret enbart ska tillkomma den ena parten i de fall där barnets föräldrar är ogifta. Beaktat utifrån barnets perspektiv är det även svårförklarligt varför en jämställd vårdnad enbart ska tillkomma för de fall barnets föräldrar är gifta.

Partikongressen föreslår besluta:

B154:1 att Socialdemokraterna verkar för att vårdnadsansvaret för nyfödda barn jämställs i de fall då barnets föräldrar är ogifta

Magnus Sundberg

Mora arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B155

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Ratificera barnkonventionens tredje tilläggsprotokoll. Ge Barnombudsmannen möjlighet att ta emot individuella klagomål från barn

Att barn har tydliga rättigheter framgår av barnkonventionen som antogs av FN:s generalförsamling 1989 och ratificerades av Sverige 1990. 2020 blev barnkonventionen svensk lag.

Enligt barnkonventionen ska barn kunna vända sig till en instans och kunna klaga om deras rättigheter har kränkts, men i praktiken har det varit svårt. År 2011 antog därför FN ett tredje tilläggsprotokoll till barnkonventionen som ger barn möjlighet att lämna in klagomål till FN:s barnrättskommitté i de fall deras rättigheter har kränkts och de inte haft möjlighet att få upprättelse i sitt hemland. Därmed har barn fått en individuell klagorätt som saknas i barnkonventionen. Ett antal länder har antagit/ratificerat protokollet bland annat Finland, Danmark, Tyskland och Frankrike, men ännu inte Sverige.

En ratificering innebär att barn, grupper av barn eller representanter för barn kan föra fram individuella klagomål till FN:s barnrättskommitté under vissa förutsättningar, varav en är att det egna landets alla rättsmedel är uttömda.

Det är hög tid att Sverige beslutar om en ratificering och tar ett tydligt ansvar för barns möjligheter att föra fram klagomål när deras rättigheter kränks. Sverige var starkt pådrivande vid tillkomsten av FN:s barnkonvention och genom att driva barns rättigheter i det internationella utvecklingssamarbetet. Nu är det av största vikt att vi är ett föredöme i vårt eget agerande.

FN:s barnrättskommitté har vid flera tillfällen uppmanat Sverige att dels ratificera tilläggsprotokollet dels ge Barnombudsmannen mandat och resurser för att kunna ta emot och utreda individuella klagomål från barn. Något som aktivt drivs av våra barnrättsorganisationer.

Enligt vår mening bör Barnombudsmannens uppdrag utökas så att myndigheten kan ta emot och driva klagomål från barn. Det finns åtskilliga konkreta fall i Sverige där barnet inte kommer till tals eller deras situation inte tas på allvar och deras rättigheter kränks. Barnombudsmannen är den enda ombudsmannen som saknar möjlighet att ta emot enskilda ärenden från sin målgrupp. Det är hög tid att ändra på detta.

Det är stor skillnad för ett barn på att ha rätt och att få rätt.

Partikongressen föreslås besluta:

B155:1 att Sverige ratificerar Barnkonventionens tredje tilläggsprotokoll om ett individuellt klagomålsförfarande för barn

B155:2 att Barnombudsmannen ges mandat och resurser för att kunna ta emot, utreda och hantera klagomål från barnet

Norrköpings socialdemokratiska kvinnoklubb

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B156

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Utbildning av blivande föräldrar

För att ge alla människor de bästa förutsättningarna anser jag att vi måste arbeta mer förebyggande, att vi har som mål att alla föräldrar är bra föräldrar från dag ett.

Min tro är att alla föräldrar vill sina barn väl och vill lära sig bli bra vårdnadshavare.

Vi vet att barnens hjärna utvecklas som mest under sina första levnadsår, G20 gruppen, inklusive EU, har betonat betydelsen av de första 1000 dagarna i barnens liv eftersom de påverkar barnen livet ut. Tidiga insatser är bra men alltså inte tillräckligt bra.

Vi vet att ”Det verkar som om föräldern är dömd att upprepa sin egen barndoms tragedi med sitt eget barn i alla krävande och förfärliga detaljer” (Fraiberg m.f., 1980, s 186) och att många blivande föräldrar inte är medvetna om vad de bär på.

15 % av barn i väst beräknas få en desorganiserad anknytning till vårdnadshavarna. ”Den kan utvecklas hos ett barn om den person som normalt förväntas skydda barnet utgör själva faran. Detta kan leda till att barnet känner en ”rädsla utan slut”, ett tillstånd som kan resultera i bestående psykiska men hos barnet.” Citat från boken Desorganiserad anknytning av David och Yvonne Shemmings, 2017.

Den som inte kan köra bil kan vid ratten orsaka död för sig själv och andra.

Detsamma gäller när föräldrar inte klarar sitt uppdrag som vårdnadshavare.

Det går utmärkt att med Adult Attachment Intervju (AAI) se vilka föräldrar som behöver hjälp med sin omsorg om barnen. Det går i många fall också att ge dem det stöd de eventuellt behöver.

AAI togs snabbt emot av forskare på grund av sin unika förmåga att förutsäga barnets anknytningsklassifikation utifrån vårdgivarens AAI-berättelse, till och med innan barnet hade fötts. Detta har nu visats i minst 14 undersökningar (van Ijzendoorn 1995). (Peter Fonagy – Anknytningsteori och psykoanalys, sid 31-32)

Det går att bespara barn lidande, det förebygger aggressioner och våld i samhället.

Som optimist tror jag att det bidrar till jämlikhet och jämställdhet, till mindre segregation och kriminalitet, till mindre mobbning och kvinnovåld.

55% av barnen i väst beräknas få en trygg anknytning, bra omsorg, det borde alla barn få i ett socialdemokratiskt präglat samhälle, eller hur?

I Storbritannien, liksom i USA, betraktas ”trauman i barndomen, däribland omsorgssvikt och försumlighet” som den troligen mest betydelsefulla utmaningen för folkhälsan (Benamer och White 2008, s 45)

”Vi bör se barns och ungdomars psykiska problem i ett folkhälsoperspektiv analogt med andra omfattande samhällsproblem – olycksfall, tandhälsa, hjärt- och kärlsjukdomar, alkoholrelaterade hälsobrister etc. I den mån psykiska problem kan förebyggas genom generella insatser, såsom stöd

till den unga familjen och bra basverksamheter, kan man se kostnaderna som investeringar snarare än som konsumtion av resurser” (Sid 49 i SOU 1998-31).

20 år senare är det hög tid för mer verkstad, tycker jag.

Partikongressen föreslår besluta:

B156:1 att verka för att dessa, eller likvärdiga, förebyggande insatser blir allmänt använda i samhället

Lars Ellmark

Norrköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B157

HÄRNÖSAND ARBETAREKOMMUN

Utred arvsrätten

En inte obetydlig andel av hushållen i landet är idag sammanboende (ej gifta) med eller utan barn. Ca 1,6 miljoner personer i Sverige lever idag i ett sådant parförhållande, och antalet ökar ständigt. Sambolagen från 1987 ger viss rätt till del av kvarlåtenskap vid den enes dödsfall, men långt från den rättighet som gäller vid äktenskap. Det är dags att se över detta då många allt för sent inser skillnaden. Ofta då med omfattande konsekvenser som följd.

Inte minst är detta en kvinnofälla då lagen endast omfattar delning av inköpta varor för gemensamt bruk, och då till ett totalt angivet belopp. Det är vanligt att mannen står för inköp av så som fordon, maskiner, etc. medan kvinnan oftare står för förbrukningsvaror. Mat, kläder, hushållsartiklar etc. Här uppstår direkt ett underläge i avseende att bevisa att inköpet är för gemensamt bruk när den avlidne partens anhöriga kan uppvisa kvitto, kontoutdrag eller namngivet på en försäkring.

Det är inte längre en självklarhet att bevisa sin kärlek via äktenskap. Det har istället blivit ett tvång för att ingå en försäkringslösning...

Det finns naturligtvis vissa möjligheter att via juridiska dokument göra justeringar och säkerställa den efterlevandes rätt, men detta är förhållandevis komplicerat, och om man då tar juridisk hjälp är det relativt kostsamt. Det kan knappast vara lagstiftarens mening att hålla en viss bransch under armarna för att den enskilde ska kunna göra sin rättighet gällande. Dessutom kräver detta kännedom att sambo inte har arvsrätt, vilket tyvärr allt för många inte har kännedom om.

Det bör vara fullt rimligt att i ett modernt samhälle ge sambo rätt till ett bättre skydd vid den

ene partens frånfälle. I många försäkringslösningar, så väl kollektiva som privata finns sambo som förmånstagare. Det borde också vara möjligt avseende arv.

En möjlig väg kunde vara att tidsbestämma arvrättsnivån i steg. För varje 12 månaders period som sambo enligt gällande definition, ges 10% arvsrätt. Efter 10 år är samboförhållandet att vid dödsfall betraktas som äktenskap.

Oavsett väg, så är det hög tid att lagstiftningen anpassas utifrån hur familjebildningarna över tid förändrats.

Partikongressen föreslås besluta:

B157:1 att en översyn av arvsrätten genomförs i syfte att säkerställa arvsrätt för sammanboende utom giftermål

Erik Sidenkrans

Härnösand arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B158

UMEÅ ARBETAREKOMMUN

Utred arvsrätten

En inte obetydlig andel av hushållen i landet är idag sammanboende (ej gifta) med eller utan barn. Ca 1, 6 miljoner personer i Sverige lever idag i ett sådant parförhållande, och antalet ökar ständigt. Sambolagen från 1987 ger viss rätt till del av kvarlåtenskap vid den enes dödsfall, men långt från den rättighet som gäller vid äktenskap. Det är dags att se över detta då många allt för sent inser skillnaden. Ofta då med omfattande konsekvenser som följd.

Inte minst är detta en kvinnofälla då lagen endast omfattar delning av inköpta varor för gemensamt bruk, och då till ett totalt angivet belopp. Det är vanligt att mannen står för inköp av så som fordon, maskiner, etc. medan kvinnan oftare står för förbrukningsvaror. Mat, kläder, hushållsartiklar etc. Här uppstår direkt ett underläge i avseende att bevisa att inköpet är för gemensamt bruk när den avlidne partens anhöriga kan uppvisa kvitto, kontoutdrag eller namngivet på en försäkring.

Det är inte längre en självklarhet att bevisa sin kärlek via äktenskap. Det har istället blivit ett tvång för att ingå en försäkringslösning...

Det finns naturligtvis vissa möjligheter att via juridiska dokument göra justeringar och säkerställa den efterlevandes rätt, men detta är förhållandevis komplicerat, och om man då tar juridisk hjälp

är det relativt kostsamt. Det kan knappast vara lagstiftarens mening att hålla en viss bransch under armarna för att den enskilde ska kunna göra sin rättighet gällande. Dessutom kräver detta kännedom att sambo inte har arvsrätt, vilket tyvärr allt för många inte har kännedom om.

Det bör vara fullt rimligt att i ett modernt samhälle ge sambo rätt till ett bättre skydd vid den ene partens frånfälle. I många försäkringslösningar, så väl kollektiva som privata finns sambo som förmånstagare. Det borde också vara möjligt avseende arv.

En möjlig väg kunde vara att tidsbestämma arvrättsnivån i steg. För varje 12 månadersperiod som sambo enligt gällande definition, ges 10% arvsrätt. Efter 10 år är samboförhållandet att vid dödsfall betraktas som äktenskap.

Oavsett väg, så är det hög tid att lagstiftningen anpassas utifrån hur familjebildningarna över tid förändrats.

Partikongressen föreslås besluta:

B158:1 att en översyn av arvsrätten genomförs i syfte att säkerställa arvsrätt för sammanboende utom giftermål

Haga Socialdemokratiska förening

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B159

GÄVLEBORGS PARTIDISTRIKT

Jämlikhet för personer som menstruerar, ett arbetsliv en utbildning och ett samhällsliv tillgängligt för alla

Mensfattigdomen är utbredd, mensfattigdom beräknas drabba upp till en miljard människor världen över.

Att inte få grundläggande menstruerande behov tillgodosedda kallas för att leva i mensfattigdom.

Det är ett komplext problem som behöver lösningar från flera håll.

Mensfattigdom är inte ett privat och individuellt problem, utan något som får enorma strukturella konsekvenser.

Trots att 800 miljoner människor menstruerar varje dag runt om i världen är detta ett tabubelagt område som är fyllt av fördomar, där det lyder en tystnadskultur och stora kunskapsbrist kring.

Stigmatisering och avsaknaden av kunskaper medför att uråldriga sedvänjor lever kvar och som hindrar människor att tillgodose sig sin mänskliga rättigheter så som kunskaper, skolgång, och samhällsliv. Men också möjligheter till utveckling i arbetslivet.

Menstruationen är anledningen till att människor missar delar av sin skolgång, avslutar sina studier i förtid och får sämre förutsättningar i arbetslivet.

Detta beror bland annat på att mens uppfattas som något skamligt, de är heller inte ovanligt att personer som menstruerar uppfattas som ”orena”, därmed också förbjuds att vara delaktiga i samhällslivet, skolan och arbete under menstruationen.

Vid mens är god hygien extra viktig för att inte drabbas av infektioner och sjukdomar. Trots det saknar mer än en miljard kvinnor, var 3:e menstruerande på jorden, tillgång till en toalett när de har mens. Många saknar också rent vatten och tvål att tvätta sig med. Att kvinnor inte har möjlighet att tvätta sig ordentligt vid mens ökar risken att de drabbas av smärtsamma och skadliga infektioner.

88 procent av alla flickor och kvinnor i världen använder inte kommersiella mensskydd när de har mens. Istället används trasor, gräs, aska, tidningspapper, toalettpapper eller bomull. Dessa mensskydd är inte bara obekväma att bära utan också oftast ohygieniska vilket leder till infektioner eller andra besvär. Tyg som tvättas och torkas på ett bra sätt är inte farligt att använda, men problemet är ofta att brist på rent vatten och tvål gör att tyget inte kan tvättas på ett bra sätt, och menstabus gör att trasor inte kan torkas öppet. Därför använder många flickor och kvinnor smutsiga och blöta trasor vilket är både obekvämt och farligt.

Det råder avsaknad av skoltoaletter som skapar möjligheter att byta mensskydd, detta medför frånvaro av miljontals människor och en förlust av miljontals studietimmar. Det ska tilläggas att 620 miljoner barn världen över går på en skola utan en toalett.

Att människor missar utbildning varje månad på grund av mens drabbar inte bara individer utan får konsekvenser för hela samhället.

Kvinnors utbildning bidrar till ekonomisk tillväxt, minskar barnäktenskap och graviditet i ung ålder, förbättrar folkhälsan, minskar fattigdom och bidrar till jämställdhet och demokratisk utveckling.

För att ta några exempel på situationen globalt

Inför Mensdagen 2018 släppte WaterAid och Unicef en rapport som visar att var tredje flicka i Sydasien missar flera skoldagar varje månad när de har mens, och upp till två tredjedelar har ingen kunskap om vad mens är innan de börjar menstruera.

Rapporten visar också att många upplever skam när de har mens, och begränsas i sina liv av myter och tabun i samhället.

I Kenya så missar 1 miljon flickor skolan varje månad på grund av mensfattigdom och vissa hoppar av skolan helt och hållet. Kostnaden där för ett paket bindor överstiger ofta dagsinkomsten för en familj som bor i Nairobis slumområden.

73 procent av kvinnorna i Bangladesh stannar hemma från jobbet i upp till sex dagar per månad på grund av bristande möjligheter att hantera mens under arbetstid. Detta påverkar deras ekonomi och chans att försörja sig själva.

Var tionde flicka i Afrika söder om Sahara stannar hemma från skolan när hon har mens. Menstabun ihop med att tvingas använda improviserade mensskydd gör att många flickor inte vågar ställa sig upp i skolan för att svara på frågor, eller gå fram till tavlan av rädsla för läckage.

88 procent av alla världens menstruerande använder inte kommersiella mensskydd. Istället används till exempel trasor, gräs, aska eller tidningspapper. Dessa mensskydd är ofta ohygieniska och det skapar osäkerhet oro och ohälsa hos användaren.

Men mensfattigdomen finns i hela världen och är inget unikt för utvecklingsländer.

I Nya Zeeland 2019 hade 12 procent av flickorna 12 till 18 år svårt att få tag i mensskydd och att 1 av 12 elever hade skolkat från skolan eftersom de inte hade råd med mensskydd.

Barnrättsorganisationen Plan gjorde en undersökning i Storbritannien 2017 som visade att 10 procent av kvinnor i åldrarna 14-21 hade inte råd att införskaffa sig mensskydd.

En menstruerande person i Sverige lägger i genomsnitt 40 000 kronor, på mensskydd under sin livstid. Det saknas entydiga siffror på exakt hur utbredd mensfattigdomen är just i Sverige, men vi vet att den finns. I mars 2020 lanserade Göteborgs Stadsmission kampanjen Mensfadder. Stadsmissionens besökare vittnar om liknande hinder som vi kan se i andra länder: att tvingas stanna hemma från skolan för att man saknar mensskydd, ha samma mensskydd längre än rekommenderat och därmed riskera sin hälsa, och inte minst upplevelsen av stress och skamkänslor som upptar mycket tankekraft och energi. Mensfattigdom går hand i hand med att leva i ekonomisk utsatthet.

Statistik från Statistiska Centralbyrån visar att 6 procent av Sveriges befolkning (570.000 människor) har en inkomst som inte täcker nödvändiga levnadskostnader, ytterligare 1,4 miljoner människor lever med så kallad låg ekonomisk standard. Dessutom är fattigdomens konsekvenser inte jämställda. Kvinnor som grupp drabbas hårdare. Mensskydd är en ofrivillig utgift för individen och den halvan av befolkningen som statistiskt sett har lägre inkomst får betala priset. Coronapandemin har medfört att många människor har förlorat helt eller delvis sin inkomst. Det sker en enorm ökning av arbetslösa och de som redan tidigare kämpade med ekonomin har fått det svårare. Utan en stabil inkomst är det svårt att ha råd med mensskydd och bristen

på mensskydd blir ett hinder för att kunna gå till jobb och skola. Exempelvis visar en färsk undersökning från Plan UK att Coronakrisen har förvärrat mensfattigdom.

Politiker och makthavare, offentliga förvaltningar och dess anställda är viktiga bärare för att öka medvetenheten och kunskaperna kring menstruation och motverka mensfattigdom.

Vi i Internationali(S)ten menar på att ingen ska behöva avstå utbildning eller riskera liv och hälsa på grund av sin menstruation.

Några länder har redan insett allvaret med mensfattigdomen och börjat agera, så som Skottland som år 2020 blev det första landet i världen att ge alla kvinnor laglig rätt till gratis mensskydd.

Eller för att få bukt med mensfattigdomen i Nya Zeeland så kommer nu alla flickor som studerar på gymnasienivå att få tillgång till gratis mensskydd.

Att ha tillgång till mensskydd kan verka som en småsak men det är en grundförutsättning för att tillgodogöra sig utbildning och kunna delta i arbetslivet och samhället på lika villkor.

Bekämpa vi mensfattigdomen så lägger vi grunden för jämställdhet, social hållbarhet och ekonomisk rättvisa.

Partikongressen föreslår besluta:

B159:1 att Socialdemokraterna verkar nationellt och internationellt för en jämlik skolgång oavsett könstillhörighet

B159:2 att Socialdemokraterna verkar nationellt och internationellt för att motverka diskriminering och fördomar kring mens

B159:3 att Socialdemokraterna arbetar både nationellt och internationellt för en ökad kunskaper kring menstruation

B159:4 att Socialdemokraterna verkar för att del av biståndet riktas mot mensfattigdom

Internationali(s)ten regional S-förening

Gävleborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B160

BOLLEBYGDS ARBETAREKOMMUN

Jämställdhet, klass och ojämlikhet

Vi ser i Sverige att vi blir sämre på jämställdhet. Om man jämför löneutvecklingen i kvinno- och mansdominerade yrken, så skiljer det flera tusen kronor i månaden.

Även klasskillnaderna ökar, rikare blir rikare. Tittar vi på skolan, vården och omsorgen ser vi att vi blir mer och mer ojämlika.

Partikongressen föreslår besluta:

B160:1 att Socialdemokraterna arbetar kraftfullt för att öka jämställdheten och jämlikheten, synliggör problemen och genomför kraftfulla åtgärder

B160:2 att Socialdemokraterna måste stå upp för allas lika värde

Carina Svensson

Bollebygds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B161

RONNEBY ARBETAREKOMMUN

Strävan om ökad jämställdhet

Vi önskar alla om en ökad jämställdhet, trodde jag tills jag läste en tidningsartikel. Där framkom det att föreställningen att den unga generationen strävar efter ökad jämställdhet är önsketänkande. Det visar en ny rapport från jämställdhetsmyndigheten.

Generaldirektören säger att det inte går att tro att de ska ta över stafettpippen när det gäller jämställdheten. Undersökningen synliggör ett utbrett ointresse för frågor av den typen bland unga män i Sverige. Det är en oroväckande tendens. Självklart gäller inte detta alla unga män, men det finns mycket mer av den varan än vad vi hade önskat och trott, säger genusforskare vid Uppsala universitet Anneli Häyrén. Kvinnor gör vissa saker medan män gör andra. Att det är så beror enligt henne på att vi är bekväma med grundordningen, vi känner igen oss i den. Hon betonar för att få bukt på den krävs regler och beslut.

Det är så att jämställdheten inte ökar automatiskt, utan man måste jobba målmedvetet. Hur förändrar man attityderna då?

Anneli Häyrén menar att man måste jobba mycket med unga män och pekar på svårigheten i att få gruppen att se fördelarna med ett mer jämställt samhälle. Hon menar att män mår sämre i ojämställda samhällen. Ett annat dilemma, menar hon, är den ökade konservatismen bland unga kvinnliga influerare. De kanske vill ha ett jämställt samhälle, men det visar sig inte i deras livsval. Det är tydligt att även kvinnor går mot en mer traditionell roll idag.

Detta är ingen önskvärd utveckling för vårt samhälle. Vi vet att vi mår bäst i ett jämställt samhälle. Rapporten menar jag måste få oss att aktivt arbeta för ökad jämställdhet. Vår politik bygger på det och vi måste ta denna rapport på största allvar. Vi behöver även fundera på skolans roll i detta arbete.

Partikongressen föreslås besluta:

B161:1 att partistyrelsen tillsätter en utredning för att se vad som behöver göras för att få ett ökat jämställt samhälle. Vilka aktörer som måste involveras, skolväsendet och inte minst forskning i dessa frågor

Teo Zickbauer, Ronneby AK

Ronneby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B162

GOTLANDS PARTIDISTRIKT

Åtgärder för jämställdhet

För att uppnå jämlikhet, krävs självfallet jämställdhet. Sverige är ett av världens mest jämställda länder, men på ett flertal områden kvarstår en hel del att göra. Somligt har med normer att göra, annat måste uppnås genom förändringar i lagstiftning och transfereringar. Ifråga om normer bör inte insatser som genuspedagogik underskattas, just för att ge så väl flickor som pojkar möjlighet att leva fria, självständiga liv, där deras möjligheter att forma sina liv stadigt förbättras. Att värnplikten vid dess återinförande omfattar så väl kvinnor som män, är ett gott exempel på hur förebilder kan utgöra ögonöppnare för nya möjligheter till bildning och karriär – ett traditionellt sätt manligt yrke kudas annorlunda och gör Försvarsmakten till hemvist för fler. Därtill breddar det Försvarsmaktens möjligheter till så väl diversifiering som kompetensförsörjning avsevärt.

De socialdemokratiska segrarna på jämställdhetsområdet är många. Tillgången till barnomsorg och avskaffad sambeskattning är bara några exempel på åtgärder som underlättade kvinnors inträde på arbetsmarknaden. Likväl är det fortfarande så att en oproportionerligt stor andel av det obetalda hushållsarbetet fortfarande utförs av kvinnor. Implikationerna med det är många, utöver att det leder till slitningar i relationer, orimlig arbetsbörda och en rörelse mot ”självalt” deltidsarbete, medför det att fler kvinnor än män riskerar en ålderdom i fattigdom till följd av låga pensioner, trots tidigt inträde på arbetsmarknaden. Lägg därtill att kvinnor i många fall bär huvudansvaret också för omsorgen om äldre anhöriga.

På arbetsmarknadsområdet finns åtskilligt att ta tag i, dels ifråga om löner, dels ifråga om arbetsvillkor i många kvinnodominerade yrken. Det föreligger alltså osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män med samma yrken, därtill är män överrepresenterade i chefsled, utan att det kan härledas i termer av kompetens. I den akademiska världen tar kvinnor glädjande nog för sig och är i vissa discipliner t.o.m. i majoritet ifråga om söktryck till högre utbildning. Dock tunnas andelen kvinnor ut när det kommer till professorer. I kvinnodominerade yrken är trenden minst sagt besvärande; med höga ohälsotal, hög andel delade turer, ofrivilliga deltider, låga löner, och hög arbetsbelastning. Covid-19 satte ljus på allas vårt beroende av kompetenta och uthålliga

medarbetare i välfärdsyrkena, dock vet vi också att somligt genomförs på ren viljestyrka, av plikt, och av omsorg om de välfärdsarbetarna är satta att vårda.

Transfereringssystemen har stadigt rört sig mot ökad individualisering och det har varit av godo. Föräldraförsäkringen är kanske det bästa exemplet, där fler månader reserverade för vardera föräldern, medfört att kvinnors återgång i arbete efter till exempel graviditet påskyndats och män gjorts mer delaktiga i barnens tidiga liv.

Avslutningsvis finns det anmärkningsvärda skillnader i så väl livskvalité som -längd mellan kvinnor i jämförbara grupper. Tabun kring till exempel beroendesjukdomar, ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa medför att män som grupp lever kortare och relativt sett sämre liv än kvinnor, bortsett från ekonomiska aspekter.

Partikongressen föreslår besluta:

B162:1 att verka för att införa fler vetenskapligt baserade insatser i tidig ålder i syfte att bryta normer och uppnå jämställdhet mellan flickor och pojkar, kvinnor och män

B162:2 att utreda fler incitament med syfte att mer jämställt fördela ansvaret för det obetalda hemarbetet

B162:3 att ta initiativ till att reformera anhörigstödet och gör det mer inkluderande och anpassat för att aktivera så väl kvinnor som män

B162:4 att ta initiativ till fler reformer på pensionsområdet, som säkrar en god ålderdom och en anständig pension för så väl kvinnor som män

B162:5 att reformera systemet med lönekartläggning och överväg strängare repressalier vid missbruk och underlåtenhet

B162:6 att säkra resurserna till gemensamt drivna verksamheter, så att välfärdens medarbetare erbjuds attraktiva tjänster med heltid som norm och där den goda arbetsmiljön är självskrivna

B162:7 att öka takten i individualiseringen av socialförsäkringen, för jämställdheten, men också för bibehållet fokus på så väl kvinnors som mäns tillgång till arbete och ett hållbart arbetsliv

B162:8 att ta initiativ till att beskatta kapital i större utsträckning

B162:9 att utreda fler insatser för att få bukt med den ökade ohälsan, samt ojämställdheten i livskvalité och -längd

Hanna Westerén Gunnar Öberg Torsten Andersson Ulla Pettersson
Gotlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B163

GÄLLIVARE ARBETAREKOMMUN

Arbeta för att införa krav på e-legitimation, BankID för användande av digitala plattformar som Snap Chat, Youtube, TikTok med flera.

Förslaget om krav på e-legitimation är framfört av skolelever som deltog i ”Retorikmatchen”, utbildningsradions program för åk 4–6. Programmet sänds i både radio och TV och är en tävling i svenska, muntlig framställning och retorik.

E-legitimation är ett led i att skydda barn och unga från ”grooming” och annan brottslig verksamhet som är riktad mot barn.

KANTAR SIFO presenterade den 21 september 2020 en rapport med statistik över barn och ungas medieanvändning 2020.

Rapporten visar att barn och unga har hög tillgång till sociala medier utan tillåtelse och att användningen ökar med åldern.

Ett citat ur rapporten

”3. sociala medie-användning ökar med ålder

I genomsnitt lägger de barnen som är aktiva på sociala medier 75 minuter per dag, vilket dock inte är någon markant förändring i jämförelse med förra årets mätning. Tonåringarna lägger ungefär ytterligare 20 minuter i snitt per dag, dvs närmare 1,5 h per dag ”.

Den 13 april 2021 intervjuade Radio Norrbotten och Meän raatio tre flickor i högstadietåldern från Pello om de blivit utsatta för obehagliga meddelanden på sociala plattformar. Alla tre hade fått hundratals obehagliga meddelanden från vuxna män, en flicka hade fått det första meddelandet redan i årskurs 1. Vuxna män kontakter dem för att på olika sätt försöka få dem att skicka bilder av sig själva till dem, först en bild av ansiktet och sedan hela kroppen. Alla tre har lärt sig att blockera personer som skickar obehagliga meddelanden, vilket är ett sätt men det ansvaret läggs på barnet/ungdomen.

Barn och ungdomar helt oskyddade i den digitala världen och blir lätta offer för kriminella vuxna som söker sig till miljöer där barnen finns.

Samhället ska vara tryggt och bra för alla men vi vuxna måste göra vad vi kan för att skydda barnen från den brottslighet som bara ökar och drabbar allt fler barn.

Kravet om e-legitimation medför att ingen vuxen kan delta anonymt eller gömma sig bakom en påhittad profil på de sociala plattformar där barnen är aktiva.

Polisens möjligheter att spåra och lagföra brottslingar underlättas.

Det finns e-legitimation för barn eftersom barnen också ska logga in med sin verkliga identitet, vilket medför att branschen får hjälp att bevaka så åldersgränserna efterlevs.

Partikongressen föreslår besluta:

B163:1 att Socialdemokraterna arbetar för att krav om e-legitimation, BankID införs för alla användare och alla aktiviteter på digitala plattformar

Gunnel Johansson Jänkänpää och Rolf Häggkvist
Gällivare arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B164

ESLÖVS ARBETAREKOMMUN

Avskaffa alla former av straffrabatter

Kriminalpolitiken i Sverige måste reformeras från grunden.

Dagens lagar och regler är gamla, omoderna och dåliga. Sveriges lagar har inte hängt med i utvecklingen och kriminella utnyttjar det här situationen till fullo. Hade Sverige uppdaterat och hade modernare lagar då hade kriminella inte fått möjligheten att starta sina verksamheter, växa, bli stora och bli en av Sveriges största problem.

Ja tyvärr det är sant att organiserade brottsligheten finns tack vare att dom ansvariga inte agerade i god tid.

Vi har jättemånga generösa lagar som friger kriminella till exempel Huvudregeln i Sverige är att den som har avtjänat 2/3 av sitt fängelsestraff blir villkorligt frigiven. Vi har även olika former av straffrabatter och två av dem är Åldersrabatter och Mängdrabatter.

Åldersrabatt innebär särskilda mildare straff för unga som ännu inte fyllt 21.

Mängdrabatt innebär att när en gärningsman döms för flera brott samtidigt och får ett gemensamt straff, så bedöms det allvarligaste brottet till sitt fulla straffvärde medan straffvärdet för övriga brott reduceras kraftigt eller det bli inget straff alls.

Har man valt kriminaliteten och begår brott då ska man ta konsekvenserna och stå till svars för sina handlingarna. Man ska inte få något rabatt tvärtom man ska få det hårdaste straffet som är i proportion till brottet, och vara i fängelse och inte bli frisläppt när dom har avtjänat 2/3 av sitt fängelsestraff.

Man säger att det behövs fler poliser och det är ju bra med fler poliser men vad ska polisen göra när dom inte har rätt stöd och verktyg, det hjälper inte om vi har tusentals nya poliser men fortfarande dåliga och omoderna lagar och regler.

Problemet är inte att vi inte har många poliser, problemet är att vi inte har bra lagar och regler.

Partikongressen föreslås besluta:

B164:1 att Socialdemokraterna verkar för att avskaffa alla former av straffrabatter

B164:2 att Socialdemokraterna verkar för att reformera kriminalpolitiken från grunden för att bekämpa det nya organiserade brottsligheten

Naser Gohari

Eslövs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B165

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Avskaffa Danstillståndet

Det är år 2020, vi lever i en tid med många privilegier, alla unga som växer upp nu har tillgång till saker som skulle vara helt obegripligt för våra föräldrar att ha under deras ungdom. Vi har en elektronisk manick i byxfickan som kan göra allt ifrån att kolla på den senaste netflix-serien, kolla upp fakta och lära oss nya saker på direkten, ringa och höra en röst av en vän som befinner sig på andra sidan jordklotet på enbart några hundra millisekunder. Vi lever verkligen i ett fascinerande samhälle.

Men vi lever samtidigt i en värld med stora samhällsproblem, vi har ett samhälle där ojämlikheterna växer och gnager. På spårvagnslinjen 11:an så skiljer medellivslängden hos invånarna på vardera ändhållplats med 6–9 år, på Bergsjöskolan så gick nästan 7 av 10 15-åringar ut grundskolan utan fullständiga grundskolebetyg, medan på Nya Påvelundsskolan så var samma siffra mindre än 1 av 10.

Dessa samhällsproblem skapar mycket elände, och det är exakt varför socialdemokratin är så viktig, det är för att vi har faktiskt svaren till dessa samhällsproblem som finns i samhället. Det är vi som parti och folkrörelse som har varit drivande för uppbyggandet av välfärdssamhället som möjliggör för alla medborgare att ha ett bra och tryggt liv, trots alla brister. Men vi är inte perfekta, snarare tvärtom, det finns frågor där vi är så bakåtsträvande så att både Jonas Sjöstedt och Ebba Busch skakar på huvudet kollektivt.

En sådan fråga är kravet på det så kallade ”Danstillståndet” i ordningslagen.

Danstillståndet infördes år 1956 efter en långlivad samhällsdebatt som kallades Dansbandeländet, för att sammanfatta så var det en tid av moralpanik över den okända förekomsten av dansbanor där ungdomar dansade till den dåtidens djupt omoraliska musikgenren ”jazz”. Denna trend av offentliga dansföreställningar var såpass oroande för den äldre generationen eftersom dans ansågs vara en form av ”parningslek” och ansågs bidra till ett mindre intresse för familjelivet. En socialsekreterare vid Svenska Kyrkan vid namn Allan Svantesson skrev i sin bok ”Ungdomens fiende n:o 1: Den offentliga moderna dansen (1942)” följande textrad ”Vad är den moderna dansen? En fin och hygglig sällskapslek? Nej! En vilddjurslek.”

På grund av detta så infördes Danstillståndet som finns kvar än idag. Danstillståndet innebär kort att alla allmänna- eller offentliga danstillställningar i Sverige är tillståndspliktiga, och i detta inkluderas allt från nattklubbar, spontandans på Sergels torg, eller andra offentliga sammankomster. Faktum är att om alla ombud skulle ställa sig upp under distriktårskonferensen och börjar dansa, utan att någon stoppar alla, så riskerar den ytterst ansvariga att bli dömd till 6 månaders fängelse. Så långtgående är straffskalan för det allvarliga brottet spontandans.

Många försök har gjorts under det senaste decenniet för att försöka avskaffa denna absurda lagkrav, tills man fick igenom det i riksdagen år 2016, efter en votering angående 14 sammanslagna motioner från alla olika partier förutom Socialdemokraterna.

Efter det beslutade dåvarande Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson att ge kammarrättsrådet Pia Cedermark i uppdrag att genomföra en utredning angående frågan vilket hon gjorde och återkom med den under juni 2018. Resultatet var en stor besvikelse, i stort så skulle danstillståndet behållas med ett fåtal undantag. Utredningen gick sedan på remiss tills den 15 oktober 2018.

Sedan dess har absolut ingenting hänt, trots snart ett och ett halvt års väntan.

Det är dags för oss att ta ställning nu. Vi som distrikt kan inte försvara en lag som baseras på sexuell moralisering med en måttstock från det konservativa 50-talet. Det är dags att avskaffa danstillståndet!

Partikongressen föreslås besluta:

B165:1 att Socialdemokraterna verkar för ett avskaffande av danstillståndet

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B166

HALLSBERGS ARBETAREKOMMUN

Barnkonventionen

att barns intresse ska komma först. Denna lagstiftning har lyft barns intresse på väldigt många områden, men inte alla.

Det är ett nationellt ansvar att efter förmåga uppfylla barns rättigheter. Behövs det åligger det även nationer att samarbeta. Det är ett ansvar för föräldrar eller vårdnadshavare att se till barns uppfostran och utveckling. Föräldrar eller vårdnadshavare ska även stötta barn så att de får sina rättigheter tillgodosedda.

Ett område där det är tveksamt om barns rättigheter uppfylls är när någon av Barnkonventionen är numera lag i Sverige. Det innebär också i juridisk mening föräldrarna avtjänar straff på våra fängelser. Barn har rätt till umgänge med föräldrarna även när de avtjänar straff. Men miljöerna där detta umgänge kan ske är oftast torftiga och inte alltid anpassade till barns behov och rättigheter.

Med hänvisning ovanstående föreslår jag

Partikongressen föreslås besluta:

B166:1 att kongressen beslutar uppdra till partistyrelsen att verka för att kriminalvårdsstyrelsen gör en översyn av miljöerna för umgänge mellan barn och intagna föräldrar på våra kriminalvårdsanstalter och säkerställer att in- utpassering kan ske på ett tryggt sätt, i syfte att uppfylla Barnkonventionen

Ingegerd Svahn Karlsson

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B167

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Bekämpa den ekonomiska brottsligheten

Ekobrottsmyndigheten konstaterar att företag är gynnsamma brottsverktyg. Med företag kan kriminella undanhålla skatter och avgifter eller tillskansa sig ersättningar, bidrag och förmåner. Ett företag öppnar upp nya brottsarenor, erbjuder en legitim fasad att dölja verksamheten bakom samt möjlighet tvätta brottsvinster. Med ett företag kan kriminella personer begå brott mot staten, andra företag och enskilda. Företag är en viktig drivkraft för ekonomisk tillväxt. Regelförenklingar och

ökade krav på myndigheter att tillhandahålla god och skyndsamt service har gjort det förhållandevis enkelt för kriminella personer att utnyttja företag för att begå grova ekonomiska brott.

Ekonomisk brottslighet går idag hand i hand med den grova, organiserade brottsligheten. Med gäng, nätverk och familjeklaner som också utövar ren våldsbrottslighet. Ekonomisk brottslighet utövar illojal konkurrens, kan vinna anbud genom att använda sig av skattefusk, bidragsbrott och svart arbetskraft för att lägga ett lågt anbud. I slutändan kan också hederliga företagare hotas med våld.

Kriminella kan många gånger uppbära bidrag av olika slag t.ex. för påstådd sjukdom och invaliditet. De tar gärna emot försörjningsstöd. Svart arbetskraft är också en del i ekonomisk brottslighet. Svartarbetaren är ofta själv i ett utsatt läge och tvingas/luras/lockas in också i annan brottslighet som bidragsbrott. Många blir också själva lurade i slutändan.

Aktiebolag är den mest gynnsamma företagsformen då företag ska användas som brottsverktyg. Gemensamt för huvudmännen är att de som regel inte är registrerade som formella företrädare i bolagets styrelse, utan använder målvakter, bulvaner, fiktiva personer och alias för att distansera sig från brotten. Detta filter minskar upptäcktsrisken av de verkliga huvudmännen.

Det har skett en betydande nedrustning av olika ”spärrar” mot att använda företag och aktiebolag som brottsverktyg. Revisionsplikten för små företag har tagits bort, kravet på aktiekapital har sänkts etc.

Mycket behöver göras mot ekonomisk brottslighet. Några enkla, inledande åtgärder skulle vara att återinföra kravet på 50 000 som aktiekapital. Det gäller att göra det svårare för småskurkar att registrera ett aktiebolag och med högre aktiekapital finns det också mer att ta av vid en likvidation. Krav på bokföring och en oberoende revisor som granskar företagets ekonomiska verksamhet borde vara hygienkrav för att få driva ett företag. Det får anses rätt ofattbart att människor som genom sitt liv och leverne klart signalerar att de omöjligen kan vara ”riktiga” styrelseledamöter kan registreras som sådana. Bolagsverket måste åläggas att kontrollera om de personer som presenteras som styrelseordförande, styrelseledamöter och VD rimligen kan vara det på riktigt. Förekommer de i brottsregistret? Har de inkomster från arbete, pension eller företag eller kan de misstänkas vara bulvaner eftersom de är kända missbrukare och socialbidragstagare? Har de någonsin sysslat med företagande eller kan tänkas ha någon utbildning eller tidigare erfarenhet om företag eller den produkt eller tjänst företaget grundar sig på? En enklare s.k. vandelsprövning borde inte vara för mycket att begära. Brottsbekämpande myndigheter som Ekobrottsmyndigheten (EBM), Åklagarmyndigheten, Polisen, Skatteverket och Finansinspektionen behöver resurser och verktyg genom lagstiftning för att bekämpa ekonomisk brottslighet. Den kan också handla om finansiella frågor där banker och växlingskontor är inblandade. Skyddet för den enskildes integritet är givetvis viktigt men sekretesslagstiftningen och eller uttolkningen av denna på olika myndigheter har blivit till ren galenskap. Kriminella skyddas och kan undgå straff genom tjafs inom och mellan myndigheter kring utbyte av uppgifter och

information som skulle göra det möjligt att lagföra skurkarna. Med all respekt för jurister och lagkloshet men så kan vi inte ha det längre.

Partikongressen föreslår besluta:

B167:1 att höja kravet på aktiekapital i aktieföretag från 25 000 kronor till 50 000 kronor

B167:2 att återinföra revisionsplikten för små företag

B167:3 att vandelskrav ställs på styrelseordföranden, VD och styrelseledamöter vid registreringen av ett aktieföretag. Kan de inte uppfyllas skall företaget ej tillåtas bli registrerat

B167:4 att brottsbekämpande myndigheter ges utökade både resurser och lagmässigt utrymme i bekämpandet av ekonomisk brottslighet

B167:5 att särskild uppmärksamhet också riktas mot de ekonomiska brottslighetens finansiella sida

B167:6 att de sekretessregler som utgör hinder för samarbete och informationsutbyte mellan och inom myndigheter i kampen mot den ekonomiska brottsligheten ändras så större effektivitet i denna uppnås

Wasa socialdemokratiska förening i Örebro

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B168

EDA ARBETAREKOMMUN

Butiksrånen ökade kraftigt under Coronakrisen

Rånen mot butiker ökade under Coronakrisen. Siffror från Brå visar att antalet anmälda butiksrån steg med mer än 50 procent jämfört med 2019. Minskad risk att bli upptäckt när färre människor rörde sig på gator och torg är en viktig förklaring till den plötsliga ökningen.

I mars 2020 anmäldes 59 butiksrån jämfört med 37 2019, en ökning med 59 procent. I april 2020 var ökningen 52 procent, andelen butiksrån steg från 33 till 50.

Minskad upptäcktsrisk, ökad stress och desperation hos de kriminella har troligen spelat in.

Livsmedelshandeln, bensinstationer och servicebutiker är de branscher som drabbats hårdast. Störst har ökningen varit när det kommer till rån mot varor som stigit med 74 procent, tätt följt av motvärnsrånen som ökat med 70 procent. Men även de traditionella kassarånen, där kontanter är målet har ökat.

Kassarånen sker kvällstid

Svensk Handel har undersökt siffrorna från Brå och kan konstatera att de allra flesta rånen skedde

mellan kl 19.00–21.00. Rånen där den kriminella är ute efter kontanter sker nästan uteslutande kvällstid, men rån där varor från butiken är bytet sker mer utspritt under dagen.

Storstadsregionerna är hårdast drabbade och flest butiksrån skedde föga förvånande i Stockholm. Däremot har ökningen av antalet butiksrån varit än mer omfattande i Göteborg och Malmö.

Knivar och pistoler är det vanligaste vapnet som används vid ett väpnat rån. Andelen pistolrån mer än fördubblades under mars och april 2020 i jämförelse med 2019.

Rånen mot handeln och dess anställda fortsätter. Det är vanligt att vapen och andra tillhyggen används. Aktiva åtgärder behövs för att skapa trygga butiksmiljöer. Brottsförebyggande rådet (Brå), Rikspolisstyrelsen och Handels Arbetsmiljökommitté har därför gemensamt tagit fram programmet Skydd mot rån i handeln. Programmet handlar om förebyggande åtgärder som syftar till att begränsa pengarnas tillgänglighet och förebygga så att inte personalen kommer till skada. En butik kan med fördel använda detta program i sitt arbetsmiljöarbete med säkerhetsfrågor. Programmet Skydd mot rån i handeln och exempel på lokala samarbeten kring programmet finns att ta del av på webbplatsen www.handelsarbetsmiljokommitte.se. I Handels Arbetsmiljökommitté (HAK) ingår representanter för organisationerna Svensk Handel, Arbetsgivarföreningen KFO, Handelsanställdas förbund och Unionen.

Partikongressen föreslås besluta:

B168:1 att Socialdemokraterna ska verka för kraftfulla förebyggande insatser mot rån, hot och våld

B168:2 att Socialdemokraterna ska verka för ökat anslag till Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

Eda arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B169

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Butiksrånen ökade kraftigt under coronakrisen

Rånen mot butiker ökade under coronakrisen. Siffror från Brå visar att antalet anmälda butiksrån steg med mer än 50 procent jämfört med 2019. Minskad risk att bli upptäckt när färre människor rörde sig på gator och torg är en viktig förklaring till den plötsliga ökningen.

I mars 2020 anmäldes 59 butiksrån jämfört med 37 2019, en ökning med 59 procent. I april 2020 var ökningen 52 procent, andelen butiksrån steg från 33 till 50.

Minskad upptäcktsrisk, ökad stress och desperation hos de kriminella har troligen spelat in.

Livsmedelshandeln, bensinstationer och servicebutiker är de branscher som drabbats hårdast. Störst har ökningen varit när det kommer till rån mot varor som stigit med 74 procent, tätt följt av motvärnsrånen som ökat med 70 procent. Men även de traditionella kassarånen, där kontanter är målet har ökat.

Kassarånen sker kvällstid

Svensk Handel har undersökt siffrorna från Brå och kan konstatera att de allra flesta rånen skedde mellan kl 19.00–21.00. Rånen där den kriminella är ute efter kontanter sker nästan uteslutande kvällstid, men rån där varor från butiken är bytet sker mer utspritt under dagen.

Storstadsregionerna är hårdast drabbade och flest butiksrån skedde föga förvånande i Stockholm. Däremot har ökningen av antalet butiksrån varit än mer omfattande i Göteborg och Malmö.

Knivar och pistoler är det vanligaste vapnet som används vid ett väpnat rån. Andelen pistolrån mer än fördubblades under mars och april 2020 i jämförelse med 2019.

Rånen mot handeln och dess anställda fortsätter. Det är vanligt att vapen och andra tillhyggen används. Aktiva åtgärder behövs för att skapa trygga butiksmiljöer. Brottsförebyggande rådet (Brå), Rikspolisstyrelsen och Handels Arbetsmiljökommitté har därför gemensamt tagit fram programmet Skydd mot rån i handeln. Programmet handlar om förebyggande åtgärder som syftar till att begränsa pengarnas tillgänglighet och förebygga så att inte personalen kommer till skada. En butik kan med fördel använda detta program i sitt arbetsmiljöarbete med säkerhetsfrågor. Programmet Skydd mot rån i handeln och exempel på lokala samarbeten kring programmet finns att ta del av på webbplatsen www.handelsarbetsmiljokommitte.se. I Handels Arbetsmiljökommitté (HAK) ingår representanter för organisationerna Svensk Handel, Arbetsgivarföreningen KFO, Handelsanställdas förbund och Unionen.

Partikongressen föreslås besluta:

B169:1 att Socialdemokraterna ska verka för kraftfulla förebyggande insatser mot rån, hot och våld

B169:2 att Socialdemokraterna ska verka för ökat anslag till Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

Handels socialdemokratiska förening Örebro

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B170

GÄLLIVARE ARBETAREKOMMUN

Byt ut orden "dödsfallet inträffade" till "arvskiftet genomfördes" i Ärvdabalken 18 kap. 7 §

Den som ärver en jordbruksfastighet är enligt ovanstående lagstiftning skyldig att ansöka om lagfart inom fyra år efter dödsfallet inträffade.

Den som drabbas av brottslighet genom ett förfalskat testamente behöver tid för att via stämning i domstol uppnå rättvisa och det kan krävas prövning i flera instanser, processer som tar tid.

Först när det falska testamentet är undanröjt, kan ett arvskifte genomföras och då avgörs vem som ärvt fastigheten och den ska ansöka om lagfart.

Att förfalska testamenten efter avlidna personer som saknar efterlevande make eller bröstarvingar är en brottslighet som ökar, sex fall har uppdragats de senaste fem åren i vår hemkommun.

En jordbruksfastighet är en näringsfastighet och kan bli ett skatteparadis för den som vill skaffa sig skattemässiga fördelar.

Andra eftertraktade fördelar och rättigheter är jakt- och fiskerätter, delägarskap i skogsallmänning och avkastning efter vattenkrafts- eller vindkraftsutbyggnad.

Inom sex månader ska ett falskt testamente klandras, därefter ska tingsrätten utreda och ta ställning till om testamentet är äkta eller falskt. Det kan dröja flera år innan testamentet har vandrat igenom rättssystemet och fått ett slutligt avgörande och ändå är det inte klart vem som ärvde en jordbruksfastighet.

Arvskiftet avgör vilken fysisk eller juridisk person som ärver jordbruksfastigheten, först därefter kan dödsboet avveckla fastighetsinnehavet och den nya ägaren kan ansöka om lagfart.

Den som inte klarar att ansöka om lagfart för jordbruksfastigheten inom fyra år efter dödsfallet, får ett föreläggande som är vitesbelagt från Länsstyrelsen.

Den som var ett brottsoffer blir plötsligt en brottsling som hotas med böter, det är inte rättvist.

Partikongressen föreslås besluta:

B170:1 att Socialdemokraterna verkar för en textändring i texten i Ärvdabalken 18 kap. 7 § till
” ...avvecklat fastighetsinnehavet senast fyra år efter utgången av det kalenderår då arvsförfarandet genomfördes

Gunnel Johansson Jänkänpää och Rolf Häggkvist
Gällivare arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B171

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Bötfäll inte ärlighet!

Den som döms för ett brott är skyldig att återbetala kostnader som uppstått för allmänheten i samband med rättegången, och gäller kostnader för försvaret, hämtning, provtagning, etc. (Rättegångsbalken 31 Kap § 1 st 1). Det ska även tas hänsyn till den tilltalades brottslighet samt hans personliga och ekonomiska förhållanden (Rättegångsbalken 31 Kap § 1 st 4). Detta är både rimligt och en viktig del i ett jämlikt rättsväsende, där bötesbeloppet är relativt, så att den fattige inte ska drabbas hårdare än den välbärgade. Emellanåt är det dock anmärkningsvärt enkelt att kringgå systemet och slippa undan ansvar för kostnader, respektive att kunna sänka sina böter genom att sänka dagsbotensbeloppet. Storleken för dagsboten (och eventuellt återbetalningsansvar för andra kostnader) fastslås nämligen av rätten, och grundar sig på de uppgifter som kommer fram under personalia delen. I praktiken innebär detta att rättensordföranden ställer frågor till den åtalade gällande inkomst, skulder, betydande tillgångar samt försörjningsansvar. Svaren ligger sedan till grund för beräkningen av dagsbotsbeloppet. Även detta låter rimligt, problematiskt är dock att inga uppgifter kontrolleras. I bästa fall har åklagaren med sig uppgifter från den senaste deklARATIONEN. Dessa återspeglar likväl endast förra årets inkomster, där mycket kan ha förändrats sedan dess. Uppgifter kring förmögenheten uppges och undersöks i praktiken så gott som aldrig, medan skulder så som blancolån och privatskulder anges betydligt oftare. Uppgifterna som lämnas underbyggs varken av något underlag, eller kontrolleras på något sätt. Vidare står den tilltalade inte under ed och lyder inte under något straffansvar. Inkomster och tillgångar kan således enkelt förnekas och/eller undervärderas, samt omständigheter som skulder och försörjningsansvar kan överdrivas. På så sätt undermineras syftet med dagsböter, då den okunnige (och ärlige) betalar mera än den som kunnige (och oärlige). Samtidigt är det orimligt att domstolen och/eller åklagare ska lägga ner den tid och resurser som krävs för en grundlig granskning av de ekonomiska förhållandena. Vidare bör det integritetsintrång som en offentlig granskning av ens ekonomiska förhållanden, inte negligeras. Särskilt med då dessa avhandlas i offentliga rättegångar innan dom avkunnas. Vi anser därför att dagens system kring fastställandet av dagsbotsbeloppet (samt återbetalningsskyldigheten av rättegångskostnader) behöver ses över och reformeras, för att stärka både rättvisan och rättssäkerheten. Detta kan exempelvis ske genom att överlåta fastställandet av

dagsbotsbeloppet (och återbetalningsskyldigheten) till andra myndighet, som tex Kronofogden och Skatteverket. Dessa myndigheter har relevant kompetens för ett sådant uppdrag, som ska ha möjlighet att inhämta kompletterande uppgifter vid behov. Därigenom kan det även tas större hänsyn till den tilltalades betalningsförmåga i ett längre perspektiv, istället för att endast ta hänsyn till förhållandena vid rättegångens slut.

Partikongressen föreslås besluta:

B171:1 att Socialdemokraterna verka för en förändring av dagens förfarande gällande fastställandet av dagsbötesbeloppet samt återbetalningsansvaret, så att processen blir mera rättvis och rättssäker

Katarina Västra S-förening
Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B172

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Digital publicering data

Fortfarande trots den nya dataskyddsförordningen (GDPR) publiceras mycket persondata om födelsetid, födelseår m.m. för enskilda personer. Det sker bl.a. i söksidor som exempelvis eniro.se, hitta.se, ratsit etc. . På eniro och hitta kan man efter viss process för ansvariga att ta bort uppgifter om födelsetid. Det finns dock diverse andra söksidor som publicerar uppgifter om födelse år.

Förutom regler i GDPR tycker många personer som jag pratat med att uppgifter om födelsetid och födelseår inte ska vara offentliga på nätet. Då är en kompromiss att publicering endast får göras efter tillåtelse av den enskilda personen.

Dels utnyttjas dessa uppgifter för att skicka ut diverse reklam till enskilda personer. Sedan finns det en del företag som erbjuder att skydda din identitet genom att personerna för betala en månatlig summa till detta företag.

Jag anser att grunden ska vara att digital publicering av personers födelsetid och år inte ska vara tillåtet utan den enskildes persons godkännande. Det ska även vara straffbart att bryta mot denna bestämmelse.

Partikongressen föreslås besluta:

B172:1 att partiet aktivt ska verka för att digital publicering av persondata på nätet i form av födelsetid tid och år för enskilda personer inte ska vara tillåtet utan den enskilde personens godkännande. Målet ska vara att frågan tas upp för beslut i riksdagen inom närmaste åren efter snabb utredning och lagrådsremiss.

Christer Solander

Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B173

HANINGE ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Domstolarna måste förbättra nämndemännens arbetsförhållanden samt sitt bemötande av målsägande och vittnen

Nämndemännen är mycket viktiga för rättssystemet och är en garant för att det finns öppenhet och insyn. Att de är politiskt förtroendevalda innebär också att de politiska partierna tillförs kunskap om hur det ser ut för de medborgare som utför eller drabbas av brott eller hamnar i civilmål.

Den så kallade tystnadskulturen blir alltmer utbredd och har spritt sig från den grova brottsligheten till vardagsbrotten. Det är inte längre självklart att anmäla om man utsatts för brott eller blivit vittne. Det handlar inte om kultur utan om rationella överväganden om det är värt risken att fullgöra sina medborgliga rättigheter och skyldigheter.

Det finns likheter i arbetsförhållandena för nämndemännen och för mottagandet av målsägare och vittnen vid domstolarna. Arbetsförhållandena och bemötandet hänger ihop och påverkar intresset för att ta nämndemannauppdrag respektive benägenheten att anmäla brott, fullfölja talan och för att vittna.

Att vara nämndeman blir en alltmer utsatt position och nämndemännens intressen när det gäller arvode och arbetsförhållanden drivs av Nämndemannaföreningen. Brottsoffrens och vittnens situation i domstolarna drivs bland annat av Brottsofferjouren.

Nämndemännens arvoden är för låga i förhållande till den arbetstid och den vikt som åvilar uppdraget. Arvodena har inte höjts sedan 2007. Ersättning ges inte för bortfall av inkomst på grund av tillfälliga anställningar. Vill man ha yngre nämndemän måste man betänka att få unga har fast anställning. Det finns också mycket att önska när det gäller kostnadsersättningen för inställelse. Den låga ersättningen är en mycket tydlig och negativ signal från rättssamhället när det gäller nämndemannauppdraget. Själva utförandet av uppdraget präglas ofta av frånvaro av pauser

och för långa pass av stillasittande. Ofta är lunchpausen endast 30 minuter och det finns inte möjligheter att köpa förtäring på plats.

Såväl brottsdrabbade som vittnen kallas med formuleringar som om man begått en olaglig handling. Det saknas en välkomnande ton. Väl på plats finns i tingsrätterna vittnesstödare som också ger stöd till de brottsdrabbade. En del målsägare har målsägarbiträden men denna möjlighet har tagits bort i hovrätterna.

Sammantaget kan sägas att ett upprätthållande av rättssystemet kräver en omtanke om dem som bär upp systemet. Det handlar inte i första hand om lagändringar utan om domstolsverkets sätt att styra verksamheten.

Partikongressen föreslår besluta:

B173:1 att nämndemännens ekonomiska ersättningar förbättras

B173:2 att arbetsförhållandena för nämndemännen ses över

B173:3 att det möjliggörs skilda väntrum för gärningspersoner respektive brottsdrabbade, anhöriga och vittnen

B173:4 att innehållet i kallelse och mottagandet av brottsdrabbade och vittnen förbättras och blir mer omtänksamt

B173:5 att ett återinförande av rätt till målsägarbiträden vid hovrätterna övervägs

Haninge S-nämndemannanätverk

Haninge arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B174

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Efterlevnad av lagen kring nationella minoriteters rättigheter måste förbättras

Bakgrund I Sverige har vi en minoritetslag att följa. För att förstå vad en nationell minoritet är så behöver man veta Bakgrunden.

Det fem nationella minoriteterna i Sverige är: Samer, Judar, Tornedalingar, Sverigefinnar och Romer. Enligt FN:s definitioner är samerna dessutom ett urfolk.

Det som definierar en nationell minoritet är att de skiljer sig språkligt och kulturellt från majoritetsbefolkningen. De nationella minoriteterna har idag en uttalad samhörighet och vilja att behålla sin identitet. Det bygger på principen om självidentifikation, där individen själv avgör om tillhörighet till en minoritet; det är inte staten som avgör vem som är en minoritet.

I Sverige som land efterlevs inte minoritetslagen, vilket innebär riktad kritik från våra föreningar runt om i landet. Det saknas broschyrer och telefontider på 1177 på de fem minoritetsspråken som idag är jiddisch, samiska, finska, romska och meänkieli.

I lagen står att stat och kommun ska skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kultur särskilt främja barns utveckling av kulturell identitet och användning av sitt eget minoritetsspråk. Detta blir än mer tydligt nu när barnkonventionen blivit svensk lag.

Partikongressen föreslås besluta:

B174:1 att Socialdemokraterna driver frågan om att minoritetslagen efterlevs på alla våra nivåer (Kommun, Region och stat)

B174:2 att Socialdemokraterna driver på frågan att man på lärarutbildningen läser mer om det nationella minoriteterna

B174:3 att Socialdemokraterna driver frågan om Nationella minoriteternas rättigheter under valrörelsen 2022

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B175

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

En sammanhållen myndighet får inte innebära minskad närvaro och tillgänglighet Polismyndigheten har under den socialdemokratiska regeringen fått flera helt avgörande förstärkningar. Platserna har utökats och idag finns fler polisanställda i tjänst. Ännu finns dock mycket kvar att åtgärda.

Den 1 januari 2015 ombildades Polisen till en sammanhållen myndighet. Reformens ambition är att höja förmågan och kvaliteten i arbetet inom hela organisationen, särskilt inom Polisens kärnverksamhet. Delmålen var stärkt förmåga att ingripa mot brott, bättre tillgänglighet och bättre kontakt med medborgarna. Enligt Statskontorets utvärdering har flera av delmålen dock inte infriats och vissa går till och med i motsatt riktning.

En uttalad ambition med omorganisationen var alltså att förbättra tillgängligheten. Enligt Statskontorets utvärdering har polisens tillgänglighet i lokalsamhället dock snarare minskat än ökat jämfört med före omorganisationen. Statskontorets slutsats är att den tillgängliga personalen inte har varit tillräcklig för att bemanna den nya organisationen. Detta märks särskilt på den lokala nivån, där både polisanställda och kommunala företrädare i många fall upplever att tillgängligheten har försämrats sedan ombildningen. Vi ser också att personalbristen, som regeringen aktivt arbetar med att åtgärda, har stor betydelse men att det även finns andra dimensioner som påverkar hur tillgänglig polisen är i lokalsamhället.

Som en del av omorganisationen av Polismyndigheten infördes kommunpolis och områdespolis. I varje kommun ska det finnas minst en kommunpolis som driver samverkan med kommunen och lokalsamhället, och det ska även i varje lokalpolisområde finnas områdespolis. Dessa funktioner är helt centrala för både lokal bekämpning av brott och förebyggande arbete. Områdespolisernas uppdrag är att utifrån den lokala lägesbilden långsiktigt arbeta brottsförebyggande, trygghetsskapande och kontaktskapande. Statskontoret menar dock att de inte har fått den roll som det var tänkt och därmed har de inte bidragit till att öka tillgängligheten generellt. En förklaring till detta är att områdespoliserna av resursmässiga skäl behövs inom ingripandeverksamheten. Endast ungefär hälften av de områdespoliserna som svarat på Statskontorets enkäter 2017 och 2018 uppger att de i första hand ägnar sig åt brottsförebyggande arbete. En tredjedel av områdespoliserna svarar att de främst arbetar i ingripandeverksamheten.

Vi hör från flera mindre östgötska kommuner att polisens frånvaro på deras orter blir ett allt större problem. Tidigare har det på många håll funnits närpolis med tillhörande polisstationer både i kommunen och i stadsdelarna. Idag finns istället (relativt få) områdespolis med uppdrag att vara närvarande lokalt, vilka enligt Statskontorets undersökning dessutom ofta istället behövs inom ingripandeverksamheten av resursmässiga skäl. Eftersom de därutöver inte har tillhörande polisstationer i stadsdelar eller på mindre orter bidrar det ändå inte till att väsentligt förbättra tryggheten och möjligheten att göra fler ingripanden. Det jag upplever att många människor saknar är en fast närvaro och närhet, inte bara att polisanställda syns oftare i ens närområde.

När den fasta närvaron som kan stävja småbrottslighet och stök saknas eller är bristande, eskalerar problemen ofta snart till att bli värre och med grövre brott. Styrningen av hur polisens fasta närvaro ser ut måste förändras för att förhindra att allt fler kommuner får grov brottslighet som får fäste.

Rollen områdespolis måste renodlas och få ägna sig åt just det som var grundtanken – att finnas nära medborgarna. Den fysiska placeringen spelar då också stor roll. I detta menar vi att det både behöver finnas fler områdespolis i stadsdelar och på mindre orter, men även fler fasta polisstationer ute i stadsdelar och på mindre orter.

På område efter område har vi sett hur myndigheter centraliseras och flyttar från framför allt mindre orter. Ibland är det oundvikligt, och ibland till och med ändamålsenligt. I detta fall menar jag dock att närheten till människor spelar stor roll och då inte enbart poliserna, utan även poliskontor.

Partikongressen föreslås besluta:

B175:1 att områdespoliserna ska få förutsättningar att arbeta enligt avsikterna med rollen
B175:2 att fler fasta polisstationer ska upprättas i stadsdelar och på mindre orter

Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B176

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

Ett tryggare samhälle

Trygghet får aldrig bli en fråga om individers resurser och ekonomiska tillgångar i stället för en fråga om behov. Gemensamma utmaningar ska vi lösa tillsammans, så att tryggheten garanteras för alla. Brottligheten utgör i grunden ett hot mot hela det demokratiska samhället och ska bekämpas med alla medel. Till höger talas det mycket om hårdare straff, och till vänster om förebyggande insatser. Vi tror att det behövs både och – inte antingen eller.

Vi socialdemokrater i Östergötland ser hur såväl kriminellas framfart som oron för att utsättas för brott påverkar hela vårt samhälle. Vi oroas över framväxten av parallellsamhällen och hur de kriminella har stark påverkan på lokalsamhällena i vissa av våra bostadsområden. I förlängningen minskar det förtroendet för rättsapparaten och tilliten till varandra, vilket är en farlig utveckling. Därför måste vi möta problemen med kraft.

Ska vi på allvar lyckas med att pressa tillbaka den organiserade brottsligheten måste vi både få fler verktyg att lagföra, men också ta tag i de stora samhällsovergripande orsakerna till de problem som skapar spänningar, misstro och hopplöshet som sedermera göder kriminaliteten.

Dessutom utmärker sig Sverige på flera områden som ett land med mycket liberala regelverk som öppnar upp för utnyttjanden och fusk. Även om man värnar valfrihet och mångfald av aktörer inom välfärds-sektorn ska man inte vara naiv inför det vi idag vet: att exempelvis den liberala arbetskraftsinvandringen har starka kopplingar till arbetslivskriminalitet och utnyttjande av människor, och att kriminella gäng också nästlar sig in i våra välfärdssystem.

Det brottsförebyggande arbetet måste förstärkas, många delar av samhället spelar en viktig roll för att motverka och förhindra att unga människor dras in i kriminell verksamhet - inte minst skolan och socialtjänsten. Det är tydligt att det finns ett angeläget behov av ett lagstadgat kommunalt brottsförebyggande arbete och engagerade aktörer i bygget av ett tryggare samhälle.

Partikongressen föreslås besluta:

- B176:1 att verka för att öka polisens lokala närvaro i både små och stora kommuner
- B176:2 att verka för att mer resurser satsas på avhopparverksamhet, och ta fram en enhetlig struktur för arbetet och riktlinjer för samverkan mellan berörda parter
- B176:3 att verka för att avskaffa straffrabatten för 18–20-åringar som begår grov brottslighet
- B176:4 att verka för ett avskaffande av mängdrabatten för återfallsförbrytare
- B176:5 att verka för ett förstärkt vittnesskyddsprogram, där staten står för kostnaden för skyddat boende som behövs för skydd av vittnen och anhöriga

- B176:6 att verka för att lagstiftning införs för att göra det obligatoriskt för landets samtliga kommuner att bidra med bostäder och skydd i det nationella vittnesskyddet
- B176:7 att verka för att ge polis och ordningsvakter bättre verktyg och starkare befogenhet att avvisa gäng och kriminella som tar över och skapar otrygghet på offentliga platser
- B176:8 att verka för att införa ett lagstadgat kommunalt brottsförebyggande arbete
- B176:9 att verka för att göra orosanmälningar som inte lett till utredning sökbara för socialtjänsten för att kunna göra en samlad bedömning om fler orosanmälningar kommer in
- B176:10 att verka för att matcha de 10 000 nya polisanställda med 10 000 nya socialsekreterare och fältare
- B176:11 att verka för att öka myndighets- och samhällsnärvaron i socialt utsatta områden
- B176:12 att verka för att försvåra för föräldrar att tacka nej till insatser från socialtjänsten
- B176:13 att verka för att förbättra socialtjänstens utrymme att vidta åtgärder tidigare - innan det föreligger skäl att besluta om tvångsvård
- B176:14 att verka för att ge socialtjänsten bättre förutsättningar att omhänderta barn i familjer där de uppfostras till ett liv i grov kriminalitet
- B176:15 att verka för att genomföra en ny folk- och bostadsräkning
- B176:16 att verka för att upprätta bostadsrättsregister, liksom ett fastighetsregister, för att lättare kunna kontrollera vem som bor på en adress
- B176:17 att verka för att återinföra arbetsmarknadsprövning vid arbetskraftsinvandring, samt krav på heltidsanställning lönetröskel, försörjningskrav och anmälningskrav för arbetsgivare när villkoren för anställningen ändras
- B176:18 att verka för skärpta förhandskontroller av arbetsgivare som vill ta arbetskraft till Sverige
- B176:19 att verka för att införa noggrannare kontroller av bolag som bedriver personlig assistans
- B176:20 att verka för att avskaffa EBO-lagen

Distriktsstyrelsen

Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B177

SOLNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Frihet från porr

Nyligen aviserades att alla lärare ska utbildas i sexualkunskap med nya examensmål. Det här är en bra start att utbilda elever och då utgå ifrån ett porrkritiskt förhållningssätt.

Ett ytterligare steg i rätt riktning är att vi måste skydda minderåriga genom att göra porr mindre tillgängligt i miljöer där barn vistas.

I porr finns inte samtycke, att förhindra spridningen av porr är avgörande för arbetet mot mäns och killars våld mot kvinnor och tjejer. Porr är mer tillgängligt idag än någonsin, det är dessutom än mer brutalt och i huvudsak kraftigt kvinnoförnedrande. Porren blir en karta för vad män ska göra mot kvinnor och hur kvinnor ska agera. En anledning till att män köper sig samtycke är att ens egen partner aldrig skulle gå med på att förverkliga de bisarra övergrepp som porren uppmuntrar till.

Enligt en Sifo-undersökning vill en majoritet av svenska folket ha en lagstiftning som begränsar spridningen av pornografi till barn under 18 år.

Yrkande

Partikongressen föreslås besluta:

B177:1 att införa åldersverifikation för internetporr

B177:2 att Förskola, skola, fritids, ungdomsgårdar och andra miljöer där barn och unga vistas ska vara fria från porr

David Risberg

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B178

TJÖRNS ARBETAREKOMMUN

Förbud mot systematisk diskriminering av individer med NPF

NPF, eller Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, är ett paraplybegrepp som innefattar bland annat ADHD samt alla diagnoser inom autismspektrum. Anledningen till att de kallas neuropsykiatriska är för att hjärna och nervsystem bearbetar information på ett annorlunda sätt, det vill säga man har en annan kognition.

Att ha en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning är inte liktydigt med att ha en intellektuell funktionsnedsättning och hur funktionsnedsättningen yttrar sig kan variera stort mellan individer samt förändras över tid. Många kan medicinera bort stora delar av sin problematik och andra lär sig strategier för att hantera sin problematik i och med att de växer och utvecklas.

Framför allt är neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ett väldigt brett spektrum som rymmer många olika grader av och sorters av svårigheter.

Allt fler individer blir idag diagnostiserade inom NPF, och orsakerna till detta är fortfarande något som forskarvärlden är oense om. Det är oklart om individerna blivit fler, samhälle och sjukvård

blivit bättre på att fånga upp individerna och sätta diagnos eller om det är att betrakta som olika funktionsvariationer.

Trots att funktionsnedsättning faller under diskrimineringslagstiftningen så stängs individer med NPF systemtiskt ute från delar av arbetsmarknaden idag. Ofta baserat på stereotypa föreställningar och okunskap gällande dessa diagnoser. Istället för att bli bedömda utifrån sina individuella förutsättningar och behov så sker bedömningen utifrån en generaliserad bild av hur man tror att individer med dessa diagnoser fungerar. Detta trots att det framkommit att personer som redan har dessa yrken och diagnosticerats i vuxen ålder utan problem kunnat hantera dessa arbetsuppgifter.

Exempel på yrkesområden som helt utestänger individer med alla eller vissa diagnoser som faller under NPF är militär, polis, pilot samt tåg- och tunnelbaneförare. Undertecknad menar inte alla individer med någon av dessa diagnoser är lämpliga eller har funktionsförmåga nog att utbilda

sig till något av dessa yrken - men detsamma gäller även övriga delen av befolkningen. Precis som alla andra samhällsmedborgare med en önskan att söka sig till dessa yrken bör individer med NPF få genomgå de olika tester som ingår i dessa yrkens utbildningar och låta dessa på individuell nivå visa om personen kvalificerar sig för att arbeta med detta eller ej.

Majoriteten av ovan nämnda yrken har flertalet uttagningsprov och tester inom olika områden som en individ får genomgå för att kvalificera sig till utbildningen och om någon kan klara av dessa tester bör de vara lämpliga oavsett om en NPF-diagnos finns eller ej.

Följande skriver föreningen Attention i en artikel från 2018:

Den som söker till polisutbildningen och har till exempel ADHD, Tourettes syndrom eller Aspergers syndrom blir direkt bortsorterad. På polisens webbplats framgår att personer med ADHD eller annan neuropsykiatrisk diagnos inte kan bli polis. Samtidigt säger polisen att de har personal med ADHD som fungerar väldigt bra. Trots det är polismyndigheten inte beredd att göra några individuella prövningar. Våra medlemmar anser att detta är orättvist och diskriminerande. De ifrågasätter om man inom polisen har tillräcklig kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Det gör också vi.

Detta skriver föreningen Attention på sin hemsida 2019:

Det är enligt lag förbjudet att medvetet diskriminera varandra i vårt land. Åtskillnad mellan olika individer ska byggas på meriter och talanger, inte på exkluderande regler. Vi är inte emot att det finns tester, antagningskriterier och tydliga regelverk, men de ska vara rättvisa och redovisas öppet. Ingen ska heller automatiskt avvisas för att personen har en diagnos.

Samma generaliserande och diskriminerande system återfinns då individer med NPF skall ta körkort. Det krävs bland annat ett läkarintyg vid ansökan av körkortstillstånd vilket man motiverar med att ”gruppen personer med ADHD/ADD har något större risk att drabbas av riskabelt bruk av alkohol, narkotika och läkemedel, vilket kan vara en fara i trafiken”. Ett helt orimligt krav om man ser till alla de riskgrupper (t.ex. barn till missbrukare, låginkomsttagare etc.) som också har en ”något större risk för missbruk” men som inte behöver inkomma med läkarintyg.

Dessutom vill Transportstyrelsen ha en aktuell läkarbedömning vilket också kan anses vara diskriminerande eftersom, precis som vid yrkesutbildningar, de tester man genomgår för att ta körkort visar om en individ kan köra trafiksäkert eller ej. En annan aspekt är att även individer utan NPF-diagnos kan ha nedsatt koncentrationsförmåga men endast de med sådan diagnos behöver intyga sin förmåga via läkarintyg.

Fram tills nyligen krävdes även systematiskt att individer i kö för NPF-utredning lämnade drogtest både för att få utredas och sedan också för att få medicin, men efter uppmärksam kritik har nu detta system inom vården ändrats. Trots detta uppger individer att de fortsatt, utan annan anledning än att de har den diagnos de har, måste lämna drogtest för att få tillgång till fortsatt vård.

Riskerna som finns när dessa systematiska diskrimineringar sker är också att individer av rädsla för framtida diskriminering inte vågar genomgå utredningar och få diagnos satt, vilket kan innebära att dessa individer inte får den vård och det stöd de har rätt till och är i behov av.

Riksförbundet Attention har i många år kämpat för att denna systematiska diskriminering av individer med NPF skall upphöra och undertecknad anser att Socialdemokraterna skall ställa sig bakom detta och kräva att så sker.

Partikongressen föreslår besluta:

B178:1 att en utredning tillsätts för att få en överblick av de systematiska diskrimineringar som individer med NPF utsätts för och hur dessa skall kunna motverkas

B178:2 att regelverk utformas för att förhindra denna form av diskrimineringar och ställa ökade krav på individuella bedömningar istället för generaliserade sådana

B178:3 att uppföljningar sker för att se till att fortsatta systematiska diskrimineringar, t.ex. inom vården, inte sker

Emma Lennholm

Tjörns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B179

MARKS ARBETAREKOMMUN

Förbättra livsvillkoren för gömda kvinnor och barn

Allt för många kvinnor i Sverige idag utsätts för misshandel, hot och våld i den relation de lever i. För en del kvinnor blir omfattningen av misshandeln så omfattande att de fruktar för sina liv. Oron är tyvärr befogad, varje år mördas för många kvinnor av en man de har, eller har haft, en relation med.

När kvinnor bryter sig loss ur en farlig relation och väljer att fly är risken för våld som störst. Kvinnorna hamnar också i en situation som kan pågå under lång tid, kanske så länge som båda parter lever. Det är ingen enkel väg man väljer om man som kvinna väljer att fly, speciellt om man har barn. Problem med att bli trodd av myndigheter, att ”enkla” misstag risker att röja var man befinner sig, ekonomiska bekymmer och så vidare.

Vi har tagit del av kvinnors berättelser om hur tufft det är att leva i detta ”limbo”, att det är som ett osynligt fängelse, att det är fruktansvärt för barnen, att ekonomin påverkas, den psykiska hälsan osv.

Samhället måste kunna göra mer för att skapa trygghet och förbättra livsvillkoren för kvinnor och barn som lever gömda.

Partikongressen föreslår besluta:

B179:1 att en kommission tillsätts som undersöker hur livsvillkoren för kvinnor och barn som tvingas levda gömda på grund av våld i nära relationer kan förbättras

Lisa Dahlberg, Benny Nyberg, Anita Lomander, Gunnar Nilsson, Pauli Kuitunen
Marks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B180

KRISTINEHAMNS ARBETAREKOMMUN

Förhindra och stoppa sexköp och människohandel

Människohandel och sexköp måste vara bland de vidrigaste brott någon kan utföra. Det är brott som ofta är planerade långt i förväg, som utnyttjar människor som inte har något val, människor som ofta genomlidit trauman, utsatts för övergrepp eller är trasiga på ett eller annat sätt. Sverige är i stora delar ett föregångsland vad gäller prostitution, men vi kan inte känna oss stolta så länge det fortfarande är lönsamt för människohandlare att föra unga, fattiga kvinnor från andra länder

till Sverige för att sälja sex. Vi har arbete kvar att göra när minderåriga tjejer i utsatthet, fattigdom eller drogproblematik utnyttjas.

Vi behöver arbeta ytterligare med attityderna och kunskapen hos befolkningen. Många tycks till exempel tro att det endast är ett storstadsproblem, men prostitution förekommer över hela Sverige. Det finns också en utspridd tro att en majoritet av kvinnorna som säljer sex gör det helt frivilligt, bara för att de gillar att ha sex. Många förskönar det hela genom att utmåla sexköparna som ensamma män som inte lyckas hitta någon utan att betala för det. Dessa bilder är felaktiga.

Den svenska sexköpslagen är bra, men det finns fortfarande delar i lagstiftningen som kan förbättras. Det handlar till exempel om att män som köper sex av minderåriga nästan aldrig döms för sexköp av minderårig, då det kräver bevis för att sexköparen visste att offret var under 18 år. Om offret är under 18 år bör sexköparen dömas för sexköp av minderårig, oavsett vad denne eventuellt trodde om offrets ålder. Det kan även handla om till exempel utökade möjligheter till bevisprovokation och avlyssning vid misstänkta sexköp och trafficking. Även straffen bör ses över, då påföljden i de flesta fall av sexköp stannar vid bötesbelopp.

Sexhandel är grunden i trafficking, där i många fall organiserade ligor tjänar pengar på att förmedla utsatta kvinnor till svenska män. Dessa kriminella element behöver få chanserna att tjäna olagliga pengar i Sverige borttagna. Sverige ska inte vara lönsamt för denna kriminella verksamhet.

Inte minst är det en fråga om resurser. Polisen tvingas idag till en hård selektering av sexköpsärenden, vilket innebär att risken att åka fast för sexköp är mindre än den borde vara. Möjligheterna till förebyggande arbete tycks alldeles för begränsade. Resurserna bör kraftfullt prioriteras upp så att ingen hallick eller sexköpare kan känna sig trygg. Sverige ska på riktigt bli ett föregångsland i att se till att kvinnor inte hamnar i prostitution, både genom att minska antalet potentiella köpare och genom förebyggande åtgärder som hjälper kvinnorna att inte hamna där.

Varje polisregion bör ha en egen prostitutionsgrupp och en särskild, gemensam expertgrupp bör tillskapas för att bevaka och förhindra prostitution på Internet.

Partikongressen föreslås besluta:

B180:1 att i nästa statsbudget rikta en ansevärd summa pengar till polisens arbete mot prostitution och människohandel

B180:2 att tillsätta en utredare eller utredningsgrupp som med hjälp av experter inom polis och juridik tar fram lagförslag för att förenkla polisens och åklagarnas möjligheter att förhindra och stoppa sexköp och människohandel. För att sedan presentera dessa lagförslag för beslut i Riksdagen

Ulf Engström

Kristinehamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B181

ALVESTA ARBETAREKOMMUN

Förstärk kvinnojourer

Under år 2019 anmäldes 7 940 våldtäkter mot flickor/kvinnor. Det blir nästan 22 stycken per dag och det tycker vi är oacceptabelt. Antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor under år 2019 uppgick till 30 200 stycken. Det är förfärligt och inte heller detta kan vi acceptera!

Vi anser att det behövs en modig politik som fattar beslut för att bryta de strukturer i samhället som inskränker på kvinnors frihet. Vi tycker att samhället brister i sitt bemötande mot kvinnor och särskilt de som är extra utsatta, som till exempel de som är hörselskadade eller har ett annat funktionshinder. Den största utmaningen är våld i nära relationer och forskning visar att det inom hemmets fyra väggar främst är kvinnor som utsätts för brott. Många gånger vet inte den utsatta kvinna vart hon ska vända sig för att söka hjälp, och de kvinnojourer som finns runt om i Sverige tampas med ekonomiska bekymmer. För att kunna upprätthålla stöd och hjälp till kvinnor som är i behov av akut hjälp, behöver vi ha organisationer som är rustade för det uppdraget.

Kvinnor flyr dagligen från fysiskt våld och detta måste vi sätta stopp för! Vi måste också sätta stopp för den nedmontering som pågår av kvinnojourer i Sverige.

Partikongressen föreslås besluta:

B181:1 att Socialdemokraterna inför nationella riktlinjer för ett ekonomiskt stöd för samtliga kvinnojourer i Sverige

B181:2 att Socialdemokraterna inför en utredning om nationella riktlinjer för hur vi hjälper särskilt utsatta kvinnor med funktionshinder som utsätts för våld

S- kvinnor i Alvesta

Alvesta arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B182

JÄRFÄLLA ARBETAREKOMMUN

Förändra synen på manligheten/Eliminera våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett omfattande samhällsproblem som finns över hela världen. Våld mot kvinnor är ett uttryck för ojämlika maktförhållanden mellan kvinnor och män där män är överordnade och kvinnor underordnade. Den vanligaste formen av våld i nära relationer utövas av en man mot en kvinna som han har eller har haft ett förhållande med. Fysiskt våld uttrycker sig i form av slag, sparkar, att bli dragen i håret, utsättas för våldtäkter och sexuella övergrepp. Psykiskt våld kan vara att bli kallad med nedsättande ord, att kränkas och hotas (Per Isdal

2020). Enligt BRÅ (2010), anmäldes 28 000 misshandel mot kvinnor 18 år eller äldre. Detta är toppen av ett isberg då det inte är alla kvinnor som anmäler misshandeln av olika orsaker. FN:s generalförsamling antog 1993 deklARATIONEN om avskaffandet av våld mot kvinnor där de åtar sig att motverka ”varje handling av kvinnospecifikt våld”. Trots detta finns det naturligtvis mycket kvar att göra.

Enligt Lucas Gottzén, (vålds-/mansforskare) är det oerhört viktigt att lyssna på offrens erfarenheter men även förövarnas, om vi vill åstadkomma en lösning. Vi behöver gå till roten av problemet och hitta de verkliga orsakerna. Vi måste inse att det är relativt vanliga män från arbetarklass, medelklass, högutbildade män, samt män med kriminell bakgrund eller med andra typer av psykologiska problem som misshandlar. Våldet handlar om en könsmaktsordning som råder i samhället utifrån tre olika nivåer; individuella olikheter eller avvikelser, strukturella faktorer samt kulturella norm och värderingar, enligt Mona Eliasson och Barbro Ellgrims (2006).

På individnivå förklaras männens våld av personliga faktorer exempelvis förekommande våld i männens egna familjer, dålig självkänsla, osäkerhet i mansrollen, svartsjuka, hot om skilsmässa, drog/alkoholmissbruk och arbetslöshet. I den strukturella nivån har familjen och arbetslivet en central roll där ofta outtalade normer gäller för män och kvinnor. Erik Sundberg (1993) förklarar att vi redan från barndomen fostras olika och att vi därmed förväntas spela olika roller under livet. I den kulturella nivån betonas kulturell påverkan på normer för god manlighet och god kvinnlighet enligt Eliasson & Ellgrim (2006). Mannen blir ofta förlåten av sin omgivning för ”övertramp” där kvinnan fått mannen att känna sig maktlös, avvikit från den godtagna kvinnobilden, uppfattats som alltför dominant, självständig, provocerande och kan därmed anses vara indirekt ansvarig för våldet.

Att bara vilja sluta vara våldsam räcker sällan för att våldet skall upphöra. För att dessa män skall kunna lära sig hantera relationer till andra utan att ta till våld måste han inse att han ensam är ansvarig för sina handlingar oavsett vilka provokationer han utsätts för. För att kunna åstadkomma en förändring och kunna hjälpa dessa män att förändra sin syn och relation till våld behövs ett långsiktigt arbete i ett tidigt stadie. Som barn har vi lärt våra söner att man ska slå tillbaka och visa styrka. Det lär vi fortfarande våra pojkar. Vi behöver också förändra synen på manligheten. Rädslan för att bryta mot normer gör ofta att unga män inte vågar säga att de vill förändras. Bilden av manlighet är förenad med många förbud och tabun: man ska inte gråta och visa så få känslor som möjligt.

Män som redan har tillämpat våld i sina relationer behöver stöd i ett förändringsarbete vilket tar lång tid. Dessa män måste lära sig att handskas med sina känslor på rätt sätt i relation till sin partner och sina barn. Om vi bara straffar dessa män, är risken för återfall högre än om vi jobbar kontinuerligt för att komma åt problemen genom ett grundligt aktivt arbete. En särskilt viktig del i detta arbete handlar om att förändra normer kring maskulinitet, makt och våld.

Partikongressen föreslås besluta:

B182:1 att verka för att öka resurser till grundskole- och gymnasiepersonal får kompetensutveckling om våld i nära relationer

B182:2 att verka för att underlätta för uppstart av kris- och våldmottagningar för män med möjlighet till anonymitet för att erbjuda rådgivning och krisstöd som alternativ till våld och hot

Järfälla Arbetarekommun

Järfälla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B183

VÄSTERÅS ARBETAREKOMMUN

Ge landets kvinno- och tjejjourer en stabil och långsiktig finansiering

Mäns våld mot kvinnor är ett betydande samhällsproblem som måste synliggöras, betonas och åtgärdas. Under pandemin har antalet samtal till den nationella kvinnofridslinjen ökat markant. Runt om i landet har kvinnojourer larmat om ett ökat behov av stöd från utsatta kvinnor. Fler människor har uppmanats att isolera sig i hemmet till följd av coronapandemin, vilket har lett till att våldet ökar inom hemmets fyra väggar och inte upptäcks i lika stor utsträckning. För att stötta de som utsätts för våld är det viktigt att landets kvinno- och tjejjourer kan erbjuda stöd.

De vanligaste orsakerna till att unga kvinnor och tjejer kontaktar jourer berör psykisk ohälsa, våldtäkter och sexuella övergrepp. Jourer som är specialiserade inom detta område, menar att dessa typer av våld och förtryck sker oftast av en bekant eller familjemedlem. Det är därför viktigare än någonsin att kvinno- och tjejjourer ska hjälpa utsatta tjejer och kvinnor under rådande omständigheter och uppmärksamma problemet kring detta.

Landets kvinno- och tjejjourer har ett stort och allt växande behov, vilket behöver mötas i ekonomiska resurser. Kvinno- och tjejjourerna behöver permanenta resurser som möjliggör en långsiktig och trygg verksamhetsplanering för att hjälpa utsatta kvinnor och barn. De stöd som under årens lopp har getts till landets kvinno- och tjejjourer har varit kortvariga och begränsade, vilket har bidragit till en kortsiktig planering av verksamheten. Kvinno- och tjejjourerna behöver resurser för att bedriva ett långsiktigt och välplanerat arbete för att stödja våldsutsatta. Jourerna måste få möjlighet att arbeta såväl förebyggande och opinionsbildande mot allmänhet, såväl som trygghetsfrämjande och stödjande mot våldsutsatta.

Partikongressen föreslås besluta:

B183:1 att Socialdemokraterna i Västerås verkar för att landets kvinno- och tjejjourer ges ett långvarigt ekonomiskt stöd för att kunna bedriva sin verksamhet på lång sikt

SSU

Västerås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B184

STOCKHOLMS LÄNS PARTIDISTRIKT

Ge våldsutsatta kvinnor och barn ett tryggt boende

Det krävs ett mer omfattande och systematiskt stöd från samhället om våldsutsatta kvinnor ska kunna lämna och komma undan den som hotar och misshandlar. Grunden för att kvinnor och barn som drabbats av våldsutövande män ska kunna bygga upp en ny och bättre tillvaro är ett tryggt boende. Därför behövs en nationell bostadsförmedling för våldsutsatta efter den akuta fasen i skyddat boende, inriktad på att just ge våldsutsatta möjlighet till ett tryggt liv. Till denna nationella bostadsförmedling ska alla kommuner vara skyldiga att tillhandahålla ändamålsenliga bostäder.

Det krävs ett betydligt mer långsiktigt engagemang och ansvarstagande från hela samhället för att ge kvinnor och barn ett tryggt liv. Självklart ska den våldsutövande dömas och begränsas i sin livsföring men vi vet att många utredningar aldrig leder till en fällande dom och att alltför många kvinnor vittnar om att de lever i skräck inför den dag mannen släpps fri eller inför att någon i mannens nätverk ska komma efter dem. Därför måste hårdare straff kombineras med ett kraftigt förbättrat stöd till de som drabbats av våldet.

Idag tvekar många att lämna sin våldsamma partner för att de inte har någonstans att ta vägen. Även om de kan få hjälp de första dygnen eller månaderna inser de att de ofta kommer behöva bygga upp sitt liv på annan ort för att kunna känna sig trygga. I vissa fall kan den egna kommunen lösa ett tryggt boende men alltför många kommuner lämnar över ansvaret på den som flytt. Ofta kräver skyddsbehovet också en längre flytt och då saknar många kommuner möjligheter att hjälpa till.

Ekonomisk utsatthet, bostadsbrist och höga krav för hyreskontrakt är några av de hinder som gör att våldsutsatta har det svårt på bostadsmarknaden. Inte sällan finns det grader av ekonomiskt våld som innebär att våldsutövaren tar kontroll över den våldsutsattas ekonomi och/eller tvingar den utsatta att ta över lån och skulder. Det tillsammans med att man måste lämna både det sociala nätverket och sin anställning riskerar att försvåra den våldsutsattas möjligheter till att skaffa ett nytt boende ytterligare. Rädslan för att bli utan bostad får aldrig vara ett hinder för att lämna en våldsutövare.

Boendet måste vara tryggt i förhållande till att våldsutövaren inte ska kunna hitta den våldsutsatta och eventuella barn och samtidigt vara en långsiktig lösning. Barn som behöver läka måste kunna gå i skolan, etablera nya vänskapsrelationer och utöva sina fritidsintressen. De kan inte forslas runt och tvingas flytta var och varannan månad för att samhället inte tar sitt ansvar. Idag tvingas våldsutsatta kvinnor och barn ofta att bo tillfälligt och flytta runt. Att lämna en våldsam relation kräver mod och tyvärr gör insikten om att det inte finns något tryggt boende att fly till att många stannar kvar hos våldsutövaren.

Trots de redan svåra förutsättningarna för den som vill lämna en relation präglad av våld saknas det idag ett systematiskt och obligatoriskt samarbete mellan kommuner för att erbjuda våldsutsatta kvinnor och barn långsiktigt boende efter den akuta fasen. Det finns bra exempel på kommuner som via samverkan står upp för de våldsutsatta, men det är långt ifrån verkligheten i många kommuner. Vi menar att rätten till boende måste vara en självklar trygghet för kvinnor och barn som måste fly för att slippa våld och den rätten ska inte vara beroende av vilken kommun man råkar bo i, vilket kontaktnät det skyddade boende man placeras i har eller den egna förmågan att hitta ett boende.

Därför vill vi att Socialdemokraterna ska driva frågan om att upprätta en nationell bostadsförmedling för våldsutsatta. Ett samarbete dit alla landets kommuner är skyldiga att bidra till med lägenheter för att våldsutsatta kvinnor och barn ska ha rätt till ett boende även när den akuta placeringsfasen är över men behovet av boende kvarstår.

En nationell bostadsförmedling skapar bättre förutsättningar för att placera våldsutsatta kvinnor och barn i städer och på orter där våldsutövaren får svårare att hitta dem. Det skapar även bättre förutsättningar för att den våldsutsatte ska slippa riskera att bli upptäckt och behöva flytta till en annan stad eller ort och sist men inte minst skapar det förutsättningar för en barndom fri från fortsatt våld.

Våldsutsatta kvinnor och barn som är i behov skyddat boende kommer alltid att tvingas begränsa och förändra sitt liv för att göra det svårt för våldsutövaren att hitta dem. Då är det samhällets plikt, att åtminstone kunna erbjuda dem ett tryggt boende att leva sitt liv utifrån.

Partikongressen föreslås besluta:

B184:1 att Socialdemokraterna ställer sig bakom kravet på en nationell bostadsförmedling för våldsutsatta, dit alla kommuner är skyldiga att bidra med bostäder

Stockholms läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B185

ÖSTERÅKERS ARBETAREKOMMUN

Gör som Finland – Förbjud NMR

Yttrandefriheten är viktig och en grundförutsättning för det öppna samhället, för människors frihet att kunna uttrycka sina åsikter. Detta har varit grunden för att inte förbjuda även extrema organisationer. Men detta borde omprövas när det gäller organisationer som Nordiska motståndsrörelsen, NMR, där grundkonceptet, hela den bärande tanken med organisationen är att inskränka människors frihet, och att kunna uttrycka sina åsikter fritt genom hat och hot. Organisationer vars bärande tanke är att inskränka, närmast bekämpa yttrandefriheten och det öppna samhället kan vi inte i samma yttrandefrihets namn tillåta att förstöra denna viktiga och grundläggande frihet.

Att tillåta en sådan organisation som NMR blir kontraproduktivt, då hela idén med den typen av organisation är att inskränka andra människors yttrandefrihet. Vi menar att då måste vi kunna se det på ett helt annat och nytt sätt i syfte att slå vakt om det öppna samhället och yttrandefriheten.

I Finland har den nynazistiska motståndsrörelsen, NMR, förbjudits. Tidigare i Finland har samma motargument framförts som i Sverige, som lett till att NMR rymts inom yttrande- och föreningsfriheten. Högsta domstolen i Finland kom fram till att det inte gäller i NMRs fall, eftersom deras verksamhet i sig är ett missbruk av dessa rättigheter. Effekten av förbudet i Finland har enligt uppgift i praktiken inneburit att NMR inte får demonstrationstillstånd eller får använda sin logotype offentligt, vilket i sig haft gynnsam effekt.

Vi måste skydda det öppna samhället mot dess främsta motståndare. Inte låta dem gömma sig under yttrandefrihetens grundläggande värden som dessa organisationer ser som sin främsta uppgift att bekämpa. Det handlar om en avvägning av risken för att ett förbud gör att NMR radikaliserar, det skall vägas mot att NMR utan förbud fortsätter att hota och kränka minoriteter och det är helt oacceptabelt, varför ett förbud mot rasistiska organisationer borde införas i Sverige. Finlands har visat vägen att detta går.

Partikongressen föreslår besluta:

B185:1 att ett generellt förbud mot rasistiska organisationer införs

Ann-Christine Furustrand, Lars Frid

Österåkers arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B186

SOTENÄS ARBETAREKOMMUN

Hårdare restriktioner mot narkotikahandel på nätet

I dagsläget är det lätt att få tag på narkotika om man av någon anledning inte kan handla det av en försäljare direkt. Det är i stort sett bara att logga in på någon av de webbsidor som har narkotika på försäljning och med ett klick och en swish eller betalning med kryprovaluta så har du narkotikan i din brevlåda några dagar senare. Det är lätt att sälja narkotika på nätet idag och många av säljarna och köparna är ännu inte kända för polisen vilket gör det svårt att komma åt problemet till fullo. Missbruk i Sverige kostar enormt mycket pengar både missbruksvård, den kriminalitet som ofta följer ett missbruk samt för anhörigas mående och tillvaro i stort. Ett annat problem är också att brevbärare ofrivilligt får hantera narkotika i sin arbetsmiljö.

Partikongressen föreslås besluta:

B186:1 att Socialdemokraterna verkar för hårdare restriktioner mot narkotikahandel på nätet

B186:2 att verkar hårdare för kryptovaluta som används som betalning

B186:3 att utreda hur man ska förhindra att narkotika kan skickas med postgång

Therése Mancini

Sotenäs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B187

SOLNA ARBETAREKOMMUN

Höj kunskaper om och skyldigheter vid sexuella övergrepp mot barn

Det uppskattas att mellan 50 000 och 100 000 barn utsätts för sexuella övergrepp årligen . Ändå polisanmäls endast 3000 sexuella övergrepp årligen och bara drygt 120 förövare döms varje år.

Eftersom polis och åklagare endast lyckas beivra några få procentandelar av de nära anhöriga som sexuellt förgriper sig på sina barn, ställer det höga krav på övriga samhället för att skydda just dessa barn.

Kunskaper om hur man ska upptäcka tecken på sexuella övergrepp på barn är dessvärre väldigt ojämnt fördelat i Sverige. Uppkomsten av privata skolor och förskolor har lett till ett antal pedagoger och lärare med bristfälliga kunskaper.

Spridningen av den ovetenskapliga teorin om föräldraalienation inom vissa kommunala socialtjänster har också sänkt kunskapsnivån om fysiskt och sexuella övergrepp mot barn hos

våra myndigheter. PAS-teorin (Parental Alienation Syndrom) hävdar utan vetenskapligt stöd att mammor manipulerar sina barn att anklaga pappor för övergrepp för att vinna vårdnadstvisten. PAS-teorin anses av experter som ett verktyg som i princip tystar våldsutsatta kvinnor och barn och hjälper förövare att säkra tillgång till sina offer .

Tjänstemän som missledas av PAS-teorin kan råka missa tydliga varningstecken på sexuella övergrepp hos de barn de ansvarar för. Ett grundläggande arbete krävs för att upplysa hela samhället om sexuella övergrepp mot barn och om de igenkännbara varningstecknen.

Vidare krävs att det att skyldigheterna att polisanmäla misstänkta sexuella övergrepp mot barn ses om. I den ovannämnda exempel polisanmälde enhetschefen inte det misstänkta sexuella övergreppet. Till min förvåning upptäckte jag att socialtjänsten inte har denna skyldighet.

Det måste ses om. I Frankrike är det exempelvis ett brott att inte polisanmäla ett sexuellt övergrepp på en minderårig. Det skulle kunna exempelvis lagstiftas att en tjänsteman som inte polisanmäler ett misstänkt sexuellt övergrepp inom 48 timmar begår ett grovt tjänstefel.

Det bör också förbjudas att en handläggare inom socialtjänsten ska kunna informera den misstänkte för sexuelltövergrepp om den pågående utredningen för att inte sabotera polisutredningen.

Sist men inte minst bör resurserna för att utreda sexuella brott mot barn höjas. I dagens läge är det problematiskt att sexuellt utsatta barn endast kan undersökas på barnakuten, när dessa är oftast överbelastade och ojämnt fördelade på det svenska territoriet. De enheter i rättsmedicin är dessutom endast öppna på dagtid på arbetsdagar när blåmärken på småbarnskroppar vanligtvis försvinner snabbt. Speciella mottagningar för fysiskt misshandlade och sexuellt utnyttjade barn skulle kunna skapas i samarbete med de barnhusen från polismyndigheterna.

Det bör också utredas i vilket mån polisresurserna och medel skulle kunna stärkas för att fler anhöriga som sexuellt förgriper sig på sina barn ska fällas.

Regeringen har för 2021 ökat budgeten, vilket är bra, men det skulle krävas betydligt mer medel för att polisen ska kunna utreda

Yrkande

Mot denna bakgrund yrkar jag

Partikongressen föreslås besluta:

B187:1 att Socialdemokraterna verkar för att aktualiserade kunskaper om sexuella övergrepp mot barn sprids löpande till samtliga berörda myndigheter, samt skolor och sjukvården

B187:2 att Socialdemokraterna verkar för nationella informationskampanjer om sexuella övergrep mot barn bedrivs löpande mot hela samhället

B187:3 att Socialdemokraterna verkar för att samtliga tjänstemän och professionella berörda med barnfrågor blir skyldiga att polisanmäla ett misstänkt sexuellt övergrepp mot barn inom en begränsad tidsram som föreslagvis skulle kunna vara 48 timmar samt skyldiga att inte sabotera polisutredningen genom att förvarna den misstänkta förövaren

B187:4 att Socialdemokraterna verkar för att resurser för att fälla misstänkta förövare som sexuellt förgriper sig på barn utökas betydligt

B187:5 att Solna Arbetarekommun antar denna motion som sin egen och skickar den vidare till partikongressen

Samuel Gauvain

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B188

KALMAR ARBETAREKOMMUN

Inför nollvision för sexualbrott

I en ny studie av Folkhälsomyndigheten framkommer att 6 av 10 unga kvinnor har utsatts för sexuella trakasserier. Det är en siffra som borde få Sverige att skaka i sina grundvalar. Det innebär att bortåt en miljon unga kvinnor växer upp i ett Sverige där detta är normal tillståndet. Där män tafsar på kvinnor så fort de kommer åt eller får möjlighet. Och där kvinnor som anmäler kallas lättkränkta och hånas på sociala medier.

Ett av problemen är att de flesta brott lämnas utan påföljd. Till exempel leder bara fem av hundra anmälda våldtäkter till dom. Sexuellt ofredande leder ytterst sällan till fängelse utan bara till några tusenlappar i böter om man överhuvudtaget fälls.

Mitt förslag är att Sverige inför en nollvision mot sexualbrott. Nollvision innebär att man arbetar systematiskt med alla inkomna händelser. Precis som med trafikolyckor skulle man då kunna göra djupstudier av det som hänt. Man analyserar då varje delhändelse för att få fram vad som hände, varför det hände och vad som kan göras för att det aldrig ska kunna ske igen.

Det är dags att ta metoo på allvar. En kvinna måste ha samma frihet som en man. Att inte behöva vara rädd att bli överfallen eller nerdrogad. Att kunna åka bussen en sen kväll eller att kunna säga nej fastän man följt med någon hem efter en utekväll. För oss män är dessa saker självklara. Låt oss se till kvinnor också får uppleva den här friheten.

Partikongressen föreslås besluta:

B188:1 att Socialdemokraterna ska verka för en nollvision för sexualbrott i Sverige

Michael Ländin

Kalmar arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B189

VARBERGS ARBETAREKOMMUN

Inför ålderskontroll på porrsajter för barn och ungdomar

Enorma mängder porrfilmer och klipp finns idag tillgängligt och gratis på nätet och porrindustrin har lyckats väl med att nyttja internet som den störst och viktigaste arenan för att nå sina konsumenter. Den allt grövre och extrema "mainstreamporren" dominerar med innehåll som sexuellt våld, strypsex, olika övergreppsex, samt med kvinnofientliga och sexistiska inslag. Budskapen som ges i dessa filmer är att kvinnor vill och ska förnedras och domineras och att män ska agera på detta sätt – långt ifrån de värden vi socialdemokrater står för som jämställdhet, respekt och samtycke.

Allt detta når idag barn och unga på nätet. Försök görs av föräldrar och skola genom samtal och förhoppningsvis undervisning, samt digitala lösningar som filter, för att förhindra att barn och ungdomar blir utsatta för och negativt påverkade av pornografi på nätet. Trots detta är det bara några klick bort och inte ens porrfilter ger några garantier. Många rapporter har kommit från bl a ungdomsmottagningar om hur porr påverkar ungdomars sexvanor negativt genom ökade sexuella övergrepp och skador efter grövre sex. Forskning visar också på samband mellan porr och aggressivitet och våldsutövande, samt orealistiska och skadliga sexpreferenser hos både pojkar och flickor. Viktiga steg har tagits av regeringen som beslut om förändrad utbildning för lärare inom sexualitet och relationer. Men så länge den enorma tillgången av porr finns helt öppet och gratis för våra barn och ungdomar så riskerar de bli utsatta av porrindustrins grova porr. Lösningar måste finnas som motverkar detta och ett sätt är att kräva att porrsajter inför ålderskontroll med hjälp av t ex bank-id eller kontokort, vilket bl a Frankrike nyligen infört.

Partikongressen föreslås besluta:

B189:1 att verka för att det införs åldersverifierande system på porrsajter som ett sätt att motverka att barn och ungdomar under 18 år utsätts för porr på nätet

B189:2 att Styrelsen föreslår att Varbergs Arbetarekommun bifaller motionen.

Jeanette Qvist

Varbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B190

KATRINEHOLMS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ingen fri rörlighet för hedersförtrycket

Varje år, särskilt under vinter- och sommarlov, riskerar barn att giftas bort mot sin vilja. Det kan i många fall handla om att barnet sålts för en summa pengar, att familjen hotar med att förkasta barnets rätt till att ingå i familjen, eller att barnet ska förlora rätten till familjearvet om hon inte gifter sig.

2017 hade åtminstone 500 barn omhändertagits eller vårdats på grund av hedersproblematik, nästan hälften av dessa fall riskerade att bli bortgifta mot sin vilja. Det är viktigt att förstå att denna problematik bottenar i familjens heder, såväl som i en mentalitet att blodet och kulturen måste bevaras. När barnen blir för självständiga förstärks bilden av att familjens heder kommer smutas ner.

Oftast sker bortgifte i samband med en längre resa till hemlandet eller i vissa fall genom kidnappning, men i majoriteten av fallen krävs det att barnet transporteras via flyg. När ett barn riskerar bortgifte finns det ibland flera indikatorer på att barnet befinner sig i riskzonen, så som misshandel och hot gentemot barnet. Likt berättelsen om Yasmin och Sara, båda 15 år:

Yasmin, 15, från irakiska Kurdistan bodde i Småland med sin familj. Några veckor i januari 2008 var hon omhändertagen i ett familjehem på grund av föräldrarnas misshandel.

I mars förra året skulle familjen göra en längre resa och föräldrarna skickade in en ledighetsansökan för Yasmin, som då gick i åttonde klass. Samtidigt fanns uppgifter om att Yasmin hade misshandlats igen, sedan familjen upptäckt att hon sms:at till en pojke, uppger tidningen Barometern.

Polisen och socialtjänsten beslöt att omhänderta flickan. När de kom till lägenheten fyra dagar senare var den tom. Socialchefen Cecilia Frid förklarar varför omhändertagandet dröjde:

– Man väger in lämplig tidpunkt för att omhändertagandet ska bli så bra som möjligt. Vi hade inga indikationer på att avresan skulle ske förrän veckan efter.

Nu är Yasmin spårlöst försvunnen. Kriminalinspektör Ewa Weidemar bekräftar att hon är efterlyst.

15-åriga Sara, också hon kurd från norra Irak och folkbokförd i en annan Smålandskommun, har en liknande historia. Hon omhändertogs i januari i år sedan fadern misshandlat henne. Anledning: han trodde att Sara hade ett förhållande med en pojke.

Efter bara sex dagar i familjehemmet kom fyra män beväpnade med yxor och pistoler och förde bort henne, uppger en källa för Aftonbladet. Sedan dess är fadern anhållen i sin frånvaro och familjens lägenhet står övergiven.

Sara är efterlyst, och polisen bekräftar att de ”håller på med ett människorovsärende”. I övrigt är det knäpptyst från de båda småländska utredningarna. Men ”statistiskt sett” är ingen av de båda flickorna kvar i Sverige, enligt Kickis Åhré Älgamo, kriminalinspektör med inriktning på hedersbrott.

(Ur Aftonbladet, 2012)

I dessa fall kan tvångsäktenskap förhindras genom att myndigheten vid tidigt skede utfärdar reseförbud och beslagtaget pass.

Men i de fallen där barnet i fråga redan förts utomlands har idag myndigheterna begränsade möjligheter att agera, inte minst om medborgarskapet sagts upp av föräldrarna vid utresa från landet. Migrationsverket har små, eller icke-existerande möjligheter att neka uppsägandet av svenskt medborgarskap för barn om dem redan befinner sig utomlands. Att säga upp medborgarskapet kräver idag enbart ett uppsägningsbrev till en svensk ambassad vilket gör det svårt att skydda barn som riskerar att giftas bort eller av andra hedersrelaterade skäl tvingas utomlands. Detta innebär att barn vid bortgifte förlorar det skydd som staten annars kan erbjuda medborgare, därför borde uppsägningen av barns medborgarskap prövas i domstol för att säkerställa barnets rättigheter.

Sverige bör också pådriva ett arbete för en internationell konvention om återförande av barn som förts bort för äktenskap. Om ett barn misstänks blivit bortförd i äktenskapssyfte borde stater samverka för att få hem henne.

Partikongressen föreslås besluta:

B190:1 att Socialdemokraterna verkar för att myndigheter får möjlighet att utfärda reseförbud och beslagta pass vid risk för barnäktenskap

B190:2 att Socialdemokraterna verkar för att uppsägandet av barns medborgarskap skall avgöras i samma ordning som andra medborgarskapsärenden där processen ska ta skede fysiskt inom landet

B190:3 att Socialdemokraterna verkar för att upprätta en internationell konvention om återförande av barn som förts bort för äktenskap

Felix Lundqvist

Katrineholms arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B191

JÄMTLANDS LÄNS PARTIDISTRIKT

Ingen ska dö av rattfylleri!

Varje år dör ungefär 80 personer till följd av rattfylleri och över 1400 personer skadas svårt. Det betyder att är mer än en person i veckan behöver begravas till följd av rattfylleri och att över tre personer skadas så svårt att de behöver vårdas på sjukhus varje dag.

Under 2018 handlade polisen 25 900 fall av rattfylleri, av dessa utgjorde 11 900 fall enbart misstanke om alkoholrelaterat rattfylleri och 7500 personer lagfördes för rattfylleri. Enligt MHF uppskattas 525 personer köra rattfulla varje timme, dygnet runt, året om. Den totala samhällsekonomiska kostnaden för dödsfallen i rattfylleriolyckor under 2017 beräknas enligt MHF till 3,78 miljarder kronor. Om vi lyckas hindra att tio människor dödas av rattfylleri innebär det en besparing för samhället på närmare en halv miljard.

Partikongressen föreslås besluta:

B191:1 att Socialdemokraterna aktivt arbetar för införandet av obligatoriskt alkoholås i alla nyproducerade bilar som säljs i Sverige

B191:2 att Socialdemokraterna aktivt arbetar för införandet av ekonomiska styrmedel för att fler ska välja att installera alkoholås i sin bil

Jason O'Halloran

Jämtlands läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B192

STENUNGSUNDS ARBETAREKOMMUN

Kartlägg farorna med gömda kvinnor

Kvinnor som måste gömma i sig pga en våldsam eller hotfull fd närstående möte många svårigheter.

Myndigheter måste rapportera till datainspektionen om personuppgifter kommit i fel händer. Men i statistiken syns inte hur många incidenter som gäller personer med skyddad folkbokföring och varför.

Hur kvinnorna bemöts varierar stort. Bara varannan kommun har rutiner för att hantera personer med skyddad folkbokföring.

Det tycks som att besluten beror på om de kvinnorna möter i kommuner och domstolar har kunskap.

Det är inte rättssäkert. Och det är barn som är beroende av de här besluten.

För att förbättra kvinnors situation måste en nationell kartläggning ske om vilket stöd kvinnorna beviljas, hur vanligt det är att de röjs och varför, kvinnornas livsvillkor, vilka svårigheter de möter – och hur barnen påverkas.

Partikongressen föreslår besluta:

B192:1 att en nationell kartläggning med förslag på åtgärder för en tryggare situation för kvinnor och barn som lever under skydd, genomförs

S-kvinnor Stenungsund

Stenungsunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B193

BENGTSFORS ARBETAREKOMMUN

Korta tiden från dom till avtjänande av straff

För oss Socialdemokrater är det viktigt att vi har ett väl fungerande samhälle där så få som möjligt hamnar i kriminalitet. Vi är övertygade om att tidiga insatser samt en väl fungerande socialtjänst och skola kan bidra till att förhindra den brottsliga banan för många.

Men för att tilltron till vårt lands rättssystem ska vara hög så är det angeläget att förkorta den tid som det tar mellan att en brottsling döms till att den samma får avtjäna det utdömda straffet. Dels för att den dömde ska kunna få erforderligt stöd för att undvika återfall, men också för att bespara samhället och individer onödigt lidande när den dömde brottslingen alldeles för ofta fortsätter sin kriminella bana. Det är orimligt att det kan gå en lång tid innan straffet börjar avtjänas.

Partikongressen föreslår besluta:

B193:1 att partistyrelsen ska verka för att tid från dom till avtjänande av straff förkortas.

Per Eriksson

Bengtsfors arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B194

KATRINEHOLMS ARBETAREKOMMUN

Kroppsmonterade kameror på polisen och väktare

Kroppsmonterade poliskameror tjänar ett flertal syften. Dels fungerar den som en säkerhet mot maktmissbruk, vilket bevisats minska anmälningarna mot poliser . Samtidigt kan kroppskameror skydda polisen från falska anklagelser och i bästa fall fungera som bevisbörda i domstol . Vårt samhälle har en skeptisk syn på kameraövervakning, vilket lett till en restriktiv lag gällande övervakning som i sin tur innebär att införa kameraövervakning i brottsförebyggande syfte ofta nekas. Men kroppsmonterade kameror skiljer sig i denna mening då, som Stanley uttrycker sig i *Police Body-Mounted Cameras: With Right Policies in Place, a Win For All*, kameror i första hand tjänar oss genom offentlig övervakning av staten istället för tvärtom. Poliskroppskamerors största nackdel är kostnaden, men dess syfte tjänar oss i allmänhet. Dessutom finns det en stor potential i kroppsmonterade kameror om dess legalitet skapar legitimitet.

Genom att införa kroppsmonterade kameror finns möjligheten att vid grova brott som överfallsvåldtäkter, vapeninnehav med mer också utnyttja detta verktyg som bindande bevisning vid domstolar. Att fånga vittnesmål minuter efter händelsens inträffande skapar mer legitimitet vid bevisningen än återberättelsen timmar eller dagar senare. Särskilt användbart kan det bli för väktare där bevisningen är svårare och står ord mot ord vid ett gripande, på samma gång är förtroendet för väktare betydligt lägre än för polisen vilket innebär att kroppskameror kan bidra som ett legitimitetsverktyg.

Partikongressen föreslår besluta:

B194:1 att Socialdemokraterna verkar för att polis i fält ska utrustas med kroppskameror

B194:2 att Socialdemokraterna verkar för att väktare ska utrustas med kroppskameror

Felix Lundqvist

Katrineholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B195

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Kvinnolöftet

Socialdemokraterna har en vision om ett samhälle: ett samhälle där vi lever som jämlikar och där jämställdhet råder, där kvinnor innehar halva makten men hela lönen, lever i trygghet under dygnets alla timmar och själva får bestämma över sina kroppar. Vi eftersträvar ett Sverige där kvinnokroppen inte är en handelsvara och där hot, våld och kränkningar aldrig är en del av

kvinnors vardag. För att nå den visionen behöver mycket göras. Vi socialdemokrater har gjort mycket att vara stolta över, men vi har mer att göra.

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat så till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, oftast av någon i nära relation. En av fem kvinnor har någon gång blivit utsatt för sexuellt våld.

Det är nu dags att vi som samhälle kraftsamlar mot detta våld som gör hemmet till den mest otrygga platsen för många kvinnor. Därför föreslår vi en rad åtgärder som förebygger våldet och tar hand om de utsatta kvinnorna. Vi tror både att vi behöver förebygga våldet genom utbildningsinsatser och satsningar i såväl skola som på arbetsplatser samtidigt som vi utökar samarbetet mellan offentliga aktörer, skärper lagstiftningar, stärker kvinnojourer och förbättrar omhändertagandet av drabbade kvinnor och barn. Samtidigt måste vi se till att normen ändras, så att fler vågar anmäla brott och att drabbade kvinnor och barn får det stöd av samhället de har behov av.

En annan form av mäns våld mot kvinnor, som dessutom inskränker kvinnans rätt till sin kropp, är sexköp. I Sverige har en av tio män någon gång betalat för en sexuell handling. Vi socialdemokrater kan vara stolta över att ha infört den sexköpslagstiftning som kriminaliserar köpet och inte kvinnans handling, förövaren och inte offret. Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas. Stödet för de som säljer sin kropp behöver stärkas och straffen behöver skärpas för de som köper sex. Detta genom att prostituerade ska ges brottsofferstatus kombinerat med utökat stöd till brottsoffer samtidigt som att lagen bör vara tydlig med att det inte går att köpa samtycke och därmed skärpa straffen och konsekvenserna av ett sexköp därefter. Polisen behöver också få utökade resurser och prioritera detta arbete lika mycket som gängvåldet.

I takt med att världen blir allt mer global så blir även utnyttjandet av kvinnors kroppar globalt. De senaste åren har vi sett att många unga kvinnor luras till Sverige i hopp om ett bättre liv men istället blir sålda som slavar. Det sätter krav på både Sverige och andra länder att utveckla lagstiftningen i gemensam takt. Annars riskerar många olagliga företeelser mot kvinnor ske ostraffat. Därför behöver Sveriges sexköplagstiftning uppdateras så att sexköp som begås av svenska medborgare utomlands också blir straffbart i Sverige. En lika viktig inhemsk lagstiftning att uppdatera för att täppa igen hål som skapas i det globala samhället är lagar kring surrogatmoderskap. Kvinnors kroppar ska inte vara en handelsvara varken i Sverige eller andra länder.

Det är hög tid att vi lovar alla Sveriges kvinnor ett tryggare samhälle än vad deras mödrar haft. Detta är vårt kvinnolöfte.

Partikongressen föreslås besluta:

- B195:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B195:2 att Socialdemokraterna verkar för att jämställdhetsmyndigheten och regioner får ett utökat ansvar samt resurser för att ge stöd till våldsutsatta kvinnor
- B195:3 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i årskurs nio och gymnasieskolan som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- B195:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B195:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B195:6 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning som berör mäns våld mot kvinnor kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B195:7 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B195:8 att Socialdemokraterna verkar för att utreda lagliga förutsättningar som möjliggör att kvinnan och eventuella barn kan bo kvar i hemmet under pågående utredning av våld i nära relation
- B195:9 att Socialdemokraterna verkar för prostitution ges brottsofferstatus
- B195:10 att Socialdemokraterna verkar för att stödet till brottsoffer stärks
- B195:11 att Socialdemokraterna verkar för en lagändring som innebär att sexköp alltid leder till ett frihetsberövande straff
- B195:12 att Socialdemokraterna verkar för en lagändring som gör att sexköp alltid anses vara ett sexuellt övergrepp
- B195:13 att Socialdemokraterna verkar för att barn vars föräldrar som har lagförts för att ha köpt sexuella tjänster orosanmäls till socialtjänsten
- B195:14 att Socialdemokraterna verkar för att en utredning tillsätts som undersöker om dagens lagstiftning kring oaktsam våldtäkt kan tillämpas inom sexköpslagstiftningen
- B195:15 att Socialdemokraterna verkar för en förändring av sexköpslagen som inbegriper sexköp utfört av svenska medborgare utomlands straffbart, även i de länder där det fortfarande är legalt
- B195:16 att Socialdemokraterna motverkar den globala surrogatmoderindustrin
- B195:17 att Socialdemokraterna verkar för att likställa surrogatmoderskap vid människohandel
- B195:18 att Socialdemokraterna verkar för ett heltäckande förbud mot surrogatmoderskap

B195:19 att Socialdemokraterna verkar för att företag som profiterar på kvinnors kroppar genom surrogatverksamhet inte ska få vara verksamma i Sverige

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B196

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Könsneutrala personnummer – en rättighet

Den näst sista siffran i ett svenskt personnummer benämner kön. Ett jämnt tal för kvinnor och ett ojämnt för män. Ett binärt system som detta, där alla tvingas vara ”män” eller ”kvinnor” är en inskränkning på den egna personens identitet. Det är din rättighet att själv få bestämma vem du vill vara, En rättighet så stark att den återfinns i artikel 7 bland FN:s mänskliga rättigheter, där benämnd ”rätten till privatliv”. Personnumrets främsta syfte är att du ska kunna identifiera dig. Att din könsidentitet visas spelar då ingen roll. Den enda egentliga funktion den könsbestämmande siffran fyller är i statistiska sammanhang, då den används för att snabbt kunna analysera kön på många människor. Detta är ett problem i sig då ickebinära personer systematiskt försvinner från all statistik och bör därmed inte ses som ett argument för att behålla könade personnummer. Oavsett om könsneutrala personnummer tillkommer som en konsekvens av införande av ett tredje kön eller om det är en reform som föregår det tredje könets juridiska erkännande så behövs det, det är viktigt. Kanske inte minst i de känsliga tonåren då risken för diskriminering och ifrågasättande minskar med id- handlingar som överensstämmer med ens verkliga identitet.

Partikongressen föreslås besluta:

B196:1 att Socialdemokraterna verkar för att alla nya personnummer ska vara könsneutrala

SSU Stockholm

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B197

KATRINEHOLMS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB)

Varje år dör 5–10 personer i fyllecell, ofta till följd av dålig inspektion av den omhändertagne. Idag hamnar 90 % av de omhändertagna i polisarrest trots att vårdinrättning har större kunskap om hur berusade personer ska hanteras. Detta i samband med att ett flertal rapporter upplyst oss

om stigmat från 112-personal i synnerlighet påverkar bemötandet av berusade personer, innebär att det finns en risk för att behandlingen av en berusad person hanteras fel . Därför måste polisen få nya riktlinjer som innebär att en berusad person ska föras till vårdinrättning i form av sjukhus eller andra instanser, istället för fyllecell. Det kan nämligen vara skillnaden mellan liv och död.

Partikongressen föreslås besluta:

B197:1 att Socialdemokraterna verkar för att riktlinjerna för omhändertagandet av en berusad person skärps och vård på vårdinrättning alltid ska prioriteras före fyllecell

B197:2 att Socialdemokraterna verkar för att införa ett kontrollsystem med en opartisk prövning om LOB-omhändertagandet var lagligt grundat och rätt hanterat

Felix Lundqvist

Katrineholms arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B198

VÄXJÖ ARBETAREKOMMUN

Lagstiftning mot psykisk misshandel och kontrollerande beteenden

I Sverige finns det inte en lagstiftning rörande psykisk misshandel och kontrollerande beteenden om inte en tydlig medicinsk effekt har påvisats. Det har framkommit rapporter under året om att mäns våld mot kvinnor ytterligare har ökat, givet social distansering och isolering. Att göra det enklare att med lagstiftning komma åt dem som systematiskt trycker ner och kontrollerar andra - med allvarliga konsekvenser för den drabbade som följd - är därför också ett steg på vägen mot ett mer jämställt samhälle.

Partikongressen föreslås besluta:

B198:1 att lagstiftning till allvarlig psykisk misshandel kan förstärkas för att tydligare inkludera kontrollerande beteenden och kränkningar i syfte att skada någons självkänsla

Agna Beslija

Växjö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B199

LANDSKRONA ARBETAREKOMMUN

Låt barnen få rättigheter som skyddar dem från psykisk, fysisk, ekonomisk och sexuellt våld

Att utsätta sin familj för fara är inte bara illa utan även hänsynslöst och det gör att alla lever under terror 24/7 utan att kunna göra något åt det.

Väldet har många ansikten som vi blundar för, kanske för det är lättare, eller för att vi inte vet. Hur det än är så är det viktigt att förstå att våldet i hemmet inte stannar där, utan ofta följer med till förskolan, skolan, allmänna utrymmen och arbetsplatser. Att lära sig sminka över ett blåmärke på kindkotan eller lära sig att klä sig så ingen ser är en effekterna som blir. En mamma vill inte ange sin man, trots att han misshandlar henne, för då kan hon inte garantera säkerheten för henne eller barnen.

Barnen kan bli utåtagerande eller tysta, de kan lägga till med olika ord, som kan skrämja, sår eller mobba barn. Väldet har många ansikten. Ett av dem är bla att inte vilja visa sig i duschen i skolan, att inte vara med på gymnastiken. Vad händer om. Att vara tyst och inte annat än le kan vara ett ansikte. Det absolut allvarligaste är när barn är tysta eller ler, samt vill vara den som alltid tar ansvar. Att titta på våldsfilmerna skapar inte våldet på gatan, inte heller att höra ord på en radio, utan då sker saker i hemmet som bara familjemedlemmarna vet, och ingen vågar sippra ut med sanningen. Vad händer om ett fyraårigt barn säger att pappa slår mamma. Jo då kanske detta fyraåringen inte blir trodd, plus att pappa får veta, vilket kan skapa enorma problem för barnet sen om pappa slår. Det svåra är dessutom för vänner och familj att få gehör när de ser, hör eller uppmärksammar att våld sker. Många är rädda för att själva fara illa eller själva bli frågesatta, vilket gör att de inte vågar agera. Mamman kan anförtro sig åt sina vänner, familj eller någon kollega som inte sen får lov att säga något, vilket de inte heller gör. Tysthetskulturen kostar många liv vilket ger stora konsekvenser för framtiden.

Pappan kan vara världens snällaste i vissa situationer och i andra bara spilla ut sin ilska på mamman, som han hänsynslöst slår sönder och samman, samt berättar för hur illa hon påverkar barnen. Vi ska komma ihåg att dessa män har svårt att vara verbala och när orden tar slut, så talar händerna hårt. Barnen blir vittnen antingen via öronen, ögonen eller både och. Finns barn som gått emellan och har skadats, men i de fallen där de gått emellan heter det ”olycka”.

Att söka hjälp är en svår sak både för barnen och mamman, vilket gör att de måste anmäla till polisen vilket skrämmer dem eftersom de kanske inte blir trodda. Ja eller att fallet läggs ner, samt att mammorna riskerar att förlora vårdnad om barnen för de levt med en våldsam man, men att vårdnaden kan sättas på pappan, som kan måla upp en annan bild, som tyvärr ofta tass mer på allvar de fallen där mammorna och barnen fått hjälp har de tvingats flytta från den ena

kvinnajouren efter den andra, mammorna vågar inte låta bli att ha kontakt med pappan, för de vet då att de kan förlora barnen om det blir en förhandling om boende, vårdnad och umgänge. Detta medför en risk som i det långa loppet så familjen fortsätter att vara pappans gisslan. Eftervåldet är ofta svårt och tungt och läggs på mammans axlar, vilket skapar en rad svåra beslut mitt under en flykt. Mamman är djupt medveten om riskerna med att lämna för hon vet att detta innebär att hon kan tom dö utan att kunna skyddas.

Det måste ses över hur en mamma på lättast sätt kan lämna och söka skydd vid våld och hot utan att barnen ska hamna i kläm

Partikongressen föreslås besluta:

B199:1 att kommuner ges resurser för att kunna genomföra ett Center för mammor och barn

B199:2 att kommunerna, polis, kvinnojourer, skattemyndigheter och frivilligorganisationerna samordnar för att minska våldet

Sophie Molander

Landskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B200

SÖRMLANDS PARTIDISTRIKT

Modernisering av sekretesslagstiftningen

Förväntningarna ökar att kommuner och regioners verksamheter skall kunna ge den enskilda det stöd den behöver utan att det begränsas av lagstiftningen. Vi ser ett ökat behov att samverka inom och mellan huvudmän både när det gäller för individens bästa och av organisatoriska skäl. Det handlar om allt från ungdomar som börjar halka utanför samhället till att samla statistik och information för att kunna motverka en pandemi.

Dagens sekretesslagstiftning underlättar inte detta utan den snarare motverkar huvudmännens behov av att samverka. Det blir än svårare att göra om inte medgivande ges från enskild. Detta leder till att insatser som kan vara rimliga att sättas in i tid inte gör det utan skapar fler och större problem för berörda. Därför vill vi att sekretesslagstiftningen samt övrig lagstiftning som påverkas för att möjliggöra informationsöverföring mellan och inom huvudmännen om enskild person om det är för personens bästa utan medgivande förändras.

Vi har även en lagstiftning som begränsar myndigheterna att snabbt kunna överföra information då vi har lagstiftning som kräver att informationen skall överföras via brev eller fax. Detta leder till att myndigheter ej kan fasa ut faxen som representanter för regeringen har uttryckt som önskvärt. Ett sådant exempel är beslut om SIS-placeringar som ej får ske med digital signering utan måste

ske med påskrift av en penna. Ett annat exempel är att en förvaltning måste faxa eller skicka med brev ett överklagande eller yttrande till förvaltningsrätten men förvaltningsrätten får skicka ett beslut via mail. Här behöver lagstiftningar ses över och anpassas till dagens samhälle och dess förutsättningar.

Partikongressen föreslår besluta:

B200:1 att det sker en översyn av sekretesslagstiftningen för att möjliggöra

informationsöverföring mellan huvudmän och inom myndigheter på ett säkert sätt

B200:2 att en översyn sker av lagstiftningarna så att beslut och överföring av information får ske digitalt även i ärenden som rör enskild person

B200:3 att Socialdemokratiska Arbetarpartiet ställer sig bakom motionen och initierar ett arbete i riksdag och regering utifrån förslagen

Sörmlands partidistrikts styrelse

Sörmlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B201

VÄXJÖ ARBETAREKOMMUN

Motion angående nämndemännens villkor och ersättningar

Den senaste tidens fokus på krafttag mot kriminaliteten har medfört att även landets domstolar har kommit att granskas. Alla riksdagspartier vill ge ökade resurser till alla delar av rättssystemet för att stävja den ökade brottsligheten. Landets ca 8 500 nämndemän som dömer i domstol tillsammans med juristdomare behöver därför uppmärksammas särskilt avseende arbetsförhållanden, ersättningsregler och kompetensutveckling. Rättvis likartad tillämpning av regelsystemet över landet är viktigt för nämndemännens villkor. Även en ökning av arvodena behöver snarast komma till stånd.

Självständiga och opartiska domstolar är en förutsättning för ett väl fungerande demokratiskt samhälle. Domstolarna besitter en stor makt och många av deras beslut kan vara oerhört ingripande för den enskilde. Allmänhetens förtroende för rättskipningen är därmed av stor vikt. Syftet med nämndemannasystemet är att ge medborgarna inflytande och insyn i den dömande verksamheten och därmed skapa förtroende för domstolarna. Nämndemännen tar av sin arbetstid och fritid för att bidra till ett rättssäkert samhälle.

I dag kan man se att statusen på uppdraget som nämndeman minskar. Tydligt är att det är svårt att få med yngre personer till detta viktiga uppdrag. Vi behöver även bredda kåren för att få fler yrkeskategorier mm representerade. Förbättrade villkor för nämndemännen skulle kunna bidra till att höja statusen på uppdraget och öka intresset för att bli nämndeman.

Nämndemännen arvoderas med ett heldagsarvode om 500 kr brutto. Arvodes- och ersättningsbestämmelserna har inte följt med den allmänna löneutvecklingen eller inflationen. Arvodena har stått still sedan 2007. Därför riskerar de låga arvodena att allvarligt skada folkförankringen och förtroendet för rättssystemet. Det kan inte vara rimligt att nämndemännen själva skall finansiera rättsskipningen i Sverige med privata medel. Tillspetsat skulle man kunna säga att det råder en orättvisa i domstolarna.

2007 höjdes arvodet för en sammanträdesdag från 300 kronor till 500 kronor. Samtidigt infördes en särskild arvodesnivå (250 kronor) för nämndemän som under den sammanträdesdag tjänstgjort kortare tid än tre timmar. Arvodet behöver höjas. Samtidigt bör halvdagsarvodet tas bort. Som exempel, ibland händer det att en nämndeman kallas till tjänstgöring heldag men när förhandlingen börjar visar det sig att den tilltalade inte dyker upp och förhandlingen ställs in. Då får nämndemannen bara ersättning för en halv dag trots att nämndemannen avsatt en hel dag.

När ersättning för förlorad arbetsförtjänst betalas ut så ingår ingen semesterersättning och inte heller kompensation för inbetalning till tjänstepensionen.

I spåren av den ökande kriminaliteten, ökar också hat och hot mot domstolar och tjänstgörande nämndemän. Vidare ökar antalet mål som pågår över flera dagar, vilket ställer högre krav på nämndemännens flexibilitet och vilja att, ofta med kort varsel, åta sig dessa ofta komplicerade mål.

Arbetsbördan i domstolarna har kraftigt ökat de senaste åren. Detta har inneburit en hårdare prioritering av mål samt längre väntetider på att målen skall tas upp till huvudförhandling. En vårdnadstvist kan till exempel tvingas vänta i flera år på ett avgörande i domstolen. Domstolsverket konstaterar själva att den höga arbetsbelastningen, sammantaget har lett till en sämre arbetsmiljö i domstolarna. Domstolsverkets senaste prognos över antalet brottmål, visar på en ökning med 15 procent mellan 2018 och 2022.

Sett i ovanstående perspektiv är det särskilt oroande att antalet nämndemän som under årets rekryterings- och nomineringsarbete, blir ungefär lika många som 2014. För fem år sedan hanterades det ca 84 000 brottmål och nu pekar prognosen försiktigt på ca 30 000 fler mål per år.

Nämndemännen tar av sin arbetstid och fritid för att bidra till ett rättssäkert samhälle. De genomför detta uppdrag med risk för sin egen säkerhet då det inte sällan är grovt kriminella på andra sidan skranket. Men man gör det för ett högre syfte, för att vara en garant som säkerställer att demokratin upprätthålls: rättssäkra domstolar med demokratiskt inflytande.

Börjar rättssystemet få sprickor i fasaden med risk för att krackelera? Jag anser att det är dags att ta varningssignalerna på allvar och sluta nedvärdera nämndemännens insatser i domstolarna.

Nämndemännens arbetsvillkor måste snarast förbättras och arvoden och ersättningar kraftigt höjas. För anställda inom rättsvårdande myndigheter finns omfattande program för att hantera hat, hot och psykisk påfrestning men vi nämndemän förväntas klara oss på egen hand. Det ska vara en självklarhet att nämndemännen ska omfattas av säkerhetsskyddet.

Från tid till annan rapporteras det om nämndemän som tvekar att ta på sig krävande uppdrag, som kan handla om gängkriminalitet, sexuella övergrepp, vårdnadstvister, hedersrelaterade brott, ekobrott, tvångsomhändertagande av barn, unga och vuxna mm. Andra nämndemän låter meddela att de överväger att avsluta sitt åtagande som nämndeman.

Partikongressen föreslås besluta:

B201:1 att sammanträdesarvodet höjs till 1 000 kr per dag

B201:2 att halvdagsersättningen tas bort

B201:3 att i ersättningen för förlorad arbetsförtjänst ingår semesterersättning samt kompensation för eventuell uteblivet underlag för tjänstepension på förlorad arbetsförtjänst hos arbetsgivaren

B201:4 att nämndemännen ska omfattas av samma skydd och säkerhetsregler som personalen i domstolen

B201:5 att förutom den obligatoriska introduktionsutbildningen vid mandatperiodens början ska nämndemännen få minst en årlig vidareutbildning

Sofia Eneroth

Växjö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B202

MOTALA ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspoliser och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckväld med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs

Partikongressen föreslår besluta:

- B202:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B202:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B202:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B202:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B202:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B202:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- B202:7 att anta motionen som sin egen

Camilla Egberth

Motala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B203

KARLSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B203:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B203:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B203:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B203:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

B203:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B203:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Suzanne Svensson och Linda Winnetoft

Karlshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B204

KALIX ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvalde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B204:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B204:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B204:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B204:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B204:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B204:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Lena Sjöberg Hanna Johnselius

Kalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B205

UDDEVALLA ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får

gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B205:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B205:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B205:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B205:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B205:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B205:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Anna-Lena Heydar, Skredsviks socialdemokratiska kvinnoklubb
Uddevalla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B206

MÖNSTERÅS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det

mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspoliser och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna - som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna - som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv - blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman» säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

B206:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojournernas varande i kommunerna

B206:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B206:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B206:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

B206:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B206:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkalastrukturer

Fliseryd S-kvinnor/Ewa Klase

Mönsterås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B207

LOMMA ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem. Under pandemivågen 2020 har det visat sig att detta problem ytterligare drivits mot sin spets. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka. Det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem. Kvinnor är dessutom rädda för att röra sig fritt. Det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

I en granskning som Aftonbladet utförde kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männen – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta det stora problemet med mäns våld mot kvinnor och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor.

Partikongressen föreslås besluta:

B207:1 att Socialdemokraterna verkar för att kommunerna stärker samarbetet mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet

B207:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B207:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B207:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

B207:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B207:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor stärks i skolans läroplaner för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Lomma-Bjärred S-kvinnor

Lomma arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B208

KALMAR ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B208:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B208:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B208:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B208:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B208:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B208:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Lindsdal/Läckeby S-förening, Socialdemokraterna i Centrala Kalmar
Kalmar arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B209

KRONOBERGS PARTIDISTRIKT

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får

gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Partikongressen föreslås besluta:

- B209:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B209:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B209:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B209:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B209:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B209:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Malin Lauber

Kronobergs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B210

YDRE ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B210:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B210:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B210:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B210:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B210:5 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

S-kvinnor Östergötland

Ydre arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B211

BORLÄNGE ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, fler trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

B211:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

B211:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B211:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B211:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

B211:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B211:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Lena Hjorth, Yvonne Karlén, Annakari Berglund och Tiina Jansson
Borlänge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B212

EMMABODA ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B212:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B212:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B212:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B212:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B212:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B212:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Frida Larsson, S-kvinnor Emmaboda

Emmaboda arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B213

GOTLANDS PARTIDISTRIKT

Mäns våld mot kvinnor

En kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, och det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem. I statistik från BRÅ kan man läsa att bland anmälda misshandelsbrott under 2018 utsattes kvinnor för nästan lika stort antal brott som män. De flesta misshandelsbrotten mot kvinnor utfördes av en bekant och skedde inomhus.

När beläggningen på flyktingboenden rasade valde vissa kommuner att göra upphandlingar med nya privata aktörer för placering av våldsutsatta kvinnor och barn. Ett alternativ var vandrarhem med avsaknad av kunnigt och erfaret bemötande och stöd.

Socialdemokraterna vill verka för att kommunernas socialnämnder tar sitt ansvar för kvinnor och barn som flyr mäns våld genom att sluta IOP-avtal med kvinnojourerna.

På uppdrag av Stockholm stad, Göteborgs stad och Malmö stad har Örebro universitet 2019 gjort en kartläggning för att undersöka det hedersrelaterade våldets karaktär och omfattning. Över 230 personer har intervjuats och cirka 6 000 elever i årskurs 9 har svarat på en enkät.

Enligt kartläggningen lever mellan 7 och 9 procent av unga i storstäderna med kollektivt legitimerat våld. Mellan 10 och 20 procent begränsas av oskuldsnormer. Både unga kvinnor och unga män är utsatta.

Från den 1 juli 2020 har en ny särskild straffskärpningsgrund för hedersrelaterade brott införts i brottsbalken bl.a. gällande barnäktenskapsbrott.

En statlig utredning föreslår nu att en egen brottsrubricering ska införas för upprepade hedersrelaterade gärningar. Förslaget ska ut på remiss och föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Partikongressen föreslås besluta:

- B213:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B213:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B213:3 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

S-kvinnor Gotland

Gotlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B214

KARLSKRONA ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det. Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som

undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet? I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället. I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu. Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslår besluta:

- B214:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B214:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B214:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B214:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B214:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B214:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

S-kvinnor i Karlskrona

Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B215

ÄLMHULTS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det. Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon.

De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder.

”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu. Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

B215:1 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B215:2 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B215:3 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B215:4 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Eva Ballovarre

Älmhults arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B216

VÄSTERVIKS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, fler trygghetspoliser och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder.

”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B216:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B216:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B216:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B216:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunal hyresvärdar ses över för att gransamverkan ska förstärkas och våld i hemmetska identifieras lättare
- B216:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska kännas trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B216:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen igymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny normkring att prata om patriarkala strukturer

Ewa Ståhl

Västerviks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B217

VÄSTERÅS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får

gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Vi yrkar

Partikongressen föreslås besluta:

B217:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

B217:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B217:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B217:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

B217:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B217:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

S-kvinnor

Västerås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B218

SOLNA ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu. Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Jag yrkar:

Partikongressen föreslås besluta:

B218:1 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B218:2 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B218:3 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B218:4 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i högstadieundervisning som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

B218:5 att Motionen skickas vidare till Socialdemokraternas Partikongress 2021 för vidare hantering inom lämpligt område

Veronica Lindholm

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B219

KALMAR LÄNS PARTIDISTRIKT

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B219:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B219:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B219:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B219:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

B219:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B219:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Kalmar AK, Oskarshamns AK, Västerviks AK

Kalmar läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B220

JÖNKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Enligt nationellt centrum för kvinnofrid har mer än var tionde kvinna i Sverige utsatts för våld i en nära relation. Varje år mördas cirka 15 kvinnor av en man i en nära relation. Mord som nästan alltid föregåtts av hot och våld som inte stoppats.

Ojämsställda löner och pensioner, tillsammans med dagens bostadssituation, bidrar till att kvinnor får svårt att lämna osunda relationer om de står i beroendeställning till sina män.

Mäns våld mot kvinnor är inte bara ett kvinnoproblem, det är ett samhällsproblem. Våldet måste förebyggas och offren skyddas. Att arbeta med värderingar och manlighetsnormer är oerhört viktigt och måste genomsyra hela samhället, speciellt skolan och idrottsrörelsen.

Landets kvinnojourer uppger att de tvingas neka kvinnor hjälp på grund av platsbrist. Skillnaderna är stora mellan hur landets kommuner prioriterar kvinnofridsfrågorna. Kommunerna måste ta sitt ansvar och ha en tydlig handlingsplan för att motverka mäns våld mot kvinnor. En långsiktig finansiering av tjej- och kvinnojourerna måste säkras. Vilket ligger i enlighet med den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Men då landets kommuner i dagsläget inte tar sitt fulla ansvar bör regeringen under en övergångsperiod vara delaktig i finansieringen av landets kvinnojourer. Detta för att landets kvinnojourer ska kunna bygga sin verksamhet långsiktigt och inte gå under på grund av kommunernas okunskap. Samtidigt bör lagstiftningen för kommunernas ansvar, gällande mäns våld mot kvinnor och dess finansiering, skärpas ytterligare.

Äldre kvinnor är en grupp som ofta glöms bort när man talar om mäns våld mot kvinnor, men våldet tar inte pension. Däremot riskerar det sociala livet att inskränkas, vilket kan öka utsattheten. Det är därför viktigt att ha ett äldreperspektiv på dessa frågor.

Hedersbrott är en utmaning för hela samhället. Parallella samhällen byggda på patriarkala strukturer måste alltid motverkas. Kunskapen om hedersförtrycket och hedersvåldets speciella karaktär måste spridas. Det är hot och våld som utövas och/eller sanktioneras av flera personer som står i nära relation till den utsatta. Alla instanser, skolan, socialtjänsten, vården och rättsväsendet måste ha rätt redskap för att identifiera, bemöta och bekämpa hedersbrott. Hedersbrott ska införas som egen straffskärpning för att förtydliga brottets allvar.

Barn- och tvångsäktenskap är förbjudet i Sverige. Det stärkta skyddet som 2014 infördes mot barn- och tvångsäktenskap har inte fått önskade effekter, så tillämpningen av lagen måste ses över.

Partikongressen föreslår besluta:

B220:1 att partiet ska arbeta för att skärpa straffen för sexualbrott

B220:2 att partiet ska verka för en långsiktig finansiering av landets tjej- och kvinnojourer

B220:3 att partiet ska verka för att införa hedersbrott som straffskärpning samt att arbeta för att kunskapshöjande insatser används som ett redskap för att identifiera, bemöta, förebygga och bekämpa hedersbrott

B220:4 att partiet ska verka för att tillämpningen av lagen om stärkt skydd mot barn- och tvångsäktenskap ska ses över och skärpas

Marie Pantzar, S-kvinnor Jönköping

Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B221

VÄXJÖ ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får

gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Partikongressen föreslås besluta:

- B221:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B221:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B221:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B221:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B221:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B221:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Malin Lauber

Växjö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B222

SÖDERKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspoliser och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B222:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B222:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B222:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B222:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B222:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B222:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

S-kvinnor i Söderköping

Söderköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B223

KARLSTADS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

B223:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

B223:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B223:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B223:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

B223:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B223:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

S-kvinnor i Karlstad

Karlstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B224

OSKARSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B224:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B224:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B224:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B224:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B224:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B224:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

S-kvinnor Oskarshamn

Oskarshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B225

SKELLEFTEÅ ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhällets största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får

gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslår besluta:

- B225:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B225:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B225:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B225:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B225:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B225:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Skellefteå S-kvinnor

Skellefteå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B226

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det

mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspoliser och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslår besluta:

- B226:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B226:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B226:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B226:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B226:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B226:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras som en del av läroplanen redan från grundskolenivå för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

B226:7 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck implementeras som en del av läroplanen redan från grundskolenivå
B226:8 att motionen sänds till partikongressen som arbetarekommunens egen

S-kvinnor i Kristianstad-Åhus

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B227

HELSINGBORGES ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B227:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B227:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B227:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B227:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B227:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B227:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

S-kvinnor i Helsingborg

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B228

HALMSTADS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, fler trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får

gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs

Partikongressen föreslås besluta:

- B228:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B228:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B228:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B228:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B228:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B228:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

S-Kvinnor Halmstad

Halmstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B229

BORÅS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu. Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Vi yrkar mot bakgrund av ovanstående:

Partikongressen föreslås besluta:

B229:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna

B229:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B229:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B229:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

B229:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B229:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

B229:7 att anta motionen som arbetarekommunens egen.

Borås S-kvinnor

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B230

VARBERGS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspoliser och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor

känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslår besluta:

B230:1 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen

B230:2 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är

B230:3 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

B230:4 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor

B230:5 att implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Katarina Eiderbrant Turid Ravlo-Svensson Elisabet Abrahamsson Karolina Mårtensson Malin Kjellberg

Varbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B231

STENUNGSUNDS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället. I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B231:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B231:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B231:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B231:4 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B231:5 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer
- B231:6 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

S-kvinnor Stenungsund

Stenungsunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B232

FALUN ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, fler trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs

Partikongressen föreslås besluta:

- B232:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B232:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B232:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B232:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare

B232:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B232:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Barbro Norman, Susanne Norberg, Inger Wahlman, Britt Källström Ingalill Persson, Gerd Hedlund och Annika Östling
Falun arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B233

MARKS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu. Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B233:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B233:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B233:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B233:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B233:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B233:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Anita Lomander, Fritsla socialdemokratiska kvinnoklubb
Marks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B234

TROLLHÄTTANS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspolis och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får

gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B234:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B234:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B234:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B234:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B234:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Trollhättans Arbetarekommun

Trollhättans arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B235

LIDKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot

kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspoliser och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbrett problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Vi/S-kvinnor yrkar:

Partikongressen föreslås besluta:

- B235:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B235:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B235:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B235:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och kommunala hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B235:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet

B235:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor/ våld i nära relation implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

S-kvinnor

Lidköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B236

MUNKEDALS ARBETAREKOMMUN

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett av vårt samhälles största problem och bestående kriser. Våldet mot kvinnor är normaliserat till den grad att en kvinna mördas av sin partner var tredje vecka, det mest utsatta stället för en kvinna är i sitt hem och kvinnor är rädda för att röra sig fritt – och det görs från samhällets sida alldeles för lite insatser för att stävja våldet och förebygga det.

Att mäns våld mot kvinnor blivit ett politiskt slagträ för konservativa partier är inte heller något som undgått någon. De som vill förebygga våldet hävdar att fler kameror på stan, mer trygghetspoliser och utvisningsbeslut för alla invandrare är lösningen. Hur ska någon av dessa åtgärder hjälpa kvinnor i hemmet?

I en granskning av Aftonbladet kunde vi läsa om över 800 gömda kvinnor som lever i ett skräckvälde med anledning av sina tidigare partners. Männerna – som får röra sig fritt, ägnar mycket av sin vakna tid för att göra livet för dessa kvinnor till ett helvete. Kvinnorna – som får gömma sig, byta personnummer, placera om barnen i nya skolor, flytta ständigt, inte kan skaffa jobb, inte kan uppsöka vård tryggt, inte kan ha ett normalt liv – blir svikna av samhället.

I en tid där gängkriminalitet är ständigt prioriterat av partiet vill vi nu lyfta den största krisen och se en handlingsplan från partiets sida hur vi långsiktigt men också kortsiktigt förändrar samhällets insatser mot mäns våld mot kvinnor. Nya pojkar föds ständigt, och dessa behöver kraftigt förändrade normer och insatser som gör dem till annat än förövare i vuxen ålder. ”Många kvinnor känner en kvinna som blivit våldtagen, få män känner en våldtäktsman” säger mycket om hur utbredd problemet är, och vi behöver göra något åt det nu.

Det finns flera åtgärder som får effekt om de införs.

Partikongressen föreslås besluta:

- B236:1 att Socialdemokraterna verkar för att IOP (Idéburet offentligt partnerskap) ska bli norm i kommuners samarbeten mellan myndigheter och idéburna kvinnojourers verksamhet för att stärka samarbetet och på sikt även kvinnojourernas varande i kommunerna
- B236:2 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalorna för mäns våld mot kvinnor ses över och utökas till att stå i proportion till handlingen
- B236:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillämpningen av befintlig lagstiftning kartläggs på nationell nivå för att se huruvida befintlig lagstiftning används och hur effektiv den är
- B236:4 att Socialdemokraterna verkar för att samarbetet mellan polis och hyresvärdar ses över för att grannsamverkan ska förstärkas och våld i hemmet ska identifieras lättare
- B236:5 att Socialdemokraterna verkar för att straffskalan och repressalierna för kontaktförbud ses över och stärks för att personer som söker skydd ska känna sig trygga när förövaren bryter mot kontaktförbudet
- B236:6 att Socialdemokraterna verkar för att kunskapen om mäns våld mot kvinnor implementeras i samhällskunskapen och naturvetenskapen i gymnasieundervisningen som en del av läroplanen för att skapa en ny norm kring att prata om patriarkala strukturer

Åsa Karlsson

Munkedals arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B237

HALMSTADS ARBETAREKOMMUN

Möjlighet till ansökan om ersättning vid skyddat boende

Försäkringskassan kommer idag i kontakt med kvinnor som varit tvungna att flytta till skyddat boende pga. hot och förföljelse. Detta sker bland annat vid tillfällen när personer med sekretessmarkering (SID) ansöker om sjukpenning. Ansökan kommer då till ett fåtal orter i landet och handläggas av handläggare som har en bredare kompetens gällande personer som har beviljats att få sina personuppgifter skyddade.

När försäkringskassans handläggare sedan ska utreda rätten till ersättning och tar kontakt med kvinnorna, har det framkommit att de i sin tur fått information från bl.a. handläggare på socialförvaltningar om att de ska sjukskriva sig. Detta med bakgrund att de inte kan gå till sitt arbete pga. att de finns på annan ort. Här i uppstår problem när Försäkringskassan ska göra sin bedömning. Det medicinska underlaget blir oftast undermåligt, då det inte innehåller uppgifter om varför kvinnan inte kan arbeta pga. sjukdom, funktionsnedsättningar och aktivitetsbegränsningar. Att vara tvungen att befinna sig på annan ort ger i sig inte rätt till sjukpenning.

I den komplexa situation och utsatthet som kvinnorna befinner sig framkommer ytterligare information, där deras svåra livssituation speglas. De behöver exempelvis ordna för sina barn med ev behandlingar, skola samt hitta ny bostad. Kvinnan får hjälp att fly från problemet men befinner sig därefter i en ett nytt problem och svår situation beroende på sitt trauma.

För att ytterligare belysa vad som händer idag ges här ett konkret exempel. En kvinna har äntligen lyckats fly efter 6 års våldsutsatthet i sitt hem. Kvinnan kommer med sina barn till ett skyddat boende. Hon blir därefter uppmanad att ansöka om sjukpenning hos försäkringskassan. När ansökan kommer in saknas där läkarintyg (LI). Försäkringskassan begär in ett Li. Det Li som inkommer är då så undermåligt att det inte går att bevilja rätten till ersättning. När försäkringskassan kontaktar läkaren för komplettering; kan denne läkare inte ge någon djupare beskrivning av aktivitetsbegränsningarna som kan styrka arbetsförmågan. Det gör att kvinna får avslag på sin ansökan. Detta klarlägger hur svårt de kan vara att få kompletteringar, när kvinnorna inte befinner sig på samma ort som de tidigare haft sina vårdkontakter.

Dessa kvinnor är väldigt utsatta. Det finns troligtvis ett behov av samordning mellan myndigheter i samhället, vid placering i skyddat boende. Det känns inte rimligt att kvinnorna som tagit detta svåra steg, även ska behöva oroa sig för inkomstbortfall och sväva i en ekonomisk otrygghet. De skulle underlätta om det fanns en ersättning att ansöka om, som var kopplat till situationen som medför skyddat boende. För att alla ska ha samma rättigheter bör den samordnas och handläggas hos en statlig myndighet.

Det ska dock understrykas att det inkommer läkarintyg som styrker rätten till sjukpenningen, där Försäkringskassan både samordnar och betalar ut ersättning.

Vi yrkar

Partikongressen föreslås besluta:

B237:1 att Socialdemokraterna verkar för att en utredning görs för att se om en bättre samordning mellan myndigheter behövs samt hur en ersättning kopplat till personerna som lever i skyddat boende skulle kunna införas

Gun-Britt Löfdahl och Urszula Hansson

Halmstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B238

KALMAR LÄNS PARTIDISTRIKT

Nollvision för sexualbrott

I en ny studie av Folkhälsomyndigheten framkommer att 6 av 10 unga kvinnor har utsatts för sexuella trakasserier. Det är en siffra som borde få Sverige att skaka i sina grundvalar. Det innebär att bortåt en miljon unga kvinnor växer upp i ett Sverige där detta är normaltillståndet. Där män tafsar på kvinnor så fort de kommer åt eller får möjlighet. Och där kvinnor som anmäler kallas lättkränkta och hånas på sociala medier.

Ett av problemen är att de flesta brott lämnas utan påföljd. Till exempel leder bara fem av hundra anmälda våldtäkter till dom. Sexuellt ofredande leder ytterst sällan till fängelse utan bara till några tusenlappar i böter om man överhuvudtaget fälls.

Mitt förslag är att Sverige inför en nollvision mot sexualbrott. Nollvision innebär att man arbetar systematiskt med alla inkomna händelser. Precis som med trafikolyckor skulle man då kunna göra djupstudier av det som hänt. Man analyserar då varje delhändelse för att få fram vad som hände, varför det hände och vad som kan göras för att det aldrig ska kunna ske igen.

Det är dags att ta metoo på allvar. En kvinna måste ha samma frihet som en man. Att inte behöva vara rädd att bli överfallen eller nerdrogad. Att kunna åka bussen en sen kväll eller att kunna säga nej fastän man följt med någon hem efter en utekväll. För oss män är dessa saker självklara. Låt oss se till kvinnor också får uppleva den här friheten.

Partikongressen föreslås besluta:

B238:1 att Socialdemokraterna ska verka för en nollvision för sexualbrott i Sverige

Michael Ländin

Kalmar läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B239

LULEÅ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ny könstillhörighetslag

Sverige blev 1972 först i världen med en lag som gav transpersoner möjlighet till att ändra juridiskt kön och att genomgå underlivskirurgi. 50 år senare ses lagen som föråldrad då den inte ligger i linje med en nutida syn på könsidentitet, där kropp och identitet inte behöver stämma överens enligt normen.

Lagen som jag anser borde förändras heter ”fastställande av könstillhörighet i vissa fall” men kallas ofta för könstillhörighetslagen. Lagen reglerar två saker:

- transpersoners möjlighet till underlivskirurgi, och
- att ändra juridiskt kön.

Frågan om en ny lag har utretts i många omgångar och man har fått igenom viktiga ändringar till exempel slopat kravet att vara ogift och steriliserad för att få ändra juridiskt kön. Men lagen är fortfarande ineffektiv och omodern. Genom att förändra lagen skulle viktiga resurser frigöras och köerna för de som behöver könsbekräftande vård minskas.

Att vara ett parti som står upp för allas lika värde och allas rätt att vara och leva som den man identifierar sig att man är kräver att man ställer sig bakom viktiga beslut och lagar som kan förändra livet för så många. Socialdemokraterna måste stå på barrikaden och ta kampen för allas rätt till en bra vård. Vi kan inte förlora fler familjemedlemmar, vänner, kollegor eller medlemmar i väntan på den könsbekräftande vården. Genom att ställa sig bakom en ny lag skulle fler vilja leva.

Partikongressen föreslås besluta:

B239:1 att Socialdemokraterna verkar för en ny lag där man delar upp den lag som idag kallas könstillhörighetslagen i två lagar: - en som handlar om juridiskt kön, och - en annan som handlar om ingrepp i könsorganen

B239:2 att Luleå arbetarekommun ska skicka motionen till Socialdemokraterna ordinarie partikongress 2021

Joakim Isaksson Markström

Luleå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B240

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Nämndeman - ett offentligt förtroendeuppdrag

Den senaste tidens fokus på krafttag mot kriminaliteten har ökat kraven på nämndemännens kompetens. Även medias och allmänhetens förväntningar på nämndemännen och domstolsväsendet har ökat. Ökade resurser till rättssystemet för att bekämpa brottsligheten måste även inkludera landets domstolar. Landets ca 8 500 nämndemän som dömer i domstol tillsammans med juristdomarna behöver uppmärksammas särskilt avseende arbetsförhållanden, ersättningsregler och kompetensutveckling. Självständiga och opartiska domstolar är en

förutsättning för ett välfungerande demokratiskt samhälle. Domstolarna besitter en stor makt och många av deras beslut kan vara oerhört ingripande för den enskilde. Allmänhetens förtroende för rättsskipningen är därmed av stor vikt.

Syftet med nämndemannasystemet är att ge medborgarna inflytande och insyn i den dömande verksamheten och därmed skapa förtroende för domstolarna. Nämndemännen tar av sin arbetstid och fritid för att bidra till ett rättssäkert samhälle. I spåren av den ökande kriminaliteten, ökar också hat och hot mot domstolar och tjänstgörande nämndemän. Vidare ökar antalet mål som pågår över flera dagar, vilket ställer höga krav på nämndemännens flexibilitet, kompetens och vilja att, ofta med kort varsel, åta sig dessa ofta komplicerade mål. Arbetsbördan i domstolarna har kraftigt ökat de senaste åren. Detta har inneburit en hårdare prioritering av mål samt längre väntetider på att målen skall tas upp till huvudförhandling. En vårdnadstvist kan till exempel tvingas vänta i flera år på ett avgörande i domstolen. Domstolsverket konstaterar själva att den höga arbetsbelastningen, sammantaget har lett till en sämre arbetsmiljö i domstolarna.

Sett i ovanstående perspektiv är det särskilt oroande att antalet nämndemän under nuvarande mandatperiod är ungefär lika många som föregående period. För fem år sedan hanterades det ca 84 000 brottmål och nu pekar prognosen försiktigt på ca 30 000 fler mål per år. För anställda inom rättsvårdande myndigheter finns omfattande program för att hantera hat, hot och psykisk påfrestning medan nämndemännen förväntas klara sig på egen hand. Det ska vara en självklarhet att nämndemännen ska omfattas av säkerhetsskyddet. Från tid till annan rapporteras det om nämndemän som tvekar att ta på sig krävande uppdrag, som kan handla om gängkriminalitet, sexuella övergrepp, vårdnadstvister, hedersrelaterade brott, eko-brott, tvångsomhändertagande av barn, unga och vuxna mm.

När den organiserade brottsligheten och de kriminella gängen lagförs är det nämndemännen som möter dem i rättssalen. Det kan vara ganska påfrestande och kräver att nämndemannen är korrekt, uppmärksam, självständig och kompetent. För att klara påfrestande rättegångar är det viktigt att det finns professionellt stöd när så krävs. I dag kan man se att statusen på uppdraget som nämndeman minskar. Tydligt är att det är svårt att få med yngre personer till detta viktiga uppdrag. Kåren behöver breddas så att fler yrkeskategorier mm blir representerade. Förbättrade villkor för nämndemännen skulle kunna bidra till att höja statusen på uppdraget och öka intresset för att bli nämndeman.

Nämndemännen arvoderas med ett heldagsarvode om 500 kr brutto. Arvodes- och ersättningsreglerna har inte följt med den allmänna löneutvecklingen eller inflationen. Arvodena har stått still sedan 2007. Därför riskerar de låga arvodena att allvarligt skada folkförankringen och förtroendet för rättssystemet. Utöver arvodet erhålles förlorad arbetsförtjänst om nämndemannen har en anställning som man är tjänstledig från med löneavdrag. När ersättning för förlorad arbetsförtjänst betalas ingår ingen semesterersättning och inte heller kompensation för ev förlorad inbetalning till avtalad tjänstepension.

Nämndemän med enskild/egen fir Nämndemännen tar av sin arbetstid och fritid för att bidra till ett rättssäkert samhälle. De genomför detta uppdrag med risk för sin egen säkerhet då det inte sällan är grovt kriminella på andra sidan skranket. Men man gör det för ett högre syfte, för att vara en garant som säkerställer att demokratin upprätthålls: rättssäkra domstolar med demokratiskt inflytande. Nämndemännens arbetsvillkor måste snarast förbättras och arvoden och ersättningar kraftigt höjas. Domstolarna hanterar ofta långa och komplicerade processer. Brottligheten förändras och därmed rättegångarna. Kraven på nämndemännen är höga. Vi behöver ge nämndemännen fortlöpande kompetensutveckling under mandatperioden. Även en skälig ersättning för ett krävande och utsatt uppdrag.

Partikongressen föreslår besluta:

B240:1 att Socialdemokraterna ska genomföra en översyn av nämndemannasystemet i syfte att förbättra nämndemännens arbets- och ersättningsvillkor

B240:2 att nämndemännen ska erhålla löpande kompetensutveckling under sin mandatperiod

B240:3 att nämndemännen ska omfattas av samma skydd och säkerhetsregler som personalen i domstolen

Gröndal-Liljeholmens S-förening

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B241

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

Nämndemännens villkor och ersättningar

Den senaste tidens fokus på krafttag mot kriminaliteten har medfört att även landets domstolar har kommit att granskats. Alla riksdagspartier vill ge ökade resurser till alla delar av rättssystemet för att stävja den ökade brottsligheten. Landets ca 8 500 nämndemän som dömer i domstol tillsammans med juristdomarna behöver därför uppmärksammas särskilt avseende arbetsförhållanden, ersättningsregler och kompetensutveckling. Rättvis likartad tillämpning av regelsystemet över landet är viktigt för nämndemännens villkor. Även en ökning av arvoden behöver snarast komma till stånd.

Självständiga och opartiska domstolar är en förutsättning för ett välfungerande demokratiskt samhälle. Domstolarna besitter en stor makt och många av deras beslut kan vara oerhört ingripande för den enskilde. Allmänhetens förtroende för rättskipningen är därmed av stor vikt. Syftet med nämndemannasystemet är att ge medborgarna inflytande och insyn i den dömande verksamheten och därmed skapa förtroende för domstolarna. Nämndemännen tar av sin arbetstid och fritid för att bidra till ett rättssäkert samhälle.

I dag kan man se att statusen på uppdraget som nämndeman minskar. Tydligt är att det är svårt att få med yngre personer till detta viktiga uppdrag. Vi behöver även bredda kåren för att få fler yrkeskategorier mm representerade. Förbättrade villkor för nämndemännen skulle kunna bidra till att höja statusen på uppdraget och öka intresset för att bli nämndeman.

Nämndemännen arvoderas med ett heldagsarvode om 500 kr brutto. Arvodes- och ersättningsbestämmelserna har inte följt med den allmänna löneutvecklingen eller inflationen. Arvodena har stått still sedan 2007. Därför riskerar de låga arvodena att allvarligt skada folkförankringen och förtroendet för rättssystemet. Det kan inte vara rimligt att nämndemännen själva skall finansiera rättsskipningen i Sverige med privata medel. Tillspetsat skulle man kunna säga att det råder en orättvisa i domstolarna.

2007 höjdes arvodet för en sammanträdesdag från 300 kronor till 500 kronor. Samtidigt infördes en särskild arvodesnivå (250 kronor) för nämndemän som under en sammanträdesdag tjänstgjort kortare tid än tre timmar. Arvodet behöver höjas. Samtidigt bör halvdagsarvodet tas bort. Som exempel, ibland händer det att en nämndeman kallas till tjänstgöring heldag men när förhandlingen börjar visar det sig att den tilltalade inte dyker upp och förhandlingen ställs in. Då får nämndemannen bara ersättning halv dag trots att nämndemannen avsatt en hel dag.

När ersättning för förlorad arbetsförtjänst betalas ut så ingår ingen semesterersättning och inte heller kompensation för inbetalning till tjänstepensionen.

I spåren av den ökande kriminaliteten, ökar också hat och hot mot domstolar och tjänstgörande nämndemän. Vidare ökar antalet mål som pågår över flera dagar, vilket ställer högre krav på nämndemännens flexibilitet och vilja att, ofta med kort varsel, åta sig dessa ofta komplicerade mål.

Arbetsbördan i domstolarna har kraftigt ökat de senaste åren. Detta har inneburit en hårdare prioritering av mål samt längre väntetider på att målen skall tas upp till huvudförhandling. En vårdnadstvist kan till exempel tvingas vänta i flera år på ett avgörande i domstolen. Domstolsverket konstaterar själva att den höga arbetsbelastningen, sammantaget har lett till en sämre arbetsmiljö i domstolarna.

Domstolsverkets senaste prognos över antalet brottmål, visar på en ökning med 15 procent mellan 2018 och 2022. Sett i ovanstående perspektiv är det särskilt oroande att antalet nämndemän som under årets rekryterings- och nomineringsarbete, blir ungefär lika många som 2014. För fem år sedan hanterades det ca 84 000 brottmål och nu pekar prognosen försiktigt på ca 30 000 fler mål per år.

Nämndemännen tar av sin arbetstid och fritid för att bidra till ett rättssäkert samhälle. De genomför detta uppdrag med risk för sin egen säkerhet då det inte sällan är grovt kriminella på andra sidan skranket. Men man gör det för ett högre syfte, för att vara en garant som säkerställer att demokratin upprätthålls: rättssäkra domstolar med demokratiskt inflytande.

Börjar rättssystemet få sprickor i fasaden med risk för att krackelera? Jag anser att det är dags att ta varningssignalerna på allvar och sluta nedvärdera nämndemännens insatser i domstolarna.

Nämndemännens arbetsvillkor måste snarast förbättras och arvoden och ersättningar kraftigt höjas. För anställda inom rättsvårdande myndigheter finns omfattande program för att hantera hat, hot och psykisk påfrestning men vi nämndemän förväntas klara oss på egen hand. Det ska vara en självklarhet att nämndemännen ska omfattas av säkerhetsskyddet.

Från tid till annan rapporteras det om nämndemän som tvekar att ta på sig krävande uppdrag, som kan handla om gängkriminalitet, sexuella övergrepp, vårdnadstvister, hedersrelaterade brott, eko-brott, tvångsomhändertagande av barn, unga och vuxna mm. Andra nämndemän låter meddela att de överväger att avsluta sitt åtagande som nämndeman.

Partikongressen föreslår besluta:

B241:1 att partiet ska verka för en förbättring av nämndemännens villkor

B241:2 att sammanträdesarvodet höjs

B241:3 att halvdagsersättningen tas bort

B241:4 att i ersättningen för förlorad arbetsförtjänst ingår semesterersättning samt kompensation för eventuell uteblivet underlag för tjänstepension på förlorad arbetsförtjänst hos arbetsgivaren att nämndemännen ska omfattas av samma skydd och säkerhetsregler som personalen i domstolen

B241:5 att motionen sänds till partikongressen som arbetarekommunens egen

Birgitta Larsson Lindelöf

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B242

VÄNERSBORGS ARBETAREKOMMUN

Nämndemäns förlorade tjänstepension

Nämndemännen ska bidra till att folket får insyn och känner förtroende för domstolarna. De är svenska folkets representanter i domstolarna, och har att tillse att rättsskipning sker på ett rättssäkert sätt.

Nämndemän som tjänstgör har följande förmåner:

- ersättning för faktisk förlorad förvärvsinkomst

- inläsningsarvode på 300 kronor

- ett arvode på 500 kronor (för hel dag, annars 250 kronor för halv dag)
- arvode på 150 kronor vid tjänstgöring efter kl 16.30
- traktamentsersättning på 100 kronor (vid avstånd av 50 km eller mer från bostad)

Däremot får nämndemän som tjänstgör, och har tjänstledigt från arbete med löneavdrag, ingen ersättning för förlorad tjänstepension.

Frågan om att nämndemännen inte erhåller ersättning för mistad tjänstepension är inte ny. Den har berörts i olika utredningar om nämndemannasystemet genom åren. Här följer ett par av dessa:

I betänkandet Framtidens nämndemän (SOU 2002:61) föreslogs att det skulle

införas en schablonmässigt beräknad kompensation för förlorad avtalspension. Senare (prop 2005/06:180) uttryckte regeringen att en framtida inkomstförlust som en minskad avtalspension innebär, inte var att jämställa med faktisk inkomstförlust i uppdraget som nämndemän. Några förändringar av ersättningsvillkoren avseende avtal-/tjänstepensioner föreslogs därför inte av regeringen.

I betänkandet Nämndemannauppdraget - breddad rekrytering och kvalificerad medverkan (SOU 2013:49) har också bl.a. frågan om avtals-/tjänstepensioner tagits upp, men utan att utredningen föreslagit någon ändring i denna del.

Nämndemännens riksförbund har senare i skrivelse till Justitiedepartementet yrkat på att i förlorad arbetsinkomst ska även inräknas avgift till avtalspension.

Till partikongressen 2017 fanns det en motion om att ersättning för förlorad tjänstepension borde utgå för nämndemän. Behandlingen av motionen resulterade i att densamma avsågs.

Frågan om ersättning för förlorad tjänstepension har blivit än mer aktuell i och med det uppdrag som regeringen gav till Domstolsverket. Uppdraget var att få en nämndemannakår som i sin helhet ska spegla det svenska samhället, med särskilt fokus på bättre balans mellan yngre och äldre. Följden har blivit att andelen yngre nämndemän har ökat. Därmed blir det per automatik fler nämndemän som behöver begära tjänstledighet från sina arbetsgivare med löneavdrag. Det i sin tur innebär fler i nämndemannakåren som går miste om tjänstepension för den tid dessa tjänstgör i våra domstolar.

Det är inte rimligt att nämndemän som är tjänstlediga från sitt förvärvsarbete, och har löneavdrag, inte erhåller någon kompensation för utebliven tjänstepension. Har man under flera år ställt sig till förfogande för att fullgöra ett viktigt och ansvarsfullt uppdrag, ska det inte innebära en nackdel den dag man blir pensionär.

Det är aktuellt att göra ett nytt omtag i denna fråga. En rimlig tidsrymd för aktualisering av frågan borde vara mandatperioden 2022–2026.

Med stöd av vad som ovan anförts i denna motion yrkas:

Partikongressen föreslås besluta:

B242:1 att partikongressen ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att frågan om nämndemäns ersättning för förlorad tjänstepension aktualiseras under nästkommande mandatperiod, i syfte att få tillstånd den förändring som avses i motionen

Reidar Eriksson

Vänersborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B243

ORSA ARBETAREKOMMUN

Närpolis kontor i Sverige med ökad synlig polis närvaro

Ur trygghets perspektiv är en lokal närvaro av ett Polis kontor som bemannas dagligen synnerligen viktigt. Att polisiära ärenden (enkla ärenden som att söka pass och vapenlicenser) kan avhandlas på plats, inger trygghet och förtroende. För medborgarna är det viktigt att det finns en närhet till polisen och att det går att lita på att det finns poliser i varje kommun. I den ökade satsningen på polisen vill vi att varje kommun driver på för att vi ska kunna se en ökad polis närvaro i våra närområden.

Går vi 25–30 år tillbaka så satsades mycket resurser på närpoliser och det fanns närpolis kontor både i storstäders förorter och i mindre samhällen. De poliser som fick möjlighet att röra sig patrullerande i både storstäder och på mindre orter, att helt enkelt synas regelbundet, kunde rapportera om ett ökat förtroende från medborgarna och en lägre brottsfrekvens.

Kommer polisen enbart med fordon och dessutom endast när ett brott begåtts, så sänder det signaler som knappast bygger upp ett avspänt och mer naturligt förhållande till ordningsmakten. Vi behöver som medborgare möta poliser öga mot öga inte bara vid fartkontroller, alkoholtester eller brottsingripanden. Visst ska ordningsmakten ha en avskräckande roll för att förhindra brott. Men närvaro i vanliga vardags sammanhang bygger viktiga relationer.

Partikongressen föreslås besluta:

B243:1 att regleringsbrevet till Polismyndigheten ställer krav på lokal närvaro av poliser i alla kommuner

B243:2 att regleringsbrevet till Polismyndigheten ställer krav på lokal närvaro av poliser i alla kommuner

B243:3 att bifalla motionen och skicka den till kongressen

Örjan Gustafsson

Orsa arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B244

YSTADS ARBETAREKOMMUN

Om inrättande juridiskt av ett tredje kön

Det finns ett stort behov av en ny syn på juridiska kön. I flera länder finns idag en möjlighet att ändra juridiskt kön till något annat än man eller kvinna. Sverige bör gå samma väg. Det är idag fler personer än någonsin som identifierar sig som icke-binära, det vill säga varken som män eller kvinnor. Svensk lagstiftning har ännu inte anpassat juridiken efter detta. Juridiskt kön är bara en siffra i ett personnummer och en bokstav i ett pass. I många länder är det lika enkelt att ändra juridiskt kön som att ändra förnamn. I Sverige finns dock bara två juridiska kön och det krävs en medicinsk utredning, för att få ändra det kön man tilldelats vid födseln. Att vi fortfarande tvingar in människor i medicinska utredningar för att få rätt juridisk identitet är inte värdigt ett land, som säger sig värna mänskliga rättigheter. Det är viktigt att alla individers id-handlingar innehåller korrekt information om den person man är.

En oro som framförts är att införande av ett tredje juridiskt kön kommer att kunna påverka jämställdhetspolitiken negativt. Det gör det inte. Alla kommer fortfarande att ha ett juridiskt kön. Vi kommer fortfarande kunna mäta jämställdhet. Den största effekten skulle vara att statistiken kommer att bli lite mer korrekt, eftersom alla som inte är varken kvinnor eller män kommer att existera i statistiken. I en process där Sverige granskades i FN:s råd för mänskliga rättigheter rekommenderas Sverige att utreda införandet av ett tredje juridiskt kön. I sitt svar valde Sverige att tyvärr inte anta denna rekommendation.

Genom åren har behovet av ett tredje juridiskt kön vid flera gånger lyfts som ett viktigt ställningstagande för att synliggöra och bekräfta icke-binära och andra som varken är män eller kvinnor. Utredningen om stärkt ställning och bättre levnadsvillkor för transpersoner (SOU 2017:92) föreslog 2017 att regeringen skulle tillsätta en utredning i syfte att utreda möjligheten till ett tredje juridiskt kön i Sverige samt därmed ett införande av könsneutrala personnummer. Sedan januari 2018 har det funnits en majoritet i riksdagen för att genomföra en sådan utredning, men fortfarande har ingenting hänt. 2014 kom utredningen ”Juridiskt kön och medicinsk könskorrigering”, där lyftes Sveriges behov av en ny könstillhörighetslag.

Det är uppseendeväckande att frågan om en ny könstillhörighet dröjer. Ett tredje juridiskt kön är idag redan infört i flera länder, såsom till exempel Island, Nya Zeeland, Nederländerna, Pakistan samt enskilda delstater i USA. Det är dags att även Sverige erkänner icke-binära personers existens. Vi bör nu se till att denna lagstiftning kommer till.

Partikongressen föreslår besluta:

B244:1 att socialdemokraterna verkar för att det juridiskt inrättas ett tredje kön och att de kvarstående juridiska hindren klarläggs och undanröjs

Bo Widegren

Ystads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B245

NORRTÄLJE ARBETAREKOMMUN

Papperslösas rätt till skyddat boende från socialtjänsten vid våld i nära relation / hedersrelaterat våld

Våld i nära relationer (VINR) och hedersrelaterat våld är ett stort folkhälsoproblem som påverkar många. Det handlar till stor del om psykiskt våld såsom systematisk kontroll, kränkningar, hot och isolering, men även om fysiskt och sexuellt våld. Att utsättas för våld i nära relation och hedersrelaterat våld leder ofta till ohälsa men kan få mer fatala följder såsom mord. Enligt forskningen är VINR lika utbrett i alla samhällsklasser förutom den grupp som har extremt liten inkomst där det förekommer i större utsträckning.

I Socialstyrelsens bindande föreskrifter SOSFS 2014:4 (se kapitel 11) regleras ansvaret för såväl socialtjänst som hälso- och sjukvård. Socialtjänsten har ansvar för att verka för att den som utsätts för våld i nära relation, samt dennes närstående, får stöd och hjälp. Hjälpen kan bestå av ekonomiskt stöd, boende och/eller skydd. Kommunerna har olika former av tillfälliga boenden att erbjuda och vissa kommuner driver skyddade boenden i egen regi. Det finns en särskild rätt för kvinnor som blivit utsatta för våld av en närstående. Kommunen har det yttersta ansvaret för enskilda som vistas i kommunen oavsett om personen har uppehållstillstånd eller inte.

På Socialdemokraternas hemsida återfinns: ”För regeringen är det viktigt att stödet till våldsutsatta ska vara likvärdigt i hela landet”. En grupp människor som är extra utsatta vad gäller våld i nära relation och hedersrelaterat våld är papperslösa. En papperslös person kan vara den som har fått avslag på sin asylansökan. Det kan vara den som kommit till Sverige med arbetsvisum men inte fått detta förnyat, det kan vara den som flyttat till Sverige för kärleken men inte har fått förnyat visum/uppehållstillstånd. Papperslösa personer kan vara unga och gamla.

Sedan 1 juli 2013 har papperslösa personer rätt till samma subventionerade hälso- och sjukvård och tandvård som asylsökande, det vill säga vård som inte kan anstå. Med ”inte kan anstå” menas vård som bedöms vara nödvändig omedelbart, men även sådan där en måttlig fördröjning kan medföra allvarliga följder och ett mer omfattande vårdbehov för individen. Hälso- och sjukvårdspersonal uppmanas helt riktigt att arbeta mer intensivt med att upptäcka våld i nära relation och hedersrelaterat våld och gör då ingen skillnad på personens juridiska status. Vad gäller hjälp och stöd från socialtjänsten så finns ingen sådan reglering, rutiner utarbetas istället av varje kommun. Oftast erbjuds personen stöd men ibland finns behov av skydd. Sex av tio kommuner i Sverige kan inte garantera skydd för våldsutsatta kvinnor som är asylsökande eller papperslösa. Dessa individer lämnas i stället åt sitt öde.

I praktiken handlar detta även om barnen. Barn som går i våra barns skolor och förskolor. Många barn skulle våga berätta för annan trygg vuxen om vad som sker i hemmet, om de vet att de kan placeras hos annan familj men att mamman får bo kvar med förövaren? I stället tvingas de leva under otroligt utsatta förhållanden vilket inte är värdigt ett land som har gjort barnkonventionen till lag.

Civilsamhället gör vad det kan i frågan men har kraftigt begränsade möjligheter att ta emot papperslösa eftersom ingen bekostar deras vistelse. Att lämna behovet av skyddat boende upp till civilsamhället bygger således på att det finns en långsiktig offentlig finansiering av sådana lösningar.

Det bästa för de kvinnor som är i behov av skydd är att kommunen tar ansvar för även dessa individer och beviljar skyddat boende och finansiering för detta utifrån bedömning av individens behov. Det är av yttersta vikt att dessa kvinnor i samhället inte lämnas utan stöd på grund av vilka de är.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi:

Partikongressen föreslås besluta:

B245:1 att Socialdemokraterna verkar för att även papperslösa som är utsatta för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och har behov av skyddat boende, ska få rätt till detta, oberoende av vilken kommun personen vistas i

Karin Sundqvist Sverker Nyman Lenneke Sundblom Marita Jeansson Catharina Erdtman Norrtälje arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B246

LIDKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Porrfilter på teknik som kommuner, regioner och myndigheter tillhandahåller. Som förälder är jag tacksam för att det finns kommuner som tillhandahåller teknik för barnen i skolan såsom plattor och datorer. Alla föräldrar har inte ekonomi att själva köpa in dessa produkter. Detta gör att skolan spelar roll för mer jämlikhet för elever. Det finns det ett orosmoln kring att elever utsätts filmat sexuellt våld. Porrbranschen är stor och lättillgänglig tack vare internet. Jag tycker att porr filter skall vara norm på all teknik som kommuner, regioner och myndigheter tillhandahåller för elever och personal.

Porr är filmade sexuella övergrepp som barn inte bör komma i kontakt med, samt personal inom kommun, regioner och myndigheter bör ej ha åtkomst till detta via sina arbetsverktyg. Porr bidrar till en osund förväntan på vad sex och samliv innebär samt är oftast väldigt kvinnofientlig. Därav bör porr inte kunna brukas i den teknik som kommuner, regioner och myndigheter tillhandahåller.

Med exempelvis porrfilter hoppas jag som förälder att barnen kan ha en bra arbetsmiljö i skolan utan att behöva bli utsatt för filmade övergrepp, samt så kan vi förbygga användning av porrkonsumtion.

Vi föreslår att

Partikongressen föreslås besluta:

B246:1 att Socialdemokraterna ska verka för att porr filter är obligatoriskt på teknik som kommuner, regioner och myndigheter tillhandahåller för elever och personal

S-kvinnor

Lidköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B247

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Ratificera ILO Konventionen nr 169 om urfolks rättigheter

Sverige har skrivit under nästan alla relevanta konventioner om mänskliga rättigheter som FN antagit, men inte ILO Konventionen nr 169 om urfolks rättigheter, det enda juridiskt bindande dokument som FN antagit som bara handlar om urfolks rättigheter. I Sveriges fall skulle detta förstås handla om samerna. Konventionen vill med text i 44 artiklar säkerställa

ursprungsfolks rätt att själva välja i vilken grad de vill behålla sin kulturella och politiska identitet och beskydda ursprungsfolk mot icke frivillig assimilering. I likhet med FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och FN:s konvention om civila och politiska rättigheter syftar konvention 169 till att hindra diskriminering. Konventionen erkänner ursprungsfolkens behov av att bevara och utveckla identitet, språk och religion. Konventionen berör rätten till tvåspråkig utbildning, sedvanerätt, landrättigheter, egendomsrätt samt rätt att bli rådfrågade och att delta i beslutsprocesser. Samerna är Sveriges enda ursprungsfolk i konventionens mening. ILO Konventionen nr 169:s mest centrala del är de bestämmelser som slår fast att urfolk har rätt att äga och bruka sina traditionella land- och vattenområden, samt naturresurser på, och ibland under, dessa. Detta skulle ge samerna större rättigheter i förhållande till exempelvis gruv- och skogsindustrin, vilket kan förklara varför den ännu inte ratificerats av Sverige. Danmark (där konventionen i första hand gäller inuiterna) och Norge har, till skillnad från Sverige, skrivit under. Att ratificera konventionen skulle innebära ett viktigt stöd för samernas kamp för att skydda naturvärden och motverka exempelvis skogsavverkning som hotar klimatet. Samernas kamp är i mångt och mycket också en kamp för mänsklighetens överlevnad, när det står i konflikt med kortsiktiga ekonomiska intressen. Vi är övertygade om att Sverige anser att samerna faktiskt har de rättigheter som ILO konventionen 169 anger. Det är tid att ratificera konventionen.

Partikongressen föreslår besluta:

B247:1 att Sverige ska ratificera ILO konventionen 169

B247:2 att Socialdemokraterna ska verka för att Sverige påbörjar arbetet med att implementera konventionens skrivningar, i nära samarbete med de samiska, finska, norska och ryska folkens regeringar och folkvalda parlament

Hjärta troende socialdemokrater i Sthlm

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B248

VÄSTERÅS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Renodla polisens uppgifter

I dag har polisen ett för brett ansvarsområde vilket försvårar för myndigheten att fokusera på sina kärnuppgifter. Polisen bedriver i dag en betydande ärendehantering av så kallade polismyndighetsärenden. Det bidrar till att polisen har ett omfattande uppdrag som rör annat än det som brukar definieras som kärnverksamheten, det vill säga att förebygga, ingripa mot och utreda brott. Problemet är att polisen idag utför ett stort antal andra uppgifter som inte har med kärnverksamheten att göra. Det breda uppdraget leder till ett fokus- eller koncentrationsproblem oavsett resurstillskott.

En sådan uppgift som tar mycket tid i anspråk för poliser i ingripandeverksamheten är transporter av frihetsberövade. Våren 2017 beslutades att Kriminalvården skulle ta över ansvaret för en stor del av transporterna av frihetsberövade. Trots det får polisen dock fortfarande hantera transportärenden. Nyligen lämnade dessutom regeringen ett utkast på lagrådsremiss som innebär att polisen återigen ska ta en större del av ansvaret, något som kritiserats i Polismyndighetens remissvar. Detta är mycket bekymmersamt givet det faktum att vi har en situation där polisen är väldigt ansträngd redan nu med mycket stora problem med gängkriminalitet och skjutningar. Att då ålägga polisen att vara transportverksamhet kommer att ta både tid och kraft från det viktiga polisiära arbetet. Transporter av frihetsberövade bör som huvudregel inte utföras av polisen. Det finns därutöver en stor potential att ytterligare renodla polisverksamheten. Till exempel skulle hittegods och pass eventuellt kunna hanteras av någon annan än polisen. Det finns dessutom ett behov av att se över omhändertagandet av berusade personer. Polisens mångfasetterade uppdrag hämmar ett nödvändigt fokus på kärnverksamheten.

Riksdagen har vid ett flertal tillfällen tillkännagivit för regeringen att aktivt arbeta för att renodla polisens verksamhet. Givet den händelseutveckling vi ser idag är det högst angeläget att regeringen omgående återkommer till riksdagen med förslag på hur polisens verksamhet ytterligare ska renodlas.

Polisens samlade trafikövervakande arbete

En god och säker trafikmiljö kräver inte bara ett bra vägnät. Det kräver också en bra efterlevnad av trafikregler. Alltför många utsätter idag sina medtrafikanter för livsfara eftersom man har valt att köra påverkade av alkohol eller andra droger. Det är en brottslighet som i huvudsak bara kan begränsas med regelbundna kontroller och en synlig polis på våra vägar. Kameror kan bidra med att beivra fortkörningar men inte rattfylleri. Många gånger upptäcks även annan typ av brottslighet vid polisens stickprovskontroller. Det trafikövervakande arbetet har minskat de sista åren. Därför bör det göras en översyn av polisens samlade trafikövervakande arbete. I detta arbete bör ingå en studie av hur detta arbete genomförs i andra jämförbara länder.

Kontrollen av den tunga lastbilstrafiken kräver en särskild yrkeskompetens. Bristande underhåll och undermåligt material i tunga fordon, ibland kombinerat med för långa körtider, innebär en stor fara på våra vägar. Alliansregeringen tog fram ett förändrat regelverk för att kunna förhindra att tung trafik skulle kunna fortsätta färdas när brister uppdragas. Kontrollen av dessa fordon kräver dock välutbildade trafikinspektörer. Många av de som har detta arbete går snart i pension och har inte ersatts i nödvändig omfattning. Polisen måste tillse att denna kompetens upprätthålls.

Svarstider hos Polismyndigheten

Det måste vara enkelt att komma i kontakt med polisen, oavsett var i landet man bor och på vilket sätt man väljer att kontakta polisen. Polisen måste vara tillgänglig. Människor förväntar sig modern kommunikation och rimliga svarstider. Alltför ofta går det lång tid innan allmänheten

får ett svar när man kontaktar polisen. Åtgärder behöver vidtas för att säkerställa att det går att nå Polismyndigheten inom rimlig tid även vid icke akuta ärenden.

Respekten för polis och rättsväsende

För många poliser är det tyvärr vardag att utsättas för hot, trakasserier och våld. Detsamma gäller även annan blåljuspersonal och andra anställda i rättsväsendet. Angrepp mot polis och annan blåljuspersonal utgör angrepp mot vår rättsordning. Detta måste på ett tydligare sätt speglas i vår lagstiftning med strängare straff för våld och hot mot blåljuspersonal. Det är nödvändigt att straffen för våld mot tjänsteman skärps så att straffskalan börjar på sex månaders fängelse. Kränkingsersättning ska även utgå i fler fall än idag när poliser är brottsoffer. Regeringen har lämnat förslag till riksdagen om ett bättre straffrättsligt skydd för blåljuspersonal men inte föreslagit skärpta straff i denna del. Sådana förändringar är dock angelägna och kan inte tillåtas dra ut på tiden.

Utbildning på fler orter och riktad information

Polisutbildning bedrivs sedan januari 2019 på fem platser i Sverige som uppdrags-utbildning vid högskolorna i Södertörn, Umeå, Växjö, Borås och Malmö. Det finns vidare en möjlighet att läsa till polis på distans. Det är positivt att nya utbildningsplatser nyligen öppnat upp, men givet det stora behovet av fler poliser finns skäl att överväga öppnandet av utbildningar på ytterligare fler orter, samtidigt som möjligheterna till distansutbildning byggs ut.

Att ha möjlighet att utbilda sig till polis i flera delar av landet kommer leda till att fler personer söker utbildningen. Dessutom finns regionalpolitiska skäl att lägga fram ett sådant förslag. Den typ av uppdragsutbildning som polisutbildningen numera utgör är relativt enkel att bedriva på fler orter. Givet det stora behovet av fler poliser vill vi se över om utbildningen skulle kunna ske på fler orter samtidigt som möjligheterna till distansutbildning byggs ut.

Vallby S föreslår representantskapet besluta att sända denna motion till årskongressen 2021 med följande att-sats:

Partikongressen föreslås besluta:

B248:1 att polisens organisation ses över enligt intentionen i motionen för se om det finns vinster med att renodla vissa uppdrag så som grova brott, trafikövervakning, gränsbevakning och administration

Vallby S-förening

Västerås arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B249

MÖNSTERÅS ARBETAREKOMMUN

Riv sekretessmurarna mellan våra myndigheter

Socialdemokraterna har alltid tagit itu med samhällsproblem. Socialdemokraternas historia talar klarspråk. Vi har varit drivande i frågor som rör allmän rösträtt, jämställdhet, välfärd m.m.

Välfärdssystemet är robust, men inte osårbart och vi måste se till att skydda och göra det tillgängligt på bästa sättet.

Välfärdssystemet är alltid i riskzon, då det finns och alltid har funnits individer som vill utnyttja det på ett felaktigt sätt. Vi får information från våra myndigheter att bedrägerier har ökat, att grova brottslingar använder våra gemensamma trygghetssystem till sina olagliga verksamheter. Samtidigt som kriminella rör sig i våra system, påverkas även andra individer som befinner sig i systemet av krångliga sekretessregler.

Med detta som bakgrund borde Socialdemokraterna jobba på att se över lagen om sekretess- och offentlighetsprincipen.

Partikongressen föreslås besluta:

B249:1 att Socialdemokraterna ska arbeta för att ändra lagstiftningen i sekretets- och offentlighetsprincipen, d.v.s. häva sekretessen mellan svenska myndigheter i ärenden där misstankar om brottslighet finns

Lejla Radovic

Mönsterås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B250

LULEÅ ARBETAREKOMMUN

Samiska arkiv

Sametinget är förvaltningsmyndighet för samisk kultur och tinget ska verka för levande samisk kultur, ta verksamhetsinitiativ samt komma med förslag till åtgärder vilket främjar samisk kultur.

Betänkandet SOU 2019:58 föreslår at Sametinget skall samla kunskap om arkivbestånd för urfolket samerna. Arkivmaterialen är utspridda avseende detta samt spritt på många olika arkiv.

Jag yrkar nu med hänvisning till betänkandet:

Partikongressen föreslår besluta:

B250:1 att beslut tas och fastställs att Sametinget skall ges ett statligt förvaltningsansvar för insamling, bevarande och vetenskaplig behandling av samiska arkivsamlingar i Sverige och ansvaret läggs i organisation i Lappland, Norrbotten

Eva Hedesand Lundqvist

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B251

BENGTSFORS ARBETAREKOMMUN

Se över kvinnorna och barnens rätt vid våld i nära relation

När ett grovt brott såsom grov misshandel, mordförsök med mera begås mot kvinnor börjar ofta en svår tid för kvinnan. Har allt fungerat som det ska med polisanmälan, rättegång, domstol m.m. är mannen förhoppningsvis i fängelse men fängelsestraffet kan va kort, och hotet mot kvinnan och barnen kvarstår.

Kvinnan/barnen har i tidigare skede kanske fått lämna hemmet hals över huvud för att söka skydd hos en kvinnojour eller skyddat boende. Hennes räddning för att kunna överleva i fortsättningen kan vara att tvingas byta identitet, ofta flera gånger, lämna ,jobb, släkt och vänner. Att tvingas flytta långt bort och börja om med sitt liv där ekonomin med stor sannolikhet riskerar att krascha är ytterligare en följdverkan. De både fysiska och psykiska skador hon fått under misshandeln kan också ha en stor inverkan på kvinnans fortsatta liv.

Mannen kan efter avtjänat straff oftast bo kvar och leva som vanligt. Det är lätt att ställa sig frågan om detta är rimligt? Är det brottsoffret som ska lämna allt hon har och fly med barnen? Vore det inte rimligare att förövaren flyttas på och övervakas noga med fotboja eller på annat sätt?

I de fall när det har gått så illa att kvinnan avlidit/mördats av mannen så får han i flera fall vårdnaden om gemensamma barn och kan från fängelset styra och tvinga barnen till besök, bestämma över skolor, semester, om barnen ska få ett pass m.m.

Det här är stora och svåra frågor, men jag anser att det måste till en förändring för de drabbade kvinnorna och barnens skull. Det stödet förtjänar de från samhället.

Partikongressen föreslås besluta:

B251:1 att man alltid ska utgå från vid domar/lagändring etc. att det är förövaren och inte brottsoffret som ska lämna hus och hem och tvingas börja ett nytt liv, förövaren ska också noga övervakas för att inte begå nya brott mot kvinnan eller andra kvinnor

B251:2 att i de fall vårdnadshavaren mördat mamman till barnen, är hans rätt som vårdnadshavare alltid förverkad och att en annan vårdnadshavare skall utses

Christina Lundqvist

Bengtsfors arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B252

KATRINEHOLMS ARBETAREKOMMUN

Se över regelverket för försvarsadvokaters ersättning

Som en del i den dömande processen ska begärda arvoden granskas och beslutas.

Försvarsadvokaterna har ett timarvode på 1 440 kr/timme (2020) vilket får anses vara en substantiell summa. Denna nivå kan vara rimlig om man utgår ifrån att den debiterbara tiden med klienten ska betala för kringkostnader som kontor, administration ev. administrativ personal och den tid som går åt till resor mm. förutom själva lönen för advokaten. Men så är det inte riktigt för advokater utan här finns en lika stor ersättning som utgår för sk. spiltid vilket är resor, väntetid mm. Ibland kan spiltiden vara större än själva tiden för klienten.

I min mening är detta en orimlig konstruktion.

Om man ska ha timersättningar som är betydligt över vad som motsvarar den faktiska lönen för att kompensera för icke debiterbar tid och overhead så kan man rimligen inte ha ytterligare ersättning för att kompensera för just det som den höga timersättningen har tagit höjd för.

Antingen har man en hög timersättning för det som betraktas som debiterbar tid eller så har man en lägre ersättning som omfattar mer tid än det som är tid med klienten ex. resor. Inte både och.

Det nuvarande systemet gör det mycket ekonomisk lukrativt att vara försvarsadvokat. Så till den milda grad att domstolsväsendet har svårt att få tag i domare som ändå inte är ett direkt lågavlönat jobb (efter några års tjänstgöring ca 55 000 kr/månaden i snitt och ingångslön på ca 40 000 kr/månaden). Att advokater med egen firma kan utnyttja 3:12 regler för lägre beskattning och hos vissa finns svindyra lyxbilar registrerade som firmabilar gör inte saken bättre.

Att spiltiden också kan användas för att hantera andra mål samtidigt är naturligtvis svårbevisat men högst troligt. Om man utgår från andra yrkesgrupper som åker bil i jobbet så är ju

erfarenheten att en hel del jobbrelaterad verksamhet kan utföras genom telefonsamtal under bilresan. Det är svårt att tro att välutbildade, högpresterande advokater inte har samma simultanförmåga. Att både klienttid och spilltid är något som advokaten själv anger och domstolen enbart skälighetsgranskar gör systemet ytterligare svajigt.

Det är alltså högst rimligt att ersättningssystemet ses över och görs om till att antingen vara med hög timersättning för klienttid och spilltid tas bort eller lägre timersättning men spilltid kvarstår.

Man kan tänka sig att båda systemen samexisterar och att advokaten har vissa möjligheter att välja system utifrån hur ärendet har varit. Ex har det varit många resor men förhör och förhandlingar har gått väldigt fort då väljer man systemet med mer debiterbar tid. Alternativt har det varit mycket segdragna förhandlingar och omfattande underlag men relativt lite resor och då väljer man systemet med hög timersättning. Ett dubbelt system skulle vara begripligt och i någon mån lite lättare för domstolen att kontrollera skäligheten kring.

Det nuvarande system innebär faktiskt att det är precis lika lönsamt (eller kanske mer lönsamt) för advokaten att kussa runt i bil eller med tåg som att faktiskt utföra sin advokatprofession. Systemet gynnar alltså advokaterna att ta sig an ärenden som är enkla men med många förhör och sammanträden än svåra ärenden med omfattande svårighetsgrad. Det är inte som det borde vara!

Partikongressen föreslår besluta:

B252:1 att regelverket för ersättning till försvarsadvokater i allmänna mål görs om

Joakim Truedsson

Katrineholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B253

MOTALA ARBETAREKOMMUN

Skolans datorer ska inte tillhandahålla filmade sexuella övergrepp

Porrkonsumtionen ökar bland män och pojkar, debutåldern för porrtittandet är cirka 12 år. Enligt Folkhälsomyndigheten porrsurfar fyra av tio killar under 18 år dagligen och en av sju säger att de inte kan styra över sin porrkonsumtion.

Det är dags att den svenska offentliga sektorn hänger med i utvecklingen på the world wide web. Porrfilter är en kontroversiell fråga för många vilket egentligen är motsägelsefullt eftersom de flesta skulle tycka att porrtidningar i skolbiblioteket eller porrfilmer på informationsskärmen i skolkafeterian vore helt absurt.

I februari meddelade regeringen genom utbildningsminister Anna Ekström att en utredning ska startas för tryggare skolmiljö och bättre studiero. Det var ett välkomnat besked, men Socialdemokraterna behöver driva frågan för att en nationell plan tas fram för porrfilter i offentligt finansierade verksamheter som skola och förskola.

En majoritet av svenska folket är överens – barn bör inte exponeras för pornografi på internet, inte utsättas för saker de inte är mogna att hantera och förstå. Allt yngre barn i Sverige i dag får se grov pornografi som ofta innehåller våld, övergrepp, förnedring och exploatering. De ser saker de inte borde se och för få vuxna pratar med dem om det. Det påverkar deras syn på sex och sexualitet negativt.

Barn och unga får inte tillräckligt mycket eller fullgod sex- och samlevnadsundervisning, den saknar ofta resonerande samtal om sexualitet, identitet, samtycke och relationer som unga behöver lära sig när de ska utforska sin sexualitet. Det behövs tydliga riktlinjer för sexualundervisningen i läroplanen. Först då blir uppdraget genomförbart för lärare och pedagoger. Ett kritiskt förhållningssätt till våldspornografi måste vara en uttalad del i en ny förstärkt sex- och samlevnadsundervisning.

Den som vill kan alltid leta fram en rapport eller studie som stöder just deras ställningstagande. Vi har svårt att förstå det aktiva beslutet att arbeta mot porrfilter bara för att det behövs mer. Vad är syftet? Och hur ska vi då göra med andra filter?

Vi vill inte välja verktyg, vi vill använda alla verktyg. Det är vårt ansvar att skapa trygga uppväxtmiljöer och skydda barn från det de inte är mogna att hantera eller kan ta skada av. Det är helt rimligt att de riktlinjer vi har för alla andra delar av samhället även ska gälla på internet, det är vårt vuxenansvar.

Partikongressen föreslår besluta:

B253:1 att Socialdemokraterna verkar för att lagstiftningen uppdateras så att porrfilter kan införas i offentligt finansierade verksamheter

B253:2 att Socialdemokraterna verkar för att sexualundervisningen uppdateras med porrkritiska samtal och en utvecklad normkritisk undervisning som ger barn möjlighet att på ett säkert sätt utveckla och utforska sin sexualitet

B253:3 att Motala verkstads kvinnoklubb tar motionen som sin egen och sänder den vidare till Motala Arbetarekommun

B253:4 att Motala Arbetarekommun tar motionen som sin egen och sänder den vidare till Partikongressen 2021

B253:5 att anta motionen som sin egen

Agneta Lindgren

Motala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B254

LIDKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Skolans datorer ska inte tillhandahålla filmade sexuella övergrepp

Porrkonsumtionen ökar bland män och pojkar, debutåldern för porrtittandet är cirka 12 år. Enligt Folkhälsomyndigheten porrsurfar fyra av tio killar under 18 år dagligen och en av sju säger att de inte kan styra över sin porrkonsumtion.

Det är dags att den svenska offentliga sektorn hänger med i utvecklingen på the world wide web. Porrfilter är en kontroversiell fråga för många vilket egentligen är motsägelsefullt eftersom de flesta skulle tycka att porrtidningar i skolbiblioteket eller porrfilmer på informationskärmen i skolkafeterian vore helt absurt.

I februari meddelade regeringen genom utbildningsminister Anna Ekström att en utredning ska startas för tryggare skolmiljö och bättre studiero. Det var ett välkomnat besked, men Socialdemokraterna behöver driva frågan för att en nationell plan tas fram för porrfilter i offentligt finansierade verksamheter som skola och förskola.

En majoritet av svenska folket är överens – barn bör inte exponeras för pornografi på internet, inte utsättas för saker de inte är mogna att hantera och förstå. Allt yngre barn i Sverige i dag får se grov pornografi som ofta innehåller våld, övergrepp, förnedring och exploatering. De ser saker de inte borde se och för få vuxna pratar med dem om det. Det påverkar deras syn på sex och sexualitet negativt.

Barn och unga får inte tillräckligt mycket eller fullgod sex- och samlevnadsundervisning, den saknar ofta resonerande samtal om sexualitet, identitet, samtycke och relationer som unga behöver lära sig när de ska utforska sin sexualitet. Det behövs tydliga riktlinjer för sexualundervisningen i läroplanen. Först då blir uppdraget genomförbart för lärare och pedagoger. Ett kritiskt förhållningssätt till våldspornografi måste vara en uttalad del i en ny förstärkt sex- och samlevnadsundervisning.

Den som vill kan alltid leta fram en rapport eller studie som stöder just deras ställningstagande. Vi har svårt att förstå det aktiva beslutet att arbeta mot porrfilter bara för att det behövs mer. Vad är syftet? Och hur ska vi då göra med andra filter?

Vi vill inte välja verktyg, vi vill använda alla verktyg. Det är vårt ansvar att skapa trygga uppväxtmiljöer och skydda barn från det de inte är mogna att hantera eller kan ta skada av. Det är helt rimligt att de riktlinjer vi har för alla andra delar av samhället även ska gälla på internet, det är vårt vuxenansvar.

Vi/S-kvinnor yrkar:

Partikongressen föreslås besluta:

B254:1 att Socialdemokraterna verkar för att lagstiftningen uppdateras så att porrfilter kan införas i offentligt finansierade verksamheter

B254:2 att Socialdemokraterna verkar för att sexualundervisningen uppdateras med porrkritiska samtal och en utvecklad normkritisk undervisning som ger barn möjlighet att på ett säkert sätt utveckla och utforska sin sexualitet

S-kvinnor

Lidköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B255

BOTKYRKA ARBETAREKOMMUN

Skydda barnen – inte pedofiler!

Sexuella övergrepp mot barn. Ett ämne som alldeles för sällan lyfts upp, men som alltför ofta resulterar i fruktansvärda konsekvenser.

I Sverige bor (2019 års statistik) dryga 1,8 miljoner 0–14 åringar. Under åren har det rapporterats om att i genomsnitt tre barn i varje skolklass blivit utsatta för någon form av sexuellt övergrepp.

En senare studie har visat att det kan handla om så många som upp till ett av fem barn.

Förövaren kan vara vem som helst. Men nästan alltid är det någon som står barnet nära. Det kan vara en anhörig, en tränare, lärare eller till och med en förskolpedagog. Något vi i Botkyrka kommun blev vittne om.

Den 3 februari 2020 blev det känt att en barnskötare på en av Botkyrka kommuns förskolor, under flera års tid, förgripit sig på flertalet barn i förskolan. Detta visar på just hur bristfälligt det svenska systemet är när det kommer till att skydda våra barn från pedofiler och förövare. För hur kunde det som aldrig ska få hända, hända?

Mannens rekryteringsprocess följde alla krav. Vi genomförde intervjuer, tog referenser och utdrag ur belastningsregistret. Han var – på papper – helt ren.

Under utredningen av fallet uppdagades det dock att mannen redan sju år tidigare misstänkts för liknande brott i en av våra grannkommuner. Personen togs då ur tjänst, men utredningen lades ner och han förflyttades till en annan arbetsplats inom samma kommun. Sen riktade han sitt fokus mot Botkyrka.

Botkyrka kommun fick alltså inte reda på något om de tidigare farhågorna. Ingen informerade förskolechefen om att hon höll på att anställa en misstänkt pedofil, eller att det åtminstone förekommit oklarheter kring personen i fråga. Istället fick hon ett CV med goda referenser, där mannen dessutom specifikt lyfte upp sina kompetenser kring genus- och värdegrundsarbete.

Att arbetsgivare inte delar med sig av den typen av information gör det fritt fram för gärningsmän att gå från arbetsgivare till arbetsgivare, och värst av allt från barn till barn.

Detta är fullkomligt oacceptabelt. Och det blottar en omfattande och förödande svaghet i skyddet som vi försöker sätta upp kring våra barn. En kommun/huvudman är inte skyldig att delge information av den här sorten till kommande arbetsgivare. Dessutom visar belastningsregistret enbart fällda domar.

För att skydda våra barn och minska de byråkratiska hålrummen bör det införas ett lagstadgat informationskrav mellan arbetsgivare och huvudmän förförskolor, där arbetsgivare är skyldiga att överlämna kritisk information om den tidigare anställda. Det kan handla om incidenter, misstankar, anmälningar, etcetera. I informationsöverlämningen behöver också eventuella internutredningar och dess slutsatser framkomma, och en samlad bedömning om huruvida arbetsgivaren bedömer personen i fråga vara lämplig att arbeta med barn.

På detta sätt ökar transparensen, och risken att anställa direkt olämplig personal minskar. Samtidigt kan förtroendet för personalen i förskolan stärkas, men först och främst sätter vi barnen först. Inget barn ska någonsin behöva utsättas för sexuellt övergrepp.

Partikongressen föreslår besluta:

B255:1 att uppdrar åt Socialdemokraternas riksdagsgrupp att verka för en lagförändring som syftar till att säkra att information om eventuella misstankar rörandes sexuella övergrepp eller annat olämpligt beteende förs över mellan huvudmän för förskolor vid referenstagning

B255:2 att bifalla motionen i sin helhet

Emanuel Ksiazkiewicz Petterson

Botkyrka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B256

KALMAR ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköplagen

Den svenska sexköplagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och

haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

- Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.
- Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.
- Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.
- 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.
- Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet,

i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

- Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslår besluta:

B256:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B256:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B256:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B256:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som köper sex utomlands

B256:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B256:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälas till socialtjänsten

B256:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

Lindsdal/Läckeby S-förening, Socialdemokraterna i Centrala Kalmar
Kalmar arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B257

SOLNA ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

Vi yrkar:

Partikongressen föreslås besluta:

B257:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus.

B257:2 att Socialdemokraterna verkar för att stödet för brottsoffer måste förbättras. att

B257:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B257:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands.

B257:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp.

Veronica Lindholm

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B258

KARLSKRONA ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke. Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas. Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.
2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsatts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.
3. Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.
4. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.
5. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke).

Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag provas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

6. Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslår besluta:

B258:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B258:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B258:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B258:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B258:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B258:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälas till socialtjänsten

B258:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktasam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

S-kvinnor i Karlskrona

Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B259

HALMSTADS ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhällets stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

3. Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

4. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

5. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. 2019 fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

6. Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

B259:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B259:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B259:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B259:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B259:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B259:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälas till socialtjänsten

B259:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

S-Kvinnor Halmstad

Halmstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B260

MÖNSTERÅS ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som ut satts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

3. Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

4. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen idag bakom.

5. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/ våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

6. Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

- B260:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B260:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B260:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- B260:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B260:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp
- B260:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälans till socialtjänsten
- B260:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaksam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

Fliseryd S-kvinnor/Ewa Klase

Mönsterås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B261

KARLSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

- Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

- Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsatts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.
- Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.
- 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.
- Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.
- Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

B261:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B261:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B261:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B261:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B261:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B261:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten

B261:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

Suzanne Svensson och Linda Winnetoft

Karlshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B262

UDDEVALLA ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

3. Sexköp ska alltid ge kännbara straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det

beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge kännbara straff.

4. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

5. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

6. Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslår besluta:

B262:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B262:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B262:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge kännbara straff

B262:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B262:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B262:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälas till socialtjänsten

B262:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

Anna-Lena Heydar, Skredsviks socialdemokratiska kvinnoklubb
Uddevalla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B263

HELSINGBORG ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhällets stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

3. Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brotten mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

4. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. I Sverige har vi en starkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad

om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

5. Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslår besluta:

B263:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B263:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B263:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B263:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B263:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten

Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaksam våldtäkt ska

B263:6 att utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

S-kvinnor i Helsingborg

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B264

BORLÄNGE ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som

utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

3. Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brotten mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

4. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

5. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

6. Föräldrar som köper sex ska oros anmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

- B264:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B264:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B264:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- B264:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B264:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp
- B264:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B264:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaksam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

Lena Hjort, Yvonne Karlén, Annakari Berglund och Tiina Jansson
Borlänge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B265

VARBERGS ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

- Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

- Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsatts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.
- Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.
- 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.
- Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.
- Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

B265:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B265:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B265:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B265:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B265:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B265:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B265:7 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten

B265:8 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

B265:9 att styrelsen föreslår därför att Varbergs Arbetarekommun bifaller motionen.

Katarina Eiderbrant Turid Ravlo-Svensson Elisabet Abrahamsson Karolina Mårtensson Malin Kjellberg

Varbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B266

HAPARANDA ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas. Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

3. Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

4. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

5. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

6. Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

B266:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B266:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B266:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B266:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B266:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B266:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälas till socialtjänsten

B266:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oäktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

Marléne Haara, S-kvinnor Haparanda

Haparanda arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B267

SKARABORGS PARTIDISTRIKT

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, I dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var Internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare och den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

Stödet för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhällets stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsatts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

- B267:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus och ges bättre stöd
- B267:2 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B267:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B267:4 att Socialdemokraterna verkar för obligatorisk utbildning, rehabilitering till dömda sexköpare

Skaraborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B268

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

B268:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B268:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B268:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B268:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B268:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B268:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälas till socialtjänsten

B268:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktasam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

B268:8 att Socialdemokraterna verkar för att det alltid ska ske en straffskärpning när den som utsatts sexuella övergrepp är minderåring

B268:9 att motionen sänds till partikongressen som arbetarekommunens egen

S-kvinnor i Kristianstad-Åhus

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B269

SKELLEFTEÅ ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.
2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsatts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.
3. Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer

resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

4. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

5. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

6. Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

B269:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B269:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B269:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B269:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B269:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B269:6 att Socialdemokraterna verkar för att barn till sexköpande föräldrar ska orosmälan till socialtjänsten

B269:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

Skellefteå S-kvinnor

Skellefteå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B270

LIDKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.
2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.
3. Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.
4. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

5. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

6. Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

B270:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B270:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B270:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B270:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B270:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälas till socialtjänsten

B270:6 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

S-kvinnor Lidköping

Lidköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B271

VÄSTERÅS ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet utvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

3. Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

4. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

5. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

6. Föräldrar som köper sex ska oros anmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Vi yrkar

Partikongressen föreslås besluta:

B271:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B271:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B271:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B271:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenskar som köper sex utomlands

B271:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B271:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten

B271:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaksam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

S-kvinnor

Västerås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B272

STENUNGSUNDS ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som

utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

3. Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

4. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

5. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

6. Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

- B272:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus
- B272:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras
- B272:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff
- B272:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands
- B272:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp
- B272:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten
- B272:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaksam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

S-kvinnor Stenungsund

Stenungsunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B273

MUNKEDALS ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

1. Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

2. Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsatts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

3. Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

4. 2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

5. Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

6. Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslås besluta:

B273:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B273:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B273:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge kännbara straff

B273:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B273:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B273:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälan till socialtjänsten

B273:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oaktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

Åsa Karlsson

Munkedals arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B274

MARKS ARBETAREKOMMUN

Skärp den svenska sexköpslagen

Den svenska sexköpslagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköpslagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Vi ska komma ihåg att när sexköpslagen infördes var internet outvecklat, vi levde i en helt annan tid med helt andra förutsättningar. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare. För att hänga med i utvecklingen behöver lagstiftningen stärkas på flera plan.

Den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus. Att köpa någon annans kropp för sina egna behov är att ignorera andras människors värde och rättigheter, det är ett övergrepp. Om personen som köper sex utför ett brott, bör den som utsätts för brottet självklart ses som brottsoffer. Det har varit vår utgångspunkt redan från början. Utan det blir lagen otillräcklig.

Stöd för brottsoffer måste förbättras. Den som fastnat i prostitution behöver samhället stöd, skydd och vård, för att få tillbaka makten över sitt liv. Det här stödet är i dag minimalt, ofta obefintligt. Det hänger givetvis ihop med att den som utsätts inte ens har brottsofferstatus. Detta är personer som utsätts för ibland hundratals eller tusentals sexualbrott. Det här är oerhört utsatta personer som ofta helt glöms bort. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle – trygghet måste gälla alla.

Sexköp ska alltid ge frihetsberövande straff. Brott mot sexköpslagen ger i dag böter eller max ett års fängelse. I princip inga sexköp leder till frihetsberövande straff, väldigt få lagförs ens. Det

beror delvis på den låga straffskalan – brotten ses inte som tillräckligt allvarliga för att lägga mer resurser på. Skärpta straff är också en viktig signal till sexköpare – straffen ska vara kännbara, ge konsekvenser, signalera allvaret i brottet. Det gör det inte i dag, därför bör brotten alltid ge frihetsberövande straff.

2017 biföll partiet en motion om att den svenska sexköpslagen förstärks så att förbudet även gäller sexköp utomlands. Eftersom lagen inte ännu uppdaterats behöver en lagändring göras där sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Det här kravet står även den S-ledda regeringen i dag bakom.

Sexköp ska alltid ses som ett sexuellt övergrepp. Förra året fick Sverige äntligen en stärkt sexualbrottslag som förtydligar att gränsen för övergrepp/våldtäkt går vid frivillighet (samtycke). Vår utgångspunkt är att väldigt få (om någon) som säljer sex kan sägas göra det helt frivilligt. Det finns alltid en maktobalans, vi kan aldrig säga att detta rör sig om helt fri vilja. Därför kan vi inte heller tala om någon form av samtycke. Det handlar ofta om tvång och total ofrivillighet, i allra mildaste grad om att ”utnyttja ett offers särskilt utsatta situation”, som regeringen också omnämner för vilket en person ska kunna dömas för våldtäkt. Den som är skyldig till sexköp bör därför även utredas för våldtäkt. I dag prövas brotten sällan så, men med en ny samtyckeslag på plats är det högst rimligt.

Föräldrar som köper sex ska orosanmälas till socialtjänsten. I Umeå jobbar redan polisen på det här sättet för att se till barns bästa. Sexköp är övergrepp. I andra fall av brottslighet där våld förekommer är det en självklarhet att orosanmälan ska skrivas. När en person köper sex har personen medvetet gjort sig skyldig till ett planerat övergrepp. Föräldrar med den typen av bristande självinsikt eller empati kan eventuellt vara en fara för sina barn och bör därför utredas.

Partikongressen föreslår besluta:

B274:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B274:2 att Socialdemokraterna verkar för att stöd för brottsoffer måste förbättras

B274:3 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

B274:4 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpslagen ska gälla för svenska förövare som reser utomlands

B274:5 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

B274:6 att Socialdemokraterna verkar för att sexköpande föräldrar ska orosanmälas till socialtjänsten

B274:7 att Socialdemokraterna verkar för att befintlig lagstiftning som oäktsam våldtäkt ska utredas om det kan användas som straff i dagens sexköpslagstiftning

Agneta Rodén, Fritsla socialdemokratiska kvinnoklubb

Marks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B275

KATRINEHOLMS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Skärp straffen för återfallsförbrytare

En insikt från rättsskipningen är att fängelsestraffen i vissa fall är alldeles för korta för att de ska ha vare sig avskräckande effekt, vårdande effekt eller effekten att den kriminelle tas bort från möjligheten att begå brott. Åtta punkter i straffregistret, missbruk, kriminalitet som pågått under årtal leder ändå bara till ett fängelsestraff på fyra månader för ett rejält inbrott och ytterligare en månad för ett lite större narkotikainnehav. En månad redan avtjänad i häktet så i realiteten endast 4 månader. Dömd i februari kommer ut i april-maj. Om inget mirakel händer kommer personen att begå brott igen så fort den kommer ut. Så här kan vi inte ha det!

I det beskrivna fallet ovan är skärpningen att det blev fängelse istället för villkorlig dom, det räcker inte!

Villkorlig dom kan vara rimlig för förstagångsförbrytare i vissa fall. Men det är också rimligt att straffets längd blir betydligt längre om personen inte slutar med kriminalitet.

Jag föreslår att det fördubblas för varje gång man blir dömd. Alltså först bedöms straffets längd såsom om personen inte hade varit dömd alls tidigare sen tittar man på om personen ev varit straffad tidigare annat än bötesstraff. Om så är fallet så multipliceras straffet med två upphöjt i antal domar. Har man då dömts till ett års fängelse och har tre tidigare domar blir fängelsestraffet $1 \times 2^3 = 1 \times 8 = 8$ års fängelse. Den räknekunnige inser snabbt att fängelsestraffen snabbt blir mycket långa om man inte slutar att vara kriminell och det är precis det som är meningen.

Den som inte kan sluta vara kriminell måste samhället ta bort från möjlighet att påverka andra med sin kriminalitet. Fängelse är den enda möjlighet vi har till detta.

Man kan tänka sig begränsningsregler att exempelvis bara fem domar räknas men i någon mån är det nog ändå rimligt att den som inte kan sluta vara kriminell till slut inte kan få vistas i det vanliga samhället. Med ett sådant här system kan man heller inte hinna med att göra så många brott då man faktiskt sitter i fängelse längre tid.

Självklart förutsätter en sådan här kraftig skärpning mycket omfattande insatser för att få den dömda att ändra sin livsstil. Jag ser framför mig omfattande terapeutiska inslag på anstalten, intensiv missbruksvård såväl som ett heltäckande program när man lämnar fängelset innehållande bostad och arbete samt ev omlokalisering till annan ort. Kanske inte första vändan men sen.

Jag kan också tänka mig att de som genom denna regel kommer upp i straff längre än 5 år för brott som annars skulle rendera mindre än ett år kan ha vissa möjligheter till förkortning av straffet baserat på synnerligen gott uppförande och tydliga indikationer på att livsstilen kan ha förändrats.

Domar som ska ligga till grund för detta beräkningssystem måste naturligtvis ha skett efter lagens införande

Det är dags nu att vi på allvar bryter det livsstilskriminella beteendet!

Partikongressen föreslår besluta:

B275:1 att straffets längd dubblas med varje dom i enlighet med motionens resonemang

Joakim Truedsson

Katrineholms arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B276

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Skärp straffet för vållande till annans död på grund av rattfylleri

Idag är maxstraffet för grovt vållande till annans död 6 års fängelse. En granskning som Aftonbladet gjort visar dock att gärningsmän som vållat någon annans död på grund av rattfylleri i snitt döms till 2 års fängelse. Det är ett på tok för lågt straff med tanke på att man indirekt tagit någon annans liv. Det lägsta straffet för mord är 10 år.

Det som skiljer vållande till annans död och mord är att det saknas uppsåt i det förstnämnda fallet, man orsakar någon annans död av oaktsamhet. Det ska såklart inte ses lika allvarligt på som att göra det med uppsåt och därmed är det rimligt att straffskalan skiljs åt. Det finns dock anledning att från samhället sida markera att vållande till annans död genom att köra rattfull är särskilt klandervärt, eftersom det är ett aktivt val att köra bil alkohol-eller drogpåverkad och att man rimligen bör förstå att det ytterst kan leda till att man tar någon annans liv (likgiltighetsuppsåt).

I Tyskland har man infört en särskild brottsrubricering för vållande till annans död på grund av rattfylleri vilket leder till väsentligt högre straff än i Sverige.

Jag anser att man bör införa en liknande särskild brottsrubricering för vållande till annans död på grund av rattfylleri för att markera brottets allvarlighet och att straffskalan bör ligga mellan dagens straffskala för brottet vållande till annans död och brottet mord (dvs ungefär 5-10 år), alternativt att man höjer minimistraffet för grovt vållande till annans död och skriver in i förarbetena att man särskilt avser situationer då man vållat någon annans död genom rattfylleri.

Partikongressen föreslås besluta:

B276:1 att Socialdemokraterna ska ta ställning för och verka för att det ska införas en särskild brottsrubricering för vållande till annans död på grund av rattfylleri och att minimi- och maximistraffet för det brottet ska vara högre än vållande till annans död men lägre än mord

B276:2 att Socialdemokraterna ska ta ställning för och verka för att minimistraffet och maximistraffet för grovt vållande till annans död höjs och att det skrivs in i förarbetena att man särskilt avser situationer då någon vållat någon annans död genom rattfylleri

Pavlos Cavelier Bizas

Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B277

GOTLANDS PARTIDISTRIKT

Skärpning av den svenska sexköplagen

Den svenska sexköplagen har sedan sitt införande 1 januari 1999 varit mycket framgångsrik och haft inverkan på flera andra länders sätt att motarbeta prostitution. Genom att straffa förövaren och skydda brottsoffret har det skickat tydliga signaler från samhället att det är brottsligt och att det inte går att köpa samtycke.

Idag är nätet den stora marknadsplatsen för sexhandeln. När sexköplagen infördes var internet outvecklat. I dag har vi ett globalt kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt, med nya utmaningar. Information når fler snabbare, den når fler yngre än tidigare och lagstiftningen behöver stärkas på flera plan.

Fler barn faller offer för människohandel. Den utsatthet som är vanligast är prostitution och sexhandel. Endast ett fåtal ärenden leder till åtal.

BRÅ har fått i uppdrag att följa upp och analysera tillämpningen av förbudet mot köp av sexuella tjänster och utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling. Rättsväsendets hantering av dessa brott från anmälan till dom ska belysas. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast april 2022.

Som ett feministiskt parti har Socialdemokraterna ett ansvar att fullfölja skyddandet av kvinnors säkerhet och trygghet, och i dagsläget brister sexköplagen på flera punkter och behöver därför stärkas.

Partikongressen föreslås besluta:

B277:1 att Socialdemokraterna verkar för att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus och att stöd för brottsoffer förbättras

B277:2 att Socialdemokraterna verkar för att sexköp alltid ska ge frihetsberövande straff

S-kvinnor Gotland

Gotlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B278

SOTENÄS ARBETAREKOMMUN

Sociala insatser i utsatta områden

Många kommuner har problem i vissa bostadsområden med mycket kriminalitet och droger. Ofta är det områden där social utsatthet är stor, ibland är det många utlandsfödda som bor i samma område med liknande social status, ibland är det inlands födda med liknande social status, ibland är det både ock. Hur konstellationen av boende ser ut är det ett problem. I större städer satsar man mer på dessa områden eftersom problemen ofta blir större när områdena är så stora, men i mindre kommuner är den satsningen ofta nedmonterad i budgetarbetet. Att ha en lokal med fältarbetare några gånger i veckan i ett utsatt område kan göra mycket för ungdomarna i en kommun. Det kan bli en fristad från hemmet och ibland även från vännerna och skolans press. Där finns utbildad personal som kan stötta ungdomarna och ibland också föräldrar. Ska vi arbeta preventivt med att förhindra att ungdomarna hamnar i kriminalitet och missbruk måste vi satsa innan det är försent.

Vi får inte glömma att alla barn har rätt till en meningsfull fritid och jämlik barndom oavsett social status hemma.

Partikongressen föreslås besluta:

B278:1 att utreda möjligheterna att skjuta till riktade stöd till kommunerna att upprätta sådan verksamhet

B278:2 att Socialdemokraterna verkar för att det ska finnas en förebyggande social verksamhet i varje kommun

Therése Mancini

Sotenäs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B279

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Statsbidrag till ideella kvinnojourer får inte blandas ihop med konkurrens och vinstintressen

Under drygt 40 år har Sveriges ideellt drivna kvinnojourer vuxit från två jourer till 200. Jourerna är en självständig kvinnorörelse som verkar utan kommersiella vinstintressen. Arbetet utgår från en helhet att stötta, skydda och påverka. Nu riskerar 200 ideellt drivna kvinnojourers verksamheter att avlösas, till förmån för vinstintressen på en privat konkurrensutsatt marknad. I Sverige har myndigheter i flera fall, likställt ideella non profit föreningars verksamhet med företag. Att som kvinnojour erbjuda skyddat boende översätts till att sälja ekonomisk tjänst eller bedriva ekonomisk verksamhet. Skillnaden mellan ideell föreningsverksamhet och privat näringsverksamhet suddas ut. Och det är inom vår politik lösningar finns på avlövningsen av kvinnojourernas verksamhet.

I promemorian Ds 2019:7 ”Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet” sägs att EU:s statsstödsregler är komplicerade. Att utredarna, inte fullt ut haft möjligheten att bedöma, om det är möjligt att tillämpa undantagen i EU:s statsstödsregler ”när en tjänst tilldelats kvinnojourerna utan att tilldelningsbeslutet föregåtts av effektiv konkurrensutsättning”. ”Tjänsten” man talar om är skyddat boende för våldsutsatta kvinnor. Kvinnojourers ideella arbete som tidigare knappt värderats alls, bakas in som en tjänst i ett vinstmaximerande ekonomiskt system för näringsidkare.

I Ds 2019:7 sker det med hänvisning till EU:s statsstödsregler – vilka syftar till att begränsa möjligheterna att med EU-medel, stödja näringsidkande företag. Är reglerna tänkta att avlöva icke vinstdrivna kvinnojourer? Jourernas helhet: stöd, skydd och påverkan bör förstås som att skyddat boende har en direkt och nödvändig koppling till stödet. EU definierar delarna stöd och påverkan som en icke ekonomisk verksamhet. Men kvinnojourerna är inte en uppstyckbar marknad. Reglerna måste nu utvecklas som motkraft till marknadiseringen av icke vinstdrivna jourer.

EU:s statsstödsregler säger att statsstöd, (till ideella organisationer som driver skyddat boende) som inte överskrider två miljoner kronor under en treårsperiod, ska ses vara av mindre betydelse. Och då anses inte EUF-fördraget om snedvriden konkurrens vara tillämplig. Räcker det ens till löner och hyran? En viktig fråga är vilka intressen stöttar EU:s statsstödsregel som styckar upp en ideell verksamhets bas om en helhet? Ett tillitsskapande civilsamhälle eller vinstdrivande marknadsintressen?

Vi kan inte acceptera att en förskjutning av en civilsamhällelig ideell sektor sker in mot en marknad, och på grunder där ekonomisk-juridisk makt tar överhanden. I Ds 2019:7 står det vidare att ”för många kvinnojourer som bedriver skyddat boende är det svårt att ha vattentäta

skott mellan de olika delarna i sin verksamhet”. Men kvinnojourernas skyddade boende är en del av ett helt fungerande system. Basverksamheten som utgår utifrån att stötta, skydda och påverka kan inte separeras. Verksamheten sett ur dess helhet är av allmänt ekonomiskt intresse som marknaden inte tillhandahåller.

Marknadens vinstkrav skulle enligt erfarenhet inom andra områden dra ned på de personella stödresurserna. Vill vi se en sådan utveckling inom stödet och skyddet för våldsutsatta? Civilsamhällets insatser i form av socialt arbete kan inte mätas i kvantitativa, exakta mått. Och vi som feministisk arbetarrörelse kan inte stå bredvid och se på när en ekonomisk ”expertis” riskerar att utestänga och exkludera kvinnojourerna som en viktig ideell kraft.

Utvecklingen vi ser, där statlig och kommunal styrning och bidragsgivning kommercialiserar och konkurrensutsätter delar av jourernas helhet, utgör vid besluten ett strukturellt och institutionellt maktproblem. Trots att alla delar i jourernas verksamhet är avhängiga av varandra, smulas nu basen och grunden för helheten sönder av en ekonomisk uppdelning av ett statligt styrsystem. Styrdokumenten behöver snarast granskas och omarbetas; innan jourernas verksamhet och våldskompetens går förlorad.

Partikongressen föreslår besluta:

B279:1 att Socialdemokraterna i regeringen förstärker arbetet för direktiv som tydligt underlättar för och stödjer civilsamhällets organisationer

B279:2 att Socialdemokraternas berörda ministrar i regeringen förstärker arbetet med att än tydligare stå upp för det svenska civilsamhällets särart och utrymme i EU-parlamentet

Södra kvinnoklubben

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B280

HANINGE ARBETAREKOMMUN

Statsbidrag till ideella kvinnojourer får inte blandas ihop med konkurrens och vinstintressen

Under drygt 40 år har Sveriges ideellt drivna kvinnojourer vuxit från två jourer till 200. Jourerna är en självständig kvinnorörelse som verkar utan kommersiella vinstintressen. Arbetet utgår från en helhet att stötta, skydda och påverka. Nu riskerar 200 ideellt drivna kvinnojourers verksamheter att avlösas, till förmån för vinstintressen på en privat konkurrensutsatt marknad. I Sverige har myndigheter i flera fall, likställt ideella non profit föreningars verksamhet med företag. Att som kvinnojour erbjuda skyddat boende översätts till att sälja ekonomisk tjänst eller bedriva ekonomisk verksamhet. Skillnaden mellan ideell föreningsverksamhet och privat

näringsverksamhet suddas ut. Och det är inom vår politik lösningar finns på avlövnings av kvinnojourernas verksamhet. I promemorian Ds 2019:7 "Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet" sägs att EU:s statsstödsregler är komplicerade. Att utredarna, inte fullt ut haft möjligheten att bedöma, om det är möjligt att tillämpa undantagen i EU:s statsstödsregler "när en tjänst tilldelats kvinnojourerna utan att tilldelningsbeslutet föregåtts av effektiv konkurrensutsättning". "Tjänsten" man talar om är skyddat boende för våldsutsatta kvinnor. Kvinnojourers ideella arbete som tidigare knappt värderats alls, bakas in som en tjänst i ett vinstmaximerande ekonomiskt system för näringsidkare. I Ds 2019:7 sker det med hänvisning till EU:s statsstödsregler – vilka syftar till att begränsa möjligheterna att med EU-medel, stödja näringsidkande företag. Är reglerna tänkta att avlöva icke vinstdrivna kvinnojourer? Jourernas helhet: stöd, skydd och påverkan bör förstås som att skyddat boende har en direkt och nödvändig koppling till stödet. EU definierar delarna stöd och påverkan som en icke ekonomisk verksamhet. Men kvinnojourerna är inte en uppstyckbar marknad. Reglerna måste nu utvecklas som motkraft till marknadiseringen av icke vinstdrivna jourer. EU:s statsstödsregler säger att statsstöd, (till ideella organisationer som driver skyddat boende) som inte överskrider två miljoner kronor under en treårsperiod, ska ses vara av mindre betydelse. Och då anses inte EUF-fördraget om snedvriden konkurrens vara tillämplig. Räcker det ens till löner och hyran? En viktig fråga är vilka intressen stöttar EU:s statsstödsregel som stycker upp en ideell verksamhets bas om en helhet? Ett tillitsskapande civilsamhälle eller vinstdrivande marknadsintressen? Vi kan inte acceptera att en förskjutning av en civilsamhällelig ideell sektor sker in mot en marknad, och på grunder där ekonomisk-juridisk makt tar överhanden. I Ds 2019:7 står det vidare att "för många kvinnojourer som bedriver skyddat boende är det svårt att ha vattentäta skott mellan de olika delarna i sin verksamhet". Men kvinnojourernas skyddade boende är en del av ett helt fungerande system. Basverksamheten som utgår utifrån att stötta, skydda och påverka kan inte separeras. Verksamheten sett ur dess helhet är av allmänt ekonomiskt intresse som marknaden inte tillhandahåller. Marknadens vinstkrav skulle enligt erfarenhet inom andra områden dra ned på de personella stödresurserna. Vill vi se en sådan utveckling inom stödet och skyddet för våldsutsatta? Civilsamhällets insatser i form av socialt arbete kan inte mätas i kvantitativa, exakta mått. Och vi som feministisk arbetarrörelse kan inte stå bredvid och se på när en ekonomisk "expertis" riskerar att utestänga och exkludera kvinnojourerna som en viktig ideell kraft. Utvecklingen vi ser, där statlig och kommunal styrning och bidragsgivning kommersialiserar och konkurrensutsätter delar av jourernas helhet, utgör vid besluten ett strukturellt och institutionellt maktproblem. Trots att alla delar i jourernas verksamhet är avhängiga av varandra, smulas nu basen och grunden för helheten sönder av en ekonomisk uppdelning av ett statligt styrsystem. Styrdokumenten behöver snarast granskas och omarbetas; innan jourernas verksamhet och våldskompetens går förlorad.

Partikongressen föreslås besluta:

B280:1 att Socialdemokraterna i regeringen förstärker arbetet för direktiv som tydligt underlättar för och stödjer civilsamhällets organisationer

B280:2 att Socialdemokraterna förstärker arbetet med att än tydligare stå upp för det svenska civilsamhällets särart och utrymme i EU-parlamentet

Dalarö Ornö Utö Socialdemokratiska förening
Haninge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B281

RONNEBY ARBETAREKOMMUN

Stoppa kvinnovåldet, det räcker nu

Ingen vet riktigt hur många kvinnor som blir misshandlade i sina relationer eftersom mörkertalet är så stort. Det har visat sig att under 2020, pandemin, så ökade våldet. Till det ska även den otrygghet och våld som barn utsätts för, läggas till.

Vad vi vet är att statistiken gällande dödligt våld inte går ner. Visserligen satsar polisen på nollvision men samtidigt saknas resurser på många håll.

Under 2018 anmäldes 28 691 misshandelsfall mot kvinna – i ungefär hälften av fallen var förövaren i en nära relation med offret, enligt siffror från Brottsförebyggande rådet (Brå).

Man räknar med att cirka 20–25 procent anmäler brotten. Alltså kan det röra sig om ett gigantiskt mörkertal.

2018 var det 22 fall av dödligt våld mot kvinnor i en parrelation, vilket är den högsta siffran vi någonsin har haft.

Det finns mycket att skriva om denna fråga, men det hjälper inte någon. Det som hjälper är att vi faktiskt gör något!!

Polismyndigheten har i sin verksamhetsplan för 2019 fastslagit att Polisen ska intensifiera sitt arbete avseende särskilt utsatta brottsoffer.

En satsning som gjorts hos Stockholmspolisen är Initiativ Gryning – en nollvision av dödligt våld mot kvinnor där man har som mål att fokusera mer på gärningsmännen samt att minska mörkertalen.

Ulf Johansson, regionspolischef i Stockholm, förklarar att det är första gången man gör en sådan omfattande satsning inom detta område, det finns liknande i andra regioner, förklarar han. Några av de åtgärder som behövs är enligt Ulf Johansson att bli fler utredare, att samordna utredningar,

att bättre nyttja den forskningsexpertis och kriminalteknik som finns men också att förbättra det rent operativa som att snabbt komma på plats med rätt kompetens och rätt inställning när någon larmat eller anmält.

Mot bakgrund av allt det som vi vet om det våld som begås mot kvinnor kan jag inte låta bli att ställa mig frågan – varför lyckas vi inte med att stoppa våldet mot kvinnor?

För jag tror att vi alla är överens om att det är det vi vill. Då tycker jag att vi Socialdemokrater ska ta satsa de resurser som behövs för att stoppa kvinnovåldet.

Partikongressen föreslås besluta:

B281:1 att Socialdemokraterna driver frågan om att kvinnovåldet måste stoppas och avsätter erforderliga medel för att genomföra de satsningar och insatser som bedöms krävas för att uppnå nollvision

Teo Zickbauer, Ronneby AK

Ronneby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B282

MARKS ARBETAREKOMMUN

Stoppa trafficking – Människohandeln som ger oss sexslavar i Sverige!

Miljontals människor utnyttjas i människohandel. Majoriteten är kvinnor och barn som tvingas till prostitution. Polisen uppskattar att mellan 200 och 500 kvinnor och barn årligen kan ha blivit föremål för människohandel för sexuella ändamål i Sverige.

Och bakom varje sexköp finns en torsk, någons man, någons bror, någons pappa eller son och arbetskamrat som bryter mot all moral och lagen. Utsatta kvinnor och barn får sina liv förstörda. En slavtillvaro präglad av hot, våld, psykisk och social misär.

Statistiken säger att tio procent av alla män i Sverige har köpt sex. I pressen läser vi om torskar som varit på illegala bordeller. Tillexempel om en tv-kändis i Stockholm och en kommunstyrelseordförande i Västsverige. Människohandlare och den organiserade brottsligheten tjänar stora pengar på brottsoffrens olycka och i kriminalitetens spår följer vapen och droghandel.

För oss socialdemokrater har alla människor lika värde och rättigheter oavsett social, etnisk, kulturell eller religiös bakgrund. Det mänskliga slaveriet måste stoppas. Alla förtjänar att växa upp och leva i trygghet. Slaveri har ingen plats i vårt land.

Under pandemin har vi läst att polisen prioriterat upp arbetet mot prostitution då polisen fått tid över med hänvisning till att idrottsevenemang ställts in. Kampen mot prostitution bör fortsatt ha samma prioritet som nu under pandemin.

Vi tycker helt enkelt att det är dags att ta nästa steg. För så länge kvinnor och barn sitter inlåsta i lägenheter och övergreppen fortsätter kommer vi kräva ytterligare åtgärder.

Partikongressen föreslår besluta:

B282:1 att den som fastnat i prostitution ska ges brottsofferstatus

B282:2 att sexköp alltid ska ge ett frihetsberövande straff

B282:3 att sexköp alltid ska ses som ett sexuellt övergrepp

Håkan Andersson, Anita Lomander, Lisa Dahlberg

Marks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B283

KARLSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Straff för rymning

Den senaste tiden har flera personer, med hjälp utifrån rymt från sitt fängelsestraff.

Det är helt oacceptabelt att detta kan förekomma. Dessutom om de tillfångatas igen får de inget straff för att de rymt.

Partikongressen föreslår besluta:

B283:1 att justitiedepartementet ser över lagtexten så att straff för rymning får en kändbar påföljd på den tidigare strafftiden

B283:2 att man blir straffad med tredubbelt den tid man varit frånvarande

Mörrums socialdemokratiska förening

Karlshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B284

ARBOGA ARBETAREKOMMUN

Strafflindring endast för förstagångsförbrytare

Efter att ha suttit som nämndeman under några år har jag reagerat på hur strafflindringen som vi tillämpar kan slå fel.

Idag finns en huvudregel att den som avtjänat 2/3 av sitt fängelsestraff blir villkorligt frigiven.

Det finns en strafflindring sk "ungdomsrabatt" för personer under 21 år. Det innebär tex att en 18 åring får 50% av straffet som en person som är fyllda 21 år får.

Dessutom finns det "mängdrabatt" som innebär att när en gärningsman döms för flera brott samtidigt och får ett gemensamt straff, så bedöms det allvarligaste brottet till sitt fulla straffvärde medan straffvärdet för övriga brott reduceras i en fallande skala.

Kombinationen av ungdomsrabatt och att släppas efter att ha avtjänat 2/3 gör att många yngre tar på sig att begå brott. Dom yngre utnyttjas ofta av de äldre kriminella då de får kortare straff. Detta görs bland annat för att snabbare stiga i den kriminella rangordningen.

Eftersom den unga som dömdes snabbt kommer ut och återkommer till gängen så faller dom inte i glömska.

Du kommer ut som en hjälte. Ju fler straff man har avtjänat, desto högre status i de kriminella nätverken.

Det här är inte tanken bakom straffrabatterna att snabbare komma ut i samhället för att kunna begå fler brott.

Förslag

Jag anser att ungdomsrabatter och 2/3 strafflindring enbart ska gälla för förstagångsförbrytare. Under tiden man avtjänar sitt straff ska man kunna studera och utbilda sig inom olika yrken. Även erbjudas hjälp hur man bryter med det kriminella gängen.

Partikongressen föreslås besluta:

B284:1 att Socialdemokraterna ska verka för en förändrad strafflindring så att ungdomsrabatt enbart tillämpas för förstagångsförbrytare

B284:2 att Socialdemokraterna ska verka för en förändrad strafflindring så att 2/3 strafflindring enbart gäller för förstagångsförbrytare

Anna-Lena Rehnman

Arboga arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B285

HALLSBERGS ARBETAREKOMMUN

Straffskala

Under 2019 anmäldes ungefär 23 200 sexualbrott varav 8 820 rubricerades som våldtäkt varav 41 procent var våldtäkt mot barn. Den nationella trygghetsundersökningen, NTU, visar att 5,6 procent av befolkningen 18–24 år uppger att de utsatts för sexualbrott under 2019 vilket skulle motsvara ca 452 000 människor.

2019 fattades 1 510 lagföringsbeslut gällande sexualbrott. Antalet lagförda i förhållande till anmälningar är alldeles för lågt. Konsekvenserna efter ett sexuellt övergrepp kan bli livslånga och ge både fysiska och psykiska men. Straffet för förövaren kan bli allt från böter till några år i fängelse.

Barn och sex hör inte ihop och att under en barndom utsätta ett barn för sexuella övergrepp oavsett form ska vara kännbart. Att fota eller filma ett barn i sexuella syften ska ge kännbara straff liksom övergreppet ger kännbara konsekvenser för offret.

Jag anser att dagens straffskala för sexualbrott är ett hårt mot dem som blir utsatta och

Partikongressen föreslås besluta:

B285:1 att Socialdemokraterna verkar för att höja straffskalan gällande sexualbrott

B285:2 att Socialdemokraterna verkar för att höja straffskalan gällande barnpornografibrott

Patrik Gräns Theres Andersson

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B286

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Stärk avhopparverksamheten

Idag vill många politiker påstå att vi i både Göteborg och Sverige har en ohållbar situation. Jag tänker inte på miljön, jag tänker på gängkriminaliteten. Allt fler unga, speciellt pojkar, lockas av den alternativa vägen att tjäna pengar. I BRÅs rapport Skjutningar i kriminella miljöer från 2019 pekas det på det stora problem vårt samhälle handskas med: först misslyckas samhället att fånga upp personer som är på väg in i den kriminella miljön, och sedan misslyckas samhället att fånga upp de personer som vill lämna den kriminella miljön.

Problemet lyder att de som väl hamnat i den kriminella miljön inte kan ta sig ur därför att de saknar ett skyddsnät att falla tillbaka på när dem väl inte kan vara kvar i den kriminella miljön längre. Ofta kretsar livet för dessa individer runt livsstilen som återfinns i miljön och de vänner som går att finna under omständigheterna; vad blir då kvar när du väljer att lämna den miljön? Om samhället inte finns där för att hjälpa övergången riskerar vi som samhälle att bidra till att unga stannar kvar i dessa miljöer eftersom vi inte presenterat en möjlig väg ut.

Det är viktigt att ha i åtanke att många av de tungt kriminella idag är personer som inte fått den hjälp de har behövt under tidigare skeden av livet. Många unga idag lockas in i den kriminella miljön också för att denna miljö har blivit glamoriserad men när de inser att så inte är fallet behöver avhoppbarverksamheten vara så stark att vi kan hjälpa de vi redan svikit en gång innan.

Partikongressen föreslår besluta:

B286:1 att avhoppbarverksamheten skall stärkas och utvecklas i form av att det ska satsas resurser på denna form av väg ut ur kriminella miljöer

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B287

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Stärk den enskildes rätt till sina personuppgifter på nätet

Skyddet av varje medborgares personliga integritet är en grundbult i det demokratiska samhället. I Sverige har vi därför en omfattande lagstiftning som ska skydda en den enskilde från att få sin personliga integritet kränkt. Skyddet stärktes genom att det EU-gemensamma GDPR-direktivet infördes i svensk lag. Tyvärr finns det ett stort undantag i den nuvarande lagstiftningen. Lagstiftningen gäller nämligen inte för aktörer som omfattas av utgivningsbevis eftersom publiceringen då är skyddad av yttrandefrihetsgrundlagen.

Ett utgivningsbevis är giltigt i 10 år och ansökan kostar 2 000 kronor. Vad som publiceras, i vilket syfte och vem som står bakom publiceringen har däremot ingen betydelse för om utgivningsbevis kan utfärdas [1]. Genom den så kallade databasregeln i lagstiftningen avsåg lagstiftaren att skydda videotex (ex. Text-tv) (SOU 2016:58). Eftersom lagstiftningen inte har anpassats i takt med utveckling av internet och digitala medier har databasregeln kommit att även omfatta digitala databaser kopplade till webbplatser som erbjuder personsöktjänster.

Personsök tjänster tillhandahåller personlig information som personnummer, inkomst, var och med vem man bor, information från belastningsregistret om både förseelser och grov brottslighet, vårdnadstvister med mera. Även uppgifter om åtal där personen friats, dom inte vunnit laga kraft

eller civilmål där förlikning uppnåtts kan tas fram. Information som rör person blandas med yrkesutövning när uppgifter om läkare och tandläkare som har fått anmärkningar eller personer som har företag som förekommit i tvistemål lämnas ut. Genom att registrera en bevakning kan man dessutom följa när en persons uppgifter ändras.

Det dessa aktörer bedriver är en affärsverksamhet, en handel med personuppgifter, där offentlig information sammanställs och tillhandahålls lätt sökbart. Aktörer med utgivningsbevis omfattas inte heller av den skyldighet att gallra uppgifter som offentlig verksamhet har. Det innebär dessa uppgifter kan finnas kvar även efter de har gallrats i offentliga register. I kläm hamnar den enskilde som inte har någon möjlighet att hävda sig eftersom publiceringen är grundlagsskyddad.

Datainspektionen (DI) har sedan 2009 pekat på flera av dessa problem (Ju2009/1578/L6). Det är därför glädjande att regeringen gav ett tilläggsdirektiv till 2018 års tryck- och yttrandefrihetskommitté (Ju 2018:01) för att analysera behovet av att inskränka grundlagsskyddet för publicering av brottmål och lagöverträdelse. Men problemet är större än så och gäller även andra uppgifter. Ungefär 20 procent av klagomålen till DI handlar om just personsöktjänster som upplevs som integritetskränkande [2].

Att värna den personliga integriteten blir allt viktigare när allt mer information finns sökbar på internet och antalet ansökningar om utgivningsbevis tredubblades mellan 2017–2018. Det vore naivt att inte väga den ökade tillgängligheten till personuppgifter mot de allt större möjligheter enskilda har att kartlägga sina medmänniskor, sprida uppgifter och driva kampanjer via sociala medier eller internet. [1] Myndigheten för press, radio och tv: <https://www.mpr.se/att-sanda/internetpublicering/utgivningsbevis/> [2] Datainspektionens rapport 2020:1 – Klagomål mot personsöktjänster med frivilligt utgivningsbevis maj 2018–oktober 2019.

Partikongressen föreslår besluta:

B287:1 att en utredning tillsätts för att se över vilken personuppgiftshantering som bör omfattas av utgivningsbevis och möjligheten att återkalla utgivningsbevis vid otillåten hantering

B287:2 att partiet verkar för att personsöktjänster inte ska omfattas av utgivningsbevis

B287:3 att partiet verkar för att införa en lagstiftning som ger aktörer med utgivningsbevis skyldighet att gallra personuppgifter och som ger den enskilde rätt att få uppgifter korrigerade och raderade

Katarina Västra S-förening

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B288

ÄLMHULTS ARBETAREKOMMUN

Stärk det rättsliga arbetet mot våldtäkter

Mäns våld mot kvinnor yttrar sig på många sätt och ett av de mest avskyvärda är våldtäkt.

Samhället måste använda alla medel för att sätta stopp för detta.

En person som utsätter en annan människa för våldtäkt ska aldrig få möjligheten att låta tiden vara räddningen för att inte bli dömd för sitt brott.

Sista åren har vi kunnat följa flera brottsmål där ny dna-teknik möjliggjort lösningar, trots att det var länge sedan brotten begicks. Detta kan leda till att fler brott kan lösas och fler brottsoffer få upprättelse.

Statistik från BRÅ (brottsferrådet) visar att 23 200 sexualbrott anmäldes 2019 och av dessa så rubricerades nästan 9 000 som våldtäkt. Bakom varje siffra finns en person som kommer leva med denna upplevelse hela livet. Utöver personerna bakom siffrorna finns ett stort mörkertal.

För att kunna ta fast våldtäktspersoner så måste brotten till att börja med anmälas och att den sedan får en snabb insats. I flera polisregioner finns idag särskilda brottsutredare med erfarenhet av sexualbrott – men sexualbrotten sker i hela landet – alltså borde denna verksamhet finnas i hela landet.

Partikongressen föreslås besluta:

B288:1 att preskriptionstiden för alla våldtäkter tas bort

B288:2 att polisens arbete stärks genom att införa grupper specialiserade på sexualbrott i alla polisregioner

Eva Ballovarre

Älmhults arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B289

VÄSTERÅS ARBETAREKOMMUN

Stärkt programverksamhet inom kriminalvården

För ett tryggare samhälle behöver antalet återfall i brott minska. De personer som döms till straffpåföljder behöver stöd och individanpassade insatser för att inte fortsätta en brottslig

livsbana. Ett återfall definieras enligt Kriminalvården som då en person som avtjänat ett straff på anstalt därefter begår ett nytt brott och döms till en ny straffpåföljd. Risken för återfall bedöms vara som högst inom de närmsta tre åren från att klienten frigges från anstalt för första gången. Enligt statistik från Kriminalvården avslutade 6 223 klienter en verkställighet på anstalt under 2019. 25 procent av dessa klienter hade vid slutet av sin verkställighet deltagit i ett behandlingsprogram. Enbart 19 procent hade fullföljt behandlingsprogrammen från början till slut. Motsvarande andel av de klienter som avslutade övervakning hos frivården efter villkorlig frigivning var 2 727 stycken, varav 14 procent deltagit i ett behandlingsprogram och 5 procent fullföljt dessa. För att personer som döms till en straffpåföljd ska kunna rehabiliteras och återintegreras i samhället behöver fler av Kriminalvårdens klienter kunna genomföra och fullfölja behandlingsprogram.

Därför anser vi att Kriminalvården bör ges utökade resurser till att bedriva programverksamhet inom såväl anstalt som frivård. Till följd av det ökade antalet intagna inom myndigheten riskerar Kriminalvårdens grunduppgift, att arbeta med rehabilitering och återfallsprevention, att hamna i skymundan för logistikfrågor och ordningsproblem till följd av den omfattande platsbristen. Det återfallsförebyggande arbetet är viktigt för den enskilda individens framtida livsföring och för samhället i stort. Kriminalvården behöver därför kunna få riktade resurser till att bedriva programverksamhet. Förmågan att minska antalet återfall får inte hamna i skymundan till följd av rådande platsbrist. Fler klienter än tidigare måste få möjlighet till samtalsstöd och rehabiliteringsinsatser. Vi vill därför se ett krav på medverkan i behandlingsprogram för att ge dessa individer möjlighet att återanpassa sig till ett liv fritt från brottslighet och att komma ”bättre ut” från en anstaltsvistelse enligt Kriminalvårdens vision.

Vi föreslår därför representantskapet

Partikongressen föreslås besluta:

B289:1 att Kriminalvården ges särskilda resurser för att stärka programverksamheten inom myndigheten

B289:2 att krav på medverkan i behandlingsprogram i anstalt eller frivård införs inom Kriminalvården

Maroah Ahmed, Caroline Eriksson, SSU

Västerås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B290

LINKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Stärkt vittnesskydd för att bryta tystnadskulturen

Det svenska rättssystemet bygger på en stark tillit till samhället. Att den som är skyldig döms och att de som vittnat gör så med samhällets fulla skydd i ryggen. I takt med en allt större bostadssegregation och framväxten av stadsdelar som är en typ av ”stad i staden” urholkas tyvärr den tanken allt mer. Experter, samhällsengagerade och invånare har länge varnat för framväxten av parallella samhällsstrukturer i vissa utsatta stadsdelar. Poliser vittnar allt oftare om att en tystnadskultur breder ut sig, där få eller ingen vågar träda fram och peka ut skyldiga till allvarliga brott – under hotet om att ens egna eller familjens säkerhet äventyras.

Som samhälle behöver vi göra allt i vår makt för att motverka den här utvecklingen. De långsiktiga lösningarna hittar vi socialdemokrater i att bryta nyrekryteringen genom minskad bostadssegregation, en stabil migrationspolitik, en stark jämlikhets- och utbildningspolitik och en långsiktighet i samhällets närvaro i alla stads- och kommundelar. Samtidigt måste vi snarast åtgärda de problem som rädslan att vittna kommer ur. Idag finns en rädsla i vissa stadsdelar mot att träda fram och peka ut skyldiga som kan vara knutna till en organiserad brottslighet i området. I en del tragiska fall har den rädslan också visat sig vara berättigad.

Exempelvis sköts under 2020 en ung man till döds i stadsdelen Skäggetorp i Linköping. Familjen har trätt fram och berättat att bakgrunden till brottet är att en släkting valt att vittna, trots uppenbara hot om hämnd. Av granskningen framgår att både vittnets advokat och åklagaren i målet är djupt kritiska mot hur vittnesskyddet har fungerat för familjen. Trots ett behov av att förflytta ett antal familjemedlemmar hände ingenting. Följden blev ett dödsfall som hade kunnat undvikas om vittnesskyddet fungerat som det skulle.

Regeringen har också uppmärksammat bekymren, och med det som bakgrund tillsatt en utredning för att se över frågan om vittnesskyddet. Det är avgörande att vi inom kort ser förändringar på området.

Partikongressen föreslås besluta:

B290:1 att lagstiftning införs för att göra det obligatoriskt för landets samtliga kommuner att bidra med bostäder och skydd i det nationella vittnesskyddet

B290:2 att de statliga stöden till vittnesskyddet utökas, för att underlätta för kommuner att ta ansvar för vittnesskyddet

B290:3 att en nationell samordnare för vittnesskyddet tillsätts med syfte att koordinera kommunernas arbete, och se till att alla i behov av hjälp får det

Eva Lindh och Elias Aguirre

Linköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B291

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Sverige bör skriva under konventionen ILO 169 – Ursprungsfolk

ILO:s konvention nr 169 om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder utgör en revision av en äldre ILO-konvention i ämnet, 1957 års konvention nr 107

Ett av de grundläggande kriterierna för att enligt den nya konventionen betraktas som stamfolk eller ursprungsfolk är att folket självt identifierar sig som ett sådant. Uttrycket ”folk” i konventionen skall inte tolkas så att det ger upphov till rättigheter som kan vara förknippade med begreppet ”folk” i folkrätten.

Regeringarna skall, under medverkan av berörda folk, se till att dessa folks rättigheter skyddas och att deras integritet respekteras. Ursprungsfolk skall utan hinder och fullt ut åtnjuta mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Särskilt poängteras att konventionen skall utan diskriminering tillämpas på såväl manliga som kvinnliga medlemmar av dessa folk.

Särskilda åtgärder skall vidtas för att skydda ursprungsfolkens institutioner, egendom, arbete, kultur och miljö. Vidare skall de ha samma möjligheter och samma rättigheter som enligt den nationella lagstiftningen tillkommer den övriga befolkningen.

Regeringarna skall samråda med folken i fråga beträffande åtgärder som direkt kan beröra dem och skapa medel för dem att delta i beslutsfattandet i valda institutioner och andra organ. Ursprungsfolken skall ha rätt att besluta om sina egna prioriteringar vad gäller utvecklingsprocessen. Regeringarna har ett ansvar för att skydda och bevara miljön i de områden som dessa folk bebor.

Ursprungsfolken skall ha rätt att behålla sina sedvänjor och institutioner när detta inte är oförenligt med det nationella rättssystemet och internationellt erkända mänskliga rättigheter.

Enligt konventionen skall ursprungsfolkens äganderätt och besittningsrätt till den mark som de traditionellt bebos erkännas. Åtgärder skall vidtas för att skydda deras rätt att nyttja mark som inte uteslutande bebos av dem. Regeringarna skall vidare vidta åtgärder för att identifiera den mark som traditionellt bebos av dessa folk samt inrätta lämpliga förfaranden inom det nationella rättssystemet för att ta ställning till anspråk på mark från berörda folk.

Ursprungsfolkens rätt till naturtillgångar som hör till deras mark skall särskilt skyddas. De skall ha rätt att delta i användningen, förvaltningen och bevarandet av dessa tillgångar. Konventionen trädde i kraft år 1991 och har hittills ratificerats av tio länder, däribland Norge och Danmark.

Tidigare S-regeringar har uttryckt att Sverige bör underteckna ILO:s konvention nr 169. Frågan har utretts och det bör vara dags nu att besluta om undertecknande

Partikongressen föreslår besluta:

B291:1 att Sverige undertecknar och ratificerar ILO:s konvention nr 169 om ursprungsfolk

Gunnar Jönsson Ronny Hansson Annika Brodin Kerstin Vikner Per Olsson Mats Nilsson Tord Persson Anders Almgren
Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B292

UPPSALA LÄNS PARTIDISTRIKT

Sverige ska inte ha några utsatta stadsdelar!

De senaste åren har stora insatser gjorts för att öka tryggheten, förstärka rättsväsendet och bryta kriminalitet och organiserad brottslighet. Mer behöver dock göras på många olika områden.

60 stadsdelar i Sverige bedöms av polisen vara utsatta. 22 av dessa bedöms som särskilt utsatta. De utsatta områdena karaktäriseras av en låg socioekonomisk status där de kriminella har en inverkan på lokalsamhället. 60 utsatta stadsdelar är 60 stadsdelar för mycket. Vårt parti kan inte acceptera att över en halv miljon svenskar bor i områden där kriminella gäng får styra.

Vi behöver göra upp med projektpolitiken. Alldeles för länge har styren, lokalt och nationellt, av alla färger försökt dutta bort problemen. Samtidigt har situationen förvärrats och tilliten till det gemensamma minskat. Nu behöver alla delar av samhället hjälpas åt för att öka tryggheten. För att lyckas behöver vi en tydlig gemensam målsättning: Sverige ska inte ha någon utsatt stadsdel år 2030. Inget annat duger.

I många kommuner vittnar polisen om att de vet vilka som ligger bakom den grova brottsligheten och gängmedlemmarna är ofta kända för polisen. Men för att fälla personerna för brott krävs tydliga bevis, och helst vittnesmål. Tystnadskulturen i de utsatta stadsdelarna är utbredd. Man är rädd för repressalier, för sin egen och sin familjs säkerhet. Det är fullständigt oacceptabelt. Ska vi krossa gängkriminaliteten så måste vi bryta tystnadskulturen. För att komma åt den grova kriminaliteten och öka tryggheten behöver hela samhällets kraft riktas mot brottsligheten. Inga brott ska tolereras, även de minsta brotten måste beivras. Precis som vi har nollvision i trafiken behöver vi ha nolltolerans mot brott.

Partikongressen föreslås besluta:

B292:1 att Socialdemokraterna verkar för att en nationell målsättning om att Sverige inte ska ha någon utsatt stadsdel år 2030 upprättas

B292:2 att Socialdemokraterna verkar för att nolltolerans mot brott ska gälla i Sverige

Uppsala läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B293

MORA ARBETAREKOMMUN

Ta vara på kvinno- och tjejjourers kompetens

Gun Hedlund klargör för de ökade ekonomiska anslagen som det beslutades om mellan åren 2005 till 2007 samtidigt som ny lagstiftning infördes. Den Socialdemokratiska regeringen gav kvinnojourer mandat att själva kunna ansöka om ekonomiskt stöd eller tillsammans med kommunerna. En viktig del var att kvinnojourerna likställdes med kommunerna.

Hedlund beskriver att kommunerna däremot hade krav om att samarbeta med kvinnojourer som fanns i kommunen. När regeringsskiftet ändrades till en borglig regering avskaffades kvinnojourernas möjlighet att självständigt söka bidrag och istället ansöker kommunen om bidrag. När detta hände blev kommunen en beställare av tjänster från kvinnojouren och de bestämde vad bidragen skulle gå till. Detta innebar att kommunen bestämde vad som skulle hända, snarare än jourerna. Detta är problematiskt på kvinnojourer besitter annan kunskap och har expertis inom området som kommunen saknar.

Risken är stor att kvinnofrågor ofta kan komma bort eller hamna i skymundan om vi har en styrande 'manlig elit'. Om kommunen styrs av människor och partier som inte har det som fokus eller som helt enkelt har andra hjärtefrågor kommer inte dessa problem att prioriteras. Då jourerna blir beroende av kommunerna för att få bidrag och liknande innebär det att den hjälpen utsatta kvinnor kan få blir sämre.

Hedlund betonar att en central faktor som bidrar till god samverkan är att parterna anses jämlik inför varandra och att det finns respekt samt utbyte av kunskap.

Att kommunerna sköter ansökan av bidrag ibland utan samråd med kvinnojourerna öppnar upp för frågan kring utökat politisk styrning av kvinnojourer där samverkan mellan kommuner och kvinnojourer på dagens principer om att kommunerna sköter ansökan medför att kommunens politiska majoritet givetvis ges större maktinflytande över verksamheten som bedrivs i samverkan mellan kommunen och kvinnojourerna. Kvinnojourerna är idag organiserade genom de två stora förbunden (ROKS och SKR), där kompetensutbyte och utbildning sker. När kommunpolitiker

ska sköta ansökan och får mer inflytande i verksamheten öppnar det givetvis upp för att verksamheten kommer att få större skillnader mellan kommuner, på gott och ont.

Enander, V., Holmberg, C. & Lindgren, A. Förklarar hur Liberalernas nuvarande partiledare tidigare har lyft upp tanken kring att den rollen som kvinnojourer idag uppfyller kan tänkas läggas ut för offentlig upphandling istället.

Detta öppnar upp frågan för en helt ny typ av samverkan inom detta område där privatpersoner får möjligheten att bedriva exempelvis skyddat boende i samverkan med kommunen.

Källor

Enander, Viveka Holmberg, Carin & Lindgren, Anne-Li (2013) Att följa med samtiden: kvinnojourer i förändring. Stockholm: Atlas s, 154

Hedlund, Gun & Montin, Stig (red) (2009) Governance på svenska. Stockholm: Santérus, Hedlund, Gun, kapitel ” Att samverka i ideologiskt laddade frågor exemplet kvinnofrid”. S. 94-99

Partikongressen föreslår besluta:

B293:1 att Socialdemokraterna verkar för att kvinno- och tjejjourer ges mandat att själva, eller tillsammans med kommuner kunna ansöka om ekonomiskt stöd från staten

Johanna Karlén

Mora arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B294

LINDESBERGS ARBETAREKOMMUN

Trygghet framför allt

I Sverige skärptes lagen om kontaktförbud den 1 juli 2018. Regeringen ville sätta fotboja på fler av de förbrytare som inte respekterat ett kontaktförbud. Men trots lagskärpningen är antalet beslut om fotboja vid sådana fall få, visar Åklagarmyndighetens statistik.

Mellan den 1 juli 2018 och den 30 juni 2019 beslutades om kontaktförbud med fotboja i sex fall.

I tillsynsrapporten, Kontaktförbud en kartläggning av tillämpningen med synpunkter på iakttagelserna Granskningsrapport 2020, dnr A197.994/2019 framgår det att 70% av de som söker kontaktförbud får avslag på sin ansökan.

Tidigare granskningar har visat att åklagarnas tillämpning av lagstiftningen har verkat restriktiv i förhållande till lagens syfte. Detta har kunnat bekräftas också i denna granskning såtillvida att lagstiftningen inte tycks användas fullt ut eftersom användningen av mer ingripande typer av kontaktförbud är sparsam

Partikongressen föreslår besluta:

B294:1 att offrens behov av att känna sig trygga, att kunna få lugn och ro väger tyngre och ska prioriteras före förövarens integritet vid utfärdande av kontaktförbud

B294:2 att se över möjligheten till automatisk förlängning av beviljat kontaktförbud där upprepade överträdelser sker samt att upprepade förlängningar automatiskt medför en elektroniks övervakning

Kristine Andersson

Lindesbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B295

SOLNA ARBETAREKOMMUN

Utred porrens skadeverkningar

Den dominerande porren är kvinnoförnedrande och våldsam. Den är återkommande som referens i hur män och unga killar förnedrar kvinnor och unga flickor. Porr är grunden för prostitution och i förlängningen människohandel.

Internet har öppnat helt nya dörrar för hallickverksamhet som Sugardateing till att locka barn och ungdomar via sociala medier.

Yrkande

Partikongressen föreslår besluta:

B295:1 att tillsätta en utredning om hur porrens skadeverkningar ska begränsas för ökad folkhälsa

B295:2 att

David Risberg

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B296

KATRINEHOLMS ARBETAREKOMMUN

Utökade befogenheter för tullverket

Varje år sker runt 20 000 bostadsinbrott i Sverige. Enligt polisen står internationella nätverk för 30-50 procent av dessa inbrott. Stöldgodset ska sedan transporteras ut ur landet, men när de anländer till landsgränsen och stoppas av tullverket kan man trots misstanke inte beslagta gods eller hålla kvar personerna i fråga. Enligt tullverket själva beror det på att man enligt lag har begränsade möjligheter att göra något även om de skulle upptäcka stöldgods. Det Tullverket kan göra om de hittar misstänkt stöldgods är att tillkalla polisen som skall komma och ta över ärendet. Men då måste polisen hinna till terminalen innan färjan går.

Ett annat problem tullen ställs inför är omöjligheten att få stoppa post som tros innehålla olagliga varor som vapen. Smuggling över gränserna är ingen ovanlighet men trots det kan tullverket bara stoppa post innehållande droger.

Sverige är ett land beroende av handel. Det kommer att innebära att mycket exporteras in och ut över våra landsgränser och kräver således möjligheter att begränsa de kriminellas verksamhet som existerar i skuggan av våra öppna gränser. Därför måste vi satsa mer på tullen varje krona gör stor nytta. När tullen gör beslag på narkotika och vapen innebär det mindre arbete för polisen, mindre påfrestningar på värden och mindre handel mellan kriminella.

Partikongressen föreslår besluta:

B296:1 att Socialdemokraterna verkar för att tullverket ska ha möjligheten att beslagta misstänkt stöldgods

B296:2 att Socialdemokraterna verkar för att tullverket ska ha möjligheten att frihetsberöva misstänkta smugglare

Felix Lundqvist

Katrineholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B297

HÖÖRS ARBETAREKOMMUN

Utökade befogenheter för Tullverket och polis

Under många år har vi tagit del av Tullverkets frustration över att när de misstänker att utländska ligor smugglar ut stöldgods från Sveriges hamnar inte kan ingripa. Gods som har stulits från privata hem, lantbruk och näringsidkare förs ut från landet inför ögonen på våra myndigheter.

Tullen kan idag inte ingripa på utgående trafik om de inte har starka misstankar om brott och knappt ens då eftersom de måste koppla de varor de upptäcker till en specifik gärning.

Vi vill att lagen ändras så att tullen kan ingripa vid utgående trafik vid blotta misstanken på att det är stöldgods i lasten samt att kravet för beslagta upphittat gods inte ska behöva kopplas till ett specifikt inbrott eller stödtillfälle utan att omvänd bevisning ska gälla.

Partikongressen föreslår besluta:

B297:1 att lagen ändras enligt motionens intentioner så att Tullverkets personal och polis kan vid misstanke ingripa och stoppa att stöldgods förs ut från landet

Stefan Lissmark

Höörs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B298

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Utökat integritetsskydd på internet

Informationssamhällets utveckling de senaste 50 åren har medfört att individen idag har tillgång till information på ett sätt som saknar historiskt motstycke. Informationssamhällets utveckling medför också att information om oss som individer sprids på ett sätt som riskerar att den personliga integriteten hotas genom att uppgifter sprids och samlas in av företag och organisationer som använder dem till marknadsföring och propaganda. Därför finns ett visst integritetsskydd genom GDPR.

Men, många irriteras av att dagligen få ta emot skräppost från anonyma avsändare. Meddelanden om ens person sprids också via andra forum på nätet. Det är inte bara försök till bedrägerier, rent svammel, dold marknadsföring och konspirationsteorier utan även hot och trakasserier. Den personliga integriteten löper dagligen risk genom att meddelanden utan avsändare sprids och som påverkar mottagare.

Svensk lagstiftning riktar sig till personer och deras ansvar för sina handlingar. Därför är det viktigt att rätt person ställs till ansvar. I trafiken är det lag på att fordon ska vara försedda med registreringsskylt som är rengjord och belyst. Den som framför bilen ska kunna visa upp giltigt körkort. Det är också vanligt med ID-handling, passerkort och namnskylt på många arbetsplatser.

Så borde det också vara på internet. Man ska kunna stå för vad man gör men också för vad man säger. Ytrandefriheten innebär inte frihet från ansvar. Den som skriver något på internet ska kunna identifiera sig. Man ska inte behöva bli kontaktad eller omnämnd av anonyma personer

eftersom det kan röra sig om olagliga meddelanden. Den som registrerar sig på användarkonton, epostservrar och dylikt ska kunna bevisa sin identitet, genom Bank-ID el dylikt och påminnas om sitt straffansvar för spridande av falsk, bedräglig eller ofredande information.

Lagen om integritetsskydd ska inte bara skydda avsändare utan även mottagare.

Partikongressen föreslår besluta:

B298:1 att Socialdemokraterna föreslår regeringen att tillsätta en utredning som tar fram förslag som underlättar identifiering av avsändare av information på internet och hindrar spridning av falsk och bedräglig information på internet

Vintrosa-Tysslinge socialdemokratiska förening
Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B299

UMEÅ ARBETAREKOMMUN

Vi behöver en ändring i lagen vad gäller sexualbrott mot kvinnor och barn

Polis kan beslagta en misstänkts dator men får i grunden inte gå in på mejlkonton eller andra molntjänster där den misstänkte är inloggad. Detta på grund av att informationen som finns i dessa konton är lagrad i en server någon annanstans, och inte lokalt på datorn. Det gäller även om utredarna misstänker att det finns barnpornografi på dessa konton.

Det betyder att sexualförbrytare kan behålla nakenbilder på offer de utsatt för övergrepp, även efter att ha dömts för brott. Utsatta kvinnor och barn får fortsatt vara rädda, även flera år efter att förövaren dömts, för att sexuella bilder ska spridas och att tvingas utstå hot.

Problemet har påtalats upprepade gånger i mer än ett decennium, det visar bland annat flera utredningar på uppdrag av regeringen. En statlig utredning lade 2017(SOU 2017:100) fram förslag på lagändringar som skulle möjliggöra för så kallad ”beslag och husrannsakan”. Det skulle bland annat innebära en möjlighet att kontrollera misstänkts konto på även molntjänster. Men mer än tre år senare finns fortfarande inget sådant lagförslag från regeringen.

Vi är starkt kritiska till att det här har dröjt.

För snart 20 år sedan skrev Sverige under Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet, även kallad Budapestkonventionen. Konventionens syfte är bland annat att effektivisera det internationella samarbetet mot IT-relaterad brottslighet.

Först i december förra året lade regeringen fram en proposition som innebär att Sverige ska tillträda konventionen i praktiken. Brottsbekämpande myndigheter har fortsatt att efterlysa en reglering av husrannsakan på distans.

En lagändring är en komplex åtgärd och vi uppfattar det som att lagstiftaren tycker att det här är jobbiga frågor, och jobbiga frågor tenderar att hanteras långsamt.

Partikongressen föreslår besluta:

B299:1 att arbetet med en lagändring i denna fråga inleds omedelbart

Birgitta Mukkavaara, Maria Larsson, Anna Bengtsson och Lina Farhat
Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B300

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Vigselrätt utan diskriminering

Det har gått över tio år sedan samkönade äktenskap äntligen blev lagliga i Sverige. Kampen var lång och ett stort steg togs. Vi är dock inte färdiga. I Sverige är det 34 samfund som har vigselrätt. Vigselrätten möjliggör att en ceremoni i församlingen också direkt blir juridiskt bindande. Andra samfund som inte har vigselrätt i Sverige kan utföra icke-juridiska vigselceremonier som kräver ett komplement för att bli giltigt, till exempel genom vigsel i stadshus. Många samfund fortsätter vägra att viga samkönade par. När SVT i somras ställde frågan till dessa var det bara 5 av 34 som svarade att de viger personer av samma kön. Kampen för att vara den en är och älska den en vill har pågått länge. Ändå tilläts fortfarande direkt diskriminering i juridiskt bindande avtal i Sverige. Det är dags att vi sätter ner foten för vilket samhälle vi vill leva i. Samfund som nekar vigsel för två personer på grund av deras kön bör inte ha rätt att utföra juridiskt bindande vigslar. Att neka ett par att viga på grund av deras kön, könstillhörighet eller sexuella läggning bör betraktas som diskriminering och innebära tjänstefel. Mänskliga rättigheter måste väga tyngre i vårt samhälle. Vi ska arbeta för att motverka strukturer där människor indirekt diskrimineras och vi kan aldrig acceptera att personer direkt diskrimineras.

Partikongressen föreslår besluta:

B300:1 att Socialdemokraterna ska arbeta för att samfund med vigselrätt inte får diskriminera par på grund av sexuell läggning, kön eller könsidentitet

B300:2 att Socialdemokraterna verkar för att en vigselrättshavare aldrig får neka att viga ett par baserat på parets kön, könstillhörigheter eller sexuella läggningar

B300:3 att Socialdemokraterna ska arbeta för att utreda befintliga samfund och att dra tillbaka vigselrätten för de samfund som vägrar utföra vigsel på grund av parets sexuella läggning, kön eller könsidentitet

HBTs Stockholm

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B301

VÄSTERÅS ARBETAREKOMMUN

Åtgärder mot hedersrelaterade begränsningar

Det finns tjejer och kvinnor i Sverige som tvingas till att göra viktiga livsval inte utifrån sin egen vilja. Hedersrelaterade begränsningar påverkar dessa tjejers och kvinnors liv i en hög utsträckning. Heder omfattar en viss ideologi som föreslår en förutsatt roll till tjejer och kvinnor i familj, bestämmer över kvinnors utseende, beteende, sexualitet mm.

S-kvinnor står för alla kvinnors jämlika friheter och rättigheter. Det krävs att införa mer åtgärder att minska hedersrelaterade våld och förtryck som kvinnor är utsatta för i sina familjer och omgivning.

Den viktigaste vad krävs att jobba med är att det finns ett behov att ändra ett hedersrelaterat tankesätt i samhället – alla människor skulle förstå att det är fel att bestämma över en annan person. Det går inte att inskränka kvinnans mänskliga rättigheter. Alla kvinnor i Sverige skulle ha en obegränsad möjlighet att bestämma fritt över sina liv och framtid.

En väg till förändringar går inte bara genom att ändra lagstiftningen men att lära människor tänka annorlunda, att ge stöd till tjejer och kvinnor som känner påtryck och vill ändra sitt livsförhållande.

Vi föreslår:

Partikongressen föreslås besluta:

B301:1 att Socialdemokraterna utvecklar ett nationellt program för att motverka hedersrelaterat förtryck

B301:2 att Socialdemokraterna utvecklar en handlingsplan med utökade åtgärder för att skydda kvinnor som är utsatta eller riskerar att bli utsatta för våld i sin omgivning i samband med hedersrelaterade begränsningar (stöd, skyddad boende osv.)

Elvira Sitkevica, S-kvinnor

Västerås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B302

ÅTVIDABERGS ARBETAREKOMMUN

Öka den lokala polisnärvaron.

Alla människor har rätt att känna trygghet, motsatsen vore ett misslyckande för samhället. Det är viktigt med en lokal polisnärvaro för att ett samhälle ska kännas tryggt, polisen står ofta som en symbol för trygghet i vårt samhälle.

2015 gjordes det en omorganisation inom polisen och det medförde att man 2018 stängde Åtvidabergs polisstation och den blev i stället ett poliskontor som skulle ha öppet några timmar per vecka. Detta innebär att avståndet till polis, om något skulle inträffa är ca 40 min bort. Det känns inte det minsta tryggt och trygghet är något av det viktigaste en kommun kan erbjuda sina befinnliga samt nya medborgare. I en tid då mindre kommuner får kämpa mer och mer på grund av urbanisering måste rätt förutsättningar ges. Att stänga ner polisstationer i mindre kommuner är helt fel väg att gå. Enligt en utvärdering från Statskontoret har polisens närvaro i lokalsamhället minskat. Detta är bekymrande.

Partikongressen föreslås besluta:

B302:1 att man arbetar för att öka närpolisens resurser

B302:2 att man ser över behovet av polisiär närvaro hos mindre kommuner. I första hand de kommuner som helt saknar polisstationer

Malin Svensson

Åtvidabergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B303

MORA ARBETAREKOMMUN

Öka tryggheten på landsbygden med polishelikopter

Det finns stora likheter mellan medborgarnas förväntningar på sjukvårdens respektive polisens verksamhet i akuta lägen: Ett snabbt och effektivt ingripande oavsett var den drabbade befinner sig!

Polisväsendet och sjukvården har också en liknande struktur i sin akutverksamhet. Sjukvården har sina ambulanser som snabbt kan dirigeras till en olycksplats eller någon som drabbats av akut sjukdom. Polisen har sina patrullbilar redo att ingripa där så behövs.

I stora delar av vårt land är emellertid avstånden stora och insatstiderna för såväl ambulanser som polis kan bli långa.

Sjukvården har förstått detta och regionerna bygger nu ut verksamheten med ambulanshelikoptrar för att minska insatstiderna och öka tillgängligheten till kvalificerad vård långt ut i glesbygden. Detta skapar trygghet och visar att samhället vill och kan erbjuda en jämlik akutsjukvård oavsett var man bor eller vistas i landet.

Exakt samma resonemang borde gälla tillgången till polisiära resurser. Strategiskt placerade polishelikoptrar, lämpligen samlokaliserade med ambulanshelikoptrarna, bemannade med särskilt utbildade polismän, skulle snabbt kunna rycka ut i samband med brott eller olyckor.

Detta skulle väsentligt öka polisens tillgänglighet i mycket stora delar av vårt land, underlätta upplärningen av många brott och erbjuda polisyrket en spännande och attraktiv karriärväg utanför storstäderna.

Men framför allt skulle det öka landsbygdsbefolkningens tillgång till snabba polisiära insatser och därmed öka både den upplevda och den reella tryggheten. Det skulle dessutom väsentligt stärka landsbygdsbefolkningens tilltro till samhället och politikens vilja att faktiskt låta hela landet leva och utvecklas!

Partikongressen föreslår besluta:

B303:1 att Socialdemokraterna ska verka för att med strategiskt baserade polishelikoptrar, bemannade med särskilt utbildade poliser, öka tillgången till snabba och kvalificerade polisinsatser i landets mer glesbefolkade delar

Lennart Sohlberg

Mora arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B304

KUNGÄLVS ARBETAREKOMMUN

10.000 nya socionomer till vård, skola och omsorg.

Den politiska debatten har länge kretsat om 10.000 fler poliser för att bekämpa brottsligheten. Samtidigt samtidigt framhåller, särskilt från polisen, behovet av förebyggande åtgärder. Polisen framhåller ofta att vi klarar inte detta själva. Framförallt behövs förebyggande åtgärder.

I en intervju i tidningen ETC 2020-09-10) anger kriminalkommissarie Fredrik Gårdare i fyra punkter vad som bör göras:

- Satsa på skolan. Öka antalet vuxna i skolan minst fyrfaldigt.
- Stötta barnen och föräldrarna i trasiga familjer.
- Fritidsverksamhet. Satsa på aktiviteter och värderingar. Ge alternativa förebilder till de äldre kriminella.

- Satsa ordentligt på att behandla psykisk ohälsa bland ungdomarna.

Fredrik Gårdare är polis och expert på gängbrottslighet och har lång erfarenhet. Det är inte svårt att instämma med honom.

Emellertid är dessa personalgrupper på den sociala sektorn underbemannade och hårt ansträngda. Vi behöver därför under, låt oss säga en femårsperiod, utbilda 10.000 fler socialarbetare som komplement till förstärkningen inom poliskåren. Vi behöver helt enkelt ”Fler händer i vården”.

Kostnaden för en sådan utbildning kan väl i stort jämföras med 10.000 fler poliser. Sedan följer naturligtvis årligen kostnader för löner etc. I den mån detta inte ryms inom den årliga budgeten bör regeringen föreslå en återställare av skattekvoten.

De borgerliga partierna har sänkt skattekvoten med 5–6 procentenheter. Jobbskatteavdragen försvagar t.ex. statskassan med omkring 120 miljarder årligen. De bör helt eller delvis avskaffas. Det finns naturligtvis andra skatteintäkter som kan prövas.

Jag vill emellertid bestrida att en sådan skatteförändring utgör en skattehöjning. Ett bättre begrepp är att återställa skattekvoten, Det som därtill är viktigt, är att en sådan ”återställare” får en fördelningspolitisk profil, som t.ex. Värnskatten hade. Jobbskatteavdragen hade dessutom tveksam effekt på sysselsättningen som var dess motivering. Därtill var den fördelningsmässigt felaktigt konstruerad. Staten har, i motsatt till kommuner och regioner, möjligheter till en fördelningsmässig profil.

Partikongressen föreslås besluta:

B304:1 att kommuner och regioner erhåller ekonomisk kompensation för fler anställda inom den sociala sektorn

Evert Svensson, Kungälv's Arbetarekommun

Kungälv's arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B305

SOTENÄS ARBETAREKOMMUN

Anhörigstöd vid missbruk

Att leva nära någon med ett beroende präglas av skuld, skam och känslor av att inte räcka till. Ofta ser man bara den beroendesjukdom som någon som behöver stöd och behandling men beroende är en familjesjukdom som drabbar alla som lever med en missbrukare. Genom att de

medberoende för stöd underlättar det också tillfrisknandet för alla inblandande. Alldeles för många familjer lever med en eller flera sjuka och det påverkar en något oerhört.

Partikongressen föreslås besluta:

B305:1 att anhöriga till missbrukare får medberoendebehandling samtidigt som deras beroendesjuka anhörige får behandling

B305:2 att barn till beroendesjuka ska få stöd av adekvat person

B305:3 att kommuner har en stödperson i varje kommun som stöttar upp medberoende anhöriga

Therése Mancini

Sotenäs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B306

MUNKEDALS ARBETAREKOMMUN

Avskaffa den indirekta försörjningsplikten mellan sambos

Äkta makar har enligt äktenskapsbalken försörjningsplikt för varandra. Detsamma gäller indirekt sambos, då hela hushållets inkomster räknas in om en person söker försörjningsstöd hos socialtjänsten. Detta kan försvåra för personer att vara inneboende hemma hos andra personer som de inte har ett förhållande med, och kan också leda till att personer hamnar i ett ekonomiskt underläge om de står utan egen inkomst och lever i ett samboförhållande. Detta kan drabba kvinnor särskilt hårt, eftersom kvinnor över lag har lägre inkomst än män och lättare hamnar i en utsatthet. Att inte ha en egen inkomst skapar en beroendeställning och kan försvåra att lämna en destruktiv eller våldsam relation.

Partikongressen föreslås besluta:

B306:1 att socialtjänstlagen förändras så att den sökandes inkomst prövas för sig och inte tillsammans med hela hushållet

B306:2 att tydliga riktlinjer ska finnas för hur socialtjänsten ska arbeta när en person som lever i samboförhållande eller äktenskap söker försörjningsstöd för att kunna separera och flytta till eget boende

Liza Kettel, Regina Johansson

Munkedals arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B307

VARBERGS ARBETAREKOMMUN

Begreppet brukare

Socialstyrelsen rekommenderar begreppet brukare som samlingsbegrepp för alla som får insatser från socialtjänsten. Det skall däremot inte användas om enskilda. Beroende på sammanhang kan därför andra mer precisa benämningar vara lämpliga att använda. Man använder inte heller brukare i det talade språket.

Men tyvärr användes detta begrepp väldigt allmänt och flitigt inom socialtjänsten och i tidningar när någon omsorg skall beskrivas.

Tingsryds kommun har 2017 slutat använda benämningen brukare i sina verksamheter. Orsaken är att ordet ger fel signaler. Man menar att brukare associerar till att man förbrukar något när det istället handlar om omsorg om människor. Det kan också upplevas som kränkande, då det finns lämpligare ord att använda.

Begreppet brukare uppfattas alltså som opersonligt och kränkande och har en negativ klang och kan på inget sätt kopplas till omsorg om denna stora grupp som omfattar alltifrån nyfödda barn till mycket gamla människor.

Socialstyrelsen har här ett stort ansvar att se allt det negativa som begreppet brukare för med sig och tar bort begreppet brukare från sin terminologi.

Partikongressen föreslås besluta:

B307:1 att tillse att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta bort ordet brukare från sin terminologi

B307:2 att Varbergs arbetarekommun yrkar bifall på motionen.

Marianne Johansson

Varbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B308

SOTENÄS ARBETAREKOMMUN

Bättre insatser vid missbruk och beroende

Att få rätt behandling som missbrukare i Sverige är det en svår och långdragen.

Det är en av våra största folksjukdomar som kostar samhället enorma summor och det är ofta en lång process innan några insatser görs.

Att leva som anhörig till missbrukare splittrar familjer och lämnar barn i ett socialt nedbrytande hemmiljö.

Det behövs en bättre kunskap och kompetens på området, genom att vi utvecklar system för kvalitetssäkring, kunskapspridning och kompetensutveckling lägger vi grunden för en mer kunskapsbaserad vård.

Vårdens form måste förändras och lagen måste tillåta snabbare insatser än vad LVM gör, vi behöver ett tydligare ansvar för en effektivare vård, det måste vara tydligt vem som ansvarar för vad. Vi behöver stärka polisens och kriminalvårdens arbete genom utvecklingsutbildning vid hantering av personer med missbruk och beroende. Sjukvården borde också ansvara för beroendevården i Sverige. I vårdformer måste också samverkan mellan poliser, kriminalvård, landsting och kommuner stärkas och ställas krav på.

Partikongressen föreslås besluta:

B308:1 att Socialdemokraterna verkar för att formen för missbruksvården i Sverige utreds

B308:2 att Socialdemokraterna satsar mer på missbruksvården

B308:3 att Socialdemokraterna verkar för preventiva insatser mot missbruk tidigare

Therése Mancini

Sotenäs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B309

KUNGSBACKA ARBETAREKOMMUN

Drogtester av alla anställda

I ett alltmer drogliberalt samhälle är det viktigt att skydda medborgarna. Andelen drogpåverkade ökar år för år i polisens kontroller samt trafikolyckor. Att alla arbetsplatser självklart är drogfria är en förutsättning för att minimera olyckor och tillbud. Polis, brand- och ambulanspersonal, sjukvårdspersonal m. fl. är särskilt viktiga grupper då de hanterar säkerhet, liv och hälsa för alla i samhället. Men det är lika viktigt inom alla yrkesområden.

Att testa slumpvis eller vid misstanke som sker i dag är samtidigt en grannliga uppgift. Individer känner sin integritet kränkt vilket ställer stora krav på de som utför testerna och hur resultaten hanteras. Givetvis skall den som testas i första hand erbjudas stöd och rehabilitering.

Följderna för individen som testar positivt kan få mycket allvarliga konsekvenser i en del fall till och med avsked. Den som söker sig till polisutbildning fick 2014 detta tydliga besked. ”Drogtest genomförs på dig som kan komma ifråga för antagning till polisutbildningen. Om testet visar

spår av droger innebär det undantagslöst att du blir avförd, oavsett övriga testresultat och bedömningar.”

I dag har offentliganställda ett starkare skydd mot ingrepp i den personliga sfären som ett slumpmässigt test innebär. Det har i flera fall inneburit fördröjning att införa slumpmässiga tester. Det kan behövas en översyn av aktuell lagstiftning för att undanröja detta hinder.

Jag yrkar

Partikongressen föreslår besluta:

B309:1 att alla anställda inom såväl privat som offentliga verksamheter, utan undantag, skall kunna drogtestas slumpmässigt eller vid misstanke om missbruk

Åke Eliasson, Tölö Älvsåkers S-förening

Kungsbacka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B310

KATRINEHOLMS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

En forskningsbaserad narkotikapolitik

Den svenska narkotikapolitiken växte fram under 1960-talet då narkotikamissbruk blev en fråga för samhället och övergick från ett läkaransvar med medicinska lösningar i fokus till att samhället med alla dess ansvariga institutioner skulle behandla ett växande socialt problem . Mellan 1954 till 1960 rapporterades 190 fall av opioidmissbruk vilket ledde till krav från den allmänna opinionen att åtgärda detta problem. Under denna period lade socialdemokraterna stor vikt på det sociala samhället, vilken innebar att man bland annat byggde ut vård och behandlings resurserna för missbrukare. Det fanns en politisk enighet om att något var tvunget att göras, medans Socialdemokraterna lyfte upp vikten av sociala åtgärder valde den konservativa högersidan att lyfta upp hårdare straff och polisiära åtgärder. Trots Socialdemokraternas ständiga försvarande av de sociala satsningarna vann den högerkonservativa sidan makt nog att lägga grunden för de kommande decenniernas narkotikapolitik.

Under 1970-talet intensifierades den narkotikapolitiska debatten, en av de mest omdiskuterade frågorna var tvångsvården av brukare. Något som idag rekommenderas att avskaffa av FN genom generalförsamlingens politiska deklaration från april 2016 . Bakom införandet av denna tvångsbehandling stod organisationen Riksförbundet narkotikafritt samhälle och dess ordförande, läkaren Nils Bejerot. RNS skulle under 70-talet ha en stor roll i utformandet av den svenska narkotikapolitiken. Bland annat genom att föreslå bestraffning av missbrukare med argumentationen att den enda oersättliga länken i droghandeln var brukarna . En lagstiftning

som 1993 stärktes med införandet av tvångsmässiga blod- eller urinprover. Även detta under rekommendation att avskaffa av FN.

Slutligen antog riksdagen 1978 ett övergripande mål för den svenska narkotikapolitiken. Man deklarerade att samhället nu skulle nå ett narkotikafritt samhälle. Även detta uppmuntrades av samma förespråkare som tidigare lagt grund för en av Europas hårdaste narkotikalagstiftningar. Linjen om det narkotikafria samhället som antogs 1978 har varit betydande för hur samhället idag ser på människor som brukar droger. Rapporter kring hur personal inom vård, polis och andra institutioner prioriterar att straffa, avskräcka, hota och skämma ut drogbrukare istället för att prioritera deras hälsa och trygghet är vanligt.

Men allra viktigast är det faktum att när andra länder under 1980-talet försökte hantera ett växande opiodproblem med skademinimerande insatser valde Sverige att inte följa samma spår. Skademinimering förkastades eftersom åtgärder, så som sprutbyten, inte var helt drogfria och stred mot det narkotikafria samhället. Detta är en förklaring till varför många län ännu inte arbetar för skademinimerande åtgärder för att minska spridandet av hiv.

Utöver stigmatiseringen som idag drabbar brukare löper exempelvis opiodbrukare 24 gånger högre risk att smittas av hiv än den generella befolkningen. Faktum är att Sveriges narkotikapolitik inte bara är den hårdaste i Europa, utan vi innehar också den högsta dödligheten per capita av människor som dör i överdoser .

Narkotikadödligheten i Sverige bland personer mellan 15 och 64 år beräknas till omkring 100 personer per miljoner invånare, till skillnad från andra länder i EU har dödligheten ökat kontinuerligt . Detta innebär att Sverige har en dödlighet fem gånger så hög som genomsnittet i övriga EU.

Jämfört med våra grannländer är de som injicerar narkotika i Sverige mer påverkade av hiv- och hepatit C epidemier. Medans Norge är det enda land där hepatit C har minskat över tid lever mer än 80 % av brukare som injicerar narkotika i Sverige med hepatit C. För att motverka detta krävs mer satsningar på skademinimerande åtgärder. Men en större expansion av skademinimerande åtgärder har på grund av den ideologiska idén om det narkotikafria samhället aldrig fått genomslag.

Ur - Hildebrand, M. & Eklund, N. 2017. Dogmer som dödar Vägval för svensk narkotikapolitik, s 125. Stockholm: Verbal Förlag

Det främsta exemplet på detta var motståndet mot metadonbehandling som långt före behandlingsformens genomslag i sjukvården 2016 hade visats vara effektivt för behandling av heroinnarkomani. Den svenska pionjären i metadonbehandling Lars Gunne introducerade behandlingen i Sverige redan för över 50 år sedan, med forskning från hans eget arbete och

metadonbehandlings ”grundare” försökte man införa behandlingsformen i Sverige. Ännu en gång kom det ideologiska motståndet i vägen för forskningen, denna gång från socialstyrelsens håll . Över tid har forskare och experter fortsatt arbeta för införandet av metadonbehandling och över tid har det ideologiska motståndet spunnit ur det narkotikafria samhället satt stopp för insatser som kunde räddat tusentals liv. Genom FN:s deklARATION från april 2016 och genom hårt arbete från forskningssidan genomfördes slutligen en expansion av metadonprogram, om än försent är det en livsviktig insats för tusentals människor. Men vi måste lära oss av våra misstag och aldrig igen förhindra skademinimerande och livsviktiga behandlingar från att komma på plats.

I Europa finns det fyra behandlings- och smittpreventionsmodeller som har haft en bevisad positiv effekt gällande minskandet av dödsfall och smittspridning. Dessa modeller rekommenderas av ett flertal utomstående hälsoorganisationer, så som FN:s kontor för narkotikakontroll och förebyggande av brott . Den första modellen, sprutbytesprogram, är den vanligaste modellen och finns idag i alla EU länder. Sprutbytesprogrammen är en evidensbaserad åtgärd där man tillhandahåller rena nålar till injektionsmissbrukare i utbyte av använda sprutor. Fördelarna är bland annat minskad smittspridning och ökad benägenhet bland brukarna att söka hjälp och komma in i behandlingsprogram. Dessutom är de effekterna ännu större om verksamheterna aktivt tillhandahåller information.

Sprutbytesprogram finns idag i Sverige, men begränsat till endast nio platser i landet. Det finns ett enormt behov av en expanderingsprogram av antalet sprutbytesprogram. Detta eftersom endast en fjärdedel av de som injicerar narkotika nås av sprutbytesprogram .

Den andra modellen är opioid substitutionsterapi, denna behandlingsform i form av t.ex. metadon är som tidigare nämnt är livsavgörande för människor fast i missbruk. Men på grund av höga trösklar så som krav på att en brukare inte ska ha sidoberoenden för att få ingå i programmen lämnas många utanför. Genom allt fler studier har man påvisat att substitutionsterapi måste vara tillåtande, alltså ha låga trösklar, för att människor ska få möjligheten att ingå i program förbättra sina livsmöjligheter och rädda deras liv . Det finns även en samhällsekonomisk vinst med att expandera dessa program då varje krona som investeras kan ge upp till tjugo kronor tillbaka. Det är uppenbart att den svenska substitutionsterapi som idag finns är bristfällig och i många fall struntar i de rekommendationer som forskningen idag lyfter fram.

Den tredje modellen är naloxonprogram, ett program som starkt rekommenderas av European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction . I rapporten Preventing opioid overdose deaths with take-home naloxone skriver man följande:

Naloxon är ett potentiellt livräddande läkemedel, och om du inte använder det så snart som möjligt i fall av överdosering av opioider kan det leda till att överdosens offer dör [...]

[...] Användningen av naloxon som akutmedicin är väl etablerad, men akuttjänsten når inte alltid överdoserade offer i tid för att agera. Det är nu tjugo år sedan att naloxon blev en tillgång till lekpersoner som sannolikt kommer att bevittna eller uppleva en överdos.

Världshälsoorganisations (WHO) nyligen utfärdade riktlinjer, som rekommenderar tillhandahållandet av naloxon för samhällshantering för att undvika opioidöverdos, utgör en bra utgångspunkt och EMCDDAs systematiska översyn lyfter fram bevisen till stöd för WHO: s rekommendationer. [...]

[...] Personer som sannolikt kommer att bevittna en överdos av opioider bör ha tillgång till naloxon och genomgå en snabbträning så att de kan använda vid behov av akuthantering när man misstänker en opioidöverdos.

I början av 2018 publicerades en artikel i SvD från regeringen om att man äntligen inför naloxonprogram, dock är endast tre grupper berättigade till att använda naloxon:

Sjuksköterskor ska få behörighet att förskriva naloxon. Detta kommer möjliggöra att fler kan få tillgång till naloxon genom att fler inom sjukvården kan skriva ut det.

Naloxon får lämnas ut till patient av den som förskriver det.

Det innebär att den som har fått naloxon förskrivet kan få tillgång till läkemedlet direkt i stället för att behöva gå till apoteket och hämta ut det.

Personal utan legitimation i ambulanssjukvården och räddningstjänsten ska få tillåtelse att ge naloxon. Ambulans- och räddningstjänstpersonal är ofta först på plats när något händer. Med de här förändringarna ökar chansen att den som tagit en överdos får hjälp i tid.

Att naloxon blir mer tillgängligt är en ytterst viktig åtgärd i kampen mot överdoserna. Men tillgången måste expanderas ytterligare i enlighet med WHO:s rekommendationer.

Den fjärde modellen är övervakade injektionsställen (SIF) som är övervakande anläggningar som utformats för att minska offentligt narkotikamissbruk och skapa hygieniska och säkra miljöer att bruka i. Den främsta anledningen för att införa SIFs är att det sedan införandet i länder som Kanada och Tyskland inte förekommit ett enda enskilt dödsfall i själva anläggningen . Med tillgång till medicin mot överdos direkt på plats, rena injektionsverktyg, med utbildad personal och information som kan hjälpa dem ur sitt beroende visar forskningen att människor som söker sig till övervakade injektionsställen är mer benägna att söka vård och bidrar till minskad smittspridning. Men låt mig upprepa detta: till daterat datum har det aldrig skett ett dokumenterat dödsfall i injektionsrum.

Avslutningsvis, i en rapport från FN:s kontor för narkotikakontroll och förebyggande av brott föreslås en omställning för medlemsländernas narkotikapolitik som innebär att straff byts ut mot behandling och skademinimering. I deras dokument skrivs följande:

Behandling som ett alternativ istället för straffrättsliga sanktioner utgör en möjlighet genom gemenskap som uppmuntrar narkotikabrukare och drogberoende individer att acceptera någon form av hjälp. Det tillåter vanligtvis val av utbildning, vård, behandling och rehabilitering och tvingar inte patienterna i behandling utan sitt samtycke. Detta vägval skiljer sig signifikant från obligatorisk behandling som inte tillåter individen att avböja behandlingen eller välja vilken typ de får.

Det är både FN:s och WHO:s mening att privat bruk av droger ska avkriminaliseras. För roten till drogproblemen är inte drogbrukarna, det är och förblir gängkriminaliteten och den sociala utsattheten i samhället. Således borde prioriteten för den svenska narkotikalagstiftningen vara att hjälpa de allra svagaste, att garantera en tillgänglig och effektiv vård till missbrukare och alla de som vill lämna sitt drogbruk. Parallellt med att man slår mot gängkriminaliteten som förser samhället med droger och genom en rationell lagstiftning minska användningen i landet.

Däremot måste vi begrava idén om det narkotikafria samhället, inte för att vi slutar sträva mot ett drogfritt samhälle, utan snarare för att det är en vision som skapades med syfte att isolera brukare från samhället. Lagarna som föddes ur denna ideologiska ståndpunkt har kostat tusentals och åter tusentals människoliv, slagit familjer i spillror och skapat en syn på drogbrukare som allt annat än medmänniskor. Idén om det narkotikafria samhället var och är inte socialdemokratiskt, utan en konservativ sådan. En vision som format drogpolitiken i över 40 år och hållit tillbaka både forskning och utvecklingen för dessa människors välmående.

Vi måste ha en lagstiftning som kommer åt den sanna roten till drogproblematiken, en lagstiftning som skyddar de svagaste och som ger den hjälp människor i missbruk verkligen behöver. Men för detta krävs politisk viljestyrka.

Partikongressen föreslås besluta:

B310:1 att Socialdemokraterna verkar för att avkriminaliserar privat bruk av droger

B310:2 att Socialdemokraterna verkar för att klassificera drogmissbruk som ett medicinskt problem istället för ett brott

B310:3 att Socialdemokraterna verkar för att ge folkhälsomyndigheten i uppdrag att utforma en folkhälsomodell för att behandla tungt narkotikamissbruk

B310:4 att Socialdemokraterna verkar för att expandera naloxonprogrammen i Sverige så att personer som sannolikt kommer att bevittna en överdos av opioider kan ha tillgång till naloxon

B310:5 att Socialdemokraterna verkar för att påbörja ett arbete för att minska trösklarna för substitutionsbehandling i syfte att fler ska få möjlighet till behandling

B310:6 att Socialdemokraterna verkar för införandet av övervakade injektionsställen (SIF) i Sverige

Felix Lundqvist

Katrineholms arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B311

LINKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

En nationell handlingsplan mot hemlöshet

Det finns en allmän uppfattning kring att den svenska hemlösheten utgörs av missbrukare eller psykiskt sjuka medelålders män, men i Sverige har de olika kartläggningarna illustrerat en ganska stor variation i gruppen som utgör hemlösa. Idag utgörs gruppen av både barn och vuxna, kvinnor och män, med både sociala, psykologiska och ekonomiska problem som roten till hemlösheten. Stadsmissionen uppmätte 2003 att nära varannan hemlös hade psykiska problem och just psykisk ohälsa var en betydande orsaksfaktor bakom den kroniska hemlösheten i Sverige. Sedan dess har allt fler människor hamnat i hemlöshet på grund av växande fattigdom, men psykiska sjukdomar utgör fortfarande en betydande andel av hemlöshetsfallen.

I Sverige uppskattas idag mellan 32 000 och 34 000 personer befinna sig i hemlöshet, fyra gånger fler än som befann sig i hemlöshet under 1990-talet. Den kraftiga ökningen beror dels på att allt fler vräks idag till följd av missbruk, fattigdom och psykiska sjukdomar. Samtidigt har liberaliseringen av bostadsmarknad följts av minskat bostadsbyggande, ökad gentrifiering i kommunerna och en försvagad allmännyttan vilket innebär att socialt svaga grupper har fått det ännu svårare att klara sig på bostadsmarknaden. Trots det har staten minskat sitt ansvarstagande för bostadsförsörjningen och hemlösheten, samtidigt som kommuner investerar i tillfälliga lösningar så som härbärgen eller korttidsboenden utan en långsiktig plan för att utrota hemlösheten. Detta tillsammans med stigmatisering, arbetslöshet och sjuklighet där ansvaret axlas på de hemlösa gör det svårt för många att komma tillbaka till ett fungerande liv.

I Europa ökar hemlösheten i nästan alla länder, med Norge och Finland som undantag. Här har vårdinsatser, effektiva boendeinsatser och förebyggande arbete varit centrala åtgärder för att effektivt bekämpa hemlösheten. I exempelvis Finland har hemlösheten mer än halverats sedan 1980-talet från cirka 20 000 hemlösa till att idag omfatta 8 316 personer.

Den fundamentala skillnaden mellan Norge, Finland och Sverige ligger i synen på just hemlösa. Medan Norge och Finland behandlar hemlöshet som ett bostadsproblem förhåller vi oss fortfarande till frågan som ett individuellt ansvar för de hemlösa. Problemet ligger delvis i

hur den svenska diskursen målat upp hemlöshet som både oundviklig och som framkommen av individuella misslyckanden. Detta följs upp av passiv lagstiftning som förhåller sig till det individuella narrativet. Hemlösheten är snarare ett strukturellt problem, som är behandlingsbart genom en bostadspolitik som åter fokuserar på ett socialt ansvar och med en vård som behandlar utlösande orsaker till hemlöshet.

Sedan 2009 saknar Sverige en nationell hemlöshetsstrategi, att återigen införa en sådan innebär att samordningen mellan myndigheter och kommuner underlättas samtidigt som nationella direktiv kan innebära att kommuner tvingas ta ett större ansvar. Dels gällande vilka metoder som bör användas men också kring att hemlösheten ska bekämpas långsiktigt istället för att enbart förhålla sig till härbärgen och andra kortsiktiga och ekonomiskt ineffektiva lösningar. Det slutgiltiga målet för den socialdemokratiska bostadspolitiken måste vara att varje medborgare, oavsett livssituation och utmaningar man ställs inför, ska ha tak över huvudet. Ett sådant arbete kräver att det finns ett mål om att hemlösheten ska bekämpas på nationell nivå, det kräver bättre direktiv för ökad samverkan myndigheter emellan, det kräver nya strategier och att anamma vetenskapligt beprövade och effektiva metoder, men främst av allt kräver det en gemensam tro på att hemlösheten går att besegra.

Partikongressen föreslår besluta:

B311:1 att Socialdemokraterna verkar för upprättandet av en nationell handlingsplan mot hemlöshet.

S-studenter vid Linköpings universitet

Linköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B312

LJUNGBY ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ersättning vid besök i socialtjänstens verksamhet

Av olika anledningar kommer många av oss i kontakt med kommunens socialtjänst någon gång i livet. Det är oftast när vi får bekymmer av något slag. Det kan bero på att vi drabbas av arbetslöshet, sjukdom, funktionsnedsättning eller att dina barn får problem. Tyvärr är det ju så att det ofta drabbar den som redan har det besvärligt t.ex. med ekonomin. Många lever idag ensamma med barn.

Om det är så att barnen behöver hjälp – kanske ska en diagnos ställas – behöver familjen få komma i kontakt med BUP. För att besöka BUP tillsammans med sitt barn får man ledigt från sitt förvärvsarbete och ersättningen betalas ut av Försäkringskassan.

Det gäller tyvärr inte vid besök i socialtjänstens verksamheter. Många familjer kan behöva hjälp av socialtjänsten. Man kan erbjuda familjebehandling för hela familjen. Det kan vara när ett barn inte klara skolgången, eller fått problem med droger. Då kan socialtjänsten erbjuda redskap och metoder för att familjen ska klara den uppkomna situationen. Socialtjänsten har mycket goda kunskaper att erbjuda. Öppenvården kan erbjuda samtal. Har man det redan svårt ekonomiskt, och det har många, särskilt ensamstående föräldrar, väljer man bort det stöd som socialtjänsten kan erbjuda. Man har inte utrymme att avstå lön för detta.

Det borde vara lika själv klart att våra socialförsäkringar gäller vid besök i kommunens socialtjänst som vid besök på BUP.

Partikongressen föreslås besluta:

B312:1 att ersättning från Försäkringskassan erhålls vid besök med barn i Socialtjänstens verksamhet

Margareta Andersson

Ljungby arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B313

BORLÄNGE ARBETAREKOMMUN

Ett likvärdigt socialförsäkringssystem i hela landet

I det svenska socialförsäkringssystemet är det kommunerna som har hand om det yttersta skyddsnätet i form av försörjningsstöd eller socialbidrag som det kallas i folkmun. Detta skyddsnät är på sina håll mycket hårt ansträngt och som en följd också politiskt ifrågasatt. Försörjningsstödet har aldrig varit tänkt som en långvarig försäkring vid arbetslöshet eller sjukdom men på grund av olika faktorer har andelen mottagare av försörjningsstöd som är långvarigt beroende av försörjningsstöd ökat. Till stor del är det en effekt av försörjningsstödet ersätter brister i andra socialförsäkringar. Det är också en effekt av den mycket sneda fördelningen av ansvaret att etablera invandrare på arbetsmarknaden.

Enligt SKR ökade kostnaderna för försörjningsstöd i två av tre kommuner redan före pandemin. De främsta orsakerna till kostnadsökningen för kommunerna är att nyanlända inte kommer in på arbetsmarknaden samtidigt som Arbetsförmedlingen minskat antalet åtgärder. Priserna för kommunerna drivs också upp när man tvingas etablera egna arbetsmarknadspolitiska åtgärder i brist på insatser via arbetsförmedlingen.

Staten har under lång tid vältrat över kostnader från socialförsäkringssystemen till kommunerna.

Detta spår på missnöjet med den statliga invandringspolitiken och förstärker orättvisan genom att kostnaderna för integrationen flyttas till kommuner där andelen lågavlönade är högre och arbetsmarknadsläget svårt. Att färre personer beviljas sjuk- eller aktivitetsstöd av Försäkringskassan och att utförsäkringarna fortsätter är ytterligare en faktor som driver kostnaderna för försörjningsstöd i kommunerna. I kombination med andra stöd och bidrag, kan det kommunala försörjningsstödet, skapa inlåsnings effekter och möjligheterna för kommunen att ställa rimliga krav på motprestation och erbjuda vuxenutbildning, arbetsmarknadsutbildningar och arbetsmarknadsprogram är begränsade i dagens lagstiftning.

Att staten tog ansvar för en större andel av detta försörjningsansvar skulle därför vara bra av flera skäl.

Det skulle dels innebära en progressiv omfördelningseffekt. Kostnaderna skulle inte öka för någon kommun men kraftigt sjunka i kommuner med hög arbetslöshet. Bristerna i övriga försäkringssystem skulle bli uppenbara för myndigheter och beslutsfattare i stället för att gömmas i de kommunala budgeterna. Dessutom skulle det vara enklare för statliga myndigheter att dela information och på så sätt motverka bidragsfusk och överutnyttjande av försäkringssystemen.

Dessutom skulle ett ökat statligt ansvar för både kostnaderna och åtgärderna kopplade till dessa individer motverka det numera väldokumenterade fenomenet med social dumpning, där rikare kommuner i storstadsområdena upphandlar boenden åt personer med social problematik i glesbygdskommuner och redan utsatta områden i avfolkningsorter.

Centraliserad handläggning av ekonomiskt bistånd skulle också lyfta en stor administrativ börda av kommunernas socialtjänst och frigöra resurser för att jobba förebyggande.

Det är hög tid att staten kliver fram och rustar socialförsäkringssystemen för dagens behov och full ut tar ansvaret för att stödet till sjuka och arbetslösa erbjuds och finansieras på ett rättvist och likvärdigt sätt över hela landet och att kostnaderna för integrationen delas solidariskt.

Partikongressen föreslås besluta:

B313:1 att det utreds hur det kommunala försörjningsstödet kan avskaffas till förmån för progressiva trygghetssystem på statlig nivå som hjälper människor vidare i livet och där samma krav och hjälp riktas till alla medborgare i hela landet

B313:2 att partikongressen i övrigt ställer sig bakom motionens intentioner

Erik Nises

Borlänge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B314

TRELLEBORG ARBETAREKOMMUN

FINSAM

”O min matematik
Ja den saknar ju all logik
Ett o ett e två men blir tre när vi blir ett”
Wilmer X

Samordningsförbunden i Sverige har under femton års tid etablerat sig på snart sagt alla ställen i Sverige. Detta har inneburit att strukturerad samverkan mellan fyra myndigheter (kommuner (skola och socialtjänst primärt), regioner (ofta psykiatri och primärvård), Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan) i arbetslivsinriktad rehabilitering har tagit jättekiv framåt under samma tid. Även om det fortfarande finns arbete kvar att göra för att skapa ännu mer hållbara strukturer och implementera samverkan som arbetssätt i verksamheterna, har vi ändå kommit mycket långt på den här tiden.

Vi ser med oro på att det jobb som har gjorts i samordningsförbunden riskerar att demonteras istället för att förstärkas. Samordningsförbunden har sen Finsamlagstiftningen började gälla 1 januari 2004 etablerat sig i snart sagt hela landet. Med en strukturerad samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommun och region ges personer med behov av rehabiliteringsinsatser från flera myndigheter ökade möjlighet att komma vidare till ett bättre och tryggare liv. Vi behöver mer samverkan mellan fler myndigheter i denna anda.

Det är inte rimligt att medborgare i behov av stöd skall behöva vandra mellan myndigheter och riskera att få olika motstridiga bedömningar i samma situation. Det innebär att en samordning inte bara vore ekonomiskt intressant utan även medmänskligt för medborgare i behov av stöd som handläggare på olika myndigheter som tillsammans kan skapa sig en helhetsbild.

Partikongressen föreslås besluta:

B314:1 att socialdemokratin tar fram ett handlingsprogram för socialpolitiken

B314:2 att ställa krav på samverkan mellan olika myndigheter och olika huvudmän för bättre stöd till människor i utsatta situationer

B314:3 att se över möjligheten att utöka Finsam till att kunna vara en arbetsform på fler områden så att fler människor kan nå av ett bättre och mer samordnat stöd

B314:4 att se över lagstiftningar och regelverk för att ytterligare underlätta och vidareutveckla samverkan mellan huvudmän

B314:5 att förändra sekretesslagen för att underlätta samverkan och informationsdelning

Marianne Pettersson och Lennart Höckert

Trelleborg arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B315

BOLLEBYGDS ARBETAREKOMMUN

Fler poliser och hårdare straff räcker inte!

Gängkriminaliteten är ett gissel i samhället. De politiska partierna försöker överträffa varandra att kräva allt hårdare straff och allt fler poliser.

Visst behöver straffskalan anpassas efter dagens verklighet och visst behövs det fler poliser men ingen ska tro att detta knäcker de kriminella gängen. När man sätter gängledare inom lås och bom står detta ganska snart en ny där. Man måste komma åt nyrekryteringen. Tyvärr saknas det både diskussion och förslag hur man gör detta. Inte heller från vårt parti hör jag mycket.

Jag anser, och det gör också många poliser och socialarbetare som arbetar i områdena, att det behövs sociala satsningar. Det behövs satsning på jobb till alla, utbildning i svenska, satsning i skolorna, upprustning av utsatta områden mm, mm. Goda samhällskrafter måste var ständigt närvarande.

Partikongressen föreslås besluta:

B315:1 att Socialdemokraterna arbetar för ett massivt paket med sociala satsningar i utsatta områden som kommer göra att vi undviker mycket lidande och kostnader i framtiden. Det är vad man kan kalla en god och lönsam samhällsinvestering

Peter Rosholm

Bollebygds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B316

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Framtidens socialtjänst – en socialtjänst för människors bästa

Framtidens socialtjänst har utretts och utredningens förslag kom sommaren 2020. Uppdraget var att göra en översyn av socialtjänstlagen och vissa av socialtjänstens uppgifter. I uppdraget ingick att föreslå åtgärder som kan bidra till en förutsägbar, likvärdig, jämlik, jämställd och rättsäker socialtjänst. Utredningen skulle se hur man i lagstiftningen kan förtydliga socialtjänstens uppdrag att arbeta förebyggande samt hur socialtjänsten kan samarbeta och samverka med andra aktörer.

När socialtjänstlagen infördes 1982 innebar det ett nytänkande och genombrott för en annan sociallagstiftning. Ledstjärnorna var att socialtjänsten skulle ha en erbjudande hållning och visa respekt för den enskilda människans integritet. Ord som frivillighet och självbestämmande

användes för att markera upprottet från det gamla. Den lagstiftning som i stor utsträckning hade karaktäriserats av tvångsåtgärder. Sådana åtgärder går inte att ta till med stöd av socialtjänstlagen. Tanken är att människans egen önskan och motivation är grundförutsättningar för ett framgångsrikt socialt arbete. Det stöd som socialtjänsten kan ge ska ges så att enskilda och grupper tar sina egna resurser i anspråk för ett rikare liv.

Sedan dess har lagstiftningen förändrats ett flertal gånger, och blivit allt mer specialiserad och detaljstyrd och inte utgått från människors behov utan mer hur verksamheten ska bedrivas. De delar i lagstiftningen som var så väl beskrivna om socialtjänstens förebyggande arbete med att arbeta med strukturella frågor för att förhindra att sociala problem uppstår, har försvunnit under de senaste årtiondena. De uppdragen har prioriterats ned i socialnämndernas arbete. Idag ser vi en återgång till mer repressiva arbetssätt och metoder som sällan ger det stöd enskilda behöver för att kunna utvecklas och ta sig ur sina sociala svårigheter.

För ett framgångsrikt socialt arbete krävs att socialtjänsten arbetar förebyggande. Det behövs en socialtjänst som är inkännande, stöttande och som utgår från att den enskildes egenmakt stärks. En socialtjänst som inte utgår från att vara kontrollerande och repressiv utan präglas av en vilja att ge stöd och hjälp. Det behövs en återgång i arbets- och synsätt inom socialtjänsten så att lagens portalparagraf återigen blir styrande. Det sociala arbetet behöver utgå ifrån kunskap och erfarenhet och arbeta med kraft för att undanröja de stora samhällsutmaningar som leder till att sociala problem uppstår. Det behövs en socialtjänstlag som ger kommunerna i uppdrag att prioritera det förebyggande arbetet och skaffa sig en god kunskap om levnadsförhållandena i kommunen.

Stora grupper som söker sig till den kommunala socialtjänsten har mer än ett stödbehov. Det kan handla om olika stöd från kommunen som rör försörjning, bostad, beroendesjukdomar och skadligt bruk, spelmissbruk, skuldsanering och så vidare. Men det kan även handla om stödinsatser som berör andra myndigheter som Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och regional vård. långvarigt hänvisade till försörjningsstöd har ofta andra myndighetskontakter. ”det är ett heltidsjobb att vara hemlös missbrukare i det här landet” är ett uttryck som vi möts av. Det ligger mycket sanning i det. Alla möten, alla tider som ska passas, alla telefontider som man ska komma ihåg. Förutom att man ska hålla reda på ett antal adresser, kontaktpersoner och de olika regler som gäller på olika ställen. Det finns ett mycket stort behov av samordning. Det fungerar bättre på somliga håll, men allmänt sett är det fortfarande rätt illa. Det är ytterst angeläget att ingen huvudman får överlämna ansvaret till någon annan huvudman utan att det finns en lösning för individen. I slutänden blir det annars så att socialtjänsten ändå blir sista instansen att ta hand om komplicerade ärenden.

Socialtjänsten måste få de resurser som krävs för att kunna uppfylla sina åtaganden på ett bra sätt. Det måste bli attraktivt att arbeta med socialt arbete. Även det kräver resurser till kompetensutveckling för personalen.

Socialtjänsten ska delta i samhällsplaneringen. Huvudmännen måste ge plats åt socialtjänsternas kunskande och kompetens i samhällsplaneringen. Hur planerar vi samhället så att sociala problem minskar? Det perspektivet behöver få en central plats i all kommunal samhällsplanering i framtiden.

En ny socialtjänstlag får inte bli tandlös utan behöver få ett starkt stöd, ett tydligt uppdrag och en stark ställning i samhällsplaneringen. Detta för att kunna anta de stora utmaningar som finns idag och i framtidens samhälle för att undanröja fattigdom och sociala orättvisor.

Partikongressen föreslår besluta:

B316:1 att vi som politiskt parti verkar för att socialtjänstutredningens förslag till ny socialtjänstlag blir verklighet

B316:2 att vi som politiskt parti verkar för en socialtjänstlag som ger kommunerna i uppdrag att prioritera det förebyggande arbetet och skaffa sig en god kunskap om levnadsförhållandena i kommunen

B316:3 att en ny socialtjänstlag utgår från den enskildes behov och vilka behov var och en har när man hamnar i livskriser och har behov av stöd från socialtjänsten

B316:4 att samordning och samverkan mellan olika myndigheter utvecklas, ett uppdrag som kan ges till de Samordningsförbund som finns runt om i Sverige bestående av representanter från kommun, Försäkringskassa, Arbetsförmedling och region

Tybble-Sörby Socialdemokratiska förening i Örebro, Wasa socialdemokratiska förening i Örebro Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B317

ÅTVIDABERGS ARBETAREKOMMUN

Förbjud reklam/annonsering för hasardspel online.

Andelen med problemspelande är högre bland dem som spelar hasardspel online jämfört med fysiskt spelande. Bland annat har nätpoker blivit väldigt populärt och det finns många olika speltjänster på nätet. Det är just lättillgängligheten som är ett stort problem, det är enkelt och det går fort att klicka in sig på ett spel. Det är lätt att bli nyfiken när du ser reklam för nätspel som lovar vinst varje gång, sätt in en summa och få det dubbla att spela för. Jag har vid otaliga tillfällen under en och samma reklampaus på tv:n sett reklam från 6–7st olika spelbolag, det är helt orimligt. I den nya spellagen som trädde i kraft 1/1–2019 sägs att måttfullhet ska iakttas vid reklam för spel. Detta följs inte.

Spelberoendet i Sverige är på uppgång och det bör likställas med alkohol- och drogberoende. Enligt folkhälsomyndigheten har omkring 340 000 personer i Sverige någon grad av spelproblem.

Dessa personer har inte bara förstört sitt eget liv med livslång skuldsatthet utan även hela sin familjs liv. Det är inte heller ovanligt att man gör ett försök att vinna tillbaka det man förlorat och istället ökar på sin skuld ännu mer. Värden för spelberoende är lång, ibland livslång och den kostar samhället mycket pengar varje år.

Partikongressen föreslås besluta:

B317:1 att regelverket för spelreklam och marknadsföring ses över och kontrolleras att det efterföljs

B317:2 att reklam för hasardspel om pengar via onlinespel förbjuds

B317:3 att spelberoende likställs vid alkohol- och drogberoende

Malin Svensson

Åtvidabergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B318

SÖLVESBORGS ARBETAREKOMMUN

Förnya svensk narkotikapolitik

I drygt ett halvt sekel har svensk narkotikapolitik haft en entydig utveckling mot skärpningar och kriminalisering. Denna utveckling innebär att även bruket av narkotika idag är straffbart med fängelse, något som tillsammans med övriga aspekter av vår narkotikalagstiftning särskiljer Sverige som ovanligt hårdhänt i frågan. Samtidigt är det ett oundkomligt faktum att Sverige, enligt en årlig rapport från EU:s drogbyrå EMCDDA baserad på data från 2018, har Europas högsta narkotikadödlighet. I Sverige avlider 81 personer per miljon invånare i drogöverdoser. Vart och ett av dessa dödsfall utgör en mänsklig tragedi, som ofta lämnar djupa sår hos anhöriga och andra närstående. Således finns ett tydligt behov av att kontinuerligt utvärdera såväl narkotikalagstiftning som övriga regler, bestämmelser och prioriteringar som berör arbetet mot narkotikamissbruk.

I maj 2020 publicerade således Folkhälsomyndigheten rapporten Åtgärdsförslag för att förebygga användning samt medicinska och sociala skadeverkningar av narkotika, där det lades fram tio åtgärdsförslag. Dessa inkluderar bland annat, ökade resurser till kommunen, utvecklandet av mobila lågröskelmottagningar och framtagandet av kunskapsstöd på flera relevanta områden, ett förslag om att utvärdera narkotikastrafflagen, och dess effekter. I rapporten belyser man att sedan år 2000 har inga utvärderingar gjorts om huruvida lagstiftningens tänkta mål uppfylls eller vilka negativa konsekvenser kriminaliseringen har haft. Man belyser att kriminalisering exempelvis riskerar leda till en minskad vilja att söka vård för sitt missbruk.

I Norge publicerades i december 2019 den statliga utredningen Rusreform – fra straff til hjelp, där man har undersökt landets drogpolitik, vilken länge har liknat Sveriges. I den kom man fram till

att den portugisiska modellen, där eget bruk och mindre innehav av narkotika avkriminaliseras, vore den bästa för att minska droganvändandets skadeverkningar. Även kriminologiprofessorn Henrik Tham ställer sig positiv till avkriminalisering. I en intervju med Svenska Dagbladet i artikeln Forskare: Positivt om eget bruk avkriminaliseras i februari 2020 påpekar han att ”det går inte att visa att kriminalisering av bruk har någon positiv effekt på droganvändandet”.

Trots detta, samt riksdagsbeslut om en utredning av svensk narkotikapolitik, har regeringen hittills vägrat att tillsätta en sådan utredning. Särskilt förslaget till avkriminalisering har avfärdats direkt av socialminister Lena Hallengren, som till SVT sade ”jag ändrar inte uppfattning för att Folkhälsomyndigheten kommer med det här förslaget”.

För att värna några av samhällets mest utstötta och sårbara grupper har dock Sveriges Socialdemokratiska Arbetareparti, och i förlängning regeringen, ett ansvar att utefter forskning och vetenskaplig fakta utforma en narkotikapolitik vars syfte är att i största möjliga utsträckning minska skadeverkan av narkotikamissbruk.

Partikongressen föreslås besluta:

B318:1 att tillsätta en statlig utredning för att på förutsättningslöst sätt genomföra en omfattande utredning av svensk narkotikapolitik och tillhörande lagstiftning. Utredningen ska i synnerhet undersöka huruvida nuvarande politik och lagstiftning är ändamålsenlig, samt utreda möjliga förändringar som kan tjäna till att minska narkotikans skadeverkningar och förbättra upptäckandet och behandlingen av narkotikamissbruk

B318:2 att åtgärdsförslag från en sådan utredning ska genomföras

Jesper Larsson och Alexander Nilsson

Sölvesborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B319

UPPSALA ARBETAREKOMMUN

Förslag om översyn av tvångslagstiftningen inom socialtjänst och hälso- och sjukvård

Ni kanske kommer ihåg Egon från Vara som 2013 frös ihjäl i en sandlåda. Första gången jag fick hör om Egon var när jag en kväll satt och tittade på uppdrag granskning. Det jag såg i programmet var en människa som hade tappat fotfästet i tillvaron och inte längre kunde ta hand om sig själv. Jag minns hur upprörd jag var efter att jag hade sett programmet. Ingen människa ska behöva sluta sitt liv i en sandlåda, ihjälfrusen. Var Egons död nått som varken gick att förhindra eller att förutse, när som bara råkade ramla igenom samhällets skyddsnet är frågan man måste ställa sig.

Egon tillbringade sin sista tid i livet, undernärdd, smutsig och i allmän misär. Egon vill av någon anledning inte ha hjälp om det berodde på bristande självinsikt, stolthet eller att han helt skämdes för att be om hjälp det får vi aldrig veta. I socialtjänstlagen står det alla former av hjälp bygger på frivillighet. Polisen kan antingen med stöd av hälso- och sjukvården eller på eget initiativ besluta om att hämta en person med tvång till en läkarundersökning, men är det så att varken polisen eller hälso- och sjukvården anser att personen är i behov av vård så är socialtjänsten bakbunden och kan inget göra.

Men problemet uppstår när personen inte vill ha hjälp av samhället, antingen på grund av sjukdom eller att man helt enkelt inte inser att man behöver hjälp för att klara sig ur den krisen man befinner sig i. Ska vi som samhälle då bara stå och titta på när en människa går ner sig, lever i misär. Men hade Egon varit missbrukare så hade socialtjänst kunnat med tvång gått in och hjälpt honom med rad åtgärder. När det gäller psykisk ohälsa så är det sjukvården som bedömer om en person lider av psykisk ohälsa och om personen behöver bli tvångsomhändertagen.

Men som så många gånger förut så tycker inte sjukvården att det föreligger något vårdbehov hos Egon detta utan att ens att träffa personen ifråga. Utan sjukvården valde att avvakta fast man fick starka signaler från socialtjänsten att Egon nu helt tappat kontrollen. Det spelar ingen roll att socialtjänst tycker att Egon borde hämtas av polis och föras till sjukvården för att läkarundersökas. Och åter faller en människa i Sverige igenom skyddsnetet, fast tre instanser var fullt medvetna om vilka stora problem Egon hade. Varken Polisen, hälso- och sjukvården eller socialtjänsten lyckas att hjälpa honom och till sist så dör han. Samordningen mellan samhällets olika instanser fallerar åter när det gäller psykisk ohälsa, Som en person sa i reportaget; Samhället är jävligt illa ute när det ska behöva bli så här. Hela samhället borde vara med och diskutera gränsdragningen kring om vi vill ha systemet på det här sättet. Vi borde ha en gemensam lagstiftning kring denna problematik oavsett om du lider av psykisk ohälsa, missbruk eller lever i en social utsatthet.

Sveriges kommuner och landsting har framfört att vi borde se över alla våra tvångslagar för att se om vi skulle kunna göra ett bättre sammanhållet paket. Om vi inte har gjort det än så borde vi skyndsamt lyssna på Sveriges kommuner och landsting och göra en ordentlig genomlysning av alla våra tvångslagar.

Partikongressen föreslår besluta:

B319:1 att Socialdemokraterna ska verka för att insatser mot psykisk ohälsa, missbruk och om man lever i en social utsatthet ska sammanföras i en lagstiftning med en ansvarig huvudman

B319:2 att Socialdemokraterna ska verka för att det startas en utredning för att se över våra tvångslagar

Erik Johansson, Gamla Uppsala socialdemokratiska förening
Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B320

VINGÅKERS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Förstatligande av IFO (Individ och Familjeomsorg)

Omfattningen består av försörjningsstöd, LVU, LVM, kontaktpersoner, insatser för familjer och andra med behov av stöd från kommunen för att klara sin livssituation, så att skälig levnadsnivå uppnås. Övriga delar av socialtjänstlagen som berör äldreomsorg, funktionshinder/handikappomsorg, LSS mm. ska ligga kvar i det kommunala mandatet.

Idag har många kommuner stora svårigheter att ekonomiskt klara av socialtjänstlagens bestämmelser, vilket gör att socialnämnderna eller motsvarande nämnd går med stora underskott. Detta gör att kommuner får ansträngd ekonomi att klara av andra kommunala åtaganden. Att förstatliga ovan nämnda del av socialtjänstlagen skulle avsevärt avlasta kommunernas ekonomi och öka kommunernas möjlighet att ekonomiskt klara av övriga åtaganden. Om så sker enligt ovan ska kommunerna inte få minskat statligt stöd, de pengar som frigörs ska kommunen få behålla i avvaktan på en ny kommunalskattereform. Besluten enligt ovan kan handläggas av Försäkringskassan och beslutas av en lokal nämnd med ledamöter från aktuell kommun. Lokala nämnden upprättar delegationsordning och ordföranden i nämnden tar ordförandebeslut på samma sätt som sker idag.

Av egen erfarenhet som socialnämndens ordförande i 21 år för Vingåkers kommun (med undantag för en mandatperiod som viceordförande) så känner jag väl till komplexiteten för en socialnämnd. När man kan exempelvis, få vara med om att först besluta om att dra in en halv tjänst som undersköterska, där efter på möte i socialutskottet behöva besluta om placeringar för miljontals kr. Det är svårt för en mindre kommun med låg skattekraft att budgetera på ett adekvat sätt, för att inte säga omöjligt. Om Försäkringskassan övertar IFO:s funktioner enligt ovan så ökar möjligheten till att en likabedömning sker i hela landet, och att rättssäkerheten ökar för den enskilde.

Partikongressen föreslås besluta:

B320:1 att ge partistyrelsen i uppdrag utreda möjligheten att ovan nämnda delar av socialtjänstlagen kan förstatligas

B320:2 att utforma förslag till beslut i riksdagen enligt intentionerna i skrivningen ovan

B320:3 att avslå motionen

B320:4 att skicka motionen till partikongressen som enskild

B320:5 att skicka motionen vidare till Vingåkers Arbetarekommun

Olle Olsson

Vingåkers arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B321

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Försörjningsstöd och bostad

När en person av någon anledning är i behov av försörjningsstöd krävs, enligt Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2013:1) om ekonomiskt bistånd, bland annat att personen så långt det är möjligt klarar sin försörjning genom att sälja ”realiserbara tillgångar” som bil, sommarhus mm. I de fall den sökande bor i en bostadsrättslägenhet krävs också, ”om behovet av ekonomiskt bistånd bedöms överstiga tre sammanhängande månader eller om det finns andra särskilda skäl” att lägenheten säljs ”om en försäljning bedöms kunna ge ett intäktsöverskott som motiverar åtgärden och det finns möjlighet att ordna annat boende”. På många platser, som till exempel i Stockholm, där det återkommande borgerliga styret säljer ut stadens allmännyttiga bostadsbestånd som bostadsrätter och drar ner på byggandet av hyreslägenheter, finns inte möjlighet att ordna annat boende. Den sökande riskerar att hamna på gatan. En bostad bör vara undantagen från kraven på försäljning förutom när möjligheten finns att avsevärt minska boendekostnaderna genom att byta en stor lägenhet mot en mindre. Att en människa i en prekär ekonomisk situation riskerar att hamna mellan stolarna i våra trygghetssystem och förlora sin bostad är inte värdigt en välfärdsstat.

Partikongressen föreslås besluta:

B321:1 att Socialdemokraterna som parti utreder hur man motverkar att bostadsrättsinnehavare i behov av försörjningsstöd, i enlighet med ovanstående, inte tvingas sälja sin bostadsrätt och därmed bli utan boende

Hägerstens S-kvinnoklubb

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B322

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Försörjningsstöd som ger rimliga levnadsvillkor

Försörjningsstödet är samhällets yttersta skyddsnät, och är därmed ett skydd som ska vara ett begränsat inslag i den svenska välfärdsmodellen som annars bygger på universalitet istället för behovsprövning.

I dag ligger andelen med försörjningsstöd på en, över tid sett, låg nivå. Den skulle vara ännu lägre om arbetslöshets- och sjukförsäkringen förbättrades så att fler arbetslösa och sjuka kvalificerade sig till dessa försäkringssystem. 2016 hade ungefär hälften av försörjningsstödmottagarna

arbetslöshet som främsta försörjningshinder. Ytterligare andra hade sjukdom som främsta hinder. Det är ett misslyckande att många arbetslösa och sjuka är i behov av försörjningsstöd, snarare än att omfattas av de generella välfärdslösningarna. Avgörande för att minska inkomstskillnaderna i Sverige är att sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna är utformade så att de allra flesta som lönearbetar kan kvalificera sig och därmed omfattas av försäkringarnas ekonomiska skydd vid arbetslöshet och sjukdom. Från jämlikhetssynpunkt bör målsättningen vara att så få som möjligt har försörjningsstöd.

Att leva på försörjningsstöd innebär helt andra villkor jämfört med socialförsäkringarna och arbetslöshetsförsäkringen. För att alls få rätt till försörjningsstöd måste alla tillgångar först vara uttömda (sparande, sommarstugor med mera). Hushållets samlade inkomster avgör rätten till försörjningsstöd, vilket innebär att sambor och makar har försörjningsplikt gentemot varandra.

Icke desto mindre är det viktigt att försörjningsstödet, för den som är i behov av detta yttersta skyddsnät, ligger på en nivå som täcker vad som brukar kallas för skäligena levnadskostnader.

Över tid har sättet att beräkna försörjningsstödet förändrats. Den så kallade riksnormen i försörjningsstödet, som anger en fast nivå i kronor per månad för vissa hushållskostnader, har under de senaste decennierna urholkats. Sedan tidigt 2000-tal har det inte längre varit lika självklart att regeringen höjer riksnormen med utgångspunkt i Konsumentverkets beräkningar av skäligena levnadskostnader. En konsekvens av denna utveckling är ökade inkomstskillnader mellan de som lever på försörjningsstöd och resten av befolkningen.

Även den del av försörjningsstödet som ska täcka individuellt bedömda skäligena kostnader, utanför riksnormen, har stramats upp genom kommunal praxis. Det har i praktiken urholkat och tryckt försörjningsstödet till högre grad av restriktivitet och till miniminivåer.

Partikongressen föreslår besluta:

B322:1 att försörjningsstödet riksnorm höjs och följer Konsumentverkets beräkningar av skäligena levnadskostnader

B322:2 att det måste finnas en stark koppling mellan försörjningsstödet och socialpolitiska insatser så att fler kan få stöd för att varaktigt leva ett självständigt liv med egen försörjning

LO-fackens socialdemokratiska förening (LO-sossen)

Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B323

ULLERUD - FORSHAGA ARBETAREKOMMUN

Gåvor till personer med försörjningsstöd

I vårt land är det tyvärr många personer som inte har möjlighet att klara sin egen försörjning. För dessa personer är det sociala skyddsnätet särskilt viktigt, då främst i form av försörjningsstödet. Detta stöd utgörs av två delar, dels den så kallade riksnormen, dels faktiska kostnader för boende, hushållsel, hemförsäkring, arbetsresor, fackföreningsavgift och a-kasseavgift. Vidare kan personer i behov av försörjningsstöd också få bistånd till livsföringen i övrigt vid tillfälliga utgifter såsom tandvård, glasögon, umgänge med barn med mera.

Dessa skyddsnät är beroende av en individuell bedömning och prövning av individens behov av stöd. Försörjningsstöd ska vara sista stödformen när alla andra vägar uttömts, inklusive privata gåvor. Detta gör att de individer som har behov av dessa stöd (och som redan är i en starkt utsatt position) dessutom ställs inför omöjliga val vid högtider av olika slag. ”Ska jag betala sista räkningen eller ska jag köpa julklappar åt barnen?”

Dagens regelverk gör dessutom att närstående eller andra personer i samhället inte kan hjälpa till. Om någon närstående till exempel skulle skänka 1000 kronor till en person på försörjningsstöd i jultider eller till barnens födelsedag så sänks försörjningsstödet med lika mycket, vilket inte medför någon förbättring för individen och gåvan från den närstående blir istället en gåva till det offentliga.

Denna situation kan rättas till genom att regelverket förändras så att enstaka penninggåvor upp till ett rimligt belopp, vare sig de är kontanta eller insättningar på konto, vid allmänna högtider såsom jul samt vid personliga högtider såsom individens egen eller dess barns födelsedagar inte räknas av mot rätten till försörjningsstöd. Vad som är ett rimligt belopp behöver utredas men det skulle till exempel kunna knytas till skatteverkets regler för skattefria gåvor från arbetsgivare till anställda.

Det är inte rimligt att en person på försörjningsstöd inte ska kunna ge sina barn julklappar eller födelsedagspresenter.

Partikongressen föreslår besluta:

B323:1 att regelverken förändras så att nivån på försörjningsstöd inte påverkas av enstaka penninggåvor

B323:2 att en utredning tillsätts för att avgöra lämplig nivå för denna typ av gåvor

Roger Johansson

Ullerud-Forshaga arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B324

VÄXJÖ ARBETAREKOMMUN

Huvudmannaskap för missbruks- och beroendevård

Missbruks- och beroendevården omfattar hälso- och sjukvårdens samt socialtjänstens ansvar för människor i alla åldrar med missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel samt spel om pengar.

2013 infördes krav på samverkansöverenskommelser mellan regioner och kommuner för att minska de problem som det delade huvudmannskapet leder till.

Gränsen mellan de olika huvudmännens ansvar är dock otydlig och vad som anses vara socialtjänst eller hälso- och sjukvård kan vara oklart. Ibland blir det svårt att vara överens om hur ansvaret ska fördelas och människor kommer i kläm och får inte den hjälp de behöver. Tolkningar görs på olika sätt i olika delar av landet vilket också drabbar den enskilde.

I verksamheter där socialtjänsten möter personer med missbruksproblem har inte kommunerna något hälso- och sjukvårdsansvar, vilket gör att kommunerna endast kan ansvara för sådan behandling som är att betrakta som socialtjänst. Regionen kan i sin tur endast svara för behandling i form av hälso- och sjukvård.

Inte sällan kan en person ha samsjuklighet och får då inte sammanhållen vård, vilket förlänger behandlingstiden. I värsta fall uteblir den helt.

Partikongressen föreslås besluta:

B324:1 att huvudmannaskapsfrågan för missbruks- och beroendevården utgår från en huvudman

Malin Lauber

Växjö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B325

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Konsumentskydd avseende innehållsförteckning för alkoholhaltiga drycker

I dagsläget finns omfattande EU/Svensk lagstiftning som reglerar hur märkning av ett livsmedel skall ske och vad den skall innehålla i form av bland annat ingående ingredienser. Samma förhållningssätt finns i dagsläget inte för alkoholhaltiga drycker över 1,2 volymprocent.

Nuvarande EU-lagstiftning tillåter användandet av 63 olika tillsatser och processhjälpmedel vid framställning av vin utan krav på att dessa specificeras på märkningen. Vid tillverkning av ekologiska vinner kan uppemot 40 av dessa tillsatser få lov att användas.

Motionären anser detta vara en rättvisefråga. Rätten för konsumenten att kunna ta del, om så önskas, av hur en alkoholhaltig dryck har framställts, vilka tillsatser som använts, hur små dessa mängder än må vara och är kvar samt vilka processhjälpmedel som nyttjats.

Önskar en konsument få insyn och ta del av denna information på en vinflaska är detta inte möjligt fullt ut idag då all denna information inte specificeras.

Även om nuvarande EU/svensk-lagstiftning inte tvingar producenterna och distributörerna att ange dessa uppgifter borde det ligga i deras intressen att framhäva vilka ämnen som används för framställning av den producerade drycken.

Konsumenten har rätt att veta vad den köper, inte minst när det gäller en dryck som förtäras. Vi har att göra med en rättvisefråga och en hälsofråga. Möjligheten och rätten till insyn och information om den önskas av konsumenten.

Motionären känner till att en översyn gällande en eventuell innehållsförteckning för alkoholhaltiga drycker är på agendan i EU, men anser samtidigt att Sverige skall ta initiativet och driva frågan i syfte att uppnå ett bättre konsumentskydd.

Partikongressen föreslår besluta:

B325:1 att Sveriges regering inte bara följer utvecklingen av EUs översynsarbete med en eventuell märkning med innehållsförteckning i alkoholhaltiga drycker, utan att den Svenska regeringen är med att driva och utforma frågan på EU-nivå i syfte att öka konsumentskyddet

Ricardo Tarrida Thuré, Västra Innerstadens socialdemokratiska förening Västra Innerstadens socialdemokratiska förening har antagit motionen och skickar den till partikongressen som sin egen. Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B326

SOLNA ARBETAREKOMMUN

Kring strafföreläggande för ringa narkotikabrott

Bruket av droger är ett stort samhällsproblem när det gäller kriminalitet och drogberoende. Samhällets insatser måste här koncentreras till förebyggande åtgärder vad gäller missbruk och brottslighet.

Strafföreläggande som registreras för innehav av lättare narkotika – cannabis – för eget bruk är ett jämförelsevis hårt straff för unga. Brottet registreras och är offentligt i fem år. Många arbetsgivare sorterar bort arbetssökanden med prickar i belastningsregistret vilket därmed blir ett hinder för unga att komma in på arbetsmarknaden. Lagstiftningen behöver här ses över.

Flertalet ungdomar är prövande och sökande från tonåren fram till 25-årsåldern. Enstaka ”test” av lättare droger är vanligt förekommande. Ertappas man för ringa narkotikabrott enligt Narkotikastrafflagen (1968:64) och får ett utdömt strafföreläggande så belastas individen under lång tid. För förstagångsförbrytare är detta många gånger kontraproduktivt då arbete är en viktig grundförutsättning för att förebygga utanförskap.

Nuvarande lagstiftning slår hårdare mot s.k. socioekonomiskt utsatta grupper än mot de privilegierade. BRÅ påvisar i sin kortanalys 2/2018 att de förra är överrepresenterade bland de ertappade då de mer privilegierade vid självskattningsstudier uppger en högre konsumtion. Således kan det vara så att nuvarande lagstiftning utgör en barriär mot arbetsmarknaden för de grupper som redan i utgångsläget står längst ifrån den.

Det finns flera vägar att gå för att komma till rätta med detta. En väg är avkriminalisering av ringa narkotikainnehav som nu sker i Norge eller att anmärkningen i belastningsregistret inte ska gälla för förstagångsförbrytare.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag att partikongressen 2021 beslutar:

Partikongressen föreslås besluta:

B326:1 att Socialdemokraterna verkar för en översyn av Narkotikastrafflagen m.h.t. att nuvarande lagstiftning troligen i ett arbetsmarknadshänseende missgynnar samhällets socioekonomiskt svagare grupper

Jens Wigen

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B327

BOLLEBYGDS ARBETAREKOMMUN

Menar vi allvar med en välfärd för alla?

Jag har en vän, låt oss kalla honom Jonas, som i vuxen ålder fått diagnosen AD/HD. Han har haft det struligt hela sitt liv. Konflikter, råkat illa ut och också gjort andra människor illa. Han har haft många olika jobb men alla har slutat med någon form av konflikt. Hans familj har lämnat honom, också där en konflikt.

Hans problem är just AD/HD, han är världens snällaste men kan snabbt bli väldigt arg. Han försöker tygla sig men ibland går bara inte, säger han.

Nu står där där, utan jobb, utan familj och nu det nyligen vräkt. Han har försökt med socialen men där fick han bara höra ”egenansvar”. Han har verkliga försökt med ”egenansvar” men vad hjälper det utan varje form av inkomst. Hur skulle han kunna betala hyra, el, mat mm på de 61 kr per dag fick han fick av socialen? Han blev arg och gick därifrån. Klart det gick åt skogen.

Nu är han bostadslös och det enda han äger är en väska med underkläder. Arbetsförmedlingen säger bara att det inte finns några jobb för dig. Försäkringskassan att han inte är sjuk och socialen ”egenansvar”.

Jag vet att Jonas inte är ensam. Det finns många som behöver hjälp men ingen hjälper. Människor som inte klarar av de krav som ställs, som sorteras bort, Människor som inte klarar att skriva, ansöka och överklaga. Människor som skickas fram och tillbaka mellan myndigheter och ingen vill ta ansvar för.

Vi Socialdemokrater har sagt att vi inte ska vara systemförsvare utan i opposition mot orättvisor i samhället. Att vi alltid ska vilja förbättra vår gemensamma välfärd. Bra sagt, men upp till bevis.

Partikongressen föreslås besluta:

B327:1 att Socialdemokraterna tar initiativet till förslag till verkliga förbättringar och förändringar som ser till att Jonas och de i liknande situationer som Jonas verkligen får hjälp

Peter Rosholm

Bollebygds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B328

VÄSTERÅS ARBETAREKOMMUN

Rätten till utbildning vid försörjningsstöd

Arbetsmarknaden för personer med låg utbildning blir allt svårare, så kallade enkla jobb försvinner i rask takt. Att ha ett fullständigt gymnasiebetyg är en av de bästa försäkringarna mot att bli långvarigt arbetslös.

Personer som idag ingår i något av Arbetsförmedlingens program för långtidsarbetslösa kan få rätt att studera med ersättning via programmet. Det bedöms på individuell nivå, förutom för personer som är inom etableringsprogrammet.

Att vänta med insats som ökar chanserna på arbetsmarknaden tills en person räknas som långtidsarbetslös är ett slöseri, ju längre en person är borta från arbetsmarknaden desto svårare blir det att komma i arbete och den psykiska och fysiska ohälsan kopplat till utanförskap ökar.

Personer utanför programmen kan inte studera samtidigt som de är arbetssökande, du är antingen studerande eller så är du arbetssökande.

Dock kan du söka CSN för kurser och på så sätt få ekonomiskt stöd för studierna.

Men för den som av olika skäl har misslyckats blir det stopp från CSN att ta lån för att ta nya lån för kurser som du tidigare har beviljats lån för.

Struliga ungdomsår kan bli en belastning i vuxen ålder.

För den grupp som inte har möjlighet att ta CSN-lån för studier på grund- och gymnasienivå och som samtidigt är arbetslösa tar det ofta stopp.

A-kassor kan efter individuell prövning i vissa fall ge rätt till studier med bibehållen a-kassa om det ger ökade möjligheter att komma i arbete.

Men för den med försörjningsstöd tar det stopp. För att få försörjningsstöd ska du vara aktivt arbetssökande, du kan inte studera vid sidan av ditt arbetssökande. Oavsett nivå eller omfattning.

Trots att arbetsförmedlares bedömning är att en avslutad gymnasieutbildning är den bästa arbetsfrämjande insatsen säger handläggare på kommunen nej. Detta är kontraproduktivt och leder i värsta fall till längre tid med bidragsförsörjning.

Socialtjänstlagen är tydlig i sitt krav om att stå till arbetsmarknadens förfogande, men den ger även utrymme för aktivitet eller praktik som kan minska tiden med bidrag och öka chanserna att komma i arbete eller fortsatta studier.

Det torde således finnas lagstöd för att en person som har förbrukat sina möjligheter att studera vissa kurser med CSN kan studera dessa med bibehållet försörjningsstöd. Att det idag i regel nekas handlar kommuners regelverk och enskilda handläggares tolkning.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv torde det vara mer effektivt att tillåta personer studera enstaka kurser med bibehållet försörjningsstöd än att kräva 100% arbetssökande. En utbildning är bästa vägen ur bidragsberoende och arbetslöshet.

Vi yrkar

Partikongressen föreslår besluta:

B328:1 att Socialdemokraterna ska driva frågan att individer med försörjningsstöd utan rätt till CSN ges möjlighet att studera på grundskole- och gymnasialnivå med bibehållet stöd om Arbetsförmedlingen anser att det är den mest arbetsfrämjande insatsen

Tjänstemannasossen

Västerås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B329

ÄLMHULTS ARBETAREKOMMUN

Sammanhållen vård för personer med samsjuklighet

Personer med samsjuklighet – det vill säga beroendeproblematik blandat med psykisk sjukdom har svårt att få samordnad vård från region och kommun. Detta beror på otydlighet i gränsdragningen mellan de olika huvudmännens ansvarsområden. Det händer att dessa personer skickas mellan kommun och region då det är svårt att få vård och stöd samordnat.

Personer med missbruksproblematik och psykisk sjukdom innefattas av flera lagrum, Lagen om psykiatrisk tvångsvård, Lagen om vård av missbruk, Hälso- och sjukvårdslagen och

Socialtjänstlagen. När en person är drabbad av samsjuklighet händer det att hen faller mellan stolarna.

Ett exempel kan vara en person med ADHD inte får medicin mot detta förens personen är fri från sitt missbruk. Personen med ADHD har dock många gånger stora svårigheter att göra sig fri från sitt missbruk då detta fungerar som egenmedicinering mot de symtom som ADHD ger.

Detta resulterar i att personen inte får de hjälp den behöver eftersom kommunen som ansvarar endast innefattas av socialtjänstlagen och uppdraget blir omöjligt eftersom den psykiska ohälsan och missbruket hänger ihop.

Det innebär stora utmaningar att ge adekvat vård till personer med både missbruk och psykisk ohälsa och detta uppmärksammas av såväl personal såsom anhöriga. Det behövs en tydlig organisation kring personer med samsjuklighet och eftersom det idag är både region och kommun som bär ansvaret så finns inte en tillräckligt bra samordning. En väg framåt vore att frågan kring vem som bär huvudansvaret utreds och att ansvaret hamnar på en huvudman.

Partikongressen föreslås besluta:

B329:1 att behandling av personer med samsjuklighet (beroendeproblematik och psykisk sjukdom) utgår från en huvudman.

Eva Ballovarre

Älmhults arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B330

UPPSALA ARBETAREKOMMUN

Skadestånd för våld i nära relation

När en kvinna råkar ut för våld i nära relation slås tillvaron sönder på många plan. Förutom det akuta traumat infinner sig frågor om bostad, försörjning, skydd och bearbetning samt läkning. Om förövaren blir dömd utgår ofta ett skadestånd, som tyvärr inte är i relation till den skada kvinnan åsamkats. Om kvinnan i samband med skadestånd uppbär ekonomiskt bistånd så menar socialtjänstlagen och tolkningar av densamma, att för att uppbära ekonomiskt bistånd ska alla andra möjligheter uttömts och alla inkomster räknas in. Det innebär, att den kvinna som tilldömts ett skadestånd för både kränkning, vanprydande ärr och övriga skador samt i förekommande fall även sönderslagna ägodelar, ska räkna skadeståndet som inkomst och kan nekas ekonomiskt bistånd. Detta kan jämföras med när kriminella, oftast män, tilldöms skadestånd för att de suttit häktade men ej kunnat dömas, får behålla sitt skadestånd trots att de har skulder till Kronofogdemyndigheten. Denna hantering är djupt orättfärdig och utslagen är ej könsblinda.

Många kvinnor upplever att de tvingas betala för att de blivit misshandlade. Istället för att kunna använda skadeståndet till att ersätta förstörd inredning, kläder mm och att kunna satsa på någon form av läkande process så dras skadeståndet från normberäkningen för ekonomiskt bistånd.

Partikongressen föreslås besluta:

B330:1 att socialtjänstlagen ändras så att skadestånd för våld i nära relation ej ska räknas som inkomst när man ansöker om ekonomiskt bistånd, försörjningsstöd

Sten Gellerstedt, antagen av Eriksbergs S-förening

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B331

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Skuldsanering ska inte orsaka levnadsstandard under existensminimum

Allt fler ansöker om skuldsanering. Orsaken till dessa behöver självklart adresseras och motarbetas, men denna motion handlar om när en individ har hamnat i problemen om stora skulder men får hjälpen att skuldsanera. Kronofogden tar inkomster och utgifter i beaktande när beslut tas, men reglerna sedan är alltför rigida och tar inte vissa levnadssituationer i beaktande. Ett sådant är när en ensamstående förälder som genomgår skuldsanering behöver ta ledigt från arbete för vård av barn. Detta innebär att personen de facto får lägre inkomst än den beräknade, d.v.s. personen hamnar under existensminimum. Det kan också finnas andra typer av fall som drabbas på liknande sätt. I det fallet vid ensamstående förälder, en av de finansiellt svagaste grupperna i samhället, är det än mer farligt eftersom det drabbar inte bara föräldern, men även barnet/n. Detta tar inte Kronofogden hänsyn till vilket behöver korrigeras genom regeländring och kompensering.

Partikongressen föreslås besluta:

B331:1 att Socialdemokraterna verkar för ändring av Kronofogdens regler för skuldsanering så att dessa de facto inte orsakar lägre inkomst än existensminimum för ensamstående föräldrar och andra utsatta grupper som genomgår skuldsanering

B331:2 att Socialdemokraterna verkar för ändring av Kronofogdens regler för skuldsanering så att dessa de facto inte orsakar lägre inkomst än existensminimum för individer som genomgår skuldsanering

B331:3 att Kronofogden ges i uppdrag att ändra reglerna gällande skuldsanering så att dessa de facto inte orsakar lägre inkomst än existensminimum för individer som genomgår skuldsanering

B331:4 att Socialdemokraterna verkar för förstärkning av lagar som skyddar människor att hamna i levnadsvillkor under existensminimum

Terez Palffy, Triangelns Socialdemokratiska förening skickar motionen som egen.
Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B332

LINDESBERGS ARBETAREKOMMUN

Social dumpning

Fenomenet social dumpning har de senaste åren hörts och debatterats i olika medier. Med det menar man att vissa kommuner, oftast stora sådana med bostadsbrist osv, underlättar och i vissa

fall tipsar sina invånare i olika svårigheter, att söka sig till mindre kommuner där oftast privata aktörer hyr ut bostadsfastigheter som ej uppfyller de acceptabla bostadsnormerna och kraven.

Barnen i dessa familjer tvingas byta miljö, skola och vänner vilket ofta drabbar de negativt.

Detta påverkar små kommunerna på ett väldigt negativt sätt då de berörda människorna som ”skickas” till små kommunerna oftast inte är resurskraftiga.

Vårt parti är medvetet om detta och har börjat titta på den här problematiken men det är nu dags att göra åtgärder på ett operativt sätt.

Partikongressen föreslår besluta:

B332:1 att Socialdemokraterna verkar mot social dumpning och tar fram en ordentlig operativ plan för detta

John Omoomian

Lindesbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B333

VÄSTERNORRLANDS PARTIDISTRIKT

Social dumpning

Under 2019 uppmärksammar ett stort antal kommuner fenomenet ”social dumpning” i olika former. Fenomenet handlar om hur vissa kommuner utvecklar en ny tolkning av socialpolitiken där marknadskrafterna stimuleras att minimera kostnaderna för dessa kommuners sociala omsorg. Nyckelorden är ”tillväxt” och ”eget ansvar”. Med hjälp av marknadskrafterna tvingas andra kommuner att träda in för att uppfylla socialtjänstlagens intentioner. I en skrivelse till regeringen frågade Kramfors kommun om detta agerande överensstämmer med intentionerna i socialtjänstlagen, bostättningslagen och bestämmelsen om bostadsförsörjningsprogram.

Civilminister Lena Micko (S) uppmärksammade problemet, kallade till rundabordssamtal och meddelade att regeringen ska snabbutreda frågan för att kunna vidta nödvändiga åtgärder.

I sin utredningsrapport konstaterar Statskontoret att ”kommuner medverkar till att socialt utsatta personer flyttar...att många kommuner har tagit emot personer som utsatts för aktiv medverkan att flytta av den tidigare hemkommunen. Något som ibland har kallats social dumpning eftersom det handlar om människor som är beroende av kommunens stöd”.

Det socialdemokratiska partiet måste vara tydlig på detta område.

Vår politik måste syfta till att värna den offentliga sektorn, stärka den svenska modellen och sätta välfärden först. Därför behöver det ske skärpningar av lagen för att stärka socialpolitiken så att det inte är möjligt att ”dumpa” sociala kostnader och problem i andra kommuner.

Sveriges Socialdemokratiska Arbetareparti måste vara väldigt tydlig på den här punkten. Särskilt efter de svagheter som pandemin blottat i det svenska samhället. Inför det kommande valet är det särskilt viktigt att markera att detta ”är sista spiken i kistan för den nyliberala eran”.

Partikongressen föreslås besluta:

B333:1 att stärka socialpolitiken så att det inte är möjligt att ”dumpa” och ”exportera” sociala kostnader och problem från en kommun till en annan.

Västernorrlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B334

VÄRMDÖ ARBETAREKOMMUN

Statligt stöd för att utveckla sociala investeringsfonder i Kommunsverige

När pionjärkommunen Norrköping 2010 avsatte 40 miljoner kronor till sociala investeringsfonder utvecklades ett nytt sätt att organisera sociala investeringar i Kommunsverige. Fonden skall genom ett förebyggande arbete kring olika grupper av kommuninvånare bryta negativa händelseförlopp i ett tidigt Under en tre till fem års period ska investeringar i detta förebyggande arbete generera minskade kommunala kostnader.

Den sociala investeringsfonden kompletterar dagens kortsiktiga och struprörskultur för budgetprocesser med resurser som möjliggör för medarbetare inom kommunen att samverka kring sociala investeringsprojekt som är mer långsiktiga än idag. Samtidigt som det villkorade återföringskravet både minskar kommunens kostnader, stävjar ojämlikheter i ett tidigt skede, förbättrar barns livschanser och samtidigt stärker samhällets produktionsfaktorer genom att förbättra levnadsvillkoren för fler.

För att sociala investeringsfonder genomföras, och egentligen samtliga sociala investeringar med ett förebyggande syfte, krävs en omfattande struktur för att göra effektmätningar och kontinuerligt utvärdera investeringens sociala effekter och dess inverkan på kommunernas kostnader.

Flera– särskilt mindre kommuner - har varken de administrativa musklerna eller de ekonomiska resurserna att likt Norrköpings kommun organisera en så pass omfattande kommunal utvärderingsstruktur. Trots SKR:s metodstöd med riktlinjer för effektbedömningar för sociala

investeringar behövs fortfarande praktiskt stöd vid själva genomförandet av effektbedömningar, eftersom många kommuner saknar sådan kompetens i sin förvaltning. Här bedömer vi att staten har en viktig roll att fylla.

Det skulle kunna ske genom att en lämplig myndighet får i uppdrag att hjälpa kommuner/regioner att göra nödvändiga effektutredningar, uppföljning och metodstöd för kommunernas sociala investeringsfonder.

Vi tror att ett ökat statligt stöd skulle innebära att fler kommuner inför sociala investeringsfonder. Det tror vi både skulle minska ojämlikheten och samtidigt frigöra mer resurser till välfärden.

Partikongressen föreslår besluta:

B334:1 att som en del av en kontinuerlig utveckling av vår välfärdspolitik främja utvecklingen av en gemensam metodik och ökade resurser för utvärdering av sociala investeringsfonder och investeringar till gagn för kommuner och regioner

B334:2 att uppdra åt den socialdemokratiska riksdagsgruppen att verka för att staten genom en lämplig myndighet får i uppdrag att bistå kommuner och regioner att genomföra nödvändiga effektutredningar för sociala investeringar

Carl Kangas och Sam Assadi

Värmdö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B335

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Stärk och förbättra vården för psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan är en växande negativ trend i Sverige. Med ökad stress och press i arbetsliv, skolsystemet och sociala medier uppger allt fler i samhället att de mår dåligt psykiskt. Nästan var femte svensk mellan 16- och 84 år lider av nedsatt psykiskt välbefinnande enligt Folkhälsomyndigheten. Andelen är högre bland kvinnor generellt och det mer vanligt förekommande bland yngre medborgare. Den psykiska ohälsan är därmed en fråga som handlar om både jämställdhet och generationer.

Under de senaste åren har fler börjat prata om detta växande och utbredda samhällsproblem, vilket är ett viktigt steg för att bekämpa ohälsan. Men det räcker inte att bryta ett eventuellt tabu. Politiken måste till med åtgärder för att stoppa och vända trenden.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har gjort mycket för att vända trenden. På fem år har de statliga medlen för att stärka den psykiska hälsan, psykiatrin och suicidpreventionen mer

än fördubblats, från ca 1 miljard kronor till drygt 2 miljarder kronor. Satsningen syftar bland annat till att främja jämställdhet och jämlikhet i psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa i alla åldrar och i hela landet. Medlen ska bland annat användas till att utveckla det förebyggande och främjande arbetet på grupp- och befolkningsnivå, samt att stärka tillgänglighet och kvalitet i vård, omsorg och andra stödinsatser för personer med psykisk ohälsa, psykisk sjukdom eller funktionsnedsättningar. Bland annat behöver väntetiderna inom barn- och ungdomspsykiatri bli kortare och tillgängligheten på landsbygden och i socialt utsatta områden bli bättre. En starkt samverkan mellan kommuner och regioner och ett utvecklat arbete med suicidprevention är också viktiga delar i denna satsning.

Utöver att fortsätta bedriva en socialdemokratisk politik mot psykisk ohälsa som innebär kortare väntetider och förebyggande vård behöver politiken även hitta åtgärder kring hur behandlingen av psykisk ohälsa ser ut. I takt med den växande psykiska ohälsan skenar utskrivningen av läkemedel. Redan idag behandlas runt en miljon svenskar, alltså nästan 10 % av befolkningen med antidepressiva läkemedel enligt Socialstyrelsen. Här är det viktigt att utskrivning av läkemedel görs på prövad behovsbasis. Mediciner får inte skrivas ut av andra skäl, så som exempelvis resursbrist, då exempelvis samtalsstöd som behandling är både tidskrävande och ekonomiskt kostsamt i relation. För att komma till bukt med en eventuell felmedicinering behöver frågan utredas i alla instanser där svenskar söker vård för psykisk ohälsa.

Partikongressen föreslår besluta:

- B335:1 att Socialdemokraterna verkar för att mer resurser ska tillsättas till psykiatri, barn- och ungdomspsykiatri samt primärvården och sjukvården för att läkare och psykologer kan göra en rätt bedömning av måendet och patientens behov
- B335:2 att Socialdemokraterna verkar för att ett likvärdigt utbud av socialt stöd för patienter med psykisk ohälsa är tillgänglig i hela Sverige
- B335:3 att Socialdemokraterna verkar för att tillsätta en utredning som kartlägger föreskrivningen av antidepressivmedicin och undersöker alternativa behandlingar för att komplettera eller ersätta utskrivning av antidepressivmedicin
- B335:4 att Socialdemokraterna verkar för att en utredning tillsätts för att se över om socialtjänstens har tillräckligt med resurser för att klara av sitt uppdrag att arbeta med psykisk ohälsa samt föreslå åtgärder för att stärka arbetet

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B336

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Tiggeri

Frågan om hur vi ser på EU-medborgare som bedriver passiv pengainsamling på våra gator och torg delar uppenbarligen oss som aktiva socialdemokrater. En överväldigande majoritet av oss anser inte att tiggerifrågan är en kommunal fråga. Sen finns det en liten högröstad minoritet som med juridiskt finlir försöker skapa lokala hinder för att få människor att sluta tigga. En fråga där kommunfullmäktige skapar ett särskilt regelverk för att få EU- medborgarna att försvinna från gaturummet.

Idag är det endast ca 15 kommuner som infört tiggeriförbud/tillstånd. Av dessa är det två som utmärker sig nämligen Katrineholm och Eskilstuna. Dessa två kommuner styrs av S i koalition med flera borgerliga partier. Min egen hemkommun har valt denna olyckliga resa in på en värdegrund som jag skäms för.

Frågan om tiggeri kan aldrig vara en kommunal fråga att besluta om. Tiggerifrågan måste lösas inom EU familjen. Rumäniens och Bulgariens regeringar måste ställas till ansvar för att dessa nationer diskriminerar sina egna medborgare. Minoriteterna i dessa länder är romer som diskrimineras på fruktansvärda sätt i båda dessa länder. De hindras från att erbjudas jobb och saknar därmed möjlighet till att försörja sina familjer. Då återstår endast möjlighet att tigga i Västeuropa. Sverige måste höja rösten i EU och sätta press på framför allt Rumänien och Bulgarien att ta ansvar för alla minoriteter i sina länder. De bidrag som betalas ut i olika former till Rumänien och Bulgarien är substantiella och krav på indragna bidrag borde få länderna att ta reson. Europa har en lång historia av antiziganism som förskräcker.

Det är dags för det Socialdemokratiska partiet att ta bladet från munnen och välja vilken värdegrund som skall styra oss i synen på östeuropeiska tiggare. Skall vi överlåta till landets 290 kommunfullmäktige att hantera frågan om tiggare i kommunerna? Eller ska vårt parti ta ställning mot diskriminering mot minoriteter i alla EU:s medlemsländer?

Det är dags att ta ställning och stå upp för den värdegrund som borde vägleda oss socialdemokrater och inte välja populistiska kommunala beslut som bara applåderas av högerpartier långt ifrån oss.

Partikongressen föreslås besluta:

B336:1 att den Socialdemokratiska partikongressen beslutar att frågan om passiv pengainsamling på våra gator och torg är en nationell fråga och ytterst en fråga för den Europeiska unionen som måste se till att samtliga medlemsländer tar det fulla ansvaret för sina egna minoritetsbefolkningar. Och inte dessa diskriminerar dem när det gäller försörjningsmöjligheter

B336:2 att sända motionen som enskild till partikongressen

Hans Bergström

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B337

KUNGSBACKA ARBETAREKOMMUN

Tillnyktringsenhet i alla regioner

Med stöd från socialdepartementet genomförde flera kommuner i landet i samarbete med polismyndigheter 2014–2017 projekt som ”Förbättrade stöd och behandlingsinsatser vid omhändertagande enligt LOB eller andra akuta behov av tillnyktring”. Projekten visade på behovet av tillnyktringsplatser, dels för personer som omhändertagits av polisen, dels för personer som kommer i kontakt med socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Tillnyktringsenhet (TNE) erbjuder vistelse för personer från 18 år som är i behov av tillnyktring under medicinsk övervakning

Följande tillstånd är aktuellt för vistelse på TNE:

- Personer som omhändertagits av polisen enligt LOB och som inte är aggressiva och våldsamma. När personen inkommer överlämnas ansvaret till hälso- och sjukvården.
- Personer med missbruks- eller beroendeproblematik som är i behov av vård eller stöd och som i kontakt med myndigheter vill ha hjälp med vård eller behandling.
- Påverkade personer som kommer till akutsjukvården och som är i behov av övervakad tillnyktring.

Icke aktuella för vistelse på TNE är:

- Utagerande eller våldsamma personer.
- Personer som kräver annan medicinsk vård ska istället vårdas på somatisk akutmottagning eller annan vårdinrättning.
- Personer som behöver boende eller övernattnig.

För Värmland har man tex. beslutat att Region Värmland är huvudman med en medfinansieringsmodell där Region Värmland ansvarar för 80 procent av kostnaderna och kommunerna för 20 procent.

I Halland har man beslutat lägga ner TNE efter två år eftersom Region Halland och kommunerna inte kommer överens om finansiering och lokalisering.

Nu hamnar den här patientgruppen hos Polisen och på akuten samt psykiatriakuten PIVA och det är inte där de hör hemma. Utsatta människor får inte bollas mellan myndigheter för att man inte är överens om ekonomi eller lokalisering.

Jag yrkar

Partikongressen föreslås besluta:

B337:1 att en eller flera Tillnyktringsenheter (TNE) skall finnas i landets alla regioner

B337:2 att respektive region är huvudman för verksamheten

Åke Eliasson, Tölö Älvsåkers S-förening

Kungsbacka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B338

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Utred och utveckla beroende vården

Varje år avlider ca 900 individer - till följd av narkotika. Dödssiffran stiger varje år och det kan konstateras att siffran har fördubblats sen år 2006. Vad som också kan konstateras är att en majoritet av de som avlider har läkemedlet Buprenorfin i kroppen, i vissa fall kombinerat med andra läkemedel.

Buprenorfin ges av sjukvården till personer med konstaterat beroende av opiater eller opioider. När läkemedlet gavs i början på 2000-talet, så krävdes långtgående dokumentation av ett beroende av opiater, innan behandling initierades. I takt med att läkemedlet växte i popularitet så sänktes även kraven för att kunna få tillgång till läkemedlet. Inom samma tidsram dokumenteras även ökade dödssiffror i kombination med läkemedlet.

Beroende är en psykologisk, biologisk och social sjukdom som skapar mycket lidande för personen själv, samt för dess omgivning. Likväl som lidandet är stort, så är även kostnaden för samhället avsevärt stort - detta på grund av drogrelaterad kriminalitet, upprepade vårdkostnader i form av sjuk och kriminalvård, men även i form av avsaknad av inkomst och egenförsörjning.

En beroende som inte tillfrisknar är således ett misslyckande för oss alla, som samhälle och medmänniska.

Då beroendesjukdomen är mångfacetterad bör behandlingen som ges också vara det. Eftersom vi vet att beroendet består av ett uppdämt behov av att tillföra narkotika, så torde målet med behandlingen vara att nollställa detta - inte öka tillvänjningen. Vi kan också se att användning av Buprenorfin eller metadon växer på den illegala marknaden och har blivit en drog som alla andra droger. Den beroende använder således läkemedlet för att på samma sätt som med Heroin - bedöva sitt inre. Skillnaden är att dödligheten är större.

Vem har då rätt till adekvat vård? Vad är adekvat vård? Kan en beroende verkligen tillfriskna? Alla har utan tvekan rätt till en likvärdig adekvat vård som syftar till ett tillfrisknande - om ett sådant skulle vara möjligt. En beroende kan leva utan narkotika i kroppen!

Partikongressen föreslås besluta:

B338:1 att målet för en jämlik beroendevård ska vara en vård som leder till ett värdigt och drogfritt liv

B338:2 att effekten av behandling med Buprenorfin och Metadon utvärderas utifrån levnadsstandard, drogfrihet och levnadslängd

B338:3 att rekommendationer för behandling med Buprenorfin och Metadon anpassas efter genomförd utvärdering

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B339

ÖSTERÅKERS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Utredning av narkotikastrafflagen

Sveriges situation när det gäller narkotika är problematisk. Sverige ligger i toppen när det gäller narkotikarelaterade dödsfall, 2018 fanns det inte ett enda land i hela Europa med fler dödsfall per capita från narkotika än Sverige enligt Statista.

Vi måste därför grundligt se över hur vi bedriver vår narkotikapolitik i Sverige. Regeringen gav Folkhälsomyndigheten i uppdrag 2019 att se över hur Sverige skulle kunna förbättra sin narkotikapolitik.

Folkhälsomyndigheten bedömer att narkotikastrafflagen inklusive kriminaliseringen av eget bruk från 1988 behöver utvärderas, för att se hur lagen påverkar narkotikaanvändningen och de sociala

och medicinska skadeverkningarna. Utvärderingen enligt myndigheten bör ha fokus på folkhälsa, jämlik hälsa och jämlik hälso- och sjukvård.

Den bör även innehålla en hälsoekonomisk analys och därmed också beakta vilka kostnader som den nuvarande lagstiftningen, eller en förändrad lagstiftning, innebär för t.ex. vårdgivare och polisen. Denna utredning skulle kunna ge viktig information för att kunna få ned våra extrema dödsfall från narkotika, något som måste vara den högsta prioriteten. Det skickar fel signaler att inte utreda frågan och se till att grundligt utreda hur vi kan få en bättre lagstiftning kring narkotika.

Denna fråga handlar inte om man är för eller emot narkotika. För det är uppenbart att narkotika är en ondska i detta samhälle, en ondska som måste bekämpas. Däremot måste vi kunna se över lagstiftningen och se ifall den verkligen är effektiv i att bekämpa denna ondska, och ifall det finns sätt som vi kan göra den mer effektiv i att bekämpa denna ondska.

Partikongressen föreslår besluta:

B339:1 att narkotikastrafflagen inklusive kriminaliseringen av eget bruk från 1988 utvärderas, för att se hur lagen påverkar narkotikaanvändningen och de sociala och medicinska skadeverkningarna

B339:2 att utvärderingen har fokus på folkhälsa, jämlik hälsa och jämlik hälso- och sjukvård

B339:3 att den även innehåller en hälsoekonomisk analys och därmed också beakta vilka kostnader som den nuvarande lagstiftningen, eller en förändrad lagstiftning, innebär för t.ex. vårdgivare och polisen

Wilma Eklund

Österåkers arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B340

KUMLA ARBETAREKOMMUN

Utveckla tillämpningen av sekretesslagstiftningen för barn och ungdomars bästa

Dagens sekretessregler förhindrar hjälp och förebygga i arbetet med barn och ungdomar som far illa och mår fysiskt samt psykiskt dåligt. Reglerna måste ändras. Inom en kommun lyder verksamheterna under olika nämnder vilket gör att verksamheterna i vissa fall inte kan dela med sig av uppgifter mellan varandra. Så länge dessa regler gäller kan man inte arbeta snabbt och effektivt mellan skola, förskola och socialtjänsten för att barn och ungdomar ska få den bästa förutsättningen att utvecklas på alla plan. Skola, förskola samt socialtjänst från kommuner över hela landet har länge signalerat att sekretesslagen gör att samarbetet mellan nämnderna inte fungerar optimalt. Många barn och ungdomar får därför lida i onödan.

Konkret ställer reglerna till problem för personal inom socialtjänsten och utbildningsområdet. Båda yrkesrollerna har sin egen sekretesslag att förhålla sig till vilket försvårar och förhindrar samarbete. Detta skapar en frustration och minskad förståelse för varandras arbete hos båda parterna i arbetet kring barnet. Det är viktigt att allt professionellt arbete som utförs runt barn och ungdomar kan göras i samlade och effektiva insatser. Så länge nuvarande regler är i bruk fördröjer och försvårar det processen för att hjälpa barn till adekvat stöd, vilket många gånger ger negativa konsekvenser och försämrat resultat.

Givetvis är den personliga integriteten viktig. Det vi vill se är att integriteten skyddas men att avgörande personlig information som har betydelse för att stötta individen tillåts delas mellan de berörda instanserna. Rätt insatser tidigt ger förutsättningar för de unga att ha en trygg plattform att stå under sin uppväxt. Forskning visar att tidiga insatser leder till minskad risk att senare i livet dras in i kriminalitet, missbruk och utanförskap i samhället. Nuvarande lagstiftning innebär att socialtjänst, skola och förskola inte får utlämna uppgifter sinsemellan i förebyggande samt vid återkoppling vid socialtjänstens bedömningar både vad det gäller förhandsbedömningar och i utredningar.

Vi är många kommuner runtom i landet som vittnar om en nödvändighet till förändring vad gäller informationsutbyte gällande barn och ungdomar i behov av stöd.

Partikongressen föreslås besluta:

B340:1 att Socialdemokraterna utveckla tillämpningen av sekretesslagstiftningen så att varje enskild kommun internt kan dela sekretessbelagd information mellan skola, förskola, och socialtjänst i syfte att effektivt och lyckosamt stötta barn och ungdomar

B340:2 att Socialdemokraterna utvecklar tillämpningen av sekretesslagstiftningen så varje enskild kommun internt kan dela sekretessbelagd information mellan skola, förskola, elevhälsa, fältarbetare och socialtjänst i ett tidigt förebyggande arbete gällande barn och ungdomar i behov av stöd

B340:3 att Socialdemokraterna utvecklar tillämpningen i sekretesslagstiftningen så varje enskild kommun internt kan dela sekretessbelagd information mellan skola, förskola och socialtjänst gällande återkopplingen av innehållet av socialtjänstens bedömningar både förhandsbedömningar och i utredningar

Annica Sjökvist, Dan-Åke Moberg och Annica Moberg
Kumla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B341

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Utveckling för en samordnad välfärd

Många gånger är avsaknaden av samverkan mellan samhällets välfärdsaktörer ett hinder för att ge människor det stöd och den hjälp som de behöver. För att möta människors och samhällets utmaningar bör vi därför, när så behövs, utöka möjligheter att arbeta över organisations- och myndighetsgränserna. Hur vi valt att organisera våra myndigheter och verksamheter ska inte påverka kvaliteten på välfärdens verksamheter.

Samordningsförbunden har sen Finsamlagstiftningen började gälla 1 januari 2004 etablerat sig i snart sagt hela landet. Med en strukturerad samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommun och region ges personer med behov av rehabiliteringsinsatser från flera myndigheter ökade möjlighet att komma vidare till ett bättre och tryggare liv.

Med 15 års erfarenheter vad en strukturerad samverkan kan bidra med menar vi att det är dags att lyfta utvecklingen till nästa steg för att gälla fler insatser och aktörer som är den del av individens resa. Och för att kunna nå dit behöver upplevda hinder för dagens nivå på samordning undanröjas. Exempel på ett sådant hinder är lagstiftning som omöjliggör för parterna att dela information, ha gemensamt dokumentationsmaterial och att följa upp resultat över tid.

Effekterna av avsaknaden av samverkan mellan välfärdsaktörer med risken att människor hamnar mellan stolarna ser vi dock inte bara inom rehabiliteringsområde. Särskilt sårbara är utsatta barn och unga, multistjuka äldre och människor med psykisk ohälsa men också deras anhöriga som ofta får ta ett stort ansvar för att hantera bristen av samordning och helhetstänkande.

Alla vinner på en väl fungerande samordning, både samhället i stort såväl som den enskilde. Så låt oss därför, utifrån erfarenheter om vad som fungerar bra men också mindre bra i samverkan mellan myndigheter och den enskilde, ta fram underlag för en strategi för en samordnad välfärd med samverkansstrukturer för fler områden än idag.

Partikongressen föreslås besluta:

B341:1 att socialdemokratin tar fram ett handlingsprogram för socialpolitiken

B341:2 att ställa krav på samverkan mellan olika myndigheter och olika huvudmän för bättre stöd till människor i utsatta situationer

B341:3 att se över möjligheten att utöka FINSAM till att kunna vara en arbetsform på fler områden så att fler människor kan nås av ett bättre och mer samordnat stöd

B341:4 att se över lagstiftningar och regelverk för att ytterligare underlätta och vidareutveckla samverkan mellan huvudmän

B341:5 att förändra sekretesslagen för att underlätta samverkan och informationsdelning

Irma Görtz

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B342

LOMMA ARBETAREKOMMUN

Öka integrationen genom förenklad försörjningsstödsmodell

Ett antal andra partier lyfter nu röster för att man ska sänka försörjningsstöden i syfte att motivera våra medborgare som uppbär denna typ av stöd att söka arbete.

Samtidigt vittnar grupper om att försörjningsstödet regelverk inte uppmuntrar att man kan ta enklare arbete för att bryta isolering eller ett negativt mönster.

En viktig grupp i detta är bl.a. flyktingar som är helt nya i det svenska samhället och som tex påbörjat utbildning i svenska eller som ensamkommande där man nått gymnasienivå och måste börja förbereda sig för livet efter gymnasiet med körkort, egen bostad m.m.

Med dagens regelverk så innebär det att om en person lyckas få jobb tex 4-8 tim per helg på en restaurang, butik, äldreomsorg eller liknande så kvittas de pengar man tjänar rakt av mot försörjningsstödet. Ska man klara av studier samtidigt blir incitamentet att ”extrajobba” lågt vilket istället uppmuntrar att man hoppar av utbildning, svartjobbar eller istället väljer passivitet.

I det fall man kan jobba sammanhållande under en kortare period så får man inte uppbära försörjningsstöd förrän dessa pengar är slut senare under året. Dvs man kan inte jobba ihop pengar för att kunna köpa vinterkläder, spara till körkort, lite startkassa för att kunna flytta till eget boende m.m.

Dvs inget som uppmanar att man minskar sitt behov av försörjningsstöd och därmed gör det svårt att genom arbete lära sig språket, hur det svenska samhället fungerar och att utöka nätverk och erfarenhet i syfte att kunna nå en full anställning när man är klar med sin utbildning och då kunna ta ett jobb på arbetsmarknaden.

Därför föreslår motionsskrivaren att försörjningsstödet bör omformas så att den som uppbär stödet gynnas av att ta små jobb för att delvis bryta sitt försörjningsstöd samt möjligheten att spara undan summa från detta arbete i syfte att ta steg mot att bryta sitt behov av stöd.

Partikongressen föreslås besluta:

B342:1 att Socialdemokraterna uppdrar till riksdagsgruppen att verka för att utveckla uppdaterade regelverk kring försörjningsstöd i syfte att stegvis bryta behovet av försörjningsstöd

B342:2 att framtagna modeller kan testas av frivilligt i kommuner för att utvärdera om ovanstående modell ger avsedd effekt att bryta behov av försörjningsstöd och en väg in i arbete

Sebastian Merlöv

Lomma arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B343

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Översyn av lagstiftningen om tvångsvård

Självbestämmandet i Sverige är en mycket stark grundbult i vår demokrati och någonting som vi ska vara både tacksam och stolta över att vi har. Men alla mynt har dessvärre en baksida. Många mins säkert Uppdragsgranskningens reportage om Egon Karlsson som frös ihjäl i en sandlåda, detta är ett av många fall där samhället troligen hade kunnat hjälpa men blir förhindrad att göra det på grund hur lagstiftningen ser ut.

Jag har även i min roll som undersköterska men också även som privatperson, stött på många tragiska fall som inneburit mycket lidande för den enskilde men även för dess anhöriga, där just lagstiftning om tvångsvård/tvångsåtgärd inte har kunnat tillämpas, i vissa fall har jag även sett att detta har ledigt till att den enskilde tragiskt har avlidit precis som i Egons fall.

Det kan handla om exempelvis personer som är i eller är på väg in i en psykos, men att den inte anses tillräckligt sjuka för att utgöra ett direkt hot för sig själv eller andra, men där anhöriga eller andra personer i den drabbades närhet, kan se att personen kommer vara i det stadiet där hen kommer utgöra ett hot för sig själv eller andra inom en snar framtid om hen inte får hjälp. Inte nog med att personens psykos kanske skulle kunna hejdas om hen vid ett tidigare skede fick tvångsvård, allt för ofta så hinner tyvärr olyckan även vara framme, som i många fall hade kunnat gå att förhindra om lagstiftningen såg annorlunda ut. Andra fall kan vara personer med missbruksproblem, personer som drabbats av demens eller personer som drabbats av andra former av psykisk ohälsa.

Självklart är det ingenting som ska tas lätt på att en människas självbestämmande inskränks, men samhället måste på ett bättre sätt en hur det ser ut idag kunna gå in och hjälpa människor som inte på grund av sjukdom eller abstinens inte är tillräckliga eller har sinnes makt att ta ansvar för sitt handlande.

Ett led i att tidigare ge en människa vård som är i behov av det fast som motsätter sig att få vård. Är att personen i ett friskt/nyktert tillstånd frivilligt ge ett förmyndarskap till en eller flera andra person som personen litar på och känner förtroende för. Vanligen kommer detta troligen vara en nära anhörig. Detta förmyndarskap kan användas när förmyndaren märker att personen börja bli så sjuk så hen behöver vård och att tröskeln då ska vara lägre för att fatta ett LPT. Helt enkelt att förmyndarens ord om att personen behöver vård väger tungt i bedömningen. All bedömning behöver även ske av en läkare precis som idag, men att tröskeln är lägre för att tvångsvårda någon och att personen inte behöver vara så sjuk så att hen direkt utgör en fara för sig själv eller andra, men självklart så pass sjuk så att personen hade fått vård om personen själv begärt det.

Personen som blir vårdad kan när hen bedöms så pass frisk så hen inte är i behov av vård längre upphäva förmyndarskapet. Även sjukvården kan upphäva det om de märker att det missbrukas. Ordet förmyndare låter väldigt hårt så därför bör nog ordet i sig inte användas, kanske är ordet skyddsängel är bättre, eller något annat ord.

Partikongressen föreslås besluta:

B343:1 att en utredning sätts till med syfte att se över LPT för att se om den gå att utforma på ett annat sätt så fler får tidigare hjälp

B343:2 att utredningen tittar på om det behövs ytterligare lagstiftning kanske liknade LPT fast mer specifikt för missbruk

B343:3 att förslag för nya riktlinjer/strategier för yrkeskategorier som arbeta och möter människor som kan behöva tvångsvård tas fram, exempelvis för psykiatri, polis, socialtjänst, boendestöd m.fl

B343:4 att utredningen även tittar på hur ett sådant här akut förmyndarskap skulle kunna fungera juridiskt och rent praktiskt

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B344

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Alla kommuner ska flagga

Regnbågsflaggan är under attack. En flagga som för många är en symbol för frihet, jämlikhet och rätten att vara den en är. Signalvärdet från att kommuner, regioner och myndigheter både deltar under Pride och hissar Regnbågsflaggan är en stark symbol för frihet, jämlikhet och solidaritet.

Den diskriminering och det förtryck HBTQ+personer genomlidit historiskt och till viss del även blir systematiskt utsatt för idag behöver få ett slut. För att få till en attitydförändring i samhället måste vi arbeta med normalisering och .

Att en kommun väljer att hissa regnbågsflaggan är ett ställningstagande att alla har rätt att vara den en är, oavsett könsidentitet eller sexuell läggning. Det finns ett motstånd och påståenden om att regnbågsflaggan är en vänstersymbol. Vilket inte stämmer, utan det är en symbol för en kamp för mänskliga rättigheter som även företrädare i liberalerna, centerpartiet och moderaterna använder sig av. Även Kristdemokraternas HBT-förbund använder sig av regnbågsflaggan. Den används över hela det politiska spektrat.

De som förespråkar att vi inte ska hissa regnbågsflaggans främsta argument är att kommunen inte ska ta politisk ställning, utan förhålla sig neutralt i frågan. Vilket är ett falskt argument då det i allra högsta grad är ett politiskt ställningstagande om en kommun väljer att inte flagga regnbågsflaggan. Det är en attack mot de segrar HBTQ+ rörelsen kämpat för genom åren och ett försök att motarbeta den normalisering som sker i samhället. Som Stefan Löfven sa under första maj 2017 att vi ska kunna vara "stolta, rakryggade, självklara", det innebär att vi Socialdemokrater inte bara står upp för, utan även driver kampen för allas rätt att vara den en vill, klä sig som en vill, älska den en vill.

Partikongressen föreslås besluta:

B344:1 att Socialdemokraterna ska verka för att alla Sveriges kommuner flaggar med
Regnbågsflaggan under Pridearrangemang

B344:2 att Socialdemokraterna verkar för att 28 juni blir en nationell flaggdag med
regnbågsflaggan, till minne av Stonewall-upproret

HBTs Stockholm

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B345

YSTADS ARBETAREKOMMUN

Angående omställning inom samhällsstyrningen

Organiseringen av "staten" som övergripande enhet för det gemensamma Sverige utformades i sina huvuddrag på 1600-talet med A Oxenstierna som arkitekt. Andra delar i samhällsbygget är äldre än så. Senare förändringar i ideologier, värderingar och fysiska förutsättningar är mycket stora. Vissa större reformer i styrsystemet uppfattas i dag inte som helt funktionella, inte ens de som genomförts för 30 år sedan eller senare. Påverkan som kan sammanfattas i begrepp som exempelvis globalisering, EU-medlemskap, teknikutveckling och innebörden i demokrati, jämlikhet och jämställdhet bidrar till detta.

Tecken på att något behöver göras finns i erfarenheter och rapportering under pandemins år. Motstridiga budskap, medveten eller omedveten nyhetspåverkan, har gjort att folk känner sig

förvirrade: ”Vad gäller?”. På gräsrotsnivå, om man försöker följa olika beslutsfattares och andra auktoriteters direktiv, är det svårt att få klarhet i vad som gäller, möjligen (eller troligen) eftersom systemet är fragmenterat och det finns en stor mängd regelverk att följa. Medborgarna kan uppleva olikheter i riktlinjer, inriktningar och tolkningar, även borträknat media: staten (riksdag/regering, länsstyrelser, myndigheter, rättssystemet); kommunala makthierarkier (SKL, regioner, kommuner); genomförare.

En särskild problematik är att det offentliga (public good) och det privata (private good) efter hand blivit allt mer sammanblandade, privaträttsliga regelverk tränger in i skattefinansierad verksamhet och tvärs om, exempelvis att det finns företagslika former som bolagisering inom kommunal förvaltning och att sekretess som kan vara lämplig inom privata företag får konsekvenser i offentligfinansierad välfärd. Även detta kan bidra till dagens oklarhet.

Partikongressen föreslås besluta:

B345:1 att Socialdemokraterna tar initiativ till en och på sikt flera utredningar med ett brett och långsiktigt uppdrag att beskriva nuvarande styrsystem i det svenska samhället, alla nivåer och viktiga aktörer; identifiera problemområden samt föreslå reformer som stärker demokratin genom att definiera gränser mellan olika nivåer, mellan statligt/kommunalt, offentligt/privat och som möter dagens och, så långt möjligt, morgondagens behov

Gunilla Olsson

Ystads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B346

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Avskaffa betalningsanmärkningen när skulden är betald

Betalningsanmärkningar visas bland annat om det finns skulder som är obetalda eller som du inte har betalat i tid. Anmärkningar för privatpersoner ligger vanligtvis kvar i tre år från det datum anmärkningen registrerades, även om skulden senare betalades.

En anmärkning kan också bero på att uppgift om konkurs, skuldsanering eller näringsförbud har noterats.

En kriminell har avtjänat sitt straff och sen försvinner det. I Danmark försvinner betalningsanmärkningen direkt när skulden är betald. I Sverige är den kvar i ytterligare tre år, för en privatperson ligger anmärkningen i dag kvar i tre år efter det att skulden reglerats. Även den som inte längre är satt i skuld är inte fri.

Det är lätt att säga att de som hamnar i stora skulder får skylla sig själva, men det är inte i första hand de extrema fallen som visas upp i Lyxfällan i tv som är de normala. Det är vanliga svenska hushåll som kan hamna snett efter sjukdom, arbetslöshet eller skilsmässa, och har det väl börjat gå fel kan spiralen snurra snabbt.

Jag ser stora behov av detta inte minst människor i svåra ekonomiska omständigheter.

Jag uppmanar därför regeringen att nu ta itu med dessa frågor. Det skulle rädda många från att fastna i skuldfällan.

Partikongressen föreslås besluta:

B346:1 att avskaffa betalningsanmärkningen när skulden är betald

Samba Jobe (Malmö), 2020-12-10, Antagen av Fosie Socialdemokratiska Förening i Malmö och Kirseberg-Segevång Socialdemokratiska Förening i Malmö
Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B347

MARIESTADS ARBETAREKOMMUN

Behåll sommarkvällarna!

2019 togs beslut i EU om att avskaffa de årliga tidsomställningarna till och från sommartid. Sedan dess har samma debatt återkommit två gånger varje år. Hur ska vi ha det? Vintertid/ normalt看 eller sommartid? Det är dag att ta ställning!

Eftersom Sverige är ett brett, men framför allt avlångt, land så blir konsekvenserna av ständig normalt看 eller ständig sommartid inte lika stora överallt. Om man utgår från Mariestad, där den här motionen skrivs, så skulle ett avskaffande av sommartiden innebära ca 160 färre ljusa timmar under ett år för någon som dagligen är vaken 6-22. De 75 ljusa sommarkvällar där solen går ner efter 21.30 skulle bli noll och i gengäld skulle vi få nästan lika många extra soluppgångar före klockan 04. Något de allra flesta inte skulle ha så mycket glädje av. Det går förstås att argumentera för att solen är uppe lika många timmar oavsett hur klockan ställs, men faktum är att det skulle krävas en stor omställning av samhället för att vi skulle få lika mycket solljus under ett år om ständig normalt看 infördes.

Även på vintern skulle det finnas fördelar med sommartid eftersom fler kan utnyttja den ljusa timmen på eftermiddagen än på morgonen. Inte minst blir möjligheten till utomhusaktiviteter för barn och ungdomar större även under årets mörka månader. Att vintern ändå kommer vara mörk är tyvärr inte mycket att göra åt. Det beror mer på breddgraden än på hur klockan ställs.

Partikongressen föreslås besluta:

B347:1 att Socialdemokraterna ska verka för att ständigt sommartid införs om de årliga tidsomställningarna avskaffas

Sebastian Ekeröth Clausson

Mariestads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B348

MORA ARBETAREKOMMUN

Bättre information till folket – mindre pengar till Svenska akademien

Svenska Akademien har på många sätt en särställning i Sverige. Svenska Akademien äger bland annat Post- och Inrikes tidningar. Av information från hemsidan för Post- och Inrikes tidningar går följande att läsa ”PoIT startades 1645 av Drottning Kristina och är världens äldsta, fortfarande utkommande tidning. 1791 övertog Svenska Akademien äganderätten till tidningen och den är än i dag kvar i deras ägo. Från och med 1 januari 2007 upplåter Akademien utgivningsrätten till Bolagsverket som gjort om PoIT från en papperstidning till en webbtjänst.”

När en tingsrätt beslutar att förvaltarskap ska anordnas eller upphävas ska de i enlighet med föräldrabalken 11 kap. 27 ”...genast kungöra beslut om anordnande eller upphörande av förvaltarskap i Post- och Inrikes Tidningar”. I vår lagstiftning finns fler exempel på beslut som ska kungöras i Post- och Inrikes tidningar som exempelvis om konkurs, skuldsanering, kallelser till bolagsstämmor.

Bolagsverket som har utgivningsrätten upplåten av Svenska Akademien tar betalt med 70 kronor plus moms för varje påbörjat hundratal tecken. Under de senaste elva åren har Svenska Akademien erhållit 179 miljoner kronor från Bolagsverket, enligt uppgift från SVT, med anledning av kungörelser i Post- och Inrikes tidningar.

Det är svårt att se att någon skulle komma på tanken idag att skriva in i lagen vilken specifik tidning beslut ska kungöras i. Det är mycket svårt att se att det skulle stå i lagen att beslut X ska kungöras i Aftonbladet eller att beslut Y ska kungöras i Svenska Dagbladet.

Information om att någon har fått en förvaltare utsedd för sig är mycket viktig information då den fysiska personen förlorar sin rättshandlingsförmåga och inte längre kan ingå avtal. Det finns goda skäl till att denna typ av information kungörs med innebörden att det blir allmänt känt för att vi i samhället ska veta att denna person inte kan ingå avtal. Men i vår asymmetriska informationsbild av idag är detta en svår uppgift.

Ett sätt att hantera meddelandet av information som behöver kungöras är att göra det genom en gemensam statlig myndighet och ett annat sätt är att lägga ut uppdrag till olika myndigheter eller bolag att de ska kungöra information som är inom deras område.

Det kommer att kräva överväganden gällande hur kungörelser bör ske utifrån dagens samhälle i förhållande till de olika ärendena som berörs av kungörelser idag. Med anledning av att Bolagsverket idag sköter samtliga kungörelser bör de dock kunna fortsätta att genomföra kungörelser fram till att lämpliga lösningar har funnits. Lagen bör dock vara neutral i den meningen att ingen särskild tidning bör anges. Lagen bör kunna formuleras att vara att kungörelse ska ske till ”av regeringen utsett bolag eller myndighet”.

Partikongressen föreslår besluta:

B348:1 att Socialdemokraterna verkar för att kungörelser av beslut, kallelser med mera inte längre ska ske genom Post- och Inrikes tidningar

Magnus Sundberg

Mora arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B349

VÄSTERNORRLANDS PARTIDISTRIKT

Demokratiskt ansvarskrävande förstärker vikten av att det politiska inflytandet över myndigheter, verk och styrelser ökar

Under senare år har vi kunnat bevittna ett antal, inte sällan besvärliga, debatter som ägt rum där det efterfrågats politiskt ansvarstagande och handlingskraft, samtidigt som de folkvalda haft få eller inga reella möjligheter att kunna påverka.

Under de två Reinfeldt-regeringarnas tid vid makten så minskade de folkvaldas inflytande över såväl de statliga myndigheterna, verken och styrelserna. Politiken skulle hållas på armlängds avstånd från beslutsfattandet och styrning skulle ske i form av regleringsbrev. Detta förhållningssätt har inneburit att strategiska och viktiga beslut fattats, som kan fått negativa konsekvenser för orter och regioner, utan att politiken kunnat påverka, eller för den delen, velat påverka eller ta ansvar för. Vill man slippa ta politiskt ansvar för beslut, så är detta fullt logiskt förhållningssätt, peka på någon annan, skylla på självständiga styrelser. Politiken kommer dock alltid att vara ansvariga, våra medborgare måste kunna utkräva ansvar för de beslut som fattats inom det offentliga, oberoende vilka som fattar besluten. När politikens påverkansmöjligheter sträcker sig till regleringsbrev och insynsråd, så försvåras också ansvarstagandet för samhällsfunktioner som är avgörande för medborgarna.

Minskat politiskt inflytande har också inneburit en utveckling där generaldirektörer (eller motsvarande) fattat beslut som direkt strider mot de politikens prioriteringar och intentioner. I ämbetet har man ett långtgående mandat att fatta beslut, vilket fått stora konsekvenser inte minst regionalpolitiskt. Efter valet 2018 så passade ett antal företrädare för myndigheter och andra organ på att nyttja vacuumet som uppstod, då de visste att en övergångsregering inte ens fick föra dialog utifrån de beslut som man var i färd med att fatta. Socialdemokraterna måste återta kontrollen över myndigheterna och möjliggöra att våra medborgare ska kunna utkräva ansvar för de beslut som fattas. Politiken måste få en plats i styrelserummen och den politiska prioriteringen och viljan måste genomsyra beslutsfattandet även i myndigheterna..

Partikongressen föreslår besluta:

B349:1 att Socialdemokraterna verkar för ett stärkt politiskt inflytande över myndigheter, statliga verk och styrelser, samt

B349:2 att ersätta dagens insynsråd med styrelser

Distriktsstyrelsen Västernorrland

Västernorrlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B350

GÄVLE ARBETAREKOMMUN

Det är dags att utreda formerna för att avskaffa monarkin i Sverige

Det finns ett stort antal skäl till varför monarkin måste förpassas till historien. Det är inte värdigt att kalla sig en demokrati samtidigt som en person ärver titeln statschef. Vem som helst i Sverige ska kunna bli statschef, så är det inte i dag, vilket borde få vem som helst att haja till. Det är den viktigaste principen gällande den här frågan.

Att i Sverige en bit in på 2000-talet kunna ärva en titel är odemokratiskt och därför helt otidsenligt.

Republikanska föreningen har visat att monarkin kostar, med medvetet lågt räknade siffror, minst fyra gånger mer än den demokratiskt folkvalde republiken Finlands president, inklusive presidentvalskostnader. Att en enda familj ärver arbetet som statschef med allt vad det innebär av ekonomiska fördelar, till stor del betalda av folket, strider mot alla fördelningspolitiska mål och värderingar som Socialdemokraterna har, förutom demokratins grunder.

Vi har de kända aspekterna för den som föds in i kungafamiljen att den till exempel inte får ha vilken religion den vill. En monarki är definitionsmässigt ett ojämnt statskick där de grundläggande demokratiska principerna, så som till exempel åsikts- och religionsfrihet, vilket

betyder också rätten att vara ateist, sätts ur spel. Ett antal personer som föds in i att leva under förhållanden som skiljer sig från de människor som lever fria och oberoende liv. Något ingen av dem har bett om.

Detta symboliseras av vad medlemmar av Kungahuset själva säger då prinsessan Madeleines och prins Carl Philips barn lämnade Kungahuset 2019.

”Chris och jag tycker det är bra att våra barn nu får en större möjlighet att i framtiden forma sina egna liv som privatpersoner”, skrev prinsessan Madeleine på Instagram.

Prins Carl Philip och prinsessan Sofia skrev på sitt gemensamma Instagramkonto:

”Vi ser detta som positivt då Alexander och Gabriel kommer att ha friare valmöjligheter i livet. De kommer att behålla sina prinstitlar och sina hertigdömen, Södermanland och Dalarna, vilket vi värdesätter och är stolta över. Vår familj har starka kopplingar till båda landskapen och vi behåller vårt engagemang där”. De bekräftar bilden av att de som föds in i kungahuset har begränsningar i hur de får leva sina liv, till skillnad från oss som föds utanför som kan välja våra liv på ett helt annat sätt.

En sådan enkel detalj som att det är få av oss som behöver fråga regeringen om lov att gifta oss med den vi själva valt ut symboliserar detta.

För att ta ytterligare kliv mot ett mer demokratiskt och jämlikt Sverige föreslår vi därför den socialdemokratiska kongressen besluta:

Partikongressen föreslås besluta:

B350:1 att Socialdemokraterna arbetar aktivt för att öka trycket i frågan att Sverige måste bli en jämlik demokrati på riktigt, en republik, och inleder detta arbete snarast

B350:2 att Socialdemokraterna aktivt tar ställning för att driva att Sverige blir en jämlik republik för alla medborgare, så att alla svenska medborgare kan bli Sveriges statschef i framtiden, oavsett namn, läggning, religion eller bakgrund

S-kvinnor Gävle

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B351

KARLSTADS ARBETAREKOMMUN

Digitalisera valprocessen

Hela samhället digitaliseras med en rasande fart, inte minst har Coronapandemin gjort att många olika områden har tagit stora steg framåt.

Under många år har diskussion förts om att digitalisera valprocessen. Något resultat av dessa har inte redovisats. Det borde vara dags att åter ta upp frågan och börja undersöka möjligheterna till att utveckla valprocessen, modernisera den och underlätta för alla våra valarbetare.

Det är mycket praktiskt arbete med val, många människor är involverade och dom arbetar många timmar på valdagen. Allt som kan underlätta och förenkla detta arbete är värdefullt.

Valarbetet går att dela in i olika delar:

Förtidsröstningen, vilken inte kräver någon digitalisering i detta skede.

Valdagen – där avprickningen i röstlängden, skulle underlättas betydligt om röstlängden var digital. Både avprickningen av personer som kommer till vallokalen och arbetet med att pricka av alla förtidsröster.

Den tekniska utvecklingen undergår en fortlöpande utveckling och förfarandet med kuvert, som innehåller valsedlar, som ska ner i valurnan, borde digitaliseras för att få en förenklad process. Viktigt är att fortsättningsvis skydda personernas valhemlighet och integritet.

Handhavandet, då den slutliga räkningen på kommunen görs, skulle också underlättas och gå snabbare om röstlängden var digital.

Partikongressen föreslås besluta:

B351:1 att det inleds ett arbete med att digitalisera röstlängderna

B351:2 att det initieras en process som syftar till att helt digitalisera val till kommun, region och riksdag

Marianne Wreifors, Ulf-Peter Petersson

Karlstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B352

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ekonomisk demokrati

Vi vill ha en blandekonomi där marknaden balanseras av ett starkt civilsamhälle och av en stat som försvarar medborgarnas intressen. Delar av dagens produktion sker med bristande hänsyn till människors välbefinnande. Följden är att vår planet värms upp, miljö förstörs och att människor tar skada. Varor och tjänster behöver därför så långt möjligt produceras och prissättas utifrån sociala behov och ekologiska bedömningar. Erfarenhet visar att mål för miljö och välfärd nås effektivare när olika intressen jämkas samman i en demokratisk process.

En betydligt större andel medborgare än idag behöver därför delta i planering och utveckling av sitt arbete. Dels krävs en omfattande kompetenshöjning, dels ett ökat medbestämmande över investeringar och arbete. Medborgarna behöver också ett stärkt inflytande som balanserar den enorma och riskfyllda koncentrationen av privat kapital. Vägar till ökad ekonomisk demokrati behöver därför utredas. Intryck kan tas av Stockholm arbetarekommuns rapport En socialdemokratisk ekonomisk demokrati och LO:s rapporter Det goda arbetet i en ny tid.

Partikongressen föreslås besluta:

B352:1 att Socialdemokraterna verkar för att utreda ökad ekonomisk demokrati

Sten Gellerstedt, antagen av Eriksbergs S-förening

Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B353

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Eliter, makt och maktlöshet

I den stora maktutredningen i slutet på 1980-talet, ledd av Olof Petersson, kartlades framför allt makten men också maktlösheten i Sverige. 1990 presenterades slutrapporten "Demokrati och makt i Sverige" (SOU 1990:44). Den ekonomiska maktkoncentrationen utifrån ägandet var då redan väl känd. VPK-ledaren C H Hermansson hade då redan på 1960-talet pekat ut finanseliten genom begreppet "de femton familjerna" där familjen Wallenberg intog en särställning. Peterssons utredning benade ut maktbegreppet och maktstrukturen. Utredningen menade vidare att makteliter fanns på sju områden: politik, förvaltning, näringsliv, organisationer, massmedia, vetenskap och kultur. Eliten beräknades till runt 2 000 personer 1989. Maktutredningen gjordes i en tid då arbetarrörelsen fortfarande var stark och representerade halva befolkningen, därför kunde han tala om en borgerlig maktelit och en knuten till arbetarrörelsen.

Peterssons arbete kom att följas upp av studieförbundet SNS Demokratiråd som koncentrerade sig på att bygga upp en analysmodell för demokratin. Den sågs som vilande på tre centrala värden: folkstyre, rättsstat och handlingskraft. Dessa tre grundbegrepp gavs sedan olika indikatorer. Utifrån denna demokratimodell kom under perioden 1995–2011 årliga rapporter kring olika aspekter av demokrati, alltifrån Demokrati som dialog till Makten i Europa. 2017 släpptes ”SNS Demokratirapport 2017. Samverkan och strid i den parlamentariska demokratin” och i vår släpps SNS Demokratirapport 2021: Polarisering i Sverige”.

I slutet på 1990-talet tillsattes en stor Demokratiutredning under ordförandeskap av Bengt Göransson. Mellan 1997 och 2000 tog utredningen fram 32 småskrifter och 13 forskarvolymmer som avsågs att vara underlag för den fortsatta dialogen om folkstyrelsens arbetsformer och arbetssätt. Utredningen arrangerade även tematiska seminarier på olika platser i landet. År 2000 kom slutrapporten ”En uthållig demokrati! Politik för folkstyret på 2000-talet” (SOU 2000:1). Böckerna tänktes utgöra ett ”demokratibibliotek” som skulle finnas för inspiration på alla folkbibliotek. Bland annat diskuterades att demokratin kunde ha olika utformning och ”vidd”. Elit- och deltagardemokrati eller stark, tunn och snabb demokrati. Vidden kunde avgränsas till det politiska området, alltså inte beröra ekonomin och arbetsplatserna etc. Det var ett omfattande forskningsarbete som dock inte direkt mynnade ut i särskilt många konkreta reformförslag för att stärka demokratin.

Nu skriver vi 2021 och kan konstatera att vissa saker som tagits upp i utredningarna ovan blivit stora och annat mer eller mindre glömts bort. Medborgarna kontra samhällseliterna har blivit en stor fråga. Marknadiseringen har trängt djupt in i den offentliga verksamheten. Inom tågtrafik, post och apotek härjar privata aktörer som det är svårt att se vad de gör för nytta. I kommunsektorn har vård, skola och omsorg blivit nya vinstmarknader för kapitalet med förskräckande resultat. Den nyliberala styrningsfilosofin New Public Management (NPM) härskar rätt obehindrat i förvaltningen från kommun till stat. Juridifieringen är en annan process som politiken allt mer kringskärs av. Borgerligheten driver också den om en Författningsdomstol som likt Högsta Domstolen i USA ska överpröva riksdagens och regeringens beslut. Domare ska bli Sveriges yttersta styresmän precis om i USA. Lägg till detta idén om ett mer omfattande grundlagsfästande av privat äganderätt som ska göra denna oåtkomlig för demokratiska beslut.

Mycket handlar givetvis om arbetarrörelsens oerhörda försvagning – väljarmässigt och organisatoriskt - under 2000-talet. Folkrörelserna och folkrörelseföretagen är skingrade som agnar för vinden, i några fall nedlagda. Det känns idag också som om tiden då arbetarrörelsen diskuterade den ekonomiska makten var en dröm som partiet nästan inte längre självt vill veta av längre.

Digitaliseringen är en stor, ”ny” företeelse som bara var i begynnelsen då Demokratiutredningen genomfördes. Digitaliseringen har inte minst under covid-19 visat sin fulla kraft och genomslag i det svenska samhället. Den berör oss alla på arbetet likaväl som privat. I politiken utgör den digitala världen och kanalerna nya slagfält för partierna samtidigt som den tyvärr också gett olika

former av falsk information, hat och extremism ökat utrymme. De stora tech-företagen står med ett stort både moraliskt och demokratiskt ansvar.

Maktutredningen sysslade mer med frågan om makt och maktutövning än med frågan om maktlöshet och hur den kan brytas. Bakom högerpopulismens framgångar ligger en diffus känsla av maktlöshet hos breda befolkningsgrupper. Jobb försvinner och orter dör utan att det riktigt tycks kunna påverkas. Ersättningsystem och pensioner känns ihåliga och otillräckliga samtidigt som vissa grupper och inte minst samhällseliterna tycks få det allt bättre och deras levnadsvillkor allt mer fjärma sig från medelssvenssons. I fokus står då inte minst politikernas som sticker mer i ögonen än näringslivets.

Eliterna förordar, leder och lever i en förändringstakt som den vanlige medborgaren i många fall inte riktigt hänger med i eller ser nyttan av. Generationerna dras också starkt isär, inte minst genom digitaliseringen. De äldsta hänger inte med alls och en ny skiljelinje och klyfta tycks växa fram mellan digitaliserade och icke-digitaliserade. Engelska och en form av yrkesbaserad svengelska har i vissa sammanhang blivit vardagsspråk, något som också delar upp människor i de som "hänger med" och de som tycker sig stå utanför eller vid sidan om och därför blir allt mer förbannade. Det är inte bara på landsbygden man känner sig eftersatta, var i landet och storleken på orten man bor i blir en allt mer uppdelande faktor i Sverige.

Ungefär en femtedel av Sveriges befolkning är födda utomlands. Av alla utrikes födda kom lite mer än hälften från våra nordiska grannländer. Statistiska centralbyrån redovisar även statistik om så kallad utländsk bakgrund, vilket syftar på personer som är utrikes födda eller har två utrikesfödda föräldrar. Andelen medborgare med utländsk bakgrund är 25,5 procent av hela Sveriges befolkning. Bostadssegregationen i Sverige har ökat och också fått ett mer etniskt uttryck. De stora miljonprogramsområdena blir allt mer av "invandrarområden" som fylls på av de som senast kommit till Sverige samtidigt som större invandrargrupper samlar sig i särskilda bostadsområden. I områdena tillkommer kyrkor och moskéer och ett affärliv med utgångspunkt från invandrarnas hemländer. I praktiken blir områdena etniska enklaver där integrationen i Sverige försvåras och en särskild förortskultur, både i positiv och negativ mening, utvecklas. Förorterna och de stora allmännyttiga bostadsområdena blir hembygd för ett nytt slags svenskar med stark gemenskap, entreprenörskap och en nydanande musik, litteratur och poesi. Samtidigt frodas också brottslighet och droger som det alltid gör där fattigdom och ekonomisk knapphet är som störst. Maktlösheten i Sverige får nog anses vara störst i dessa områden där inte minst valdeltagandet ofta är mycket lågt.

Demokratin överlever inte om de som känner sig maktlösa inte deltar eller sluter upp bakom extrema uppfattningar. Folkstyret bygger på deltagande, inte minst från de som ekonomiskt och socialt befinner sig längre ned på samhällsstegen. Folkstyret bygger också på folkbildning. Att veta och lära sig mer är grunden för att både må och få det bättre. Folkbildning vilar på fakta (vetenskap) och beprövad erfarenhet. Rimlighetsbedömning och moderation är två andra begrepp som måste lyftas i vår tid.

Partikongressen föreslås besluta:

- B353:1 att en ny Makt- och demokratiutredning vars uppdrag ska vara att ta fram förslag som minskar faktisk och upplevd maktlöshet hos medborgarna samt ökar det demokratiska deltagandet, främst i grupper med svagare deltagande i demokratin
- B353:2 att partikongressen ger riksdagsgruppen, partistyrelsen och partiet i regeringsställning i uppdrag att hejda och rulla tillbaka både marknadseringen inom offentlig verksamhet och juridifieringen av politiken och samhällsförvaltning
- B353:3 att partikongressen ger riksdagsgruppen, partistyrelsen och partiet i regeringsställning i uppdrag att ta itu med de klyftor digitaliseringen skapar bland medborgarna
- B353:4 att partikongressen ger riksdagsgruppen, partistyrelsen och partiet i regeringsställning i uppdrag att kraftfullt stödja folkbildningen samt arbetet i folkrörelser och civilsamhället

Wasa socialdemokratiska förening i Örebro
Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B354

UPPLANDS VÄSBY ARBETAREKOMMUN

Enskilda individer ska inte komma i kläm mellan myndigheter

I pressen kan vi ibland läsa om människor som kommer i kläm mellan olika myndigheters beslut som står i strid mot varandra. Två exempel är:

- Försäkringskassan som beslutar avslå sjukskrivning för att personen är arbetsför medan arbetslöshetskassan anser att personen är för sjuk för insatser,
- Personer med psykiska problem kombinerat med beroendeproblem, där kommun och region anser att det är den andra parten som ska ta ansvar för behandlingen.

I många fall är detta personer som har nedsatt förmåga att tillvara sina intressen genom till exempel överklagande i domstol.

Partikongressen föreslås besluta:

- B354:1 att partiet arbetar för en utredning av en myndighet eller liknande, som utan kostnad för den enskilde, kan hjälpa personer som hamnat i kläm mellan myndigheter med kontakter med myndigheterna och att driva eventuella processer i domstol
- B354:2 att medlemsmötet antar motionen som egen motion

Kenneth Magnusson
Upplands Väsby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B355

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Ett enhetligt nationellt regelverk för avgångsvederlag värnar allmänhetens förtroende

Möjlighet att besluta om karenstid för statsråd och statssekreterare infördes sommaren 2018 efter SOU 2017:3 utredde frågan. En särskild nämnd under riksdagen tillsattes och har som uppgift att pröva om övergång från statsråd eller statssekreterare till att börja ett nytt uppdrag eller en ny anställning i annan än statlig verksamhet eller etablera näringsverksamhet.

Anmälningsskyldighet till nämnden infördes och nämnden ska i största mån välja den åtgärd som är minst ingripande för statsrådet eller statssekreteraren och ska utgå från en bedömning utifrån:

- en risk för ekonomisk skada för staten,
- en risk för otillbörlig fördel för någon enskild, eller
- en risk för att allmänhetens förtroende för staten skadas.

Nämnden kan alltså meddela en övergångsrestriktion i form av karenstid eller ämnesrestriktion vilket också kan kombineras och gälla upp till 12 månader. Vid bedömning ska hänsyn tas till hur lång tid den information eller kunskap som statsrådet eller statssekreteraren har kan orsaka en risk utifrån de tre kriterierna och otillbörlig fördel.

Denna förändring inkludera inte regioner eller kommuner då det fattas ett enhetligt regelverk för exempelvis avgångsvederlag för förtroendevalda. Dock görs det en bedömning att kommuner och regioner bör hitta en lokal lösning.

Socialdemokraterna i Göteborg menar att frågan om ett enhetligt regelverk för avgångsvederlag bör tas fram för samtliga regioner och kommuner i hela Sverige. Detta hade möjliggjort en likvärdig kontroll vid övergång mellan offentlig- och privatsektor över hela landet. Det hade värnat allmänhetens förtroende för samtliga förtroendevalda då det räcker med en misstanke i en av Sveriges alla kommuner för att påverka förtroendet mot alla politiker i Sverige.

Partikongressen föreslås besluta:

B355:1 att ett enhetligt bindande nationellt regelverk för avgångsvederlag i regioner och kommuner upprättas

B355:2 att likvärdiga regler för att kontrollera övergång mellan politiskt förtroendevald eller politisk heltidstjänst och näringslivet samt dess intresseorganisationer tas fram

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B356

HEDEMORA ARBETAREKOMMUN

Fler äldre ska finnas med i toppolitiken

Idag är var femte svensk är över 65 år. Aldrig tidigare har andelen varit så hög. Dessutom mår allt fler äldre bättre. Att vara gammal är inte längre detsamma som att vara skör och skröplig, men förbättringen märks inte bland folkvalda.

Ingen partiledare är över 65. Endast en av 22 ministrar är över 65 år. Bara sex av 349 riksdagsledamöter var över 65 år efter senaste valet 2018. Om riksdagen hade varit representativ för väljarna skulle siffran för 65-plussarna vara cirka 90 av 349. Hur är denna underrepresentation möjlig?

I USA är det tvärtom. Mot slutet av Demokraternas primärval återstod tre kandidater: Joe Biden 78 år. Bernie Sanders, 79 år, och Elizabeth Warren 71 år. Detta är inte en balanserad eller önskvärd sammansättning av ålder. Men amerikanerna visar något som vi borde lära oss – äldre kan.

Det ligger i allas egenintresse att Sverige får fler äldre toppolitiker. Efter denna pandemi där äldre har fått betala det högsta priset skulle säkert vår framtid bli ljusare om äldre fick ta mer plats i att bestämma om vad vi ska göra annorlunda och bättre.

Partikongressen föreslås besluta:

B356:1 att fler äldre ska finnas med i toppolitiken efter nästa val

B356:2 att partikongressen bifaller motionen och verkar i dess anda

Agneta Andreasson-Bäck

Hedemora arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B357

KALIX ARBETAREKOMMUN

Framtagning av mål, strategier, planer och system för säkerställandet av demokratiska val och folkomröstningar

Motionens omfattning

Framtagning av mål, strategier, planer och system för säkerställande av demokratiska val. En säkrare teknik och en skyddad valprocess ska långsiktigt skydda vår demokrati.

Bakgrund till motionen

Demokratiska val påverkas redan nu av icke demokratiska krafter. Därför krävs en politisk insikt, en politisk handlingsplan, ny teknik och ett agerande för att säkerställa demokratiska val och folkomröstningar.

Hur står det till med demokratin i dag och vad kan förbättras?

Demokrati och jämlikhet är viktiga mål för en sund samhällsutveckling i de flesta fria länderna. I en allt oroligare värld finns störningar som skapar problem i processen att uppnå dessa mål, inte bara i Europa utan i hela världen. En del i processen är att se till att fusk, korruption, störningar från extrema grupper, fake news, deep fake och desinformation via sociala medier i de demokratiska valen och folkomröstningarna, elimineras så långt det är möjligt. Problemen eskalerar, inte minst på grund av ett kriminellt utnyttjande av Artificiell Intelligens (AI), och det är hög tid att ta fram lösningar som kan motverka dessa osunda krafterns syften.

Rättssäkerheten har över tiden varit blandad i de demokratiska valen sett ur ett globalt perspektiv. Även den fysiska säkerheten är dålig i vissa länder eftersom extrema grupperingar inte vill att det ska hållas demokratiska val. Den allt större påverkan som sker via sociala medier skapar ytterligare en dimension av felaktig information som påverkar människor inför ett val. Mängden av information gör det allt svårare att ta ställning i ett demokratiskt val, men även utbredd valfusk gör att människor avstår från att rösta. Förstörda eller falska valaffischer kan påverka människor på ett felaktigt sätt. Även i Sverige uppstår ibland felaktigheter som korrigeras efter omräkningar av röstsedlar både en och två gånger.

Det är Valmyndigheten som har ansvaret för att planera och samordna genomförandet av olika val och folkomröstningar i Sverige. Det är även de som utvecklar och underhåller IT-stödet för hela valadministrationen. Det tar fram röstkort, röstlängder, valsedlar och allt annat valmaterial som behövs. När ett val är klart så fördelar Valmyndigheten mandat mellan partierna och fastställer vilka ledamöter och ersättare som blivit valda vid riksdagsval, kommunalval, regionval och val till Europaparlamentet.

I dagens demokratier beskrivs verkligheten, inom landet men även globalt, på en mängd olika sätt. Det innebär även att de förslag som tas fram från olika politiska partier bygger på olika syn på verkligheten. Ofta beskrivs och anpassas verkligheten så att den gagnar politikens syften. Modellen är inte bra och borde förändras. Väljarna blir förvirrade och vilseledda och tar ställning till mer eller mindre förvrängda sanningar.

Om politiker och beslutsfattare kunde förhålla sig till samma verklighetsbeskrivning så finns en bra grund till bättre diskussioner, snabbare beslut och rättvisare val. Väljarna skulle då i de demokratiska valen ta ställning till valalternativ som var ärligare och mer i fas med verkligheten.

Om man även kunde enas om det forskningen säger på olika områden så skulle verkligheten kunna beskrivas mer entydigt. Att nyttja forskningsresultat och konsekvensanalyser inom ett område skulle skapa en grund och styra upp diskussionerna inom politiken.

Allt fler samhällsfrågor borde kunna avpolitiseras. Det innebär att de ligger utanför ideologierna och skär över partigränserna. Många av dessa frågor är av ett sådant slag att forskningen kan hjälpa till att ta fram stödinformation som underlättar beslutsprocessen.

Behovet av att genomföra folkomröstningar ökar, men bristen på bra lösningar för att enkelt genomföra dem till en rimlig kostnad saknas. Det innebär att man undviker att föra frågor till en folkomröstning.

Dagens valsystem har brister och kan manipuleras eftersom det går att köpa röster och hota till sig röster. Ett nätbaserat helt digitalt system kan säkras upp med befintlig teknik. Vissa funktioner i dagens system är redan nu digitala med uppgifter lagrade i databaser. Vilka säkerhetsskydd finns för dessa för att undvika intrång och manipulationer?

Digitala lösningar med identitetskontroller

Identitetskontrollen borde kunna förbättras genom att gå över till en digital lösning med ansiktsgenkänning, ett säkrare och enklare systemstöd med inbyggda kontroller, inbyggda applikationskontroller, inbyggda informationskontroller och automatisk rösträkning.

Till varje val kunde man koppla en begränsad faktasäkrad databasinformation om vad valet gäller och vad de olika valalternativen står för. Det kan till exempel vara partiinformation, personinformation eller information om andra olika valalternativ vid en folkomröstning. Här kan även ett begränsat antal digitala valaffischer läggas upp. Informationen ska stå som motvikt till fake news och deep fake och vara en informationsbas för nya och osäkra väljare.

Systemlösningen innebär en klar förenkling vid själva röstningen eftersom det endast krävs en nätanslutning och rätt ”plattform” där den röstberättigade finns. Applikationen ligger skyddad på nätet. Allt data samt själva applikationen lagras via en ”molnlösning”. Ingen geografisk förflyttning krävs av den som ska rösta.

Lösningen innebär att de flesta kan rösta från en dator i en röstlokal eller i hemmet, från någon bekants dator, från en Ipad eller Smartphone. Risken för attentat mot olika vallokaler minskar.

Samma typ av systemstöd behövs på olika nivåer i samhället. Kommuner och landsting skulle dessutom, via folkomröstningar, kunna snabba upp och förenkla vissa övergripande beslut som kan avpolitiserats.

Effekterna av fler folkomröstningar kommer även med stor sannolikhet att bryta sönder den numera förödande blockpolitiken. Det blir med andra ord kvar strategifrågor om hur man vill göra och inte vad man vill uppnå. Det har folket redan beslutat om.

Övergripande kan man säga att fusk och den falska informationsspridning som pågår ute i världen kommer att äventyra demokratierna. Fakta förvrängs och externa krafter kan utgöra opinionsbildare på ett falskt sätt som inte gynnar demokratin i olika länder. Direkta ingrepp i själva valprocessen är inte helt ovanligt. Pengar, informationsdatabaser och AI är definitivt en maktfaktor i dessa sammanhang.

Min motivering till motionen

Om man följer händelser ute i världen och observerar de icke demokratiska krafter som på ett kriminellt sätt utnyttjar den elektroniska utvecklingen, informationsdatabaser kopplade till sociala medier och fake news så ser man att de har tagit täten och gör kontinuerliga försök att påverka demokratin. Den kriminella ekonomiska verksamheten omsätter allt mer pengar. Pengar är makt och nästa fas för dessa krafter är att utöva makt på demokratierna. AI, informationsdatabaserna och det digitala nätet är de perfekta delarna i verktygslådan för att manipulera och styra informationen i samhället och därmed påverka den demokratiska processen. Ska vi rädda demokratin måste vi bygga upp säkerhetssystem omkring valprocessen och samtidigt skapa en säker informationsdatabas för presentation av valalternativen. Diktaturer utnyttjar informationsteknologin fullt ut i sina syften att stärka sin egen makt. Nu är det hög tid för politiken att på ett liknande sätt stärka demokratin. Ibland måste den personliga integriteten ställas åt sidan eftersom demokratin och säkerheten är viktigast. Motståndet mot övervakningskameror, ansiktsgenkänning och samkörning av myndighetsregister motverkar säkerhetsarbetet i dag och är något som vi måste diskutera för att inte förlora mot de kriminella krafterna i världen. Globalt sett så är demokratin i gungning.

Partikongressen föreslås besluta:

B357:1 att ni beslutar om inrättandet av en arbetsgrupp, där arbetsgruppens uppgift är, kartlägga och beskriva den globala hotbilden för demokratin, ta fram krav för motåtgärder mot dessa hotbilder, beskriva säkerhetskrav på de lösningar som säkerställer de demokratiska valen i Sverige. Här avses både politiska val, personval och folkomröstningar, beskriva digitala systemlösningar så att kraven blir uppfyllda, tillverka, testa och utvärdera systemen i god tid innan nästa val, bedöma marknaden för systemet och på så sätt påverka andra demokratier i världen via marknadsföring och försäljning av systemet

Arne Larsson

Kalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B358

ALE ARBETAREKOMMUN

Färre förtroendevalda i de kyrkliga församlingarna

I skrivande stund pågår ett nomineringsarbete till partiets listor till Kyrkomötet, till stiftet och till församlingar och till pastorat på några platser. Detta är inget enkelt arbete att finna partivänner som vill vara med och stärka Svenska kyrkan – vår folkkyrka.

Regelverket säger att vid mer än 8.000 röstberättigade ska kyrkofullmäktige bestå av 25 ordinarie ledamöter och minst 13 ersättare.

Jag vill värna om en folkkyrka som väljs vid allmänna val av medlemmarna.

Men med en minskning till 15 ordinarie ledamöter och minst 8 ersättare skulle skapa en mer aktiv kyrka.

Partikongressen föreslås besluta:

B358:1 att Socialdemokraterna skall verka för att församlingar med fler än 8000 medlemmar ska ha ett kyrkofullmäktige bestående av 15 ordinarie ledamöter och minst 8 ersättare

Jarl Karlsson

Ale arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B359

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

Förbjud reklam för nätcasinon och betting sajter

I Sverige har vi ett statligt monopol på spel enligt lag. Dock finns det en verksamhet som blivit ett undantag. Alla nätcasinon och betting sajter som det görs reklam för överallt. Vi borde göra något åt detta. Dock kan det vara nära omöjligt att styra på det laglösa internet, men att förbjuda reklam i radio, tv och tryckt media borde inte vara en extrem tanke. Dagligen faller folk in i spelberoenden på internet. ungefär 2 procent av befolkningen har problem med spelandet. Detta kan leda till att folk totalraserar sin ekonomi, vilket inte är bra.

Spelbolagen lade 3,3 miljarder kronor på spelreklam i Sverige 2015 enligt Lotteriinspektionen. Mest reklam kommer från spelbolag utan tillstånd, cirka 70 procent. Spel är beroendeframkallande, likt tobak och alkohol, vilket borde innebära samma regler vad gäller marknadsföring. Men idag så gäller inte restriktionerna för reklam för spel. Detta leder till

att reklampauserna i tv och radio är fyllda till brädden med erbjudanden om ”freespins” och ”välkomstbonusar” med gigantiska omsättningskrav på olika sajter. Dessutom skryter de om vinster och friskriver sig med mikroskopisk text om hur stor vinstchansen är.

Vi kan inte kontrollera internet, eller rättare sagt vi bör ej kontrollera internet. Det kan lätt leda till en diktatorstruktur. Dock kan vi kontrollera vad som är lagligt att annonsera kring i media. Detta kom dock inte att gälla utländska kanaler som sänder från utlandet, men denna motion kommer att hjälpa ändå. Min motion skulle leda till en besparing i de statliga finanser eftersom färre blir spelberoende utan istället jobbar och bidrag till stadskassan. Dessutom om färre behöver hjälp med att bli av med beroende blir köerna kortare. Kort sagt bör vi förbjuda att göra reklam för spel och dobbel på internet. Detta för att leva upp till det statliga spelmonopol som gäller i Sverige. Vi har ett regelverk för att skydda vår befolkning från att fastna i osunda spelvanor. Vi har ett ramverk för reklam för alkohol som vi kan applicera på spelet med.

Partikongressen föreslås besluta:

B359:1 att Socialdemokraterna verkar för ett förbud mot reklam för nätcasinon på radio och TV

SSU Mjölby

Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B360

ÄLVSBORGS SÖDRA PARTIDISTRIKT

Förbjud spelreklam

Sverige dränks i spelreklam och spelmissbruk är enligt socialstyrelsen lika illa som alkohol och narkotikamissbruk.

Men spelbolagen får ändå fortsätta tapetsera vårt samhälle med sin reklam. Vi tycker att Sverige borde göra som Italien, förbjuda spelreklam.

Spelmissbruk likställs med alkohol- och narkotikamissbruk trots det får spelbolagen klistra upp sin reklam i kollektivtrafiken, visa den överallt på internet, och på teve under alla dygnets timmar.

Ingen kan ha missat reklamen om jackpotter till höger och vänster.

Ingen kan ha missat reklam om jackpotter, free spins och bonusar som aldrig verkar ta slut!

Spelpause.se och licenser räcker inte-

Om vi verkligen vill få bukt på folksjukdomen spelmissbruk så kan vi inte ha reklam för casinos och betting var man än vänder sig.

Därför föreslår vi

Partikongressen föreslås besluta:

B360:1 att Sverige förbjuder spelreklam

B360:2 att bifalla motionen

Anita Lomander

Älvsborgs södra partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B361

KALMAR LÄNS PARTIDISTRIKT

Förändra lagen om proportionellt valsätt

Under hösten 2018 arbetade vi i alla kommuner och regioner med att utse företrädare till olika förtroendeuppdrag. I vanliga fall är det en relativt enkel process så tillväga att partierna sinsemellan fördelar platser i styrelser och nämnder utifrån valresultatet till respektive fullmäktige.

De senaste mandatperioderna har vi i Kalmar län och på andra platser i Sverige märkt av en förändring. En förändring som innebär att partierna inte längre fördelar platserna enligt det faktiska valresultatet. Enskilda partier har istället valt att använda den särskilda lagstiftning som finns, dvs lagen om proportionellt valsätt. Lagstiftningen innebär förenklat ett skydd för en minoritet att få det som man enligt valresultat har rätt till, och ska därmed hindra en majoritet från att ta fler platser än vad valresultatet medger. När lagstiftningen tillämpas innebär det också att partierna under mandatperioden inte kan göra fyllnadsval om en person som har valts enligt lagen om proportionella val avsäger sig sitt uppdrag.

Efter valet 2018 flera kommuner i landet utsatts för en ny tillämpning av lagen. I Högsby valde Sverigedemokraterna att döpa sin valsedel till samma namn som Socialdemokraternas och Vänsterpartiets. Det innebar att Sverigedemokraterna tog ett mandat mer än vad deras valresultat medgav. Valet överklagades på andra grunder och upphävdes.

I Oskarshamns kommun valde Sverigedemokraterna att skriva upp en socialdemokrat och en moderat på sin valsedel. Genom att Sverigedemokraterna skrev upp företrädare från andra partier på sina valsedlar skulle man ta fler mandat än vad valresultatet medgav.

Förvaltningsrätten i Jönköping lämnade 2019-11-08 en dom i ett valärende ” Namn Namnsson har anfört att valet är olagligt eftersom hans namn har förts upp på Sverigedemokraternas

valsedelsgrupp utan samtycke. Förvaltningsrätten konstaterar dock att någon bestämmelse om att sådant samtycke krävs varken finns i kommunallagen eller i lagen om proportionellt valsätt. Det överklagade beslutet kan därmed, av denna anledning, inte anses olagligt på någon sådan grund som anges i 13 kap. 8 § kommunallagen och Namn Namnssons överklagande ska därför avslås.”

Som jämförelse så framgår det i Vallag (2005:837) 2 kap. 9 § ”Ett parti som vill anmäla samtliga sina kandidater för ett visst val ska skriftligen göra detta hos den centrala valmyndigheten eller, i den utsträckning som regeringen bestämmer, länsstyrelsen.

Tillsammans med anmälan ska partiet lämna en egenhändigt undertecknad förklaring från varje kandidat att han eller hon samtycker till anmälan.”

Syftet med lagen om lagen om proportionella valsätt är att ett parti ska få de platser i styrelser och nämnder som valresultatet medger. Lagstiftningens utformning som medger att man kan ta andra partiers valsedelsnamn eller föra fram kandidater utan samtycke är absurd.

Lagen om propoportionella val bör förändras så att; partier kan göra fyllnadsval om någon avgår från sitt uppdrag under mandatperioden. Ett parti inte kan ta någon annans valsedelsnamn. Ett parti inte mot en kandidats vilja kan skriva upp denne på sin valsedel.

Partikongressen föreslås besluta:

B361:1 att Socialdemokraterna verkar för att lag (1992:339) om proportionellt valsätt förändras så att ett parti inte kan döpa om sin valsedel eller skriva upp kandidater mot dess vilja på sina valsedlar

B361:2 att Socialdemokraterna verkar för att lag (1992:339) om proportionellt valsätt förändras så att det är möjligt att göra fyllnadsval även när valen är genomförda enligt lag (1992:339) om proportionellt valsätt

Anton Sejnehed

Kalmar läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B362

OSKARSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Förändra lagen om proportionellt valsätt

Under hösten 2018 arbetade vi i alla kommuner och regioner med att utse företrädare till olika förtroendeuppdrag. I vanliga fall är det en relativt enkel process så tillväga att partierna sinsemellan fördelar platser i styrelser och nämnder utifrån valresultatet till respektive fullmäktige.

De senaste mandatperioderna har vi i Kalmar län och på andra platser i Sverige märkt av en förändring. En förändring som innebär att partierna inte längre fördelar platserna enligt det faktiska valresultatet. Enskilda partier har istället valt att använda den särskilda lagstiftning som finns, dvs lagen om proportionellt valsätt. Lagstiftningen innebär förenklat ett skydd för en minoritet att få det som man enligt valresultat har rätt till, och ska därmed hindra en majoritet från att ta fler platser än vad valresultatet medger. När lagstiftningen tillämpas innebär det också att partierna under mandatperioden inte kan göra fyllnadsval om en person som har valts enligt lagen om proportionella val avsäger sig sitt uppdrag.

Efter valet 2018 flera kommuner i landet utsatts för en ny tillämpning av lagen. I Högsby valde Sverigedemokraterna att döpa sin valsedel till samma namn som Socialdemokraternas och Vänsterpartiets. Det innebär att Sverigedemokraterna tog ett mandat mer än vad deras valresultat medgav. Valet överklagades på andra grunder och upphävdes.

I Oskarshamns kommun valde Sverigedemokraterna att skriva upp en socialdemokrat och en moderat på sin valsedel. Genom att Sverigedemokraterna skrev upp företrädare från andra partier på sina valsedlar skulle man ta fler mandat än vad valresultatet medgav.

Förvaltningsrätten i Jönköping lämnade 2019-11-08 en dom i ett valärende ” Namn Namnsson har anfört att valet är olagligt eftersom hans namn har förts upp på Sverigedemokraternas valsedelsgrupp utan samtycke. Förvaltningsrätten konstaterar dock att någon bestämmelse om att sådant samtycke krävs varken finns i kommunallagen eller i lagen om proportionellt valsätt. Det överklagade beslutet kan därmed, av denna anledning, inte anses olagligt på någon sådan grund som anges i 13 kap. 8 § kommunallagen och Namn Namnssons överklagande ska därför avslås.”

Som jämförelse så framgår det i Vallag (2005:837) 2 kap. 9 § ”Ett parti som vill anmäla samtliga sina kandidater för ett visst val ska skriftligen göra detta hos den centrala valmyndigheten eller, i den utsträckning som regeringen bestämmer, länsstyrelsen.

Tillsammans med anmälan ska partiet lämna en egenhändigt undertecknad förklaring från varje kandidat att han eller hon samtycker till anmälan.”

Syftet med lagen om lagen om proportionella valsätt är att ett parti ska få de platser i styrelser och nämnder som valresultatet medger. Lagstiftningens utformning som medger att man kan ta andra partiets valsedelsnamn eller föra fram kandidater utan samtycke är absurd.

Lagen om propportionella val bör förändras så att;

1. Partier kan göra fyllnadsval om någon avgår från sitt uppdrag under mandatperioden.
2. Ett parti inte kan ta någon annans valsedelsnamn.

3. Ett parti inte mot en kandidats vilja kan skriva upp denne på sin valsedel.

Partikongressen föreslås besluta:

B362:1 att Socialdemokraterna verkar för att lag (1992:339) om proportionellt valsätt förändras så att ett parti inte kan döpa om sin valsedel eller skriva upp kandidater mot dess vilja på sina valsedlar

B362:2 att Socialdemokraterna verkar för att lag (1992:339) om proportionellt valsätt förändras så att det är möjligt att göra fyllnadsval även när valen är genomförda enligt lag (1992:339) om proportionellt valsätt

Anton Sejnehed

Oskarshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B363

ÖRNSKÖLDSVIKS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Förändrade riksdagsarvoden

De flesta som engagerar sig politiskt gör det för att man brinner för någonting. Allt som oftast brinner man för att förbättra vardagen för människor. Dessvärre möts många av oss som deltar i det politiska arbetet med misstänksamhet. Vad är egentligen vår avsikt med att vara politiker? Det är inte långsökt för någon att ifrågasätta ens engagemang - toppskiktet av politiker är heltidsarvoderade och det är inte låga arvoden som erbjuds.

1999 låg arvodet på 38 000 kronor, en bra bit över både medel- och medianinkomsten i Sverige men det går inte att tala om en stor inkomstklyfta. Utan att ha några andra uppdrag tjänar en riksdagsledamot i dagsläget 69 900 kronor varje månad. Det är en ökning med 80 % på två decennier. Vilken annan bransch kan tala om en sådan inkomstökning? Om lönerna i vården och förskolan eller om pensionerna höjdes med 80 % skulle det vara en sensation. Här har vi i stället en redan ekonomiskt välmående grupp som fått rejäla arvodeshöjningar.

Det handlar i grund och botten om att förankra riksdagsarbetet i vanligt folks vardag. När vanliga människor inte kan identifiera sig med politikerna och när politikerna inte förstår sig på vanligt folks ekonomiska verklighet skapas en förtroendeklyfta vilket är förödande i en förtroendebransch som politiken.

Medan våra vårdanställda betalas i applåder och vi har fattigpensionärer som jagar falukorv på extrapris ligger våra riksdagsarvoden nästan dubbelt så högt som medellönen i Sverige. Att förklara det för en småbarnsförälder som knappt får ihop familjens ekonomi är en utmaning. Självklart ska våra riksdagsledamöter få betalt för sitt demokratiska arbete, sitt slitsamma jobb och

det är en självklarhet att våra riksdagsledamöter inte ska vara mutbara. Dock är det osäkert vad vi vinner på att ha en sådan stor klyfta mellan de flesta svenskers löner och riksdagsledamöternas arvoden.

Vilken summa som vore rätt för riksdagsarvoden att ligga på och i vilken takt de bör förändras är inte upp till en enskild motion som denna att avgöra men det borde vara i Socialdemokraternas intresse som folkrörelseparti att riksdagsarvoden ska vara skäliga i förhållande till hur övriga befolkningens inkomster ser ut. Detsamma bör gälla våra ministrar. Varje gång våra medborgare får läsa eller höra att statsministerns eller riksdagsledamöternas arvoden höjts med tusentals kronor från det ena året till det andra spås politikerföraktet på. Det blir inte längre en fråga om huruvida någon vill sitta i riksdagen för att påverka samhället utan det blir en fråga om att alla egoistiska, giriga politiker trängs vid köttgrytorna.

I dag sätts arvoden av en arvodesnämnd. Det är på många vis en klok idé att politikerna inte ska ha makten att ändra sina egna arvoden utan vidare. Dessvärre har detta lett till att politikerna inte behövt försvara sina inkomster: vare sig deras nivåer eller hur snabbt de höjs. Det är särskilt besvärande när de arvoden som ges till riksdagsledamöter och ministrar till viss del fungerar som ett riktmärke och ett alibi för andra arvodesättningar i samhället.

Det finns ett antal olika sätt som arvoden skulle kunna fastställas på. Ett sätt skulle kunna vara att binda arvoden till en viss lön på marknaden. Arvodet för riksdagsledamöter brukade vara synonymt med en gymnasielärlönlön på 60-talet. Binds riksdagsarvodet till exempelvis industriarbetarlönen eller en undersköterskas lön vore det ett tydligt sätt att uppmärksamma dessa yrkesgruppers ekonomiska situation. Vill man inte binda det till en enskild yrkesgrupp kan det bindas till median- eller medellönen i Sverige. Det vore representativt för hur det svenska välståndet ser ut i verkligheten.

Ett argument som brukar lyftas mot sådana här tankegångar är att ett för lågt riksdagsarvode kan sänka dragkraften i att engagera sig i politiken, särskilt för välmående samhällsgrupper. Logiken snubblar lite över sig själv då det enda man får sagt med det argumentet är att politiker är giriga och att det är pengarna som lockar. Det går ju också att göra som Vänsterpartiet och införa en partiskatt för att hålla nere sina egna riksdagsledamöters och ministrars inkomster men dels skulle det inte komma åt alla riksdagsledamöter eller ens alla ministrar i dagsläget, dels skulle det kunna mottas med misstänksamhet när ledamöters och ministrars inkomster rullar rakt ner i partikassan. Så om valet skulle stå mellan att införa en partiskatt och att sätta ett tak för alla riksdagsledamöter och ministrar är den andra linjen klart bättre att tillämpa.

Om det trots det fortfarande är eftersträvansvärt att inte ekonomiskt "skrämma bort" rika samhällsgrupper från riksdagsarbetet skulle det möjligtvis gå att ha ett system där riksdagsarvodet ligger i linje med vad man tjänade innan man tillträdde på, kanske med ett tillägg på 5–10 %. För att inte staten ska behöva spy ut miljoner på rika krösusar som väljs in i riksdagen kan ett sådant

system kräva ett tak, kanske runt 100 000 kronor, och för att inte missgynna arbetslösa som får en riksdagsplats kan det finnas ett golv, möjligtvis då runt 20 000 kronor. Den reflexmässiga frågan som ställs då är om det är rättvist att det kan skilja tiotusentals kronor mellan olika riksdagsledamöters arvoden. Det måste dock inte vara dåligt: det kan i stället ge ett uttryck för det klassamhälle som Sverige är i dag och förhoppningsvis kan det även ka medvetenheten om klassamhället och bidra till att fler tar strid för en bättre fördelningspolitik.

Ytterligare ett sätt att ordna detta på vore att binda arvodet till ett prisbasbelopp. Bundet till prisbasbeloppet på 47 600 kronor skulle riksdagsarvoden kraftigt sänkas med närmare 20 000 kronor och samtidigt ligga långt över de allra flesta svenskers inkomster. Det skulle innebära en kraftfull signal om att våra riksdagsledamöter kan ta ett stort steg närmare medborgarna vad det gäller vilken ekonomisk verklighet de lever i utan att behöva vända på varenda krona för att gå runt ekonomiskt.

Det kanske är skäligt att våra riksdagsledamöter, som de redan gör, ska tjäna 838 800 kronor årligen. Det kanske är skäligt att våra ministrar, som de redan gör, ska tjäna 1 704 000 kronor årligen. Men i sådana fall måste de nivåerna tåla att prövas. Våra politiker måste kunna förklara varför deras arvoden ska vara så höga i jämförelse med de löner som råder ute på arbetsmarknaden, i den ekonomiska verklighet som de flesta av oss lever i. Problemet som medförs när politiker förknippas med att vara en pengahungrig grupp är dels att förtroendet för politiken sjunker (vilket i längden är livsfarligt i en demokrati), dels att det drabbar alla oss andra som också engagerar oss politiskt. De allra flesta politiker är nämligen inte arvoderade. De har vanliga jobb och hinner med föreningsmöten och nämndsammanträden mellan jobb och att skjutsa barnen till träningar.

På senare år har antalet politiker minskat och allt fler uppgifter fallit på enskilda individer. Runtomkring i regioner och kommuner arvoderas politiker för att bära ansvaret som många brukade dela på. Fler behöver involveras i politiken, både genom att fler engageras och att färre hoppar av politiken. En bidragande orsak till att många väljer att lämna politiken är just politikerföraktet som finns i samhället, den ständiga pressen att bevisa att man inte är korrupt, blind och egoistisk. Alla de politiker, och då främst de fritidspolitiker, som tvivlar på om de verkligen behövs i demokratin skulle få det mycket lättare om vi aktivt motarbetade politikerföraktet och täppte till klyftan mellan väljare och folkvalda.

Ett bra första steg mot det skulle vara att se över riksdagsledamöternas och ministrarnas arvoden och sätta ner foten angående hur mycket en politiker egentligen ska få tjäna och huruvida de verkligen ska få arvodeshöjningar i tusenlappar årligen.

Partikongressen föreslås besluta:

B363:1 att Socialdemokraterna verkar för att riksdagsledamöternas arvoden gällande nivåer och arvodeshöjningar ska vara skäliga i förhållande till de löner som råder på svensk arbetsmarknad

B363:2 att Socialdemokraterna verkar för att ministrarnas arvoden gällande nivåer och arvodeshöjningar ska vara skäliga i förhållande till de löner som råder på svensk arbetsmarknad

August Lundin

Örnsköldsviks arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B364

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Godkännande av venezolanska pass efter utgångsdatum

Venezuela befinner sig mitt i en politisk, ekonomisk och humanitär kris. Antalet människor som lämnat landet beräknades 2020 uppgå till 5,4 miljoner, en siffra som fortsätter stiga och som saknar motstycke i modern latinamerikansk historia.[i] Bristen på basala förnödenheter såsom mat och sjukvård, tillsammans med den omfattande kriminaliteten och osäkerheten lämnar människor med svagt hopp att kunna skapa sig en framtid inom landets gränser.

Krisen är mångfacetterad och påverkar alla venezolanska medborgare, vart de än befinner sig i världen. Den venezolanska statens förmåga att tillgodose sina medborgares rättigheter har under flera år kraftigt försämrats och det blev under 2017 ett alltmer pressande faktum att staten inte klarade av att utfärda pass till sina medborgare i den omfattning som fanns nödvändigt. Den venezolanska migrationsmyndigheten SAIME, rapporterade redan i mars 2017 att den saknade tillräckligt 'material' för att kunna utfärda pass i den takten som det efterfrågades och bad då sina medborgare att inte resa utomlands om de inte absolut behövde.[ii]

När pass-krisen blev uppenbar införde den venezolanska regeringen möjligheten att ansöka om 2-åriga förlängningar av passen. För venezolaner som lever utanför Venezuela är denna temporära lösning ohållbar, dels eftersom bara två förlängningar är tillåtna, många venezolaner som inte fick sitt pass 2017 riskerar därför att bli utan pass i år; och dels eftersom det inte finns någon garanti för att förlängningen kommer att anlända i tid till den som ansökt om den. Precis som passen behöver en förlängning godkännas och tillverkas av SAIME i Venezuela. Extra utsatt har situationen med identitetshandlingar varit för de venezolanska medborgarna under Coronapandemin då myndigheten SAIME helt stängde ner under mer än 200 dagar enligt undantagsdecretet om lock-down som president Nicolas Maduro antog den 13 mars 2020.[iii]

Den befintliga situationen utgör en extrem psykosocial stress för en befolkning som redan har ett hemland i kris, men som nu också riskerar att behöva återvända till ett land som de kanske inte sett på flera år, där ingen familj eller vänner finns kvar och där risken att bli rånad redan på flygplatsen är hög. Dagens situation innebär ytterst att de venezolaner som har giltiga skäl för uppehållstillstånd i Sverige riskerar att bli människor utan identitetshandlingar.

Den oppositionsledda nationalförsamlingen i Venezuela utfärdade 2019, ett dekret om att giltigheten för venezolanska pass ska förlängas med ytterligare fem år efter utgångsdatum. Länder där antalet invandrade venezolaner är betydligt större än i Sverige, såsom i flera latinamerikanska länder, Spanien, Kanada och USA antog man redan 2019 nationella förordningar grundade på det venezolanska dekretet för att förhindra deportationen av hundratusentals venezolaner med giltiga skäl att uppehålla sig i länderna. 2020 fastslog även Storbritannien ett godkännande av utgångna venezolanska pass som giltiga identitetshandlingar fem år efter utgångsdatum.

Frågan om en gemensam lösning har också lyfts av Spanien i det Europeiska Migrationsnätverket 2019, där man kartlade de olika strategierna Europeiska länder behövt utveckla för att hantera situationen med den växande omöjligheten att förnya och förlänga passen för venezolanska medborgare.[iv]

[i] <https://www.unhcr.org/venezuela-emergency.html>

[ii] <https://www.el-carabobeno.com/nuevo-diseno/director-del-saime-acepto-escasez-material-los-pasaportes/>

[iii] <https://efectococuyo.com/la-humanidad/director-saime-pasaportes-imprimirlos-nueva-normalidad/>

[iv] https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/201946_venezuelans_with_expired_passports.pdf

Partikongressen föreslås besluta:

B364:1 att Socialdemokraterna ska verka för att alla venezolanska pass är giltiga fem år efter utgångsdatum, inklusive utgångsdatum efter den senaste beviljade förlängningen

B364:2 att Socialdemokraterna verkar för en enhetlighet kring den temporära förordningen i EU

Petronella Ottosson. Antagen som föreningens egen av S-Studenter Malmö
Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B365

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Gör allmänna reklamationsnämndens beslut juridiskt bindande

Allmänna reklamationsnämnden (ARN) är en statlig myndighet som avgör tusentals tvister mellan konsumenter och näringsidkare varje år. Det är en viktig aktör för att skydda konsumenter från oseriösa företag. Vi har sett antalet anmälningar öka under coronapandemin.

Dessvärre är ARN:s beslut bara rekommendationer som företag inte måste följa och det utgår inte något vite ifall företag inte rättar sig efter rekommendationen. Det enda som händer är att Tidskriften "råd och rön" sammanställer vilka företag som inte följer rekommendationerna på sin svarta lista. Jag har suttit i Uppsala kommuns konsumentråd de senaste två åren där jag sett hur ärenden där konsumenter lurats på flera tusen och "fällts" av ARN utan att det har efterföljts av konsekvenser för företaget. Konsumenter har rätt att ta det till tingsrätt om man vill, men många avskräcks för risken att behöva stå för rättegångskostnader.

Jag tycker inte det ska vara en klassfråga att få en rättssäker bedömning av en konsumenttvist. Även om det inte är lika rättssäkert som en domstol har ARN en lång tradition och bra struktur för att avgöra konsumenttvister och är en myndighet som av Kammarkollegiet är godkänd som forum för alternativ tvistelösning. Därför anser jag att ARN även bör få mandat att döma ut vite till företag som inte följer deras beslut. Jag tror det skulle öka efterlevandet av rekommendationer. Det finns redan idag myndigheter såsom Arbetsmiljöverket som dömer ut viten mot företag trots att det inte föregåtts av domstolsbeslut. Alternativet är att det inrättas en särskild konsumentdomstol istället för ARN där man kan ta ärenden avgiftsfritt. Motiveringen till varför konsumentärenden ska kunna tas avgiftsfritt är för att stärka konsumentskyddet och för att konsumenter ofta är underlägsna i förhållande till företag.

För att undvika en anstormning bör domstolen ha möjlighet till förhandsprövning för att kunna sälla ut oseriösa anmälningar.

Partikongressen föreslås besluta:

B365:1 att Socialdemokraterna verkar för att Allmänna reklamationsnämndens beslut blir juridiskt bindande i den mening att de kan döma ut vite mot företag som inte följer deras beslut

Pavlos Cavelier Bizas

Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B366

SUNDBYBERG ARBETAREKOMMUN

Gör Sverige modernt: släpp fram de äldre

Efter coronapandemin där äldre har fått betala det högsta priset är det dags att se till att fler äldre får vara med och bestämma. Var femte svensk över 65 år. Vi lever allt längre och allt fler äldre är friska och aktiva. Det är ett resursslöseri att vi har så få äldre i toppositioner på arbetsmarknaden och i politiken. De äldres perspektiv och erfarenhet bör värderas och representeras.

Ingen partiledare är över 65. Endast en av 22 ministrar är över 65 år. Bara sex av 349 riksdagsledamöter var över 65 år efter senaste valet 2018. Ingen var socialdemokrat. Trots att äldre som grupp tillhör partiets kärnväljare.

I USA är det tvärtom. Mot slutet av Demokraternas primärval förra återstod tre kandidater: Joe Biden, 78 år, Bernie Sanders, 79 år, och Elizabeth Warren, 71 år. Som bekant valdes Biden som därefter vann över 74-åriga Donald Trump. När Biden svors in som president flankerades han av kongressens talman Nancy Pelosi, 80 år, och senatens talman Chuck Schumer, 70 år. USAs ålderssammansättning är inte önskvärd. Men amerikanarna visar något som vi svenskar kan lära oss av: äldre kan.

Sverige slits inte bara med problemet med låg representation av äldre i maktpositioner. Problemet med åldersdiskriminering på svensk arbetsmarknad är utbredd. Delegationen för senior arbetskraft visar i en rapport att sannolikheten att gå vidare i en anställningsprocess sjunker redan i 40-årsåldern. Vid 65 år är chansen att bli kontaktad nästan obefintlig. Detta trots att äldre har färre sjukdagar, större samarbetsförmåga och mer arbetserfarenhet.

Det här är inte en särfråga för en grupp - det här ligger i allas egenintresse. Vi kommer alla bli äldre om vi har tur. Det är även en framtidsfråga. Om Sverige ska fortsätta vara ett utvecklat land med god ekonomi och stark välfärd behöver vi nyttja allas potential. Framtiden kräver att vi gör upp med vår föräldrade syn på äldre.

Partikongressen föreslås besluta:

B366:1 att Socialdemokraterna tar initiativ till åtgärder mot åldersdiskriminering

B366:2 att Socialdemokraterna värnar äldres representation på vallistor

B366:3 att Socialdemokraterna värnar äldres representation i regeringen

B366:4 att Socialdemokraterna värnar äldres representation i förberedelsearbetet inför framtida pandemier

B366:5 att Socialdemokraterna värnar äldres representation i utformningen av välfärden efter pandemin

Jesper Lindholm, CLAS S-förening och Inger Lundberg, Rissne S-förening
Sundbyberg arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B367

ÖSTERÅKERS ARBETAREKOMMUN

Inför svarsplikt på interpellationer och frågor i kommunfullmäktige

I kommunallagen finns regler för interpellation och frågor. Interpellationens innehåll, och hur den skall vara motiverad. En interpellation skall ställas i enbart angelägna frågor och med större intresse för kommunen. Fullmäktige beslutar utan föregående överläggning om en interpellation får ställas. Det är en omfattande procedur och beslut för att den ska få ställas. Samma omfattande procedur gäller för att ställa frågor.

Men nu uppstår ett problem. Varken en interpellation eller fråga behöver besvaras!

I kommentarerna till kommunallagen finns angivet att en interpellation är ett led i systemet att kräva ut politiskt ansvar, kan det vara rimligt att en förtroendevald med övergripande ansvar får interPELLERAS. Kommunfullmäktiges arbetsordning skall innehålla föreskrifter om interpellationer och frågor.

Men... någon svarsplikt föreligger inte i frågan om interpellationer och frågor, Kommunallagen, femte upplagan 2011 sid 389. Det vill vi ändra på genom att stärka upp Kommunallagen med införandet av svarsplikt på interpellationer och frågor.

Det är inte rimligt att om en interpellation eller fråga tillåts ställas, att den då inte behöver besvaras, när syftet är att få insyn i en majoritets syn i angelägna frågor för kommunens innevånare.

Partikongressen föreslås besluta:

B367:1 att införa svarsplikt på interpellationer och frågor i kommuners kommunfullmäktige

Ann-Christine Furustrand, Margareta Olin

Österåkers arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B368

ULRICEHAMNS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Inget partistöd till ej demokratiska partier

Sverige är ett demokratiskt land och har skrivit på FN:s deklaration om mänskliga rättigheter som antogs redan 10 december 1948 av den då nybildade organisationen FN.

Därför anser jag, att när det finns partier som inte följer denna deklARATION om mänskliga rättigheter, skall inte en del av landets skattemedel gå till dessa partier.

Partikongressen föreslås besluta:

B368:1 att Socialdemokratiska partiet skall arbeta för att inte godkänna partistöd till partier som inte, vare sig i stadgar eller i praktiken, lever upp till FN:s krav på mänskliga rättigheter, asylrätt mm, och som inte verkar för allas lika värde

Mattias Green-Andersson

Ulricehamns arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B369

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Konsumentvägledning

Sveriges kommuner har i stort antal valt att avveckla sin konsumentrådgivning under senare år. I dag saknar omkring en tredjedel av kommunerna en konsumentvägledning. Frågar man kommuner som avvecklat sin konsumentrådgivning vart man hänvisar de medborgare som frågar om rådgivning, så blir svaret oerhört ofta ”hallå konsument”. Hallå konsument startades för några år sedan för att kunna ge snabb hjälp vid enklare ärenden. Avsikten var aldrig att detta organ skulle ersätta kommunernas rådgivare.

Tyvärr kan man idag se att så ändå blivit fallet. Jag tycker att detta är oerhört beklagligt, för de som behöver vägledarnas hjälp är ju väldigt ofta de som har svårt att själva gå till botten med ett ärende.

Partikongressen föreslås besluta:

B369:1 att det socialdemokratiska partiet skall arbeta för att få konsumentvägledning i kommunerna skall bli tvingande, och inte som idag något som bör finnas

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B370

SUNDBYBERG ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Lättare att öppna förpackningar

För många, inte minst oss äldre upplevs förpackningar ofta som svåra att öppna. Det finns de företag som jobbar hårt med att deras förpackningar skall vara lätta att hantera för alla konsumenter och jag ser ingen anledning till att man inte skulle kunna reglera så att alla företag tvingas se till att deras förpackningar är lika användarvänliga.

Partikongressen föreslås besluta:

B370:1 att Socialdemokraterna driver kravet om att alla företag som tillverkar förpackningar riktade mot privatpersoner måste se till att dessa är lättanvända och lättöppnade

Florence Borelius, CLAS S-förening

Sundbyberg arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B371

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Meningsfull reglering av partipolitiska donationer från utlandet

Idag är det med få undantag tillåtet för vilken person, vilket bolag eller vilken statsmakt som helst, oavsett var i världen de befinner sig, att utöva inflytande över vår demokrati genom att skänka obegränsade mängder pengar till svenska politiska partier. Naturligtvis ska de som bor utomlands men ändå är röstberättigade i Sverige ha rätt att ge donationer till svenska politiska partier. Men riskerna för vår demokrati av att vi tillåter icke-röstberättigade enskilda och andra aktörer som saknar en verklig anknytning till Sverige att finansiera våra politiska partier och deras valkampanjer är uppenbara.

Det är ingen hemlighet att auktoritära statsmakter som Ryssland har gjort insatser för att snedvrída valresultat i bl.a. USA, medan utredningar kring finansieringen av Brexit-rörelsen har uppenbarat en marknad där bolag erbjuder dem som har råd tekniska, strategiska och psykologiska insatser för att manipulera val och folkomröstningar utomlands. Det vore naivt att tro att liknande aktörer aldrig skulle försöka utöva ett ännu mer direkt inflytande över svensk demokrati genom att finansiera landets politiska partier när det är tillåtet.

Vår reglering av partipolitiska donationer från utlandet idag är otillräcklig. I vissa situationer kriminaliserar brottsbalken ”tagande av utländskt understöd” i form av pengar eller annan egendom från främmande makter eller från andra i utlandet som ”handlar för att gå främmande

makt tillhanda”. Men det gäller endast om mottagaren tar emot stödet med syftet att ”påverka den allmänna meningen i en fråga som gäller någon av grunderna för rikets statskick eller i någon angelägenhet som har betydelse för rikets säkerhet och som det ankommer på riksdagen eller regeringen att besluta om.”

I praktiken kan det vara extremt svårt att bevisa bortom allt rimligt tvivel att mottagare eller icke-statliga donatorer från utlandet haft de specificerade avsikterna. Och de mycket snäva rekvisiten lämnar för både icke-statliga och statliga utländska aktörer omfattande möjligheter att lagligt finansiera våra partier och påverka svensk politik ändå. Utöver detta består vår enda reglering av utländska partipolitiska donationer idag av en förhållandevis ny skyldighet för mottagande partier att i vissa fall redovisa det mottagna beloppet och/eller vilken som donerat det. Men skyldigheten att redovisa t.ex. donationer mottagna inför allmänna val uppstår först året efter valet i fråga ägt rum.

Denna tillsynsmekanism, vars enda verkan är att utan påföljd offentliggöra skadan efter den redan har gjorts, är tandlös. Under 2020 och 2021 genomför regeringen en nationell kraftsamling ”Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati”, vars uttalade syfte är att säkerställa en levande och uthållig demokrati för framtiden. Nu när vårt parti leder regeringen har Socialdemokraterna ett särskilt ansvar att samtidigt säkerställa att spelreglerna för vår demokrati upprätthåller ett meningsfullt skydd för demokratins grundsatser.

Partikongressen föreslås besluta:

B371:1 att Socialdemokraterna ska verka för ett förbud mot att svenska politiska partier tar emot donationer från utlandet

B371:2 att Socialdemokraterna ska verka för skärpt tillsyn över svenska politiska partiers mottagande av utländska donationer

Mälarhöjden-Axelsbergs S-förening

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B372

KALIX ARBETAREKOMMUN

Meningsfull reglering av partipolitiska donationer från utlandet

Idag är det med få undantag tillåtet för vilken person, vilket bolag eller vilken statsmakt som helst, oavsett var i världen de befinner sig, att utöva inflytande över vår demokrati genom att skänka obegränsade mängder pengar till svenska politiska partier. Naturligtvis ska de som bor utomlands men ändå är röstberättigade i Sverige ha rätt att ge donationer till svenska politiska partier. Men riskerna för vår demokrati av att vi tillåter icke-röstberättigade enskilda och andra aktörer som saknar en verklig anknytning till Sverige att finansiera våra politiska partier och deras

valkampanjer är uppenbara. Det är ingen hemlighet att auktoritära statsmakter som Ryssland har gjort insatser för att snedvrída valresultat i bl.a. USA, medan utredningar kring finansieringen av Brexit-rörelsen har uppenbart en marknad där bolag erbjuder dem som har råd tekniska, strategiska och psykologiska insatser för att manipulera val och folkomröstningar utomlands. Det vore naivt att tro att liknande aktörer aldrig skulle försöka utöva ett ännu mer direkt inflytande över svensk demokrati genom att finansiera landets politiska partier när det är tillåtet.

Vår reglering av partipolitiska donationer från utlandet idag är otillräcklig. I vissa situationer kriminaliserar brottsbalken ”tagande av utländskt understöd” i form av pengar eller annan egendom från främmande makter eller från andra i utlandet som ”handlar för att gå främmande makt tillhanda”. Men det gäller endast om mottagaren tar emot stödet med syftet att ”påverka den allmänna meningen i en fråga som gäller någon av grunderna för rikets statsskick eller i någon angelägenhet som har betydelse för rikets säkerhet och som det ankommer på riksdagen eller regeringen att besluta om.” I praktiken kan det vara extremt svårt att bevisa bortom allt rimligt tvivel att mottagare eller icke-statliga donatorer från utlandet haft de specificerade avsikterna. Och de mycket snäva rekvisiten lämnar för både icke-statliga och statliga utländska aktörer omfattande möjligheter att lagligt finansiera våra partier och påverka svensk politik ändå.

Utöver detta består vår enda reglering av utländska partipolitiska donationer idag av en förhållandevis ny skyldighet för mottagande partier att i vissa fall redovisa det mottagna beloppet och/eller vilken som donerat det. Men skyldigheten att redovisa t.ex. donationer mottagna inför allmänna val uppstår först året efter valet i fråga ägt rum. Denna tillsynsmekanism, vars enda verkan är att utan påföljd offentliggöra skadan efter den redan har gjorts, är tandlös.

Under 2020 och 2021 genomför regeringen en nationell kraftsamling ”Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati”, vars uttalade syfte är att säkerställa en levande och uthållig demokrati för framtiden. Nu när vårt parti leder regeringen har Socialdemokraterna ett särskilt ansvar att samtidigt säkerställa att spelreglerna för vår demokrati upprätthåller ett meningsfullt skydd för demokratins grundsatser.

Partikongressen föreslås besluta:

B372:1 att Socialdemokraterna ska verka för ett förbud mot att svenska politiska partier tar emot donationer från utlandet

B372:2 att Socialdemokraterna ska verka för skärpt tillsyn över svenska politiska partiers mottagande av utländska donationer

David Loveday

Kalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B373

HEDEMORA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Monarkin

Idag återstår det 43 självständiga monarkier i världen, varav 16 är samväldesriken som erkänner drottning Elizabeth II som sitt statsöverhuvud.

I Sveriges regeringsform är statschefsämbetet av ceremoniell och representativ art.

Men monarkin står för förstelnade hierarkier, brist på insyn och traditionella könsroller.

Först och främst är dock monarkin en idé om att det är skillnad på folk och folk. Monarkin är ett exempel på en ärftlig förmögen dynasti som inte hör hemma i det här seklet. I Sverige finns den här symbolen för överhet och överklass kvar med inflytande över människors tänkande.

Partikongressen föreslås besluta:

B373:1 att partiet i partiprogram och agitation tydligt lyfter fram kravet att regeringsformen ändras och att monarkin ersätts av republik i Sverige

Magnus Jordan

Hedemora arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B374

BORÅS ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, så kallad ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Vi, S-kvinnor yrkar:

Partikongressen föreslås besluta:

B374:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner, samt

B374:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

B374:3 att Borås Arbetarekommun ställer sig bakom motionen och översänder den till partikongressen

B374:4 att avslå motionen.

Borås S-kvinnor

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B375

VARBERGS ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämlikt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B375:1 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

Katarina Eiderbrant Turid Ravlo-Svensson Elisabet Abrahamsson Karolina Mårtensson Malin Kjellberg

Varbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B376

VARBERGS ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldre frågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B376:1 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

Katarina Eiderbrant Turid Ravlo-Svensson Elisabet Abrahamsson Karolina Mårtensson Malin Kjellberg

Varbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B377

SKELLEFTEÅ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämlikt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldre frågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B377:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner

B377:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

Susanne Dufvenberg, Skellefteå S-kvinnor

Skellefteå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B378

VARBERGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S

100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämlikt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, så som ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B378:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner

B378:2 att Styrelsen föreslår att Varbergs Arbetarekommun anser första att-satsen vara besvarad

Katarina Eiderbrant Turid Ravlo-Svensson Elisabet Abrahamsson Karolina Mårtensson Malin Kjellberg

Varbergs arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B379

HELSINGBORGS ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent.

Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldre frågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B379:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner, samt

B379:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

S-kvinnor i Helsingborg

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B380

STENUNGSUNDS ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B380:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner

B380:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

S-kvinnor Stenungsund

Stenungsunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B381

KARLSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B381:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner, samt

B381:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

Suzanne Svensson och Linda Winnetoft

KarlsHAMNS arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B382

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B382:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner

B382:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

B382:3 att motionen sänds till partikongressen som arbetarekommunens egen

S-kvinnor i Kristianstad-Åhus

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B383

SOLNA ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B383:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner, samt

B383:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism.

Veronica Lindholm

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B384

OSKARSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämlikt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B384:1 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

S-kvinnor Oskarshamn

Oskarshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B385

MÖNSTERÅS ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, sk ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation - i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B385:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner

B385:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, sk ålderism

Fliseryd S-kvinnor/Ewa Klase

Mönsterås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B386

KALMAR ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B386:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner

B386:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

Kalmar S-Kvinnor, Lindsdal/Läckeby S-förening

Kalmar arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B387

LIDKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämlikt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, såsom ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Vi/S-kvinnor yrkar:

Partikongressen föreslås besluta:

B387:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner

B387:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s.k. ålderism.

S-kvinnor

Lidköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B388

KARLSKRONA ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B388:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner

B388:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, så kallad ålderism

S-kvinnor i Karlskrona

Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B389

KALMAR LÄNS PARTIDISTRIKT

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämligt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, så kallad ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B389:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner

B389:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

Oskarshamns AK, Kalmar AK

Kalmar läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B390

KALIX ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men

äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslår besluta:

B390:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner

B390:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

Hanna Johnselius Vappu Vuokila Pönkkö
Kalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B391

VÄXJÖ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B391:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre proportionerlig representation i riksdag, kommuner och regioner, samt

B391:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

Elsa Jönsson – S-kvinnor Växjö

Växjö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B392

VÄXJÖ ARBETAREKOMMUN

Motverka ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliga, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Partikongressen föreslås besluta:

B392:1 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, såsom ålderism

Elsa Jönsson - S-kvinnor Växjö

Växjö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B393

TIMRÅ ARBETAREKOMMUN

Politisk vilde

Idag väljs man in som företrädare för ett politiskt parti till Riksdag, Region, eller Kommun.

Efter valet har medborgarna fastställt hur många mandat ett parti har fått. Sedan blir det en diskussion om hur majoriteten skall se ut.

Under mandatperioden kan en enskild ledamot av någon anledning inte längre vara kvar som medlem i det parti man blivit invald för. Trots det kan man sitta kvar som ”politisk vilde” enligt dagens regelverk även ifall det innebär att majoritetsförhållandet förändras.

Det kan inte vara rimligt att en enskild person kan ändra på vad medborgarna sagt i allmänna val. Blir man ”politisk vilde” ska man automatiskt få lämna uppdraget.

Partikongressen föreslås besluta:

B393:1 att tar man steget att bli ”politisk vilde” skall nuvarande lagstiftning ändras så att man tvingas lämna sitt uppdrag

Pirjo Jonsson, Jan-Christer Jonsson

Timrå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B394

BENGTSFORS ARBETAREKOMMUN

Politiska vildar en fara för demokratin

Vid riksdagsval- landsting/region och kommunfullmäktige väljs nya ledamöter för partiet.

Väljer då ledamöter att lämna partiet under mandatperioden och sitter kvar på sina uppdrag är faran att maktbalansen ändras.

Ledamöter som agerar med att lämna, ska med omedelbar verkan lämna alla sina uppdrag, då har partiet möjlighet att välja in nya ledamöter på uppdragen som tillhör partiet.

Partikongressen föreslås besluta:

B394:1 att partiet verkar för att en lagändring genomförs där politiska vildar fråntas rätten att bibehålla sina förtroendeuppdrag som tillhör partiet

B394:2 att ändringar av våra stadgar görs i samma anda

Solveig Nettelbo

Bengtsfors arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B395

TROLLHÄTTANS ARBETAREKOMMUN

Redovisa nomineringslistor öppet och korrekt i samband med ett val.

Anledningen till denna motion är det som utspelade sig i senaste valet:

Inför valet 2018 gjordes otillbörlig bortsällning av nominerade namn på nomineringslistorna till riksdagslistan på distriktkongressens möte som skulle fastställa den slutgiltiga riksdagslistan.

Detta är något jag personligen har utsatts för. Och efter att ha skrivit och klagat hos Socialdemokraternas distriktsstyrelse i Fyrbodal fick jag detta svar: enligt stadgarna skall det i vallokalen/kongressalen finnas en företeckning över samtliga nominerade personers namn till dessa båda listor. En sådan lista fanns att tillgå i en speciell mapp som fanns hos ombudsmannen.

Ingen av ombuden efterfrågade denna lista men om så hade varit fallet, så hade det självklart varit möjligt att ta del av den.

Min replik på det svaret är att namn som göms undan i en mapp inte är en godtagbar förklaring.

Partikongressen föreslås besluta:

B395:1 att partikongressen fastställer att alla enskilda nominerade namn ska redovisas öppet på aktuella nomineringslistor inför ett val

Trollhättans Arbetarekommun

Trollhättans arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B396

SKINNSKATTEBERGS ARBETAREKOMMUN

Regionsammanslagning

Bakgrund: På 1600-talet bildades länsgränser av Axel Oxenstjärna som vi fortfarande lever med.

2016 tillsattes indelningskommittén som kom med ett förslag till regeringen.

Indelningskommittén föreslog en rad nya storregioner som skulle bildas.

Det enda som har hänt är att man har bytt namn från landsting till region.

Förslag/motivering: Vi tror att med större regioner så skulle möjligheten till en rättvisare sjukvård bli större oavsett vart i landet man bor. Vi tror också att de administrativa kostnaderna skulle bli lägre och samordning för kollektivtrafiken bli effektivare.

Vi föreslår partikongressen:

Partikongressen föreslås besluta:

B396:1 att besluta om en översyn för minska antalet regioner

Skinnskattebergs arbetarekommun

Skinnskattebergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B397

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Reglera lobbyismen

Den som tjänar pengar på att påverka demokratin måste också ta ett demokratiskt ansvar och redovisa sina uppdragsgivare. Politiska partier och politiker har en moralisk och demokratisk skyldighet att vara transparenta och öppna mot sina väljare. Lobbyism i sig behöver inte vara omoraliskt eller odemokratiskt. Utan lobbyism skulle intresseorganisationer få väldigt svårt att påverka politiken. Lobbyismen kan fungera som ett verktyg för att ge politiker kunskap om hur världen ser ut utanför Rosenbad och få dem att lyssna på civilsamhället. Den oreglerade lobbyismen är däremot osund. De rikaste företagen har råd med lyxiga bjudningarna, snygga PR kampanjer och lobbyister med brett kontaktnät. De har alltså större möjligheter än de ideella organisationerna att kunna synas och förändra bakom kulisserna.

Detta är ett hot mot demokratin och grundläggande demokratiska principer. Den demokratiska lucka som finns i politiken måste åtgärdas. I grund och botten handlar det om demokratiska principer. Enligt grundlagen ska all offentlig makt i Sverige utgå från folket inte från enskilda näringslivsintressen. Politiker är skyldiga gentemot sina väljare att vara öppna med vilka de träffar och vad som styr deras beslut. Det är dags att reglera lobbyismen.

Partikongressen föreslås besluta:

B397:1 att det bör etableras ett offentligt tillgängligt lobbyregister som ger transparens mellan politiker och högre tjänstemän samt representanter för organisationer, bolag och konsultbyråer

B397:2 att folkvalda politiker på samtliga nivåer öppet ska redovisa alla sina kontakter med lobbyister och lobbyföretag

Årsta-Johanneshovs S-förening

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B398

MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN

Rätten till ledighet för politiska uppdrag, för alla

I det fjärde kapitlet, 11:e paragrafen i kommunallagen står det följande:

Ledighet från anställning

11 § Förtroendevalda har rätt till den ledighet från sina anställningar som behövs för att de ska kunna fullgöra sina uppdrag. Ledigheten ska omfatta tid för

1. möten i kommunala organ,
2. andra möten som är nödvändiga för uppdragen,
3. resor till och från mötena, och
4. behövlig dygnsvila omedelbart före eller efter mötena.

Den som har ett arbete och en anställning har rätten att få vara ledig för att kunna fullfölja sina uppdrag som förtroendevald. Det är en väldigt viktig del i vårt demokratisystem och en viktig möjlighet för våra institutioner att kunna gå runt. Att människor ska kunna engagera sig i sin kommun och vilja förändra den till något bättre är något som inte kan tas för givet och vi behöver uppmuntra fler till att göra det.

Denna paragraf glömmer dock bort vissa målgrupper. Studenter och unga har idag inte någon rätt att få vara ledig från sina egna arbeten vilket innebär skola och universitetsstudier. Detta är ett arbete som väldigt många personer ägnar sig åt varje år, och saknaden i paragrafen ställer till problem. Många unga går kurser eller program som innefattar obligatoriska moment och närvaro. Detta hindrar personer från att fullfölja de eventuella uppdrag som de har eller skulle vilja ha. Istället innebär det extra arbete och mer jobb för att komma ikapp.

Idag ser vi att allt fler partier får allt äldre medlemmar, och de unga som engagerar sig inom kommuner och regioner är endast ett fåtal. Återigen blir det en långsam urholkning av vår demokrati och är ett allvarligt problem som kräver en motsatt trend. Att alla ska ha lika möjligheter att kunna engagera sig och att få ta del av rätten att påverka sin kommun ska vara en självklarhet.

Alla människor oavsett vilket arbete de utför ska få ta del av rätten till ledighet för politiska uppdrag.

Vi yrkar med stöd från ovanstående:

Partikongressen föreslås besluta:

B398:1 att motionen skickas vidare till den socialdemokratiska riksdagsgruppen för ett vidare arbete om att utöka kommunallagens paragraf till att också innefatta ungas universitets- och högskolestudier

Jacob Wihlborg, Arina Ljung

Mölnåls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B399

HELSINGBORGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Representation av äldre i Sveriges Riksdag

I Sveriges Riksdag stiftas lagar på en lång rad områden. Riksdagsledamöterna utses i allmänna val efter det att de politiska partierna utsett sina kandidater och satt upp dem i prioritetsordning. Det socialdemokratiska partiet har en bred och allsidig representation när det gäller kvinnor och män.

De flesta är medelålders men det finns idag också förhållandevis många unga. En grupp har emellertid en mycket låg representation i förhållande till sin andel av den svenska befolkningen. Det gäller äldre. Personer över 65år utgör ungefär 25% av väljarna men har en representation motsvarande endast några procent.

Det socialdemokratiska partiet måste eftersträva att ha en representation som ungefär motsvarar olika gruppers andel av väjarkåren. Personer som nått pensionsåldern förväntas idag att arbeta högre upp i åldrarna. Denna förväntan om att fler ska arbeta längre har ännu inte följts upp med fler äldre i den socialdemokratiska riksdagsgruppen. Det måste bli en ändring på det inför kommande val till Sveriges Riksdag. För att nå målet om fler äldre i riksdagen måste varje valkrets ta sitt ansvar och se till att någon äldre placeras på valbar plats.

Med anledning av ovanstående föreslås partikongressen att besluta

Partikongressen föreslås besluta:

B399:1 att de äldre ska få en representation på listorna som motsvarar deras andel av väjarkåren och att alla valkretsar tar ett ansvar för att så blir fallet

Jan Andersson, Centrum S-förening

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B400

ÖSTERÅKERS ARBETAREKOMMUN

Skarpare möjlighet att laglighetspröva politiker som agerar utanför officiellt beslutsfattande

Kommunallagen reglerar alla kommuners befogenhet och dess skyldigheter. Kommunerna i Sverige förväntas följa dessa regler. Om någon anser att en kommun begått ett formellt fel vid sitt beslutsfattande, och därmed överskridit sina befogenheter, kan en s.k. laglighetsprövning begäras hos förvaltningsdomstol (Förvaltningsrätten). Begäran ska vara skriftlig och i begäran

ska anges vilket beslut som ska prövas. Utgångspunkten i kommunallagen och även en senare prövning i förvaltningsdomstol är att beslut fattas i en kommuns nämnd/styrelse och att dessa beslut protokollförs. Man kan säga att endast då "finns" besluten i kommunalrättens mening. Det är alltså en förutsättning för prövning. Detta följer av en lagakraftvunnen dom från Förvaltningsrätten i Stockholm.

Att beslut fattas i officiell och formellt riktig ordning samt protokollförs är helt säkert det normala i Sveriges kommuner. Men, om en kommunledning som skett i Österåker, fattar interna och hemliga beslut samt agerar utanför det officiella nämnd/styrelsearbetet betyder det att dessa "kvasi-beslut" inte kan laglighetsprövas. Detta trots att kvasi-besluten har rättsverkningar (i Österåkers fall utbetalda arvoden). Det menar vi är en lucka i rättsväsendet, ett kryphål under radarn, som möjliggör ett långtgående agerande vid sidan av det officiella beslutsfattandet. Några exempel från Österåkers kommun

Exempel 1: Kommunstyrelsens ordförande tycker att ett antal särskilt utvalda tjänstemän ska ges flera tusen mer i månaden, helt utanför alla principer om lönebildning och ett intrång i lönesättande chefers ansvar. Medialt uppmärksammat, där experter menade att åtgärden saknade lagligt stöd. Begäran om laglighetsprövning i Förvaltningsrätten inlämnades och avslogs enär det saknades ett protokollfört officiellt beslut att pröva. "kvasi-beslutet", trots sina rättsverkningar, gick inte att lagligt pröva.

Exempel 2: Det uppdagas att styrande allians på egen hand inrättat ett allians AU och en alliansberedning. Beslut fattades att ge sig själva arvoden. Detta har pågått sedan år 2015 fram till dess det uppdagades år 2019, till en kostnad av närmare en miljon kronor. Händelsen blev medialt uppmärksammat, och experter menade att åtgärden saknade lagligt stöd. En rapport från redovisningsföretaget PWC slog också fast att åtgärden saknade lagligt stöd. Två revisionsberättelser riktade skarp kritik. Ett enhälligt kommunfullmäktige riktade skarp kritik mot de utpekade alliansföreträdarna som tagit emot arvoden enligt "kvasi" besluten, och den som godkände och attesterade dessa, kommunstyrelsens ordförande. Ingen av de alliansföreträdare som tagit emot dessa arvoden har betalat tillbaka dessa till den gemensamma kommunkassan.

Det här innebär i praktiken att en förtroendevald politiker "lagligt" kan tillskans sig själv och andra mer arvode än vad som officiellt fattats beslut om. När politiker gör så, står de som det ser ut skyddade från prövning i förvaltningsdomstol. Några andra verkningsfulla remedier synes saknas. Det vi vill visa är att här finns en lucka i rättsväsendet som gynnar korruption. Luckan måste täppas till. Det måste gå att juridiskt kunna pröva politiker som agerar utanför det officiella beslutsfattandet i kommunala organ.

Partikongressen föreslås besluta:

B400:1 att lagrum inrättas som möjliggör prövning av förtroendevaldas agerande även om agerandet ligger utanför de officiella och protokollförda besluten

B400:2 att Förvaltningsdomstolarna ges skarpare verktyg som möjliggör prövning av förtroendevaldas agerande när skattemedel tas i anspråk utan att protokollförda beslut finns

B400:3 att revisionen i kommunerna ges skarpare verktyg för att motverka korruption och icke demokratiskt agerande

Ann-Christine Furustrand, Margareta Olin

Österåkers arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B401

HELSINGBORGS ARBETAREKOMMUN

Skydda vår gemensamt ägda egendom

Det folkliga motståndet mot privatiseringar och utförsäljning av gemensam ägd egendom är stort i hela landet. Vår gemensamma välfärd ska vara just gemensam och inte en marknad för vinstdrivande företag.

Skyddet av privat egendom ses som självklar och har ett starkt skydd i grundlagen. Det gemensamma ägandet har inte samma skydd. Det finns många exempel där nyliberala politiker på ideologiska grunder sålt medborgarnas gemensamma egendom. Det räcker med tillfällig majoritet under en mandatperiod så kan vår gemensamma egendom oåterkalleligt säljas ut.

Det måste ses som en demokratisk självklarhet att vi förstärkar skyddet för vår gemensamma egendom. Givetvis måste gemensam egendom kunna avyttras men det måste finnas demokratiska mekanismer som försvårar utförsäljning.

Under de senaste årtiondena har vi kunnat se effekterna av ideologiskt drivna utförsäljningar och avregleringar av exempelvis Bilprovning, Apotek och Järnvägar. Kommuner har sålt ut eller privatiserat skolor, äldreomsorg och energibolag.

Det gemensamma har förskingrats genom lättvindiga politiska beslut.

Det är få som idag kan hävda att dessa utförsäljningar och privatiseringar inneburit någon förbättring för oss medborgare. Däremot har de nya ägarna blivit rikare med flera hundratals miljarder i ökade börsvärden och vinster på skattebetalarnas bekostnad.

Denna ideologiska drivna förändring har fått förödande konsekvenser för samhället. Allt skulle bli bättre när marknadskrafterna tar över.

Vi kan idag se konsekvenserna med ökad segregation inom skolan, urholkning av principer för prioritering av patienter med störst medicinska behov, försämringar av järnvägstrafiken, ökad priser på avreglerade marknader, ja listan kan göras lång.

Folkomröstningen om försäljningen av Öresundskraft i Helsingborg visade med all tydlighet att när folket får bestämma, stoppas dessa utförsäljningar och privatiseringar.

Gemensam egendom måste få ett bättre demokratiskt skydd.

Jag yrkar:

Partikongressen föreslås besluta:

B401:1 att offentligt ägande ska ges starkare skydd i lagstiftningen

B401:2 att sådan lagstiftning ska ha likvärdig rättslig ställning som privat äganderätt samt

B401:3 att offentligt ägande regleras i grundlag

Jan Björklund

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B402

MALMÖ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Skilda valdagar

I en traditionell valrörelse är rikspolitiken helt dominerande och kommunal- och region/landstingspolitiken kommer i skymundan. Det är hög tid att åter införa skilda valdagar för kommun/landsting/region och riksdagsval. Skilda valdagar tar bort rikspolitikens dominans och den konkreta lokala politiken, med många frågor som direkt påverkar invånarna, får det valrörelseutrymme det förtjänar.

Det stimulerar intresset för den konkreta lokala- och regionala politiken och vitaliserar den demokratiska utvecklingen.

Partikongressen föreslås besluta:

B402:1 att Socialdemokraterna verkar för att Sverige inför två valdagar under skilda år

Jan Svärd. (S)entrums S-förening antog motionen som sin egen på medlemsmöte 210121/Börje Viberg, ordförande

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B403

JÄMTLANDS LÄNS PARTIDISTRIKT

SMS-lånen kräver ytterligare regleringar

Det är alldeles för enkelt att låna pengar. Många människor som hamnar i svårigheter behöver helt annan hjälp än korta krediter. Det är snarare något som förvärrar många problem. Spelberoende, missbruksproblem och shoppingberoende är några exempel på problem som förvärras utav lättheten att låna pengar.

Det behövs en generell översyn utav tillgången på krediter och vilka regler som ska finnas kring detta. Det ska fortsatt vara möjligt att låna pengar men det behöver finnas mekanismer på plats som skyddar människor så att de inte ställer till det mer för sig än vad de redan gjort.

Partikongressen föreslås besluta:

B403:1 att en utredning ska genomföras i syfte att stärka skyddet för olika grupper som idag använder tex. SMS lån för att finansiera olika typer av destruktiva beteenden

B403:2 att utredningen ska ta ställning till om och hur kreditinstitut kan vara behjälplig med att tidigt upptäcka destruktivt beteende och bidra till att avhjälpa problemet

Anton Waara

Jämtlands läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B404

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Solidaritet med spelmissbrukare

Alldeles för många i Sverige är drabbade av spelmissbruk. Spelmissbruk medför stora problem för de som är drabbade och deras anhöriga. I jämförelse med andra missbruk är det svårare att se på någon, om de har ett spelmissbruk. Både alkohol och narkotikamissbruk syns på utsidan, mer ju längre missbruket varar. Vi visar solidaritet med den typen av missbruk, vilket är bra. Alkohol och narkotikalagstiftningen är restriktiv. Det går inte att köpa alkohol i livsmedelsaffären eller på söndagar. Men om du idag kommer in i en tobaksaffär eller en förbutik i någon av våra livsmedelsaffärer, så träffas du av budskapet att köpa spel och lotter. Det verkar som om alla medel är tillättna för att sälja spel och lotter. Lotter säljs i ett litet cellofanpaket med godis. Tex. Köp lotter och få tre dumlekolor. Denna typ av försäljning skapar merförsäljning, kunden lockas av paketen, i kombination med reklam på tv-skärmar mm. Idag är det dessutom omöjligt att se på TV i de fria kanalerna utan att drabbas av TV-reklam för olika spelformer. Spelarna erbjuds olika former av bonusar som kan inspirera till köp. Spelreklam på TV bör förbjudas. Vi behöver visa

samma typ av solidaritet med de som i olika grad upplever ett missbruk av spel som vi gör med tex användare av cigaretter eller alkohol.

Partikongressen föreslår besluta:

B404:1 att spel ej får säljas i kombination med andra varor

B404:2 att reklam om spel förbjuds

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B405

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Starkt kommunalt självstyre bygger välfärd

Samhällsuppdraget är i ständig förändring. Vad tillhör den privata sfären och vad ska nationell, regional och lokal politisk nivå ha ansvar för? Hur säkerställs att beslut fattas på den lägsta ändamålsenliga nivån?

Regeringsformen – en av Sveriges grundlagar – lyder i sin första paragraf:

”All offentlig makt i Sverige utgår från folket. Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt. Den förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statskick och genom kommunal självstyrelse.”

Sedan 1957 har staten funderat på vad, hur och vem som ska leda utvecklingen av Sverige på regional nivå. Ett 60-tal statliga utredningar har sökt svaret. Från 2019 har regionerna i Sverige samma uppdrag – att inom ramen för det demokratiska uppdraget leda insatser för att skapa en hållbar regional tillväxt och utveckling.

Förmågan att leverera välfärdsuppdraget, med hälso- och sjukvård i fokus, är central för relationen mellan invånare och region. Men det är inte det enda uppdraget. Det andra är, i samarbete med kommunerna, engagemanget för regionens ”territorium” – den geografi som ska utvecklas och fungera väl för invånare och företag.

Redan innan (den senaste) pandemin fanns tecken på att staten i allt högre grad vill styra, och i vissa fall ta över, kommunernas och regionernas verksamhet. Genom en allt större andel statlig finansiering skapas oklarheter om vem som ytterst bär ansvaret inför väljarna. Oförmågan att radikalt avveckla riktade statsbidrag visar på bristande tillit till de regionala (och kommunala) förtroendevaldas förmåga att fatta ”rätt” beslut. Uppdrag till Tillväxtverk, Socialstyrelse, Skolverk med flera utformas som ”beställningar” och regioner/kommuner får roll som leverantörer av tjänster som staten önskar utförda.

I de senaste statliga utredningarna om regioner och kommuner har organisationsfrågan stått i centrum. Frågan om samhällsuppdraget och hur detta ska utföras på nationell, regional och lokal nivå har legat utanför uppdraget. Större kommuner eller större regioner har varit det som undersökts.

Människors vardag ser i dag annorlunda ut än när kommuner, regioner (då landsting) och stat gavs sina respektive samhällsuppdrag. Och det är en ständig utveckling till följd av fortsatt globalisering, urbanisering och digitalisering. Vissa samhällsfrågor kräver en större geografi, andra kan med fördel genomföras mer decentraliserat. Räddningstjänst, vuxenutbildning, gymnasieskola, delar av näringslivsarbetet, turistisk attraktivitet med flera är exempel på frågor som många gånger har en regional logik som för medborgarna går över kommungränserna. Andra frågor som kan diskuteras är t ex polisens närvaro och arbetsförmedlingen koppling till kommunernas verksamhet och statens, regionernas och kommunernas olika roller i vården.

I stället för att fokusera på organisation av och storlek på kommuner och regioner bör en grundlig genomlysning av samhällsuppdraget och ändamålsenligheten i hur det utförs genomföras. Genom att vara tydlig i uppdraget på regional och lokal nivå kan demokratin och det kommunala självstyret utvecklas.

Partikongressen föreslår besluta:

B405:1 att utreda hur samhällsuppdraget, med subsidiaritetsprincipen som ledstjärna, bör utföras så att rätt uppdrag utförs på rätt nivå

Wasa socialdemokratiska förening i Örebro

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B406

KRONOBERGS PARTIDISTRIKT

Stärk den lokala och regionala demokratin för att möta välfärdens utmaningar

Kommuner och regioner i allmänhet och välfärden i synnerhet står inför stora förändringar och utmaningar framöver. Vissa av dem har vi redan sett få effekt. En stor utmaning som påverkar och kommer påverka stora delar av välfärden är den demografiska utvecklingen.

Sverige har en befolkning som lever allt längre och blir allt äldre. Under 2020-talet kommer andelen som är 80+ att öka med 50 procent. Det är den stora gruppen 40 – talister som fyller 80 år under decenniet. Det är en fantastisk utveckling och ett resultat av en svensk välfärd som levererar. Sjukdomstillstånd som för bara några år sedan kunde vara en dödsdom kan idag behandlas eller levas långa liv med. Det är också en utveckling som ställer både ökade krav och förväntningar på välfärden.

Behovsökningarna inom kommuner och regioner, utan att ta hänsyn till ökade förväntningar eller politisk vilja, motsvarar mer än 13 000 fler anställda per år under det kommande decenniet, varav strax över 10 000 i kommunerna. Detta samtidigt som stora pensionsavgångar behöver ersättas. Störst är behoven inom den kommunala vård och omsorgen, där behoven är dubbelt så stora jämfört med övriga delar av den kommunala sektorn – återigen enbart för att täcka behovet som den förändrade demografin innebär. Alla politiska ambitioner ligger ovanpå detta.

Samtidigt som denna utveckling inte är jämnt fördelat över hela landet möter hela landet utmaningen. Det är därför nödvändigt att lösningarna utformas så nära medborgarna som möjligt, då problemen kan ha liknande karaktär men inte samma lösning. Till exempel varierar ökningen av andelen 80 år och äldre mellan 32 och 64 procent i kommungrupperna under de närmsta tio åren. Ökningen är lägst i landsbygdskommuner och högst i pendlingskommuner nära större stad. Samtidigt varierar även antalet i arbetsför ålder. Den ökar som mest med tio procent i pendlingskommuner nära storstad, medan antalet minskar med åtta procent i landsbygdskommuner. Flera kommungrupper på landsbygden och pendlingskommuner har dessutom en minskning av personer i arbetsför ålder – det vill säga att utflyttningen är större än inflyttningen. Det är till och med så i vissa kommuner och regioner att det inte räcker att anställa alla som går ut gymnasiet för att tillgodose de ökade behoven. Alltså måste annat till och olika lösningar användas i olika delar av landet.

På detta förs andra utmaningar som kommuner och regioner över landet har att möta. Genom den kommunala och regionala självstyrelsen, fastslagen i grundlagen, har kommuner och regioner genom åren haft ett lokalt handlingsutrymme som möjliggjort lokala och regionala lösningar. På så sätt har många utmaningar hanterats, därtill med positiva bieffekter. När kommuner och regioner prövar olika lösningar får de samtidigt möjlighet att jämföra sig med och lära av varandra. Det skapar i sin tur förutsättningar för innovationer och ökad effektivitet. Kommuner och regioner kan på detta sätt vara laboratorier för varandra, och ständigt utveckla välfärden.

Ett samhälle blir starkare av att ansvaret för lokala utmaningar möts lokalt. Det skapar engagemang och möjlighet att bygga vidare på människors kunskaper om lokala förutsättningar och behov. Drygt 14 000 fullmäktigeledamöter och totalt 40 000 personer med politiska uppdrag skapar en bred lokal och regional förankring med omfattande och kontinuerliga kontakter med olika medborgare, en lokal närvaro som inte går att ersätta.

Bredden i den kommunala verksamheten skapar dessutom positiva synergieffekter. Ingen kommunal eller regional verksamhet verkar i en bubbla, utan välfärd och samhällsutveckling stärker varandra, liksom ett aktivt kultur- och föreningsliv. Det ökar attraktiviteten att både bo och verka i en kommun, när man bygger ett sammanhållet och välfungerande samhälle. Det är när kommuner och regioner har rådighet över sina verksamheter och med stöd av staten som välfärden blir som bäst. På senare tid har vi dock sett en annan utveckling, där förtroendet och tilliten varandra emellan utmanas. Denna utveckling kringskar såväl kommunala

och regionala företrädares handlingsutrymme som personalen inom verksamheternas manöverutrymme. Kort och gott motverkar denna utveckling vår politiska strävan till att låta proffsen vara proffs och använda sin fulla potential.

Staten ska styra och staten ska ha högt ställda förväntningar på kommuner och regioner att leverera en välfärd av hög kvalitet till sina medborgare. Staten ska också vara medskapare till denna välfärd, genom ekonomiskt stöd och omfördelning samt lagar och förordningar. Staten är också direkt ansvarig för verksamheter som välfärden är beroende av, till exempel högre utbildning. Det gör att det krävs att staten inte bara har en aktiv roll utan att stat, kommuner och regioner dessutom samverkar. På så sätt blir välfärden inte bara starkare, utan också mer jämlik.

Det är dock centralt att den statliga styrningen är målbaserad. Det är kommuner och regioner som är experter på såväl den verksamhet de bedriver som under vilka förutsättningar dessa verksamheter bedrivs. Den statliga styrningen är som bäst när den fokuserar på vad som ska genomföras och inte hur det ska genomföras. I flera hänseenden ser vi utrymme för såväl förbättrad statlig styrning. Särskilt när det kommer till att möta de i flera fall, dessvärre, otyglade marknadskrafter som verkar inom välfärd som kommuner och regioner har ett grundansvar för.

Den statliga styrningen av kommuner och regioner har det senaste decenniet ökat i hög omfattning, samtidigt har styrningen blivit allt mer fragmentiserad och mindre effektiv. Statens roll i att stödja och utveckla välfärden fungerar som bäst när dess styrning är tillitsfull och fokuserar på inriktning, inte hur olika frågor ska lösas.

Styrning från olika departement och myndigheter är ofta dåligt koordinerade och innebär i vissa fall till och med direkta målkonflikter. Det är en styrning som sträcker sig långt in i kommunernas och regionernas verksamheter och inte enbart påverkar vad kommuner och regioner gör, utan också hur detta ska göras. Det motverkar själva grunden för självstyrelsen, att kommuner och regioner kan anpassa verksamheten till lokala och regionala förutsättningar och behov samt ambitionen att låta proffsen vara proffs. Detta leder i sin tur till en sämre välfärd för medborgarna att möta och riskerar att motverka nationell likvärdighet.

Den dominerande bilden är att såväl det politiska som det professionella handlingsutrymmet har minskat till följd av den ökande statliga styrningen. Kommuner och regioners långsiktiga och strategiska planering har rubbats och det framförallt genom de riktade statsbidragen. Utvecklingen går mot mindre tillit, minskade förutsättningar till lokalt och regionalt anpassade lösningar och därmed en sämre välfärd. Detta är verktyg som kommuner och regioner behöver ha till sitt förfogande, inte minst för att möta de utmaningar som välfärden nu står inför.

Partikongressen föreslås besluta:

B406:1 att forma en politik där proffsen tillåts och ges utrymme att vara proffs

B406:2 att stärka den lokala och regionala demokratin

B406:3 att fortsätta verka för en tillitsbaserad styrning och motverkar olika former av New Public Management och detaljstyrning som går långt in i kommuners och regioners verksamheter

B406:4 att verka för en förbättrad och sammanhållen statlig styrning

Kronobergs Socialdemokratiska Partidistrikt

Kronobergs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B407

KALMAR LÄNS PARTIDISTRIKT

Stärk den lokala och regionala demokratin för att möta välfärdens utmaningar

Kommuner och regioner i allmänhet och välfärden i synnerhet står inför stora förändringar och utmaningar framöver. Vissa av dem har vi redan sett få effekt. En stor utmaning som påverkar och kommer påverka stora delar av välfärden är den demografiska utvecklingen.

Sverige har en befolkning som lever allt längre och blir allt äldre. Under 2020-talet kommer andelen som är 80+ att öka med 50 procent. Det är den stora gruppen 40 – talister som fyller 80 år under decenniet. Det är en fantastisk utveckling och ett resultat av en svensk välfärd som levererar. Sjukdomstillstånd som för bara några år sedan kunde vara en dödsdom kan idag behandlas eller levas långa liv med. Det är också en utveckling som ställer både ökade krav och förväntningar på välfärden.

Behovsökningarna inom kommuner och regioner, utan att ta hänsyn till ökade förväntningar eller politisk vilja, motsvarar mer än 13 000 fler anställda per år under det kommande decenniet, varav strax över 10 000 i kommunerna. Detta samtidigt som stora pensionsavgångar behöver ersättas. Störst är behoven inom den kommunala vård och omsorgen, där behoven är dubbelt så stora jämfört med övriga delar av den kommunala sektorn – återigen enbart för att täcka behovet som den förändrade demografin innebär. Alla politiska ambitioner ligger ovanpå detta.

Samtidigt som denna utveckling inte är jämnt fördelat över hela landet möter hela landet utmaningen. Det är därför nödvändigt att lösningarna utformas så nära medborgarna som möjligt, då problemen kan ha liknande karaktär men inte samma lösning. Till exempel varierar ökningen av andelen 80 år och äldre mellan 32 och 64 procent i kommungrupperna under de närmsta tio åren. Ökningen är lägst i landsbygdskommuner och högst i pendlingskommuner nära större stad. Samtidigt varierar även antalet i arbetsför ålder. Den ökar som mest med

tio procent i pendlingskommuner nära storstad, medan antalet minskar med åtta procent i landsbygdskommuner. Flera kommungrupper på landsbygden och pendlingskommuner har dessutom en minskning av personer i arbetsför ålder – det vill säga att utflyttningen är större än inflyttningen. Det är till och med så i vissa kommuner och regioner att det inte räcker att anställa alla som går ut gymnasiet för att tillgodose de ökade behoven. Alltså måste annat till och olika lösningar användas i olika delar av landet.

På detta förs andra utmaningar som kommuner och regioner över landet har att möta. Genom den kommunala och regionala självstyrelsen, fastslagen i grundlagen, har kommuner och regioner genom åren haft ett lokalt handlingsutrymme som möjliggjort lokala och regionala lösningar. På så sätt har många utmaningar hanterats, därtill med positiva bieffekter. När kommuner och regioner prövar olika lösningar får de samtidigt möjlighet att jämföra sig med och lära av varandra. Det skapar i sin tur förutsättningar för innovationer och ökad effektivitet. Kommuner och regioner kan på detta sätt vara laboratorier för varandra, och ständigt utveckla välfärden.

Ett samhälle blir starkare av att ansvaret för lokala utmaningar möts lokalt. Det skapar engagemang och möjlighet att bygga vidare på människors kunskaper om lokala förutsättningar och behov. Drygt 14 000 fullmäktigeledamöter och totalt 40 000 personer med politiska uppdrag skapar en bred lokal och regional förankring med omfattande och kontinuerliga kontakter med olika medborgare, en lokal närvaro som inte går att ersätta.

Bredden i den kommunala verksamheten skapar dessutom positiva synergieffekter. Ingen kommunal eller regional verksamhet verkar i en bubbla, utan välfärd och samhällsutveckling stärker varandra, liksom ett aktivt kultur- och föreningsliv. Det ökar attraktiviteten att både bo och verka i en kommun, när man bygger ett sammanhållet och välfungerande samhälle.

Det är när kommuner och regioner har rådighet över sina verksamheter och med stöd av staten som välfärden blir som bäst. På senare tid har vi dock sett en annan utveckling, där förtroendet och tilliten varandra emellan utmanas. Denna utveckling kringskar såväl kommunala och regionala företrädares handlingsutrymme som personalen inom verksamheternas manöverutrymme. Kort och gott motverkar denna utveckling vår politiska strävan till att låta proffsen vara proffs och använda sin fulla potential.

Staten ska styra och staten ska ha högt ställda förväntningar på kommuner och regioner att leverera en välfärd av hög kvalitet till sina medborgare. Staten ska också vara medskapare till denna välfärd, genom ekonomiskt stöd och omfördelning samt lagar och förordningar. Staten är också direkt ansvarig för verksamheter som välfärden är beroende av, till exempel högre utbildning. Det gör att det krävs att staten inte bara har en aktiv roll utan att stat, kommuner och regioner dessutom samverkar. På så sätt blir välfärden inte bara starkare, utan också mer jämlik.

Det är dock centralt att den statliga styrningen är målbaserad. Det är kommuner och regioner som är experter på såväl den verksamhet de bedriver som under vilka förutsättningar dessa verksamheter bedrivs. Den statliga styrningen är som bäst när den fokuserar på vad som ska genomföras och inte hur det ska genomföras. I flera hänseenden ser vi utrymme för såväl förbättrad statlig styrning. Särskilt när det kommer till att möta de i flera fall, dessvärre, otyglade marknadskrafter som verkar inom välfärd som kommuner och regioner har ett grundansvar för.

Den statliga styrningen av kommuner och regioner har det senaste decenniet ökat i hög omfattning, samtidigt har styrningen blivit allt mer fragmentiserad och mindre effektiv. Statens roll i att stödja och utveckla välfärden fungerar som bäst när dess styrning är tillitsfull och fokuserar på inriktning, inte hur olika frågor ska lösas.

Styrning från olika departement och myndigheter är ofta dåligt koordinerade och innebär i vissa fall till och med direkta målkonflikter. Det är en styrning som sträcker sig långt in i kommunernas och regionernas verksamheter och inte enbart påverkar vad kommuner och regioner gör, utan också hur detta ska göras. Det motverkar själva grunden för självstyrelsen, att kommuner och regioner kan anpassa verksamheten till lokala och regionala förutsättningar och behov samt ambitionen att låta proffsen vara proffs. Detta leder i sin tur till en sämre välfärd för medborgarna att möta och riskerar att motverka nationell likvärdighet.

Den dominerande bilden är att såväl det politiska som det professionella handlingsutrymmet har minskat till följd av den ökande statliga styrningen. Kommuner och regioners långsiktiga och strategiska planering har rubbats och det framförallt genom de riktade statsbidragen. Utvecklingen går mot mindre tillit, minskade förutsättningar till lokalt och regionalt anpassade lösningar och därmed en sämre välfärd. Detta är verktyg som kommuner och regioner behöver ha till sitt förfogande, inte minst för att möta de utmaningar som välfärden nu står inför.

Partikongressen föreslår besluta:

B407:1 att forma en politik där proffsen tillåts och ges utrymme att vara proffs

B407:2 att stärka den lokala och regionala demokratin

B407:3 att fortsätta verka för en tillitsbaserad styrning och motverkar olika former av New Public Management och detaljstyrning som går långt in i kommuners och regioners verksamheter

B407:4 att verka för en förbättrad och sammanhållen statlig styrning

Socialdemokraterna i Kalmar län

Kalmar läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B408

JÖNKÖPINGS LÄNS PARTIDISTRIKT

Stärk den lokala och regionala demokratin för att möta välfärdens utmaningar

Kommuner och regioner i allmänhet och välfärden i synnerhet står inför stora förändringar och utmaningar framöver. Vissa av dem har vi redan sett få effekt. En stor utmaning som påverkar och kommer påverka stora delar av välfärden är den demografiska utvecklingen.

Sverige har en befolkning som lever allt längre och blir allt äldre. Under 2020-talet kommer andelen som är 80+ att öka med 50 procent. Det är den stora gruppen 40 – talister som fyller 80 år under decenniet. Det är en fantastisk utveckling och ett resultat av en svensk välfärd som levererar. Sjukdomstillstånd som för bara några år sedan kunde vara en dödsdom kan idag behandlas eller levas långa liv med. Det är också en utveckling som ställer både ökade krav och förväntningar på välfärden.

Behovsökningarna inom kommuner och regioner, utan att ta hänsyn till ökade förväntningar eller politisk vilja, motsvarar mer än 13 000 fler anställda per år under det kommande decenniet, varav strax över 10 000 i kommunerna. Detta samtidigt som stora pensionsavgångar behöver ersättas. Störst är behoven inom den kommunala vård och omsorgen, där behoven är dubbelt så stora jämfört med övriga delar av den kommunala sektorn – återigen enbart för att täcka behovet som den förändrade demografien innebär. Alla politiska ambitioner ligger ovanpå detta.

Samtidigt som denna utveckling inte är jämnt fördelat över hela landet möter hela landet utmaningen. Det är därför nödvändigt att lösningarna utformas så nära medborgarna som möjligt, då problemen kan ha liknande karaktär men inte samma lösning. Till exempel varierar ökningen av andelen 80 år och äldre mellan 32 och 64 procent i kommungrupperna under de närmsta tio åren. Ökningen är lägst i landsbygdskommuner och högst i pendlingskommuner nära större stad. Samtidigt varierar även antalet i arbetsför ålder. Den ökar som mest med tio procent i pendlingskommuner nära storstad, medan antalet minskar med åtta procent i landsbygdskommuner. Flera kommungrupper på landsbygden och pendlingskommuner har dessutom en minskning av personer i arbetsför ålder – det vill säga att utflyttningen är större än inflyttningen. Det är till och med så i vissa kommuner och regioner att det inte räcker att anställa alla som går ut gymnasiet för att tillgodose de ökade behoven. Alltså måste annat till och olika lösningar användas i olika delar av landet.

På detta förs andra utmaningar som kommuner och regioner över landet har att möta. Genom den kommunala och regionala självstyrelsen, fastslagen i grundlagen, har kommuner och regioner genom åren haft ett lokalt handlingsutrymme som möjliggjort lokala och regionala lösningar. På så sätt har många utmaningar hanterats, därtill med positiva bieffekter. När kommuner

och regioner prövar olika lösningar får de samtidigt möjlighet att jämföra sig med och lära av varandra. Det skapar i sin tur förutsättningar för innovationer och ökad effektivitet. Kommuner och regioner kan på detta sätt vara laboratorier för varandra, och ständigt utveckla välfärden.

Ett samhälle blir starkare av att ansvaret för lokala utmaningar möts lokalt. Det skapar engagemang och möjlighet att bygga vidare på människors kunskaper om lokala förutsättningar och behov. Drygt 14 000 fullmäktigeledamöter och totalt 40 000 personer med politiska uppdrag skapar en bred lokal och regional förankring med omfattande och kontinuerliga kontakter med olika medborgare, en lokal närvaro som inte går att ersätta.

Bredden i den kommunala verksamheten skapar dessutom positiva synergieffekter. Ingen kommunal eller regional verksamhet verkar i en bubbla, utan välfärd och samhällsutveckling stärker varandra, liksom ett aktivt kultur- och föreningsliv. Det ökar attraktiviteten att både bo och verka i en kommun, när man bygger ett sammanhållet och välfungerande samhälle.

Det är när kommuner och regioner har rådighet över sina verksamheter och med stöd av staten som välfärden blir som bäst. På senare tid har vi dock sett en annan utveckling, där förtroendet och tilliten varandra emellan utmanas. Denna utveckling kringskär såväl kommunala och regionala företrädares handlingsutrymme som personalen inom verksamheternas manöverutrymme. Kort och gott motverkar denna utveckling vår politiska strävan till att låta proffsen vara proffs och använda sin fulla potential.

Staten ska styra och staten ska ha högt ställda förväntningar på kommuner och regioner att leverera en välfärd av hög kvalitet till sina medborgare. Staten ska också vara medskapare till denna välfärd, genom ekonomiskt stöd och omfördelning samt lagar och förordningar. Staten är också direkt ansvarig för verksamheter som välfärden är beroende av, till exempel högre utbildning. Det gör att det krävs att staten inte bara har en aktiv roll utan att stat, kommuner och regioner dessutom samverkar. På så sätt blir välfärden inte bara starkare, utan också mer jämlik.

Det är dock centralt att den statliga styrningen är målbaserad. Det är kommuner och regioner som är experter på såväl den verksamhet de bedriver som under vilka förutsättningar dessa verksamheter bedrivs. Den statliga styrningen är som bäst när den fokuserar på vad som ska genomföras och inte hur det ska genomföras. I flera hänseenden ser vi utrymme för såväl förbättrad statlig styrning. Särskilt när det kommer till att möta de i flera fall, dessvärre, otyglade marknadskrafter som verkar inom välfärd som kommuner och regioner har ett grundansvar för.

Den statliga styrningen av kommuner och regioner har det senaste decenniet ökat i hög omfattning, samtidigt har styrningen blivit allt mer fragmentiserad och mindre effektiv. Statens roll i att stödja och utveckla välfärden fungerar som bäst när dess styrning är tillitsfull och fokuserar på inriktning, inte hur olika frågor ska lösas.

Styrning från olika departement och myndigheter är ofta dåligt koordinerade och innebär i vissa fall till och med direkta målkonflikter. Det är en styrning som sträcker sig långt in i kommunernas och regionernas verksamheter och inte enbart påverkar vad kommuner och regioner gör, utan också hur detta ska göras. Det motverkar själva grunden för självstyrelsen, att kommuner och regioner kan anpassa verksamheten till lokala och regionala förutsättningar och behov samt ambitionen att låta proffsen vara proffs. Detta leder i sin tur till en sämre välfärd för medborgarna att möta och riskerar att motverka nationell likvärdighet.

Den dominerande bilden är att såväl det politiska som det professionella handlingsutrymmet har minskat till följd av den ökande statliga styrningen. Kommuner och regioners långsiktiga och strategiska planering har rubbats och det framförallt genom de riktade statsbidragen. Utvecklingen går mot mindre tillit, minskade förutsättningar till lokalt och regionalt anpassade lösningar och därmed en sämre välfärd. Detta är verktyg som kommuner och regioner behöver ha till sitt förfogande, inte minst för att möta de utmaningar som välfärden nu står inför.

Partikongressen föreslår besluta:

B408:1 att forma en politik där proffsen tillåts och ges utrymme att vara proffs

B408:2 att stärka den lokala och regionala demokratin

B408:3 att fortsätta verka för en tillitsbaserad styrning och motverkar olika former av New Public Management och detaljstyrning som går långt in i kommuners och regioners verksamheter

B408:4 att verka för en förbättrad och sammanhållen statlig styrning

Jönköpings läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B409

KUNGSBACKA ARBETAREKOMMUN

Stärk offentlighetsprincipen – för demokratins skull

Den svenska offentlighetsprincipen, som möjliggör att allmänhet och media har rätt till insyn i och tillgång till information om statens och kommunernas verksamhet genom allmänna handlingar(1), är inte bara viktig utan avgörande för att pröva den offentligt styrda maktstrukturen. Utifrån ett bredare perspektiv är offentlighetsprincipen en av nyckelfaktorerna som möjliggör en transparent och stark demokrati såtillvida att oegentligheter och felaktigheter kan upptäckas och åtgärder riktade mot maktfullkomlighet och maktmissbruk kan sättas in.

För att säkerställa olika aspekter inom ramen för offentlighetsprincipen och att den efterföljs, bortsett från förvaltningsdomstolarnas bedömning av utlämningen i sig genom

överklagandemöjligheten, har den svenska rättsordningen två centrala myndigheter, Justitieombudsmannen (JO)(2) och Justitiekanslern (JK). JO är en del av riksdagens kontrollmakt och lyder under riksdagen och JK är en del av regeringens kontrollmakt och lyder under regeringen genom Justitiedepartementet. Dessa två centrala myndigheter utgör den tillsynen över myndigheter och deras tjänstemän i de verksamheter(3) som menas i denna motion bortsett från deras övriga uppdrag inom ramen för. Tyvärr finns det alldeles för många exempel på att offentlighetsprincipen inte efterföljs i olika verksamheter. En sökning på befintliga JO-beslut som omfattar offentlighetsprincipen bara det senaste året ger flera träffar.(4) Dessutom är kunskapen om vilken roll man har som offentligt anställd i dessa frågor lågt. Detta illustreras bäst genom granskningar som har gjorts av bl a Ekot med uttalande av Justitieombudsmannen.(5)

En stor utmaning är att juridisk framställan till JO inte leder till mer än rekommendationer och kritik som inte är juridisk bindande. Justitiekanslern kan visserligen, i egenskap av ensam åklagare på tryck- och yttrandefrihetens område, besluta om att inleda förundersökning och väcka allmänt åtal för tryck- och yttrandefrihetsbrott och andra straffbelagda överträdelse av tryckfrihetsförordningen men den är i sig också begränsad.(6) Samtidigt anger JK att dess funktion inte räcker till för en mer omfattande tillsynsverksamhet i ljuset av de resurser man har. (7) Vi måste helt enkelt begrunda hur den svenska offentlighetsprincip sedan 250 år tillbaka ska stärkas i grunden genom bättre kontrollfunktioner och statlig samt kommunal fortbildning för att säkra en transparent offentlig verksamhet i ett led att stärka vår demokrati. Medborgarnas tilltro till demokratin och dess institutioner bygger på idén om folkligt förtroende och rättsstatens principer. En möjlighet hade varit att införa förutsättningar för JO att besluta om vitesförelägganden vid fall av misskötsamhet avseende offentlighetsprincipen. JK behöver få större resurser för att utöva tillsynsverksamhet utifrån det mandat som redan finns.

1) <https://www.regeringen.se/>

2) Riksdagens ombudsmän, www.jo.se

3) [Jk.se](http://jk.se)

4) <https://www.jo.se/sv/JO-beslut/>

5) Ekot granskar: Kommuner följer inte offentlighetsprincipen, tisdag 3 januari 2017

6) <https://www.jk.se/tryck-och-yttrandefrihet/>

7) <https://www.jk.se/tillsyn/>

Partikongressen föreslås besluta:

B409:1 att den socialdemokratiska partistyrelsen ges i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp som kartlägger hur JOs roll kan stärkas enligt intentionerna i denna motion

B409:2 att den socialdemokratiska partistyrelsen verkar för att utveckla en politisk inriktning som stärker JKs roll att utöva en större tillsynsverksamhet i ett led att stärka offentlighetsprincipen

Ermin Škorić

Kungsbäcka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B410

KARLSTADS ARBETAREKOMMUN

Säkerställ demokratin i Sverige

All offentlig makt utgår från folket och riksdagen är folkets främsta företrädare. Det här kan man läsa i Regeringsformens portalparagraf, vilken är en av Sveriges fyra grundlagar. De övriga är tryckfrihetsförordningen, yttrandefrihetsgrundlagen och successionsordningen. Grundlagarna fungerar som en grundnorm, som är överordnade andra lagar och bestämmelser.

Regeringsformen är den viktigaste av grundlagarna; den omfattar dels statsskicketets grunder och normer, dels bestämmelser om statens styrelse. I regeringsformen regleras sådant som medborgarnas rättigheter, riksdagsval, statschefens roll, regeringens bildande och arbete. Det finns även bestämmelser om hur lagstiftningen, den dömande makten, kontrollmakten regleras och även hur finansmakten regleras. Regeringsformen bestämmer dessutom att Sverige skall vara en parlamentarisk demokrati.

Det anses att Sverige har haft någon form av grundlag sedan Magnus Erikssons landslag från 1350, som reglerade kungamakten. Efter det har vi haft flera olika grundlagar, som har av och till ändrats av despotiska härskare, fram till att vi fick vår första regeringsform 6 juni 1809. Där efter har det skett justeringar, bland annat 1917 när Sverige fick lika rösträtt inskriven i regeringsformen. Vår nuvarande regeringsform är från 1974.

En grundlag skall vara svårare att ändra än andra lagar. Det måste finnas tid för eftertanke och en analys av konsekvenserna vid en grundlagsändring. Därför krävs det att två riksdagar med mellanliggande riksdagsval fattar två likalydande beslut med enkel majoritet. Som grundlagen är utformad nu, är det dock möjligt att på mindre än ett och ett halvt år förändra våra grundlagar och avskaffa vår demokrati. I vår nuvarande regeringsform finns det inte heller något som reglerar hur många av riksdagens ledamöter som skall närvara, kvorumregel, för att ett beslut skall vara giltigt. Det innebär att om många ledamöter av någon anledning är frånvarande, kan ett litet

antal riksdagsledamöter besluta att ändra grundlagen. Det är märkligt att det inte krävs ett visst minimiantal av riksdagsledamöter för ett så viktigt beslut

Vi vill gärna tro att vi lever i ett tryggt demokratiskt samhälle, men demokratier kan gå under! I ett historiskt perspektiv kan vi bara se vad som hände i och med det nazistiska Tysklands angrepp på Norge och Danmark. Under 5 år var det demokratiska styrelseskicket och mänskliga rättigheter avskaffat. I tiden mellan 1:a och 2:a världskriget var det nationalsocialister och kommunister som utgjorde de främsta hoten mot den parlamentariska demokratin. I dagens värld använder bland andra de extrema islamisterna terrorism för att angripa demokratins idé om att samhällets lagar skapas av människor. Även i USA såg vi hur ett demokratiskt val ifrågasattes, för att den sittande presidenten skulle kunna behålla makten.

Bara för några år sedan skulle frågan om demokratins avskaffande setts som en utopi, men det är tyvärr en utveckling som inte är omöjlig idag. Länder som Ryssland och Turkiet har vänt blad och nu vänt demokratin ryggen. Även i länder inom EU, som exempelvis Ungerns och Polens utveckling, väcker grundläggande frågor om demokratins existens.

De årliga översikterna över demokratins tillstånd i världen ger också näring åt farhågorna. Freedom House sätter rubriken »Democracy in crisis« på 2018 års rapport och konstaterar att demokrati och mänskliga rättigheter är på allmän tillbakagång. Även om det fortfarande hålls allmänna val är friheterna i många länder så inskränkta att man knappast kan tala om ett öppet samhälle.

Demokratins framtid verkar dyster. Det måste till ett förstärkt regelverk kring våra grundlagar för att trygga vårt demokratiska samhälle. Några förslag som skulle stärka våra grundlagar och det demokratiskt parlamentariska styrelseskicket, skulle vara att två likalydande beslut om ändring i någon grundlag måste fattas med kvalificerad majoritet och att det sker ett ordinarie riksdagsval mellan de två besluten. Dessutom bör det införas en bestämmelse om antalet riksdagsledamöter som måste närvara vid beslut om ändring i grundlagen, kvorumregel.

Partikongressen föreslås besluta:

B410:1 att det krävs två likalydande beslut om ändring i grundlagarna

B410:2 att besluten måste fattas med kvalificerad majoritet

B410:3 att det sker ett ordinarie riksdagsval mellan de två besluten med minst tre års skillnad

B410:4 att det införas en bestämmelse om antalet riksdagsledamöter som måste närvara vid beslut om ändring i grundlagen, kvorumregel

Nordöstra Sf, Christer Alnebratt

Karlstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B411

KARLSKRONA ARBETAREKOMMUN

Tillätt en utredning för en ny och uppdaterad konsumentpolitik för en förändrad marknad

Konsumentpolitiken har på senare år blivit allt mer osynlig. Samtidigt som konsumentmarknaden har förändrats totalt på bara några få år. Konsumenterna får allt svårare att hävda sina rättigheter. Många av lagarna på området är skapade på 1900-talet och anpassade för en marknad som såg helt annorlunda ut än vad den gör idag. Lagarna har därigenom nu stora hål i de regelverk som tillkom för att ge konsumenterna rättigheter som inte kunde avtalas bort.

De nuvarande särskilda konsumentlagarna stiftades i slutet av 1960-talet och i början av 1970-talet. Utgångspunkten var att ett köp är ett avtal mellan kund och säljare. Säljaren har genom sina yrkeskunskaper ett stort övertag både i fråga om kunskaper om varan och om marknaden. Lagarna utformades för att konsumenter och säljare skulle bli mer jämlika. Lagen satte gränser för vad säljaren fick bestämma, ett sorts golv för konsumentens rättigheter.

Den förändring detaljhandeln genomgått, från små butiker till köpcentrum och stormarknader, har fört med sig att mycket av den sunda konkurrensen har konkurrerats bort. Oftast finns det på mindre orter bara en affär i varje bransch i ett köpcentrum eller i stadskärnan. Ofta säljer butiker varor som bara finns där. Konkurrensen som förut gällde såväl kvalitet som pris har ersatts med reklam, kampanjer, utförsäljningar, och jippon som Black Friday.

Lägg därtill en internet-handel med svenska och internationella företag som konsumenten sällan kan nå på annat sätt än via internet. Istället för att muntligen framföra sitt ärende måste konsumenterna skriva, vilket för många kan vara mycket svårare. En del av företagen går att nå via telefon, dit det ofta är telefonköer där man kan få vänta i många timmar och där konsumenten möter speciellt utbildade klagomålsbehandlare.

Allmänna reklamationsnämndens beslut är frivilligt för företagen att följa, något som troligen sällan är relevant för ett världsföretag i Kina, USA eller Sydkorea. Kunden får skicka tillbaka varor om man inte är nöjd – men ofta är det svår genomförbart, vilket resulterar i att många reklamationer inte genomförs, särskilt inte de till företag på andra sidan jordklotet.

Det finns också många olika teknikvaror idag som bara kan användas genom att företaget uppdaterar dem. Utan att tillfråga om konsumenten så önskar, begriper eller har grundutrustning och tillbehör som klarar uppdateringen.

Som kund har man oftast tre parter som ansvarar för olika delar av köpet: tillverkaren, betalföretaget och distributören. Om någon av de tre fallerar då hamnar oftast ansvaret på kunden att försöka reda ut vad som ska göras. Kunden får ta det stora ansvaret.

Nästan alla företag som säljer direkt till konsumenter har uppgörelser med banker om att inte ta emot pengar utan endast så kallade digitala betalmedel. Det innebär att konsumenter dels kan behöva skaffa dyra digitala hjälpmedel, exempelvis smarta telefoner, och att de dels kan få stå för kostnader som bedrägerier och stölder med betalkort och liknande för med sig.

Lägg därtill att konsumenter kan utsättas för andra, ibland större, risker än om de hade kunnat välja betalmedlet sedlar och mynt. Alla konsumenter råkar dock inte alltid ut för dessa nackdelar, men det finns än i dag flera hundratusen invånare i Sverige som inte har tillgång till dator eller smarttelefon.

Vi tycker det är dags att konsumentpolitiken och konsumentlagstiftningen uppdateras så att den täcker den marknad som finns idag. En lagstiftning som konkretiserar och fastställer konsumenternas rättigheter och skyldigheter gentemot de säljare som finns på dagens marknad.

Vi föreslår därför att en utredning tillsätts för att gå igenom vilka krav som ska ställas och med vilka lagar man ska kunna styra marknaden så att såväl konsumentens rättigheter som en sund konkurrens kan tillgodoses. Detta vill vi ska gälla alla företag som säljer direkt till konsumenter i Sverige.

Till exempel:

- hur kunden ska kunna utnyttja sina rättigheter vid fel på varan eller när varan inte uppfyller reklamens löften.
- hur konsumenten ska kunna välja att betala med alla de olika betalmedel som är godkända i Sverige.
- hur reklamens utformning ska uppfylla och följa de regler som gäller i Sverige oavsett från vilket land varan säljs och oavsett genom vilket medium reklambudskapet skickas.
- hur det säljande företaget ska göras ansvarigt för vad underleverantörer gör i förhållande till konsumenten
- att återupprätta ett juridiskt förfarande som gör det möjligt för konsumenten att få ett domstolsutslag i en tvist utan att riskera att själv få stå för höga rättegångskostnaden. (jmf småmålslagen)
- hur ett företag som inte inom en viss tid uppfyller sina skyldigheter gentemot en kund kan ådömas att förutom rättelse också betala en särskild avgift till tillsynsmyndigheten. (jmf med brottsofferfonden)

Partikongressen föreslås besluta:

B411:1 att Socialdemokraterna tar initiativ till att en statlig utredning tillsätts för att gå igenom och lägga förslag till vilka rättigheter en konsument har på den svenska marknaden samt vilka lagar som ska reglera de nya marknadsförhållandena

Magnus Manhammar och Åsa Håkansson

Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B412

ARVIKA ARBETAREKOMMUN

Utred nytt valsystem

Möjligheterna att skapa en majoritet för en regeringsbildning blir allt svårare, detta syntes med all tydlighet vid senaste riksdagsvalet 2018. I efterdyningarna av det har diskussioner börjar föras om förändringar i valsystemet. Det senaste i raden är väl radions P 1 som har haft program om systemet med andrahandsröstning, dvs att man röstar på ett parti i första hand men sen kan man välja ett ”reservparti” om det man sympatiserar mest med inte klarar riksdagsspärren. Den tanken gillar jag inte...

Under rätt många år upplever valmanskåren i landet att de kommer allt längre bort från riksdagsledamöterna eller vice versa. Detta har nog sin förklaring i att sedan riksdagsvalet 2014 så kommer majoriteten av riksdagsledamöterna från något av de tre storstadsområdena p.g.a. urbaniseringen. Detta är något som ofta förs på tal när man diskuterar politik och då framför allt rikspolitik med väljare och detta är ett bekymmer. Känslan av tillhörighet är viktig.

Själv är jag ganska förtjust i Tysklands valsystem, som ibland kallas för mixat valsystem eller blandat valsystem. Här sker val både i s.k. enmans-valkretsar och i ett traditionellt listval. Detta har lett till hög regeringstabilitet över tid, väljarnas ansvarsutkrävande har stärkts rejält och det har gett en positiv effekt för det lokala inflytandet på den förda politiken. (PM Konstitutionsutskottet 2002/03: URO2)

Flera länder har delvis anammat den tyska modellen såsom Nya Zeeland, Skottland, Ukraina, Wales för att nämna några. Vart och ett av länderna har dock gjort anpassningar och inte köpt modellen rakt av. Jag skulle önska att vi utredde hur en svensk modell skulle kunna se ut. Jag kan rent av tänka mig att var och en av landets kommuner utgör en egen valkrets, således 290 stycken personvalda ledamöter. Utöver detta ett traditionellt listval med nuvarande valkretsar som utgångstanke som då skulle få t ex 145 riksdagsmandat. Det skulle innebära en utökning av antalet ledamöter men också en mycket större lokal förankring och ett direkt ansvarsutkrävande vid varje nytt riksdagsval av de som väljs på valkretsmandat. Väljarkåren ges en mycket större möjlighet att påverka vilka som blir valda.

Partikongressen föreslås besluta:

B412:1 att kongressen beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att göra en utredning för att skapa ett nytt valsysteem enligt argumentationen ovan

Lars-Ove Jansson, Arvika Västra S-förening

Arvika arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B413

SOLNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Utredningsuppdrag kring regionernas framtid med en bred politisk förankring

Regionernas roll och administrativa indelning behöver utredas och ses över. Viktigt är att söka parlamentarisk enighet kring en reform.

Sverige är ett geografiskt stort land men befolkningsmässigt litet. Styrningen av samhället blir alltmer komplex och behovet av samordning av sjukvård och kollektivtrafik tilltar allt snabbare. I Sverige finns idag 21 regioner och 291 kommuner. Viktigt är att dessa styrs såväl politiskt, administrativt och kompetensmässigt så bra som möjligt.

Regeringen var tvungen att backa på en större regionreform år 2016. Det behövs en bred politisk enighet i landet för att lyckas genomföras en förändring. Socialdemokraterna ska som Sveriges största parti ta ett stort ansvar för detta samtidigt som vi behöver etablera samsyn med oppositionen på detta område.

En reform behöver utredas noga och ett utredningsuppdrag ska därmed förankras väl i riksdagen. Ansvarsförhållandena mellan stat, region och kommunal nivå behöver belysas väl och ett grundställningstagande behöver inledningsvis fattas, om Sverige fortsatt ska ha tre politiskt och administrativa nivåer eller ej, innan ett omtag sker kring ny regionindelning. Frågan om sjukvården ska förstatligas eller ej bör utredas i det första steget. Ansvaret för kollektivtrafiken kan mycket väl skötas inom ramen för kommunalförbund så frågan om regionernas fortlevnad ska inte hindras av den frågan.

En utredning av detta slag är mycket tidskrävande, inte minst av politiska skäl, även om en del förarbeten redan finns på plats. Samtidigt är tempo mycket viktigt. Pandemin har påvisat stora brister i sjukvårdens samordning och Sverige behöver förbereda sig väl för framtida pandemier men också för de ekonomiska utmaningar som sjukvården har framför sig mot bakgrund av åldrande befolkning och utvecklingen av nya behandlingsmöjligheter som kunskapsframstegen inom medicinen medger.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag att partikongressen 2021 beslutar:

Partikongressen föreslås besluta:

B413:1 att Socialdemokraterna verkar för att söka parlamentariskt stöd för en utredning kring roller och ansvar för Sveriges Regioner. Särskilt fokus ska där läggas på ansvarsförhållandena kring sjukvården

B413:2 att Socialdemokraterna därefter, givet att Regionerna även framledes ska ha en politisk och administrativ roll, verkar för att antalet regioner minskas

B413:3 att Arbetarekommunen antar motionen som sin egen till partikongressen 2021

Jens Wigen

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B414

KUNGSBACKA ARBETAREKOMMUN

Utveckla den svenska förvaltningsmodellen

Den svenska förvaltningsmodellen med sina anor från Axel Oxenstiernas tid (1583-1654) har tjänat Sverige väl på många sätt men dess effektivitet och förmåga till omställning i kriser har diskuterats under en lång tid. Frågan har diskuterats också i relation till andra nordiska länder. I dessa sammanhang har slutsatsen varit att det finns svårigheter att förändra den svenska modellen och se direkta positiva effekter i ljuset av de möjligheter som redan finns inom systemet idag. (1)

Sveriges hantering under coronapandemin har belysts inte minst genom Coronakommissionens delbetänkande där svårigheten har varit påtaglig i de delar som avser roll- och ansvarsfördelning mellan olika aktörer. De statliga förvaltningsmyndigheterna åtnjuter en långtgående självständighet inom ramen för sina respektive uppdrag samtidigt som den kommunala självstyrelsen, som innefattar dagens kommuner och regioner, också förutsätter en hög grad av självbestämmande inom ramen för de ansvarsområden som vilar på dem. Även regeringens ansvar och möjligheter är en del av helheten. (2)

Sammantaget är det komplexa faktorer som kräver eftertanke och långsiktig utveckling av den svenska förvaltningsmodellen. Myndighetsanalyser är ett av många verktyg som kan vara av stor vikt vid översynen av den svenska förvaltningsmodellen i ett led att inhämta en bred analys avseende en specifik verksamhet och dess förutsättningar, utmaningar mm. Under en lång tid har dessa myndighetsanalyser genomförts av Statskontoret (3) med stort kunnande och expertis.

Uppdragsutformning att genomföra myndighetsanalyser med bakgrund av Coronakommissionens delbetänkande och med fokus på de statliga förvaltningsmyndigheters involvering borde vara en prioriterad fråga för att skapa en helhetsbild kring utveckling av den svenska förvaltningsmodellen avseende den statliga sektorn.

När det gäller regioner och kommuner behöver en översyn göras för att se vilket ansvar som ska gälla avseende lagerhållning, kompetensförsörjning, individuell läkarbedömning, vård i livets slutskede mm inom ramen för det uppdrag man har i mötet med samhällsmedborgare i första linjen. Översyn av regionernas och kommunernas ansvar – genom lagöversyn inom HSL (4) samt

KL (5) är nödvändig för att säkerställa att samverkansdelar regleras i lag och inte bara i föreskrifter. Även en översyn av uppgiftsfördelning inom det specialiserade hälso- och sjukvårdsområdet är viktigt att se över. (6)

1) Ministern och makten – hur fungerar ministerstyre i praktiken?, SOU 1997:54, sid 63

2) Äldreomsorgen under pandemin 2020:80, sid 276

3) <https://www.statskontoret.se/>

4) Kap 7-8, 11-12, 14-15 Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

5) Kommunala angelägenheter 2a kap § 2, Kommunallag (2017:725)

6) Kap.5, Patientsäkerhetslag (2010:659)

Därför yrkar jag

Partikongressen föreslås besluta:

B414:1 att den socialdemokratiska partistyrelsen ges i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp för att göra en genomlysning av hur Coronakommissionens delbetänkande skulle kunna ligga till grund för en reform av den svenska förvaltningsmodellen

B414:2 att den socialdemokratiska partistyrelsen ges i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp för att göra en juridisk genomlysning av roll- och ansvarsförhållandena mellan olika parter avseende hälso- och sjukvård, äldreomsorg och hemsjukvård

Ermin Škorić

Kungsbacka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B415

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

Vad ska klockan vara?

När medlemsstaterna i EU ska ta beslut om sommar- eller normalt看 ska vara den tid vi i fortsättningen ska använda i våra olika medlemsländer och i vårt fall Sverige, då ska vi i Socialdemokraterna verka för att vi i fortsättningen ska ha normalt看, vilket i allmänt tal benämns vintertid.

Från Norrköpings horisont kan vi se att vid vintersolståndet gick solen upp klockan 08.45 och ned 15.01. Vid sommartid går solen upp 09.45 och ned 16.01. Vid sommarsolståndet gick solen upp klockan 03.47 och ned 22.06. Med normalt看 skulle detta bli 02.47 respektive 21.06. Oberoende på vad vi säger om klockslag så är solen uppe över arton (18) timmar.

De ”långa ljusa sommarkvällarna” har vi alltid ändå.

Tänk nu på hur det är i den andra änden. Vi behöver de ljusare morgnarna under höst och vinter. Snarare det än tvärt om. Lika så ska det vara mitt på dagen när solen står i söder. När solen står i söder är klockan 12.00.

Partikongressen föreslås besluta:

B415:1 att verka för att Sverige i fortsättningen ska ha normalt看

Peter Ragnar

Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B416

UPPSALA ARBETAREKOMMUN

Verksamhet på lika villkor

I Sverige har vi nu sedan länge många olika huvudmän för verksamheterna inom vård, skola och omsorg. Så ser verkligheten ut och många har välkomnat den frihet att utforma verksamheten som detta innebär. För många har ett argument för denna ordning varit att konkurrensen mellan de olika aktörerna skulle vara ömsesidigt befruktande.

Av dem som inte arbetat inom vård, skola eller omsorg, har få haft kunskap om att just konkurrensen i huvudsak kommit att handla om vem som tar mest/minst betalt för samma prestation.

Under den gångna våren har villkoren för dem som arbetar inom särskilt äldreomsorg och vård men även skola uppmärksammats. Det finns säkert flera förklaringar till olikheter.

Ett stort problem i att söka förklaringar är att villkoren för de olika huvudmännen är olika. Resurstilldelningen är ofta orättvis till förmån för ”privata” aktörer. Vissa verksamheter finns det helt otillräcklig insyn i, t ex när det gäller ekonomi. Transparensen rörande prioriteringar och urvalsprinciper är bristfällig. Meddelarfriheten för de anställda är begränsad. På t ex skolans område är aktiebolagslagen överordnad skollagen.

Finansieringen till alla aktörer/huvudmän är skattemedel.

Det är obegripligt och oacceptabelt att brukare och väljare inte har tillgång till uppgifter som gör det möjligt att veta vad som gäller och därför inte kan göra rimliga jämförelser mellan olika huvudmän.

Partikongressen föreslår besluta:

B416:1 att våra företrädare i riksdag, regioner och kommuner måste driva och kräva

B416:2 att offentlighetsprincipen skall gälla alla verksamheter inom vård, skola och omsorg som finansieras med skattemedel

B416:3 att meddelarfriheten skall gälla alla verksamheter inom vård, skola och omsorg som finansieras med skattemedel

Tone Tingsgård, Inga Britt Söderman, Jan-Åke Carlsson, Kjell Viberg, Margret Kihlén, Marie-Louise Lundberg, Annika Lindh och Kerstin Ramdén

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B417

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S:s 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men får inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliggjorda, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, s k ålderism, både i det egna partiet och i samhällets övriga områden.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldre frågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara och ses som en resurs.

Partikongressen föreslår besluta:

B417:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skälig representation i riksdag, kommuner och regioner

B417:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, s k ålderism

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B418

VÄSTERÅS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ålderism

Omkring en femtedel av befolkningen och en fjärdedel av valmanskåren i Sverige är äldre, dvs. 65 år eller mer. Inför valet 2018 var dock få av riksdagens ledamöter över 65 år, inte ens tre procent. Efter valet blev de än färre. Socialdemokraterna har bara en person över 65 år i riksdagen. Med S 100 mandat blir det exakt 1 procent. Representationen är bättre i kommuner och regioner, men överlag är personer över 65 år underrepresenterade.

Socialdemokraterna har som ambition att 25 procent av partiets riksdagsledamöter ska vara under 35 år. Detta är bra, men bör inte ske på bekostnad av äldre kandidater.

I samhället råder en i allmänhet negativ syn på åldrande och äldre människor, som lätt tar sig uttryck i att äldre blir förminskade, osynliggjorda, förlöjligade eller ojämnt behandlade. Det är dags för Socialdemokraterna att se och motverka sådana nedvärderande och diskriminerande attityder, så kallad ålderism, både i det egna partiet och i samhället.

I och med att människor är friskare och lever längre, blir de äldre fler och utgör en allt större andel av befolkningen. Detta borde återspeglas i vår politiska representation – i beslutande församlingar, nämnder och utskott.

Partiet lyfte inför senaste valet fram behovet av ett ökat äldreperspektiv och pensionärsinflytande i politiken och föreslog att det ska vara obligatoriskt för kommuner och regioner att inrätta pensionärsråd liksom att pensionärsföreningarna ska få höjda bidrag. Det är gott och väl, men äldres deltagande handlar inte bara om att delta i olika råd i äldrefrågor eller bidra med äldres intresseperspektiv på olika frågor.

En jämlik representation är en fråga om demokratiska rättigheter för den enskilde och om att säkra god kompetens och omdöme i våra beslutande församlingar. Äldre människors kompetenser och erfarenheter från ett långt liv behöver bättre tas till vara.

Vi yrkar

Partikongressen föreslås besluta:

B418:1 att Socialdemokraterna verkar för att i kommande val ge äldre skäligrepresentation i riksdag, kommuner och regioner, samt

B418:2 att Socialdemokraterna i sin politik och verksamhet ger akt på, uppmärksammar och aktivt motverkar uttryck för nedvärderande, diskriminerande eller osynliggörande attityder mot äldre, så kallad ålderism

Helena Sannestedt, Gamla Gardet

Västerås arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION B419

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Återgå till traditionen med breda parlamentariska utredningar

Sverige hade som land under en lång tid en tradition att stora och svåra politiska frågor, beslut och avvägningar förbereddes genom tillsättandet av en bred parlamentarisk utredning. Regeringen formulerade direktiven, samtliga i riksdagen representerade partier fick representation i utredningen och till utredningen kopplades ett utredningssekretariat och tillgång till expertis. Och frågornas karaktär, omfattning och tyngd fick styra tiden för utredningens arbete.

Det fanns flera uppenbara fördelar med den här modellen:

- Den kanske viktigaste var att samtliga politiska partier i riksdagen fick en gemensam verklighetsbild av frågorna och problemen. I bästa fall en gemensam samsyn om vad som kunde göras. Ibland kunde det leda till samförstånd inom väsentliga områden men ändå möjlighet att föreslå andra åtgärder. Men diskussionen kunde utgå från en gemensam bild av hur verkligheten såg ut. Och det stärkte det demokratiska samtalet.
- En annan fördel var att det ökade kunskapen inom centrala politiska områden bland riksdagens folkvalda ledamöter. Ett deltagande i en utredning innebar att man i grunden måste tränga in i komplicerade frågor genom inläsning, diskussion med experter, internationella jämförelser m m.
- En tredje fördel var att arbetet och utredningarnas slutresultat gav, genom sin sammansättning, en bred legitimitet i samhället och att det fick fler förespråkare i samhällsdebatten.

Av någon eller några anledningar kom denna arbetsmodell att överges och ersättas av expert- och/eller ensamutredningar som utifrån regeringsdirektiv skulle lösa ett avgränsat/på förhand givet problem och producera ett resultat helst under en kort tid. Vilket i sig inte alltid behöver innebära ett sämre resultat men som tog bort en hel av fördelarna med den tidigare modellen.

En del av ovanstående problematik har senare försökt lösas genom att ensamutredare ges möjlighet att till sig knyta referensgrupper; parlamentariskt sammansatta eller bestående av experter. Resultatet blir sällan bra. Politiker kan förvisso ge synpunkter men är inte ansvariga för slutresultatet eftersom det uteslutande är utredarens.

För demokratin, för det demokratiska samtalets fortlevnad borde vi återgå till att se de breda parlamentariska utredningar som ett huvudalternativ i svenskt utredningsväsende.

Partikongressen föreslås besluta:

B419:1 att parlamentariskt sammansatta utredningar ges förtur framför ensamutredningar i vårt parlamentariska arbete i regering och riksdag

Wasa socialdemokratiska förening i Örebro

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B420

SKOGHALLS ARBETAREKOMMUN

Återgång till skilda valdagar mellan riksdagsval och kommun – regionval

Genom att ändra till skilda valdagar tror vi att vi skulle få se ett större engagemang på lokal nivå. Det skulle underlätta för partiet att vinna gehör för den kommunala och regionala politiken. Förslaget skulle innebära att invånarna skulle välja vartannat år istället för vart fjärde år.

Sverige har under lång tid haft gemensam valdag för riksdag, region (landsting) och kommun, från början vart tredje år och sedan vart fjärde år. Detta har inneburit en enklare administration av valet och enligt vissa ett större valdeltagande. Vi har nu sett och upplevt hur engagemanget för de lokala frågorna mer och mer kommit i skymundan för riksdagsvalet. Detta är enligt oss inte speciellt konstigt men det känns fel när folk i allmänhet inte vet vilka majoriteter som styr kommuner och regioner. Vi tror att vårt förslag på valdagar kommer att innebära att läns- och kommuninnevånare får ett större engagemang lokalt och intresset att sätta sig in i de lokala frågorna där man lever. Det blir helt klart en extra administration men det positiva effekterna överväger. De lokala medierna bevakar också i första hand riksdagsvalet. I dagens läge försvinner de lokala valen i mediebruset av riksdagsvalet.

Regioner och i synnerhet kommuner har inte samma resurser som riksdagen att genomföra ett val. Vi lokalt har inte samma stora partiapparat och mediebevakning som riksdagen har. Därför är vi övertygade om att vårt förslag skulle undanröja en del av problemet och väljarna skulle på ett bättre sätt förstå att vi vartannat år pratar region- och kommunpolitik och vartannat år rikspolitik. Vi är också övertygade om att förslaget skulle innebära en större insikt och demokrati för väljarna.

Partikongressen föreslås besluta:

B420:1 att partiet yrkar på en utredning angående ändring av valproceduren i enlighet med ovan nämnda

Peter Berglund

Skoghalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION B421

MOTALA ARBETAREKOMMUN

Öka äldres delaktighet och inflytande i samhället

Ungefär en av fyra i vårt samhälle är över 65 år. I denna fjärdedel finns den största banken av livserfarenhet som Sverige äger. Trots detta ser inte samhället de äldre som en resurs, snarare som en belastning. I våra beslutade församlingar är andelen äldre försvinnande liten. Debatten fokuseras helt på de ungas deltagande och representation men ingen ser frånvaron av folk över 70 år i våra valda församlingar som ett problem. Varför är det så ? Måhända ligger problemet i ordet ”pensionär” en som är pensionerad d v s ”avslutad”

Det handlar inte om att driva en enskild sakfråga utan det handlar om att synliggöra äldre som en resurs, det handlar om att öka äldres delaktighet och inflytande i samhället. Den äldres representation handlar inte om att äldre krävs för att driva äldre frågor, utan att ta tillvara på en vilja till samhällsengagemang och har ett perspektiv på förändringar i samhället och har en personlig erfarenhet från många av de viktiga politikerområdena, som skola, vård och omsorg. Den extremt låga representativiteten av en stor väljargrupp skapar ett demokratiskt underskott som är oacceptabelt. Vi måste få bort attityderna att de äldre är en avslutad resurs och har gjort sitt och inte längre behövs.

Det finns studier som visar att andelen äldre i beslutande församlingar är försvinnande liten. Andelen av riksdagsledamöter som var 65 år eller äldre när de valdes in i riksdagen vid valet 2014 var endast 2,6 % procent. Om detta ställs i relation till varandra framkommer att gruppen 65 + är dåligt representerade i rikets högsta beslutande organ. Vilken signal ger detta till det omgivande samhället att den som fyllt 65 år inte är efterfrågad. Ålder är en av parametrarna i det som kallas ”social representativitet” Det finns flera skäl till att en social representativitet är betydelsefull.

- Med stigande ålder ökar intresset för samhällsfrågor. Det är ett rättvisekrav att alla gruppers olika erfarenheter är representerade.
- Lång livserfarenhet är en resurs som kan tas tillvara på ett bättre sätt.
- En god social representation skapar legitimitet.
- En underrepresentation i våra beslutande församlingar är åldersdiskriminering.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kongressen besluta

Partikongressen föreslås besluta:

B421:1 att representationen i våra beslutande församlingar måste spegla samhället i stort, ung
som äldre, kvinnor och män, spegla en mångfald även av nya svenskar

B421:2 att partiet verkar i motionens anda vid nomineringar till politiska uppdrag

Ragnhild Wärn

Motala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

== SLUT ==

